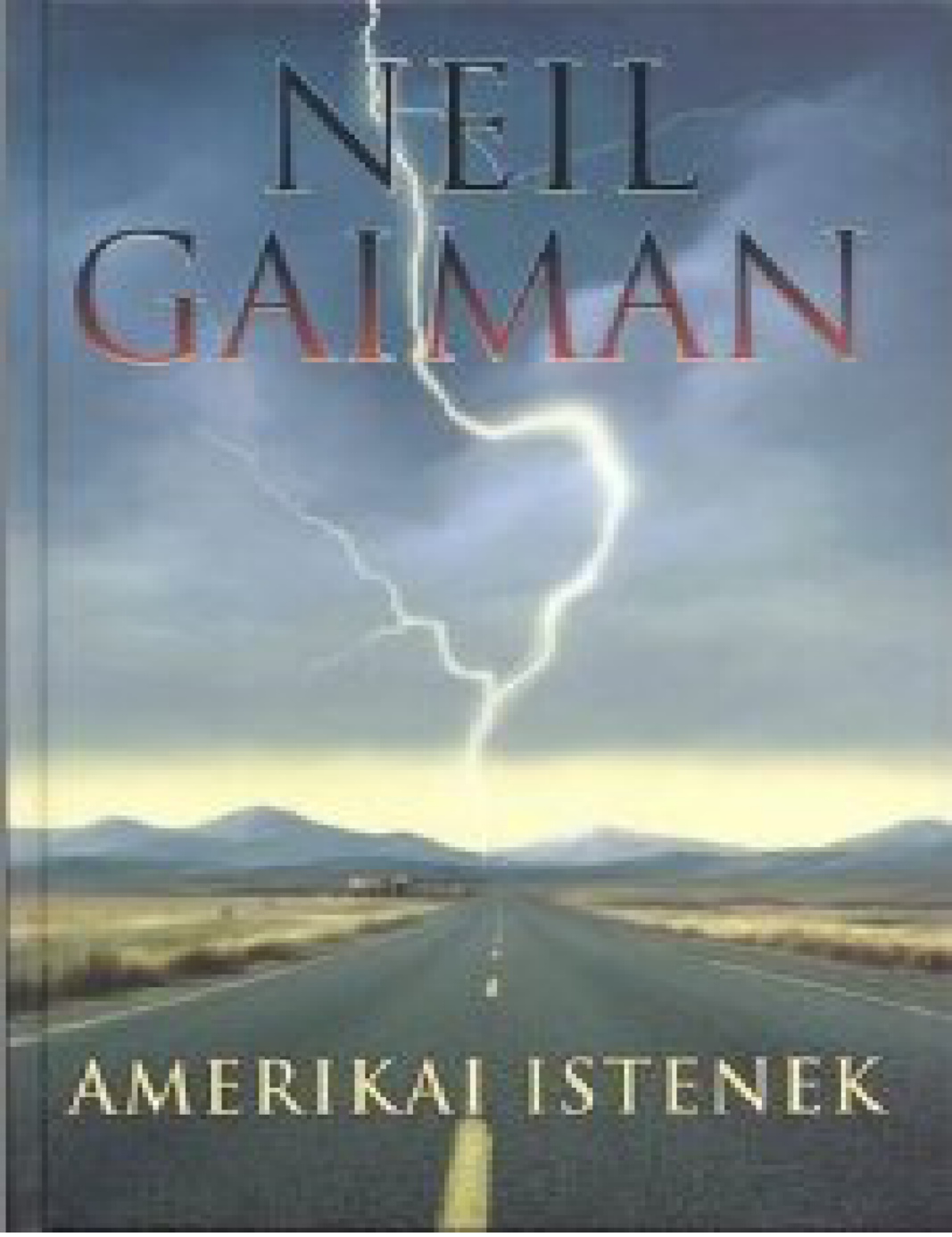
NEIL
GAIMAN
AMERIKAI ISTENEK

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

Mike Ainsell három évet töltött börtönben, ám a sorscsapások ezzel nem értek véget számára. Szabadulása előtt néhány nappal a felesége és a legjobb barátja meghal autóbalesetben, így azután első útja a temetésre vezet. Útközben találkozik egy furcsa idegennel, aki Szerda néven mutatkozik be, és munkát kínál Mike-nak. A büntetett előéletű férfinak nincs más választása: elfogadja az ajánlatot, nem sejtve, hogy ezzel különös, természetfölötti események sodrába kerül. Fokozatosan derül fény Szerda sötét tervére, és egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a mindennapi élet felszíne alatt különös háború dúl, amelynek tétje nem más, mint Amerika lelke…

- Neil Gaiman
  - CAVEAT,
  - ELSŐ RÉSZ
    - ELSŐ FEJEZET
    - MÁSODIK FEJEZET
    - HARMADIK FEJEZET
    - NEGYEDIK FEJEZET
    - ÖTÖDIK FEJEZET
    - HATODIK FEJEZET
    - HETEDIK FEJEZET
    - NYOLCADIK FEJEZET
  - MÁSODIK RÉSZ
    - KILENCEDIK FEJEZET
    - TIZEDIK FEJEZET
    - TIZENEGYEDIK FEJEZET
    - TIZENKETTEDIK FEJEZET
    - KÖZJÁTÉK
    - MÁSODIK KÖZJÁTÉK
    - HARMADIK KÖZJÁTÉK
    - TIZENHARMADIK FEJEZET
  - HARMADIK RÉSZ
    - TIZENNEGYEDIK FEJEZET
    - TIZENÖTÖDIK FEJEZET
    - TIZENHATODIK FEJEZET
    - TIZENHETEDIK FEJEZET
    - TIZENNYOLCADIK FEJEZET
  - NEGYEDIK RÉSZ
    - TIZENKILENCEDIK FEJEZET
    - HUSZADIK FEJEZET
    - UTÓSZÓ

- KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS
- notes
  - 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8

Neil Gaiman
Amerikai istenek

Barátoknak, akik nincsenek itt — Kathy Ackernek és Roger Zelaznynek

Az egyik kérdés, ami mindig is komolyan foglalkoztatott, az, vajon mi történik a démoni lényekkel, amikor az emigránsok elhagyják hazájukat. Az amerikai írek emlékeznek a tündérekre, az amerikai norvégok a nisserre, az amerikai görögök a vrykólakasra, de csak mint az óhaza egyik jellegzetességére. Amikor egyszer rákérdeztem, miért nem találkozhatunk ilyen démonokkal Amerikában, informátorom zavartan kuncogott, és azt felelte: „Félnek átkelni az óceánon, mert túl messze lennének az otthonuktól", és rámutatott, hogy Krisztus és apostolai sohasem jártak Amerikában.

Richard Dorson, „A Theory of American Folklore" (University of Chicago Press, 1971)

CAVEAT,
avagy figyelmeztetés vándoroknak

Ez a könyv a képzelet szülötte, nem útikalauz. Habár az Amerikai Egyesült Államok földrajza ebben a történetben nem teljesen képzeletbeli — a regényben felbukkanó helyszínek nagy része meglátogatható, az ösvények többségén bárki útnak indulhat, sőt még az utakat is megtalálja a térképen —, több helyen éltem alkotói szabadságommal. Kevesebb alkalommal, mint hihetnék, de ettől függetlenül éltem vele.

Senkitől sem kértem engedélyt — és nem is kaptam —, hogy valóban létező helyszíneket szerepeltessek a történetben, és úgy gondolom, hogy Sziklaváros (Rock City) vagy a Sziklára Épült Ház (The House on The Rocks) tulajdonosai, esetleg a vadászok, akik a moteljukat igazgatják Amerika kellős közepén, legalább annyira meglepődhetnek azon, hogy birtokuk felbukkan e könyv lapjain, mint bárki más.

Néhány helyszínt kissé ködösítettem: Lakeside városát például, vagy a farmot, ahol a kőrisfa nő, Blacksburgtől egy órányira délre. Ha kedvük tartja, kereshetik ezeket. Még akár rájuk is akadhatnak.

Ezenkívül talán szükségtelen is megemlítenem, hogy a regényben felbukkanó összes szereplő, legyen akár élő, akár holt, mind kitalált személy, vagy fiktív összefüggésben szerepel. Csak az istenek valódiak.

ELSŐ RÉSZ
ÁRNYÉKOK

ELSŐ FEJEZET

Mármint az országunk határaira gondol, jó uram? Nos, északon az északi fény határol minket, keleten a felkelő nap, délen a napéjegyenlőségek, nyugaton pedig az Utolsó ítélet Napja.

The American Joe Miller's Gest Book

Árnyék három évet húzott le a börtönben. Kellően nagydarab volt, és eléggé „ne baszakodjatok velem" arccal nézett a világba ahhoz, hogy a legnagyobb problémája az legyen, mihez kezdjen rengeteg szabad idejével. Így hát sokat súlyzózott, bűvésztrükköket tanult egy pénzérmével, és sokat gondolkodott azon, mennyire szereti a feleségét.

A börtönbüntetésben a legjobb dolog — Árnyék véleménye szerint talán az egyetlen jó dolog — a megkönnyebbülés érzése. Az érzés, hogy a lehető legmélyebbre zuhant, — és ennél mélyebbre már nem fog. Nem aggódott, hogy el fogják kapni, mert már elkapták. Többé nem félt attól, mi fog történni holnap, mert az már tegnap megtörtént.

Árnyék arra a következtetésre jutott, nem számít, elkövetted-e azt, amiért elítéltek. Tapasztalatai szerint a börtönben mindenki neheztelt valamiért: mindig akadt egy apróság, amit a hatóságok elrontottak, valami, amit a nyakadba varrtak, pedig el sem követted — vagy nem pontosan úgy csináltad, mint azt ők kívánták. Egyetlen dolog számított csupán — az, hogy elkaptak.

Erre az első néhány napban rájött, amikor a helyi szlengtől kezdve a pocsék kajáig még minden teljesen új volt. A rácsok közötti élet nyomorúságos, bőr alá kúszó iszonyata ellenére megkönnyebbültebben lélegzett.

Árnyék megpróbált keveset beszélgetni. Valamikor a második éve közepén említhette meg elméletét cellatársának, Low Key Lyesmithnek.

Low Key, a minnesotai szélhámos felvillantotta sebhelyes mosolyát.

— Egen — mondta. — Ez így igaz. Még jobb, ha halálra ítéltek. Akkor aztán eszedbe jut az összes vicc azokról a tagokról, akik lerúgták a csizmájukat, amikor a nyakukba vetették a hurkot, mert a cimboráik mindig azt mondogatták nekik, figyeljetek, csizmában fogtok meghalni.

— És ez vicces? — kérdezte Árnyék.

— Frankón. Akasztófahumor. Jobbat nem is találsz.

— Mikor akasztottak utoljára embert ebben az államban? — kérdezte Árnyék.

— Honnan a pokolból tudjam? — Lyesmith örökké rendkívül rövidre nyírta a haját. Kilátszott alóla a fejbőre. — De mondok én neked valamit. Ez az ország megindult a pokol felé, amikor felhagytak az akasztással. Nem alkudozhatsz többé az életedért. Nem gyűjthetsz földet az akasztófa alól.

Árnyék vállat vont. Ő semmi romantikusat nem talált a halálbüntetésben.

Ha nem ítéltek halálra, gondolta végül, akkor a börtön legjobb esetben csak időlegesen szakít ki az életből, két okból. Először is: az élet visszaszivárog a börtönbe. Mindig vannak helyek, ahová még lehet süllyedni. Az élet megy tovább. Másodszor: ha elég ideig vársz, egy napon ki fognak engedni.

Ez a pillanat kezdetben túl messze volt ahhoz, hogy koncentrálni tudjon rá. Aztán távoli reménysugárrá vált, és Árnyék megtanulta, hogyan mondogassa magának, hogy „Ez is elmúlik egyszer”, amikor a nyakába szakadt a börtön összes szarsága, ami errefelé gyakran megesik. Egy napon kinyílik a mágikus ajtó és kisétál rajta. Ezért sorban húzogatta ki a napokat az Észak-Amerika énekesmadarait ábrázoló naptárban — ez volt az egyetlen naptár, amit a börtönraktárban kapni lehetett —, és lement a nap, de nem látta, majd feljött a nap, és azt sem látta. Érmetrükköket tanult egy könyvből, amit a börtönkönyvtár sivár pusztaságában talált; súlyzózott; és gondolatban listát készített arról, mit fog csinálni, ha kiszabadul.

Árnyék listája egyre rövidebb lett. Két év múlva mindössze három dologból állt.

Először is megfürdik. Hosszú ideig, eltökélten áztatja majd magát, fürdőkádban, habfürdő pamacsai között. Talán újságot is olvas közben, talán nem. Az egyik nap így gondolta, a másik nap meg amúgy. Másodszor: szárazra törli magát és felvesz egy köpenyt. Talán egy papucsot is. A papucs, mint ötlet, tetszett neki. Ha dohányos lenne, addigra már elszívott volna egy pipát, de nem dohányzott. Felkapja a feleségét, átöleli („Kutyuskám” — sikkantja a felesége megjátszott rémülettel és valódi élvezettel —, „mit csinálsz?”). Beviszi a hálószobába, és becsukja az ajtót. Ha megéheznek, rendelnek pizzát.

A harmadik dolog: miután előbújnak a hálószobából, mondjuk úgy néhány nap múlva, onnantól fogva meghúzza magát, és soha többé nem kerül zűrbe.

— És akkor boldog lennél? — kérdezte Low Key. Aznap a műhelyben dolgoztak, madáretetőket készítettek, ami csak árnyalatnyival volt érdekesebb, mintha rendszámtáblákba ütötték

volna bele a számokat.

— Ne nevezz boldognak senkit — mondta Árnyék —, amíg meg nem halt.

— Hérodotosz — mondta Low Key. — Hé. Tanulsz.

— Ki a faszom az a Hérodotosz? — kérdezte a Jeges, aki egymáshoz nyomta a madáretető oldalait és továbbadta Árnyéknak, aki szorosan összecsavarozta az egészet.

— Egy halott görög — mondta Árnyék.

— A legutolsó barátnőm görög volt — mondta a Jeges. — Hogy a családja milyen szarságokat meg nem evett. El se hinnétek. Levélbe csavart rizst. Meg egy csomó hasonló szart.

A Jeges akkora volt, mint egy kólaautomata, és ugyanolyan felépítésű, kék szemekkel és annyira szőke hajjal, hogy majdnem fehérnek látszott. Péppé vert egy fickót, aki elkövette azt a hibát, hogy letapizta a Jeges barátnőjét a bárban, ahol a nő táncolt, a Jeges pedig kidobóként dolgozott. A fickó haverjai kihívták a rendőröket, akik letartóztatták a Jegest, és lefuttatták az adatait a számítógépen, és kiderült, hogy tizennyolc hónappal ezelőtt lelépett a munkaszolgálatról a felfüggesztett börtönbüntetése közben.

— Miért, mit kellett volna tennem? — kérdezte a Jeges megbántva, amikor elmesélte Árnyéknak az egész szomorú történetet. — Megmondtam neki, hogy a csaj a barátnőm. Hagynom kellett volna, hogy ilyen pofátlanul viselkedjen velem? He? Figyelj, össze-vissza fogdosta!

Árnyék annyit mondott:

— Te tudod — és ennyiben hagyta a dolgot. Egyet korán megtanult, a börtönben egyedül töltöd le a büntetésedet. Senkinek sem segíthetsz benne.

Húzd meg magad. Csináld végig egyedül.

Néhány hónappal korábban Lyesmith kölcsönadta Árnyéknak Hérodotosz történeteinek kopott, puhafedeles kiadását.

— Nem unalmas. Király — mondta, amikor Árnyék közölte, hogy ő nem olvas könyveket. — Olvasd csak el, aztán te is azt mondod, király.

Árnyék elfintorodott, de olvasni kezdett, és akarata ellenére horogra akadt.

— Görögök — mondta a Jeges undorodva. — Még csak nem is igaz, amit állítanak róluk. Egyszer megpróbáltam a csajommal a fenekébe, hát majdnem kikaparta a szememet.

Az egyik nap Lyesmitht minden figyelmeztetés nélkül átszállították. Árnyékra hagyta a könyvét. A lapok között egy ötcentes lapult. A pénzt biztosan becsempészték: ha kiélezted a falon, a bunyóban felhasíthattad vele az ellenfeled arcát. Árnyéknak nem kellett fegyver; csak szeretett volna kezdeni valamit a kezével.

Árnyék nem volt babonás. Nem hitt semmiben, amit a saját szemével nem látott. De azokban az utolsó hetekben mégis úgy érezte, hogy a börtön felett a katasztrófa viharfelhői gyülekeznek, pontosan úgy, mint a rablás előtt. Gyomra helyén mintha hatalmas üreg tátongott volna, és azt mondogatta magában, biztosan csak fél visszatérni a külvilágba. De nem volt benne biztos. Sokkal paranoiásabb volt az átlagosnál, és ami a börtönben átlagos, az sok, a paranoia pedig a túlélés eszköze. Árnyék még csendesebb, még árnyékszerűbb lett, mint azelőtt. Azon kapta magát, hogy az őrök meg a többi rab testbeszédét figyeli, hátha talál egy nyomot, ami elárulná, miféle rossz dolog fog történni, mert abban biztos volt, hogy valami történni fog.

Egy hónappal a szabadulása előtt Árnyék egy jéghideg irodában ült, szemben egy alacsony férfival, akinek borvörös anyajegy virított a homlokán. Az íróasztal két szemközti oldalán ültek; a férfi előtt Árnyék dossziéja hevert kinyitva, és egy golyóstollat szorongatott a kezében. A toll vége alaposan meg volt rágcsálva.

— Fázol, Árnyék?

— Igen — mondta Árnyék. — Egy kicsit.

A férfi vállat vont.

— Ilyen a rendszer — mondta. — A kazánokat csak december elsején kapcsolják be. Aztán március elsején leállnak. Nem én találtam ki. — Mutatóujjával végigsimított a dosszié fedőlapjának belsejére gemkapcsozott papírlapon. — Harminckét éves vagy?

— Igen, uram.

— Fiatalabbnak látszol.

— Az egészséges életmód.

— Itt azt írják, kitűnő magaviseletet tanúsítottál.

— Megtanultam a leckét, uram.

— Valóban? — Átható pillantással Árnyékra nézett, homlokán lejjebb csúszott az anyajegy. Árnyék arra gondolt, esetleg elmesélhetné neki néhány elméletét a börtönökről, de nem szólt. Inkább bólintott, és arra koncentrált, hogy kellően bűntudatosnak látsszon.

— Itt azt írják, van feleséged, Árnyék.

— Laurának hívják.

— És hogy jöttök ki egymással?

— Elég jól. Amikor tudott, meglátogatott — nagyon messze lakik. Levelezünk, meg felhívom, amikor csak tudom.

— Mivel foglalkozik a feleséged?

— Utazási ügynök. Embereket küldözget a világ minden sarkába.

— Hogyan ismerkedtetek meg?

Árnyék nem bírt rájönni, miért kérdezik ezt tőle. Felmerült benne az ötlet, hogy közli a férfival, semmi köze hozzá, aztán azt mondta:

— A legjobb barátom feleségének a legjobb barátnője. Összehoztak nekünk egy randit, pedig nem is ismertük egymást. Bejött.

— És vár rád egy munkahely?

— Igen, uram. A barátom, Robbie, akit az előbb említettem, az Izomtanya tulajdonosa, ahol régebben edzőként dolgoztam. Azt mondja, a régi melóm csak rám vár.

A férfi felhúzta a szemöldökét.

— Valóban?

— Azt mondja, remek húzás lesz. Visszacsalogatok néhány régi kuncsaftot, és bejönnek a kemény legények is, akik még keményebbek akarnak lenni.

A férfi elégedettnek tűnt. A golyóstolla végét rágcsálta, aztán megfordította a lapot.

— Mit gondolsz a bűncselekményről, amit elkövettél?

Árnyék vállat vont.

— Ostoba voltam — mondta, és komolyan gondolta.

Az anyajegyes férfi sóhajtott. Bejelölt egy négyzetet a listáján. Aztán belelapozott Árnyék dossziéjába.

— Hogy jutsz haza? — kérdezte. — Busszal?

— Hazarepülök. Jó, ha az embernek utazási ügynök a felesége.

A férfi elfintorodott, és az anyajegy meggyűrődött a homlokán.

— Küldött jegyet?

— Nem volt rá szükség. Csak az igazoló kódot kaptam meg. Elektronikus jegy. Csak kimegyek a repülőtérre egy hónapon belül, igazolom magam, és már el is tűntem innen.

A férfi bólintott, még egy utolsó megjegyzést firkantott a lapra, aztán becsukta a dossziét és letette a golyóstollat. Sápadt keze úgy hevert a szürke irattartón, mint egy rózsaszín állat. Egymáshoz nyomta az ujjait, gúlát formázott belőlük, és vizenyősen ködös tekintete Árnyékra meredt.

— Szerencsés vagy — mondta. — Van valaki, akihez visszamehetsz, vár rád egy munkahely. Elfelejtheted ezt az egészet. Kapsz egy második esélyt. Használd ki.

Amikor Árnyék felállt, a férfi nem nyújtott kezet, és Árnyék nem is várt tőle ilyesmit.

Az utolsó hét volt a legrosszabb. Bizonyos tekintetben rosszabb volt, mint az előző három év együttvéve. Árnyék arra gondolt, hátha az időjárás miatt van az egész: nyomasztó, csendes és hideg idő volt. Mintha vihar közeledne, de nem akarna ideérni. Állandóan nyugtalan volt, gyomrát ideges görcs rántotta össze, mintha valami nagyon rossz dolog készülődne. A börtönudvaron viharos szél dühöngött. Árnyék néha úgy érezte, hó illatát sodorja magával.

Felhívta a feleségét és „R” beszélgetést kért. Tudta, hogy a

telefontársaságok plusz három dollárt számolnak fel minden börtönből indított hívásért. Ezért olyan udvariasak a telefonközpontosok azokkal, akik a börtönből telefonálnak, gondolta Árnyék: tisztában vannak vele, hogy tőle kapják a fizetésüket.

— Furcsán érzem magam — mondta Laurának. Nem ezzel kezdte. Először azt mondta neki, hogy „Szeretlek", mert jó dolog ilyesmit mondani, ha komolyan gondolod, és Árnyék komolyan gondolta.

— Szia — mondta Laura. — Én is szeretlek. Miért érzed magad furcsán?

— Nem tudom — felelte Árnyék. — Esetleg az idő teszi. Ha lezúdulna a vihar, talán minden rendben lenne.

— Itt szép idő van — mondta Laura. — Még nem hullott le az összes levél. Ha nem érkezik meg a vihar, te is megláthatod, amikor hazaérsz.

— Öt nap múlva — mondta Árnyék.

— Százhúsz óra, és itthon leszel — mondta a felesége.

— Minden rendben van veled? Semmi gond?

— Jól vagyok. Ma este meglátogatom Robbie-t. Meglepetésbulit kell szerveznünk a hazatérésed alkalmából.

— Meglepetésbuli?

— Persze. De nem tudsz róla semmit, igaz?

— Az égvilágon semmit.

— Ilyen egy jó férj — mondta Laura. Árnyék azon kapta magát, hogy mosolyog. Három éve börtönben ült, de a felesége még mindig meg tudta nevettetni.

— Szeretlek, kicsim — mondta.

— Szeretlek, kutyuskám — mondta Laura.

Árnyék letette a telefont.

Amikor összeházasodtak, Laura elmesélte, hogy szeretett volna egy kiskutyát, de a főbérlő azt mondta, a bérleti szerződés szerint nem tarthatnak állatot a lakásban. „Hé" — mondta akkor Árnyék. — „Majd leszek én a kiskutyád. Csak mondd, mit akarsz. Rágcsáljam meg a papucsodat? Piszkítsak a konyhapadlóra? Nyaljam meg az orrodat? Szimatolgassam a lábad közét? Lefogadom, nincs olyan dolog, amit ne tudnék egy kutya után csinálni." — Aztán könnyedén felkapta a feleségét, mintha nem lenne nehezebb egy tollpihénél, és elkezdte nyalogatni az orrát, miközben Laura kuncogott meg sikítozott, aztán bevitte a hálószobába.

Az étkezőben Sam Fetisher sompolygott Árnyék mellé, és rámosolygott, közszemlére téve öreg fogait. Leült a szomszédos székre, és nekilátott a sajtos makaróninak.

— Beszélnünk kell — mondta Sam Fetisher.

Az egyik legfeketébb ember volt, akit Árnyék valaha látott. Talán hatvanéves lehetett. Talán nyolcvan. Viszont Árnyék találkozott már

olyan harmincéves drogfüggőkkel, akik öregebbnek látszottak, mint Sam Fetisher.

— Mm? — kérdezte Árnyék.

— Közeledik a vihar — mondta Sam.

— Én is érzem — mondta Árnyék. — Úgy tűnik, hamarosan havazni kezd.

— Én nem ilyen viharról beszélek. Ennél nagyobb vihar közeledik. Én mondom neked, fiacskám, ha ideér, jobb neked, ha idebent vagy, mint ha az utcán kóricálnál.

— Letöltöttem a büntetésemet — mondta Árnyék. — Pénteken elhúzok innen.

Sam Fetisher Árnyékra meredt.

— Hová valósi vagy? — kérdezte.

— Eagle Point, Indiana.

— Hazudós kis pöcs — mondta Sam Fetisher. — Úgy értettem, eredetileg. Honnan származik a családod?

— Chicagóból — mondta Árnyék. Az édesanyja leánykorában Chicagóban élt, és ott is halt meg, nagyon régen.

— Ahogy mondom. Nagy vihar közeledik. Jobb lesz, ha meghúzod magad, Árnyék fiam. Olyan ez… hogy hívják azt, amin a kontinensek mennek körbe-körbe? Valami lemezek, nem?

— Tektonikus lemezek? — tippelt Árnyék.

— Az. Tektonikus lemezek. Olyan ez, mint amikor útnak indulnak, és Észak-Amerika belecsúszik Dél-Amerikába. Nem túl okos ötlet közéjük szorulni. Vágod, amit mondok?

— Véletlenül sem.

A férfi lassan lehunyta egyik barna szemét.

— A francba, nem mondhatod, hogy nem figyelmeztettelek — mondta Sam Fetisher, és nagy kupac remegő, narancsízű zselét lapátolt a szájába.

— Nem mondom.

Árnyék a fél éjszakát álmatlanul töltötte, az ébrenlét meg az álom határán hánykolódva, és azt hallgatta, hogyan horkol és nyög az új cellatársa az alsó priccsen. Néhány zárkával odébb egy férfi nyöszörgött, üvöltött és zokogott, mint egy állat; valaki néha ráordított, hogy fogja már be a kibaszott száját. Árnyék megpróbált nem odafigyelni. Hagyta, hadd csorogjanak végig a testén az üres percek, magányosan és lassan.

Még két nap. Az utolsó negyvennyolc óra zabpehellyel és börtönkávéval kezdődött, meg egy Wilson nevű őrrel, aki a kelleténél keményebben paskolta meg Árnyék vállát, és azt mondta neki:

— Árnyék? Erre gyere.

Árnyék gyors ellenőrzést tartott. A lelkiismerete tiszta volt, ami börtönbéli tapasztalatai szerint még nem jelentette azt, hogy nem ül

nyakig a szarban. A két férfi nagyjából egymás mellett lépkedett, lépteik zaját visszaverte a fém és a beton.

Árnyék a félelem ízét érezte a torkában, és az keserű volt, mint az állott kávé. Most fog lesújtani rá a rossz dolog…

Agya hátsó sarkában halk hang szólalt meg, azt suttogta, még egy évet hozzácsapnak a büntetéséhez, magánzárkába küldik, levágják a kezét, levágják a fejét. Azzal nyugtatta magát, hogy ez ostobaság, de a szíve úgy vert, hogy majdnem kiugrott a mellkasából.

— Nem értelek, Árnyék — mondta Wilson, miközben mentek.

— Mit nem ért, uram?

— Téged. Baszottul csendes vagy. Túl udvarias. Úgy várakozol, mint a régi rabok, de hány éves vagy? Huszonöt? Huszonnyolc?

— Harminckettő, uram.

— És miféle vagy? Latino? Cigány?

— Nem tudok róla, uram. Talán.

— Vagy akad benned egy kis nigger beütés. Van nigger beütésed, Árnyék?

— Lehetséges, uram. — Árnyék mereven kihúzta magát, egyenesen előre nézett, és minden erejével megpróbálta megakadályozni, hogy ez az alak felhúzza.

— Tényleg? Hát, én csak annyit tudok, hogy rohadtul fosok tőled. — Wilsonnak homokszín haja, homokszín arca és homokszín mosolya volt.

— Hamarosan itt hagysz minket.

— Remélem, uram.

Több biztonsági ellenőrzésen is áthaladtak. Wilson minden alkalommal igazolta magát. Felmentek egy lépcsőn, és megálltak a börtönigazgató irodája előtt. Az ajtón fekete betűkkel az igazgató neve díszelgett — G. Patterson —, az ajtó mellé pedig kisméretű jelzőlámpát szereltek.

A felső lámpa vörösen világított.

Wilson megnyomott egy gombot a lámpa alatt.

Néhány percig csendben ácsorogtak ott. Árnyék megpróbálta elhitetni magával, hogy minden rendben van, hogy péntek reggel a repülőn ül és Eagle Point felé repül majd, de ezt maga sem hitte.

A vörös lámpa kihunyt, felvillant alatta a zöld, és Wilson kinyitotta az ajtót. Bementek.

Az elmúlt három évben Árnyék többször látta az igazgatót. Egyszer körbevezetett egy politikust. Egyszer lezárták a börtönt, a foglyok százasával felsorakoztak az igazgató előtt, aki elmondta nekik, hogy az intézmény túlzsúfolt, és mivel ez a jövőben sem lesz másképpen, jobb lesz, ha hozzászoknak.

Közelről Patterson rosszabbul festett. Ovális arca volt, ősz haját katonásan sörtére vágatta. Old Spice illata terjengett körülötte. A háta

mögött egy könyvespolc látszott és mindegyik könyv címében szerepelt a börtön szó; íróasztala makulátlanul tiszta volt, a telefont és egy letéphető lapú Gary Larson-naptárt leszámítva üres. Jobb fülében hallókészüléket viselt.

— Üljön le, kérem.

Árnyék leült. Wilson a háta mögé állt.

Az igazgató kihúzta az egyik fiókot, elővett egy irattartót és az asztalra tette.

— Itt azt írják, hat év börtönbüntetést kapott súlyos, sorozatban elkövetett testi sértés miatt. Ebből három évet letöltött. Pénteken kellett volna szabadon engednünk.

Kellett volna? Árnyék gyomra bukfencet vetett. Megpróbálta kitalálni, hány évet kell még letöltenie — még egyet? Kettőt? Mind a hármat? De csak annyit mondott: „Igen, uram."

Az igazgató megnyalta az ajkát.

— Hogy mondta?

— Azt mondtam, „Igen, uram."

— Árnyék, még ma délután elmehet. Néhány nappal korábban szabadul. — Árnyék bólintott, és várta, hogy jöjjön, aminek jönnie kell. Az igazgató lenézett az asztalán heverő papírlapra. — Ez az Eagle Point-i Johnson Memorial kórházból érkezett… A feleségéről van szó. Ma hajnalban meghalt. Autóbaleset. Sajnálom.

Árnyék megint bólintott.

Wilson visszakísérte a cellájába, és nem szólt semmit. Kinyitotta az ajtót és beengedte Árnyékot. Aztán azt mondta:

— Egy jó hír meg egy rossz, nem igaz? A jó hír, hogy korábban szabadulsz, a rossz meg az, hogy a feleséged meghalt. — Felnevetett, mintha ez annyira mulatságos lenne.

Árnyék nem szólt semmit.

Zsibbadtan összecsomagolt, a legtöbb holmiját itt hagyta. Maradt Low Key Hérodotosza, meg a könyv az érmetrükkökkel, és pillanatnyi habozás után lemondott az üres fémkorongokról, amelyeket a műhelyből csempészett ki, hogy legyen mivel gyakorolnia. Odakint is lesznek érmék, igazi pénzek. Megborotválkozott. Felvette a civil ruháját. Kisétált az ajtókon, egyiken a másik után, és tudta, hogy soha többé nem kell ezt az utat megtennie visszafelé, és úgy érezte, teljesen üres lett belül.

A szürke égből zuhogni kezdett az eső, a jéghideg eső. Fagyos szilánkok martak az arcába, és az eső eláztatta vékony dzsekijét, miközben a sárga egykori iskolabusz felé sétáltak, ami majd elviszi őket a legközelebbi városba.

Mire elértek a buszhoz, teljesen átáztak. Nyolcan távoztak. Ezerötszázan odabent maradtak. Árnyék leült az ülésre és addig vacogott, amíg be nem kapcsolták a fűtést, és megpróbálta kitalálni,

mihez kezdjen most, hová menjen.

Szellemképek nyüzsögtek a fejében, semmi sem tartotta vissza őket. Képzeletben egy másik börtönből szabadult, sok-sok idővel ezelőtt.

Nagyon sokáig raboskodott egy koromsötét szobában: szakálla torzonborz volt, haja csomókban állt. Az őrök végigkísérték egy szürke kövekből rakott folyosón, ki egy térre, ami tömve volt mindenféle színes dolgokkal, emberekkel és tárgyakkal. Vásárnap volt, és elkábította a lárma meg a színek kavalkádja, hunyorogva bámulta a teret betöltő napfényt, sós-nedves levegő meg a piacon árult mindenféle finomság illata csapott az orrába, és bal oldalán napfény csillant a vízen…

A busz zötykölődve megállt a piros lámpánál.

A szél üvöltve keringett körülötte, az ablaktörlők nehézkesen vonszolták magukat az üvegen, vörös és sárga neonfoltokká mázolták szét a város látképét. Kora délután volt, de az ablakon túl mintha éjszaka lett volna.

— A francba — szólalt meg a háta mögött ülő fickó, aki letörölte az üvegről a párát és szemügyre vett egy ázott alakot, aki elsietett mellettük a járdán. — Ott egy punci.

Árnyék nyelt egyet. Most jutott eszébe, hogy még nem is sírt — ami azt illeti, nem érzett semmit. Se könnyek. Se szomorúság. Semmi.

Eszébe jutott egy Johnnie Larch nevű fickó, akivel egy cellában lakott, amikor lecsukták; ő mesélte Árnyéknak, hogyan került ki öt év után a rácsok mögül, a zsebében száz dollárral meg egy repülőjeggyel Seattle-be, ahol a nővére élt.

Johnnie Larch elment a repülőtérre, átnyújtotta a jegyét a pult mögött ülő nőnek, és a nő elkérte a jogosítványát.

Johnnie megmutatta neki. A jogosítvány néhány évvel azelőtt lejárt. A nő közölte vele, hogy ezzel nem igazolhatja a személyazonosságát. Johnnie erre azt mondta, hogy jogosítványnak ugyan nem megfelelő, de a pokolba is, a személyazonosságát tökéletesen képes vele bizonyítani, és a rohadt életbe, mit gondol, ki lehet ő, ha nem saját maga?

A nő azt mondta, hálás lenne, ha Johnnie nem ordítana.

Johnnie azt felelte, ide azzal a kibaszott beszállókártyával, vagy nagyon megbánja, és senki sem viselkedhet vele ilyen tiszteletlenül. A börtönben senki sem hagyja, hogy tiszteletlenül bánjanak vele.

Ekkor a nő megnyomott egy gombot, mire pár pillanattal később megjelentek a biztonságiak és megpróbálták rábeszélni Johnnie Larchet, hogy csendben hagyja el az épületet, de ő nem kívánt távozni és sor került némi civódásra is.

Az ügy vége az lett, hogy Johnnie Larch nem jutott el Seattle-be, mert a következő néhány napot a város kocsmáiban töltötte, és miután

elköltötte a száz dollárját, egy játékpisztollyal megpróbált kirabolni egy benzinkutat, hogy finanszírozni tudja a további ivászatot, és végül a rendőrség elkapta, amiért közterületen vizelt. Nagyon hamar visszakerült a börtönbe, ahol nekiállt letölteni büntetése fennmaradó részét, plusz amit a benzinkút miatt kapott.

És a történet tanulsága, Johnnie Larch szerint, a következő: ne szarakodj azokkal, akik a repülőtéren dolgoznak.

— Biztos vagy benne, hogy nem azt akartad mondani. „Az elkülönített közösségekben, például a börtönben elsajátított viselkedésforma nem működik, sőt káros is lehet, ha az adott közösségen kívül próbálkoznak meg vele?" — kérdezte Árnyék, miután Johnnie Larch elmesélte neki a történetet.

— Nem. Hallgass rám, öregem, én mondom neked — felelte Johnnie Larch —, ne szarakodj azokkal a ringyókkal a repülőtéren.

Árnyék halványan elmosolyodott az emléken. Az ő jogosítványa csak néhány hónap múlva jár le.

— Pályaudvar! Mindenki kifelé!

Az épület vizelettől és poshadt sörtől bűzlött. Árnyék bekászálódott egy taxiba, és megkérte a sofőrt, vigye ki a repülőtérre. Hozzátette, hogy öt dollárral többet fizet, ha ez csendben megoldható. Az út húsz percig tartott és a sofőr meg sem szólalt közben.

Aztán Árnyék végigbotorkált a fényesen kivilágított reptéri csarnokon. Aggasztotta ez az egész dolog az elektronikus jeggyel. Azt tudta, hogy a pénteki járatra van jegye, de azt már nem, vajon aznap is felhasználhatja-e. Árnyék számára minden elektronikus dolog alapvetően mágikusnak tűnt, ami bármelyik pillanatban köddé válhat.

De még megvolt a tárcája, amit három év után visszakapott, benne néhány lejárt hitelkártyával meg egy Visa-kártyával, ami — mint azt örömmel felfedezte — csak január végén jár majd le. Volt egy helyfoglalása. És rájött, hogy biztosan tudja, minden rendben lesz, ha egyszer hazaér. Laurának sincsen semmi baja. Talán az egészet csak kitalálták, ráfogták valamire azt, hogy néhány nappal korábban szabadulhatott. Vagy talán az egész nem több egyszerű félreértésnél: egy másik Laura Moon testét cibálták elő az autópályán heverő roncsok alól.

A repülőtér üvegfalain túl villám lobbant. Árnyékban tudatosult, hogy lélegzetét visszafojtva vár valamire. A mennydörgés távoli robajára. Kieresztette a levegőt.

A pult túloldaláról fáradt, fehér nő bámult rá.

— Helló — mondta Árnyék. *Te vagy az első idegen nő, akivel három év óta először személyesen beszélek.* — Van egy elektronikus jegyem. Pénteken utaztam volna, de ma kell indulnom. Haláleset történt a családban.

— Mmm. Részvétem. — A nő kopogott valamit a billentyűzeten, a

monitorra meredt, megint beütött valamit. — Nem gond. Áttettem magát a három óra harmincasra. Lehet, hogy a gép késni fog a vihar miatt, ezért figyelje a kiírásokat. Van poggyásza?

Árnyék felmutatta a válltáskáját.

— Ezt nem kell bemutatnom, igaz?

— Nem — mondta a nő. — Rendben van. Van valamilyen fényképes igazolványa?

Árnyék megmutatta a jogosítványát.

A repülőtér nem volt nagy de Árnyékot ámulatba ejtette a sétálgató — csak sétálgató — emberek látványa. Végignézte, ahogy nemtörődöm módon leteszik a bőröndjeiket a földre, hátsó zsebükbe gyömöszölik a pénztárcájukat, csak úgy a szék alá tolják a kézitáskájukat. Ekkor tudatosult benne, hogy kiszabadult a börtönből.

Harminc perc volt hátra a beszállásig. Vett magának egy szelet pizzát és megégette a száját a forró sajttal. Eltette a visszajárót, és a telefonokhoz sétált. Felhívta Robbie-t az Izomtanya számán, de üzenetrögzítő vette fel.

— Hé, Robbie — mondta Árnyék. — Úgy hallottam, Laura meghalt. Korábban kiengedtek. Megyek haza.

Aztán, mivel tapasztalatból tudta, hogy az emberek követnek el hibákat, felhívta a házukat, és meghallgatta Laura hangját.

— Szia — mondta Laura. — Nem vagyok itthon, vagy nem tudok a telefonhoz jönni. Hagyj üzenetet, majd visszahívlak. És legyen jó napod.

Árnyék nem tudta rávenni magát, hogy üzenetet hagyjon.

Egy műanyag széken üldögélt a kapu mellett, és olyan erővel szorította a táskáját, hogy megfájdult a keze.

Arra a pillanatra gondolt, amikor először meglátta Laurát. Akkoriban még a nevét sem tudta. Audrey Burton barátnője volt. Árnyék Robbie társaságában ücsörgött a Chi-Chi's egyik boxában, amikor néhány lépéssel Audrey mögött felbukkant Laura, és Árnyék nem bírta levenni róla a szemét. Laurának hosszú, gesztenyebarna haja volt és olyan kék szeme, hogy először — tévesen — azt hitte, színezett kontaktlencsét visel. Laura szamócás daiquirit rendelt magának és addig erősködött, amíg Árnyék bele nem kóstolt, és Laura elégedetten kacagott.

Laura imádta, ha más is megkóstolta azt, amit ő.

Árnyék aznap éjjel jóéjt-csókot adott neki, és olyan íze volt, mint a szamócás daiquirinek, és soha többé nem akart megcsókolni senki mást.

Egy női hang bejelentette, hogy fel lehet szállni a gépre, és Árnyékot az elsők között szólították. Leghátul ült, a szomszéd ülés üresen maradt. Az eső megállás nélkül kopogott a gép burkolatán: azt képzelte, kisgyerekek hajigálják marokszámra a szárított borsót az

égből.

Amikor a gép felszállt, álomba merült.

Sötét helyen állt, és annak a valaminek, ami őt bámulta, bölényfeje volt, a bozontos szőr csomói közül hatalmas, nedves szemek néztek rá. Teste egy férfi teste volt, olajosan csillogó és sima.

— Változások közelegnek — mondta a bölény, és a szája meg sem moccant. — Néhány döntést meg kell hozni.

Tűzfény villódzott a nedves barlangfalon.

— Hol vagyok? — kérdezte Árnyék.

— A földben és a föld alatt — mondta a bölényember. — Ott, ahol az elfeledettek várnak. — Szeme folyékony, fekete márvány volt, a hangja a világ alól dübörgött elő. A szaga ázott tehénére emlékeztetett.

— Higgyél — mondta a dübörgő hang. — Ha életben akarsz maradni, hinned kell.

— Miben? — kérdezte Árnyék. — Miben kellene hinnem?

A bölényember Árnyékra meredt és kiegyenesedett, hatalmasra nőtt és szeme megtelt tűzzel. Szóra nyitotta nyálhabos bölényszáját, és a szájában vörös fény világított, mert lángok lobogtak benne, lent, a föld alatt.

— Mindenben — bömbölte a bölényember.

A világ megbillent, megpördült, és Árnyék ismét a repülőgépen találta magát, de a billegés folytatódott. A gép elülső részén egy nő tessék-lássék felsikoltott. A repülő körül vakító villanásokkal villámok cikáztak. A hangszóróból a kapitány hangja hallatszott, és közölte velük, hogy megpróbálnak magasabbra emelkedni, hátha így eltávolodhatnak a vihartól.

A gép rázkódott és remegett, és Árnyék higgadtan, tompán arra gondolt, vajon meghal-e. Nem lehetetlen, gondolta, de valószínűtlen. Kibámult az ablakon, és azt nézte, hogyan borítják fénybe a látóhatárt a villámok.

Aztán ismét elszunnyadt, és azt álmodta, megint a börtönben van, és a menzasorban Low Key suttog a fülébe, valaki vérdíjat tűzött ki a fejére, mondja, de Árnyék nem bírt rájönni, ki és miért; és amikor felébredt, már leszálláshoz készülődtek.

Pislogva botorkált le a gépről, ki az ébrenlétbe.

A repülőterek rettenetesen egyformák, gondolta. Igazából nem számít, hol vagy mert egy repülőtéren vagy: csempék, felüljárók, vécék, kapuk meg újságosbódék meg neonfények. Ez a repülőtér olyan volt, mint egy repülőtér. Egyetlen gond akadt vele: nem ide indult. Ez túlságosan nagy volt, túl sok emberrel és túlságosan is sok kapuval.

— Elnézést, asszonyom!

A nő felpillantott és csiptetős írótáblája felett Árnyékra nézett.

— Igen?

— Melyik repülőtér ez?

A nő meglepetten meredt rá, mint aki megpróbál rájönni, vajon most szórakoznak-e vele, aztán azt mondta:

— St. Louis.

— Én azt hittem, ez a repülő Eagle Pointba tart.

— Így is volt. A vihar miatt átirányították ide. Nem jelentették be a gépen?

— Lehetséges. Elaludtam.

— A legjobb lesz, ha beszél azzal a férfival, ott, azzal a vörös kabátossal.

A férfi majdnem olyan magas volt, mint Árnyék, úgy nézett ki, mint egy családi vígjátéksorozat apafigurája a hetvenes évekből. Beütött valamit a billentyűzeten, aztán azt mondta Árnyéknak, rohanjon — rohanjon! — az egyik kapuhoz a repülőtér túlsó végében.

Árnyék átrohant a repülőtéren, de mire a kapuhoz ért, már bezárták. A táblaüvegen keresztül nézte a távolodó gépet.

Az információs pultnál ülő nő (alacsony, barna hajú, szemölccsel az orra bal oldalán) hosszan tárgyalt egy másik nővel, aztán telefonált („Nem, az nem indul. Most törölték.”), majd nyomtatott neki egy másik beszállókártyát.

— Ez egyenesen odáig megy — mondta Árnyéknak. — Előreszólunk a kapuhoz, hogy várják meg.

Árnyék úgy érezte magát, mint egy borsószem az itt-a-piros-hol-a-piros játékban vagy egy kártya az éppen megkevert pakliban. Ismét átrohant a repülőtéren, és majdnem ott kötött ki, ahonnan eredetileg elindult.

A kapuban álló férfi elvette a kártyáját.

— Már vártuk magát — közölte bizalmasan, miközben letépte a jegy perforált részét, amelyen az ülés száma — 17D — állt. Árnyék felsietett a gépre, és becsukták mögötte az ajtót.

Átsétált az első osztályon — mindössze négy első osztályú ülés volt a gépen, ebből hármat már elfoglaltak. A legelső sorban, az üres szék szomszédságában halvány színű öltönyt viselő, szakállas férfi ült, aki Árnyékra vigyorgott, aztán felemelte a kezét és megkocogtatta az óráját, amikor elsétált mellette.

Igen, tudom, miattam fogsz késni — gondolta Árnyék. — *Ennél ne legyen nagyobb problémád.*

Első pillantásra a gép majdnem teljesen megtelt, gondolta, miközben a hátsó sorok felé sétált. Aztán kiderült, hogy tulajdonképpen teljesen megtelt, és a 17D számmal jelölt széken egy középkorú asszony ült. Árnyék megmutatta neki a beszállókártya letépett részét és a nő megmutatta a sajátját: megegyeztek.

— Nem tudna helyet foglalni, kérem? — kérdezte az utaskísérő.

— Nem — felelte Árnyék —, attól tartok, nem.

Az utaskísérő csettintett a nyelvével, és megnézte a két egyforma jegyet, aztán visszakísérte a gép orrába, az első osztályra és az üres székre mutatott.

— Úgy tűnik, szerencsés napja van — mondta. — Hozhatok valami innivalót? Van még egy kis időnk, mielőtt felszállnánk. És biztos vagyok benne, hogy ezek után szüksége lenne egy italra.

— Egy sört kérek szépen — mondta Árnyék. — Mindegy, milyet.

Az utaskísérő távozott.

A szomszédos széken ülő, halvány öltönyt viselő férfi megkocogtatta a körmével az óráját. Fekete Rolex volt.

— Késett — mondta a férfi, és hatalmas vigyort villantott Árnyékra, amiben az égvilágon semmi melegség nem volt.

— Hogy mondta?

— Azt mondtam, késett.

Az utaskísérő visszatért, és átnyújtott Árnyéknak egy pohár sört. Árnyékban egy pillanatra felmerült, hátha őrült a fickó, aztán arra gondolt, biztosan a gépre utalt, aminek meg kellett várnia az utolsó utast.

— Sajnálom, ha miattam késik — mondta udvariasan. — Siet?

A gép eltolatott a kapu elől. Megjelent az utaskísérő és elvette Árnyék sörét.

A halvány öltönyt viselő férfi a kisasszonyra vigyorgott, és azt mondta:

— Ne aggódjon, majd szorosan tartom — és a nő nem vette el tőle a pohár Jack Danielst, bár elhaló hangon tiltakozott, hogy ezzel megsérti a repülőgépekre vonatkozó előírásokat („Hadd döntsem el ezt én magam, drágám.”)

— Jelen esetben az időnek természetesen döntő jelentősége van — mondta a férfi. — De nem. Pusztán azért aggódtam, hátha nem éri el a gépet.

— Ez igazán kedves öntől.

A repülőgép nyugtalanul, zúgó hajtóművekkel kuporgott a betonon, és alig várta, hogy felröppenhessen.

— Kedves ám a nyavalya — mondta a halvány öltönyös férfi. — Volna egy munkám a számodra, Árnyék.

Dübörgés. Az aprócska gép meglódult előre, és Árnyék beleszorult az ülésbe. Aztán felszálltak a levegőbe, és a repülőtér fényei kezdtek elmaradni alattuk.

Árnyék a mellette ülő férfira nézett.

Vöröses ősz haja volt; szakálla — alig több mint borosta — őszes vörös. Göröngyös, szögletes arca volt és sápadtszürke szeme. Öltönye méregdrágának tűnt, színe akár az olvadt vaníliafagylalté. Nyakkendője sötétszürke selyemből készült, ezüst nyakkendőtűje egy fát ábrázolt: törzzsel, ágakkal és hosszú gyökerekkel. Amikor

felszálltak, végig a kezében tartotta a poharát, és egyetlen cseppet sem löttyintett ki.

— Nem akarod megkérdezni, miféle munkáról van szó? — kérdezte.

— Honnan tudja, ki vagyok?

A férfi kuncogott.

— Ó, nincs könnyebb dolog a világon, mint megtudni, ki hogyan nevezi magát. Egy kis sütnivaló, némi szerencse, kevéske memória. Kérdezd meg, miféle munkáról van szó.

— Nem — mondta Árnyék. Az utaskísérő hozott még egy pohár sört, és Árnyék belekortyolt.

— Miért nem?

— Hazamegyek. Vár rám egy munkahely. Nincs szükségem másik munkára.

A férfi heges arcán külsőre nem változott a mosoly, de most valóban meglepettnek tűnt.

— Nem vár rád otthon semmilyen munka — mondta. — Nem vár ott rád az égvilágon semmi. Én viszont teljesen törvényes megbízatást ajánlok neked — jó fizetéssel, korlátozott biztonsággal, kiemelkedő juttatásokkal. A pokolba is, ha elélsz addig, még talán a nyugdíjról is beszélhetünk. Mit gondolsz, szeretnél nyugdíjat kapni?

Árnyék azt mondta:

— Biztosan a táskámról olvasta le a nevemet.

A férfi nem szólt semmit.

— Bárki is legyen maga — mondta Árnyék —, nem tudhatta, hogy ezen a gépen leszek. Én magam sem tudtam, hogy ezen a gépen leszek, és ha a gépemet nem irányították volna át St. Louisba, nem is lennék itt. Szerintem maga egy egyszerű mókamester. Talán rosszban sántikál, nem tudom. De azt hiszem, mindkettőnknek az lesz a legjobb, ha itt befejezzük ezt a beszélgetést.

A férfi vállat vont.

Árnyék kézbe vette az ülés hátuljába csúsztatott képes újságot. Az aprócska gép rángatózva, ugrándozva hánykolódott az égen, így nehezebb volt koncentrálni. A szavak szappanbuborékokként sodródtak át a fején, ahogy elolvasta, már el is felejtette őket.

A szomszéd székben ülő férfi csendesen szopogatta a Jack Danielst. A szeme csukva volt.

Árnyék elolvasta a transzatlanti járatokon hallgatható zenecsatornák listáját, aztán megnézte a világtérképet, amelyen vörös vonalak jelölték, merre közlekednek a társaság repülői. Ezzel végzett is a magazinnal, és kelletlenül becsukta, majd visszacsúsztatta a zsebbe.

A férfi kinyitotta a szemét. Valami nincsen rendben a szemével, gondolta Árnyék. Az egyik sötétebb szürke volt, mint a másik.

Árnyékra nézett.

— Mellesleg — mondta —, sajnálattal hallottam, ami a feleségeddel történt, Árnyék. Hatalmas veszteség.

Árnyék akkor majdnem megütötte. Ehelyett inkább mély levegőt vett. („Én szóltam, hogy ne bosszantsd fel azokat a ringyókat a repülőtéren” — szólalt meg Johnnie Larch az agya hátsó zugában — „különben olyan hamar visszapaterolják a seggedet a sittre, hogy köpni-nyelni nem lesz időd.”) Elszámolt ötig.

— Én is nagyon sajnálom — mondta.

A férfi megcsóválta a fejét.

— Bárcsak másképpen történt volna — mondta, és sóhajtott.

— Autóbalesetben halt meg — felelte Árnyék. — Vannak ennél rosszabb halálnemek is.

A férfi lassan ingatta a fejét. Árnyéknak egy pillanatra úgy tűnt, mintha a férfi anyagtalan lenne, mintha a gép hirtelen sokkal valóságosabbá, szomszédja pedig valószerűtlenebbé vált volna.

— Árnyék — mondta. — Ez nem vicc. Ez nem trükk. Jobban megfizetlek, mint bárki más, akit találhatsz. Börtönviselt ember vagy. Senki sem fogja törni magát, hogy alkalmazzon téged.

— Tisztelt Fasz-se-tudja-kicsoda — mondta Árnyék, épp csak annyira hangosan, hogy a hajtómű lármáján túl is hallani lehessen —, nincsen annyi pénz a világon.

A vigyor még szélesebbé vált. Árnyéknak eszébe jutott egy dokumentumfilm a csimpánzokról. A műsor szerint egy majom csak azért mosolyog, hogy gyűlölete, indulata vagy félelme jeleként kimutassa a fogát. Ha egy csimpánz vigyorog, az fenyegetésnek számít.

— Dolgozz nekem. A munka természetesen nem mentes némi kockázattól, de ha túléled, bármi a tiéd lehet, amire csak a szíved vágyik. Te lehetnél Amerika következő elnöke. No — mondta a férfi —, ki lenne az, aki ilyen jól megfizet? Hmmm?

— Kicsoda maga? — kérdezte Árnyék.

— Ó, igen. Ez az információ kora… ifjú hölgy, töltene nekem még egy pohár Jack Danielst? Csak óvatosan a jéggel… persze sohasem létezett másmilyen kor. Információ és tudás: ez a fizetőeszköz nem megy ki a divatból.

— Azt kérdeztem: kicsoda maga?

— Lássuk csak. Nos, mivel a mai nap tagadhatatlanul az én napom… miért ne legyen a nevem Szerda? Szerda úr. Habár az időjárást tekintve lehetnék akár Csütörtök is, hmm?

— Mi az igazi neve?

— Ha elég sokáig és elég jól dolgozol nekem — felelte a halvány öltönyös férfi —, egyszer talán elárulom neked. Nos. Ami a munkát illeti, gondolkozz el rajta. Senki sem várja el tőled, hogy azonnal igent

mondjál, hiszen nem tudhatod, vajon piranhákkal teli medencébe vagy medvékkel teli verembe ugrasz. Csak nyugodtan. — Lehunyta a szemét és hátradőlt az ülésen.

— Nem hiszem, hogy vállalnám — mondta Árnyék. — Nem kedvelem magát. Nem akarok magával dolgozni.

— Mint már említettem — mondta a férfi, és ki sem nyitotta a szemét —, ne légy meggondolatlan. Csak nyugodtan.

A gép zöttyenve földet ért, és néhány utas kiszállt. Árnyék kinézett az ablakon: egy apró repülőtéren voltak, a semmi közepén, és még várt rájuk két másik apró reptér, mielőtt megérkeztek volna Eagle Pointba. Árnyék pillantása a halvány öltönyös férfira vándorolt — Szerda úr! — Úgy tűnt, alszik.

Árnyék ösztönös sugallatnak engedelmeskedve felállt, felmarkolta a táskáját, és kilépett a repülő ajtaján, lesétált a lépcsőn a csúszós, nyirkos kifutópályára, és szabályos léptekkel elindult a váróterem fényei felé. Gyenge eső paskolta az arcát.

Mielőtt belépett volna az épületbe, megállt, megfordult és körülnézett. Rajta kívül senki sem szállt le a gépről. A földi személyzet eltolta a lépcsőt, becsukták az ajtót, és a gép felszállt. Árnyék bement a csarnokba, és bérelt egy kocsit, amiről a parkolóba érve derült ki, hogy egy kicsi, piros Toyota.

Széthajtotta a térképet, amit kapott. Kiteregette az ülésen. Eagle Point nagyjából 250 mérföldre lehetett innen.

A vihar elcsitult, ha egyáltalán eljött idáig. Hideg, tiszta idő volt. Felhők száguldoztak a hold előtt, és Árnyék egy pillanatra elbizonytalanodott, vajon a felhők mozognak-e vagy a hold.

Másfél órán keresztül autózott észak felé.

Kezdett későre járni. Éhes volt, és amikor tudatosult benne, milyen éhes is valójában, lekanyarodott a következő lejárónál és behajtott Nottamun városába (népesség: 1301 fő). Az Amoco-kútnál megtankolt és megkérdezte a pénztárnál ülő unott nőt, hol juthatna valami ennivalóhoz.

— Jack Krokodilbáljában — felelte a nő. — Nyugat felé kell menni az N-es úton.

— Krokodilbár?

— Ja. Jack szerint a krokodilok egyéniséget adnak a helynek. — Fogott egy csirkesütésre invitáló, mályvaszín röpcédulát. — A bevételt egy kislány kapja, akinek új vesére van szüksége — és egy térképet rajzolt a hátuljára. — Van néhány krokodilja, egy kígyója, meg egy olyan nagy, gyíkszerű izéje.

— Iguana?

— Azaz.

Keresztül a városon, át egy hídon, aztán még néhány mérföld, és megállt egy alacsony, szögletes épület előtt, amelyen egy sörreklám

világított.

A parkoló félig üres volt.

Odabent vágni lehetett a füstöt, és a „Walking After Midnight” szólt a zenegépből. Árnyék körülnézett, merre lehetnek a krokodilok, de egyet sem látott. Lehet, hogy a benzinkutas nő csak ugratta?

— Mi lesz? — kérdezte a pult mögött álló férfi.

— Házi sör meg egy hamburger, az összes létező feltéttel. Sült krumpli.

— Kezdésnek egy adag csilit? A legjobb csili az egész államban.

— Jól hangzik — mondta Árnyék. — Hol találom a mosdót?

A férfi egy ajtóra mutatott a sarokban. Az ajtóra kitömött alligátorfejet erősítettek. Árnyék bement az ajtón.

Tiszta, világos mosdó volt. Árnyék először körbenézett a helyiségben; a szokás hatalma. („Ne feledd, Árnyék, hugyozás közben nem tudsz harcolni” — szólalt meg az agya hátsó sarkában Low Key, halkan, mint mindig.) A bal oldali piszoárhoz állt. Aztán lehúzta a sliccét és egy örökkévalóságig vizelt. Érezte, hogy megkönnyebbül. Elolvasta a szemmagasságban lógó, bekeretezett újságkivágást, volt egy fénykép is Jackről meg két krokodilról.

Jobbról, közvetlenül a szomszéd piszoár felől udvarias mordulás hallatszott, pedig nem hallotta, hogy bárki belépett volna a mosdóba.

A halvány öltönyt viselő férfi állva magasabbnak tűnt, mint amikor Árnyék mellett ült a repülőgépen. Majdnem akkora lehetett, mint Árnyék, pedig ő nagydarab ember volt. A férfi maga elé bámult. Befejezte a vizelést, kirázta az utolsó néhány cseppet és felhúzta a sliccét.

Aztán elvigyorodott, mint egy róka, aki most vergődött le a szögesdrót kerítésről.

— Nohát — mondta Szerda úr —, volt elég időd gondolkodni, Árnyék. Kell a munka?

VALAHOL AMERIKÁBAN

Los Angeles, 23:26

Egy sötétvörös szobában — ahol a fal színe leginkább a nyers májéra emlékeztet — sudár nő áll, olyan ruhában, mint egy rajzfilmfigura, túlságosan szűk selyem rövidnadrágban, keblét felnyomja az alatta megkötött sárga blúz. Fekete haját magasra tornyozva, a feje tetején összekötve hordja. Mellette alacsony férfi áll olívazöld pólóban és drága farmernadrágban. Jobb kezében egy tárcát tart meg egy Nokia mobiltelefont, vörös-fehér-kék előlappal.

A vörös szobában van egy ágy, amit fehér, szaténszerű lepedő és mélyvörös ágyterítő takar. Az ágy végében apró faasztalka áll, azon egy hatalmas csípőjű asszonyt ábrázoló kis kőszobor meg egy gyertyatartó.

A nő apró, vörös gyertyát nyújt a férfinak.

— Tessék — mondja. — Gyújtsd meg.

— Én?

— Igen — mondja a nő. — Ha meg akarsz kapni.

— Jobb lett volna, ha még a kocsiban leszopsz.

— Lehet — mondja a nő. — Miért, nem kívánsz? — Kezével végigsimít a testén, a combjától a kebléig, mint aki éppen egy új terméket mutat be.

A sarokban álló lámpára terített vörös selyemkendőknek köszönhetően vöröses fény terjeng a szobában.

A férfi mohó pillantással végigméri a nőt, aztán elveszi tőle a gyertyát és a gyertyatartóba löki.

— Van tüzed?

A nő egy doboz gyufát ad neki. A férfi lángra lobbant egy szálat, meggyújtja a kanócot: az meglibben, majd állandó lánggal ég tovább, ami a mozgás illúziójával ruházza fel a mellette álló, csupa mell és csípő szobrot.

— Tedd a pénzt a szobor alá.

— Ötven dolcsi.

— Igen — mondja a nő. — Most pedig gyere és szeress.

A férfi kigombolja a nadrágját, kibújik olívazöld trikójából. A nő barna ujjai a férfi fehér vállát masszírozzák; aztán megfordítja, és szeretkezni kezd vele, a kezével, az ujjaival, a nyelvével.

A férfinak úgy tűnik, mintha a vörös szobában eltompult volna a fény, az egyedüli fényforrás a gyertya lángja, ami ragyogó fénnyel ég.

— Mi a neved? — kérdezi a nőt.

— Bilquis — feleli az, és felnéz. — Q-val.

— Mivel?

— Nem érdekes.

A férfi most már zihál.

— Hadd dugjalak meg — mondja. — Meg akarlak dugni.

— Rendben, drágám — mondja a nő. — Mindjárt. De közben megtennél nekem valamit?

— Hé — mondja a férfi hirtelen bosszúsan —, *én* fizetek *neked,* ha elfelejtetted volna.

A nő egyetlen sima mozdulattal meglovagolja a férfit, és azt suttogja:

— Tudom, drágám, tudom, te fizetsz nekem, és hidd el, nézz csak magadra, igazából nekem kellene fizetnem, olyan szerencsés vagyok…

A férfi összeszorítja a száját, megpróbálja éreztetni a nővel, hogy

az ilyen szajhahízelgéssel nála semmire sem megy, őt nem lehet ezzel levenni a lábáról; hogy ez a nő csak egy utcai ribanc, az isten szerelmére, ő pedig gyakorlatilag egy *producer,* aki tökéletesen tudja, hogyan kell az utolsó pillanatban feltornázni az árat, de a nő nem pénzt kér. Ehelyett azt mondja:

— Drágám, miközben jót teszel velem, miközben belém helyezed azt a hatalmas, kemény dolgot, megtennéd, hogy *imádsz engem?*

— Hogy mit csináljak?

A nő előre-hátra ringatózik rajta: a férfi péniszének megduzzadt vége a vulva nedves szeméremajkaihoz dörzsölődik.

— Hívnál istennőnek? Imádkoznál hozzám? Hódolnál nekem a testeddel?

A férfi elmosolyodik. Csak ennyi? Végtére is mindenkinek megvannak a maga kedvtelései.

— Persze — mondja. A nő a lábai közé nyúl és magába csúsztatja a férfit.

— Ez jó, ugye, istennőm? — kérdezi a férfi zihálva.

— Imádj engem, drágám — mondja Bilquis, a szajha.

— Jó — mondja a férfi. — Imádom a kebledet és a hajadat és a puncidat. Imádom a combodat és a szemedet és a meggyszínű ajkadat…

— Igen… — zümmögi a nő, és tovább lovagol rajta.

— Imádom a mellbimbódat, ahonnan életet adó tej csordul. A csókod méz, és kezed érintése éget, akár a tűz, és én hódolok neki. — Szavai ritmikusabbá válnak, felveszik a lökdösődő, vonagló testek ütemét. — Adj nekem a vágyadból reggel, és hozd el nekem minden este a megkönnyebbülést és a te áldásodat. Gondoskodj rólam, hogy bántatlanul járhassak a sötétben, és add, hogy ismét eljöhessek hozzád, melletted aludhassak és szeretkezhessek veled. Hódolok neked, mindennel, ami a testemben van, mindennel, ami az elmémben van, minden hellyel, ahol álmaimban jártam és… — Hirtelen elhallgat, levegőért kapkod. — Mit *csinálsz?* Ez *csodálatos.* Olyan *csodálatos*… — Lenéz a csípőjére, oda, ahol a két test összeforr, de a nő mutatóujja megérinti az állát és hátralöki a fejét, így ismét csak az arcát és a mennyezetet látja.

— Beszélj csak, drágám — mondja a nő. — Ne hagyd abba. Hát nem jó érzés?

— Még sohasem volt ilyen jó — feleli a férfi, és komolyan gondolja. — A szemeid csillagokként lángolnak a… francba, a mennybolton, és ajkaid lágy hullámok, amelyek a fövenyt nyaldossák és én hódolattal adózom nekik — és most egyre mélyebbre és mélyebbre hatol a nőbe: elektromos bizsergést érez, mintha egész alteste feltöltődött volna a szextől: priápuszi, vérrel telt, boldog.

— Hozd el nekem ajándékodat — motyogja, és már nem tudja,

mit beszél —, igazi ajándékodat, és tégy engem örökké… örökké… imádkozom…

És akkor a gyönyör orgazmussá fokozódik, kirobbantja az elméjét a semmibe, teljesen kiüresedik a feje és a lénye és az egész valója, ahogy egyre mélyebbre hatol belé és még mélyebbre…

Lehunyt szemmel, görcsös vonaglással kiélvezi a pillanat gyönyörét; aztán rándulást érez, és úgy tűnik, mintha fejjel lefelé lógna valahonnan, bár a gyönyörnek nem szakad vége.

Kinyitja a szemét.

Amikor ismét az értelem és a gondolat után kap, először a születés pillanatára gondol, és az jut eszébe, minden félelem nélkül, a magömlés utáni tökéletesen tiszta fejjel, vajon nem valami érzékcsalódás áldozata lett-e.

Ezt látja:

Egészen mellkasig a nő testében van, és miközben hitetlenkedve és ámulva mered a látványra, a nő mindkét kézzel megfogja a vállát és gyengéden megtaszítja.

A férfi még mélyebbre csúszik belé.

— Hogyan csinálod ezt velem? — kérdezi, vagy azt hiszi, hogy kérdezi, de talán az egészet csak gondolja.

— Te csinálod, drágám — suttogja a nő. A férfi érzi, hogy a mellkasa felső részén és a hátán összeszorulnak a szeméremajkak, fojtogatják és elnyelik őt. Arra gondol, hogyan nézhet ez ki egy kívülálló szemszögéből. Nem érti, miért nem fél. Aztán rájön.

— A testemmel hódolok neked — suttogja, miközben a nő egyre mélyebbre nyomja saját magába. A hüvely síkosan öleli az arcát, szemét elnyeli a sötétség. A nő végignyújtózik az ágyon, mint egy hatalmas macska, aztán ásít.

— Igen — mondja. — Azt teszed.

A Nokia telefon átható hangon az „Örömóda” csengőhangátiratát játssza. A nő felveszi a mobilt, lenyomja az egyik gombot, és a füléhez tartja a készüléket.

Hasa lapos, szeméremajkai kicsik és szorosan zártak. Homlokán és felsőajkán verejték csillog.

— Igen? — kérdezi. Aztán azt mondja: — Nem, drágám, nincs itt. Elment.

Kikapcsolja a telefont, mielőtt elhanyatlana az ágyon, a sötétvörös szobában, aztán még egyet nyújtózik, lehunyja a szemét és elalszik.

MÁSODIK FEJEZET

Elmentek a temetőbe
Cadillackkel vitték
Elmentek a temetőbe
És ottfelejtették

Régi dal

— Vettem magamnak a bátorságot — mondta Szerda úr, amikor kezet mosott Jack Krokodiltanyáján, a mosdóban —, és a harapnivalót, amit magamnak rendeltem, az asztalodhoz vitettem. Végtére is rengeteg megbeszélnivalónk van.

— Nem hinném — mondta Árnyék. Megszárította a kezét egy papírkendővel, aztán összegyűrte és a szemetesbe hajította.

— Szükséged van munkára — mondta Szerda. — Az emberek nem alkalmaznak börtönviselteket. A magadfajták közelében kényelmetlenül érzik magukat.

— Vár rám egy munka. Egy jó munka.

— Csak nem az Izomtanyán?

— Talán — mondta Árnyék.

— De nem. Nem vár. Robbie Burton halott. Nélküle az Izomtanya is meghalt.

— Hazudik.

— Természetesen. És remekül csinálom. Nálam jobbat nem is találsz. De attól tartok, ebben az esetben nem hazudok. — A zsebébe nyúlt, elővett egy összehajtogatott újságot és Árnyék kezébe nyomta. — Hetedik oldal — mondta. — Gyere vissza a bárba. Az asztalnál is elolvashatod.

Árnyék kilökte az ajtót és belépett a helyiségbe. Kék cigarettafüst terjengett, a zenegépből a Dixie Cups „Iko Iko" című száma szólt. Árnyék halványan elmosolyodott, amikor felismerte a régi gyermekdalt.

A pult mögött álló férfi az egyik sarokasztalra mutatott. Az egyik felére egy tál csilit és egy hamburgert tettek, velük szemben egy véres marhaszelet és egy tányér sült krumpli várakozott.

Look at my king all dressed in red
Iko Iko all day,
I bet you five dollars he'll kill you dead,
Jockamo-feena-nay.

Árnyék leült az asztalhoz. Letette az újságot.

— Ez az első étkezésem szabad emberként. Előbb enni fogok, majd utána megnézem azt a hetedik oldalt.

Árnyék megette a hamburgert. Jobb volt, mint amit a börtönben adtak. A csili sem volt rossz, de néhány kanál után úgy döntött, mégsem ez a legfinomabb az egész államban.

Laura remek csilit tudott főzni. Sovány húst használt, sötét vesebabot, apróra vágott sárgarépát, körülbelül egy üveg barna sört és frissen feldarabolt csípős paprikát. Egy ideig hagyta, hadd főjön, aztán vörösbort öntött hozzá meg citromlevet, csipetnyi friss kaprot szórt bele, majd végül kimérte és belekeverte saját csilikeverékét. Árnyék több alkalommal megpróbálta rávenni a feleségét, hogy mutassa meg, hogyan főz: mindent megfigyelt, onnantól kezdve, hogy Laura felszeletelte a hagymát és a fazék aljára öntött olívaolajba szórta. Még a receptet is leírta, egyetlen hozzávalót sem hagyott ki, és az egyik hétvégén, amikor a felesége elutazott, főzött magának egy Laura-féle csilit. Nem volt rossz — egészen ehetőre sikerült, de nem Laura csilije volt.

Az újság hetedik oldalán szereplő hír volt az első beszámoló, amit Árnyék a felesége haláláról olvasott. Laura Moon, aki a cikk szerint huszonhét éves volt, és a harminckilenc éves Robbie Burton Robbie a férfi autójában utaztak a sztrádán, amikor átkanyarodtak egy kamion elé. A kamion meglökte Robbie kocsiját, ami pörögve lesodródott az útról.

Laurát és Robbie-t a mentőcsapatok húzták ki a roncsok alól. Mire beértek velük a kórházba, mindketten halottak voltak.

Árnyék ismét összehajtotta az újságot és átlökte az asztalon, Szerda felé, aki éppen egy marhaszeletet falt; a hús olyan véres meg kék volt, mintha nem is látott volna sütőt.

— Tessék. Visszaadom — mondta Árnyék.

Robbie vezetett. Biztosan részeg volt, bár a cikkben erről nem tettek említést. Árnyék elképzelte Laura arcát, amikor a felesége rájött, hogy Robbie túl sokat ivott. A jelenet mozgásba lendült a fejében, és nem lehetett leállítani: Laura Robbie-ra üvölt — azt kiáltja, húzódjon félre, aztán a kocsi csattanva ütközik a kamionnal, a kormánykerék oldalra pördül…

…a kocsi az út szélén hever, az üvegcserepek jégszilánkokként és gyémántokként csillognak a reflektorok fényében, vér gyűlik rubincseppekké a betonon. A két testet elviszik a roncs mellől, vagy gyengéden kiterítik a padkán.

— Nos? — kérdezte Szerda. Végzett a marhapecsenyével, amit úgy falt, mint egy éhező. Most a villájára nyársalt krumplikat

majszolta.

— Igaza van — mondta Árnyék. — Nincsen munkám.

Elővett a zsebéből egy negyeddollárost, írással felfelé. A levegőbe pöckölte és még gyorsan meglökte a bal keze ujjával, amitől az érme pördülés közben megremegett a levegőben, aztán elkapta és lecsapta a kézfejére.

— Fej vagy írás? — kérdezte.

— Miért? — kérdezte Szerda.

— Nem akarok olyasvalakivel dolgozni, aki pechesebb nálam. Fej vagy írás?

— Fej — mondta Szerda úr.

— Sajnálom — mondta Árnyék, aki még csak le sem pillantott az érmére. — Írás volt. Csaltam.

— A cinkelt játszmákban a legkönnyebb nyerni — mondta Szerda, és intő mozdulattal megrázta az ujját. — Nézd csak meg még egyszer.

Árnyék az érmére pillantott. A fej volt felül.

— Biztosan rosszul pöcköltem — mondta zavartan.

— Igazságtalan vagy magaddal — mondta Szerda, és elvigyorodott. — Egyszerűen csak nagyon-nagyon szerencsés fickó vagyok. — Aztán felnézett. — Nocsak, nocsak. Bolond Sweeney. Iszol velünk valamit?

— Southern Comfort, kólával — szólalt meg egy hang Árnyék mögött.

— Megyek, szólok a pultosnak — mondta Szerda. Felállt és elindult a pult felé.

— Meg sem kérdezi, én mit kérek? — kiáltott utána Árnyék.

— Már tudom, mit iszol — mondta Szerda, és a pulthoz lépett. A zenegépben Patsy Cline ismét rákezdett a „Walking After Midnight”-ra.

A valaki, aki Southern Comfortot kért kólával, leült Árnyék mellé. Rövid, vörhenyes szakálla volt. Farmerdzsekijén tarka felvarrók pompáztak, kabátja alatt koszos, fehér trikót hordott. A trikón ez a felirat állt:

HA NEM TUDOD MEGENNI,
MEGINNI, ELSZÍVNI
VAGY FELSZÍVNI
AKKOR B*SZD MEG!

Baseballsapkáján a következő szöveg díszelgett:

AZ EGYETLEN ASSZONY,
AKIT VALAHA SZERETTEM,
EGY MÁSIK FÉRFI FELESÉGE VOLT…
AZ ANYÁM!

Hüvelykujja piszkos körmével felszakított egy puha dobozos Lucky Strike-ot, kivett egy szál cigarettát és Árnyék felé kínálta a

csomagot. Árnyék ösztönösen majdnem vett egyet — nem dohányzott, de a cigaretta jó cserealap —, aztán rájött, hogy már nem a börtönben van. Megrázta a fejét.

— Szóval a barátunknak dolgozol? — kérdezte a szakállas férfi. Nem volt józan, bár még részeg sem.

— Úgy tűnik — felelte Árnyék. — Te mivel foglalkozol?

A szakállas férfi rágyújtott.

— Leprikón vagyok — mondta vigyorogva.

Árnyék nem mosolygott.

— Tényleg? — kérdezte. — Akkor nem Guiness sört kellene innod?

— Sztereotípiák. Feledkezz meg róluk — mondta a szakállas férfi. — Írország nemcsak a Guinessről szól.

— Nem beszélsz ír akcentussal.

— Mer' baszottul régóta itt vagyok már.

— Szóval *eredetileg* Írországból jöttél?

— Mondtam már. Leprikón vagyok. Hát nem is kibaszott Moszkvából érkeztünk.

— Szerintem se.

Szerda visszatért az asztalhoz; egyik mancsszerű kezében könnyedén egyen súlyozott három poharat.

— Southern Comfort kólával neked, Bolond Sweeney cimborám, és egy Jack Daniels nekem. Ezt pedig neked hoztam, Árnyék.

— Mi ez?

— Kóstold meg.

Az italnak sötéten sárgás aranyszíne volt. Árnyék belekortyolt, és különös íz áradt végig a nyelvén, egyszerre savanyú és édes. Valahol mélyen alkohol érződött benne, és egy csomó különböző zamat keveredett egymással. Kicsit arra az italra emlékeztetett, amit a börtönben készítettek szemeteskukákban, rothadt gyümölcsből, kenyérből, cukorból meg vízből, de annál édesebb volt és sokkal furcsább.

— Oké — mondta Árnyék. — Megkóstoltam. Mi ez?

— Mézsör — felelte Szerda. — A hősök itala. Az istenek itala.

Árnyék habozva ivott még egy kortyot. Igen, most már érezni a méz ízét, gondolta. Ez volt az egyik zamat.

— Olyan, mint a must — mondta. — Mint az édes must.

— Mintha egy részeg cukorbeteg hugyozta volna ki — bólintott Szerda. — Rettenetesen utálom.

— Akkor minek hoztad ki nekem? — kérdezte Árnyék józanul.

Szerda felemás szemével Árnyékra meredt. Az egyik üvegből van, gondolta Árnyék, de nem tudta eldönteni, melyik.

— Azért hoztam neked mézsört, mert így szokás. És jelenleg minden hagyományra szükségünk van. Ez pecsételi meg az alkut.

— Meg sem alkudtunk.

— Dehogynem. Mostantól nekem dolgozol. Megvédelmezel. Elviszel az egyik helyről a másikra. Kisebb feladatokat teljesítesz. Vészhelyzetben, de kizárólag vészhelyzetben, bántod azokat, akiket bántani kell. Abban a valószínűtlen esetben, ha meghalnék, virrasztani fogsz értem. És viszonzásképpen megfelelően gondoskodom az igényeidről.

— Átver — szólalt meg Bolond Sweeney, és megdörgölte kurta szakállát. — Ez egy szélhámos.

— Hát persze, hogy szélhámos vagyok — mondta Szerda. — Éppen ezért van szükségem valakire, aki vigyáz az érdekeimre.

A zenegépben lejárt a szám, és egy pillanatra minden társalgás elakadt; csend ereszkedett a bárra.

— Egyszer azt hallottam valakitől, hogy az ilyen nagy, közös elhallgatások csak minden egész óra után vagy előtt húsz perccel történnek — mondta Árnyék. Sweeney a bárpult feletti órára mutatott, ami egy kitömött krokodil masszív, élettelen agyarai között pihent. Tizenegy óra húsz percet mutatott.

— Na tessék — mondta Árnyék. — Átkozott legyek, ha tudom, miért van ez.

— Én tudom, miért van — mondta Szerda. — Idd meg a söröd.

Árnyék egy nagy korttyal legurította az ital maradékát.

— Jéggel esetleg jobb lenne — mondta.

— Vagy nem — felelte Szerda. — Egyszerűen borzalmas.

— Úgy igaz — biccentett Bolond Sweeney. — Bocsássanak meg az urak, de elfojthatatlan, sürgető vágy támadt bennem, hogy egy kiadósat vizeljek. — Felállt és távozott; hihetetlenül nyurga volt. Két méternél is magasabb lehet, gondolta Árnyék.

A pincérnő letörölgette az asztalt és összeszedte az üres tányérokat. Szerda ugyanazt rendelte mindenkinek, de Árnyék mézsörét ez alkalommal jéggel kérte.

— Szóval ennyi lenne a feladatod — mondta.

— És szeretné tudni, én mit akarok? — kérdezte Árnyék.

— Semmi sem tehetne boldogabbá.

A pincérnő kihozta az italokat. Árnyék belekortyolt a jeges mézsörbe. A jég nem javított rajta — ellenben kihangsúlyozta a savanyú ízt, ami most azután is megmaradt a szájában, hogy lenyelte a folyadékot. Azonban nincsen különösebben alkoholos zamata, nyugtatta magát Árnyék. Még nem állt készen arra, hogy berúgjon. Még nem.

Nagy levegőt vett.

— Oké — mondta. — Az életem, ami három éven keresztül semmiben sem hasonlított az ideális életre, hirtelen és éles fordulattal még pocsékabbá vált. És van néhány dolog, amit meg kell tennem. El

akarok menni Laura temetésére. Búcsút akarok venni tőle. Össze kellene pakolnom a holmiját. Ha még ezután is szüksége van rám, heti ötszáz dollárt kérek kezdő fizetésnek. — Az összeget találomra mondta. Szerda tekintete semmit sem árult el. — Ha jól tudunk együtt dolgozni, hat hónap múlva ezt felemeli heti ezerre.

Szünetet tartott. Évek óta nem beszélt ennyit.

— Azt mondja, esetleg bántani kell valakit. Nos, én akkor bántok valakit, ha az megpróbálja bántani magát. De viccből vagy pénzért nem bántok senkit. Nem megyek vissza a börtönbe. Elég volt belőle egyszer.

— Nem kell visszamenned — mondta Szerda.

— Nem — mondta Árnyék —, nem megyek vissza. — Kiitta az utolsó kortyot. Hirtelen felmerült benne egy kósza ötlet, valahol az agya hátsó részében, hátha a mézsör oldotta meg a nyelvét. De úgy zubogtak belőle a szavak, mint a víz a repedt tűzcsapból egy nyári napon, és akkor sem tudott volna elhallgatni, ha megpróbálja. — Nem kedvelem magát, Szerda úr, vagy bármi is legyen az igazi neve. Nem vagyunk barátok. Nem tudom, hogyan jutott le a gépről anélkül, hogy észrevettem volna, vagy hogyan követett idáig. De most nincsen semmi dolgom. Ha végeztünk, elmegyek. És ha felhúzza az agyamat, akkor is elmegyek. Addig magának dolgozom.

— Nagyon jó — mondta Szerda. — Akkor megegyeztünk. És egyetértünk.

— Miért ne? — mondta Árnyék. A terem túlsó felében Bolond Sweeney negyeddollárosokat hajigált a zenegépbe. Szerda a tenyerébe köpött és kinyújtotta a kezét. Árnyék vállat vont. Ő is a tenyerébe köpött. Kezet fogtak. Szerda szorítása erősödött. Árnyék visszaszorított. Pár pillanat múlva sajogni kezdett a keze.

Szerda egy kis ideig még kitartott, aztán eleresztette.

— Jó — mondta. — Jó. Nagyon jó. No, akkor még egy utolsó, gonosz, hitvány, kurva mézsör, amivel megpecsételjük egyezségünket, és végeztünk.

— Nekem Southern Comfort lesz kólával — mondta Sweeney, aki most támolygott vissza az asztalhoz.

A zenegép belekezdett a „Who Loves the Sun?” című számba a Velvet Undegroundtól. Árnyék arra gondolt, különös, hogy ilyen dal legyen egy zenegépben. Valószínűtlennek tűnt. Bár igaz, az egész este egyre valószínűtlenebbé vált.

Árnyék felvette az asztalról a pénzdarabot, amit az előbb felpöckölt, és élvezte az érzést, ahogyan a frissen vert érme az ujjaihoz ér, miközben jobb keze mutatóujja és hüvelykje közé pördítette. Úgy csinált, mintha egy sima mozdulattal áttette volna a baljába, de valójában óvatosan elrejtette az ujjai mögött. Bal kezét összezárta a nem létező pénzdarabon. Aztán egy másik negyeddollárost szorított a

jobb keze mutatóujja és hüvelykje közé, az öklébe rejtett pénzt pedig átejtette ugyanebbe a kezébe, úgy, hogy a két érme összecsendüljön. A hang azt a téves elképzelést erősítette, hogy mindkét negyeddolláros a baljában van, pedig biztonságban lapultak a jobb kezében.

— Érmetrükkök, mi? — kérdezte Sweeney, aki felkapta az állát és ápolatlan szakálla felborzolódott. — Na, ha érmetrükkökkel szórakozunk, akkor ezt figyeld.

Felemelt egy üres poharat az asztalról. Aztán kinyújtotta a kezét, és egy hatalmas, aranyszínben ragyogó érmét húzott elő a levegőből. A pohárba hajította. Aztán még egy aranypénzt húzott elő a levegőből és a pohárba dobta, ahol összecsendült a másikkal. Elővett egyet a falra erősített gyertya lángjából, egy másikat a szakállából, egy harmadikat Árnyék üres baljából, és egyesével az összeset a pohárba dobálta. Aztán lefedte a poharat az ujjaival, erősen ráfújt, és a kezéből újabb pénzdarabok potyogtak ki. A ragacsos pénzekkel teli poharat a farmerkabátja zsebébe dugta, aztán rápaskolt a zsebre, hogy megmutassa, üres.

— Tessék — mondta. — Ezt nevezem én érmetrükknek.

Árnyék, aki végig éberen figyelt, félrebiccentette a fejét.

— Tudnom kell, hogyan csináltad.

— Egyszerűen megcsináltam — mondta Sweeney, mint aki hatalmas titkot oszt meg vele —, magabiztosan és stílusosan. Pontosan így csináltam. — Halkan felnevetett, előre-hátra himbálózott a sarkán és kivillantotta hézagos fogsorát.

— Igen — mondta Árnyék. — Így csináltad. Meg kell tanítanod rá. Az alapján, amit eddig a Fösvények Álmáról olvastam, a pénzeket a poharat tartó kezedben rejtegetted, és miközben a jobb kezeddel sorban megmutattad és eltüntetted őket, beleszórtad a pohárba.

— Hát, ez pokolian melós dolognak hangzik — mondta Bolond Sweeney. — Egyszerűbb előhúzni őket a levegőből.

Szerda azt mondta:

— Neked mézsört, Árnyék. Én maradok Jack Daniels uraságnál, ami pedig az enyves kezű írt illeti…

— Egy üveg sört, lehetőleg barnát, mert arra támadt kedvem — mondta Sweeney. — Enyves kezű, mi? — Felkapta a poharát, amiben maradt még egy kevéske ital és Szerda felé emelte, mint aki tósztot akar mondani. — Kívánom, hogy ártalmatlanul vonuljon el felettünk a vihar, és hagyjon meg minket jó erőben és egészségben — mondta, és legurította az italt.

— Szép pohárköszöntő volt — mondta Szerda. — De nem így lesz.

Újabb mézsört tettek Árnyék elé.

— Muszáj meginnom?

— Attól tartok, igen. Ez pecsételi meg az egyezségünket. Három az igazság, he?

— A francba — mondta Árnyék. Két nagy korttyal eltüntette a mézsört. Szájában szétáradt az erjedt méz íze.

— Tessék — mondta Szerda. — Mostantól az én emberem vagy.

— Szóval — kérdezte Sweeney — szeretnéd tudni, mi a trükk?

— Igen — mondta Árnyék. — Az ingujjadba rejtetted a pénzt?

— Sohasem volt az ingem ujjában — mondta Sweeney. Magában kuncogva ringatózott előre meg hátra, mint egy langaléta, szakállas vulkán, akit mindjárt szétvet a vidámság saját zsenialitása miatt. — Ez a világ legegyszerűbb trükkje. Megküzdök veled érte.

Árnyék megcsóválta a fejét.

— Ezt kihagyom.

— No, *ez* aztán szép dolog — mondta Sweeney a teremnek. — A vén Szerda kerít magának egy testőrt, és a fickó olyan beszari, hogy még bunyózni sem hajlandó.

— Nem harcolok veled — bólintott Árnyék.

Sweeney tántorgott és verejtékezett. A baseballsapkája tetejével babrált. Aztán előhúzta az egyik pénzt a levegőből és letette az asztalra.

— Valódi arany, ha esetleg kíváncsi lennél rá — mondta. — Akár győzöl, akár veszítesz — és veszíteni fogsz —, a tiéd, ha megküzdesz velem. Egy ekkora fickó — ki hitte volna, hogy ilyen gyáva pöcs vagy?

— Már megmondta, hogy nem harcol veled — szólt közbe Szerda. — Menj el, Bolond Sweeney. Fogd a söröd et és hagyj minket békén.

Sweeney közelebb lépett Szerdához.

— Szóval enyves kezűnek neveztél engem, te elkárhozott, vénséges teremtmény? Te hidegvérű, szívtelen, fára akasztott öregember. — Arca kezdett haragos, mélyvörös színt ölteni.

Szerda tenyérrel kifelé, békéltető mozdulattal felemelte a kezét.

— Ostobaság, Sweeney. Vigyázz a nyelvedre.

Sweeney mereven bámulta. Aztán a nagyon részegek komolyságával azt mondta:

— Egy gyáva embert szerződtettél. Szerinted mihez kezdene, ha most megütnélek?

Szerda Árnyékhoz fordult.

— Ebből elegem van — mondta. — Intézd el.

Árnyék felállt és Bolond Sweeney arcába nézett: milyen magas ez az ember? — gondolta ámultan.

— Zavarsz minket — mondta. — Részeg vagy. Azt hiszem, ideje távoznod.

Sweeney arcán lassú mosoly áradt szét.

— Na végre — mondta. Hatalmas ökle Árnyék felé lendült. Árnyék hátrahőkölt: Sweeney telibe kapta a jobb szemét. Fényes pacák villantak fel előtte és fájdalmat érzett.

És ezzel kezdetét vette a küzdelem.

Sweeney stílus és technika nélkül küzdött, kizárólag a harc örömeért: hatalmas, süvítő félkörívesekkel, de legalább olyan gyakran ütött mellé, mint ahányszor talált.

Árnyék védekezve, óvatosan verekedett, hárította Sweeney csapásait, vagy kikerülte őket. Teljesen tudatában volt, hogy közönségük van. A vendégek szemrehányó morgással elhúzták az asztalokat az útból, hogy a két férfinak elég helye legyen bunyózni. Mindvégig érezte magán Szerda pillantását, és látta cseppet sem vidám vigyorát. Ez egy próba, ez nyilvánvaló volt, de miféle próba?

Árnyék a börtönben megtanulta, hogy kétfajta bunyó létezik: a *ne baszakodjatok velem* bunyók, ahol a lehető leghatásosabban és leglátványosabban küzdöttél, és a magányos, igazi küzdelmek, amelyek gyorsak voltak, kemények és kegyetlenek, és mindig másodpercek alatt befejeződtek.

— Hé, Sweeney — nyögte zihálva —, miért harcolunk?

— A harc örömeért — mondta Sweeney, aki kijózanodott, vagy legalábbis látszólag nem volt részeg. — A harc tiszta, gonosz, kibaszott örömeért. Nem érzed a gyönyört az ereidben, ami úgy gyülemlik fel benned, mint a növényekben az éltető nedv tavasszal? — Vérzett a szája. Akárcsak Árnyék ökle.

— Szóval hogyan is csináltad az a trükköt? — kérdezte Árnyék. Hátrahőkölt és elfordult, a vállával hárított egy csapást, amit az arcának szántak.

— Már az első alkalommal megmondtam neked, hogyan csináltam — mordult fel Sweeney. — De hát azok vakok leginkább… au! Ez jó volt!… akik nem hajlandóak látni.

Árnyék egy kurta horoggal visszalökte Sweeney-t az asztalra; üres poharak és hamutartók zuhantak csörömpölve a padlóra. Árnyék akkor megadhatta volna neki a kegyelemdöfést.

Szerdára pillantott, aki biccentett. Árnyék lenézett Bolond Sweeneyre.

— Végeztünk? — kérdezte. Bolond Sweeney tétovázott, aztán bólintott. Árnyék elengedte, és hátralépett. A ziháló Sweeney leugrott az asztalról és felállt.

— A nagy büdös francokat! — ordította. — Addig nincs vége, amíg én nem mondom! — Aztán elvigyorodott, és öklét meglendítve Árnyékra vetette magát. Rálépett egy jégkockára, és vigyora rémült, eltátott szájú fintorrá változott, amikor kicsúszott alóla a lába. Tarkója jól hallható puffanással csapódott a padlónak.

Árnyék Bolond Sweeney mellkasára térdelt.

— Másodszor is megkérdezem: végeztünk?

— Akár úgy is lehet, aszondom — mondta Sweeney, és felemelte a fejét a padlóról —, mert úgy csorog ki belőlem a harc öröme, mint kisgyermekből a pössentés egy forró nyári napon a medencében. —

Kiköpte a szájában felgyülemlett vért és lehunyta a szemét, és horkolni kezdett, mély, bámulatos horkantásokkal.

Valaki megveregette Árnyék hátát. Szerda egy üveg sört nyomott a kezébe.

Jobb íze volt, mint a mézsörnek.

Amikor Árnyék felébredt, egy szedán hátsó ülésén hevert. A reggeli napsütéstől nem látott semmit és fájt a feje. Tétován felült és megdörzsölte a szemét.

Szerda vezetett. Vezetés közben hamisan dúdolt. A pohártartóban papír kávéscsésze állt. Egy sztrádán hajtottak. Az anyósülés üres volt.

— Hogy érzed magad ezen a csodaszép reggelen? — kérdezte Szerda anélkül, hogy megfordult volna.

— Mi történt a kocsimmal? — kérdezte Árnyék. — Bérelt autó volt.

— Bolond Sweeney visszavitte helyetted. Ez is része volt az alkunak, amit múlt éjjel kötöttetek. A verekedés után.

Árnyék fejében nyugtalanul mocorogni kezdtek a múlt éjjeli beszélgetések foszlányai.

— Van még abból a kávéból?

A nagydarab férfi az ülés alá nyúlt és bontatlan üveg ásványvizet nyújtott hátra.

— Tessék. Biztosan kiszáradtál. Pillanatnyilag ez többet használ, mint a kávé. A következő benzinkútnál megállunk és szerzünk neked reggelit. Az sem árt, ha rendbe szeded magad. Úgy nézel ki, mintha átment volna rajtad egy kecske.

— Úthenger — mondta Árnyék.

— Kecske — mondta Szerda. — Hatalmas, loncsos, bűzölgő kecske, óriási agyarakkal.

Árnyék lecsavarta az ásványvizes palack tetejét és ivott. Kabátzsebében súlyosan megcsörrent valami. A zsebébe nyúlt és egy pénzdarabot húzott elő, akkora volt, mint egy negyeddolláros. Nehéz volt és mélysárga színű.

A benzinkútnál Árnyék vásárolt egy tisztasági csomagot, ami egy borotvapengét, egy adag borotvahabot, egy fésűt és egy eldobható fogkefét meg egy apró tubus fogkrémet tartalmazott. Aztán bement a férfimosdóba és megnézte magát a tükörben.

Az egyik szeme alatt volt egy horzsolás — amikor próbaképpen megnyomkodta, rájött, hogy mennyire fáj —, és az alsó ajka megduzzadt.

Megmosta az arcát a mosdóban talált kevéske folyékony szappannal, aztán elővette a borotvahabot és megborotválkozott. Megmosta a fogát. Benedvesítette a haját és hátrafésülte. Még mindig durván nézett ki.

Arra gondolt, mit szólna Laura, ha így látná, aztán eszébe jutott,

hogy Laura soha többé nem szól semmit, és látta, hogy a tükörben megremeg az arca, de csak egy pillanatra.

Kiment.

— Úgy nézek ki, mint egy darab szar — mondta Árnyék.

— Hát persze — bólintott Szerda.

Szerda egy csomó rágcsálnivalót pakolt a kassza elé, kifizette a benzinnel együtt, és kétszer meggondolta magát, vajon kártyát vagy készpénzt akar-e használni, a pénztárban ülő, rágózó fiatal lány legnagyobb bosszúságára. Árnyék figyelte, hogyan lesz Szerda egyre idegesebb és mentegetőzőbb. Hirtelen nagyon öregnek tűnt. A lány visszaadta a pénzt, lehúzta a kártyát, aztán odaadta a nyugtát, majd elvette a pénzt, aztán visszaadta a pénzt és elvett egy másik kártyát. Szerda láthatóan a sírás küszöbén állt, öregember volt, aki elveszetten ácsorgott a modern világ könyörtelen műanyagáradatában.

Kisétáltak a fűtött üzletből és lélegzetük felhőként gomolygott a levegőben.

Ismét úton: megbarnult fűvel borított rétek suhantak el mellettük mindkét oldalon. A fák kopaszok és halottak voltak. Két fekete madár bámulta őket egy telefondrótról.

— Hé, Szerda.

— Mi van?

— Ha jól láttam, egyáltalán nem fizetted ki a benzint.

— Valóban?

— Ha jól láttam, a végén a lány fizetett neked azért a kiváltságért, hogy kiszolgálhatott téged. Szerinted rájött azóta?

— Sohasem jön rá.

— Mi vagy te valójában? Egy kisstílű szélhámos?

Szerda bólintott.

— Igen — mondta. — Azt hiszem, igen. Többek között.

Átsorolt a bal oldali sávba, hogy megelőzzön egy kamiont. Az ég komor volt és szürke, mint egy egyenruha.

— Havazni fog — mondta Árnyék.

— Igen.

— Sweeney. Végül megmutatta a trükköt az aranypénzekkel?

— Ó, igen.

— Nem emlékszem.

— Majd eszedbe jut. Hosszú éjszaka volt.

Néhány apró hópehely csapódott a szélvédőnek és pillanatokon belül elolvadt.

— A feleséged teste jelenleg a Wendell Ravatalozóban fekszik — mondta Szerda. — Aztán ebéd után átviszik a temetőbe és elhantolják.

— Honnan tudod?

— Telefonáltam, amíg te a klotyóban voltál. Tudod, merre van a Wendell Ravatalozó?

Árnyék bólintott. Szédítően kavarogtak előttük a hópelyhek.

— Ez az a lejáró — mondta Árnyék. A kocsi lekanyarodott a sztrádáról és elsuhant az Eagle Point északi részén álló motelek csoportja mellett.

Három év telt el. Igen. Több volt a jelzőlámpa és az ismeretlen kirakat. Árnyék megkérte Szerdát, hogy lassítson az Izomtanya mellett. HALÁLESET MIATT BIZONYTALAN IDEIG ZÁRVA, mondta a kézzel írott papírlap az ajtón.

Balra, ki a főutcára. Egy új tetováló szalon és a katonaság toborzóirodája, aztán a Burger King és Olsen ismerős, változatlan vegyesboltja, majd végül a Wendell Ravatalozó sárga téglás épülete. Az utcára néző ablakban neonfelirat hirdette, hogy ez AZ ÖRÖK NYUGALOM HÁZA. Az ablak alatt felszenteletlen, sima és üres sírkövek álltak.

Szerda bekanyarodott a parkolóba.

— Szeretnéd, ha bemennék? — kérdezte.

— Nem különösebben.

— Jó. — Felvillant a vigyor, jókedv nélkül. — Van néhány dolog, amit elintézhetek, amíg te végső búcsút veszel. A Motel Americában leszek. Gyere oda, ha végeztél.

Árnyék kiszállt a kocsiból és nézte, ahogyan elhajt. Aztán bement az épületbe. A félhomályos folyosón virágok és bútorpaszta illata terjengett, éppen csak árnyalatnyi formaldehidszaggal keveredve. A folyosó túlsó végéből nyílt a kápolna.

Árnyék most vette észre, hogy a kezében rejtegeti az aranypénzt, először a kisujja és a mutatóujja közé szorítva, onnan pedig a hüvelykje alá csúsztatva, és ezt ismételgeti állandóan. Megnyugtató volt érezni a súlyát.

A felesége neve ott volt a folyosó túlvégén, az ajtó mellé kifüggesztett papírlapon. Árnyék bement a kápolnába. A legtöbb embert ismerte: Laura munkatársai voltak, néhányan a barátai.

Mindannyian felismerték. Látta az arcukon. De senki sem mosolygott rá, senki sem köszönt.

A helyiség túlsó végében egy emelvény állt, azon pedig egy krémszínű koporsó, és több vázányi virág volt körülötte: skarlátvörösek és sárgák és fehérek és sötét, vérszínű lilák. Árnyék tett egy lépést előre. Innen már látta Laura testét. Nem akart továbbmenni; nem mert kisétálni.

Sötét öltönyt viselő férfi szólította meg — valószínűleg a ravatalozó személyzetéhez tartozik, gondolta Árnyék.

— Uram! Szeretné aláírni a részvét és az emlékezés könyvét? — És a kis állványra helyezett, nyitott, bőrkötéses könyvre mutatott.

Árnyék precíz kézírásával bejegyezte a dátumot, meg azt, hogy ÁRNYÉK, aztán lassan azt is odaírta mellé, hogy (KUTYUSKA), letette

a tollat és elindult a terem túlsó vége felé, ahol az emberek álltak, meg a koporsó, meg az a valami a krémszín koporsóban, ami már nem volt Laura többé.

Alacsony nő lépett be az ajtón és tétovázva megállt. Haja rézvörös volt, ruhája drága és nagyon fekete. Gyászruha, gondolta Árnyék, aki jól ismerte a nőt. Audrey Burton volt, Robbie felesége.

Audrey egy csokor, alufóliába csavart ibolyát tartott a kezében. Ilyen csokrokat gyerekek készítenek júniusban, gondolta Árnyék. De ilyenkor nem nő ibolya. Audrey átsétált a termen, Laura koporsójához. Árnyék követte.

Laura lehunyt szemmel feküdt a koporsóban, karját összefonta a mellkasán. Visszafogott, kék kosztümöt viselt, amit Árnyék még sohasem látott. Hosszú barna haját kifésülték az arcából. Laura volt és mégsem: aztán Árnyék rájött, hogy ez a póz az, ami természetellenes. Laura mindig nyugtalanul aludt.

Audrey Laura mellkasára helyezte a csokornyi ibolyát. Aztán egy pillanatig mozdulatlanul állt ott, majd keményen Laura halott arcába köpött.

A köpet Laura orra mellé fröccsent és lassan a fülére csöpögött.

Audrey a kijárat felé tartott. Árnyék sietve megindult utána.

— Audrey? — mondta.

— Árnyék? Megszöktél? Vagy kiengedtek?

Árnyék kíváncsi volt, vajon Audrey nyugtatókat szed-e. Hangja távoli volt és közönyös.

— Tegnap kiengedtek. Szabad ember vagyok — mondta Árnyék. — Mi a fene volt ez az egész?

A nő megállt a sötét folyosón.

— Az ibolya? Mindig ez volt a kedvenc virága. Amikor kislányok voltunk, együtt jártunk ibolyát szedni.

— Nem az ibolyára gondoltam.

— Ó, hogy *arra* — mondta a nő. A szája sarkából letörölt egy láthatatlan nyálcseppet. — Nos, azt hiszem, ez nyilvánvaló.

— Nekem nem, Audrey.

— Nem mondták el neked? — Hangja rideg volt és érzelemmentes. — Amikor a feleséged meghalt, a férjem farka volt a szájában.

Árnyék visszament a koporsóhoz. Addigra valaki letörölte a köpést.

A temetés ebéd után volt — Árnyék a Burger Kingben evett. Laura krémszín koporsóját átszállították az egyik felekezethez sem tartozó, kicsi temetőbe a város szélén: a dombos, fákkal benőtt, bekerítetlen réten fekete gránit és fehér márvány sírkövek álltak.

Árnyékot a ravatalozó halottaskocsija vitte ki a temetőbe, Laura anyjával együtt. Mrs. McCabe láthatóan úgy gondolta, hogy Árnyék

felelős Laura haláláért.

— Ha itt lettél volna — mondta —, ez nem történt volna meg. Nem is tudom, minek ment hozzád. Már akkor megmondtam neki. Számtalanszor megmondtam neki. De sohasem hallgatnak az anyjukra, igaz? — Elhallgatott és alaposabban megnézte Árnyék arcát. — Verekedtél?

— Igen — mondta Árnyék.

— Barbár — mondta a nő, aztán összepréselte a száját, és úgy felszegte a fejét, hogy a végén remegni kezdett az álla, és egyenesen maga elé meredt.

Árnyék meglepetésére Audrey Burton is ott volt a temetésen, a hátsó sorban.

Befejeződött a kurta istentisztelet, a koporsót leeresztették a hideg földbe. Az emberek hazamentek.

Árnyék maradt. Zsebre vágott kézzel állt ott, reszketett, és a földbe vájt gödröt nézte.

Felette acélszürke volt az ég, üres és lapos, mint egy tükör. Szabálytalan időközökben újra meg újra rákezdett a havazás, kísértetiesen áttetsző hópelyhek bukfenceztek körülötte.

Valamit mondani akart Laurának, és kész volt várni addig, míg eszébe jut, mi is az. A világból lassan kifakultak a színek és a fények. Árnyék lába kezdett elgémberedni, keze és arca fájt a hidegtől. Melegséget keresve, a kabátzsebébe dugta a kezét és ujjai összezárultak az aranypénzen.

A sírgödörhöz sétált.

— Ezt neked hoztam — mondta.

A koporsóra már szórtak néhány lapát földet, de a gödör távolról sem volt még tele. A sírba hajította a pénzdarabot, Laurához, aztán szórt még földet a lyukba, az érmére, nehogy egy kapzsi sírásó észrevegye. Letisztogatta a kezéről a földet és azt mondta:

— Jó éjt, Laura. — Aztán azt mondta: — Sajnálom.

A város fényei felé fordult, és elindult vissza, Eagle Point felé.

A motel jó két mérföldre volt innen, de három, börtönben töltött év után úgy gondolta, szívesen gyalogolna és csak gyalogolna, ha kell, hát örökké. Csak sétálna, észak felé, aztán kikötne Alaszkában, vagy dél felé fordulna, Mexikóba menne vagy azon is túl. Elmehetne Patagóniába vagy a Tűzföldig. Autó fékezett mellette. Zümmögve leereszkedett az ablaka.

— Nem akarsz autózni, Árnyék? — kérdezte Audrey Burton.

— Nem — mondta Árnyék. — Veled főleg nem.

Sétált tovább. Audrey három mérföldes sebességgel gurult mellette. Hópelyhek táncoltak a reflektorok fényében.

— Azt hittem, Laura a legjobb barátnőm — mondta Audrey. — Minden nap beszéltünk. Ha összevesztem Robbie-val, ő volt az első,

akinek elmondtam — elmentünk a Chi-Chi's-be, koktélt ittunk és arról beszélgettünk, micsoda szemétládák a férfiak. És eközben a hátam mögött végig a férjemmel kúrt.

— Kérlek, Audrey, menj el.

— Csak azt akartam, hogy tudd, volt okom arra, amit tettem.

Árnyék nem szólt semmit.

— Hé! — ordította a nő. — Hozzád beszélek!

Árnyék megfordult.

— Szeretnéd, ha azt mondanám, jogod volt arcon köpni Laurát? Szeretnéd, ha azt mondanám, hogy nem fájt? Vagy azt, hogy attól, amit most elmondtál, jobban gyűlölöm, mint amennyire hiányzik? Mert ez nem fog megtörténni.

A nő egy percig szótlanul gurult mellette. Aztán azt mondta:

— Milyen volt a börtönben, Árnyék?

— Remek — mondta Árnyék. — Jól érezted volna magadat ott.

A nő rátaposott a gázra, felbőgette a motort és elhajtott.

Miután eltűnt a reflektorok fénye, a világ sötétbe borult. A szürkület estébe olvadt. Árnyék arra számított, a séta majd felmelegíti, melegség árad tőle szét a kezében és a lábában. Nem így történt.

A börtönben Low Key egyszer Csontkertnek nevezte a gyengélkedő mögötti apró temetőt, és a kép megragadt Árnyék fejében. Aznap éjjel holdfényben úszó temetőről álmodott, csontvázszerű, fehér fákról, csontkezekben végződő ágakról, gyökerekről, amelyek befurakodtak a sírokba. Álmában gyümölcsök nőttek a csontkert fáin, és volt valami nagyon zavaró azokban az álombéli gyümölcsökben, de ébredés után már nem emlékezett rá, miféle különös gyümölcs nőtt azokon a fákon, sem arra, mit talált bennük olyan visszataszítónak.

Autók suhantak el mellette. Árnyék azt kívánta, bárcsak lenne itt egy járda. A sötétben rálépett valamire, az út melletti árokba zuhant, és jobb keze néhány centire belemerült a hideg sárba. Feltápászkodott, és a nadrágszárába törölte a kezét. Tétován ácsorgott. Éppen annyi ideig állt ott, hogy észrevegye, valaki van mellette, amikor nedves dolgot erőltettek az orrára meg a szájára, és maró vegyszerszagot érzett.

Ez alkalommal az árok melegnek és kényelmesnek tűnt.

Árnyék úgy érezte, hogy a halántékát százas szögekkel erősítették vissza a koponyájához. A kezét összekötötték a háta mögött, valószínűleg szíjakkal. Egy kocsiban ült, bőrhuzatú ülésen. Egy pillanatra azt hitte, valami gond van a mélységérzékelésével, aztán rájött, hogy nem, a másik ülés tényleg ennyire messze van.

Emberek ültek mellette, de nem tudott megfordulni, hogy megnézze őket.

A hosszú limuzin túlsó végében ülő kövér fiatalember egy doboz

diétás kólát vett elő a beépített koktélbárból és felpattintotta a fedelét. Hosszú, fekete kabátot viselt, valami selymes fényű anyagból, és ránézésre még alig lábalt ki a kamaszkorból: arca egyik oldalán pattanás vöröslött. Amikor észrevette, hogy Árnyék felébredt, elmosolyodott.

— Helló, Árnyék — mondta. — Ne szarakodj velem.

— Oké — mondta Árnyék. — Nem fogok. Nem tudnátok kitenni a Motel Americánál, fent a sztrádánál?

— Üssed — mondta a fiatalember annak, aki Árnyék bal oldalán ült. Ökölcsapás zúdult Árnyék hasi idegközpontjába, ami kiszorította belőle a levegőt, és összegörnyedt. Lassan kihúzta magát.

— Azt mondtam, ne szarakodj velem. Ez szarakodás volt. Röviden és célratörően válaszolj, különben kurvára kicsinállak. De lehet, hogy nem öllek meg. Talán csak szólok a gyerekeknek, hogy törjék darabokra az összes kibaszott csontot a testedben. Kétszázhat van belőlük. Szóval ne szarakodj velem.

— Értettem — mondta Árnyék.

A limuzin mennyezeti fényei megváltoztak, liláról kékre, aztán zöldre, majd sárgára.

— Szerdának dolgozol — mondta a fiatalember.

— Igen — mondta Árnyék.

— Mi a faszt akar? Akarom mondani, mit csinál itt? Biztosan van egy terve. Mi a pálya?

— Ma reggel kezdtem dolgozni Szerda úrnak — mondta Árnyék. — Kifutófiú vagyok.

— Azt akarod mondani, hogy nem tudod?

— Azt akarom mondani, hogy nem tudom.

A fiú benyúlt a kabátjába és ezüst cigarettatárcát húzott elő egy belső zsebből. Felnyitotta és Árnyék felé kínált egy szálat.

— Cigit?

Árnyék arra gondolt, megkéri őket, oldozzák ki a kezét, de elvetette az ötletet.

— Köszönöm, nem — mondta.

A cigarettát valószínűleg kézzel sodorták, és amikor a fiú meggyújtotta egy mattfekete Zippo öngyújtóval, kicsit olyan szaga volt, mintha elektromos alkatrészeket égetnének.

A fiú mélyen letüdőzte a füstöt, aztán visszatartotta a lélegzetét. A füst vékony csíkban szivárgott elő az ajkai közül, aztán visszaszippantotta az orrába. Árnyék gyanította, hogy tükör előtt gyakorolt, mielőtt közönség elé állt volna.

— Ha hazudtál nekem — mondta a fiú olyan hangon, mintha nagyon messziről beszélne —, kurvára kicsinállak. Tudod.

— Már mondtad.

A fiú ismét nagyot szippantott a cigarettájából.

— Azt mondod, a Motel Americában laksz? — Megkocogtatta a sofőrülés ablakát a háta mögött. Az üveg lehúzódott. — Hé. Motel America, fent a sztrádánál. Ki kell raknunk a vendéget.

A sofőr bólintott és az üveg visszahúzódott.

A limuzin belsejében egyfolytában váltakozott a csillogó, száloptikás lámpák fénye, újra meg újra felvillantva ugyanazokat a tompa színeket. Árnyéknak úgy tűnt, hogy a fiú szeme is csillog, és a színe zöld, mint az ősöreg számítógép-monitoroké.

— Mondj el valamit Szerdának, haver. Mondd meg neki, hogy ő már történelem. Elfelejtették. Megöregedett. Mondd meg neki, hogy mi vagyunk a jövő, és szarunk rá meg a hozzá hasonlókra. Őt kihajították a történelem szemétdombjára, de az olyanok, mint én, limuzinokban száguldozunk a holnap szupersztrádáján.

— Megmondom neki — mondta Árnyék. Kezdett szédülni. Remélte, hogy nem fog hányni.

— Mondd meg neki, hogy kurvára átprogramoztuk a valóságot. Mondd meg neki, hogy a nyelv egy vírus, a vallás egy operációs rendszer, és az ima nem több, mint egy kibaszott spam. Mondd meg neki, vagy kibaszottul kicsinállak — mondta a fiatalember lágyan, a füst mögül.

— Értettem — mondta Árnyék. — Itt is kirakhattok. Majd sétálok.

A fiatalember bólintott.

— Jó volt veled beszélgetni — mondta. A füst elmosta a körvonalait. — Tudnod kell, hogy ha kurvára kicsinálunk, az azt jelenti, hogy egyszerűen kitörlünk. Fogtad? Egy kattintás és már át is írtak véletlenszerű egyesekkel meg nullákkal. A törlés visszavonása nem lehetséges. — Megkocogtatta az ablakot a háta mögött. — Itt kiszáll — mondta. Aztán visszafordult Árnyékhoz és a cigarettájára mutatott. — Szintetikus varangybőr. Tudtad, hogy már bufotenint is képesek szintetizálni?

A kocsi megállt és kinyílt az ajtó. Árnyék kikecmergett. Elvágták a kötelékét. Megfordult. A jármű belsejében füstfelhő örvénylett, amiből két fénypont villogott felé, ezúttal rézszínben, mint egy varangyos béka gyönyörűséges szeme.

— Az egész arról a kurva, domináns paradigmáról szól, Árnyék. Semmi más nem számít. És figyuzz, sajnálom, ami a csajoddal történt.

Az ajtó becsukódott, és a hosszú limuzin elhajtott, hang nélkül. Árnyék pár száz méterre volt a moteltől, és nagy kortyokban itta a hideg levegőt, vörös meg sárga meg kék fényreklámok mellett sétált el, amelyek mindenféle gyorséttermi kajákat hirdettek, amit ember csak elképzelni képes, már ha kizárólag hamburgerben gondolkodik; és baj nélkül megérkezett a Motel Americába.

HARMADIK FEJEZET

Minden óra sebet ejt rajtad. Az utolsó végez veled.

Régi mondás

A Motel America recepciójánál vékony, fiatal nő állt. Közölte Árnyékkal, hogy a barátja már helyette is bejelentkezett, és átnyújtotta a kulcsként szolgáló szögletes műanyag lapot. Fakószőke haja volt, arca némileg egy rágcsálóéra emlékeztetett, ami sokkal feltűnőbb volt, ha gyanakodva nézett, és megenyhült, amikor elmosolyodott. Nem volt hajlandó elárulni Szerda szobaszámát, ragaszkodott hozzá, hogy felhívja a belső telefonon és közölje vele, a vendége megérkezett.

Szerda szobája a folyosó végén volt. Kijött és biccentett Árnyéknak.

— Milyen volt a temetés? — kérdezte.

— Már vége — mondta Árnyék.

— Akarsz beszélni róla?

— Nem.

— Jó. — Szerda elvigyorodott. — Manapság mindenki túl sokat beszél. Szöveg, szöveg, szöveg. Ez az ország sokkal jobban boldogulna, ha az emberek megtanulnának csendben szenvedni.

Szerda megmutatta a szobáját, ami szemben volt Árnyékával. Az egész helyiséget ellepték a széthajtogatott térképek, befedték az ágyat és beborították a falat. Szerda rikító színű kijelölőfilcekkel rajzolta tele őket, neonzölddel, vakító rózsaszínnel és élénk naranccsal.

— Elrabolt egy dagadt kölyök — mondta Árnyék. — Arra kért, közöljem veled, hogy kidobtak a történelem szemétdombjára, míg az olyanok, mint ő, limuzinban száguldoznak az élet szupersztrádáján. Valami ilyesmi.

— Kis takony — mondta Szerda.

— Ismered?

Szerda vállat vont.

— Tudom, kicsoda. — Nehézkesen leült a szoba egyetlen székére. — Fogalmuk sincs az egészről. Kurvára fogalmuk sincs róla. Meddig kell a városban maradnod?

— Nem tudom. Talán még egy hétig. Azt hiszem, rendbe kell tennem Laura dolgait. Elintézni a lakást, megszabadulni a ruháitól, ilyesmi. Az anyja idegbeteg lesz tőle, de az a nő meg is érdemli.

Szerda finoman biccentett hatalmas fejével.

— Nos, minél hamarabb végzel, annál hamarabb távozhatunk Eagle Pointból. Jó éjt.

Árnyék átsétált a széles folyosón. Szobája tökéletes mása volt Szerdáénak, még az ágy felett függő, vérvörös naplementét ábrázoló nyomat is megegyezett. Rendelt magának egy bolognai pizzát, aztán vizet engedett a kádba, és a fürdőszoba összes apró műanyag flakonjából belenyomta a habfürdőt, hogy jó habos legyen.

Nagy termete miatt nem tudott elfeküdni a kádban, de beleült és a lehető legjobban kiélvezte a luxust. Árnyék megígérte magának, hogy ha kiszabadul a börtönből, vesz egy nagy fürdőt, és Árnyék betartotta az ígéreteit.

A pizza nem sokkal azután érkezett, hogy kiszállt a kádból, és Árnyék megette, aztán leöblítette egy doboz gyökérsörrel.

Lefeküdt az ágyba és azt gondolta, *ez az első ágy, amiben szabad emberként fekszem,* és a gondolat kevesebb elégedettséggel töltötte el, mint azt korábban képzelte. Nem húzta össze a függönyt, az ablakon túl elsuhanó autók meg a gyorséttermek fényeit nézte, és megnyugtató érzéssel töltötte el a tudat, hogy van odakint egy másik világ, ahová kisétálhat, ha kedve tartja.

Lehetett volna akár otthon is, a saját ágyában, gondolta, a lakásban, ahol Laurával éltek — az ágyban, ahol Laurával aludtak. De a gondolat, hogy nélküle legyen ott, Laura holmijával, illatával, életével körülvéve, egyszerűen túl fájdalmas volt…

Ne menj oda, gondolta Árnyék. Megpróbált másra összpontosítani. Érmetrükkökre gondolt. Belőle hiányzott az, ami varázslóvá tesz valakit, és ezzel tisztában volt: nem tudott történetet szőni a mutatvány köré, ami szükséges ahhoz, hogy az hihető legyen, és nem akart sem kártyatrükköket, sem papírvirágokat mutogatni. Csak pénzérmékkel akart zsonglőrködni; szerette csinálni. Elkezdte végiggondolni azokat a pénzeltüntető trükköket, amiket megtanult, amiről eszébe jutott az érme, amit Laura sírjába dobott, és a fejében megszólalt Audrey hangja, és azt mondta neki, hogy amikor Laura meghalt, Robbie farka volt a szájában, és kicsit megint megsajdult a szíve.

Minden óra sebet ejt rajtad. Az utolsó végez veled. Hol hallotta ezt?

Eszébe jutott Szerda megjegyzése, és önkéntelenül elmosolyodott: túl sok embert hallott már, akik azt mondogatták egymásnak, hogy ne fojtsák el az érzéseiket, mutassák ki az érzelmeiket, eresszék szabadjára a fájdalmat. Árnyék úgy gondolta, sok minden szól az érzelmek elfojtása mellett. Ha elég sokáig és elég mélyen eltemeted őket, egy idő után nem érzel semmit.

Aztán elnyomta az álom, de észre sem vette.

Sétált…

Hatalmas teremben sétált, ami nagyobb volt, mint egy város, és

bármerre nézett, szobrokat és faragásokat és durván vésett bálványokat látott. Egy nőnemű szobor mellett állt: a nő mezítelen, lapos keblei a hasát verdesték, derekát levágott kezekből font lánc ékesítette, mindkét saját kezében éles késeket szorongatott, és nem volt feje, hanem két kígyó sarjadt a nyakából, testük nagy ívben megfeszült, fejük támadásra készen szembefordult egymással. Volt valami mélységesen zavaró ebben a szoborban, valami visszataszítóan, erőszakosan rossz, és Árnyék elhátrált onnan.

Sétálni kezdett a teremben. A szoborszemek, már amelyeknek volt szeme, mintha minden lépését követték volna.

Álmában észrevette, hogy minden szobor előtt, a padlón lángoló betűkkel világít egy név. Az ősz hajú öregember, dobbal a kezében és fogakból készített lánccal a nyakában *Leucotios* volt; a széles csípőjű nő, akinek a lába közötti roppant hasadékból szörnyetegek potyogtak elő, *Hubur* névre hallgatott; az aranylabdát szorongató kosfejű férfi *Hershef*.

Precíz, dagályos és szabatos hang beszélt hozzá álmában, de sehol sem látott senkit.

— Ezeket az isteneket régen elfeledték, és lehet, hogy már meg is haltak. Mindössze száraz történelemkönyvek lapjain találkozhatunk velük. Eltávoztak közülünk, eltávoztak mind, de nevük és képük tovább él bennünk.

Árnyék befordult egy sarkon, és tudta, hogy most egy másik teremben van, ami még az előzőnél is gigászibb lehet. A túlsó végéig el sem látott. Nem messze tőle egy mamut barna, fényesre csiszolt koponyája állt, meg egy szőrös, okkersárga köpönyeg, amit egy alacsony nő viselt, akinek megnyomorodott a bal keze. Mellette három asszonyt látott, akiket egyetlen gránittömbből faragtak ki, és a csípőjüknél összefontak: úgy tűnt, mintha készítőjük az arcukra már csak kapkodva, figyelmetlenül kerített volna sort, pedig a keblüket és a nemi szervüket aprólékosan kidolgozta; és volt még ott egy repülésre képtelen madár, amit Árnyék nem ismert fel, és kétszer akkora lehetett, mint ő, csőre akár a keselyűé, de emberi karja volt; és így tovább, és így tovább.

Ismét megszólalt a hang, mintha egy iskolai osztálynak beszélne, és azt mondta:

— Ezek az istenek kikoptak az emberiség emlékezetéből. Még a nevük is elveszett. Akik ezeket az isteneket imádták, legalább annyira eltűntek a feledés homályában, mint ők. Totem oszlopaik réges-régen megroppantak és ledőltek. Amikor az utolsó papjaik meghaltak, senkinek sem adták át a titkokat. — Az istenek meghalnak. És amikor valóban meghalnak, senki sem gyászolja őket, és senki sem emlékszik rájuk többé. Az eszméket nehezebb megölni, mint az embereket, de a végén őket is el lehet pusztítani.

Suttogó hang kélt, halk sustorgás, ami végigkúszott a folyosón és Árnyékban, bár álmodott, vérfagyasztó, megmagyarázhatatlan félelem ébredt. Mindent elemésztő pánik lett rajta úrrá, itt, a csarnokban, ahol régen elfeledett istenek álltak — poliparcú istenek, és istenek, akik csak egy mumifikált kéz vagy zuhanó kődarab vagy erdőtűz alakjában léteztek…

Vadul dobogó szívvel riadt fel, verítéktől nyirkos homlokkal, teljesen éberen. Az éjjeliszekrényen álló óra vörös számjegyei szerint hajnali 1:03 volt. Az ablakon bevilágított a Motel America neonreklámjának a fénye. Árnyék kábán felállt és kiment az apró fürdőszobába. Nem kapcsolta fel a lámpát, úgy vizelt, aztán visszament a szobába. Az álom még mindig frissen, élénken élt a fejében, de azt nem tudta megmagyarázni, mitől riadt meg annyira.

A fény, ami kintről szivárgott a szobába, nem volt erős, de Árnyék szeme hozzászokott a sötéthez. Egy nő ült az ágy szélén.

Ismerte őt. Ezer, százezer ember közül felismerte volna. Ugyanazt a tengerészkék kosztümöt viselte, amiben eltemették.

Suttogva beszélt, de ismerős hangon.

— Gondolom — mondta Laura —, szeretnéd tudni, mit keresek itt.

Árnyék nem szólt semmit.

Leült a szoba egyetlen székére, és végül azt kérdezte:

— Te vagy az?

— Igen — mondta a nő. — Fázom, kutyuskám.

— Meghaltál, kicsim.

— Igen — mondta a nő. — Igen, meghaltam. — Megpaskolta maga mellett az ágyat. — Gyere, ülj le mellém.

— Nem — mondta Árnyék. — Azt hiszem, inkább maradok itt. Van néhány dolog, amit meg kell beszélnünk.

— Például azt, hogy halott vagyok?

— Esetleg. De én inkább arra gondoltam, hogyan haltál meg. Rád meg Robbie-ra.

— Ó — mondta a nő. — Arra.

Árnyék rothadás, virágok és tartósítószerek szagát érezte — de lehet, hogy csak képzelte. A felesége — az exfelesége… nem, helyesbített magában, a néhai felesége… az ágy szélén ült és őt nézte, még csak nem is pislogott.

— Kutyuskám — mondta a nő. — Megtennéd… mit gondolsz, tudnál szerezni nekem — egy szál cigarettát?

— Azt hittem, leszoktál.

— Leszoktam — mondta a nő. — De már nem érdekel, káros-e az egészségemre. És azt hiszem, megnyugtatná az idegeimet. A hallban van egy automata.

Árnyék farmert meg trikót húzott és mezítláb kiment a hallba. Az

éjszakai portás középkorú férfi volt, és egy John Grisham — regényt olvasott. Árnyék vett egy csomag Virginia Slimset az automatából. Kért egy doboz gyufát a portástól.

— A szobájában tilos dohányozni — mondta a portás. — Mindenképpen nyissa ki az ablakot, még most. — Átnyújtott Árnyéknak egy doboz gyufát meg egy műanyag hamutartót, amin a Motel America emblémája díszelgett.

— Értettem — mondta Árnyék.

Visszament a szobába. A nő az ágyon, a gyűrött lepedőkön heverészve várta. Árnyék kinyitotta az ablakot, aztán odaadta neki a cigarettát meg a gyufát. Laura ujjai hidegek voltak. Meggyújtott egy szál gyufát, és Árnyék látta, hogy a körme, ami általában makulátlanul tiszta volt, most töredezett, meg van rágcsálva, és sár van alatta.

Laura rágyújtott, letüdőzte a füstöt, elfújta a gyufát. Még egyet szippantott.

— Nem érzem az ízét — mondta. — Szerintem nincsen semmi hatása.

— Sajnálom — mondta Árnyék.

— Én is — mondta a nő.

Amikor Laura szippantott a cigarettájából, a végén felizzott a parázs, és Árnyék meglátta a felesége arcát.

— Nos — mondta a nő. — Kiengedtek.

— Igen.

A cigaretta vége narancsszínben izzott.

— Még mindig hálás vagyok neked. Nem kellett volna belekevernem téged.

— Hát — mondta a férfi —, beleegyeztem. Mondhattam volna nemet is. — Nem értette, miért nem fél: miért van az, hogy az álmában látott múzeum halálra rémíti, miközben úgy tűnik, képes félelem nélkül társalogni egy sétáló holttesttel.

— Igen — mondta a nő. — Megtehetted volna. Te nagy melák. — Füst kavargott az arca előtt. Olyan gyönyörű volt a félhomályban. — Szeretnéd tudni, mi volt Robbie meg közöttem?

— Azt hiszem.

A nő elnyomta a cigarettát a hamutartóban.

— Börtönben voltál — mondta. — És szükségem volt valakire, akinek a vállán kisírhattam magamat. Te nem voltál ott. Kiborultam.

— Sajnálom. — Árnyék most jött rá, hogy valami nincsen rendben Laura hangjával, és megpróbálta kitalálni, mi az.

— Tudom. Szóval néha elmentünk kávézni. Arról beszélgettünk, mit csinálunk, ha kijössz a börtönből. Hogy milyen jó lesz újra látni téged. Tudod, Robbie nagyon kedvelt téged. Alig várta, hogy ismét munkába állj nála.

— Igen.

— Aztán egyszer Audrey elutazott a nővéréhez egy hétre. Ez egy évvel, tizenhárom hónappal azután történt, hogy elmentél. — Hangjából hiányzott minden érzelem; szavai színtelenek, tompák voltak, mintha kavicsok hullottak volna egyesével egy mély kútba. — Robbie átjött. Berúgtunk. A hálószoba padlóján csináltuk. Jó volt. Tényleg jó volt.

— Ezt nem kellett volna elmondanod.

— Nem? Sajnálom. Ha meghaltál, ezt nehezebb eldönteni. Olyan az egész, mint egy fénykép. Nem számít túl sokat.

— Nekem számít.

Laura ismét rágyújtott. Könnyedén, gond nélkül mozgott, nem voltak darabosak a mozdulatai. Árnyék egy pillanatra elbizonytalanodott, meghalt-e egyáltalán. Lehet, hogy az egész csak egy ravasz trükk.

— Igaz — mondta a nő. — Értem. Nos, az utolsó két évben viszonyunk volt — igaz, nem így hívtuk, mert nem hívtuk sehogyan sem.

— Ott akartál hagyni miatta?

— Miért tettem volna? Te vagy az én nagy mackóm. A kutyuskám. Amit tettél, értem tetted. Három évig vártam, hogy visszajöjj hozzám. Szeretlek.

Árnyék majdnem azt mondta, *Én is szeretlek,* de nem tette. Nem mond ilyet. Soha többé.

— Szóval mi történt azon az éj szakán?

— Amikor meghaltam?

— Igen.

— Nos, Robbie meg én elmentünk valahová, hogy megbeszéljük a meglepetésbulidat. Remek buli lett volna. És közöltem vele, hogy köztünk vége mindennek. Végeztünk. Miután visszajöttél, minden olyan lesz, amilyennek lennie kell.

— Mmm. Köszönöm, kicsim.

— Szívesen, drágám. — A nő arcán a mosoly halovány kísértete futott át. — Érzelegtünk. Édes este volt. Ostobaságokat beszéltünk. Nagyon berúgtam. Ő nem. Vezetett. Hazafelé tartottunk, amikor bejelentettem, hogy búcsúzóul, még utoljára szenvedélyesen le fogom szopni, és lehúztam a sliccét és megtettem.

— Nagy hiba volt.

— Nekem mondod? A vállammal meglöktem a váltót, aztán Robbie megpróbált eltaszítani onnan, hogy visszaváltson, aztán megcsúsztunk, hangos reccsenés hallatszott, és emlékszem, hogy a világ megpördült, átfordult, és arra gondoltam, „Meg fogok halni.” Az egész olyan érzelemmentes volt. Erre emlékszem. Nem féltem. Aztán másra nem emlékszem.

Égett műanyag szaga terjengett. A cigaretta az, gondolta Árnyék:

már parázslott a szűrő. Úgy tűnt, Laura észre sem vette.

— Mit csinálsz itt, Laura?

— A feleség talán nem látogathatja meg a férjét?

— Meghaltál. Ma délután volt a temetésed.

— Igen. — A nő elhallgatott és a semmibe meredt. Árnyék felállt és odalépett hozzá. Kivette az ujjai közül a füstölgő csikket és kihajította az ablakon.

— Nos?

A nő tekintete Árnyék szemét kereste.

— Most sem tudok sokkal többet, mint amikor még éltem. Annak, amit most tudok, a nagy részét képtelen vagyok szavakkal kifejezni.

— Az emberek normális esetben nem jönnek ki a sírjukból — mondta Árnyék.

— Tényleg? Tényleg, kutyuskám? Régebben én is ezt hittem. Most már nem vagyok benne biztos. Talán. — Leszállt az ágyról és az ablakhoz lépett. A neonreklám fényében az arca ugyanolyan gyönyörű volt, mint valaha. Annak a nőnek az arca volt, akiért Árnyék bevonult a börtönbe.

A szíve úgy megsajdult, mintha valaki benyúlt volna a mellkasába és megszorította volna.

— Laura…!

A nő nem nézett rá.

— Gyanús ügyekbe keveredtél, Árnyék. El fogod szúrni, ha valaki nem áll melletted, hogy segítsen. Én majd segítek neked. És köszönöm az ajándékot.

— Milyen ajándékot?

A nő a blúza zsebébe nyúlt és elővette az aranyérmét, amit Árnyék délután hajított a sírgödörbe. A pénzt még mindig fekete föld borította. — Lehet, hogy felfűzöm egy láncra. Nagyon édes volt tőled.

— Szívesen.

Laura megfordult, Árnyékra pillantott, és mintha látta is volna, meg nem is.

— Azt hiszem, van néhány dolog a házasságunkkal kapcsolatban, amit meg kell beszélnünk.

— Kicsim — mondta neki Árnyék. — Meghaltál.

— Nyilvánvalóan ez az egyik dolog. — Elhallgatott. — Oké — mondta aztán. — Megyek. Jobb lesz, ha most elmegyek. — És magától értetődően, könnyedén megfordult, átkarolta Árnyék vállát és lábujjhegyre állt, hogy búcsúcsókot adjon neki, ahogy mindig is tette.

Árnyék tétován lehajolt, hogy puszit nyomjon az arcára, de a felesége elfordult és az ajkához nyomta a száját. Leheletén halovány naftalinszag érződött.

Laura nyelve befurakodott Árnyék szájába. Hideg volt és száraz, íze akár a cigaretta és az epe. Ha Árnyéknak voltak is kétségei, tényleg

meghalt-e a felesége, ezek most eltűntek.

Elhúzódott tőle.

— Szeretlek — mondta a nő egyszerűen. — Én majd vigyázok rád. — A szoba ajtajához sétált. Árnyék szájában különös íz terjengett. — Aludj egy keveset, kutyuskám — tette hozzá a nő. — És ne keveredj zűrbe.

Kinyitotta az ajtót. A folyosó neonfénye nem volt kegyes hozzá: ebben a megvilágításban Laura halottnak tűnt, igaz, ebben a fényben bárki más is annak látszott volna.

— Meghívhattál volna éjszakára — mondta a nő, hideg, kavicsként koppanó hangján.

— Nem hiszem — mondta Árnyék.

— Majd fogod, édesem — mondta a nő. — Mielőtt ez az egész véget ér. Majd fogod. — Elfordult és végigsétált a folyosón.

Árnyék kinézett az ajtón. Az éjszakai portás John Grisham regényét búj ta, szinte fel sem pillantott, amikor a nő elment előtte. Vastag, temetői sár tapadt a cipőjére. Aztán eltűnt.

Árnyék lassú sóhajjal kieresztette a levegőt. Szíve szabálytalanul kalapált a mellkasában. Átsétált a széles folyosón és bekopogtatott Szerda ajtaján. Amikor kopogtatott, rettenetesen különös érzés kerítette hatalmába, mintha fekete szárnyak simítottak volna végig rajta, mintha roppant varjú röppent volna keresztül a testén, ki a folyosóra és onnan az előcsarnokba.

Szerda kinyitotta az ajtót. A derekára csavart fehér törülközőt leszámítva meztelen volt.

— Mi a fészkes fenét akarsz? — kérdezte.

— Van valami, amiről tudnod kellene — mondta Árnyék. — Talán csak álmodtam — de biztosan nem —, vagy túl sokat szippantottam a dagadt kölyök szintetikus varangybőr füstjéből, esetleg éppen megőrültem…

— Jó, jó. Nyögd már ki — mondta Szerda. — Éppen fontos dolgom van.

Árnyék benézett a szobába. Valaki feküdt még az ágyban és őt nézte.

A lepedő eltakarta apró kebleit. Fakószőke haja volt, az arca némileg patkány szerűnek tűnt. Árnyék lehalkította a hangját.

— Most találkoztam a feleségemmel — mondta. — A szobámban volt.

— Egy kísértetről beszélsz? Kísértetet láttál?

— Nem. Nem kísértet volt. Meg lehetett fogni. Meghalt, az biztos, de nem kísértet. Megérintettem. Megcsókolt.

— Értem. — Szerda futó pillantást vetett a nőre. — Egy pillanat múlva itt vagyok, drágaságom — mondta.

Átmentek Árnyék szobájába. Szerda felkapcsolta a lámpát.

Megnézte a hamutartóban heverő csikket. Megvakarta a mellkasát. A mellbimbója sötét volt, öregemberes, mellszőrzete őszült. Felsőtestén fehér heg futott végig. A levegőbe szimatolt. Aztán vállat vont.

— Oké — mondta. — Szóval felbukkant a halott feleséged. Félsz?

— Kicsit.

— Nagyon bölcs. A holtaktól engem is örökké kitör a frász… Van még valami?

— Kész vagyok elmenni innen. Laura anyja elintézheti a lakást meg a többit. Amúgy is utál. Ha indulsz, veled megyek.

Szerda elmosolyodott.

— Ez jó hír, fiam. Reggel indulunk. Most pedig aludnod kellene. Ha altatóra lenne szükséged, van egy kis skót whisky a szobámban. Kell?

— Nem. Minden rendben lesz.

— Akkor ne zaklass többet. Hosszú éjszaka áll előttem.

— Jó éjszakát — mondta Árnyék.

— Pontosan — mondta Szerda, és becsukta maga után az ajtót.

Árnyék leült az ágyra. Cigarettafüst és a tartósítószer szaga terjengett a levegőben. Bárcsak meggyászolhatná Laurát: sokkal helyénvalóbb lett volna, mint így találkozni vele, vagy — ahogyan az most, a nő távozása után magának is beismerte — mint egy kicsit félni tőle. Ez a gyász ideje. Lekapcsolta a lámpát, elhevert az ágyon és Laurára gondolt, arra, milyen volt, mielőtt őt lecsukták. Eszébe jutott az esküvőjük, amikor mindketten fiatalok voltak és boldogok és ostobák és nem bírták levenni a kezüket egymásról.

Árnyék nagyon régen sírt utoljára, olyan régen, hogy el is felejtette, mikor volt az. Akkor sem sírt, amikor az anyja meghalt.

De most sírni kezdett, fájdalmas, görcsös zokogással, és kisgyermek kora óta először álomba sírta magát.

AKIK AMERIKÁBA JÖTTEK

Kr. u. 813

A csillagos ég meg a szárazföld alapján navigáltak a zöld tengeren, és amikor a szárazföld távoli emlék volt csupán, és felhők takarták az éjszakai eget, a vakhit vezette őket, és a Mindenek Atyját szólították, hogy biztonságban partra vezesse őket ismét.

Borzalmas út volt, elgémberedtek az ujjaik, a csontjaikba befészkelte magát a didergés, és még a bor sem tudta kiolvasztani onnan. Reggelente arra ébredtek, hogy dér lepte be szakállukat, és amíg a nap fel nem melegítette őket, úgy néztek ki, mint akik

idejekorán megőszültek, mint megannyi öregember.

Mire kikötöttek a zöldellő földön, a messzi nyugaton, az összes foguk kilazult és a szemük besüppedt az üregében. És a férfiak azt mondták:

— Messze, messze kerültünk az otthonunktól és a tűzhelyünktől, messze vagyunk a tengerektől, amiket ismerünk, és a földektől, amiket annyira szeretünk. Itt, a világ peremén elfeledkeznek rólunk az isteneink.

Vezérük felkapaszkodott egy nagy szikla tetejére, és gúnyolni kezdte őket kishitűségük miatt:

— A Mindenek Atyja teremtette a világot? — kiáltotta. — Saját kezével építette nagyapja, Ymir húsából és szétzúzott csontjaiból. Ymir agyvelejéből csinálta a felhőket az égre, és sós véréből lett a tenger, amin áthajóztunk. Ha ő teremtette az egész világot, nem gondoljátok, hogy ezt a földet is ő készítette? És ha férfiakként halunk meg itt, nem kerülünk az ő csarnokába?

És a férfiak ujjongtak és kacagtak. Erős akarattal nekiláttak csarnokot építeni, kivágott fák törzséből meg sárból, és kihegyezett karókból alacsony palánkot húztak köré, bár úgy tudták, hogy az új világnak ők az egyetlen lakói.

Azon a napon, amikor elkészültek a csarnokkal, vihar támadt: délben olyan sötét lett az ég, mintha éjszaka lenne, fehér lángnyelvek tépázták a mennyboltot, és a férfiak majdnem megsüketültek, olyan hangosan mennydörgött, a hajó macskája pedig, akit azért hoztak magukkal, hogy szerencsét hozzon, elrejtőzött a partra futtatott hajó alatt. A vihar elég kegyetlen és gonosz volt, ezért a férfiak kacagtak és egymás hátát csapkodták és azt mondták:

— A Mennydörgő itt van velünk, ezen a távoli földön! — És hálát adtak az isteneknek, örvendeztek, és addig ittak, amíg járni sem bírtak.

A csarnok füstös sötétjében aznap éjjel a bárd régi énekeket dalolt nekik. Odinról énekelt, a Mindenek Atyjáról, aki oly bátran és nemesen áldozta fel önmagát saját magának, mint ahogyan másokat áldoztak fel neki. Dalolt arról, hogy Odin kilenc napon át függött a világfán, oldalát lándzsaszúrás szakította fel és csöpögött belőle a vér, és énekelt mindazokról a dolgokról, amiket a Mindenek Atyja kínszenvedése közben megtanult: kilenc nevet, kilenc rúnát és huszonkilenc varázst. Amikor az Odin oldalába hasító lándzsáról beszélt, a bárd felsikoltott a fájdalomtól, úgy, miképpen a Mindenek Atyja is ordított a kíntól, és a férfiak megborzongtak, mert elképzelték Odin szenvedését.

A *skraellinggel* másnap találkoztak, a Mindenek Atyja napján. Alacsony férfi volt, hosszú haja fekete, mint a varjú szárnya, bőre színe akár a zsíros, vörös agyagé. Olyan nyelven beszélt, amit a

harcosok közül senki sem értett, még a bárd sem, aki áthajózott már Herkules oszlopai között és ismerte a kereskedők keverék nyelvét, amit a Földközi-tenger mentén mindenhol beszéltek. Az idegen tollakba meg bőrökbe burkolózott, és csontokat font hosszú hajába.

Magukkal vitték a táborukba, sült húst adtak neki enni és erős sört, amivel csillapíthatta a szomját. Lármásan röhögtek, amikor a férfi támolyogni és énekelni kezdett, meg azon, hogy lekókadt és himbálózott a feje, pedig tele sem töltötték az ivókürtjét. Adtak még neki inni és hamarosan az asztal alatt hevert, karja alá temetett fejjel.

Akkor felemelték a földről, két ember a vállát fogta, két ember a lábát, vállmagasságban cipelték, mint egy nyolc lábú ló, és a menet élére állva az öbölre néző dombra vitték, a kőrisfához, ahol kötelet vetettek a nyakába és felhúzták a magasba, a szélbe, így adózva a Mindenek Atyjának, az akasztófák urának. A *skraelling* teste vadul himbálózott a szélben, arca elfeketedett, nyelve kilógott a szájából, a szeme kidülledt, pénisze olyan kemény volt, hogy sisakot akaszthattak volna rá, és a férfiak eközben ujjongtak, kiáltoztak meg nevettek, és büszkék voltak rá, hogy áldozatot küldenek a mennyekbe.

És amikor másnap két hatalmas holló telepedett a *skraelling* holttestére, mindegyik vállára egy, és elkezdték csipkedni az arcát meg a szemét, a férfiak tudták, hogy áldozatukat elfogadták.

Hosszú tél volt, és mindannyian éheztek, de boldogsággal töltötte el őket a tudat, hogy ha kitavaszodik, visszaküldik a hajót északra, és a hajó telepeseket meg nőket hoz majd magával. Ahogy egyre hidegebbé vált az idő és egyre rövidebbek lettek a napok, néhányan elindultak megkeresni a *skraelling*ek faluját, hátha találnak ott ennivalót és nőket. Nem találtak semmit, csak elhagyott tüzek nyomait, ahol korábban kisebb csapatok táboroztak.

Tél közepén, amikor a nap korongja kicsi volt és hideg, mint egy fényét vesztett ezüstpénz, észrevették, hogy a *skraelling* teste eltűnt a kőrisfáról. Aznap délután havazni kezdett, hatalmas, lassú pelyhekben.

Az északi emberek bezárták a tábor kapuit és visszavonultak a fából rótt falak közé.

A *skraelling* csapat éjjel csapott le rájuk: ötszázan harminc ellen. Átmásztak a falon, és a rákövetkező hét napban mind a harminc férfit megölték, harminc különböző módon. És a tengerészeket elfeledték: a történelem és saját népük is.

A falat lerontották, a tábort felgyújtották. A sárkányhajót, ami felfordítva hevert a kavicsos fövenyen, szintén felgyújtották, mert azt remélték, hogy a sápadt idegeneknek csak egyetlen hajójuk volt, és ha elégetik, nem jön több északi a partjaikra.

Ez több mint száz évvel azelőtt történt, hogy Szerencsés Leif, Vörös Erik fia újra felfedezte ezt a földet, amit majd Vinlandnak nevez el. Amikor megérkezett, már vártak rá az istenei: a félkezű Tyr, az ősz

Odin, az akasztófák ura és Thor, a Mennydörgő.

Ott voltak.

Vártak.

NEGYEDIK FEJEZET

Bárcsak rám sütne az
Éjféli Gyorsfénye
Bárcsak rám sütne az
Éjféli Gyors szelídfénye.

Népdal[1]

Szerda és Árnyék a Vidéki Konyha nevű helyen reggelizett, a motellel átellenben. Nyolc óra volt, a világ ködös volt és fagyos.

— Még mindig készen állsz elhagyni Eagle Pointot? — kérdezte Szerda. — Ha igen, el kell intéznem pár telefonhívást. Ma péntek van. Péntek, azaz szabadnap. Női nap. Holnap szombat. Szombaton sok mindent kell csinálni.

— Kész vagyok — mondta Árnyék. — Nem köt ide semmi.

Szerda különféle felvágottakat tornyozott a tányérjára. Árnyék néhány szelet dinnyét vett, bagelt és egy darab krémsajtot. Utána leültek az egyik boxban.

— Nem semmi, amit tegnap éjjel álmodtál — mondta Szerda.

— Igen — mondta Árnyék. — Az biztos. — Amikor reggel felkelt, Laura sáros lábnyomai tisztán látszottak a szőnyegen, kifelé a folyosóra és onnan az előcsarnokba.

— No — mondta Szerda. — Miért hívnak Árnyéknak?

Árnyék vállat vont.

— Ez csak egy név — mondta. A táblaüvegen túli, ködben úszó világ olyan volt, mint a szürke tucatnyi árnyalatával készített ceruzarajz, amit imitt-amott megbontott a lámpák vöröse vagy a hó fehérsége.

— Hogyan veszítetted el a szemed?

Szerda féltucat szalonnacsíkot lapátolt a szájába, megrágta, majd a kézfejével letörölte az ajkáról a zsírt.

— Nem veszítettem el — mondta. — Pontosan tudom, hol van.

— Szóval mi a terv?

Szerda arcán elgondolkodó kifejezés jelent meg. Bekapott néhány élénkrózsaszín sonkaszeletet, leszedett egy húsdarabot a szakálláról és a tányérjába dobta.

— A terv a következő. Holnap este találkozunk néhány emberrel, akik mind kiemelkedő tekintélynek számítanak a maguk szakterületén — ne hagyd, hogy a viselkedésük megriasszon. A találkozóra az ország egyik legfontosabb pontján kerül sor. Azután megvendégeljük őket.

Szeretném, ha segítenének nekem küszöbön álló vállalkozásomban.

— És hol van ez a nagyon fontos hely?

— Majd meglátod, édes fiam. Azt mondtam, az egyik legfontosabb. A vélemények, érthető módon, megoszlanak. Már üzentem a kollégáimnak. Útközben megállunk Chicagóban, mert pénzre van szükségem. A vendéglátás, már amilyen vendéglátást rendeznünk illene, több készpénzt igényel, mint amennyivel jelenleg rendelkezem. Aztán irány Madison. — Szerda fizetett, majd távoztak és átsétáltak szembe, a motel parkolójába. Szerda odadobta Árnyéknak a kulcsokat. Rákanyarodtak a gyorsforgalmi útra és kihajtottak a városból.

— Hiányozni fog? — kérdezte Szerda. Egy térképekkel tömött irattartóban lapozgatott.

— A város? Nem. Igazából sohasem éltem itt. Kölyökkoromban egy helyen sem laktam sokáig, és már elmúltam húsz, mire ideköltöztem. Vagyis ez a város inkább Lauráé.

— Reméljük, itt is marad.

— Csak egy álom volt — mondta Árnyék. — Tudod.

— Az jó — mondta Szerda. — Ez egészséges hozzáállásra vall. Megdugtad az éjjel?

Árnyék mély levegőt vett. Aztán azt mondta:

— Rohadtul semmi közöd hozzá. Egyébként nem.

— De akartad?

Árnyék egy szót sem szólt. Észak felé fordult, Chicago irányába. Szerda felkuncogott, aztán lekötötte magát a térképeivel, szétnyitotta és összehajtogatta őket, alkalomadtán feljegyzett valamit egy sárga noteszbe egy nagy ezüst golyóstollal. Végül aztán befejezte. Eltette a tollat és a hátsó ülésre dobta az irattartót.

— A legjobb dolog azokban az államokban, ahová tartunk — mondta —, Minnesotában, Wisconsinban meg az összes többiben a környéken, hogy pontosan olyan nők élnek itt, akiket fiatalkoromban felettébb kedveltem. A bőrük világos, a szemük kék, a hajuk nagyon szőke, majdnem fehér, ajkuk színe, mint a bor, és telt, kerek mellükön látszanak a kék erek, mint a jóféle sajtban.

— Csak amikor fiatalabb voltál? — kérdezte Árnyék. — Nekem úgy tűnt, tegnap is egészen jól boldogultál.

— Igen. — Szerda elmosolyodott. — Szeretnéd tudni, mi a sikerem titka?

— A pénz?

— Nem ilyen otromba. Nem, a titok a bűbáj. Ilyen egyszerű és tiszta az egész.

— Bűbáj, mi? Hát, azt mondják, vagy van benned, vagy nincsen.

— A bűbájokat meg lehet tanulni — mondta Szerda.

Árnyék egy örökzöldeket játszó rádióra tekert, és olyan számokat

hallgatott, amik a születése előtt voltak divatosak. Bob Dylan a nagy esőről énekelt, ami hamarosan lezúdul az égből, és Árnyék azon tűnődött, vajon zuhogni kezdett-e már ez az eső, vagy még csak most jön. Az út üres volt, és a reggeli fényben a jégkristályok úgy csillogtak az aszfalton, mint megannyi gyémánt.

Chicago lassan gyülemlett fel körülöttük, mint egy migrénes fejfájás. Először vidéken autóztak, aztán az elszórt városkákból észrevétlenül alacsony, külvárosi negyed lett, a külvárosból pedig nagyváros.

Egy zömök, megfeketedett, barna homokkőből épült épület előtt álltak meg az autóval. A járdán nem volt hó. Besétáltak az előcsarnokba. Szerda megnyomta a legfelső gombot a kaputelefon homorú fémdobozán. Semmi sem történt. Megint megnyomta. Majd kísérletképpen elkezdte végignyomogatni a többi lakó csengőjét is, eredménytelenül.

— Elromlott — szólalt meg egy sovány, idős nő, aki most jött le a lépcsőn. — Nem működik. Szólunk a gondnoknak, megkérdezzük, mikor javítja meg, mikor rakja rendbe a fűtést, de nem érdekli az egész, Arizonába megy télen, a tüdeje miatt. — Vaskos akcentusa volt, valószínűleg kelet-európai, gondolta Árnyék.

Szerda mélyen meghajolt.

— Zorja drágám, ha szabad így fogalmaznom, kimondhatatlanul gyönyörű vagy. Igazi, ragyogó szépség. Egyetlen napot sem öregedtél.

Az öregasszony szúrósan végigmérte.

— Nem akar itt látni téged. Ami azt illeti, én sem. Mindig csak a baj jár veled. — Kizárólag azért, mert sohasem jövök jelentéktelen ügyekben.

A nő szippantott. Üres, fonott bevásárlószatyor volt nála és régi, piros kabátot viselt, állig begombolva. Gyanakodva Árnyékra pillantott.

— Ki ez a nagy ember? — kérdezte. — Valamelyik gyilkos gazembered?

— Nagyon igazságtalan vagy hozzám, drága hölgyem. Az úriembert Árnyéknak hívják. Nekem dolgozik, való igaz, de saját elhatározásából. Árnyék, hadd mutassam be neked a bájos Zorja Vecsernaja kisasszonyt.

— Örülök, hogy találkoztunk — mondta Árnyék.

Az öregasszony madárszerű fejmozdulattal megnézte magának.

— Árnyék — mondta. — Jó név. Amikor az árnyékok megnyúlnak, eljön az én időm. És te hosszú árnyék vagy. — Tetőtől talpig végigmérte, aztán elmosolyodott. — Kezet csókolhatsz — mondta, és Árnyék felé nyújtotta hideg kezét.

Árnyék lehajolt és megcsókolta az öregasszony vékonyka kezét. Középső ujján nagy, borostyánköves gyűrűt viselt.

— Jó fiú — mondta a nő. — A zöldségboltba megyek. Tudod, én vagyok az egyetlen, aki pénzt hoz a házhoz. A másik kettő képtelen pénzt szerezni jövendőmondással. Mindig az igazat mondják, és az emberek nem az igazságra kíváncsiak. Az igazság rossz dolog, zavarja az embereket, ezért nem jönnek vissza. De én tudok hazudni, azt mondom nekik, amit hallani akarnak. Tehát én keresem meg a kenyérre valót. Mit gondoltok, maradtok vacsorára?

— Remélhetőleg — felelte Szerda.

— Akkor jó lenne, ha adnál némi pénzt, hogy több ennivalót tudjak venni — mondta a nő. — Büszke vagyok, de ostoba nem. A többiek büszkébbek nálam, és ő mindannyiunk közül a legbüszkébb. Szóval adj egy kis pénzt, és ne áruld el nekik, hogy adtál.

Szerda kinyitotta a tárcáját. Előhúzott egy húszast. Zorja Vecsernaja kikapta a kezéből és várt. A férfi elővett még egy húszast és odaadta a nőnek.

— Így jó — mondta az öregasszony. — Királyi lakomát rendezünk nektek. No, eridjetek fel a lépcsőn, a legfelső emeletre. Zorja Utrenyaja ébren van, de a másik nővérünk még alszik, szóval ne legyetek túl hangosak.

Szerda és Árnyék felkapaszkodtak a sötét lépcsőkön. Két emelettel feljebb a lépcsőfordulót félig elborították a fekete műanyag szemeteszsákok, és rothadó zöldség szaga terjengett.

— Cigányok? — kérdezte Árnyék.

— Zorja meg a családja? Dehogyis. Nem romák. Oroszok. Szlávok, azt hiszem.

— De jóslásból él.

— Sokan szoktak jósolni. Magam is belekontárkodom olykor. — Szerda lihegve nekivágott az utolsó lépcsőknek. — Nem vagyok formában.

A lépcső tetején magányos, pirosra festett ajtó állt, egy kémlelőlyukkal. Szerda kopogott. Semmi válasz. Megint bekopogott, most hangosabban.

— Ki az? — Férfihang, vén és cigarettától rekedtes.

— Egy régi barát, Csernobog. Meg a társa.

Az ajtó kinyílt, amennyire a biztonsági lánc engedte. Szürke arc meredt rájuk az árnyékok közül.

— Mit akarsz, Wotan?

— Kezdésképpen beérem az örömmel, amit társaságod nyújthat. Ezenkívül híreket hoztam. Van erre egy kifejezés… ó, igen. Megtudhatsz tőlem valamit, ami előnyödre válik.

Az ajtó kitárult. A porszínű fürdőköpenyt viselő férfi alacsony volt, vasszürke hajjal és ráncos arccal. Szürke, kifényesedett, hajszálcsíkos nadrágot viselt meg papucsot. Szögletes végű ujjai között szűrőtlen cigarettát tartott, és szipákolva, a cigarettát a tenyerébe

rejtve gyújtott rá — mint egy fegyenc, gondolta Árnyék, vagy egy katona. Bal kezét Szerda felé nyújtotta.

— Légy hát üdvözölve, Wotan.

— Manapság Szerdának hívnak — mondta az, és megszorította az öregember kezét.

Résnyi mosoly; sárga fogak villannak.

— Igen — mondta az öregember. — Nagyon vicces. Ez meg ki?

— A társam. Árnyék, ismerkedj meg Csernobog úrral.

— Részemről a szerencse — mondta Csernobog. Bal kezével megrázta Árnyék balját. Kérges, kidolgozott tenyere volt, ujjhegye olyan sárga, mintha jódba mártotta volna.

— Hogy s mint, Csernobog úr?

— Öregesen. Kínoz a gyomrom, szaggat a hátam, és minden reggel kiköpöm a tüdőmet.

— Miért az ajtóban ácsorogtok? — kérdezte egy női hang. Árnyék Csernobog mögé pillantott, a férfi mögött álló öregasszonyra. Alacsonyabb és törékenyebb volt, mint a nővére, de a haja hosszú, és még mindig aranyszőke.

— Zorja Utrenyaja vagyok — mondta. — Ne álldogáljatok a folyosón. Menjetek be a szobába, üljetek le. Hozok kávét.

Bementek a lakásba, ahol túlfőzött káposzta, macskaalom és szűrőtlen külföldi cigaretták szaga terjengett, és az apró, csukott ajtókkal szegélyezett előszobán keresztül a folyosó túlsó végén levő nappaliba kísérték őket. Itt egy hatalmas, lószőrrel tömött öreg díványra ülhettek, megzavarva egy idősödő, szürke macskát, aki nagyot nyújtózott, felállt és kimérten a dívány távoli sarkába sétált, ahol leheveredett, óvatosan végignézett rajtuk, aztán lehunyta az egyik szemét és elaludt. Csernobog velük szemben foglalt helyet, egy karosszékben.

Zorja Utrenyaja talált egy üres hamutartót és letette Csernobog mellé.

— Hogyan szeretitek a kávét? — kérdezte a vendégeket. — Mi feketén, mint az éjszaka és édesen, mint a bűn.

— Az tökéletesen megfelel, asszonyom — mondta Árnyék. Kinézett az ablakon, a szemközti házra.

Zorja Utrenyaj a kiment. Csernobog hosszan nézett utána.

— Jó asszony — mondta. — Nem úgy, mint a testvérei. Az egyik egy hárpia, a másik meg csak alszik. — Papucsos lábát a hosszú, alacsony dohányzóasztalra tette, amit középen egy beépített sakktábla díszített, a lapját kiégetett foltok meg bögrenyomok csúfították el.

— A felesége? — kérdezte Árnyék.

— Nem felesége ő senkinek. — A vénember egy darabig csendben ült és kérges kezét nézte. — Nem. Mindannyian rokonok vagyunk. Együtt érkeztünk, nagyon-nagyon régen.

A fürdőköpeny zsebéből egy csomag szűrőtlent húzott elő. Szerda elővett egy keskeny, arany öngyújtót és meggyújtotta az öregember cigarettáját.

— Először New Yorkba jöttünk — mondta Csernobog. — A földijeink mind oda mennek. Aztán elkerültünk ide, Chicagóba. Minden rosszra fordult. Az óhazában is majdnem megfeledkeztek rólam. Itt meg nem vagyok több, csak rossz emlék. Tudod, mit csináltam, amikor Chicagóba jöttem?

— Nem — mondta Árnyék.

— A húsiparban helyezkedtem el. A mészárszéken. Feljön a tinó a rámpán, és én voltam ott a taglózó. Tudod, miért hívnak minket taglózóknak? Mert fogjuk a pörölyt, és letaglózzuk vele a tehenet. Bumm! Kell hozzá erő a karodban. Érted? Aztán a béklyózó felakasztja a láncra, felhúzza a magasba, és elvágja a torkát. Először kieresztik belőle a vért, mielőtt levágják a fejét. Mi voltunk a legerősebbek, a taglózók. — Felgyűrte a köpeny ujját, és a felkarját megfeszítve megmutatta az izmait, amelyek még mindig jól látszottak a vén bőr alatt. — De nemcsak az erőről szólt. Művészet volt. Mármint az ütés. Máskülönben a tehén csak elkábul vagy bedühödik. Aztán egyszer, az ötvenes években, a kezünkbe adják a szögbelövőt. Odanyomod a homlokához, aztán bam! bam! Na, most azt hiszed, bárki tud ölni. Nem úgy van az. — Eljátszotta, hogy pisztolyt szorít egy tehén fejéhez. — Ehhez is érteni kell. — Az emlék megmosolyogtatta: vasszínű fogak villantak.

— Hagyd őket a tehenes történetekkel. — Zorja Utrenyaj a egy vörös fatálcán behozta a kávét, apró, fényes, zománcozott csészékben. Mindegyiküknek adott egy csészét, aztán leült Csernobog mellé.

— Zorja Vecsernaja vásárolni ment — mondta. — Hamarosan hazaér.

— Találkoztunk vele odalent — mondta Árnyék. — Azt mesélte, szokott jósolni.

— Igen — felelte a testvére. — Szürkületkor, az a hazugságok órája. Én nem hazudok jól, ezért rossz jövendőmondó vagyok. És a húgom, Zorja Polunocsnaja, ő egyáltalán nem tud hazudni.

A kávé édesebb és erősebb volt, mint amire Árnyék számított.

Elnézést kért és kiment a mosdóba — akkora volt, mint egy szekrény, a falra akasztott néhány megbarnult fényképen férfiak és nők álltak merev, viktoriánus pózokban. Kora délután volt, de már kezdett tompulni a fény. Az előszobából kiabálás hallatszott. Jéghideg vízben mosott kezet, egy kellemetlen szagú, rózsaszín szappandarabbal.

Amikor Árnyék kijött a mosdóból, Csernobog az előszobában állt.

— Bajt hozol ránk! — kiabálta. — Semmi mást, csak bajt! Nem hallgatlak meg! Azonnal elmész a házamból!

Szerda még mindig a díványon ült, a kávéját kortyolgatta és a szürke macskát simogatta. Zorja Utrenyaja a vékony szőnyegen állt, egyik kezével idegesen sodorgatta hosszú, szőke haját.

— Valami gond van? — kérdezte Árnyék.

— Ő a gond! — kiáltotta Csernobog. — Ő! Mondd meg neki, hogy bármit is csinál, nem segítünk neki! Azt akarom, hogy elmenjen! Azt akarom, hogy eltűnjön innen! Mindketten menjetek el!

— Kérlek — mondta Zorja Utrenyaja —, kérlek, ne kiabálj, felébreszted Zorja Polunocsnaját.

— Olyan vagy, mint ő, be akarsz szállni ebbe az őrültségbe! — kiabálta Csernobog. Úgy festett, mint aki mindjárt elsírja magát. Cigarettájáról hamurúd hullott az előszoba elnyűtt szőnyegére.

Szerda felállt, Csernoboghoz lépett. Az öregember vállára tette a kezét.

— Hallgass ide — mondta békítőleg. — Először is, ez nem őrültség. Ez az egyetlen megoldás. Másodszor, mindenki ott lesz. Nem akarsz kimaradni belőle, ugye?

— Tudod, ki vagyok — mondta Csernobog. — Tudod, mi mindent követtek el ezek a kezek. Te a testvéremet akarod, nem engem. És ő elment.

Az előszobában kinyílt egy ajtó, és megszólalt egy álmos, női hang.

— Valami gond van?

— Semmi gond, húgocskám — mondta Zorja Utrenyaja. — Menj vissza aludni. — Aztán Csernoboghoz fordult. — Látod? Látod, mit csináltál a kiabálásoddal? Visszamész a szobába és leülsz. Leülsz! — Először úgy látszott, hogy Csernobog tiltakozni fog, aztán kiszállt belőle a harci szellem. Hirtelen törékenynek tűnt; törékenynek és magányosnak.

A három férfi visszament a kopottas nappaliba. A szobában, úgy harminc centire a mennyezet alatt barna nikotincsík futott végig a falon, mint koszgyűrű egy ódon fürdőkádban.

— Nem biztos, hogy csak rólad van szó — folytatta Szerda zavartalanul.

— Ha a testvéredről van szó, az téged is érint. Ez az, ahol a hozzád hasonló kettős típusok előnyben vannak velünk, többiekkel szemben, nem?

Csernobog nem szólt semmit.

— Ha már Bielobognál tartunk, hallottál valamit felőle?

Csernobog megrázta a fejét. Felnézett Árnyékra.

— Van öcséd vagy bátyád?

— Nincsen — mondta Árnyék. — Legalábbis nem tudok róla.

— Nekem van egy testvérem. Azt mondják, ha összeraksz minket, egy személyt kapsz, érted? Amikor fiatalok vagyunk, a haja nagyon

szőke, nagyon fényes, és az emberek azt mondják, ő a jó. És az én hajam nagyon sötét, sötét, mint a tiéd, és az emberek azt mondják, én vagyok a gazember, érted? És most eltelik sok idő, és a hajam szürke. Az ő haja is, gondolom, szürke. És megnézel minket, és nem tudnád megmondani, ki a fény és ki a sötétség.

— Szoros kapcsolatban voltak? — kérdezte Árnyék.

— Szoros? — kérdezte Csernobog. — Nem. Hogyan lettünk volna? Annyira más dolgok érdekeltek minket.

Az előszobából cipőkopogás hallatszott, és megjelent Zorja Vecsernaja.

— Egy óra múlva vacsora — mondta. Aztán kiment. Csernobog sóhajtott.

— Azt hiszi magáról, jó szakács — mondta. — Amikor gyerek volt, szolgák főztek. Most már nincsenek szolgák. Nincsen semmi.

— Nincsen olyan, hogy semmi nincsen — mondta Szerda. — Soha nincs olyan, hogy semmi.

— Te — mondta Csernobog. — Nem figyelek rád. — Árnyékhoz fordult.

— Szoktál dámázni?

— Igen — felelte Árnyék.

— Jó. Dámázhatsz velem — mondta, és egy fadobozt vett le a kandallópárkányról, amiből az asztalra szórta a korongokat. — Én leszek a feketével.

Szerda megérintette Árnyék karját.

— Nem muszáj, ugye tudod?

— Nem gond. Van kedvem — mondta Árnyék. Szerda vállat vont, és elővett egy újságot az ablakban álló, kisebb kupacnyi megsárgult *Reader's Digest* közül.

Csernobog barna ujjai helyükre tolták a korongokat, és a játszma elkezdődött.

Az eljövendő napok során Árnyék gyakran azon kapta magát, hogy eszébe jut ez a játszma. Néha álmodott is róla. Az ő lapos, kerek korongjai öreg, piszkos, eredetileg fehér fadarabok voltak. Csernobog korongjainak tompa, megfakult fekete színe volt. Árnyék lépett először. Álmában nem beszélgettek, csak a korongok hangos koccanása hallatszott, vagy a falapon súrlódó fa hangja, ahogy egyik mezőről a másikra csúsztak.

Az első fél tucat lépésben mindketten a tábla közepe felé irányították a korongokat, és a hátsó sorokat érintetlenül hagyták. A lépések között szünetet tartottak, hosszú szüneteket, mint a sakkban, és közben figyeltek meg gondolkodtak.

Árnyék dámázott a börtönben: el lehetett ütni vele az időt. Szokott sakkozni is, de a temperamentuma miatt nem volt jó az előre taktikázásban. Inkább az adott pillanatban döntött és kiválasztotta a

legjobb lépést. A dámában lehet így nyerni néha.

Koccanás hallatszott, Csernobog felkapta az egyik fekete korongot és átugrotta Árnyék fehér figuráját. Az öregember felemelte, és letette a tábla mellé.

— Első vér. Vesztettél — mondta. — A játéknak vége.

— Nem — mondta Árnyék. — A játéknak közel sincs vége.

— Akkor mi lenne, ha fogadnánk? Apró tétbe, hogy izgalmasabb legyen a játék.

— Nem — szólalt meg Szerda, aki fel sem nézett a katonavicceknek szánt rovatból. — Nem fogadna.

— Nem veled játszom, vénember. Hanem vele. Szóval akarsz fogadni, Árnyék?

— Miről vitatkoztak az előbb? — kérdezte Árnyék.

Csernobog felhúzta egyik egyenetlen szemöldökét.

— A gazdád azt szeretné, ha vele tartanék. Hogy segítsek neki ebben az ostobaságban. Én inkább meghalok.

— Fogadni akar? Oké. Ha nyerek, velünk jön.

Az öregember összeszorította a száját.

— Talán — mondta. — De csak akkor, ha hajlandó vagy megtenni nekem egy áldozatot, ha nyerek.

— És mi lenne az?

Csernobog arckifejezése semmit sem változott.

— Ha nyerek, kiloccsantom az agyadat. A pöröllyel. Először letérdelsz. Aztán megütlek a pöröllyel, és nem állsz fel többé. — Árnyék az öregemberre nézett és megpróbált olvasni az arckifejezéséből. Nem viccelt. Árnyék ebben biztos volt: sóvárgást látott az arcán, sóvárgást valami után, legyen az fájdalom vagy halál vagy büntetés.

Szerda becsukta a *Reader's Digest*et.

— Ez nevetséges — mondta. — Nem volt jó ötlet idejönni. Árnyék, indulunk. — Felriasztotta a szürke macskát, aki felpattant és átlépett az asztalra, a sakktábla mellé. Megbámulta a korongokat, aztán leugrott a padlóra és farkát felcsapva, peckesen kivonult a szobából.

— Nem — mondta Árnyék. Nem félt a haláltól. Végtére is nem volt semmi, amiért érdemes lett volna élnie. — Rendben van. Elfogadom. Ha nyer, kap egy lehetőséget, hogy a pörölye egyetlen ütésével kiloccsantsa az agyamat — és ezzel a szomszédos mezőre, a tábla szélére tolta a következő fehér korongot.

Egyikük sem szólt többet, de Szerda már nem vette kézbe az újságot. A játékra figyelt, mindkét szemével, a valódival meg az üvegszemmel egyaránt, és arckifejezése nem árult el semmit.

Csernobog újabb fehér korongot vett le a tábláról. Árnyék kettőt szedett le Csernobog figuráiból. A folyosón ismeretlen ételek illata

terjengett. Bár nem mindegyik szag volt étvágygerjesztő, Árnyék hirtelen rájött, milyen éhes.

A két férfi a figurákat tologatta, feketéket és fehéreket, sorban, egymás után. Záporként hullottak a leszedett figurák, felvirradt a kétkorongnyi magas dámák napja: nem kellett többé oldalazva egy irányba haladniuk, mozoghattak előre meg hátra, ami kétszeresen veszélyessé tette őket. Elérték a leghátsó sort, és oda mehettek, ahova csak akartak. Csernobognak három dámája volt, Árnyéknak kettő.

Csernobog az egyik dámájával körbejárta a táblát és leszedte vele Árnyék megmaradt figuráit, amelyeket a másik két dámával beszorított egy-egy mezőre.

Aztán csinált egy negyedik dámát, visszatért vele a táblára Árnyék két dámájához, és mosolytalan arccal leszedte őket. És ennyi volt az egész.

— No — mondta Csernobog. — Akkor kiloccsanthatom az agyadat. És te magadtól letérdelsz. Ez jó. — Kinyújtotta vén kezét és megpaskolta Árnyék karját.

— Még van időnk, amíg a vacsora elkészül — mondta Árnyék. — Akar még egy játszmát? Ugyanilyen feltételekkel.

Csernobog újabb cigarettára gyújtott egy hosszú, konyhai gyufával.

— Hogyhogy ugyanilyen feltételekkel? Mit akarsz, öljelek meg kétszer?

— Eddig egyetlen ütése van, nem több. Maga mondta, hogy nemcsak az erő, a szakértelem is számít. Ha nyer, két ütést mérhet a fejemre.

Csernobog mogorván pillantott rá.

— Egyetlen ütés, ennyi kell, egyetlen ütés. Ez a művészet benne. — Baljával megveregette a jobb felkarját, ahol az izmok húzódtak, és szürke hamu szóródott szanaszét a cigarettájáról.

— Sok idő telt el azóta. Ha elfelejtette a módszert, lehet, hogy csak megkarcol. Mikor fogott utoljára pörölyt a mészárszéken? Harminc éve? Negyven?

Csernobog nem szólt semmit. Összepréselt ajka szürke hasíték volt az arcában. Ujjai ritmust doboltak az asztalon. Aztán visszatolta a helyére a huszonnégy dámafigurát.

— Játssz — mondta. — Megint te vagy a világos. Én a fekete.

Árnyék előretolta az első korongot. Csernobog előretolta a sajátját. És Árnyék észrevette, hogy Csernobog megpróbálja ugyanazt a játékot megismételni, mint amit az előbb megnyert, és ez lehet a gyengesége.

Ez alkalommal Árnyék vakmerően játszott. Lecsapott az apró lehetőségekre, gondolkodás nélkül mozgott, egyszer sem állt meg gondolkodni. És ez alkalommal Árnyék végig mosolygott a játszma

közben: és amikor Csernobog újabb meg újabb korongokkal lépett, Árnyék mosolya még szélesebb lett.

Nem telt bele sok idő, Csernobog csapkodni kezdett, és úgy suhintotta le a korongokat az asztalra, hogy a megmaradt figurák megremegtek a fekete mezőkön.

— Tessék — mondta Csernobog, amikor csattanva letette a fekete bábut és leszedte Árnyék egyik figuráját. — Tessék. Ehhez mit szólsz?

Árnyék nem szólt, csak mosolygott, és átugrotta a korongot, amit Csernobog letett, aztán még egyet és még egyet, majd a negyediket is, és tökéletesen megtisztította a tábla közepét a feketéktől. Felemelt egy fehér korongot a tábla mellől és megkoronázta a bábuját.

Innentől fogva az egész csak tisztogatás volt; még néhány lépés, és a játék véget ért.

Árnyék azt kérdezte:

— Egy döntő harmadikat?

Csernobog csak bámult rá, szürke szeme acélszín lett és Árnyék vállára csapott.

— Tetszel nekem! — kiáltotta. — Van vér a pucádban!

Aztán Zorja Utrenyaja dugta be a fejét az ajtón, és közölte, hogy kész a vacsora, szedjék le a játékot és tegyék fel az asztalterítőt.

— Nincsen ebédlőnk — mondta. — Sajnálom. Itt szoktunk enni.

Nagy tálakat hozott be és tett le az asztalra. Mindenki kapott egy apró, festett tálcát, amit ölben kellett tartani, rajta patinától homályos evőeszközökkel. Zorja Vecsernaja fogott öt fatálkát és mindegyikbe egy héjában főtt krumplit rakott, aztán bőséges adag, borvörös borscsot öntött rá. Erre még egy kanál tejfölt loccsantott és sorban átnyújtotta a tálkát a többieknek.

— Azt hittem, hatan vagyunk — mondta Árnyék.

— Zorja Polunocsnaja még alszik. Az ő részét betesszük a frizsiderbe. Majd eszik, ha felébred.

A borscs ecetes volt és céklaízű. A főtt krumpli málladozott.

A következő fogás szívós marhahús volt, amihez valamilyen párolt zöldség volt a köret — bár olyan sokáig és olyan alaposan párolták, hogy a legnagyobb fantáziával sem lehetett volna zöldnek nevezni, sőt nem sok választotta el a barna színtől.

Aztán jött a darált hússal és rizzsel töltött káposztalevél, és a levelek olyan kemények voltak, hogy lehetetlennek tűnt belevágni anélkül, hogy ne szóródjon rizs és darált hús a szőnyegre. Árnyék körbe-körbe tologatta a sajátját a tányéron.

— Dámáztunk — mondta Csernobog, és újabb húsdarabot kezdett el nyiszatolni. — A fiatalember meg én. Ő nyert egy játékot, én nyertem egy játékot. Mivel ő nyert egy játékot, azt mondtam, elmegyek vele meg Szerdával, és segítek nekik ebben az őrültségben. És mivel én nyertem egy játékot, megölhetem a fiatalembert egy

kalapácsütéssel, ha ennek vége.

A két Zorja komoran bólintott.

— Milyen kár — mondta Zorja Vecsernaja Árnyéknak. — Ha én jósoltam volna neked, azt mondtam volna, hosszú, boldog élet vár rád, sok gyermekkel.

— Ezért vagy te remek jósnő — mondta Zorja Utrenyaja. Álmosnak látszott, mintha nagy erőfeszítésébe került volna ébren maradni ilyen későn. — Te tudsz a legjobban hazudni.

Amikor Árnyék végzett a vacsorával, még mindig éhes volt. A börtönkoszt eléggé borzalmas volt, de ennél az is jobban ízlett.

— Jóféle étek — mondta Szerda, aki látható élvezettel tisztára pucolta a tányérját. — Köszönet nektek, hölgyek. Most viszont attól tartok, nem maradt más, mint hogy ajánljatok nekünk egy jó szállodát a közelben.

Zorja Vecsernaja megbántottnak tűnt.

— Miért mennétek szállodába? — kérdezte. — Hát nem vagyunk barátok?

— Nem szeretnék gondot okozni… — kezdte Szerda.

— Nem gond — mondta Zorja Utrenyaja, aki egyik kezével megmagyarázhatatlanul szőke haját sodorgatta és közben ásított.

— Te aludhatsz Bielobog szobájában — mondta Zorja Vecsernaja Szerdára mutatva. — Üres. És ami a fiatalembert illeti, neki megágyazok a szófán. Kényelmesebb lesz, mint egy dunyha. Ígérem.

— Ez igazán kedves — mondta Szerda. — Elfogadjuk.

— És nem is fizetsz többet, mint egy szállodában — tette hozzá Zorja Vecsernaja, és diadalmasan felkapta a fejét. — Száz dollár.

— Harminc — mondta Szerda.

— Ötven.

— Harmincöt.

— Negyvenöt.

— Negyven.

— Ez jó. Negyvenöt dollár. — Zorja Vecsernaja átnyúlt az asztal felett és kezet szorított Szerdával. Aztán elkezdte leszedni az asztalt. Zorja Utrenyaja akkorát ásított, hogy Árnyék attól félt, kiakad az állkapcsa aztán bejelentette, hogy elmegy aludni, mielőtt fejjel zuhanna a pitébe, és mindannyiuknak jó éjszakát kívánt.

Árnyék segített Zorja Vecsernajának kivinni a tányérokat és az edényeket az apró konyhába. Meglepve vette észre a lefolyó alatt álló régimódi mosogatógépet, aztán telepakolta az edényekkel Az öregasszony átnézett a válla felett, ciccegett, és kivette a fatálakat.

— Azok a mosogatóba valók — közölte.

— Elnézést.

— Ne aggódj. Most pedig irány visszajön a pite.

A pitét — almás pite volt — a boltból hozták, a sütőben

melegítették meg és nagyon, nagyon finom volt. Mind a négyen fagyival ették, aztán Zorja Vecsernaja mindenkit kiküldött a nappaliból és remek ágyat rögtönzött Árnyéknak a díványon.

Amikor a folyosón álltak, Szerda azt mondta:

— Volt ez a dámajáték.

— Igen.

— Jó volt. Hatalmas ostobaság. De jó. Békés álmokat.

Árnyék megmosta a fogát és az arcát a parányi fürdőszoba hideg vizében, aztán visszament a folyosón a nappaliba, lekapcsolta a lámpát, és alig tette le a fejét a párnára, már aludt is.

Árnyék álmát robbanások rázták meg: aknamezőn hajtott keresztül egy teherautóval, és mindkét oldalon bombák robbantak. A szélvédő szilánkokra hasadt, és érezte, hogy meleg vér csorog végig az arcán.

Valaki lőtt rá.

Egy lövedék átfúrta a tüdejét, egy másik összetörte a gerincét, a harmadik eltalálta a vállát. Érezte a becsapódások erejét. Rábukott a kormánykerékre. Az utolsó robbanást elnyelte a sötétség.

Biztosan álmodom, gondolta Árnyék, egyedül a sötétben. *Azt hiszem, most haltam meg.* Eszébe jutott, hogy gyermekkorában úgy hitte, ha valaki álmában meghal, a való életben is meg fog halni. Nem érezte magát halottnak. Kísérletképpen kinyitotta a szemét.

Egy nő állt az apró nappali ablakánál, Árnyéknak háttal. A szíve kihagyott egy fél ütemet, és azt kérdezte:

— Laura?

A nő megfordult, alakját körülragyogta a holdfény.

— Elnézést — mondta. — Nem akartalak felkelteni. — Lágy kelet-európai akcentussal beszélt. — Elmegyek.

— Nem kell, minden rendben — mondta Árnyék. — Nem te ébresztettél fel. Álmodtam.

— Igen — mondta a nő. — Kiabáltál és nyöszörögtél. Már majdnem felkeltettelek, de arra gondoltam, nem, inkább hagylak.

Haja fakó volt és színtelen a hold erőtlen fényében. Vékony, fehér gyapjú hálóinget viselt, aminek magas, csipkés nyaka volt és az alja a földet söpörte. Árnyék teljesen éberen felült.

— Te vagy Zorja Polu… — Habozott, és azt mondta: — A testvérük, aki aludt.

— Zorja Polunocsnaja vagyok, igen. Téged pedig Árnyéknak hívnak, igaz? Zorja Vecsernaja említette, amikor felébredtem.

— Igen. Mit néztél odakint?

A nő végigmérte, majd intett neki, hogy jöjjön az ablakhoz. Amikor elkezdte felhúzni a farmerját, elfordult. Árnyék a nő mellé sétált. Hosszú sétának tűnt, ahhoz képest, milyen kicsi volt a szoba.

Nem tudta eldönteni, mennyi idős lehet. Bőre ránctalan volt,

szeme sötét, szempillája hosszú, fehér haja a derekáig ért. A holdfény minden színt a saját kísértetévé változtatott. Magasabb volt, mint a nővérei.

A nő az éj szakai égre mutatott.

— Azt néztem — mondta a Göncölszekér felé intve. — Látod?

— Ursa Major — mondta a férfi. — A Nagy Medve.

— Így is lehet nézni — felelte a nő. — De ahonnan én jöttem, nem így nevezik. Felmegyek a tetőre. Nem akarsz velem jönni?

Felhúzta az ablakot és mezítláb kimászott a tűzlépcsőre. Fagyos szél csapott be a szobába. Volt itt valami, ami zavarta Árnyékot, de nem tudta, mi az; tétovázott, aztán felvette a pulóverét, a zokniját meg a cipőjét, és kimászott a rozsdásodó tűzlépcsőre. A nő várt rá. Árnyék lehelete gőzölgött a levegőben. Nézte, ahogy a nő mezítláb felszalad a jeges fémfokokon, és követte a tetőre.

Egy jéghideg széllökés a nő testéhez simította a hálóinget, és Árnyékban kényelmetlenül tudatosult, hogy Zorja Polunocsnaja nem visel a ruha alatt semmit.

— Nem zavar a hideg? — kérdezte tőle, amikor felértek a tűzlépcső tetejére és a szél elkapkodta a szavait.

— Tessék?

A nő közelebb hajolt hozzá. Lehelete édes volt.

— Azt kérdeztem, nem zavar a hideg?

A nő válaszképpen felemelte az ujját: várj. Könnyedén átlépett a párkányon, át a lapos tetőre. Árnyék kissé esetlenebbül mászott utána, és követte a nőt, keresztül a tetőn, a víztorony árnyékába. Ott egy fapad várta őket. A nő leült a padra és Árnyék leült melléje. A víztorony elfogta a szelet, amiért Árnyék nagyon hálás volt.

— Nem — mondta a nő. — Nem zavar a hideg. Ez a napszak az enyém. Legfeljebb annyira érezhetem magam ilyenkor kényelmetlenül, mint egy hal a mély vízben.

— Biztosan kedveled az éjszakát. — Árnyék azt kívánta, bárcsak valami bölcsebb, mélyebb értelmű dolgot mondott volna.

— A nővéreimnek is megvan a saját idejük. Zorja Utrenyaja a hajnalé. Az óhazában ő szokta kinyitni a kaput, hogy atyánk kihajthasson a… öö, elfelejtettem a szót… olyan, mint egy kocsi, csak Lovak vannak előtte…

— Szekér?

— A szekerével. Atyánk kihajtott a kapun a szekerével. És Zorja Vecsernaja, ő szürkületkor nyitotta a kaput, amikor atyánk visszatért hozzánk.

— És te?

A nő hallgatott. Ajka telt volt, de nagyon fakó.

— Nem láttam atyánkat soha. Aludtam.

— Ez valami betegség?

A nő nem felelt. A vállvonás, már ha egyáltalán megvonta a vállát, szinte észrevehetetlen volt.

— Nos. Azt akartad tudni, mit nézek.

— A Göncölszekeret.

A nő felemelte a karját, az égre mutatott és a szél a testére simította a hálóinget. A fehér anyagon egy pillanatra sötéten kirajzolódott a mellbimbója. Árnyék megborzongott.

— Odin Szekere, így hívják nálunk. Meg Nagy Medvének. Ott, ahonnan jöttünk, úgy hisszük, hogy ez egy dolog, nem egy isten, hanem olyan, mint egy isten, egy rossz dolog, és oda van láncolva azokhoz a csillagokhoz. Ha kiszabadul, felfal mindent a világon. És van három nővér, akiknek figyelniük kell az eget, egész éjjel, egész nap. És ha megszökik az a dolog a csillagok közül, akkor a világnak vége, *Pf!,* csak így.

— És az emberek ezt elhitték?

— Igen. Nagyon régen.

— És azt nézted, látod-e a szörnyet a csillagok között?

— Valami ilyesmit. Igen.

Árnyék elmosolyodott. Ha nem lenne ennyire hideg, gondolta, még azt is hihetné, hogy álmodik. Az egész olyan volt, mint egy álom.

— Megkérdezhetem, mennyi idős vagy? A nővéreid sokkal öregebbnek látszanak.

A nő bólintott.

— Én vagyok a legfiatalabb. Zorja Utrenyaja reggel született és Zorja Vecsernaja este. Én éjfélkor születtem. Én vagyok az éjféli testvér: Zorja Polunocsnaja. Van feleséged?

— Meghalt. A múlt héten, autóbalesetben. Tegnap volt a temetése.

— Nagyon sajnálom.

— Múlt éjjel meglátogatott. — Nem is volt nehéz kimondani itt, a sötétben, a hold fényében; nem volt olyan elképzelhetetlen, mint nappal.

— Megkérdezted, mit akar?

— Nem. Nem igazán.

— Talán meg kellene tenned. Ez a legbölcsebb, amit a halottaktól kérdezhetsz. Néha elárulják. Zorja Vecsernaja azt mondja, dámáztál Csernoboggal.

— Igen. Nyert és most megölhet egy pöröllyel.

— A régi időkben felvitték az embereket a hegy tetejére. A magasba. Betörték a koponyájukat egy kővel. Csernobognak.

Árnyék körülnézett. Nem, egyedül voltak a tetőn.

Zorja Polunocsnaja felnevetett.

— Buta, hiszen nincsen itt. És te is nyertél egy játszmát. Addig nem fog megölni, amíg ez az egész véget nem ér. Megmondta, hogy

nem. És tudni fogod. Mint a tehenek, akiket megölt. Ők mindig tudták előre. Másképpen mi értelme lenne?

— Úgy érzem — mondta neki Árnyék —, hogy egy másik világban vagyok, aminek saját logikája van. Mint amikor álmodsz, és tudod, hogy vannak szabályok, amiket nem szeghetsz meg. Még akkor sem, ha nem érted, mit jelentenek. Alkalmazkodnom kell hozzájuk, tudod?

— Tudom — mondta a nő. Jéghideg kezével megfogta Árnyék kezét. — Egyszer védelmet kaptál. Magát a napot. De már elveszítetted. Odaadtad másnak. Amit én adhatok, az sokkal gyengébb védelem. A lány az, és nem az atya. De minden segít. Igaz? — A fagyos szél belekapott fehér hajába.

— Meg kell küzdenem érte? Vagy dámázunk? — kérdezte Árnyék.

— Megcsókolnod sem kell érte — felelte a nő. — Csak vedd el tőlem a holdat.

— Hogyan?

— Vedd el a holdat.

— Nem értem.

— Figyelj — mondta Zorja Polunocsnaja. Felemelte a bal kezét és a hold korongja elé tartotta, úgy, mintha a mutatóujja és a hüvelykje közé szorítaná. Aztán lágy mozdulattal megrántotta. Egy pillanatra úgy tűnt, mintha leszedte volna a holdat az égről, de aztán Árnyék látta, hogy a hold még mindig odafent ragyog. Zorja Polunocsnaja kinyitotta a kezét, és egy ezüstdollárt tartott a két ujja között, rajta Szabadság úrnő képmásával.

— Ezt bámulatosan csináltad — mondta Árnyék. — Nem is láttam, mikor rejtetted a tenyeredbe. És nem tudom, hogy volt az az utolsó mozdulat.

— Nem rejtettem a tenyerembe — mondta a nő. — Elvettem. És most odaadom neked, hogy vigyázz rá. Tessék. Ezt ne add oda másnak.

A nő Árnyék jobb tenyerébe ejtette az érmét és összezárta körülötte az ujjait. A pénz hideg volt. Zorja Polunocsnaja előrehajolt, ujjával lecsukta Árnyék szemét, és puha csókot lehelt mindkét szemhéjára.

Árnyék a díványon ébredt, teljesen felöltözve. Az ablakon vékony csíkban betűzött a napsugár, és porszemek táncoltak a fényben.

Felkelt és az ablakhoz sétált. A nappali fényben a szoba sokkal kisebbnek tűnt.

Amikor kihajolt az alakon és lenézett az utcára, azonnal tudta, mi az, ami múlt éjjel zavarta. Odakint nem volt semmilyen tűzlépcső: se erkély, se rozsdásodó fémlétra.

És mégis szorosan markolt a tenyerében valamit, ami olyan fényes és csillogó volt, mintha most került volna ki a pénzverdéből, egy

1922-es ezüstdollárt, Szabadság úrnő arcképével.

— Ó. Szóval felébredtél — szólt be Szerda az ajtón. — Az jó. Kérsz kávét? Megyünk bankot rabolni.

AKIK AMERIKÁBA JÖTTEK

1721

Amit igazán fontos megérteni az amerikai történelemmel kapcsolatban — írta Ibis úr bőrkötéses naplójába —, az, hogy az egész kitaláció, vázlatszerűen leegyszerűsített történet a gyermekek számára, vagy azoknak, akik hamar elunják magukat. Nagyrészt ellenőrizetlen, nincsen rendesen sem kitalálva, sem átgondolva, mindössze ismerteti a lényeget, de nem maga a lényeg. Szép történet *— folytatta, és csak egy pillanatnyi szünetet tartott, amíg a tintatartóba mártotta a tollat és összeszedte gondolatait —,* hogy Amerikát zarándokok alapították, akik szabadon akartak hinni abban, amit fontosnak tartottak, hogy eljöttek az új kontinensre, és szaporodtak és gyarapodtak és belakták az üres földeket.

Igazság szerint az amerikai kolóniák legalább ugyanennyire szolgáltak szemétlerakóként, menekülésként, a feledés helyszíneként is. Azokban az időkben, amikor Londonban tizenkét penny ellopásáért bárkit felhúzhattak Tyburn háromágú bitójára, az amerikai gyarmatok az irgalom a második esély jelképévé váltak. De a deportálás körülményeit ismerve akadtak néhányan, akik inkább a lombtalan fa ágát választották, és addig bokáztak a levegőben, amíg végleg el nem csendesedtek. Deportálásnak nevezték: öt évre, tíz évre, életfogytig szólt. Ez volt az ítélet.

Eladtak egy kapitánynak, aki bezsúfolt a hajójára, a többiek közé, mint egy rabszolgát, és elvitt a Nyugat-Indiák gyarmataira; ott ő adott el szerződéses munkásként annak, aki hajlandó volt fizetni érted, és addig dolgoztál nála, míg a szerződésed le nem járt. De legalább nem kellett egy angol börtönben nyomorognod (mert akkoriban csak addig maradtál börtönben, míg fel nem mentettek, el nem vittek onnan, vagy fel nem akasztottak: nem létezett olyasmi, hogy börtönbüntetés), és szerencsét próbálhattál ebben az új világban. Ezenkívül megpróbálhattad megvesztegetni a hajóskapitányt, hogy vigyen vissza Angliába, még a büntetésed letöltése előtt. Többen megtették. És ha otthon elcsíptek a hatóságok — ha meglátott és feladott egy régi ellenséged vagy egy barátod, akinek elintéznivalója akadt veled —, egy szempillantás alatt felkötöttek.

Mindez felidézi bennem — *folytatta kis szünet után, mialatt*

feltöltötte az asztalon álló tintatartót a szekrényből elővett mélybarna tintával, és ismét belemártotta a tollát — Essie Tregowan történetét, aki Cornwallben, egy szélfútta, apró hegyi faluban született, Anglia délnyugati részén, ahol a családja időtlen idők óta élt. Apja halász volt és azt rebesgették róla, a roncsfosztogatók közé tartozott, akik magas sziklákon gyújtottak fényt, amikor viharos szél dühöngött, és zátonyra csalták a hajókat a raktérben szállított áruért. Essie anyja szakácsnő volt a földesúr házában, ahol tizenkét éves korában Essie is dolgozni kezdett szobalányként. Sovány, apró teremtés volt, hatalmas barna szemekkel és barna hajjal; és nem dolgozott túl keményen, mert állandóan elszelelt, hogy mindenféle történeteket hallgasson a*piskie*-kről meg a *sprigganok*ról, ha akadt valaki, aki hajlandó volt mesélni neki: mesélni a*piskie*-kről meg a *sprigganok*ról, a lápvidék fekete kutyáiról, meg a Csatorna fókatestű asszonyairól. Bár a földesúr csak kacagott az efféle babonaságon, a konyhanép éjszakára mindig kitett egy porceláncsészét, a legsűrűbb tejjel megtöltve, ott hagyták az ajtó előtt a *piskie*-knek.

Eltelt néhány év, és Essie nem volt már sovány, apró teremtés, hanem kellemesen gömbölyded lett, mint a zöld tenger lágyan hömpölygő hullámai, és barna szeme nevetett, és gesztenyebarna haja dús volt és göndör. Essie szeme megpihent a Rugbyből hazatért Bartholomew ifiúron, a földesúr tizennyolc éves fián, és éjjel kiment az erdő szélén álló kőoszlopokhoz és kitette a Bartholomew vacsorájából megmaradt kenyérdarabot, amit saját kitépett hajszálával kötött át. És másnap, amikor Essie a kandallót tisztította az ifiúr szobájában, Bartholomew odalépett hozzá beszélgetni, és elismerő pillantással mérte végig, és a szeme veszedelmesen kék volt, mint az égbolt a közelgő vihar előtt.

Olyan veszélyes tekintete volt, mondta Essie Tregowan.

Bartholomew egészen hamar elutazott Oxfordba, és amikor Essie már nem takargathatta többé áldott állapotát, elbocsátották. De a gyermek halva született és Essie édesanyja kedvéért, aki remek szakácsnő volt, a földesúr felesége rábeszélte a férjét, hogy vegyék vissza az egykori szobalányt konyhalánynak.

De Essie Bartholomew iránt érzett szerelme elmúlt, meggyűlölte az egész családot, és még abban az évben új udvarlót talált magának a szomszéd faluból, akit Josiah Hornernek neveztek és nem volt túlságosan jó híre. És az egyik éjszaka, amikor az egész család aludt, Essie felkelt az éjszaka közepén, kireteszelte a hátsó ajtót és beengedte a szeretőjét. Míg a család háborítatlanul aludt, a férfi kifosztotta a házat.

A gyanú azonnal a házbeliekre terelődött, hiszen nyilvánvaló volt, hogy valakinek ki kellett nyitnia az ajtót (mert a földesúr felesége emlékezett rá, hogy saját kezűleg reteszelte be), és ez a valaki tudta,

hol tartja az úr az ezüstöt, hol vannak a pénzes fiókok és a váltók. Azonban Essie határozottan tagadott és semmit nem bizonyítottak rá, míg Josiah Horner uraságot el nem kapták egy exeteri szatócsnál, ahol az úr váltójával akart fizetni. A földesúr felismerte a saját váltóját, és Horner meg Essie bíróság elé került.

A helyi esküdtszék elítélte Hornert, és amint azt a korabeli argóban olyan kegyetlenül és nemtörődöm módon nevezték, *elmeszelték,* de a bíró szíve megesett Essie-n fiatal kora és gesztenyebarna haja miatt, és hét év deportálásra ítélte. A leányt *egy Neptune* nevű hajó vitte Karolinába, ami bizonyos Clarke kapitány parancsnoksága alatt állt; és útközben összeszövetkezett a nevezett kapitánnyal, és rávette, hogy a feleségeként vigye vissza Angliába, Londonba, ahol senki sem ismerte. Miután az emberszállítmányt gyapjúra meg dohányra cserélték, békés és boldog hazaút várt a kapitányra és újdonsült menyasszonyára, akik olyanok voltak, mint két galamb vagy két udvarló pillangó, egy pillanatra sem tudták megállni, hogy ne simítsanak végig egymáson és ne halmozzák el egymást apró ajándékokkal vagy becéző szavakkal.

Amikor megérkeztek Londonba, Clarke kapitány az édesanyjához költöztette Essie-t, és az asszony minden tekintetben úgy bánt vele, mint fia új feleségével. Nyolc héttel később *a Neptune* ismét vitorlát bontott, és a gesztenyebarna hajú csinos, fiatal feleség a mólóról integetett utána. Aztán visszament anyósa házába, ahol az idős hölgy távollétét kihasználva magához vett egy nagy vég selymet, néhány aranypénzt és egy ezüstfazekat, amiben az öregasszony a gombokat tartotta, majd eltűnt London útvesztőjében.

A rákövetkező két évben Essie-ből tapasztalt bolti szarka vált, hatalmas szoknyája számolatlan bűntettét elleplezte, főként azt, amikor vég selymeket meg csipkét lopott; és az utolsó cseppig kiélvezte az életet. Essie úgy gondolta, azt, hogy ép bőrrel megúszta élete minden egyes viszontagságát, csak a gyermekkori mesék teremtményeinek köszönhette, a *piskie*-knek (mert bizonyos volt benne, hogy befolyásuk egészen Londonig elér), és minden éjjel egy tálka tejet tett az ablakpárkányra, habár a barátai csak nevettek rajta; de Essie nevetett utoljára, mert a barátai elkapták a himlőt meg a kankót, míg ő mindvégig bámulatos egészségnek örvendett.

Egy híján húszéves volt, amikor a sors aljas módon lesújtott rá: a Két Villa fogadóban üldögélt a Fleet Streeten, a Bell Yardban, amikor belépett az ajtón egy fiatalember, minden jel szerint egyenesen az egyetemről, és letelepedett a kandalló mellé. „Ohó! Ez a kövér galamb kopasztásra vár” — gondolja Essie magában, és odaül mellé, a fülébe súgja, milyen jóvágású ifjú, egyik kezével simogatni kezdi a térdét, mialatt a másikkal óvatosan a zsebóráját próbálja kitapintani. És akkor a fiatalember Essie arcába nézett, és Essie szíve elszorult, mert az ifjú

szeme veszedelmesen kék volt, mint az égbolt a közelgő vihar előtt és akkor Barthalomew ifiúr kimondta a nevét.

A newgate-i börtönbe vitték, és az volt ellene a vád, hogy megszökött a deportálásból. Amikor bűnösnek találták, senki sem döbbent meg azon, hogy Essie kegyelmet kért, mondván, gyermekkel viselős, habár a felügyelő asszonyságok, akik az efféle állításokat kivizsgálták (és leggyakrabban alaptalannak találták őket), meglepődtek, amikor be kellett ismerniük, hogy Essie valóban állapotos; de azt soha nem árulta el, kitől származik a gyermek.

A halálos ítéletet újfent deportálásra változatták, ez alkalommal életfogytiglan.

Most a *Sea-Maiden* fedélzetén látta meg a tengert. Kétszáz fegyenc utazott ezen a hajón, akiket úgy zsúfoltak össze a raktérben, mint a piacra szánt, kövér disznókat. Tombolt köztük a láz és a hasmenés; alig volt annyi helyük, hogy leüljenek, feküdni pedig még kevésbé tudtak; a raktér végében egy asszony belehalt a szülésbe, és az emberek annyira szorosan kuporogtak egymás mellett, hogy még a testét sem tudták előre adni, ezért a csecsemővel együtt kituszkolták az egyik apró ablakon, ki a szürke, tajtékos tengerbe. Essie a nyolcadik hónapban járt, és csodaszámba ment, hogy nem veszítette el a babát, de mégis így történt.

Élete hátralévő éveiben gyakran gyötörték rémálmok, amikor azt álmodta, ismét a hajón van, és ilyenkor sikoltva ébredt, a raktér ízével és bűzével a torkában.

A *Sea-Maiden* a virginai Norfolkban vetett horgonyt, ahol egy kisültetvényes, egy John Richardson nevezetű dohánytermesztő fizette ki Essie szerződését, mert a felesége egy héttel a kislányuk születése után belehalt a gyermekágyi lázba, és a férfinak szüksége volt valakire, aki szoptatós dajkaként meg szobalányként elvégzi a tennivalókat a birtokon.

Így hát Essie fiúgyermeke, akit Anthonynak nevezett — mint mondotta, néhai férje, a gyermek atyja után (hiszen tudta, hogy nincsen senki, aki állítását kétségbe vonhatná, és talán tényleg ismert valaha egy Anthony nevű férfit) —, Phyllida Richardsonnal együtt szopta édesanyja csecseit, de Essie mindig a gazdája gyermekét etette meg először, akiből egészséges leány lett, magas és erős, míg saját fiából, akinek be kellett érnie a maradékkal, gyenge, sápkóros gyerek vált.

És ahogy a gyermekek cseperedtek, a tejjel együtt Essie meséit is magukba szívták: a rémkoppantókról meg a kéksipkásokról, akik lent élnek a bányában; a Buccáról, a föld legravaszabb szelleméről, aki jóval veszélyesebb a vörös sapkás, pisze *piskie*-knél, akiknek a fövenyen hagyták az aznap elsőnek kifogott halat, és aratáskor egy szeletet tettek a legelőre a frissen sütött kenyérből, hogy gazdag

legyen a termés; mesélt nekik az almafaemberekről — azokról a vén fákról, akik beszélni is tudtak, ha úgy tartotta a kedvük, és békítésképpen friss almaborral kellett megöntözni a gyökereiket az év fordulóján, ha a következő évben is jó szüretet akartak tőlük. Mézédes cornwalli kiejtésével régi rigmust dúdolt nekik arról, mely fákat tanácsos elkerülni:

Borongós a szil
A tölgy gyűlölködő
De a fűzfaember útnak indul
Ha itt az estidő

Ilyen dolgokról mesélt nekik, és ők elhitték, mert Essie hitt azokban.

A farm felvirágzott, és Essie Tregowan porceláncsészében tejet tett ki a hátsó ajtó elé, minden éjj*el, a piskie*-knek. És nyolc hónap múlva John Richardson csendesen bekopogtatott Essie hálószobájába és azt kérte tőle, adja meg neki azt, amit az asszonynép a férfiembernek megadhat, és Essie elmondta neki, mennyire megdöbbentette és megbántotta ezzel őt, a szegény özvegyet, egy szerződéses szolgálót, aki nem több egy rabszolgánál, és most szajhaként oda kellene adnia magát annak az embernek, akit olyan nagyra tartott — és egy szerződéses szolgáló még csak nem is házasodhat, és fel sem foghatja, miképpen gondolta az úr, hogy így megkínozhat egy fegyencként deportált leányt — és mogyoróbarna szemében könnyek csillogtak. Így végül Richardson volt az, aki bocsánatot kért, és az ügy végkimenetele az lett, hogy azon a forró nyári éjszakán, azon a folyosón John Richardson fél térdre ereszkedett előtte és megígérte, hogy véget vett a szolgalétnek, és ünnepélyesen megkérte a kezét. Essie ugyan elfogadta az ajánlatot, mégsem aludt vele egyetlen alkalommal sem, míg törvényesen össze nem adták őket, minekutána az apró padlásszobából áthurcolkodott a gazda hálószobájába a ház elülső traktusában; és ha Richardson gazdát néhány barátja, illetve azok feleségei levegőnek is nézték, amikor találkoztak vele a városban, a legtöbben azon a véleményen voltak, hogy az új Richardson asszonyság fenemód takaros fehércseléd, és Johnnie Richardson jó vásárt csinált.

Egy éven belül Essie újabb gyermeket szült, egy másik fiút, de ő szőke volt, mint az apja meg a féltestvére, és Johnnak nevezték el, az apja után.

A három gyermek vasárnaponként meghallgatta a vándorprédikátor beszédét a helyi templomban, és a parányi iskolában a többi kisbirtokos gyerekeivel együtt megtanították őket a betűvetésre meg a számolásra; közben Essie gondoskodott róla, hogy megismerjék a *piskie*-k titkait, a legfontosabbat mind közül: ők vörös üstökű emberek voltak, orruk pisze, öltözékük és a szemük zöld, akár

a folyó, mókás, kancsal alakok, akik, ha kedvük tartotta, megpörgettek, megforgattak, tévútra csaltak, hacsak nem volt a zsebedben só vagy egy kenyérdarab. Amikor a gyerekek iskolába mentek, egyik zsebükben csipetnyi sót, a másikban darabka kenyeret vittek magukkal, az élet és a föld vénséges szimbólumait, hogy biztonságban hazaérjenek, és mindig így is történt.

A gyerekek a buja virginai dombok között serdültek fel, sudár és izmos fiatalok lettek (bár Anthony, Essie elsőszülött fia, mindig gyengébb volt, sápatag, és hajlamos volt a betegeskedésre), és a Richardson család boldogan éldegélt; és Essie úgy szerette a férjét, ahogyan csak tőle tellett. Tizedik éve voltak házasok, amikor John Richardsonnak begyulladt a foga, olyannyira, hogy a fájdalom miatt leesett a lóról. Elvitték a legközelebbi városba, de elkéstek, és a vérmérgezés miatt elfeketedett arccal, nyöszörögve halt meg, és a kedvenc fűzfája alatt helyezték nyugalomra.

A tanya irányítása az özvegy Richardsonnéra maradt, míg férje két gyermeke felnőtté nem válik: évről évre intézte a szerződéses szolgák meg a rabszolgák dolgait és learatta a dohánytermést; szilveszter éjszakáján almabort öntött az almafák gyökerére, aratás idején mindig hagyott egy darab frissen sütött kenyeret a mezőn, mint ahogyan a csésze tejet is mindig kitette a hátsó ajtóhoz. A farm virult, és Richardson özvegyét úgy tartották számon, mint aki keményen alkudozik ugyan, de mindig kiváló az áruja, és sohasem ad selejtet a jó portékáért cserébe.

Minden nagyon jól ment tíz újabb évig, de akkor rossz esztendő következett, mert Anthony, Essie fia, megölte a féltestvérét, Johnnie-t egy heves veszekedés során, ami a farm jövője és Phyllida kiházasítása miatt robbant ki közöttük. Néhányan azt mondták, nem akarta megölni az öccsét, csak egy ostoba ütés volt, ami telibe talált, és voltak, akik másképpen mesélték. Anthony elmenekült és Essie a férje mellé temette legifjabb gyermekét. Akkor néhányan azt rebesgették, Anthony Bostonba menekült, mások úgy vélték, délnek indult, Floridába, édesanyja pedig azt gondolta, hajóra szállt Anglia felé, hogy György király seregébe belépve hadba vonuljon a lázadó skótok ellen. De most, hogy mindkét fiát elveszítette, a farm üres és szomorú hely lett, és Phyllida úgy sóhajtozott, úgy emésztette magát, mint akinek meghasadt a szíve, és bármit is tett a mostohaanyja, képtelen volt ismét mosolyt csalni az arcára.

Viszont akár meghasadt a szíve, akár nem, szükségük volt egy férfiemberre a farmon, így hát Phyllida feleségül ment Harry Soameshez, aki szakmája szerint hajóács volt, de belefáradt a tengeri életbe, és arról ábrándozott, a szárazföldön folytatja tovább, egy olyan farmon, mint ahol Lincolshire-ben felnőtt. A Richardson-tanya ugyan kevéssé hasonlított ahhoz, de Harry Soames elég hasonlóságot talált,

hogy boldog legyen. Phyllidának és Harrynek öt gyermeke született, akik közül hárman életben is maradtak.

Az özvegy Richardsonnénak nagyon hiányoztak a fiai, akárcsak a férje, bár mostanra már nem volt több halovány emléknél, egy szőke férfi, aki kedvesen bánt vele. Phyllida gyerekei Essie-hez jöttek meséket hallgatni, és ő ilyenkor szívesen beszélt volna a Lápvidék Fekete Kutyáiról, a Mumusról meg az Almafaemberekről, de őket mindez nem érdekelte, ők csak hagyományos meséket akartak — az égig érő paszulyról, az óriásölő szabólegényről vagy a Csizmás Kandúrról. Essie úgy szerette ezeket a gyerekeket, mint a sajátjait, bár megesett, hogy régen halott emberek nevén szólította őket.

Május volt és Essie kivitte a székét a konyhakertbe, hogy leszedje és kifejtse a borsót, kint a napfényben, mert bármennyire is párás hőség volt Virginiában, a hideg bevette magát a csontjaiba, dér ezüstözte be a haját és olyan jólesett egy kis meleg.

Miközben az özvegy Richardsonné a borsót fejtette vén kezével, elkalandoztak a gondolatai, és azon tűnődött, milyen csodálatos volna, ha még egyszer szülőföldje, Cornwall mocsaraiban és sólepte szikláin járhatna, és eszébe jutott gyermekkora, amikor a kavicsos fövenyen üldögélve várta, hogy az apja hajója visszatérjen a szürke tengerről. Bütykös, merev ujjaival szétnyitotta a borsóhüvelyt, az agyagtálba fejtette a termést és a kötényébe dobta az üres héjat. És azon kapta magát, hogy emlékezik arra, ami olyan régen nem jutott eszébe, régen elvesztegetett életére: arra, miként csent erszényeket és emelt el selymeket ügyes ujjaival; és most eszébe jut a newgate-i fegyőr, aki azt mondja neki, hogy a tárgyalására csak jó tizenkét hét múlva kerül sor, és megúszhatja az akasztófát, ha várandós, és milyen csinos pofikája is van neki — és az, amikor a fal felé fordult és bátran felemelte a szoknyáját, miközben gyűlölte magát és gyűlölte a férfit, de tudta, igaza van; és emlékszik az érzésre, amikor gyarapodni kezdett benne egy élet, amivel még egy kis időre kijátszhatta a halált…

— Essie Tregowan? — kérdezte az idegen.

Az özvegy Richardsonné felpillantott és kezével védte a szemét a májusi napfénytől.

— Ismerem én magát? — kérdezte. Nem hallott lépteket.

A férfi tetőtől talpig zöldbe öltözött: piszkoszöld, kockás nadrágot viselt, zöld zubbonyt és sötétzöld kabátot. Haja répavörös volt és féloldalas mosollyal vigyorgott le rá. Volt benne valami, ami miatt öröm volt ránézni, míg valami más azt súgta, ez az ember veszélyes.

— Mondhatjuk így is — felelte a férfi.

Kancsal szemével lenézett Essie-re és Essie hunyorogva visszanézett rá, hátha felfedez valamit a holdvilágképén, ami segíthet rájönni, kicsoda valójában.

Első látásra olyan fiatal lehetett, mint Essie unokái, mégis egykori

nevén szólította, és raccsoló beszéde felidézte szülőföldje lápvidékét és szikláit.

— Maga cornwalli? — kérdezte a nő.

— Úgy biz'a — felelte a vörös hajú férfi. — Vagyis valaha az voltam, de most itt vagyok ebbe' az új világba', ahol senki sem tesz ki sört vagy tejet a magamfajta becsületes fickóknak, vagy akár egy vekni kenyeret, ha eljön az aratás ideje.

Az öregasszony megtámasztotta az ölében tartott tálat.

— Ha maga az, akinek hiszem — mondta —, akkor nincs mit a szemére vetnem. — A házból kihallatszott Phyllida hangja, amint a házvezetőnővel zsémbelődött.

— Nekem se magának — mondta a vörös hajú férfiú egy kicsit szomorkásan —, bár maga hozott engem ide, maga meg még néhányan, erre a földre, ahol nincs idő a varázslatra, és nincs helye a *piskie*-knek meg az efféle népeknek.

— Sok jót köszönhetek magának — mondta az öregasszony.

— Jót is, rosszat is — mondta a kancsal idegen. — Olyanok vagyunk, mint a szél. Mindkét irányba fújunk.

Essie bólintott.

— Megfogná a kezemet, Essie Tregowan? — És kinyújtotta a karját. Igencsak szeplős volt, és ugyan Essie szeme nem volt már a régi, jól látta a kézfejét borító narancssárga szőrszálakat, amelyek aranyszínben izzottak a délutáni napsütésben. Essie az ajkába harapott. Aztán tétovázva megfogta a férfi kezét bütykös, öreg kezével.

A teste még meleg volt, amikor megtalálták, bár az élet már kiszökött belőle, és csak a borsó felét sikerült kifejtenie.

ÖTÖDIK FEJEZET

Viruló nő Élet asszony
Sarkában jár a Halál:
Míg a dáma mulat otthon
Kinn a Lépcsőn lesben áll

W. E. Henley: „Viruló nő Élet asszony”

Azon a szombat reggelen csak Zorja Utrenyaja volt ébren, hogy elbúcsúzzon tőlük. Átvette Szerda negyvenöt dollárját és ragaszkodott hozzá, hogy gömbölyű, hurkos betűkkel elismervényt írjon róla egy lejárt üdítőital-utalvány hátuljára. Gondosan kisminkelt öreg arcával és aranyhajával teljesen úgy festett a reggeli fényben, mint egy játékbaba.

Szerda kezet csókolt neki.

— Hálás köszönet a vendéglátásért, drága hölgyem — mondta. — Te és bájos testvéreid örökké olyan ragyogóak maradtok, mint az ég maga.

— Csúnya vénember! — Megrázta felé az ujját. Aztán megölelte a férfi. — Vigyázz magadra — mondta. — Nem szeretném azt hallani, hogy örökre eltűntél.

— Engem hasonlóképpen elkeserítene, kedvesem.

Zorja Utrenyaja kezet fogott Árnyékkal.

— Zorja Polunocsnaja igen jó véleménnyel van rólad — mondta. — Akárcsak én.

— Ez kedves öntől — mondta Árnyék. — Köszönöm a vacsorát. A nő felhúzta a szemöldökét.

— Ízlett? Akkor el kell jönnöd újra.

Lesétáltak a lépcsőn. Árnyék a kabátzsebébe nyúlt. Az ezüstdollár hidegen simult a kezébe. Nagyobb és nehezebb volt, mint az eddig használt érmék. A klasszikus módszerrel eltüntette a tenyerében, leengedte a kezét, aztán kiegyenesítette a karját, miközben az érme a tenyere elülső részébe csúszott. Ott megállapodott, a mutatóujja és a kisujja között, ahol a lehető legkisebb erőkifejtéssel tartotta.

— Ez simán ment — mondta Szerda.

— Még csak tanulom — mondta Árnyék. — A technika nagy része már megy. A legnehezebb azt elérni, hogy az emberek a másik kezemet nézzék.

— Ez így működik?

— Igen — felelte Árnyék. — Figyelemelterelés. — Az érme alá csúsztatta a középső ujját, visszatolta a tenyere hátsó részébe, de elrontotta. A pénz csörömpölve a lépcsőre hullott és elgurult. Szerda lehajolt és felkapta.

— Nem engedheted meg magadnak, hogy ilyen gondatlanul bánj mások ajándékaival — mondta. — Az efféle holmikhoz ragaszkodni kell. Nem dobálhatod el őket csak úgy. — Szemügyre vette a pénzt, először a sassal díszített oldalát, aztán megnézte Szabadság arcát a túloldalán. — Ah, Szabadság úrnő. Hát nem gyönyörű? — Árnyék felé hajította az érmét, aki elkapta a levegőben — látszólag a bal kezébe ejtette, pedig valójában a jobbjában maradt —, és úgy tett, mintha zsebre vágná. A pénz a jobb kezében ült, nem túlságosan rejtve. Megnyugtató érzés volt.

— Szabadság úrnő — mondta Szerda. — Egy külföldi, mint oly sok más isten, aki az amerikaiak szívének kedves. Jelen esetben egy francia nő, habár a franciák, engedve az amerikaiak érzékenységének, eltakarták a keblét, mielőtt New Yorknak ajándékozták. Szabadság — folytatta, és elfintorodott, amikor meglátta a legalsó lépcsőn heverő használt óvszert, majd undorodva félrelökte. — Még a végén elcsúszik rajta valaki. Kitörheti a nyakát — motyogta, megszakítva a monológját. — Akár egy banánhéj, csak rossz ízléssel és iróniával. — Kilökte az ajtót és arcukba csapott a napfény. — A Szabadság — bömbölte, miközben a kocsihoz sétáltak — egy ringyó, akit holttestekből rakott ágyon teszel magadévá.

— Tényleg? — kérdezte Árnyék.

— Idéztem — mondta Szerda. — Valami franciától. Hát ez az, aminek szobrot állítottak New York kikötőjében: egy szajhának, aki szerette, ha meghágták a vérpad felé zötyögő szekéren. Tartsd olyan magasra a fáklyát, kedvesem, amilyen magasra csak akarod, de attól még patkányok vannak a ruhád alatt és hideg sperma csorog a lábadon. — Kinyitotta az autó ajtaját, és az anyósülésre mutatott.

— Szerintem gyönyörű — mondta Árnyék, és közelebbről is megnézte a pénzt. Szabadság ezüstarca kicsit Zorja Polunocsnajára emlékeztette.

— Ez — mondta Szerda, amikor elindultak — a férfiak örök dőresége. Mindig a lágy hús után koslatnak, és nem veszik észre, hogy az egész csak csinos csomagolás a csontoknak. Kukaceledel. Kukaceledelhez dörgölőzöl éjszakánként. De nem akartalak megbántani.

Árnyék még sohasem látta Szerdát ilyen közlékenynek. Új főnökére ezek szerint időnként rátör a kitárulkozási roham, amit intenzív hallgatás követ.

— Szóval nem amerikai vagy? — kérdezte.

— Senki sem amerikai — mondta Szerda. — Eredetileg. Ezt

akartam mondani. — Az órájára pillantott. — Még mindig van néhány óránk, amíg bezárnak a bankok. Mellesleg jó munkát végeztél Csernoboggal a múlt éjjel. Végül rá tudtam volna venni, hogy jöjjön velem, de neked hála, nagyobb odaadással csatlakozott, mint amit valaha is kiharcolhattam volna.

— Csak azért, mert utána megölhet.

— Nem szükségszerűen. Mint arra magad is bölcsen rámutattál, öreg már, és — tegyük fel — a gyilkos ütés egyszerűen csak lebénít, semmi több. Gyógyíthatatlan rokkant leszel. Mily sok minden várhat még rád, ha Csernobog úr átvészeli a ránk váró nehézségeket.

— Miért, ez talán kérdéses? — kérdezte Árnyék, átvéve Szerda stílusát, és utálta magát érte.

— Hogy a faszba ne — mondta Szerda. Bekanyarodott egy bank parkolójába. — Ez — közölte — a bank, amit ki fogunk rabolni. Még pár óráig nyitva vannak. Köszönjünk be nekik.

Intett Árnyéknak, aki kelletlenül kiszállt a kocsiból. Ha az öreg ostobaságot akar csinálni, semmi értelme megmutatni az arcát a kamerának. De a kíváncsiság erősebb volt és becsalogatta a bankba. A padlót bámulta, az orrát dörgölte és mindent megtett, hogy rejtve maradjon az arca.

— Az értékmegőrző nyomtatványait keresem, asszonyom — szólt oda Szerda a magányos pénztárosnőnek.

— Ott, a túloldalon.

— Nagyon jó. És ha az éjszakai széfet szeretném…

— Ugyanaz kell hozzá. — A nő Szerdára mosolygott. — Tudja, hol van az éjszakai széf, édesem? A bejárattól balra, a falon.

— Hálás köszönet.

Szerda felmarkolt néhány nyomtatványt. Búcsúzóul a pénztárosnőre vigyorgott és kisétáltak.

Megállt a járdán és egy percig nem mozdult, csak tűnődve vakargatta a szakállát. Aztán a falba épített pénzkiadó automatához meg az éjszakai széfhez lépett és szemügyre vette őket. Átkalauzolta Árnyékot az út túloldalára, a szupermarketba, ahol csokoládés jégkrémet vásárolt magának, Árnyéknak pedig egy pohár forró csokit. A bejárat melletti falon volt egy fizetős telefon, rögtön a kiadó szobákat és az otthonra vágyakozó cicákat, kutyusokat bemutató tábla alatt. Szerda feljegyezte a telefonszámot. Megint átmentek az úton.

— Tudod, mire van most szükségünk? — kérdezte hirtelen Szerda. — Hóra. Jóféle, kavargó, idegesítő hóra. Gondolj nekem *a hóra,* rendben?

— He?

— Koncentrálj azokra a felhőkre — azokra ott, nyugatra —, és tedd őket nagyobbakká, sötétebbekké. Szürke égre gondolj és sarkvidéki, tomboló szélre. Gondolj hóra.

— Nem hiszem, hogy sok értelme lenne.

— Ostobaság. Ha másra nem is jó, legalább eltereli a gondolataidat — mondta Szerda, és kinyitotta a kocsi ajtaját. — A Kinko a következő. Siess.

Hó, gondolta Árnyék, miközben a forró csokit szopogatta az anyósülésen. *Hó kavarog az égben, hatalmas, szédítően táncoló pelyhekben és csapatokban, fehér pettyek a vasszürke égen, hó, a hideg és a tél íze a nyelveden, habozva lehel csókot az arcodra, mielőtt halálra dermesztene. Harminccentes hó, puha, mint a vattacukor, meseországgá változta ja a világot, minden felismerhetetlenül gyönyörű lesz tőle…*

Szerda mondott neki valamit.

— Hogyan? — kérdezte Árnyék.

— Azt mondtam, megérkeztünk — felelte Szerda. — Valahol máshol jártál.

— A hóra gondoltam — mondta Árnyék.

A Kinkóban Szerda fénymásolatokat készített a banki formanyomtatványokról. Az eladóval ott helyben nyomtattatott magának két tízes sorozat névjegykártyát. Árnyék érezte, hogy megfájdult a feje, és valami nem volt rendjén a hátával sem. Lehet, hogy rosszul aludt, és a díványon töltött éjszakának köszönhető a fejfájás?

Szerda leült az egyik számítógéphez, írt egy levelet és az eladó segítségével csinált néhány nagybetűs falragaszt.

Hó, gondolta Árnyék. *Fent, a magasban tökéletes, apró kristályok formálódnak a parányi porszemek körül, csupa csipkeszerű, fraktális műalkotás. És a hókristályok pelyhekké tapadnak, miközben szállingóznak lefelé, fehér takarót borítanak Chicago városára, és a takaró egyre csak hízik…*

— Tessék — mondta Szerda. A kezébe nyomott egy pohár helyi kávét, az ital tetején félig feloldódott csomóban úszkált a mesterséges tejpor. — Szerintem ennyi elég is lesz, nem?

— Mi lesz elég?

— A hó. Nem akarjuk, hogy betemesse a várost, ugye?

Az ég színe egységesen szürke volt, mint egy csatahajó. Hamarosan havazni fog. Igen.

— De ezt nem én csináltam, igaz? — kérdezte Árnyék. — Mert nem. Vagy mégis?

— Idd meg a kávédat — mondta Szerda. — Az íze borzalmas, de elmúlik tőle a fejfájásod. — Aztán még hozzátette: — Szép munka volt.

Szerda fizetett, aztán felnyalábolta a leveleket meg a falragaszokat. Felnyitotta a csomagtartót, a papírokat egy nagy, fekete fémtáskába tette, amilyet a pénzszállító őrök is hordanak, és lecsukta a tetőt. Egy névjegykártyát nyomott Árnyék kezébe.

— Kicsoda A. Haddock, az Al Biztonsági Szolgálat biztonsági főnöke?

— Te.

— A. Haddock?

— Igen.

— Mit jelent az A?

— Alfredo? Alphonse? Augustine? Ambrose? Rád bízom.

— Ó. Értem.

— Én vagyok James O'Gorman — mondta Szerda. — A barátaimnak Jimmy. Látod? Nekem is van névjegyem.

Beszálltak a kocsiba. Szerda azt mondta:

— Ha képes vagy ugyanolyan jól koncentrálni A. Haddockra, mint a hóra, rengeteg pénzünk lesz, amiből ma éjjel megvendégelhetjük a barátaimat.

— Nem megyek vissza a börtönbe.

— Nem is kell.

— Azt hittem, megegyeztünk, hogy nem csinálok semmilyen illegális dolgot.

— Nem fogsz. Valószínűleg segítséget nyújtasz egy aprócska konspiráció végrehajtásában, melynek következtében nyilvánvalóan lopott pénz birtokosa leszel, de bízzál bennem, olyan ártatlanul jössz ki az egészből, mint a ma született bárány.

— Azelőtt vagy azután, hogy a vén, szláv Charles Atlas[2] egyetlen csapással bezúzza a fejemet?

— Romlik már a szeme — mondta Szerda. — Nagy eséllyel el sem talál. No, még mindig van egy kis időnk — hiszen a bankok délben zárnak szombatonként. Van kedved ebédelni?

— Igen — felelte Árnyék. — Mindjárt éhen halok.

— Tudok egy jó helyet — mondta Szerda. Vezetés közben vidám kis dalocskát dúdolgatott, amit Árnyék nem ismert fel. Hópelyhek kezdtek szállingózni, pontosan úgy, ahogyan elképzelte őket, és furcsán büszkének érezte magát. Józan ésszel tudta, hogy semmi köze a havazáshoz, mint ahogy azzal is tisztában volt, hogy a zsebében hordott ezüstdollár soha nem volt és nem is lesz a hold. De mégis…

Egy nagy, pajtaszerű épület előtt álltak meg. A tábla szerint 4 dollár 99-ért annyit ehettek, amennyit csak bírtak.

— Imádom ezt a helyet — mondta Szerda.

— Jó a kaja? — kérdezte Árnyék.

— Nem különösebben. De a hangulat páratlan.

Mint ebéd után kiderült — Árnyék sült csirkét evett és nagyon ízlett neki —, a hangulat, amit Szerda annyira szeretett, a pajta hátuljában berendezett boltnak volt köszönhető a terem közepén kifeszített zászló szerint ez volt itt a Csődbement és Felszámolt Raktárkészletek Lerakata.

Szerda kiment a kocsihoz és egy kis aktatáskával tért vissza, amit magával vitt a férfimosdóba. Árnyék úgy gondolta, akár akarja, akár nem, hamarosan úgyis megtudja, miben mesterkedik, ezért körbejárta a felszámolt raktárkészletek polcait és megbámulta az eladásra kínált holmikat: a „kizárólag repülőgépeken felhasználható" kávét, Tini Nindzsa Teknőcöket és Xéna-figurákat, mackókat, akik bekapcsolás után hazafias dallamokat játszottak xilofonon, dobozolt ennivalókat, sárcipőket és különféle hótaposókat, pillecukrot, Bill Clintonos karórákat, apró, fröccsöntött karácsonyfákat, állatformájú só- és borsszórókat, testrészeket, gyümölcsöket és apácákat, és mindezek mellett Árnyék felfedezte az igazi kedvencét, az előre gyártott hóembert műanyagszénszemekkel, csutkapipával és műanyag kalappal („Csak egy valódi répa, és kész!").

Árnyék arra gondolt, miképpen lehetséges az, hogy valaki úgy tesz, mintha levenné a holdat az égről, ami ezüstdollárrá változik, és miért kel ki egy nő a sírjából, hogy eljöjjön beszélgetni vele.

— Hát nem csodálatos egy hely? — kérdezte Szerda, miután kijött a mosdóból. Vizes kezét zsebkendővel törölgette. — Elfogyott a papírtörölköző — mondta. Átöltözött. Most sötétkék dzsekit viselt, hozzáillő nadrággal, kék kötött nyakkendőt, vastag, kék pulóvert, fehér inget és fekete cipőt. Úgy nézett ki, mint egy biztonsági őr, és ezt Árnyék meg is mondta neki.

— Mi mást fűzhetnék hozzá mindehhez, fiatalember — mondta Szerda, és kézbe vett egy doboznyi, akváriumba való műanyag halat *(Nem fakul a színük — és etetni sem kell őket!)* —, mint hogy gratulálok remek megfigyelőkészségéhez. Mit szólnál Arthur Haddockhoz? Az Arthur jó név.

— Túl földhözragadt.

— Nos, akkor majd kitalálsz valamit. No. Térjünk vissza a városba. Hajszálpontos időzítéssel láthatunk hozzá kis bankrablásunkhoz, hogy utána némi költőpénz szerencsés birtokosa legyek.

— A legtöbb ember egyszerűen pénzt venne ki az automatából.

— Bármilyen furcsán is hangzik, többé-kevésbé jómagam is ezt szándékozom tenni.

Szerda a bankkal átellenben, a szupermarket parkolójában állította le a kocsit. A csomagtartóból kivette a fémbőröndöt, egy csiptetős táblát meg egy bilincset. A bőröndöt a bal csuklójához bilincselte. Még mindig havazott. Aztán felvett egy ellenzős sapkát és egy kitűzőt erősített a kabát mellső zsebére. A sapkán és a kitűzőn ugyanaz állt, Al BIZTONSÁGI SZOLGALAT. A széfhez szükséges nyomtatványokat a táblára csíptette. Aztán megroggyant a válla. Úgy festett, mint egy nyugdíjas, megfáradt rendőr, sőt mintha kis pocakja is nőtt volna valahogyan.

— No — mondta. — Vásárolsz valamit a boltban, aztán megállsz a telefonnál. Ha bárki kérdezősködne, a barátnőd hívását várod, akinek lerobbant a kocsija.

— Akkor miért itt hívna fel?

— Honnan a pokolból tudjam?

Szerda feltett egy kifakult, rózsaszín fülmelegítőt. Lecsukta a csomagtartót. Hópelyhek telepedtek meg sötétkék sapkáján és fülvédőjén.

— Hogy nézek ki? — kérdezte.

— Nevetségesen.

— Nevetségesen?

— Vagy talán idiótán.

— Mmm. Nevetségesen és idiótán. Az jó. — Szerda elmosolyodott. A fülvédő miatt ugyanakkor megnyugtató, mulatságos és összességében véve szeretnivaló figurának tűnt. Átkelt az úton és a bank épületéhez sétált, miközben Árnyék belépett a szupermarket bejáratán és őt figyelte.

Szerda hatalmas, piros értesítést erősített a pénzkiadó automatára, jelezve, hogy nem működik. Vörös szalagot húzott az éjszakai széf elé és fénymásolt papírlapot ragasztott föléje. Árnyék ámultan figyelte.

A papírlapon a következő felirat állt: ÜGYFELEINK KÉNYELME ÉRDEKÉBEN FOLYAMATOS FEJLESZTÉSEKRE KERÜL SOR. A KELLEMETLENSÉGEKÉRT ELNÉZÉST KÉRÜNK.

Aztán az utca felé fordult. Úgy festett, mint akivel nagyon kiszúrtak és most nagyon fázik.

Egy fiatal nő lépett az automatához. Szerda megcsóválta a fejét és elmagyarázta, hogy nem működik. A nő szitkozódott, elnézést kért, amiért szitkozódott, aztán elrohant.

Autó állt meg a járda mellett és egy férfi szállt ki belőle, kicsi, szürke zsákkal a kezében. Árnyék végignézte, ahogy Szerda elnézést kér tőle, aztán aláíratja vele a csiptetőre erősített papírt, csigalassúsággal megírja az elismervényt, majd egy darabig ügyetlenkedik, melyik példányt tartsa meg, és végül elteszi a zsákot a fémbőröndbe.

A férfi vacogva topogott a hóban és várta, hogy az öreg biztonsági őr befejezze a vacakolást az adminisztrációval, és végre itt hagyhassa a holmiját meg a hideget, aztán átvette az elismervényt, visszaült a meleg kocsiba és elhajtott.

Szerda a fémtáskával a kezében átsétált az úton és vett magának egy csésze kávét a szupermarketben.

— Jó napot, fiatalember — szólt oda öreguras kuncogással Árnyéknak. — Jó hideg van, mi?

Visszatért a helyére és borítékokat meg szürke zsákokat vett át az

érkező emberektől, akik azért jöttek, hogy betegyék a széfbe a napi bevételüket ezen a szombat délutánon, kedves, öreg biztonsági őr volt, mókás rózsaszín fülvédőben.

Árnyék vett némi olvasnivalót — a Turkey Huntingot, a *People* magazint meg a *Weekly Word News* bulvárlapot, mert olyan csábító volt a jeti a címlapon —, és kibámult az ablakon.

— Segíthetek valamiben? — kérdezte egy középkorú, ősz bajuszú fekete férfi.

Ő lehetett a tulajdonos.

— Kösz, nem. Egy telefont várok. Lerobbant a barátnőm kocsija.

— Valószínűleg az akku — mondta a férfi. — Az emberek elfelejtik, hogy ezek csak három, legfeljebb négy évig bírják. Nem mintha egy vagyonba kerülne.

— Nekem mondja? — kérdezte Árnyék.

— Jó ácsorgást, nagyfiú — mondta a férfi és visszament a szupermarketba.

A havazás miatt az egész utca úgy nézett ki, mint azok az üveggömbök, amiket fel kell fordítani, és akkor műhó szállingózik a táj élethű makettjére.

Árnyék ámultan figyelt. Mivel nem hallotta, miről beszélgetnek az utca túloldalán, az egész remek némafilmnek tűnt, csupa pantomimmal és arcmimikával: az öreg biztonsági őr zsémbesnek, de becsületesnek látszott — kicsit talán ügyefogyottnak, de hihetetlenül jó szándékúnak.

Akik átadták neki a pénzüket, kivétel nélkül boldogabban távoztak, miután találkoztak vele.

Aztán rendőrautó állt meg a bank előtt és Árnyék szíve a torkába ugrott. Szerda üdvözlésképpen megbökte a sapkáját és az autóhoz kacsázott. Köszönt, a lehúzott ablakon benyúlva kezet szorított a zsarukkal, biccentett, utána a zsebében kotorászott, végül előhúzott egy névjegykártyát meg egy levelet és beadta az ablakon. Aztán belekortyolt a kávéjába.

Megcsörrent a telefon. Árnyék felemelte a kagylót és mindent megtett, hogy unottnak tűnjön a hangja.

— Al Biztonsági Szolgálat — mondta.

— Beszélhetnék A. Haddockkal? — kérdezte a hekus az utca túloldaláról.

— Én vagyok az — mondta Árnyék.

— Rendőrség, Haddock úr — mondta a hekus az utca túloldalán álló autóból. — Van egy emberük a Market és a Második utca sarkánál, a First Illinois Bank előtt.

— Öö, igen. Így igaz. Jimmy O'Gorman. És mi a probléma, biztos úr? Jim jól viselkedik? Nem részeg, ugye?

— Semmi gond, uram. Az emberükkel semmi gond, uram. Csak

ellenőrizni akartuk, minden rendben van-e.

— Közölje Jimmel, biztos úr, hogy ha még egyszer részegen látják, ki van rúgva. Értette? Felmondunk neki. A seggén csúszva fog távozni. Az Al-nél nem tűrjük az ilyesmit.

— Ami azt illeti, uram, nem hiszem, hogy ezt nekem kellene közölnöm vele. Jól csinálja. Csak azért érdeklődtünk, mert ezt a munkát igazából két embernek kellene végeznie. Kockázatos egyetlen fegyvertelen őrre bízni ilyen nagy összegű pénzt.

— Nekem mondja? Tudja mit, mondja inkább azoknak az olcsójánosoknak a banknál. Az én embereim állnak a tűzvonalban, biztos úr. Jó emberek. Olyanok, mint maga. — Árnyék kezdett ráérezni a szerepére. Érezte, ahogy átlényegül Andy Haddockká, megrágott, olcsó szivar hever előtte a hamutartóban, az asztalon kupacnyi papírmunka tornyosul, pedig szombat délután van, Schaumburgban lakik és van egy szeretője a Lake Shore Drive egyik kis apartmanjában. — Tudja, biztos úr, maga tehetséges fiatalembernek tűnik, öööö…

— Myerson.

— Myerson. Ha kellene egy kis hétvégi plusz meló, vagy bármilyen okból kifolyólag otthagyná a testületet, csörögjön ide hozzánk. Jó emberekre mindig szükségünk van. Megvan a névjegyem, ugye?

— Igen, uram.

— Tartsa meg — mondta Andy Haddock. — Hívjon.

A rendőrautó elhajtott, Szerda pedig visszabotorkált a sorban álló emberekhez, akik arra vártak, hogy odaadják neki a pénzüket.

— Minden oké? — kérdezte a tulajdonos, aki kinézett az ajtón. — Mármint a barátnőjével.

— Az akku volt — felelte Árnyék. — Most már csak várnom kell.

— Nők — mondta a tulajdonos. — Remélem, a maga barátnőjére érdemes várni.

Leszállt a téli sötétség, a délután lassan estévé szürkült. Kigyúltak a fények. Még többen adtak pénzt Szerdának. Hirtelen, mint egy adott jelre, amit Árnyék nem vett észre, Szerda a falhoz sétált, levette a falragaszokat, átcsoszogott a latyakos úttesten a parkolóba. Árnyék várt egy percet, aztán követte.

Szerda a hátsó ülésen ült. Kinyitotta a fémtáskát és módszeresen takaros kupacokba rendezgette mindazt, amit az emberek átadtak neki.

— Te vezetsz — mondta. — A State Streetre megyünk, a First Illinois Bankhoz.

— Megismételjük az előadást? — kérdezte Árnyék. — Kísérted a szerencsédet?

— Egyáltalán nem. Beteszünk egy kis pénzt.

Miközben Árnyék vezetett, Szerda a hátsó ülésen ült és marokszámra szórta ki az átvételi elismervényeket a zsákokból, de a csekkszelvényeket és a hitelkártyás számlákat benne hagyta, majd néhány borítékból kiszedte a készpénzt, de nem mindegyikből. A pénzt visszaszórta a fémbőröndbe. Árnyék megállt a banknál, körülbelül ötven méterre a bejárattól, jóval a kamerák hatótávolságán kívül. Szerda kiszállt a kocsiból és a borítékokat behajigálta az éjszakai letétszéfbe. Aztán kinyitotta az éjszakai értékmegőrzőt és bedobálta a szürke zsákokat. Bezárta a széfet.

Bekászálódott az anyósülésre.

— Az I-90 felé menj — mondta. — Kövesd a táblákat nyugat felé, Madison irányába.

Árnyék elindult.

Szerda visszanézett a távolodó bank épületére.

— Nos, fiam — közölte vidáman —, ez aztán mindent összezavar. Ha viszont sok pénzt akarsz keresni, csináld ugyanezt vasárnap hajnalban fél ötkor, amikor a klubok és a bárok megszabadulnak az éjjeli bevételtől. Ha kiszúrod a megfelelő bankot és a megfelelő fickót, aki felbukkan a zsákkal — általában nagydarab, becsületes alakokra bízzák a dolgot és néha pár kidobó is kíséri őket, de ők nem szükségszerűen okosak —, egyetlen este megkereshetsz negyedmillió dollárt.

— Ha ez ilyen könnyű — kérdezte Árnyék —, miért nem csinálja mindenki?

— Nem teljesen kockázatmentes vállalkozás — felelte Szerda —, különösen nem hajnali fél ötkor.

— Arra gondolsz, hogy a hekusok gyanakvóbbak hajnali fél ötkor?

— Egyáltalán nem. De a kidobók igen. Adódhatnak kínos helyzetek.

Átpörgetett egy köteg ötvenest, hozzátett egy kisebb kupac húszast, megbecsülte a súlyát, aztán az egészet átnyújtotta Árnyéknak.

— Tessék — mondta. — Az első heti fizetésed.

Árnyék meg sem számolta a pénzt, egyszerűen eltette.

— Szóval ebből élsz? — kérdezte.

— Ritkán. Csak akkor, ha gyorsan nagy összegű készpénzre van szükségem. Összességében véve a pénzt olyan emberektől szerzem, akik soha nem fogják megtudni, hogy átverték őket, és akik újra meg újra felsorakoznak, hogy megint átverhessem őket.

— Az a Sweeney nevű fazon azt mondta, szélhámos vagy.

— Igaza volt. De sokkal több vagyok annál. És legkevésbé sem ezért van rád szükségem, Árnyék.

***

Sötétben autóztak, a reflektor fényében hópelyhek kavarogtak és a szélvédőnek csapódtak. Szinte delejes látvány volt.

— Ez a világ egyetlen országa — törte meg Szerda a csendet —, amelyiket aggasztja, mi is valójában.

— Micsoda?

— A többi tudja magáról, micsoda. Soha, senkinek nem kell megkeresnie Norvégia szívét. Vagy felkutatnia Mozambik lelkét. Ők tudják, kicsodák.

— És…?

— Csak hangosan gondolkodtam.

— Szóval sok más országban jártál?

Szerda nem szólt semmit. Árnyék a társára pillantott.

— Nem — sóhajtott Szerda. — Nem, sohasem jártam máshol.

Megálltak tankolni, és Szerda bement a mosdóba, a biztonsági őr kabátjában meg a bőrönddel, és amikor kijött, ropogósra vasalt, világos öltöny volt rajta, barna cipő és térdig érő barna kabát, ami olasz gyártmányúnak látszott.

— És ha elérünk Madisonba, mi lesz?

— Kanyarodj rá a tizennégyes főútra, Spring Green felé. A helyet, ahol a többiekkel találkozunk, úgy hívják, hogy Sziklára Épült Ház. Jártál már ott?

— Nem — mondta Árnyék. — De láttam a hirdetőtáblákat.

A világnak ebben a sarkában mindenfelé a Sziklára Épült Házat reklámozták: a homályos, kétértelmű táblák mindenkinek felhívták a figyelmét a Ház létezésére, tele volt velük Illinois, Minnesota és Wisconsin, de Árnyék gyanította, hogy még Iowába is jutott belőlük. Látott efféle táblákat, és ilyenkor mindig elgondolkodott. Talán a ház életveszélyesen egyensúlyoz a Sziklán? Mi olyan érdekes a Sziklában? A Házban? De az egész nem volt több futó gondolatnál, és aztán meg is feledkezett az egészről. Árnyék nem látogatott útmenti látványosságokat.

Madisonnál lehajtottak a sztrádáról, elhaladtak a kongresszus kupolás épülete mellett, ami a kavargó hóesésben szintén úgy festett, mint egy hógömb belseje, aztán máris vidéki országutakon jártak. Miután majdnem egy órán keresztül autóztak át olyan városokon, amiket Black Earthnek meg egyéb hasonlóknak hívtak, rákanyarodtak egy keskeny kocsifelhajtóra és elgurultak pár hatalmas, behavazott virágcserép mellett, amelyeket egymásba fonódó, gyíkszerű sárkányok díszítettek. A fákkal szegélyezett parkoló majdnem teljesen üres volt.

— Hamarosan zárnak — mondta Szerda.

— Szóval mi ez a hely? — kérdezte Árnyék, miközben a parkolón

átvágva egy alacsony, érdektelen faépület felé sétáltak.

— Útmenti látványosság — felelte Szerda. — Az egyik legjobb. Ami azt jelenti, hogy hatalommal felruházott hely.

— Hogy mondtad?

— Pofonegyszerű — mondta Szerda. — Más országokban az emberek ismerték a hatalommal felruházott helyeket. Ez lehetett egy természetes alakzat, néha nem volt más, csak egy hely, ami valamiért különleges volt. Az emberek tudták, hogy ezeken a pontokon fontos dolgok történnek, hogy ezek egyfajta fókuszpontok, csatornák, mindegyik ablakot nyitott az isteni hatalomra. Így hát templomokat vagy katedrálisokat építettek rájuk, kőköröket emeltek, vagy… no, érted, mit akarok mondani.

— Viszont az Egyesült Államokban mindenhol vannak templomok — mondta Árnyék.

— Minden városban. Olykor minden utcában. És ebben az összefüggésben nagyjából annyi jelentőségük van, mint mondjuk egy fogorvosi rendelőnek. Nem, az Államokban az emberek, vagy legalábbis néhányan közülük még mindig hallják a hívó szót és érzik a transzcendens űrből sugárzó hívást, és ennek hatására sörösdobozokból készítenek modelleket olyan helyekről, ahol sohasem jártak, vagy gigászi denevértanyákat építenek az országnak abban a részében, amit a denevérek hagyományosan régóta messzire elkerülnek. Csupa útmenti látványosság: vonzza valami az embereket ezekre a helyekre, és ha a világ valamelyik másik országában lennének, itt képesek lennének felismerni énjüknek az igazán transzcendens részét, aztán hot-dogot vesznek, körbe-körbe mászkálnak, egy általuk megfoghatatlan szinten elégedetten, de egy szinttel lejjebb mélységesen elégedetlenül.

— Neked aztán állatira fura elméleteid vannak — mondta Árnyék.

— Ez egyáltalán nem elmélet, fiatalember — mondta Szerda. — Erre már rájöhettél volna.

Egyetlen pénztár volt csak nyitva.

— Fél óra múlva már nem adunk ki jegyet — mondta a lány. — Tudják, legalább két óra bejárni a házat.

Szerda készpénzben fizetett.

— Hol a szikla? — kérdezte Árnyék.

— A ház alatt — mondta Szerda.

— Hol van a ház?

Szerda az ajkára tette az ujját és elindultak. Kicsivel beljebb egy gépzongora játszott valamit, ami eredetileg Ravel *Bolerója* lehetett. A hely úgy festett, mint egy geometriai pontossággal berendezett legénylakás, csupasz falakkal, bársonyszőnyeggel és bámulatosan visszataszító, gomba alakú ólomüveg lámpaernyőkkel. Egy csigalépcső tetején limlomokkal zsúfolt szoba várta őket.

— A házat állítólag Frank Lloyd Wright gonosz ikertestvére építette — mondta Szerda. — Frank Lloyd Wrong. — Jót kuncogott a saját viccén.

— Ezt már láttam egy pólón — mondta Árnyék.

Újabb lépcsősorok következtek, felfelé és lefelé, aztán hosszú, hosszú szobába jutottak, amit kizárólag üvegből építettek és tűként nyúlt ki a levelét vesztett, fekete-fehér vidéki táj fölé, több száz lábnyira a magasban. Árnyék megállt és nézte, hogyan hullik, kavarog a hó.

— Ez a Sziklára Épült Ház? — kérdezte zavartan.

— Többé-kevésbé. Ez a Végtelen Szoba, a tulajdonképpeni ház egyik része, habár nem túl régen építették hozzá. De nem, fiatal barátom, még felszínét sem kapargattuk meg mindannak, amit a ház kínálhat nekünk.

— Tehát az elméleted szerint — mondta Árnyék — Amerika legszentebb helye a Walt Disney World.

Szerda elfintorodott és végigsimított a szakállán.

— Walt Disney vásárolt néhány narancsligetet Florida közepén és turistaközpontot épített rá. Nincs ott semmilyen varázslat. Azt hiszem, az eredeti Disney-landban lehet valami valóságos. Rejtőzhet benne némi varázslat, bár torz és nehéz hozzáférni. Viszont Florida néhány részét csordultig tölti az igazi mágia. Csak nyitva kell tartanod a szemedet. Ó, a Weekie Wachee sellői… Erre gyere.

Mindenhonnan zeneszó hallatszott: hamis, akadozó zene volt, örökké csak leheletnyivel maradt el a ritmustól. Szerda elővett egy ötdolláros bankjegyet, berakta a pénzváltó gépbe és maroknyi rézszínű fémérmét kapott érte cserébe. Az egyiket odadobta Árnyéknak, aki elkapta, de amikor észrevette, hogy figyeli egy kisfiú, mutatóujja és hüvelykje közé szorítva felmutatta, aztán eltüntette. A kisfiú visszarohant az anyukájához, aki a mindenütt jelen lévő Mikulások egyikét nézegette — TÖBB MINT HATEZER TÉLAPÓ!, hirdették a feliratok —, és sürgetve megrángatta a kabátja szegélyét.

Árnyék hamarosan kiment a szobából Szerda után és követték a Tegnap Utcái felé mutató nyilakat.

— Negyven évvel ezelőtt Alex Jordan — az ő arcát láthatod azon az érmén, amit elrejtettél a jobb kezedben — nekiállt házat építeni egy földből kitüremkedő magas sziklatömbön, bár a föld nem is volt az övé, és ő maga sem tudta volna megmondani, miért teszi ezt. És az emberek eljöttek és megnézték, hogyan építkezik — a kíváncsiak, az értetlenkedők, meg azok, akik egyik csoportba sem tartoztak és igazából nem tudták volna megmondani, miért jöttek. Így hát Alex Jordan azt tette, amit minden épeszű amerikai tett volna az ő helyében: elkezdett belépődíjat szedni — nem nagy összeget. Fejenként öt centet, talán. Vagy negyed dollárt. És folytatta az

építkezést, és az emberek egyre csak jöttek. — Összeszedte azt a sok ötcentest és negyeddollárost, és valami még nagyobbat, még különösebbet csinált. Raktárakat épített a ház alá, a föld alatt, és az egészet telezsúfolta olyan dolgokkal, amiket meg kellett nézni, és az emberek eljöttek, megnézték ezeket a dolgokat. Évente több millió ember érkezik ide.

— Miért?

De Szerda csak mosolygott, és beléptek a Tegnap Utcáinak félhomályos, fákkal szegélyezett birodalmába. A piszkos kirakatok mögül Viktória korabeli, csücsörítő porcelánbabák tömege bámulta őket, mintha egy jobb horrorfilm kelléktárában lennének. Lábuk alatt macskakő, fejük felett a sötétségbe burkolózó mennyezet, a háttérben akadozó gépzene. Elhaladtak egy törött babákkal tömött üvegláda és egy tároló mellett, amiben túlméretezett, arany zenedoboz pihent. Elsétáltak a fogorvos meg a vegyesbolt mellett („NYERJE VISSZA FÉRFIASSÁGÁT! HASZNÁLJA O'LEARY MÁGNESES ÖVÉT!").

Az utca végén nagy üvegtároló állt, benne egy cigány jósnőnek öltöztetett bábuval.

— Most pedig — dübörögte túl Szerda hangja a mechanikus muzsikát — úgy illendő, hogy minden küldetés vagy kaland kezdetén tanácsért forduljunk a nornákhoz. Legyen hát ez a Szibilla a mi Urdunk, hmm? — A bedobónyílásba hajította a Sziklára Épült Ház rézszín érméjét. A cigányasszony szaggatott, gépies mozdulattal felemelte a kezét, aztán újra leeresztette. Papírszelet csúszott elő a nyílásból.

Szerda elvette, elolvasta, felmordult, összehajtotta a cetlit és eltette a zsebébe.

— Nem mutatod meg, mit kaptál? Én megmutatom az enyémet — mondta Árnyék.

— Egy férfi szerencséje nem tartozik senki másra — felelte Szerda kimérten. — Én sem akarom látni a tiédet.

Árnyék bedobta az érméjét a nyílásba. Elvette a papírszeletet. Elolvasta.

> MINDEN VÉG EGY ÚJ KEZDET
> SZERENCSESZÁMOD NINCSEN
> SZERENCSESZÍNED HALOTT
> Mottó:
> AZ ALMA NEM ESIK MESSZE A FÁJÁTÓL.

Elfintorodott. Összehajtotta a papírdarabot és eltette a belső zsebébe.

Még tovább mentek, végig egy vörös folyosón, szobák mellett, ahol üres székeken hegedűk, brácsák és csellók játszottak, látszólag maguktól, ha valaki pénzzel etette őket. Kulcsok fordultak,

cintányérok csattantak egymáshoz, sípokon keresztül áramlott a sűrített levegő a klarinétokba és az oboákba. Árnyék szárazon elmosolyodott, amikor észrevette, hogy a gépkarok mozgatta vonók valójában nem is érnek a húrokhoz, amelyek közül több meglazult vagy hiányzott. Azon tűnődött, vajon ütők és a befúvott levegő keltik-e a hangokat, vagy ez is felvételről megy.

Mintha már mérföldeket sétáltak volna, amikor megérkeztek egy Mikádó nevű szobába, ahol az egyik falat teljesen elfoglalta egy tizenkilencedik századi álkeleti rémálom, ahol a sárkányokkal borított fal rejtekeiben bozontos szemöldökű gépdobosok püfölték a dobokat és a cintányérokat. Jelenleg Sans-Saens művét, a *Danse Macabre*-t gyilkolták méltóságteljesen.

Csernobog a szemközti falnál ült egy padon, a Mikádó-géppel szemben és az ujjával verte hozzá a taktust. Sípok fütyültek, harangok csendültek.

Szerda leült mellé. Árnyék úgy döntött, állva marad. Csernobog kinyújtotta a balját, kezet szorított Szerdával meg Árnyékkal.

— Örvendek — mondta. Aztán hátradőlt és láthatóan élvezte a zenét.

A *Danse Macabre* viharosan és disszonánsan ért véget. Az, hogy a mesterséges hangszerek éppen csak el voltak hangolódva, tovább fokozta a hely másvilági hangulatát. Új darab kezdődött.

— Hogy ment a bankrablás? — kérdezte Csernobog. — Jól?

Felállt, bár úgy tűnt, nem szívesen hagyja itt a Mikádót és a mennydörgő, csengő-bongó zenét.

— Simán, mint vipera a vajashordóban — felelte Szerda.

— Én kapok nyugdíjat a vágóhídtól — mondta Csernobog. — Nem kell nekem több.

— Nem tart örökké — mondta Szerda. — Semmi sem tart örökké.

Még több folyosó, még több zenegép. Árnyéknak feltűnt, hogy nem a kijelölt turistautat követik, hanem látszólag Szerda saját külön útvonalán haladnak. Egy lejtőn mentek lefelé, és Árnyék zavartan megpróbált rájönni, vajon jártak-e már erre.

Csernobog megragadta Árnyék karját.

— Gyorsan, gyere ide — mondta, és az egyik fal mellé, egy nagy üvegtárolóhoz húzta a férfit. A tárolóban egy templomudvart ábrázoló dioráma volt, ahol egy csavargó aludt a templom kapuja előtt. A RÉSZEG ÁLMA, mondta a felirat, és azt is elmagyarázta, hogy ez egy tizenkilencedik századi pénzbedobós gép, ami eredetileg egy angol vasútállomáson állt. A pénzbedobó nyílást átalakították, hogy a helyi rézérmékkel is működjön.

— Tegyed be a pénzt — mondta Csernobog.

— Miért?

— Látnod kell. Megmutatom.

Árnyék bedobta az érmét. A templom udvarán heverő részeg az ajkához emelte az üveget. Az egyik sírkő félrecsúszott, és levegőbe markoló holttest bukkant fel alóla; elfordult egy fejfa, a virágok helyére vigyorgó koponya került. A templom jobb sarkánál lidérces alak jelent meg, a bal oldalon pedig felbukkant valami, aminek félig rejtett, hegyes, idegesítően madárszerű arca volt, majd a sápatag, Bosch ecsetjére méltó rémálom lecsusszant a sírkőről és eltűnt az árnyékok között. Aztán kinyílt a templom ajtaja, kilépett egy pap és a kísértetek, lidércek, hullák mind eltűntek, magára hagyva a papot meg a részeget az udvarban. A pap megvetően lenézett a részegre, majd visszahátrált a nyitott ajtón, ami becsukódott mögötte és a részeg egyedül maradt.

A gépezet mozgatta történet rendkívül nyugtalanító volt. Sokkal nyugtalanítóbb, gondolta Árnyék, mint az egy géphez illene.

— Tudod, miért mutattam meg neked? — kérdezte Csernobog.

— Nem.

— A világ ilyen. Ez a valódi világ. Itt, a dobozban.

Vérszín teremben jártak, körös-körül vén színházi orgonák álltak, hatalmas orgonasípok, és volt ott még néhány valami, ami elsőre sörfőzdéből meglovasított gigászi rézkádnak tűnt.

— Hová megyünk? — kérdezte Árnyék.

— A körhintához — felelte Csernobog.

— De hiszen már vagy tucatszor elmentünk az odavezető folyosók mellett.

— Ő a saját útját járja. Spirálban megyünk. A leggyorsabb út néha a leghosszabb.

Árnyéknak megfájdult a lába, és rendkívül valószínűtlennek találta ezt a megjegyzést.

Egy mechanikus gép az „Oktopusz kertje” című dalt játszotta egy több emelet magas teremben, aminek a közepét teljesen elfoglalta egy hatalmas, fekete, bálnaszerű szörnyeteg, roppant üveggyapot szájában egy csónak életnagyságú másolatával. Innen átmentek egy terembe, amit úgy hívtak, hogy az Utazás Csarnoka, ahol a csempedarabokkal borított autót, meg a Rube Goldberg-féle, még működő csirkebontó masinákat láthatták, illetve a falat borító, Burma borotvát reklámozó, rozsdásodó hirdetéseket.

> Nehéz ez az élet
> Csupa munka, bánat
> Miért engedne Ön is
> A borostájának?
> Burma borotva

így szólt az egyik, míg a másik azt mondta:

Előzőleg úgy látta,
Nem kanyarban előz.
Mostantól a sírásó
Érte a felelős.
Burma borotva

és máris egy rámpa alján álltak, egy jégbüfé előtt. Hivatalosan nyitva volt, de az asztalokat törölgető lány arckifejezéséből ítélve mégis inkább zártak, ezért átsétáltak a pizzéria-kávézóba, ahol mindössze egy idősebb, fekete férfi üldögélt harsány, kockás zakóban és kanárisárga kesztyűben. Apró termetű öregember volt, akit mintha az elsuhanó évek zsugorítottak volna össze, fagylaltkelyhet evett és túlméretezett bögrényi kávét ivott hozzá. Előtte, a hamutartóban fekete szivarka füstölgött.

— Három kávét — szólt oda Szerda Árnyéknak. Elment a mosdóba.

Árnyék megvette a kávét és odavitte Csernoboghoz, aki az öregember mellett ült és topva dohányzott, mint aki fél, hogy rajtakapják. A másik férfi remekül elszórakozott a fagylalttal és nem is foglalkozott a szivarjával, de amikor Árnyék felbukkant, felkapta, nagyot szippantott belőle és két füstkarikát fújt — először egy nagyot, majd egy kicsit, ami szépen átbújt az elsőn —, aztán elvigyorodott, mint aki szörnyen elégedett magával.

— Árnyék, ez itt Nancy úr — mondta Csernobog.

Az öregember felállt és kinyújtotta sárga kesztyűs kezét.

— Örülök, hogy találkoztunk — mondta káprázatos mosollyal. — Sejtem, ki vagy. A félszemű gazembernek dolgozol, igaz? — Kicsit orrhangon beszélt, árnyalatnyi akcentussal, ami talán nyugat-indiai lehetett.

— Szerda úrnak dolgozom — mondta Árnyék. — Igen. Kérem, üljön le.

Csernobog leszívta a füstöt.

— Azt hiszem — jelentette be sötéten —, hogy mi azért szeretjük a cigarettát, mert emlékeztet minket a felajánlásokra, amiket valaha elégettek nekünk, a felszálló füstre, amikor beleegyezésünket vagy a kegyeinket keresték.

— Én soha nem kaptam ilyesmit — mondta Nancy. — A legtöbb, amit remélhettem, egy kupac gyümölcs volt, esetleg currys kecske, innivalónak valami finom, hideg és sok, társaságnak meg egy nagy, öreg, csöcsös asszony. — Elvigyorodott, fehér fogak villantak és Árnyékra kacsintott.

— Manapság — mondta Csernobog változatlan arckifejezéssel — nincsen semmink.

— Nos, közel sem kapok annyi gyümölcsöt, mint valaha — mondta Nancy úr csillogó szemmel. — De még mindig nem találtam semmit kerek e világon, ami felvehetné a versenyt egy nagy öreg, csöcsös asszonnyal. Vannak népek, akik azt állítják, a popsi az, amit először meg kell kuksizni, de én mondom neked, a cici az, ami reggelenként mind a mai napig beindítja nálam a masinát. — Nevetni kezdett, ziháló, csikorgó, jóindulatú nevetéssel, és Árnyék akarata ellenére úgy érezte, kedveli.

Szerda visszatért a mosdóból és kezet szorított Nancyvel.

— Akarsz enni valamit, Árnyék? Egy szelet pizzát? Szendvicset?

— Nem vagyok éhes — felelte Árnyék.

— Mondanék én neked valamit — szólalt meg Nancy úr. — Néha sok idő telik el két étkezés között. Ha valaki étellel kínál, azt mondod, kérek. Nem vagyok már fiatal, de annyit mondhatok, soha ne mondj nemet, ha lehetőséged van hugyozni, enni vagy szunyálni egy félórát. Tudsz követni?

— Igen. De tényleg nem vagyok éhes.

— Szép nagy vagy — mondta Nancy, és öreg, mahagónibarna szeme Árnyék fakószürke tekintetébe mélyedt —, jó magas legény, de ha mondhatok valamit, nem tűnsz túlságosan eszesnek. Volt egy fiam, olyan ostoba, mintha egyet fizet, kettőt kap alapon vásárolta volna az ostobaságát, ő jut rólad az eszembe.

— Ha nem bánja, ezt dicséretnek veszem — mondta Árnyék.

— Hogy azt állítottam rólad, hülye vagy, mint az egyszeri ember, aki elaludt, amikor az észt osztogatták?

— Azt, hogy az egyik családtagjához hasonlított.

Nancy úr elnyomta a vékonyka szivart, aztán lepöckölt egy láthatatlan porszemet a sárga kesztyűről. — Ami azt illeti, az öreg félszemű találhatott volna rosszabbat is. — Szerdára nézett. — Van tipped, mennyien leszünk ma este?

— Mindenkinek elküldtem az üzenetet, akit csak megtaláltam — mondta Szerda. — Nyilvánvalóan nem mindenki tud eljönni. És néhányan — jegyezte meg Csernobogra pillantva — esetleg nem akarnak. De azt hiszem, biztosan számíthatunk néhány tucatnyi társunkra. És híre megy az esetnek.

Elhaladtak egy páncélokkal megrakott tároló mellett („Viktoriánus hamisítványok”, jelentette ki Szerda, amikor az üvegezett szekrényhez értek, „modem hamisítvány, tizenkettedik századi sisak egy tizenhetedik századi reprodukción, tizenötödik századi balkezes kesztyű…”), aztán kilökte a vészkijárat ajtaját, megkerültette velük az épületet a fedett járdán („Nem bírom én ezt a sétafikálást”, mondta Nancy, „nem vagyok már fiatal, és melegebb klímához szoktam”), benyitott egy másik oldalbejárón és megérkeztek a körhinta termébe.

Verklimuzsika szólt: Strauss egyik keringője, vérpezsdítően, néha hamisan. A falon ódon körhintákról leszedett lovak lógtak, több száz, némelyikre ráfért volna a festés, másokra egy alapos porolás; felettük több tucat szárnyas angyal lebegett, akiket eléggé szembetűnő módon kirakati próbababákból készítettek; némelyikük feltárta androgén kebleit, mások elveszítették a parókájukat és kopaszon, vakon bámultak lefelé a sötétségbe.

És ott volt a körhinta.

Az egyik felirat szerint ez volt a világ legnagyobb körhintája, feltüntette a súlyát, azt, hány ezer villanykörte található összesen a gótikus összevisszaságban csüngő csillárokban és közölte, hogy tilos felmászni rá vagy felülni az állatokra.

És micsoda állatokra! Árnyékot akarata ellenére lenyűgözte a látvány és csak bámulta a körhintán keringő több száz életnagyságú teremtményt. Voltak itt létező állatok és képzeletbeliek és a kettő keveréke: mindegyik különböző. Látott sellőlányokat és sellőfiúkat, kentaurt és unikornist, elefántokat (egy nagyot, egy kicsit), bulldogot, békát és főnixet, zebrát, tigrist, mantikórt és baziliszkuszt, hintót húzó hattyúkat, egy fehér bikát, egy rókát, két iker rozmárt, még egy tengeri kígyót is, mindegyiket élénk színekre festették és hihetetlenül valóságosnak tűntek; a keringő véget ért és elkezdődött egy új. A körhinta még csak nem is lassított.

— Ez mire jó? — kérdezte Árnyék. — Oké, a legnagyobb a világon, állatok százai, villanykörték ezrei, és egyfolytában forog és senki nem ül rajta.

— Nem azért van itt, hogy üljenek rajta, mármint az emberek — mondta Szerda. — Azért van itt, hogy csodálják. Azért van itt, hogy *legyen.*

— Mint egy forgó imamalom — mondta Nancy. — Gyűjti az energiát.

— Akkor hol találkozunk a többiekkel? — kérdezte Árnyék. — Azt hittem, itt lesz a találkozó. De sehol senki.

Szerda felvillantotta riasztó mosolyát.

— Árnyék — mondta. — Túl sokat kérdezel. Nem azért fizetlek, hogy kérdezősködj.

— Bocsánat.

— Állj ide és segíts fel minket — mondta Szerda és az emelvényhez lépett, ahol a körhinta leírása lógott, meg a figyelmeztetés, hogy tilos felülni rá.

Árnyék arra gondolt, mond valamit, de inkább segített a többieknek egyesével felkapaszkodni. Szerda kifejezetten nehéz volt, Csernobog magától mászott fel, Árnyék vállán csak megtámaszkodott, Nancy pedig mintha súlytalan lett volna. Mindhárom öregember felkapaszkodott a szegélylécre, aztán egy lépéssel és egy szökkenéssel

fent voltak a forgó dobogón.

— No? — vakkantotta Szerda. — Nem jössz?

Árnyék, nem minden tétovázás nélkül, felhúzódzkodott a Világ Legnagyobb Körhintája mellé — bár lopott pillantással körülnézett, nem figyeli-e őket valaki a Ház személyzetéből. Ámultan és egy kicsit zavartan tudatosult benne, hogy sokkal jobban zavarja, amiért megszegte a körhinta előírásait, mint hogy ma délután egy bankrablásban segédkezett.

Mindegyik öreg választott magának egy hátast. Szerda egy aranyszín farkasra ült. Csernobog egy páncélos kentaurra kapaszkodott fel, akinek sisak rejtette az arcát. Nancy kuncogva felkúszott egy gigászi, ugrásra készülődő oroszlánra, akit ordítás közben örökített meg a szobrász. A Strauss-keringő fenséges dallama körbe-körbe sodorta őket.

Szerda mosolygott, Nancy elégedetten, öregesen recsegve nevetett, és mintha még a savanyú, öreg Csernobog is jól érezte volna magát. Árnyéknak úgy tűnt, hogy hatalmas súlyt emeltek le róla: a világ legnagyobb körhintáján ülő három öregember remekül érezte magát. És mi van akkor, ha kihajítják őket? Hát nem éri meg, nem ér meg bármit, ha valaki azt mondhatja, utazott a Világ Legnagyobb Körhintáján? Hát nem ér meg bármit, ha felülhetsz egy ilyen gyönyörűséges szörnyetegre?

Szemezett egy bulldoggal meg egy tengeri teremtménnyel, egy arany hordszékes elefánttal, aztán felmászott egy sasfejű, tigristestű lényre és kapaszkodott.

A Kék Duna keringő dallama a fejében hullámzott és zengett és csengett, az ezernyi csillár fénye csillogott és szilánkokra töredezett, egy szívdobbanásnyi időre gyerek volt megint és boldog, és mindehhez elég volt ülni a körhintán: meg sem mukkant, a sas-tigrisén ült a mindenség közepén és körülötte forgott a világ.

A zeneszón is túl hallotta a saját nevetését. Boldog volt. Mintha meg sem történt volna az utolsó harminchat óra, az utolsó három év, mintha az élete nem lett volna más, csak egy kisgyermek álma, aki San Franciscóban, a Golden Gate Parkban ül a körhintán, miután először visszatért az Államokba, egy kimerítő utazás, a hajó- és kocsiút után, és ott áll az édesanyja, büszkén figyeli őt, amint olvadt jégkrémet szopogat, szorosan kapaszkodik és reméli, hogy soha nem hallgat el a zene, a körhinta nem áll le soha, nem ér véget a forgás. Körbe és körbe és körbe…

Aztán kihunytak a fények és Árnyék meglátta az isteneket.

HATODIK FEJEZET

Szélesre tárva, őrizetlenül áll kapunk
Vad hordák zúdulnak be rajta
A Volga és a tatár sztyeppék népe
Arctalan kínai agyagfigurák
Maláj, szkíta, német, kelta és szláv
Hozzánk fut az óvilág nyomora elől;
Idegen isteneket és szokásokat hoznak
Vad szenvedélyük itt nyújtózik ki
Az utcákon harsog jöttment nyelvük
Hangja sértő a mi fülünknek
Bábel rettentő lármáját idézi.

Thomas Bailey Aldrich: „Az őrizetlen kapuk”, 1882

Árnyék az egyik pillanatban még a Világ Legnagyobb Körhintáján ült sasfejű tigrisébe kapaszkodva, aztán megnyúltak a vörös és fehér fények, megremegtek, kihunytak, és Árnyék csillagokkal teli óceánba zuhant, a keringő gépies dallamát pedig ütemes, lüktető robajlás váltotta fel, mintha cintányérok csapódtak volna egymáshoz, mintha hullámok törtek volna meg egy távoli tengerpart szikláin.

Nem világított más, csak a csillagok, de a hideg, tiszta fényben jól látszott minden. Hátasa nyújtózkodott, poroszkálni kezdett és Árnyék bal keze meleg szőrmét, jobbja tollakat tapintott.

— Jó menet volt, mi? — A hang a háta mögül hallatszott, a fülében és a fejében.

Árnyék lassan megfordult, és minden mozdulata kimerevedett állóképpé változva maradt mögötte, és mindegyik képen egy másodperc töredéke, egyetlen apró mozdulat tartott az örökkévalóságig. Az elméjét elárasztó képeknek nem volt semmi értelme: mintha egy szitakötő soklapú gyémántra emlékeztető szemén keresztül látta volna a világot, de mindegyik szemszögből teljesen más

látvány fogadta, és képtelen volt egyetlen értelmes egészként értelmezni mindazt, amit látott, vagy amiről legalábbis úgy hitte, hogy látja.

Ott volt Nancy úr, a színes bőrű, vékonyka bajuszt viselő öreg bácsi, aki kockás sportzakót hordott meg citromsárga kesztyűt, és a körhinta emelkedősüllyedő oroszlánján ült, fent a levegőben; de ugyanakkor, ugyanazon a helyen mást is látott, egy felékszerezett pókot, ami akkora volt, mint egy ló, szeme smaragdszín örvényként bámult le rá; és látott ott mást is, egy hihetetlenül magas férfit, tikfa színű bőrrel és három pár karral, lobogó, strucctollas fejdísszel, vörös csíkokkal kifestett arccal, aki két kezével a hatból szorosan markolta a vadállat sörényét; de volt még ott egy rongyos, fiatal, fekete fiú is, akinek be volt dagadva a bal lába és nyüzsögtek rajta a legyek; és utoljára, az összes többi mögött aprócska pók lapult egy fonnyadt, okkersárga levél alatt.

Árnyék látta mindezt, és tudta, hogy ez mind ugyanaz a dolog.

— Ha nem csukod be a szádat — mondta az a sok minden, ami Nancy úr volt —, még a végén belerepül valami.

Árnyék becsukta a száját és nyelt egy nagyot.

Volt ott egy domb, azon egy fából épült csarnok, úgy egy mérföldre tőlük. Poroszkálva megindultak arrafelé, hátasaik patái és lábai hangtalanul tapodták a száraz homokot a tenger szélén.

Csernobog gyorsabb iramra nógatta a kentaurját. Rápaskolt hátasa emberi karjára.

— Ez igazából nem is történik meg — szólt oda Árnyéknak. Siralmasan csengett a hangja. — Az egész a fejedben van. Jobb, ha nem is gondolsz rá.

Árnyék ősz hajú, vén kelet-európai bevándorlót látott, igen kopott esőkabátban, egyetlen vasfoggal. De látott mást is, egy zömök, fekete valamit, ami sötétebb volt az őket körülvevő sötétségnél, szeme mint két izzó széndarab; és volt ott egy herceg, hosszú, lobogó fekete hajjal, hosszú, fekete bajusszal, akinek vér borította az arcát és kezét, és egy medvebőr bundát leszámítva mezítelenül lovagolt félig ember, félig vadállat hátasán, arcát, felsőtestét pedig elborították a kék, tetovált spirálok és örvények.

— Kik vagytok? — kérdezte Árnyék. — Mik vagytok?

A tenger mellett ügettek. A hullámok könyörtelenül ostromolták az éjszakai partot.

Szerda Árnyék mellé irányította a farkasát, amiből hatalmas, szénszürke, zöld szemű vadállat vált. Árnyék hátasa rémülten elugrott előle, de ő megsimogatta a nyakát és a fülébe súgta, hogy ne féljen. Az állat tigrisfarka dühösen csapkodott. Árnyéknak úgy tűnt, volt velük még egy farkas, annak az ikertestvére, amin Szerda lovagolt, és a homokdűnék között követte őket, éppen csak látótávolságon kívül.

— Ismersz engem, Árnyék? — kérdezte Szerda. Büszkén felszegett fejjel ült a farkasán. Jobb szeme csillogott és villogott, a bal szeme fénytelen volt. Köpönyeget viselt, öblös csuklyával, mint a szerzetesek, arca megbújt az árnyékában. — Mondtam, hogy elárulom neked számtalan nevemet. Halld hát, miképpen szólítanak engem. Én vagyok az, Aki Örvend a Háborúnak, a Komor, a Rabló és a Harmadik. A Félszemű. A Legnagyobb. Az Igazságok Tudója. Én vagyok Grimnnir és a Csuklyás Férfi. Én vagyok a Mindenek Atyja és a Pálcát Hordó Gondlir. Annyi nevem van, mint amennyi szél van a világban, és annyi rangom, mint ahány módozata a halálnak. Két hollóm neve Huginn és Muninn, Gondolat és Emlékezet; két farkasom Freki és Geri; hátasom az akasztófa. — Két kísértetszürke holló telepedett meg a vállán, mint két átlátszó madárburok, csőrüket Szerda *fejébe* dugták, mintha meg akarnák ízlelni az agyát, aztán felrebbentek és ismét elrepültek.

Miben higgyek? — gondolta Árnyék, és mélyen dübörgő hang felelt neki, valahonnan a világ alól: Mindenben.

— Odin? — kérdezte Árnyék, és a szél elkapta szót az ajkáról.

— Odin — suttogta Szerda, és a koponyák fövenyén megtörő hullámok robaja sem volt elég hangos ahhoz, hogy elnyomja ezt a suttogást. — Odin — mondta Szerda, mint aki ízlelgeti a szót. — Odin — mondta Szerda, és hangja győzedelmes kiáltásként visszhangzott látóhatár és látóhatár között. Neve hízni kezdett, megnőtt és betöltötte a világot, mint Árnyék fülét a lüktetve doboló vér hangja.

És aztán, mint egy álomban, már nem a csarnok felé lovagoltak. Már ott is voltak, hátasaik a fal melletti jászolba kötve pihentek.

A csarnok hatalmas volt, de kezdetleges. A tető zsúpból készült, a falak fából. A csarnok közepén tűz lobogott, és a füst csípte Árnyék szemét.

— Az én elmémben kellett volna találkoznunk — motyogta Nancy úr Árnyéknak. — Ott melegebb lenne.

— Az ő fejében vagyunk?

— Többé-kevésbé. Ez itt Valaskjalf. A régi csarnoka.

Árnyék megkönnyebbülten látta, hogy Nancy ismét öregember, sárga kesztyűben, bár az árnyéka rázkódott, remegett és állandóan változott a lángok fényében, és amivé változott, nem mindig volt emberi.

A fal mellett falócák álltak, és talán tíz ember ült vagy ácsorgott ott. Tisztes távolságot tartottak egymástól: meglehetősen vegyes társaság volt, akadt köztük egy sötét bőrű, matrónaszerű asszony piros száriban, néhány lestrapált külsejű üzletember és még néhányan, akik olyan közel ültek a tűzhöz, hogy Árnyék nem látta őket.

— Hol vannak? — súgta Szerda hevesen Nancy fülébe. — Nos? Hol vannak? Több tucatnyian kellene lennünk. Több tucatnyian!

— A meghívást te intézted — felelte Nancy. — Szerintem az is

csoda, hogy ennyit sikerült összeszedned. Mit gondolsz, ne meséljek el egy történetet kezdésképpen?

Szerda a fejét csóválta.

— Szó sem lehet róla.

— Nem tűnnek túl barátságosnak. Egy történet mindig jól jön, ha meg akarod nyerni őket. És nincsen bárdod, aki énekelhetne nekik.

— Csak semmi történetet — mondta Szerda. — Most nem. Később majd lesz rájuk idő. Most nincsen.

— Nem kellenek történetek. Rendben. Akkor csak felrázom őket. — És Nancy úr könnyed mosollyal az arcán besétált a tűz fénykörébe.

— Tudom, mi jár a fejetekben — mondta. — Arra gondoltok, mit keres itt Compé Anansi, minek jártatja a száját, amikor a Mindenek Atyja hívott ide benneteket, akárcsak engem? Nos, tudjátok, az embereket néha emlékeztetni kell dolgokra. Amikor bejöttem, körülnéztem és arra gondoltam, hol vannak a többiek? De aztán eszembe jutott, hogy azért, mert mi kevesen vagyunk és ők sokan, mert mi gyengék vagyunk, ők pedig erősek, még nem biztos, hogy vesztettünk.

— Tudjátok, történt egyszer, hogy megláttam Tigrist a folyónál: minden állat közül neki voltak a legnagyobb heréi, a legélesebb karmai és két elülső foga hosszú volt, mint a kés, és éles, mint a kard. És azt mondtam neki, Tigris testvér, menjél csak úszni, majd vigyázok én a golyóidra. Olyan büszke volt a golyóira. Szóval beugrott a folyóba úszni, én meg felvettem a golyóit és ott hagytam neki az én kicsike pókgolyóimat. És tudjátok, mit csináltam azután? Elrohantam, olyan gyorsan, ahogyan a lábam csak bírta.

— A szomszéd városig meg sem álltam. Ott aztán megláttam a Vén Majmot. Csodálatosan nézel ki, Anansi, mondta nekem a Vén Majom. Mire én azt feleltem, tudod, mit énekelnek a másik városban? Mit énekelnek, kérdi ő. A legmókásabb dalt, az ám, mondom neki én. Aztán táncra perdültem és azt daloltam.

Tigrisgolyókat, igen
A tigris golyóit ettem
Soha többé nem állít meg senki
Többet nem fog senki fenyegetni
Mert a tigris heréit ettem
A tigris golyóit ettem.

— Vén Majom úgy kacagott, majd kipukkadt, az oldalát fogta és rázkódott a nevetéstől, aztán rákezdett a dalra, csettintgetett hozzá és két lábra állva ugrándozott. Ez remek nóta volt, mondja, az összes barátomnak el fogom énekelni. Tedd azt, felelem neki, aztán elindulok vissza a folyóhoz.

— A folyónál fel-alá járkál Tigris, csak úgy csapkod a farkával, ég felé mered a füle meg a nyakán a szőr, amennyire lehet, és csattogva kapkodja a bogarakat borotvaéles, hatalmas fogaival és szemében narancsszín láng lobog. Kegyetlen, ijesztő és nagy, de a lábai között a világ legkisebb golyói csüngenek a világ legapróbb, legfeketébb, legaszottabb zacskójában.

— Hé, Anansi, mondja, amikor meglát. Neked vigyáznod kellett volna a golyóimra, amíg én úszni voltam. De amikor kijöttem a vízből, nem láttam mást a parton, csak ezeket a fekete, aszott, használhatatlan pókgolyókat, amiket most viselek.

— Én mindent megtettem, mondom neki, de megjelentek ezek a majmok és felfalták a golyóidat, és amikor szóltam nekik, letépték az enyémet. És annyira elszégyelltem magamat, hogy elszaladtam.

— Hazudsz, Anansi, mondja Tigris. Felfalom a májadat. De akkor meghallja a majmokat, akik lejöttek a városból a folyóhoz. Tucatnyi boldog majom ugrándozik az ösvényen és csettintget az ujjával és olyan hangosan dalol, ahogyan a torkukon kifér:

Tigrisgolyókat, igen
A tigris golyóit ettem
Soha többé nem állít meg senki
Többet nem fog senki fenyegetni
Mert a tigris heréit ettem
A tigris golyóit ettem.

— És Tigris felmordul, felordít, beront utánuk az erdőbe, a majmok meg visítanak és felrohannak a legmagasabb fára. Én megvakargatom szép új, nagy golyóimat, átkozottul jó érzés vékonyka lábaim között tudni őket, és elsétálok haza. És Tigris mind a mai napig kergeti a majmokat. Tehát ne feledjétek: csak azért, mert kicsik vagytok, attól még lehettek erősek.

Nancy úr elmosolyodott, fejet hajtott, széttárta a karját, profi előadóként fogadta a tapsot meg a kacagást, aztán megfordult és visszasétált Árnyék és Csernobog mellé.

— Ha jól emlékszem, azt mondtam, csak semmi történetet — jegyezte meg Szerda.

— Ezt nevezed történetnek? — kérdezte Nancy. — Csak megköszörültem a torkomat. Megpuhítottam őket. Eredj, nyűgözd le őket.

Szerda belépett a tűz fénykörébe: egy nagydarab öregember, üvegszemmel, barna öltönyben és divatjamúlt Armani kabátban. Megállt, végignézett a padokon ülő alakokon és sokáig nem mondott semmit. Árnyék eddig nem is hitte, hogy lehetséges ilyen hosszú ideig hallgatni, úgy, hogy az ne legyen kínos. Aztán Szerda megszólalt.

— Ismertek — mondta. — Mindannyian ismertek. Néhányótoknak nincs oka kedvelni, de akár szerettek, akár nem, ismertek.

A padokon ülők megmoccantak, izegtek-mozogtak.

— Hosszabb ideje itt vagyok, mint közületek a legtöbben. Hozzátok hasonlóan én is úgy hittem, elboldogulhatunk azzal, amink van. A boldogsághoz ugyan nem elegendő, de fenn tudjuk tartani magunkat. — Úgy fest, hogy mindez megváltozott. Vihar közeleg, és ez a vihar nem a mi kezünk munkája.

Elhallgatott. Előrelépett és összefonta a karját a mellkasán.

— Amikor az emberek megérkeztek Amerikába, mi is velük jöttünk. Magukkal hoztak engem, Lokit, Thort, Anansit és az Oroszlán-Istent, a leprikónokat, a cluracant meg a banshee-t, Kuberát és Holle anyót, Astarothot és titeket. A gondolataik közé bújtunk és gyökeret eresztettünk bennük. A telepesekkel együtt átkeltünk az óceánon az új világba.

— Ez a föld mérhetetlenül nagy. A népünk hamarosan elfeledkezett rólunk, úgy maradtunk meg az emlékeikben, mint az óvilág teremtményei, akik nem jöttek el velük. Igazi híveink meghaltak vagy nem hittek bennünk többé, és mi elveszetten, riadtan és kisemmizve, a megmaradt kevéske imádaton vagy hiten tengődtünk tovább. És úgy éltünk, ahogyan csak tudtunk.

— Ezt tettük hát, folytattuk, minden dolgok legszélére szorulva, ahol senki sem figyelt ránk túlságosan.

— Nézzünk szembe a tényekkel és ismerjük el, kevés befolyással rendelkezünk. Ragadozók vagyunk, lopunk az emberektől, és ebből tartjuk fenn magunkat; vetkőzünk és kurválkodunk és túl sokat iszunk; benzinkúton dolgozunk, lopunk, csalunk és a társadalom repedéseiben húzzuk meg magunkat. Öreg istenek vagyunk ebben az istenek nélküli, fiatal világban.

Elhallgatott. Komoran nézett végig a hallgatóságán, mint egy politikus. Azok szenvtelenül bámultak rá vissza, maszkszerű, rezzenéstelen arckifejezéssel. Szerda megköszörülte a torkát és nagyot köpött a tűzbe. Az fellángolt és bevilágította a csarnok belsejét.

— Na most, mint arról magatok is számtalan alkalommal meggyőződhettetek, Amerikában új istenek növekednek a hit gyarapodó csomópontjaiban: a hitelkártyák és a sztrádák istenei, az interneté és a telefonoké, a rádió, a kórház, a televízió istenei, a műanyagé, a riasztóké és a neonoké. Büszkék, kövérek és ostobák, akik pöffeszkedve örülnek saját fontosságuknak és fiatalságuknak.

— Tudnak rólunk, félnek tőlünk és gyűlölnek minket — mondta Odin. — Magatokat csapjátok be, ha másként gondoljátok. Ha tudnak, elpusztítanak minket. Ideje összefognunk. Ideje tennünk valamit.

A vörös szárit viselő öreg nő belépett a fénykörbe. Homlokát apró, sötétkék drágakő ékesítette. Csak annyit mondott:

— Ilyen ostobaság miatt hívtál minket ide? — És ámulattal keveredett bosszúsággal felhorkantott.

Szerda összehúzta a szemét.

— Én hívtalak ide, igen. De ez fontos dolog, Mama-dzsi, nem ostobaság. Ezt még egy gyermek is belátná.

— Tehát én csak egy gyermek vagyok, igaz? — A nő megrázta az ujját Szerda felé. — Már öregen éltem Kalighatban, amikor még nem is álmodtak rólad, ostoba vénember. Gyermek vagyok? Hát legyek, de akkor sincs értelem az ostobaságaidban.

Egy pillanatra Árnyék megint két dolgot látott egyszerre: látta az öregasszonyt, akinek sötét arcára ráncokat rajzolt az idő és az elégedetlenség, de a háta mögött állt valami nagy, egy meztelen nő, akinek a bőre olyan fekete volt, mint egy új bőrkabát, ajka és nyelve vörös, mint az artériás vér. Nyakát koponyákkal ékesítette, számtalan kezében késeket tartott, kardokat meg levágott fejeket.

— Nem neveztelek gyermeknek, Mama-dzsi — mondta Szerda békítően. — De egyértelműnek tűnik, hogy…

— Az egyetlen dolog, ami egyértelműnek tűnik — mutatott rá a fekete nő (és vele együtt, mögötte, felette, a testén keresztül ugyanazt mutatta egy fekete, karmos ujj) —, az, hogy te dicsőségre vágysz. Hosszú ideje békében élünk ebben az országban. Néhányan jobban, mint egyesek, ebben egyetértek. Én jól élek. Van egy inkarnációm Indiában, neki sokkal jobban megy, de legyen. Nem vagyok irigy. Láttam felbukkanni az újakat, és láttam őket eltűnni. — Leeresztette a kezét. Árnyék látta, hogy a többiek a nőt nézik, mindenki másképpen: tisztelettel, ámulattal, zavartan. — Egy pillanattal ezelőtt még a vasutat istenítették. De a vas isteneit ugyanúgy elfeledték, mint a smaragdvadászokat…

— A lényeget, Mama-dzsi — mondta Szerda.

— A lényeget? — A nő orrlyukai kitágultak. Szája sarka legörbült. — Én… és én nyilvánvalóan csak egy gyermek vagyok… azt mondom, várjunk. Ne tegyünk semmit. Nem tudjuk, veszélyesek-e ránk.

— Akkor is ezt tanácsolod majd, ha egy éjszaka eljönnek érted, és vagy megölnek, vagy elfognak?

A nő megvető, meglepett arccal nézett rá: ez jól látszott a fintorában, szemöldöke ívében, abban, ahogyan az orrát tartotta.

— Ha megpróbálják — mondta —, majd rájönnek, hogy engem nehéz elkapni és még nehezebb megölni.

A mögötte ülő zömök fiatalember torkát köszörülve hívta fel magára a figyelmet, aztán mélyen zengő hangon megszólalt:

— Mindenek Atyja, az én embereim kényelmesen élnek. A legtöbbet hozzuk ki abból, amink van. Ha a háborúd visszaüt ránk, mindent elveszíthetünk.

Szerda csak annyit mondott:

— Már elveszítettetek mindent. Én lehetőséget kínálok rá, hogy visszaszerezzetek belőle valamennyit.

Miközben beszélt, fellángolt a tűz és megvilágította a jelenlévők arcát.

Ezt nem hiszem el — gondolta Árnyék. — Semmit sem hiszek el belőle. Talán még mindig csak tizenöt éves vagyok. Mama él és még nem ismerem Laurát. Ami eddig történt, nem más, csak egy különösen valóságos álom. — De ezt sem tudta teljesen elhinni. Az ember csak az érzékeivel hihet: azokkal az eszközökkel, amelyekkel a világot szemléljük, a látásunkkal, a tapintásunkkal, az emlékezetünkkel. Ha ezek hazudnak nekünk, nem bízhatunk semmiben. És még ha nem is hiszünk nekik, csak azt az utat járhatjuk, amit érzékeink mutatnak nekünk; és egészen a végéig nem térhetünk le róla.

Aztán kilobbant a tűz és a sötétség elnyelte Valaskjalfot, Odin Csarnokát.

— Most mi van? — suttogta Árnyék.

— Most visszatérünk a körhintához — motyogta Nancy úr —, és a vén Félszemű meghív minket vacsorára, megkeneget néhány tenyeret, megcsókol pár csecsemőt és az i betűs szó nem hangzik el többé.

— I betűs szó?

— Istenek. Mit csináltál, édes fiam, amikor az észt osztogatták?

— Valaki elmesélte, hogyan lopta el egy tigris golyóit, és azon gondolkoztam, mi lett a vége.

Nancy úr kuncogott.

— De nem oldódott meg semmi. Nem egyeztek meg semmiben.

— Lassan dolgozza meg őket. Egyesével veszi őket kezelésbe. Majd meglátod. A végén úgyis beadják a derekukat.

Árnyék érezte, hogy szél támad valahonnan, felborzolja a haját, végigsimít az arcán és magával húzza.

A világ legnagyobb körhintája mellett álltak és a Császári keringőt hallgatták.

A terem túloldalán csapatnyi ember beszélgetett Szerdával, ránézésre turisták, pontosan annyian, mint ahányan Szerda árnyékos csarnokában megjelentek.

— Erre! — bömbölte Szerda, és kivezette őket az egyetlen kijáraton, ami egy hatalmas szörny tátott száját formázta, aki éles fogaival bármikor cafatokká téphetné őket. Úgy sétálgatott közöttük, mint egy politikus, hízelegve, bátorítóan, mosolyogva, udvariasan ellenkezve, békítően.

— Megtörtént egyáltalán? — kérdezte Árnyék.

— Mi történt meg, szaragyú? — kérdezte Nancy úr.

— A csarnok. A tűz. Tigrishere. A körhintázás.

— A fenébe is, a körhintán utazni tilos. Nem láttad a táblákat? Most pedig csönd legyen.

A szörnyeteg szája az Orgonák Termébe nyílt, ami zavarba ejtette Árnyékot — nem jártak már itt egyszer? Másodszorra is ugyanolyan furcsa volt. Szerda előre ment, fel valami lépcsőn, és elhaladtak az Apokalipszis négy lovasának életnagyságú, mennyezetre függesztett modellje mellett, aztán a nyilakat követve kijutottak a közeli kijáraton.

A sort Árnyék és Nancy zárta. Aztán kijutottak a Sziklára Épült Házból, elsétáltak az ajándékbolt mellett és elindultak a parkoló felé.

— Kár, hogy korán el kellett jönnünk — mondta Nancy úr. — Reméltem, hogy megnézhetem a világ legnagyobb gépzenekarát.

— Én láttam — mondta Csernobog. — Nem nagy durranás.

Az étterem tíz percre volt, az út mellett. Szerda minden vendéggel közölte, hogy ő fizeti a vacsorát, és már megszervezte a szállítást azok számára, akik nem rendelkeznek járművel.

Árnyék nem értette, hogyan jutottak el egyáltalán a Sziklára Épült Házba jármű nélkül, és miként szándékoznak elmenni innen, de nem szólt semmit. Ez volt a legokosabb, amit mondhatott.

Az autót megtöltötték Szerda vendégei, akiket el kellett vinnie az étteremig: a vörös szárit viselő nő ült vele előre. Hátul ketten ültek: a köpcös, furcsa külsejű fiatalember, akinek nem értette rendesen a nevét, de úgy hangzott, mint az Elvis, meg egy sötét öltönyt viselő férfi, akire egyáltalán nem emlékezett.

A férfi mellett állt, amikor az beszállt a kocsiba, kinyitotta neki az ajtót és becsukta mögötte, de semmi sem jutott róla eszébe. Megfordult és alaposan megjegyezte magának az arcát, a haja színét, a ruháját, amíg biztosra nem vette, hogy felismerné, ha újra találkoznának, majd visszafordult, és a férfi máris kiesett az emlékei közül. Futó benyomás maradt meg benne, valami a sok pénzről, de semmi több.

Fáradt vagyok — gondolta. Jobbra pillantott és lopva végigmérte az indiai nőt. Figyelmét nem kerülte el a koponyákkal díszített apró ezüst nyaklánc, a karkötője, amin stilizált kezek és fejek csilingeltek, ha megmozdult, meg a homlokát ékesítő kék gyémánt. Fűszer-, kardamom, szegfűszeg- és virágillata volt. Haja helyenként őszült és elmosolyodott, amikor észrevette Árnyék tekintetét.

— Nevezzen Mama-dzsinek — mondta.

— A nevem Árnyék, Mama-dzsi — mondta Árnyék.

— Mi a véleménye munkáltatója terveiről, Árnyék úr?

Árnyék lassított, mert hosszú, fekete kamion húzott el mellettük, és lefröcskölte őket latyakkal.

— Én nem kérdezek, ő nem mesél — felelte.

— Ha engem kérdez, egy utolsó nagy küzdelemre áhítozik. Dicsőséges kivonulást akar. Azt bizony. Mi meg elég öregek vagy elég ostobák vagyunk ahhoz, hogy néhányan igent mondjanak rá.

— Nem feladatom kérdezősködni — mondta Árnyék. A nő csilingelő nevetése betöltötte a kocsit.

A hátul ülő férfi — nem a furcsa fiatalember, hanem a másik — mondott valamit, amire Árnyék válaszolt, de egy pillanattal később semmire sem emlékezett az egészből.

A különös fiatalember nem szólt semmit, de most dúdolni kezdett magában, mély, dallamos basszus hangon, amibe beleremegett, szinte vibrált a kocsi belseje.

A furcsa fiatalember átlagos magasságú volt, de különös testalkatú: Árnyék hallott már hordónyi mellkasokról, de eddig nem társult kép a hasonlat mellé. Ennek a férfinak hordónyi mellkasa volt, lába akár, igen, akár a fatörzs, keze pedig, pontosan, akár egy oldalnyi sonka. Csuklyás, fekete zubbonyt viselt, több pulóvert, vastag kezeslábast, és mindehhez fehér teniszcipőt, ami sem a téli időhöz, sem az öltözékéhez nem illett, és akkora volt, mint egy cipősdoboz. Virsliujjai vége lapos volt és szögletes.

— Nem semmi, ahogyan dúdol — szólt hátra Árnyék.

— Elnézést — mondta a különös fiatalember mély, nagyon mély hangon és zavartan. Abbahagyta a dúdolgatást.

— Ne, nekem tetszett — mondta Árnyék. — Folytassa.

A furcsa fiatalember tétovázott, aztán ismét nekiállt zümmögni, ugyanolyan mély és vibráló hangon, mint az előbb. Ez alkalommal szavak is keveredtek a dúdolásba. — Le, le, le, le… — dalolta, olyan mélyen, hogy beleremegtek az ablakok —, le, le, le.

Az út menti házak ereszei karácsonyi fényekbe öltöztek. Akadt mindenféle, a hunyorgó, diszkrét, aranyszín lámpáktól kezdve a hóembereket, mackókat és többszínű csillagokat ábrázoló óriás alakzatokig.

Árnyék megállt az étterem előtt, ami egy nagy csűrszerű épület volt, és kitette az utasokat a bejárat előtt. Aztán elvitte a kocsit a hátsó parkolóba. Sétálni akart egy kicsit, egyedül, a hidegben, hogy kitisztuljon a feje.

Egy fekete kamion mellett tette le az autót. Lehet, hogy ugyanez a kamion húzott el mellette az előbb. Becsukta az ajtót, és csak állt ott, lélegzete felhőként gomolygott a levegőben.

Szinte látta maga előtt a benti jelenetet, Szerdát, aki egy nagy asztalhoz ülteti a vendégeit és átrendezi a termet. Azon tűnődött, vajon tényleg Káli ült-e az első ülésen, és mi lehetett az a valami hátul…

— Hé, haver, van tüzed? — kérdezte egy félig ismerős hang, és Árnyék már fordult, hogy szóljon, sajnos nincsen, akarta mondani, de a fegyver markolata a bal szeme felett találta el, és felbukott. Zuhanás közben kinyújtotta a kezét, hogy megkapaszkodjon valamiben. Valaki puha dolgot tömött a szájába, nehogy kiabálni tudjon és

ragasztószalaggal rögzítette: könnyed, gyakorlott mozdulatokkal, mint egy csirkét belező hentes.

Árnyék kiáltani próbált, figyelmeztetni akarta Szerdát, a többieket, de csak elfojtott nyöszörgés szakadt ki belőle.

— A zsákmány odabent van — mondta a félig ismerős hang. — Mindenki a helyére. — Alig érthető hang recsegett választ egy adóvevőből. — Menjünk be és kapjuk el őket.

— Mi legyen a nagydarabbal? — kérdezte egy másik hang.

— Kötözzétek meg és vigyétek el — felelte az első.

Zsákszerű csuklyát húztak Árnyék fejére, ragasztószalaggal kötötték össze a csuklóját meg a bokáját, berakták egy kamion hátuljába és elhajtottak.

Az apró szobában, ahová Árnyékot zárták, nem voltak ablakok. Volt ott egy műanyag szék, egy pehelykönnyű, összecsukható asztal és egy letakart vödör, ami ideiglenes vécéként szolgált. A padlón hat láb hosszú sárga, műanyag hab szivacscsík hevert, meg egy vékony takaró, rajta régen megkérgesedett, barna foltokkal: Árnyék nem tudta eldönteni, vér, szar vagy étel maradványai-e, és nem is volt kedve megvizsgálni. Fent a magasban, egy fémrács mögött csupasz villanykörte világított, de Árnyék sehol sem látott villanykapcsolót. A villany végig égett. Az ajtónak ezen az oldalán nem volt kilincs.

Éhes volt.

Miután az ijesztő alakok letépték a ragasztószalagot a csuklójáról, bokájáról és a szájáról, majd belökték a szobába, első dolga volt körbesétálni és alaposan szemügyre venni a helyiséget. Megdöngette a falat. Tompán fémes hangja volt. A szoba tetején apró ventilátor forgott. Az ajtó szilárdan be volt zárva.

A bal szemöldöke feletti sebből lassan szivárgott a vér. Fájt a feje.

A padlót nem fedte szőnyeg. Megdöngette. Ugyanolyan hangot adott, mint a fal. Levette a vödörről a tetőt, belevizelt és megint letakarta. Az órája szerint csak négy óra telt el az étterem elleni rajtaütés óta.

A tárcája eltűnt, de a pénzét meghagyták.

Leült a székre, a kártyaasztal mellé. Az asztallapot cigarettanyomokkal elcsúfított zöld filc borította. Árnyék gyakorolt: látszólag átlökdöste a pénzeket az asztalon. Aztán fogott két negyeddollárost és kitalálta az Értelmetlen Érmetrükköt.

Jobb kezében elrejtett egy negyeddollárost, a másikat jól láthatóan megmutatta a bal keze mutatóujja és hüvelykje között. Aztán úgy csinált, mintha elvenné a pénzt a baljából, pedig valójában visszaejtette a tenyerébe. Kinyitotta a jobb tenyerét és megmutatta az érmét, ami végig ott volt.

A pénztrükkben az volt a jó, hogy teljesen lefoglalta az agyát; vagyis nem tudta megcsinálni, ha ideges volt vagy dühös, ezért az

illúziók gyakorlása megnyugtatta és megtisztította a gondolatait a zavar és a félelem felhőitől, még ha egyedül, saját magának, teljesen haszontalanul is csinálta — mert hatalmas erőfeszítést és ügyességet igényelt úgy tenni, mintha egyik kezéből a másik kezébe ejtene egy pénzt, pedig ha valóban megteszi, semmilyen képzettség nem kellett volna hozzá.

Belekezdett egy még értelmetlenebb trükkbe: a féldollárost egycentessé változtató egykezes mutatványba, de most két negyeddollárossal csinálta. Az érmék felváltva tűntek el és bukkantak fel: amikor elkezdte, az egyik látszott, a másik nem. A szájához emelte a kezét, ráfújt a látható pénzdarabra, majd a klasszikus módon eltüntette a tenyerében, miközben az első két ujjával előszedte és megmutatta a rejtett érmét. Az egész úgy nézett ki, mintha a szájához emelné a pénzt, ráfújna, ismét leeresztené a kezét és mindezt végig ugyanazzal a negyeddollárossal.

Ezt csinálta, újra meg újra meg újra.

Arra gondolt, vajon megölik-e, és az egyik keze megremegett, éppen csak egy kicsit, és az egyik pénz kiesett az ujjal közül, le a kártyaasztal koszos, zöld filclapjára.

Aztán eltette a pénzeket, mert már képtelen volt gyakorolni, és elővette a Szabadság arcával díszített érmét, amit Zorja Polunocsnajától kapott, szorosan megmarkolta és várt.

Az órája szerint hajnali három volt, amikor a félelmetes alakok visszatértek kihallgatni. Két férfi, sötét öltönyben, sötét hajjal és csillogó, fekete cipőben. Ijesztőek voltak. Egyiküknek szögletes álla volt, széles válla, dús haja, alaposan megrágcsált körme, és úgy festett, mint aki sokat rögbizett a középiskolában, a másik kopaszodott, ezüstkeretes, kerek szemüveget hordott és manikűrözte a körmét. Habár egyáltalán nem hasonlítottak egymásra, Árnyékban felmerült, hogy egy bizonyos szinten, talán a sejtjeikben ez a két férfi egy és ugyanaz. Megálltak az asztal két oldalán és lenéztek rá.

— Milyen régóta dolgozik Cargónak, uram? — kérdezte az egyik.

— Nem tudom, miről beszél — mondta Árnyék.

— Szerdának hívja magát. Grimmnek. Atyának. Vén fickó. Magát is látták a társaságában, uram.

— Néhány napja dolgozom neki.

— Ne hazudjon nekünk, uram — mondta a szemüveges, félelmetes férfi.

— Oké — mondta Árnyék. — Nem fogok. De akkor is csak néhány napról van szó.

A másik ijesztő férfi, akinek simára borotvált álla volt, előrehajolt és két ujja közé fogta Árnyék fülét. Megcsavarta és megszorította. Nagyon fájt.

— Figyelmeztettük, hogy nekünk ne hazudjon, uram — mondta

lágyan. Aztán elengedte Árnyék fülét.

Mindkét férfi zakója alatt pisztoly dudorodott. Árnyék nem próbálkozott semmivel. Úgy viselkedett, mintha megint a börtönben lenne. *Csináld végig egyedül* — gondolta. — *Ne mondj nekik semmit, amit még nem tudnak Ne kérdezősködj.*

— Veszélyes emberekkel barátkozik, uram — mondta az ijesztő, szemüveges férfi. — Nagy szolgálatot tesz az országnak, ha hajlandó tanúvallomást tenni. — Kedvesen elmosolyodott. Én vagyok a jó zsaru — mondta a mosolya.

— Értem — felelte Árnyék.

— Ha pedig nem hajlandó segíteni nekünk, uram — mondta a simára borotvált arcú —, megtudhatja, milyen az, ha rossz kedvünk van. — Széles mozdulattal gyomorszájon vágta Árnyékot és kiszorította belőle a levegőt. Ez nem kínzás, gondolta Árnyék, csak kijelentés: Én vagyok a rossz zsaru. Öklendezett.

— Nem akarom, hogy rossz kedvük legyen — mondta aztán, amikor ismét kapott levegőt.

— Mi nem kérünk mást, uram, csak az együttműködését.

— Megkérdezhetem… — zihálta Árnyék *(Ne kérdezősködj* — gondolta, *de már későn, mert kicsúszott a száján a kérdés)* — megkérdezhetem, kikkel fogok együttműködni?

— A nevünket akarja tudni? — kérdezte a borotvált arcú. — Magának elment az esze.

— Nem, igaza van — mondta a szemüveges. — Lehet, hogy így könnyebben megered a nyelve. — Árnyékra pillantott és fogkrémreklámmosolyt villantott felé. — Üdv. Én Szikla úr vagyok. A kollégám Deszka úr.

— Igazából azt szerettem volna tudni, kinek dolgoznak — mondta Árnyék. — CIA? FBI?

Szikla megcsóválta a fejét.

— Tyű. Ez többé már nem ilyen egyszerű, uram. Minden sokkal bonyolultabb lett.

— Magánszektor — mondta Deszka —, közszféra. Tudja. Rengeteg az áthatás mostanában.

— De biztosíthatom — tette hozzá Szikla, újabb ragyogó mosolyt villantva Árnyék felé —, mi vagyunk a jó fiúk. Nem éhes, uram? — Zakója zsebébe nyúlt és előhúzott egy szelet Snickerst. — Tessék. Ajándék.

— Kösz — mondta Árnyék. Kibontotta a csokit és megette.

— Gondolom, szívesen leöblítené valamivel. Kávét? Sört?

— Vizet, legyen szíves — mondta Árnyék.

Szikla az ajtóhoz sétált és kopogott. Kiszólt valamit a folyosón álló őrnek, aki bólintott és egy perccel később egy műanyag pohár hideg vízzel tért vissza.

— CIA — mondta Deszka. Szomorúan megcsóválta a fejét. — Micsoda barmok. Hé, Szikla. Hallottam egy új CIA-viccet. Figyelj: hogyan lehetünk biztosak abban, hogy a CIA-nak nem volt köze a Kennedy-gyilkossághoz?

— Nem tudom — mondta Szikla. — Hogyan?

— Hiszen meghalt, nem? — mondta Deszka.

Mindketten nevettek.

— Jobban érzi magát, uram? — kérdezte Szikla.

— Azt hiszem.

— Akkor miért nem meséli el nekünk, uram, mi történt ma este?

— Turistáskodtunk. Elmentünk a Sziklára Épült Házba. Elmentünk enni valamit. A többit tudják.

Szikla hatalmasat sóhajtott. Deszka csalódottnak tűnt, megcsóválta a fejét, aztán térdkalácson rúgta Árnyékot. Rettenetesen fájt. Aztán Deszka lassan Árnyék hátába nyomta az öklét, a jobb veséje felett, majd ütött, keményen, és ez még jobban fájt, mint a térde.

Nagyobb vagyok, mint ők — gondolta. — *Elbánok velük* — De fegyver volt náluk; és ha — valahogyan — megölné vagy leütné őket, még mindig össze lenne zárva velük egy cellába. (De lenne egy pisztolya. Két pisztolya.) (*Nem.*)

Deszka úr hozzá sem ért Árnyék arcához. Nem hagyott látható sebeket. Semmi maradandó: csak ököl- és talpnyomok a felsőtestén és a térdén. Fájt. Árnyék szorosan markolta ezüst dollárját és várta, hogy vége legyen ennek az egésznek.

És egyszer csak, túlságosan is sokára, abbamaradt az ütlegelés.

— Néhány óra múlva találkozunk — mondta Szikla. — Tudja, Deszka barátomnak szörnyen fájt, hogy ezt kellett tennie. Mi értelmes emberek vagyunk. Mint említettem, mi vagyunk a jó fiúk. Maga a rossz oldalon áll. Tényleg, miért nem alszik egy keveset?

— Jobb lesz, ha lassan elkezd minket komolyan venni — mondta Deszka.

— A kollégám nem mond butaságot, uram — mondta Szikla. — Gondolja végig.

Becsapódott mögöttük az ajtó. Árnyék kíváncsi volt, vajon lekapcsolják-e a lámpát, de nem tették meg, és a villanykörte úgy izzott odafent, mint egy jéghideg szem. Végigkúszott a padlón a sárga habszivacsig, rámászott és magára húzta a vékony takarót, lehunyta a szemét és a semmibe, az álmokba kapaszkodott. Telt-múlt az idő.

Ismét tizenöt éves volt és haldoklott az anyja és valami fontosat próbált elmondani neki, de Árnyék nem értette a szavait. Álmában megmozdult, a felsajduló fájdalom visszarántotta a félálomból a félébrenlétbe és összerándult.

Reszketett a vékony takaró alatt. Jobb kezével eltakarta a szemét, hogy megvédje a fénytől. Szerette volna tudni, vajon Szerda meg a

többiek még szabadok-e, ha egyáltalán életben vannak. Remélte, hogy igen.

Az ezüstdollár hidegen szorult a tenyerébe. Érezte, hogy ott van, mint az előbb, a verés közben is. Tétován eltűnődött azon, miért nem melegíti fel a teste. Félig elszunnyadt és félig delíriumban hevert, és a pénzdarab meg Szabadság, meg a hold, meg Zorja Polunocsnaja valahogyan összemosódott abban az ezüstös fénysugárban, ami az égbolt mélyéről sugárzott le rá, és Árnyék elindult felfelé az ezüst sugárban, el a fájdalomtól, a bánattól és a félelemtől, egyre messzebb minden rossztól, vissza az áldott álmok közé…

A távolból zajt hallott, de nem tudott odafigyelni rá: ő már az álmoké volt.

Erőtlen gondolat: remélte, nem emberek jönnek érte, hogy felkeltsék, megverjék vagy ordítsanak vele. Aztán örömmel vette észre, hogy valóban elaludt és már nem fázik.

Valahol valaki hangosan kiabált segítségért, vagy az álmában, vagy a külvilágban. Árnyék oldalra fordult a matracon, és közben újabb fájdalmas pontokat fedezett fel a testén.

Valaki a vállát rázogatta.

Szólni akart nekik, hogy ne keltsék fel, hagyják aludni, ne zaklassák, de az egészből csak egy nyöszörgésre futotta.

— Kutyuskám! — mondta Laura. — Fel kell kelned. Ébredj fel, édesem. A kellemes megkönnyebbülés pillanata. Olyan furcsákat álmodott, börtönökről, szélhámosokról és lezüllött istenekről, de most éppen Laura keltegeti, mert ideje munkába menni, és indulás előtt talán jut még egy kis idő egy kávéra meg csókra, vagy talán többre is; és felemelte a kezét, hogy megérintse a feleségét. Laura bőre hideg volt és ragacsos.

Árnyék kinyitotta a szemét.

— Mi ez a rengeteg vér? — kérdezte.

— Másoké — mondta a nő. — Nem az enyém. Én glicerinnel és lanolinnal kevert formaldehiddel vagyok feltöltve.

— Hogyhogy másoké?

— Az őröké — mondta a nő. — Semmi gond. Megöltem őket. Jobb lesz, ha elindulsz. Azt hiszem, senkinek sem volt alkalma megnyomni a riasztót. Fogj egy kabátot, mert lefagy a segged.

— Megölted őket?

A nő vállat vont és szégyenlősen elmosolyodott. A keze úgy nézett ki, mintha az ujjaival festett volna egy kizárólag karmazsinvörös színeket használó alkotást, arcát meg a ruháját (ugyanazt a kék kosztümöt, amiben eltemették) ráfröccsent foltok tarkították, amiről Árnyéknak Jackson Pollock bizarr, szétmázolt festékekkel készült képei jutottak az eszébe, mert az kevesebb gondot okozott, mint elfogadni a másik lehetőséget.

— Embert ölni egyszerűbb, ha halott vagy — közölte Laura. — Vagyis nem olyan nagy ügy. Nincsenek többé előítéleteid.

— Nekem még mindig nagy ügy — mondta Árnyék.

— Maradni akarsz, amíg megérkezik a reggeli váltás? — kérdezte a nő. — Ha kedved van, tedd azt. Azt hittem, szeretnél eltűnni innen.

— Azt fogják hinni, hogy én tettem — mondta Árnyék után.

— Talán — mondta a nő. — Vegyél fel egy kabátot, édesem. Meg fogsz fagyni.

Árnyék kilépett a folyosóra. Az őrszoba a folyosó végén volt. Odabenn négy halott embert talált: három őrt meg azt a férfit, aki Sziklának nevezte magát. A barátját nem látta sehol. A padlón éktelenkedő véres, elkent nyomokból ítélve két őrt a folyosóról vonszoltak be.

A kabátja a fogason lógott. Tárcája még mindig a belső zsebében volt, láthatóan hozzá se nyúltak. Laura feltépte az egyik kartondobozt: tele volt csokival.

Most, hogy rendesen megnézte az őröket, észrevette, hogy sötét, terepszínű egyenruhát viselnek ugyan, de nincsen rajtuk semmilyen hivatalos jelvény, ami elárulhatta volna, kinek dolgoznak. Lehettek akár cserkészéshez beöltözött, hétvégi kacsavadászok is.

Laura kinyújtotta hideg kezét és megszorította Árnyék ujjait. Az aranypénzt, amit Árnyéktól kapott, a nyakában viselte egy aranyláncon.

— Jól áll — mondta Árnyék.

— Köszönöm. — Laura kedvesen elmosolyodott.

— Mi van a többiekkel? Szerdával meg a barátaival? Hol vannak? — Laura maroknyi csokoládét nyújtott felé, amivel telepakolta a zsebét.

— Mást nem találtam. Csak egy csomó üres cellát, az egyikben pedig téged. Ja, és az egyik férfi elvonult az egyik üres szobába egy pornólappal. Borzalmasan megijedt.

— Mármint megölted, miközben kiverte?

A nő vállat vont.

— Azt hiszem — mondta kelletlenül. — Féltem, hogy bántani fognak téged. Valakinek vigyáznia kell rád, és én megígértem, hogy megteszem, nem igaz? Tessék, tedd el ezeket. — Kéz- és lábmelegítők voltak, vékony párnák — ha feltörték rajtuk a pecsétet, felmelegedtek, és órákig nem hűltek ki. Árnyék zsebre vágta a holmikat.

— Szóval vigyázol rám — mondta. — Hát igen.

A nő végigsimított az ujjával Árnyék bal szemöldökén.

— Megsérültél — mondta.

— Semmi bajom — mondta a férfi.

Árnyék kinyitott egy fémajtót. Az lassan kitárult. Az ajtó másfél méterre volt a talajtól, és Árnyék a szegélybe kapaszkodva ereszkedett

le a földre, a hang alapján valószínűleg kavicsra. Csípőjénél fogva felkapta Laurát, mint régen, könnyedén és gondolkodás nélkül…

A hold kibukkant egy vastag felhő mögül. Alacsonyan járt, de a havon visszatükröződő fényben egészen jól lehetett látni.

Mint kiderült, egy hosszú tehervonat egyik feketére festett fémvagonjából bújtak elő, amit ezen az erdei iparvágányon állítottak le, vagy hagytak itt örökre. A vagonok hosszú sora megszakítás nélkül folytatódott, ameddig a szem ellátott, és elnyelte az erdő. Vonaton volt. Tudhatta volna.

— Hogy a pokolba találtál rám? — kérdezte halott feleségétől. A nő lassan, csodálkozva ingatta a fejét.

— Jelzőtűzként lángolsz a sötét világban — közölte. — Nem volt túl nehéz. Most pedig indulj. Menj olyan gyorsan és olyan messze, amennyire bírsz. Ne használd a hitelkártyádat, és akkor biztonságban leszel.

— Hova menjek?

A nő csapzott hajába túrt és kifésülte a szeméből.

— Az út arra van — mondta. — Tegyél meg minden tőled telhetőt. Lopj kocsit, ha kell. Menj délnek.

— Laura — mondta a férfi, de elbizonytalanodott. — Tudod, mi folyik itt? Tudod, kik ezek az emberek? Akiket megöltél?

— Igen — felelte a nő. — Azt hiszem, tudom.

— Az adósod vagyok — mondta Árnyék. — Ha te nem lennél, még mindig odabent ülnék. Nem hiszem, hogy bármi jóra számíthattam volna tőlük.

— Nem — mondta a nő. — Én sem hiszem.

Elsétáltak az üres vasúti kocsiktól. Árnyék kíváncsi volt, mi lehet a többi vagonban, a fekete, zárt fémdobozokban, amelyek mérföldeken át vonszolták magukat magányosan az éjszakában. Ujjal összezárultak az ezüstdolláron, és eszébe jutott Zorja Polunocsnaja, és az, hogyan nézett rá a nő a holdfényben. *Megkérdezted, mit akar? Ez a legbölcsebb, amit a halottaktól kérdezhetsz. Néha elárulják.*

— Laura… Mit akarsz tőlem? — kérdezte.

— Tényleg tudni akarod?

— Igen. Kérlek.

Laura végigmérte halottkék szemével.

— Ismét élni akarok — felelte. — De nem ezt a féléletet. *Igazából* akarok élni. Érezni akarom, hogy megint a mellkasomban lüktet a szívem. Érezni akarom, hogyan áramlik bennem a vér — forrón, sósan és valóságosan. Fura dolog ez, nem is gondolnád, hogy érezni lehet, de hidd el nekem, feltűnik, ha nincs többé. — Megdörgölte a szemét, mocskos keze vörössel kente végig az arcát. — Nézd, ez nehéz. Tudod, miért éjjel járnak a halottak? Mert úgy könnyebben élőnek hiszik őket. Nem akarom, hogy csak higgyék. Élni akarok.

— Nem értem, mit akarsz tőlem.

— Váltsd valóra, édesem. Majd kitalálsz valamit. Tudom.

— Oké — mondta a férfi. — Megpróbálom. És ha sikerül, hogyan talállak meg?

De Laura eltűnt, és nem maradt más, csak az ég lágy szürkesége, jelezve, merre van kelet, és magányos sírás szállt a hasogató decemberi szélben, vagy az utolsó éjszakai madár jajgatása, vagy a hajnal első madarának a kiáltása.

Árnyék megfordult és elindult dél felé.

HETEDIK FEJEZET

Mivel a hindu istenek esetében a halhatatlanság csupán rendkívül sajátos módon értelmezhető — hiszen ők is megszületnek és meghalnak —, az emberi dilemmák nagy részén nekik is át kell esniük, és gyakran csak néhány triviális apróságban különböznek az emberektől… a démonoktól pedig még kevésbé. A hinduk mégis úgy tekintenek rájuk, mint a lényegüknél fogva tejesen különböző osztály tagjaira; jelképei mindannak, ami semmilyen emberi lény nem tehet, bármennyire „archetipikus" is legyen az élete története. Színészek ők, akik kizárólag számunkra valóságos szerepeket játszanak, maszkok, amelyek mögött saját arcunkat láthatjuk.

Wendy Doniger O'Flaherty: „Bevezető", Hindu Myths (Penguin Books, 1975)

Árnyék órákon keresztül sétált dél felé, vagy legalábbis remélte, hogy többé-kevésbé dél felé, egy keskeny, jelzés nélküli úton az erdőben, ami eddigi elképzelései szerint Wisconsin déli részén lehetett. Egy alkalommal terepjárók bukkantak fel előtte, vakító reflektorfénnyel árasztva el az utat, és addig rejtőzködött a fák között, amíg el nem tűntek. Derékmagasságban hömpölygött a hajnali köd. Az autók feketék voltak.

Amikor félóra múlva dübörgést hallott a távolból, nyugat felől, letért a favágóösvényről és bement a sűrűbe. Két helikopter volt, és Árnyék egy kidőlt fa alatti üregben kuporogva várta, míg halkulni kezdett a zaj. Amikor eltávolodtak, felemelte a fejét és lopott pillantást vetett a szürke téli égre. Elégedetten nyugtázta, hogy a helikoptereket mattfeketére festették. A fa alatt várta meg, míg elhalt a hangjuk és teljesen eltűntek.

A fák közötti talajt csak vékony szőnyegben takarta a lába alatt ropogó hó. Rendkívül hálás volt a kéz- és lábmelegítőkért, amik megvédték a végtagjait a fagytól. Kezét-lábát leszámítva teljesen elgémberedett: a szíve, az agya és a lelke egyaránt. És rá kellett

jönnie, hogy ez a zsibbadtság nagyon mélyre és nagyon messzire nyúlik vissza.

Szóval mit akarok? — kérdezte magától. Nem tudott válaszolni a kérdésre, ezért ment tovább, egy lépés és még egy lépés, át az erdőn. A fák ismerősnek tűntek, a táj minden egyes lépésnél tökéletes *déjá vu* érzéssel töltötte el. Talán körbe-körbe sétál? Lehet, hogy addig botorkál az erdőben, amíg kihűlnek a kéz- és lábmelegítői és elfogy az összes csokoládé, és akkor majd leül a földre és nem áll fel többé soha.

Elért egy nagyobb patakhoz, amit a helybéliek csermelynek hívtak volna, és úgy döntött, követni fogja. A patakok a folyók felé tartanak, a folyók a Mississippibe ömlenek, és ha továbbmegy vagy elköt egy hajót, esetleg épít egy tutajt, végül csak megérkezik New Orleansba, ahol meleg van, ami egyszerre tűnt kellemesnek és valószínűtlennek.

Nem jött több helikopter. Volt egy olyan érzése, hogy azok, amelyek az előbb húztak el felette, az iparvágányon álló vagont fogják kitakarítani és nem rá vadásztak, máskülönben már visszatértek volna, és mindenhol nyomkövető kutyák nyüzsögnének, szirénák harsognának — az üldözés összes szokásos tartozéka. De nem történt semmi.

De mit akar ő? Hogy ne kapják el. Hogy ne varrják a nyakába a vonaton talált emberek halálát. Szinte hallotta a saját hangját: „Nem én voltam” — mondaná —, „hanem a halott feleségem.” Látta maga előtt a rendőrök arckifejezését. És miközben a villamosszék felé ballagna, az emberek azon vitatkoznának, őrült-e vagy sem…

Vajon Wisconsinban van halálbüntetés? És vajon számít ez valamit? Érteni akarta, mi folyik körülötte — és tudni akarta, mi lesz a vége. És ezután félig gyászos mosollyal az arcán rádöbbent, hogy leginkább azt szeretné, ha ismét normális lenne minden. Ha soha nem kellett volna börtönbe menni, ha Laura még élne, és nem történt volna meg ez az egész.

— Attól tartok, édes fiam, ilyen lehetőség igazából nincsen — közölte magával Szerda nyers stílusában, és egyetértően bólintott hozzá. *Ilyen lehetőség nincsen. Minden hidat felégettél magad mögött. Szóval ballagj tovább. Csináld végig egyedül…*

A távolban harkály kopogott egy korhadt fán.

Árnyék érezte, hogy figyelik: csapatnyi vörös kardinálispinty bámulta egy csontvázszerű, vén bokorból, aztán visszatértek a fürtökben lógó fekete bodzához. Úgy néztek ki, mint az Észak-Amerika énekesmadarai naptárban látott rajzok. Hallotta a madarak videojátékokra emlékeztető trillázását, a rebbenésüket meg csapkodásukat, miközben követték a csermely mentén. Végül elnyelte őket az erdő.

A halott őzgida egy tisztáson hevert, egy domb árnyékában, és egy nagy, fekete madár — akkora volt, akár egy kisebbfajta kutya —

tépkedte az oldalát hatalmas, kegyetlen csőrével, vöröslő húscafatokat szaggatva ki a tetemből. A gida szeme már eltűnt, de a feje érintetlen maradt, a farán jól látszottak a fehér foltok. Árnyék azon gondolkodott, vajon hogyan halhatott meg.

A fekete madár oldalra hajtotta a fejét, és megszólalt. Mintha kövek csikordultak volna egymáshoz.

— Te, árnyékember.

— Árnyék vagyok — mondta Árnyék. A madár a gida farára ugrott, felemelte a fejét és a fején meg a nyakán felborzolta a tollait. Hatalmas volt, szeme fekete gyöngy. Volt valami félelmetes egy ekkora madárban, ilyen közelről.

— Azt mondja, találkozik veled Kaj-róban — kopogta a holló. Árnyék nem tudta, Odin melyik madara ez: Huginn vagy Muninn? Emlékezet vagy Gondolat?

— Kaj-ró? — kérdezte.

— Egyiptomban.

— Hogyan jutok el Egyiptomba?

— Kövesd a Mississippit. Menj délnek. Keresd Sakált.

— Nézd — mondta Árnyék —, nem szeretném, ha úgy tűnne… Jesszusom, figyelj… — Elhallgatott. Összeszedte magát. Fázik, itt áll az erdő közepén és egy nagy, fekete madárral beszélget, aki békésen falatozik Bambiból. — Oké. Azt próbáltam elmondani, hogy elegem van a rejtélyekből.

— Rejtélyek — helyeselt a madár segítőkészen.

— Nem akarok mást, csak magyarázatot. Sakál Kaj-róban. Ez nem sokat segített. Ez olyan, mint egy rossz kémfilm.

— Sakál. Barát. *Krakk.* Kaj-ró.

— Már mondtad. Ennél kicsit több információra van szükségem.

A madár félig elfordult és újabb csíkot tépett magának az őzhúsból. Aztán felröppent a fák közé, és a vörös húsdarab úgy lógott a csőrében, mint egy hosszú, véres giliszta.

— Hé! Nem tudnál legalább egy rendes útig elvezetni? — kiáltott utána Árnyék.

A holló felröppent és elszállt. Árnyék az őzgida tetemére pillantott. Ha igazi erdőjáró lenne, most hasítana magának egy szelet húst és megsütné a gallyakból rakott tűzön. Ehelyett leült egy kidőlt fatörzsre, megevett egy Snickerst, és tudta, hogy nem igazi erdőjáró.

A tisztás peremén felkárogott a holló.

— Azt akarod, hogy kövesselek? — kérdezte Árnyék. — Vagy a kis Timmy megint beleesett egy kútba? — A madár megint károgott, ez alkalommal türelmetlenül. Árnyék megindult felé. A madár megvárta, míg közelebb ér, aztán egy nagy szárnycsapással átrebbent egy másik faágra, kissé balra Árnyék eredeti útirányától.

— Hé — mondta Árnyék. — Huginn vagy Muninn, bármelyik is

vagy.

A madár megfordult, gyanakodva félrehajtotta a fejét és csillogó szeme Árnyékra meredt.

— Mondd, hogy „Soha már” — kérte Árnyék.

— Baszd meg — mondta a holló. Többé meg sem szólalt, amíg az erdőben voltak.

Fél óra múlva elértek egy aszfaltozott úthoz egy város szélén és a holló visszarepült a fák közé. Árnyék észrevett egy PISKÓTA ÉS BUTTERBURGER feliratú táblát, mellette pedig egy benzinkutat. Bement az étterembe, ami kongott az ürességtől. Kopaszra borotvált, lelkes fiatalember állt a kasszánál. Árnyék két butterburgert rendelt meg sült krumplit. Aztán elment a mosdóba, hogy rendbe szedje magát. Borzalmasan nézett ki. Leltárt készített a zsebei tartalmáról: volt nála néhány pénzérme, köztük az ezüst negyeddolláros, eldobható fogkefe és fogkrém, három Snickers szelet, öt kézmelegítő, egy tárca (mindössze a jogosítványa és a hitelkártyája volt benne — azt ugyan nem tudta, a kártya mikor jár le), a kabát belső zsebében pedig ezer dollár ötvenesekben és húszasokban, az ő része a tegnapi bankos vállalkozásból. Forró vízzel megmosta az arcát és a kezét, hátrasimította sötét haját, aztán visszament az étterembe, megette az ennivalót és megitta a kávéját.

Aztán a pulthoz sétált.

— Esetleg piskótát? — kérdezte a lelkes fiatalember.

— Nem. Kösz, nem. Lehet itt valahol kocsit bérelni? Az enyém bedöglött, jó messzire innen, az úton.

A fiatalember megvakarta a fején sarjadó borostát.

— Errefelé biztosan nem, uram. Ha bedöglött a kocsija, hívja fel a Sárga Angyalt. Vagy beszéljen a benzinkutasokkal a szomszédban, hátha be tudják vontatni.

— Remek ötlet — mondta Árnyék. — Kösz.

Az olvadó hóban átsétált a parkolón a benzinkúthoz. Csokit és szárított húsfalatokat vásárolt, meg újabb kézmelegítőket.

— Akad itt olyan hely, ahol autót bérelhetnék? — kérdezte a kasszánál álló nőt. A nő roppant kövér volt, szemüveges, és örült, hogy végre beszélhet valakivel.

— Hadd gondolkozzak — mondta. — Kissé lecsúsztunk a térképről. Az ilyesmivel Madisonban foglalkoznak. Merre tart?

— Kaj-róba — felelte Árnyék. — Bárhol is legyen.

— Én tudom, hol van — mondta a nő. — Adjon nekem egy Illinois-térképet arról a polcról. — Árnyék átnyújtotta neki a becsomagolt térképet. A nő széthajtogatta, majd győzedelmesen rámutatott egy pontra az állam legalsó sarkára. — Itt ni.

— Cairo?

— Ami Egyiptomban van, az Kairó. Itt, Kis-Egyiptomban meg

Cairo. Van Thebes, az egyiptomi Théba után, meg minden más. A sógornőm Thebesben lakik. Egyszer megkérdeztem, mit tud az eredeti egyiptomi városról, hát úgy nézett rám, mintha nem lenne ki az összes kerekem. — A nő úgy göcögött, mint egy lefolyócső.

— És a piramisok? — A város ötszáz mérföldre volt innen, egyenesen déli irányban.

— Azokról nem hallottam. Azért hívják Kis-Egyiptomnak, mert régen, nem tom', száz, százötven évvel ezelőtt hatalmas éhínség volt az egész országban. Nem termett meg semmi. Kivéve ott lent. Szóval mindenki oda ment ennivalót venni. Mint abban a musicalben, József meg a színes, szélesvásznú álomkabát, ez volt a címe. Elmegyünk Egyiptomba, ta-dá-dam.

— Ha az én helyemben lenne és éppen oda kellene mennie, mivel menne? — kérdezte Árnyék.

— Kocsival.

— A kocsim bedöglött, néhány mérföldre innen. Egy nagy rakás szar volt, már megbocsásson a trágárságért.

— En-Er-Esz — mondta a nő. — Jajám. A sógorom szokta így mondani. Van egy telepe, autókat vásárol meg árusít. Néha felhív, helló, Mattie, mondja, már megint eladtam egy NRSZ-t. Lehet, hogy érdekelné a maga csotrogánya. Ócskavasnak vagy ilyesmi.

— A főnökömé — mondta Árnyék, és maga is meglepődött, milyen könnyen és folyékonyan tud hazudni. — Fel kell hívnom, aztán majd eljön értem. — Hirtelen új gondolat ütött szöget a fejébe. — A sógora errefelé lakik?

— Muscodában. Tíz percnyire délre. Rögtön a folyón túl. Miért?

— Hát… akad nála egy nekem való NRSZ, mondjuk, mmm, öthatszáz dollárért?

A nő kedvesen elmosolyodott.

— Drága uram, azon a hátsó udvaron nincsen olyan kocsi, amit teletankolva nem kaphatna meg ötszáz dollárért. De nehogy elárulja neki, hogy ezt tőlem hallotta.

— Fel tudná hívni? — kérdezte Árnyék.

— Már hívom is — közölte a nő, és felemelte a kagylót. — Te vagy az, drágám? Itt Mattie. Azonnal gyere át. Van itt egy férfi, aki kocsit akar venni.

A nagy rakás szar, amit Árnyék négyszázötven dollárért vásárolt, egy 1983-as Chevy Nova volt, tele tankkal. A kilométeróra szerint negyedmillió megtett mérföld állt mögötte, és konyak meg dohányfüst halvány szaga áradt belőle, meg még valami, talán banánillat. A kosz- és hóréteg miatt nem tudta eldönteni, milyen színű. De az összes kocsi közül, ami Mattie sógorának telkén állt, ebből az egyből nézte ki, hogy kibír ötszáz mérföldet.

Készpénzben fizetett, és Mattie sógora nem kérdezte meg a nevét,

sem a társadalombiztosítási számát vagy bármi mást, beérte a pénzzel.

Árnyék ötszázötven dollárral a zsebében nyugat felé indult, aztán délnek fordult és mindvégig elkerülte a sztrádát. A nagy rakás szarnak volt rádiója, de amikor bekapcsolta, semmi sem történt. Egy tábla arról tájékoztatta, hogy elhagyta Wisconsint és most Illinois államban van. Elhajtott egy külszíni fejtés mellett, kék ívfények izzottak a téli nappal tompa derengésében.

Megállt egy Anyu Büféje nevű helyen, éppen mielőtt bezártak volna, és evett valamit.

Bármelyik városon is hajtott keresztül, mindenhol látott egy táblát, ami tudatta, hogy most lép be a Mi Városunkba (720 lakos), de minden helyen volt ott egy másik tábla is. Itt ez a másik tábla büszkén hirdette, hogy a városi általános iskola kosárcsapata harmadik helyezést ért el az államok közötti tornán, vagy azt, hogy ebben a városban lakik az Illinois állam 16 év alatti lánybirkózóinak rendezett verseny középdöntőse.

Csak vezetett tovább, de kezdett lebillenni a feje, és minden újabb perccel egyre kimerültebbnek érezte magát. Egyszer áthajtott a piroson, és majdnem oldalba kapta egy Dodge. Mihelyst kiért a városból, rákanyarodott egy gazdátlan traktorösvényre az út mellett és megállt egy hófoltokkal tarkított tarlón, ahol kövér vadpulykák vonultak lassan, mint egy gyászmenet, leállította a motort, végighevert a hátsó ülésen és elaludt.

Sötétség; a zuhanás érzése — mintha hatalmas lyukba zuhanna, akárcsak Aliz. Legalább száz évig hullott lefelé a sötétben. Arcok suhantak el mellette, bukkantak elő a feketéségből, aztán szétfoszlottak, mielőtt megérinthette volna őket…

Hirtelen minden átmenet nélkül abbamaradt a zuhanás. Most egy barlangban állt és nem volt egyedül. Árnyék ismerős szemekbe bámult: hatalmas, folyékony fekete szemek voltak. És most pislantottak egyet.

A föld alatt: igen. Emlékezett a helyre. Ázott tehénszőr illata. Tűz fénye csillant a barlang nyirkos falán, megvilágította a bölényfejet, az embertestet, az égetett agyag színében ragyogó bőrt.

— Nem tudnátok végre békén hagyni? — kérdezte Árnyék. — Én csak aludni szeretnék.

A bölényember lassan bólintott. Ajka nem mozdult, de egy hang azt kérdezte Árnyék fejében:

— Hová mész, Árnyék?

— Cairóba.

— Miért?

— Hová máshová kellene mennem? Szerda azt akarja, hogy odamenjek. Ittam a mézsöréből. — Álmában, az álombéli logika ereje miatt nem volt kétséges, hogy ezt kell tennie: háromszor ivott Szerda

mézsöréből és ezzel megpecsételte az egyezséget — mi mást tehetett volna?

A bölényfejű ember belenyúlt a tűzbe, felszította a parazsat és lángra lobbantotta az összetördelt ágakat.

— Közeleg a vihar — mondta. A kezét hamu borította, amit szőrtelen mellkasába törölt, koromfekete csíkokat mázolva szét magán.

— Igen, állandóan ezt mondogatjátok. Kérdezhetek valamit?

Szünet. Légy telepedett meg a szőrrel borított homlokon. A bölényember elhessegette.

— Kérdezz.

— Igaz ez? Ezek az emberek valóban istenek? Az egész annyira… — Elhallgatott. Aztán azt mondta, „lehetetlen”, bár nem pontosan ezt a szót kereste, de úgy tűnt, ez a legjobb, amit talál.

— Mik az istenek? — kérdezte a bölényember.

— Nem tudom — mondta Árnyék.

Fáradhatatlan, tompa kopogás hallatszott. Árnyék várt, hátha a bölényember mond még valamit, elmagyarázza, mik az istenek, elmagyarázza, mi ez a kusza rémálom, amivé az élete változott. Fázott.

Kopp. Kopp. Kopp.

Árnyék kinyitotta a szemét és kábán felült. Borzalmasan fázott, és odakint az égnek mély, élénklila színe volt, ami a szürkületet elválasztja az éjszakától. *Kopp. Kopp.* Valaki azt mondta: „Hé!”, és Árnyék oldalra fordította a fejét. Az a valaki a kocsi mellett állt, sötét folt volt a sötétedő ég háttere előtt. Árnyék kinyújtotta a kezét és néhány centire lehúzta az ablakot. Jól hallhatóan nyújtózkodott és ásított, majd azt mondta:

— Helló.

— Jól vagy? Beteg vagy? Részeg? — Magas hangja volt — nő vagy fiatal fiú lehetett.

— Jól vagyok — mondta Árnyék. — Várj. — Kinyitotta az ajtót és kiszállt, közben kinyújtóztatta sajgó lábát és a nyakát. Aztán megdörgölte a kezét, hogy beindítsa a vérkeringését és felmelegedjen.

— Hűha. Jó nagy melák vagy.

— Mondták már páran — felelte Árnyék. — Ki vagy?

— Sam.

— Sam, a fiú vagy Sam, a leányzó?

— Sam, a leányzó. Régebben Sammi voltam, i-vel, és mosolygós arcokat rajzoltam az i betű fölé, de teljesen elegem lett belőle, mert mindenki ezt csinálta, ezért abbahagytam.

— Oké, Sam leányzó. Most menj arrébb és fordulj az út felé.

— Miért? Talán sorozatgyilkos vagy?

— Nem — mondta Árnyék. — Pössentenem kell, és ehhez

szükségem van valami minimális magányra.

— Ó. Rendben. Oké. Fogtam. Teljesen megértem. Én már akkor sem tudok pisilni, ha van valaki a szomszéd fülkében. Ez a különösen szégyenlős hólyagszimptóma.

— Kérlek.

A lány elsétált a kocsi túlsó oldalára, Árnyék pedig kihúzódott a mező szélére, lehúzta a sliccét és nagyon sokáig vizelt egy kerítésoszlopra. Visszasétált a kocsihoz. A borongós szürkületből este lett.

— Még mindig itt vagy? — kérdezte.

— Igen — mondta a lány. — Komolyan, a hólyagodba az egész Erie-tó beleférne. Birodalmak omlottak össze és épültek újjá, amíg pisiltél. Hallottam az egészet.

— Köszönöm. Akarsz valamit?

— Hát meg akartam nézni, minden rendben van-e. Vagyis ha meghaltál volna, akkor hívom a zsarukat. De az ablakok eléggé párásak voltak, szóval arra gondoltam, á, biztosan élsz még.

— A környéken laksz?

— Dehogy. Madisonból stoppolok lefelé.

— Az nem biztonságos.

— Három éve minden évben ötször megcsinálom. Még élek. Merre tartasz?

— Cairóig megyek.

— Kösz — mondta a lány. — Én El Pasóba tartok. A nagynénémnél töltöm a vakációt.

— Odáig nem tudlak elvinni.

— Nem a texasi El Pasóba. A másikba, az itt van Illinoisban. Pár órányira innen, délre. Tudod, hol vagy most?

— Nem — mondta Árnyék. — Fogalmam sincs. Valahol az ötvenkettes úton?

— A következő város Peru — mondta Sam. — Nem a perui Peru. Az illinoisi. Hadd szagoljalak meg. Hajolj le. — Árnyék lehajolt és a lány megszaglászta az arcát. — Oké. Nem érzek piaszagot. Vezethetsz. Menjünk.

— Miből gondolod, hogy elviszlek?

— Mert én egy bajba került királykisasszony vagyok — mondta a lány. — Te pedig egy lovag, egy izével. Egy nagyon koszos autóval. Valaki azt írta a hátsó szélvédőre, hogy „Moss le”, tudsz róla? — Árnyék beszállt a kocsiba és kinyitotta az anyósülés ajtaját. Az autók többségében kigyullad a belső világítás, ha kinyitják az első ajtót — ebben nem.

— Nem — felelte Árnyék. — Nem tudtam.

A lány bekászálódott a kocsiba.

— Én írtam. Amikor még volt elég fény és lehetett látni.

Árnyék beindította a kocsit, felkapcsolta a fényszórót és kigurultak az útra. — Balra — mondta Sam segítőkészen. Árnyék balra fordult. Pár perc múlva bekapcsolt a fűtés és áldott meleg töltötte be az utasteret.

— Még nem is szóltál semmit — jegyezte meg Sam. — Mondj valamit.

— Ember vagy? — kérdezte Árnyék. — Igazi, hamisítatlan, apától-anyától származó élő, lélegző emberi lény?

— Naná — mondta a lány.

— Oké. Csak tudni akartam. Szóval mit mondjak?

— Valamit, amivel most megnyugtathatnál. Hirtelen rám tört ez a, tudod, ez „a francba, egy őrülttel ülök egy kocsiban”-érzés.

— Ja — mondta Árnyék. — Ezt ismerem. Mivel tudnálak megnyugtatni?

— Csak mondd azt, hogy nem vagy szökött fegyenc vagy tömeggyilkos, vagy valami ilyesmi.

Árnyék elgondolkodott egy pillanatra.

— Tudod, tényleg nem vagyok az.

— De gondolkodnod kellett rajta, igaz?

— Letöltöttem a büntetésemet. Soha nem öltem meg senkit.

— Ó.

Behajtottak egy kisvárosba, amit utcai lámpák meg villogó karácsonyi égők világítottak meg, és Árnyék oldalra pillantott. A lánynak kócos, sötét, rövid haja volt és az arca egyszerre volt csinos és valamiért férfias: arcvonásait mintha vésővel faragták volna ki sziklából. A férfit nézte.

— Miért voltál börtönben?

— Nagyon megvertem néhány embert. Feldühödtem.

— Megérdemelték?

Árnyék egy kicsit elgondolkodott.

— Akkoriban úgy gondoltam, igen.

— Megtennéd még egyszer?

— A pokolba is, dehogy. Három évet vesztegettem el az életemből.

— Mm. Van benned indián vér?

— Nem tudok róla.

— Csak mert úgy nézel ki, ennyi az egész.

— Sajnálom, hogy csalódást okoztam.

— Semmi gond. Éhes vagy?

Árnyék bólintott.

— Tudnék enni valamit — mondta.

— A következő lámpa után rögtön van egy jó hely. Jó a kaja. És olcsó. Árnyék bekanyarodott a parkolóba. Kiszálltak a kocsiból. Árnyék be sem zárta, bár a kulcsokat azért eltette. Előhúzott néhány

pénzdarabot, mert újságot akart venni.

— Van pénzed kajára? — kérdezte.

— Igen. — A lány felszegte az állát. — Ki tudom fizetni a részemet.

Árnyék bólintott.

— Mondok neked valamit. Feldobok egy pénzt. Ha fej, te fizeted az én vacsorámat, ha írás, én fizetem a tiédet.

— Előbb hadd lássam azt a pénzt — mondta a lány gyanakodva. — Az egyik nagybátyám negyeddollárosának ugyanaz volt mindkét oldalán.

Megvizsgálta a pénzt és elégedetten nyugtázta, hogy minden rendben van vele. Árnyék a hüvelykujjára helyezte a pénzt, fejjel felfelé, aztán csalt: az érme felrepült, megremegett és úgy látszott, mintha pörögne, majd elkapta, felfordítva lecsapta a bal kézfejére, végül jobb kezével felfedte a lány előtt.

— Írás — mondta Sam boldogan. — Te fizeted a vacsorát.

— Ja — mondta Árnyék. — Néha veszíteni is kell.

Árnyék fasírozottat rendelt, Sam lasagnát. Árnyék átlapozta az újságot, hátha írnak valamit a tehervagonban talált halott emberekről. Nem írtak. Az egyetlen érdekes cikket címlapon hozták: a várost rekordmennyiségű varjú lepte el.

A helyi gazdálkodók halott varjakat akartak kiakasztani a város környékén, hátha attól elriad a többi; az ornitológusok szerint ennek semmi értelme, mert az élő varjak egyszerűen megeszik döglött társaikat. A helybéliek kérlelhetetlenek voltak. „Ha meglátják a haverjaik tetemeit” — nyilatkozta a szóvivőjük —, „majd rájönnek, hogy itt nincsen szükség rájuk”.

Az ennivaló alaposan megrakott tányérokon érkezett, gőzölögve, és jóval több volt annál, mint amennyit egy ember meg bírt enni.

— Szóval mi van Cairóban? — kérdezte Sam tele szájjal.

— Fogalmam sincs. A főnököm üzent, hogy szüksége van rám odalent.

— Mivel foglalkozol?

— Küldöncfiú vagyok.

A lány elmosolyodott.

— Hát — közölte —, nem vagy maffiózó, legalábbis nem úgy nézel ki, ráadásul egy nagy rakás szarral jársz. Tényleg, miért van a kocsidnak banánillata?

A férfi vállat vont és evett tovább.

Sam szeme összeszűkült.

— Lehet, hogy banánt csempészel — mondta. — Meg sem kérdezted, én mivel foglalkozom.

— Suliba jársz, gondolom.

— Wisconsini Egyetem, Madison.

— Ahol kétségtelenül művészettörténetet tanulsz, feminista tanulmányokat folytatsz, és valószínűleg kis bronzplasztikákat készítesz. Nagy eséllyel egy kávézóban dolgozol, hogy ki tudd fizetni az albérletet.

A lány letette a villát, kimeredt a szeme és kitágult az orrlyuka.

— Ezt meg honnan a francból tudtad?

— Micsodát? Most azt fogod mondani, hogy valójában latin nyelveket és ornitológiát tanulsz.

— Szóval azt akarod mondani, csak tippeltél?

— Mit tippeltem?

A lány sötét szeme a férfira meredt.

— Különös fickó vagy te… Nem is tudom a nevedet.

— Árnyéknak hívnak — mondta a férfi.

A lány savanyúan elfintorodott, mintha kellemetlen ízű dologba harapott volna. Nem szólt többet, lehajtotta a fejét és befejezte a lasagnát.

— Tudod, miért hívják ezt itt Egyiptomnak? — kérdezte Árnyék, amikor Sam végzett.

— Cairo környékét? Ja. Azért, mert az Ohio és a Mississippi torkolatában fekszik. Mint az egyiptomi Kairó a Nílus torkolatában.

— Ez logikusan hangzik.

A lány hátradőlt a székében, kávét és csokis pitét rendelt, beletúrt fekete hajába.

— Van feleséged, Árnyék? — Aztán amikor látta, hogy a férfi tétovázik, még hozzátette: — Hűha. Újabb trükkös kérdés, mi?

— Csütörtökön temették el — mondta a férfi, alaposan megválogatva a szavait. — Autóbalesetben halt meg.

— Ó. Istenem. Jesszus. Sajnálom.

— Én is.

Félénk csönd következett.

— A féltestvérem múlt év végén veszítette el a gyerekét, az unokatestvéremet. Durva.

— Az. Miben halt meg?

Sam kortyolt a kávéjából.

— Nem tudjuk. Igazából azt sem tudjuk, tényleg meghalt-e. Tavaly történt, tél közepén. A nővérem teljesen kiborult.

— Voltak nyomok? — Ez úgy hangzott, mintha egy tévésorozat nyomozója mondta volna. Megpróbálta másképpen. — Bűntényre gyanakodtak? — Ez még rosszabbul sikerült.

— Először az apját gyanúsították, a seggfej sógoromat, aki otthagyta őket. Elég nagy seggfej ahhoz, hogy megpróbálja ellopni a fiát. Valószínűleg meg is tette. De ez egy kisváros az északi erdőben. Bájos, édes, takaros kisváros, ahol az emberek még az ajtókat sem zárják. — Sóhajtott és megcsóválta a fejét. Két kezébe fogta a

kávésbögrét. — Biztos, hogy nincsen benned indián vér?

— Nem tudok róla. Lehetséges. Nem sokat tudok az apámról. De azt hiszem, a mamám említette volna, ha indián. Talán.

Ismét az a savanyú fintor. Sam a pite felénél feladta: a szelet akkora volt, mint a fél feje. Árnyék elé tolta a tányért.

— Kéred? — Árnyék elmosolyodott, azt felelte, „Persze", és megette a maradékot.

A pincérnő kihozta a számlát és Árnyék fizetett.

— Kösz — mondta Sam.

Kezdett még hidegebb lenni. Az autó harákolva indult. Árnyék kikanyarodott az útra és ment tovább dél felé.

— Olvastál valaha Hérodotoszt? — kérdezte.

— Jézusom. Mit?

— Egy Hérodotosz nevű fickót. Olvastad a könyvét?

— Tudod — mondta a lány álmatagon —, nem értelek én téged. Nem tudom hová tenni azt, ahogyan beszélsz, amilyen szavakat használsz vagy akármi mást. Az egyik pillanatban nagydarab, méla fickó vagy, a következőben belelátsz a francos fejembe, utána meg Hérodotoszról beszélgetünk. Szóval nem. Nem olvastam Hérodotoszt. Hallottam róla. Talán a rádióban. Nem őt hívták a hazugságok atyjának?

— Azt hittem, az az ördög.

— Ja, ő is. De akkor Hérodotoszról volt szó, mert ő írta, hogy léteznek óriás hangyák, meg az aranybányákat griffek őrzik, és hogy ő találta ki az egészet.

— Szerintem nem. Csak leírta, amit meséltek neki. Vannak ezek a történetei. És a legtöbb állatira jó. Rengeteg fura apróságot megemlít — tudtad például, hogy ha Egyiptomban meghalt egy lány, vagy egy nagyúr felesége, vagy bárki, aki különösen szép volt, három napig vártak vele, és csak utána vitték el a balzsamozóhoz? Először hagyták, hadd romoljon meg a test a hőségben.

— Miért? Ó, várj. Oké, azt hiszem, tudom, miért. Ó, ez undorító.

— És van egy csomó csata, mindenféle normális dolog. Meg ott vannak az istenek. Van egy fickó, aki rohan hazafelé, hogy beszámoljon a csata kimeneteléről, és fut és fut, és egyszer csak meglátja Pánt egy tisztáson. És Pán azt mondja ja neki: „Mondd meg nekik, hogy építsenek nekem templomot ezen a helyen." A fickó azt feleli, oké, és rohan tovább. Aztán beszámol a csata híréről otthon, majd hozzáteszi: „Ó, mielőtt elfelejteném, Pán azt üzeni, hogy építsetek neki egy templomot." Teljesen tárgyilagos, nem?

— Tehát van benne szó istenekről is. Mire célzol? Hogy ezek az emberek hallucináltak?

— Nem — mondta Árnyék. — Nem erről van szó.

A lány az egyik berepedt körmét rágcsálta.

— Olvastam egy könyvet az emberi agyról — mondta. — A szobatársamé volt, és állandóan azt mutogatta mindenkinek. Arról szólt, hogyan olvadtak össze ötezer évvel ezelőtt az agylebenyek, és ha előtte az agy jobb oldala mondott valamit, az emberek azt hitték, valami istenség beszél hozzájuk. Az egész csak az agyunkban van.

— A saját elméletem jobban tetszik — mondta Árnyék.

— Mi az elméleted?

— Hogy akkoriban az emberek időről időre összeakadtak az istenekkel.

— Ó. — Csend: csak a kocsi csörömpölése, a motor dübörgése és a kipufogó hörgése hallatszott — ez utóbbi eléggé betegesen hangzott. Aztán a lány azt mondta: — Szerinted még mindig itt vannak?

— Hol?

— Görögországban. Egyiptomban. A szigeteken. A többi hasonló helyen. Mit gondolsz, ha felkeresnéd a régiek lakóhelyeit, látnál isteneket?

— Talán. De szerintem az emberek egyszerűen nem is sejtenék, mit láttak.

— Esküszöm, mint az ufók — mondta a lány. — Az emberek manapság ufókat látnak. Régen isteneket láttak. Talán az ufók is a jobb agyféltekéből j önnek.

— Nem hiszem, hogy az istenek valaha is csináltak volna végbéltükrözést — mondta Árnyék. — És nem csonkoltak szarvasmarhákat. Voltak embereik, akik megtették helyettük.

A lány kuncogott. Pár percig csendben ültek, aztán Sam megszólalt:

— Hű, erről eszembe jutott a kedvenc istenes sztorim, amit még az egy-nulla-egyes összehasonlító vallástörténet órán hallottam. Szeretnéd hallani?

— Naná — mondta Árnyék.

— Oké. Ez Odinról szól. A norvég istenről, tudod. Szóval volt egy viking hajó, azon egy viking király — értelemszerűen ez még a viking időkben történt —, és szélcsend támadt, ezért a király azt mondja, feláldozza az egyik emberét Odinnak, ha küld nekik szelet, és végre partot érnek. Feltámad a szél és partot érnek. No, a szárazföldön sorsot húznak, kit áldozzanak fel — és maga a király lesz az. Hát, nem túl boldog, de azt találják ki, hogy majd csak jelképesen akasztják fel, és nem esik bántódása. Borjúbelet vetnek a nyakára, jó lazán, a másik végét meg egy vékony ághoz kötik, lándzsa helyett nádszállal szurkálják meg, aztán azt mondják. „Oké, most felakasztottunk, feláldoztunk Odinnak.”

Kanyar következett: egy Másik Város, 300 lakos, ahol a 12 évesek megyei gyorskorcsolya-bajnokságának második helyezettje lakott, és az út két oldalán két hatalmas ravatalozó állt, de vajon hány

ravatalozóra van szükség, ha a városban csak háromszázan laknak…?

— Oké. Ahogy kimondják Odin nevét, a nád lándzsává változik és a fickó oldalába szúr, a belekből kötél lesz, az ág megvastagszik, a fa megnő, és ott lóg rajta a király, akinek vérzik az oldala és egyre feketébb az arca. Ennyi a történet. Tudod, Árnyék, a fehéreknek annyira elbaszott isteneik vannak.

— Igen — mondta Árnyék. — Te nem vagy fehér?

— Cseroki vagyok.

— Tiszta vérű?

— Csudát. Csak részben. A mamám fehér volt. Apu igazi, rezervátumban élő indián. Eljött onnan, végül elvette az anyámat, megszülettem én, aztán amikor elváltak, visszament Oklahomába.

— A rezervátumba?

— Nem. Kölcsönt vett fel, és Taco Bill étterem néven nyitott egy Taco Bell-másolatot. Jól van. Engem nem kedvel. Azt mondja, félvér vagyok.

— Sajnálom.

— Az egy seggfej. Én büszke vagyok az indián véremre. Ennek hála kifizethetem a tandíjat. A pokolba is, egy nap még munkát is szerezhetek vele, ha nem tudom eladni a bronzszobraimat.

— Erre mindig van esély — mondta Árnyék.

Illinois állam El Paso nevű városában (2500 lakos) megálltak egy lerobbant ház előtt a város peremén, és Sam kiszállt. Az udvarban drótból barkácsolt, nagy rénszarvas állt, villogó lámpákkal borítva.

— Nem akarsz bejönni? — kérdezte a lány. — A nénikémtől kaphatsz kávét.

— Nem — mondta a férfi. — Mennem kell tovább.

A lány rámosolygott, és hirtelen, most először, sebezhetőnek tűnt. Megpaskolta Árnyék karját.

— Te aztán jól meg vagy zakkanva. De jó fej vagy.

— Azt hiszem, ez jellemzően emberi állapot — mondta Árnyék. — Kösz a társaságot.

— Szóra sem érdemes — mondta a lány. — Ha Cairo felé találkozol valamelyik istennel, feltétlenül add át neki az üdvözletemet. — Kiszállt a kocsiból és a ház ajtajához sétált. Csengetett, és csak állt ott, nem nézett hátra. Árnyék megvárta, amíg kinyílik az ajtó és a lány biztonságban beér a házba, és csak azután lépett a gázra és indult el a sztráda felé. Áthaladt Normál, Bloomington és Lawndale településeken.

Aznap éjjel tizenegykor Árnyék elkezdett reszketni. Éppen akkor hajtott be Middletownba. Úgy döntött, aludnia kell vagy legalább abbahagyni a vezetést erre a napra, ezért megállt egy éjszakai motel előtt, kifizetett harmincöt dollár előleget készpénzben a földszinti szobájáért, aztán bement a fürdőszobába. A csempézett padló közepén

szomorú csótány hevert a hátára fordulva. Árnyék fogott egy törölközőt, kitörölte vele a kádat és megnyitotta a csapot. Kiment a szobába, levetkőzött és az ágyra terítette a ruháit. A felsőtestén éktelenkedő horzsolások élénklila színt öltöttek. Beült a kádba és nézte, hogyan színeződik el a víz. Utána meztelenül kimosta a zokniját, az alsónadrágját meg a pólóját a mosdóban, aztán kicsavarta a ruhadarabokat és felakasztotta őket száradni a kád feletti szárítókötélre. A halottak iránti tiszteletből a csótányt hagyta, ahol volt.

Bemászott az ágyba. Arra gondolt, megnéz egy pornófilmet, de a fizetős rendszerhez a hitelkártyájára lett volna szükség, és ezt túl kockázatosnak találta. Egyébként sem volt meggyőződve arról, hogy jobban érezné magát, ha más embereket nézne szex közben, amikor neki ez éppen hiányzik az életéből. Bekapcsolta a tévét, hogy legyen társasága, és beállította, hogy háromnegyed óra múlva magától kikapcsoljon. Háromnegyed tizenkettő volt.

A kép szemcsés volt, mint minden más motelben, és állandóan elcsúsztak a színek. Beszélgetőműsorról beszélgetőműsorra ugrált a televízió átokföldjén, de képtelen volt megmaradni egy csatornán. Valaki éppen bemutatott valamit, amit a konyhában lehetett használni, és tucatnyi más konyhai eszközt tudott helyettesíteni, amivel Árnyék amúgy sem rendelkezett. *Klikk.* Egy öltönyös férfi arról magyarázott, hogy közel a világvége, és Jézus — ő legalább négy — vagy ötszótagos szónak ejtette a nevét — majd felvirágoztatja Árnyék vállalkozását, ha küld neki pénzt. *Klikk:* véget ért a *M*A*S*H* egyik epizódja és elkezdődött a *Dick Van Dyke Show*.

Árnyék évek óta nem látta a *Dick Van Dyke Show* egyetlen részét sem, de volt valami megnyugtató a képernyőn megelevenedő, 1965-ös fekete-fehér világban, ezért letette a távirányítót az ágy mellé és lekapcsolta a kislámpát. Lassan lecsukódó szemmel figyelte a műsort, és érezte, valami nincsen rendjén vele. Korábban sem látott belőle túl sok részt, ezért nem lepte meg, hogy erre az epizódra nem emlékszik. A stílusát találta furcsának.

Az összes főszereplő Rob alkoholizmusával foglalkozott: napokig nem ment be dolgozni. Elmentek hozzá: Rob bezárkózott a hálószobába és ki kellett csalogatniuk. Holtrészeg volt, de még így is egészen vicces. Barátai, akiket Maury Amsterdam és Rose Marie személyesített meg, pár mókás kiszólás után távoztak. Aztán amikor Rob felesége veszekedni kezdett vele, Rob megütötte, keményen, az arcán. A nő leült a padlóra és elsírta magát, de ez nem a híres Mary Tyler Moore-féle zokogás volt, hanem kétségbeesett hüppögés, átölelte magát és azt suttogta: „Ne üss meg, kérlek, megteszek bármit, csak ne üss meg többet.”

— Mi a szar ez? — kérdezte Árnyék hangosan.

A kép izzó pontokká olvadt. Mire visszatért, a *Dick Van Dyke Show* megmagyarázhatatlan módon az *I Love Lucy* sorozattá változott. Lucy éppen megpróbálta rávenni Ricket, hogy a régi jégszekrényt cseréljék ki egy új hűtőre. Amikor azonban Rick távozott, a nő a díványhoz sétált, leült, egyik bokáját átvetette a másikon, az ölébe ejtette a kezét és türelmesen nézett maga elé, fekete-fehérben, oly sok év messzeségéből.

— Árnyék! — mondta végül. — Beszélnünk kell.

Árnyék nem szólt semmit. A nő kinyitotta a tárcáját és kivett egy szál cigarettát, meggyújtotta egy drága ezüst öngyújtóval, majd eltette az öngyújtót.

— Hozzád beszélek — mondta. — Szóval?

— Ez őrület — mondta Árnyék.

— Miért, amúgy normális az életed? Ne hülyéskedj velem, cseszd meg.

— Tökmindegy. Az, hogy Lucille Ball beszél hozzám a tévéből, néhány nagyságrenddel furább, mint ami eddig történt velem — felelte Árnyék.

— Még csak nem is Lucille Ball. Lucy Ricardo. Sőt tudod mit? Még csak nem is ő. A helyzetet tekintve ez volt a legegyszerűbb megoldás. Ennyi az egész. — Idegesen izgett-mozgott a díványon.

— Ki vagy te? — kérdezte Árnyék.

— Oké — mondta a nő. — Jó kérdés. Én vagyok a dilidoboz. Én vagyok a tévé. Én vagyok a mindent látó szem és a katódsugarak világa. Én vagyok az agymosó gép. Az aprócska szentély, ahol összegyűlik a család és hódol a bálvány előtt.

— Te vagy a televízió? Vagy valaki a tévében?

— A tévé az oltár. Én vagyok az, akinek az emberek áldoznak.

— Mit áldoznak? — kérdezte Árnyék.

— Nagyrészt az idejüket — felelte Lucy. — Néha egymást. — Felemelte két ujját és kifújta belőle a képzeletbeli lőporfüstöt. Aztán kacsintott, a híres, Lucy-féle kacsintással.

— Isten vagy? — kérdezte Árnyék.

Lucy somolygott, és amolyan úrihölgyesen szippantott egyet a cigarettájából.

— Sam üdvözöl — mondta Árnyék.

— Mi? Ki az a Sam? Miről beszélsz?

Árnyék az órájára nézett. Huszonöt perccel múlt éjfél.

— Nem számít — mondta. — Lássuk csak, tévé-Lucy. Miről kellene beszélgetnünk? Mostanában túl sok emberrel kellett beszélgetnem. A végén általában meg szoktak verni.

A kamera ráközelített Lucyra: a nő aggodalmas arcot vágott és összeszorította a száját.

— Gyűlölöm az ilyesmit. Utálom, ha valaki bánt téged, Árnyék.

Soha nem tennék ilyet, drágám. Nem, én munkát ajánlok neked.

— Mifélét?

— Nekem dolgoznál. Hallottam, hogy gondjaid támadtak az Öltönyösökkel, és szerintem lenyűgöző módon sikerült kimásznod belőle. Hatékonyan, értelmesen, hatásosan. Ki sem néztem belőled. Nagyon zabosak rád.

— Valóban?

— Alábecsültek, drágám. Én nem követem el ezt a hibát. Azt akarom, hogy csatlakozz hozzám. — Felállt és elindult a kamera felé. — Gondold végig, Árnyék: mi vagyunk a jövő. Mi vagyunk a plázák — a barátaid vacak, út menti látványosságok. Sőt a pokolba, mi on-line plázák vagyunk, míg a barátaid az út mellett árulják szekérről a háztáji terményeket. Nem — még csak gyümölcsárusoknak sem jók. Homokfutó bricskákhoz készítenek ostort. Bálnacsont fűzőket javítanak. Mi vagyunk a ma és a holnap. A barátaidat már tegnapnak sem nevezném.

A szónoklat furcsán ismerős volt valahonnan.

— Ismersz egy limuzinnal furikázó, dagadt kölyköt? — kérdezte Árnyék.

A nő széttárta a kezét, és mókásan forgatta a szemét, mint amikor Lucy Ricardo viccesen a kezeit mosta valami baleset után.

— A technikus gyereket? Találkoztál a technikus gyerekkel? Nézd, ő jó fiú. Közénk tartozik. Csak nincsen formában, ha ismeretlenekkel találkozik. Ha majd nekünk dolgozol, meglátod, milyen bámulatos tud lenni.

— És ha nem akarok neked dolgozni, tévé-Lucy?

Valaki kopogott Lucy ajtaján, és Ricky hangja hallatszott a színfalak mögül, aki éppen azt kérdezte, Lú-ú-cy, mí-í-í tart olyan sokáig, már a klubban kellene lennünk a következő jelenetben. Lucy rajzfilm szerűen elnagyolt arcán ideges fintor suhant át.

— A pokolba is — mondta. — Nézd, bármennyit is fizetnek neked az öregek, én a dupláját kínálom. A háromszorosát. Százszorosát. Bármennyit kapsz tőlük, tőlem sokkal, de sokkal többet kaphatnál. — Felvillantotta tökéletes, csibészes, Lucy Ricardo-mosolyát. — Csak mondd, mit akarsz, drágám. Mire van szükséged? — Elkezdte kigombolni a blúza felső gombjait. — Hé — mondta. — Akarod látni Lucy cicijét?

A képernyő elsötétült. A beállított idő elteltével a készülék automatikusan kikapcsolta magát. Árnyék az órájára nézett: fél egy volt.

— Nem igazán — mondta.

Oldalára fordult és lehunyta a szemét. Most tudatosult benne, hogy valójában igen egyszerű oka van annak, amiért jobban kedvelte Szerdát, Nancyt meg a többieket, mint az ellenlábasaikat: lehet, hogy

koszosak, szegények és pocsék kajákat esznek, de legalább nem klisékben beszélnek.

És úgy vélte, inkább választana egy út menti látványosságot, legyen az bármennyire is csóró, rozzant vagy lehangoló, mint egy plázát.

A reggel már úton találta Árnyékot, aki téli fűvel és csupasz fákkal borított, lágyan hullámzó, barna tájon autózott. A hó maradéka is eltűnt. Egy városban, ahol a 16 év alatti lányok háromszáz méteres síkfutóversenyének második helyezettje lakott, teletankolta a rozzant tragacsot, és abban a reményben, hogy nemcsak a kosz tartja össze, áthajtott vele a benzinkút autómosóján. Meglepve fedezte fel, hogy az autó tiszta állapotban — minden várakozás ellenére — fehér, és nem is túl rozsdás.

Az ég hihetetlenül kék volt, és a kéményekből felszálló fehér ipari füst ráfagyott a horizontra, mint egy fényképen. Sólyom röppent fel egy kiszáradt fáról és a kocsi felé repült, szárnya úgy verdesett a napsütésben, mintha stroboszkópfényben szállna, olyan volt, mint egy sorozatnyi állókép.

Árnyéknak egyszer csak feltűnt, hogy kezd beérni Kelet-St. Louisba. Megpróbálta kikerülni a várost, és észrevette, hogy valószínűleg egy gyárnegyed vöröslámpás részén autózik. Az ideiglenes raktáraknak látszó épületek előtt kamionok és óriási vontatók parkoltak a NON-STOP NITE CLUB és a LEGJOBB PEEPSHOW A VÁROSBAN táblák alatt. Árnyék megcsóválta a fejét és hajtott tovább. Laura imádott táncolni, ruhában és ruhátlanul egyaránt (néhány emlékezetes estén pedig az egyiket váltogatta a másikkal), és Árnyék nagyon szerette nézni.

Ebédre szendvicset evett és egy doboz kólát ivott hozzá egy Red Bud nevű városban.

Áthajtott egy völgyön, ahol több ezer sárga buldózer, traktor és lánctalpas erőgép roncsa tornyosult halmokban. Árnyék arra gondolt, hátha ez a buldózerek temetője, ahová eljöttek meghalni.

Elhúzott a Pop-a-Top Lounge mellett. Átautózott Chesteren („Itt lakik Popeye!”). Észrevette, hogy a házak elülső részén kezdenek feltünedezni az oszlopok és még a legkopottabb, legsilányabb épületnek is volt néhány fehér pillére, fennen hirdetve, hogy valaki szerint ez is udvarház. Átgurult egy nagy, sáros folyó felett, és hangosan felkacagott, amikor észrevette, hogy egy tábla szerint ez itt a Big Muddy River, a Nagy Sáros Folyó. Látott három halott fát, amiket a törzsükre tekeredett barna indák különös, szinte emberi alakokká nyomorítottak: lehettek volna akár boszorkányok is, három vén banya, akik készek jövendőt mondani neki.

A Mississippi mentén haladt. Még sohasem látta a Nílust, de a széles, barna folyó tükrén izzó, vakító délutáni nap a Nílus sáros

víztömegét juttatta az eszébe: nem a mostani Nílust, hanem azt, amilyen régen volt, amikor artériaként hömpölygött át a papirusznád-mocsarakon, ahol kobrák éltek meg sakálok és vadtehenek…

Egy útjelző tábla Thebes felé mutatott.

Az út három méter magas töltésen haladt a mocsár felett. Rajokba, csapatokba verődött madarak repkedtek ide és oda, fekete pontok a kék égen, véletlenszerű, elkeseredett Brown-féle mintákban mozogva.

Késő délután a nap lassan megindult lefelé és tündéri fénnyel aranyozta be a világot, sűrű, meleg, krémszínű fénnyel, amitől minden egészen természetfelettinek tűnt, és Árnyék így hajtott el a tábla mellett, ami közölte vele, hogy most érkezett meg Cairo Történelmi Városába. Átgurult a hídon és egy apró kikötővárosban találta magát. A bíróság impozáns épülete és a még annál is impozánsabb vámház frissen sütött süteménynek látszott a napnyugta szirupszerű aranyfényében.

Leparkolt egy mellékutcában és lesétált a rakpartra, a folyóhoz, bár nem tudta, most az Ohiót vagy a Mississippit nézi-e. Az egyik épület mögött barna kismacska motozott és ugrándozott a kukák között, és ebben a fényben még a szemétkupacok is varázslatosnak tűntek. A folyópart fölött magányos sirály siklott a levegőben, időről időre egy szárnycsapással igazított a röptén.

Árnyék észrevette, hogy nincsen egyedül. A járdán, három méterrel arrébb, aprócska kislány ácsorgott, kopott teniszcipőben meg szürke gyapjúpulóverben, és a hatévesek komor eltökéltségével bámulta. A haja fekete volt, egyenes és hosszú, bőre barna, akár a folyó.

Árnyék a kislányra vigyorgott. A kislány gyanakvóan méregette.

A vízparti épületek felől vinnyogás és nyávogás hallatszott, és a barna kismacska rontott ki a feldöntött kukák közül, egy hosszú orrú, fekete kutyával a nyomában. A macska beiszkolt egy autó alá.

— Hé — mondta Árnyék a kislánynak. — Láttál már láthatatlanná tevő port?

A kislány tétovázott. Aztán megrázta a fejét.

— Oké — mondta neki Árnyék. — Akkor ezt figyeld. — Bal kezével előhúzott egy negyeddollárost, a magasba emelte, megmutatta mindkét oldalát, úgy tett, mintha a másik kezébe dobná, jól láthatóan összezárta az üres markát és előrenyújtotta a kezét. — Most pedig — folytatta — előveszek a zsebemből egy csipetnyi láthatatlan port — a mellényzsebébe nyúlt, és közben belecsúsztatta az érmét — … rászórom a pénzre… — úgy tett, mintha rászórna valamit — …és nézd — most már a negyeddolláros is láthatatlan. — Kinyitotta üres jobb tenyerét, aztán ámuló arccal megmutatta a balt is.

A kislány csak nézett.

Árnyék vállat vont, a zsebébe nyúlt, egyik kezével megfogta a negyeddollárost, a másikkal pedig egy összehajtott ötdolláros bankót. Azt tervezte, úgy tesz, mintha mindkettőt elővarázsolná a levegőből, aztán odaadja a kislánynak: úgy festett, mint aki jó hasznát venné.

— Hé — mondta —, közönségünk van.

A fekete kutya és a barna kismacska is őt figyelték, közben oldalazva megkerülték a kislányt és le sem vették a szemüket Árnyékról. A kutya hatalmas füleit hegyezte, amitől mulatságosan óvatosnak tűnt. A járdán paszulykaróra emlékeztető, aranykeretes szemüveget viselő magas férfi közeledett, aki egyfolytában a kövezetet fürkészte, mintha keresne valamit. Lehet, hogy ő a kutya gazdája, gondolta Árnyék.

— Mit gondolsz? — kérdezte Árnyék a kutyát, hátha ezzel megnyugtathatja a kislányt. — Jó voltam?

A fekete kutya megnyalta hosszú orrát. Aztán mély, recsegő hangon azt mondta:

— Láttam egyszer Harry Houdinit, és higgye el, öregem, maga nem Harry Houdini.

A kislány az állatokra pillantott, onnan Árnyékra, aztán elszaladt, úgy kapkodta a lábát, mintha a pokol seregei üldöznék. A két állat sokáig bámult utána. A paszulykaróra emlékeztető férfi megállt a kutya mellett. Lehajolt és megvakargatta magas, hegyes füle tövét.

— Ugyan már — mondta a szemüveges férfi a kutyának —, ez csak egy pénztrükk volt. Nem valami víz alatti szabadulómutatvány.

— Még nem — mondta a kutya. — De csinál majd olyat is. — Az aranyszín fény eltűnt, az alkonyat szürkesége vette át a helyét.

Árnyék visszaejtette a zsebébe az érmét meg a papírpénzt.

— Oké — mondta. — Melyikük Sakál?

— Hová tette a szemét? — kérdezte a hosszú orrú kutya. Kényelmes léptekkel elindult az aranykeretes szemüveget viselő férfi mellett, és pillanatnyi tétovázás után Árnyék is követte. A macska eltűnt. Bedeszkázott házak hosszú sora mellett sétáltak el, majd egy nagy, ódon épülethez érkeztek. Az ajtó mellé táblát erősítettek: IBIS ÉS JACQUEL. CSALÁDI VÁLLALKOZÁS. TEMETKEZÉSI VÁLLALAT 1863 ÓTA.

— Én vagyok Ibis — szólalt meg a szemüveges férfi. — Ha nincsen ellenére, meghívnám némi harapnivalóra. Attól tartok, a társamnak van még egy kis dolga.

VALAHOL AMERIKÁBAN

Szelim fél New Yorktól, ezért védelmező mozdulattal öleli

magához a mintadarabokat tartalmazó aktatáskát. Fél a feketéktől, attól, ahogyan megbámulják, és fél a zsidóktól — azokat felismeri, akik fekete ruhákat viselnek, kalapot meg szakállat meg hosszú pajeszt, de egy csomót biztosan nem is vett észre —, fél a nyüzsgő tömegtől, a mindenféle alakú és méretű embertől, akik a magas, nagyon magas, mocskos épületekből özönlenek az utcára, fél az autók tülkölő lármájától, és még a levegőtől is fél, ami egyszerre piszkos és édes, és egyáltalán nem hasonlít Omán levegőjére.

Szelim egy hete van Amerikában, New Yorkban. Minden nap ellátogat két, esetleg három különböző irodába, kinyitja az aktatáskáját, megmutatja a réz csecsebecséket, a gyűrűket, az üvegcséket és az apró elemlámpákat, az Empire State Buildinget, a Szabadság-szobrot és az Eiffel-tornyot ábrázoló maketteket, csupa csillogó rézholmit; minden éjjel küld egy faxot Muszkatba Fuadnak, a sógorának és megírja, hogy senki nem vett tőle semmit, az egyik örömteli napon meg azt, hogy végre rendeltek tőle néhány dolgot (de Szelim számára fájdalmasan egyértelmű, hogy ez még a repülőjegyet és a szálloda költségeit sem fedezi).

Sógora üzlettársai ismeretlen okokból a 46. utcában álló Paramount Hotelben foglaltak neki szobát. Szelim szerint zavaró, klausztrofóbiát keltő, drága, idegen hely.

Fuad Szelim húgának a férje. Nem gazdag, de társtulajdonos egy csecsebecséket gyártó cégben. Mindent exportálnak, az arab országokba, Európába, Amerikába. Szelim fél éve dolgozik Fuadnak. Kicsit fél tőle. Fuad egyre durvább hangvételű faxokat küldözget neki. Szelim esténként a szállodai szobájában ül, a Koránt olvassa és azt mondogatja magának, hogy ez is elmúlik, hogy csak egy ideig marad ebben a különös világban.

Sógorától ezer dollárt kapott a különféle utazási költségekre, és a pénz, ami először olyan hatalmas összegnek tűnt, gyorsabban fogy, mint Szelim gondolta. Amikor megérkezett, nem akart csóró arabnak látszani, ezért mindenkinek borravalót adott, plusz bankjegyeket csúsztatott oda mindenkinek, akivel találkozott, aztán rájött, hogy kihasználják, talán még ki is nevetik, ezért azóta egyáltalán nem ad borravalót.

Első és egyetlen metróútján eltévedt és elkavarodott, elkésett a találkozójáról is, mostanában kizárólag taxival jár, más esetekben gyalogol. Amikor bebotorkál a túlfűtött irodákba, arca még zsibbad a kinti hidegtől, a kabátja alatt szakad róla a víz, cipője átázott a latyakban — és amikor a szél végigsüvít a sugárutakon (amelyek mind észak-déli irányúak, mint ahogy az utcák is kivétel nélkül keletről tartanak nyugatra, ezért Szelim mindig tudja, merre van Mekka), a hideg fedetlen bőrébe mar, úgy érzi, mintha ököllel vágtak volna az arcába.

Sohasem eszik a hotelben (Fuad üzlettársai ugyan fizetik a szállodai számlát, de abban nincsen benne az étkezés), helyette büfékben és kis élelmiszerboltokban vásárol magának ennivalót, amit napokon keresztül a kabátja alá rejtve csempész fel a szobájába, amíg rá nem jön, hogy ez senkit sem érdekel. De még ezután is furcsán érzi magát, akárhányszor beszáll a csomagokkal a félhomályos liftbe (mindig le kell hajolnia, és hunyorogva keresi a megfelelő gombot), majd leül a picike, fehér szobában, ahol lakik.

Szelim most ideges. A fax, ami ébredés után várta, rövid volt, viszont dorgáló, komor és kiábrándító: Szelim szégyent hoz mindenkire — a húgára, Fuadra, Flzad üzlettársaira, az Ománi Szultanátusra, az egész arab világra. Ha nem képes megrendeléseket szerezni, Fuad többé nem tekinti alkalmazottjának. Ők mind tőle függenek. A szálloda, ahol lakik, túl drága. Mit csinál Szelim a pénzükkel, talán szultánként él Amerikában? Szelim a szobájában olvasta el a faxot (és a szobában örökké fojtogató meleg van, ezért múlt éjjel kinyitotta az egyik ablakot és most túl hideg van), és egy ideig csak ült ott, arcán a tökéletes nyomorúság grimaszával.

Aztán elsétál a belvárosba és úgy szorítja magához az aktatáskát, mintha gyémántok és rubinok lennének benne, végigvonszolja magát a hidegben a Broadway-n és a 19. utcán, aztán megérkezik egy zömök épülethez, aminek egy vegyesbolt van a legalsó szintjén. Felsétál a lépcsőn a negyedikre, a Panglobal Imports irodájába.

Az iroda sivár, de Szelim tudja, hogy a Panglobal Imports foglalkozik a Távol-Keletről Amerikába irányuló ajándéktárgyimportnak majdnem a felével. Egy igazi, jelentős Panglobal-rendelés megmenthetné Szelim útját, a sikertelenségből siker lenne, ezért Szelim most egy kényelmetlen faszéken ül a külső irodában, ölébe fogja a táskáját és a középkorú nőt nézi, akinek túlzottan pirosra van festve a haja, és mindvégig fújja az orrát, egyik zsebkendőt veszi elő a másik után. Kifújja az orrát, megtörli, majd a szemetesbe hajítja a papír zsebkendőt.

Szelim fél tizenegykor érkezett, fél órával a megbeszélt időpont előtt. Most itt ül, vörös arccal és reszketve, és arra gondol, hátha belázasodott.

Olyan lassan vánszorognak a percek.

Szelim az órájára néz. Aztán megköszörüli a torkát. Az asztal mögött ülő nő ránéz.

— Igen? — kérdezi. Úgy hangzik, mintha azt mondaná: Iged.

— Tizenegy óra harmincöt van — mondja Szelim.

A nő a falon lógó órára néz, és azt mondja:

— Iged —, ismét. — Annyi vad.

— Tizenegyre beszéltük meg — mondja Szelim békülékenyen.

— Blanding úr tudja, hogy itt van — közli a nő korholó hangon.

(„Bladdig úr tuggya, hogy idd vad.”)

Szelim felveszi az asztalról a New York Post egyik régi számát. Beszélni jobban tud angolul, mint olvasni, és úgy küzdi át magát a cikkeken, mintha keresztrejtvényt fejtene. Vár: kövérkés fiatalember, pillantása mint a megvert kiskutyáé, az órájáról időnként az újságjára pillant, onnan pedig a falon lógó órára.

Fél egykor emberek jönnek ki a belső irodából. Harsányan zagyválnak egymásnak amerikaiul. Egyiküknek, egy nagydarab, pocakos férfinak meggyújtatlan szivar lóg ki a szájából. Amikor kilép az ajtón, Szelimre pillant. Az asztal mögött ülő nőhöz fordul, azt mondja neki, próbálkozzon egy szelet citrommal meg cinkkel, mert a nővére esküszik a cinkre meg a C-vitaminra. A nő megígéri, hogy így lesz, aztán néhány borítékot nyújt át neki. A férfi elteszi a borítékokat, aztán a többiekkel együtt kimegy a folyosóra. Kacagásuk visszhangja lassan elhal a lépcsőházban.

Egy óra van. Az asztal mögött ülő nő kihúz egy fiókot, elővesz egy barna papírzacskót, abból néhány szendvicset, egy almát és egy *Milky Way* szeletet pakol elő. Meg egy kis műanyag palackot, benne frissen facsart narancslével.

— Elnézést kérek — szól Szelim —, de nem tudna szólni Blanding úrnak, hogy itt várok rá?

A nő úgy néz rá, mint akit meglep, hogy még mindig nem ment el, mintha nem másfél méterre ülne tőle két és fél órája.

— Ebédel — mondja. Edédel.

Szelim tudja, a zsigereiben érzi, hogy a férfi a meggyújtatlan szivarral maga Blanding volt.

— Mikor ér vissza?

A nő vállat von és beleharap a szendvicsébe.

— A nap hátralévő részében végig tárgyalása van — mondja. A dap hádralevő rédében védid tárdalása vad.

— Ha visszajön, találkozhatok vele? — kérdezi Szelim.

A nő vállat von és kifújja az orrát.

Szelim éhes, egyre éhesebb, és reményvesztett és tehetetlen. Három órakor a nő ránéz és azt mondja neki:

— Debb jöd vidda már.

— Hogy mondta?

— Bladdig úr. Ma már debb jöd vidda.

— Megbeszélhetnénk egy időpontot holnapra?

A nő megtörli az orrát.

— Delefonáljon. Csak delefonon lehed.

— Értem — mondja Szelim. És elmosolyodik: egy üzletembernek, magyarázta neki Fuad számtalanszor még otthon, Muszkatban, esélye sincs Amerikában, ha nem mosolyog. — Holnap majd telefonálok — mondja. Felkapja az aktatáskáját és a rengeteg lépcsőn lemegy az

utcára, ahol a csontig hatolóan hideg eső havas szitálásba váltott át. Szelim fontolóra veszi, hogy hosszú, fogvacogtató sétát tesz, vissza a 46. utcába, a szállodáig, megemeli nehéz táskáját, aztán a járdaszegélyhez lép és int minden közeledő sárga taxinak, akár világít a tetejükön a lámpa, akár nem, és egyik kocsi sem áll meg mellette.

Valamelyik még fel is gyorsít, amikor elhajt előtte, az egyik kerék vízzel teli kátyúba zökken és jéghideg, sáros víz fröccsen Szelim nadrágjára és kabátjára. Egy pillanatra arra gondol, mi lenne, ha az egyik lassan guruló kocsi elé vetné magát, aztán eszébe jut, hogy a sógorát sokkal jobban érdekelné a mintadarabok sorsa, mint Szelim maga, és senki sem ejtene könnyet érte, csak szeretett testvére, Fuad felesége (Szelim amúgy is mindig kissé csalódást okozott a szüleiknek, romantikus kalandjai pedig szükségszerűen kurták és viszonylag névtelenek voltak), egyébként sem hiszi, hogy bármelyik autó elég gyorsan menne ahhoz, hogy végezzen vele.

Ütött-kopott sárga taxi áll meg mellette, és Szelim beszáll, boldogan, amiért nem kell folytatnia ezt a gondolatmenetet.

A hátsó ülést imitt-amott szürke szigetelőszalaggal ragasztgatták meg; a félig elhúzott plexi elválasztón különböző matricák figyelmeztetik, hogy tilos a dohányzás, és közlik, mennyibe kerül a fuvar a különböző repülőterekre. Egy híres ember hangja szól felvételről, akiről Szelim még sohasem hallott, és felszólítja, hogy csatolja be a biztonsági övet.

— A Paramount Hotelbe, legyen szíves — mondja Szelim.

A taxis felmordul, indít és besorol a forgalomba. Arca borostás, vastag, porszürke pulóvert visel és fekete műanyag napszemüveget. Az ég szürke, kezd esteledni: Szelim arra gondol, hátha a férfinak gondjai vannak a látásával. Az ablaktörlők szürke foltokká és fénypacákká maszatolják a kinti világot.

Valahonnan egy kamion csapódik be eléjük, és a taxis átkozódik, a próféta szakállára, mondja.

Szelim a műszerfalra csíptetett kártyát nézi, de innen nem bírja elolvasni a nevet.

— Mióta vezet taxit, barátom? — kérdezi a férfitől az anyanyelvén.

— Tíz éve — feleli a férfi ugyanazon a nyelven. — Honnan jött?

— Muszkatból — mondja Szelim. — Omanból.

— Omanból. Jártam ott. Nagyon régen már. Hallott már Ubar városáról? — kérdezi a taxisofőr.

— Hát persze — feleli Szelim. — A Tornyok Elveszett Városa. Nem emlékszem pontosan, de öt vagy tíz évvel ezelőtt bukkantak rá a sivatagban. Tagja volt a régészeti expedíciónak?

— Olyasmi. Remek város volt — mondja a taxis. — Éjszakánként általában háromezer, sőt talán négyezer ember nyüzsgött az utcákon:

minden utazó megszállt Ubarban, szólt a zene, a bor úgy folyt, akár a víz, de folyt ott víz is, mert csak ezért létezhetett a város.

— Én is így hallottam — mondja Szelim. — És mikor is tűnt el, ezer évvel ezelőtt? Kétezer?

A taxis nem szól semmit. Megállnak egy piros lámpánál. A lámpa zöldre vált, de a sofőr nem mozdul, pedig azonnal rikácsoló dudaszó harsan mögöttük. Szelim tétovázva átnyúl a plexiüveg résén és megérinti a férfi vállát. A taxis felkapja a fejét, aztán beletapos a gázba, és zötykölődve áthajtanak a kereszteződésen.

— Picsafaszpicsa — mondja a taxis, de nem az anyanyelvén.

— Biztosan nagyon fáradt lehet, barátom — mondja neki Szelim.

— Harminc órája ülök ebben az Allah verte taxiban — mondja a taxis. — Túl régóta. Előtte öt órát aludtam, azelőtt pedig tizennégy órán át vezettem. Kevesen vagyunk, így karácsony előtt.

— Remélem, sok pénzt keresett — mondja Szelim.

A taxis sóhajt.

— Nem igazán. Ma reggel elvittem egy férfit az 51. utcából a Newark repülőtérre. Amikor megérkeztünk, berohant az épületbe, és nem találtam meg többé. Elveszítettem egy ötvendolláros fuvart, és saját zsebből kellett fizetnem a visszautat.

Szelim bólint.

— A mai napot azzal töltöttem, hogy vártam egy emberre, aki nem akar találkozni velem. A sógorom gyűlöl. Egy hete vagyok Amerikában és eddig nem csináltam semmit, csak elettem a pénzemet. Nem adok el semmit.

— Mit árul?

— Szart — mondja Szelim. — Értéktelen mütyüröket, limlomot, vackokat turistáknak. Borzalmas, olcsó, buta, csúnya szarokat.

A taxis jobbra rántja a kormányt, kikerül valamit és megy tovább. Szelim nem érti, hogyan lát az esőben, a szürkületben, a vastag napszemüvegben.

— Szart próbál eladni?

— Igen — mondja Szelim, akit egyszerre borzongat és megrémít, hogy kimondta az igazat sógora árujáról.

— És nem veszik meg?

— Nem.

— Furcsa. Ha megnézi az itteni boltokat, csak szart árulnak.

Szelim idegesen mosolyog.

Előttük egy kamion torlaszolja el az utat: egy kivörösödött arcú rendőr integet nekik meg ordít, és a legközelebbi utca felé mutogat.

— Átvágunk a Nyolcadik sugárútra és onnan megyünk felfelé — mondja a taxis. Befordulnak az utcába, ahol mozdulatlanul áll a forgalom. Fülsértően harsognak a dudák, de egyetlen autó sem mozdul.

A taxis hátradől az ülésen. Lebiccen a feje, egyszer, kétszer, háromszor. Aztán halkan és lágyan horkolni kezd. Szelim előrenyúl, hogy felébressze, és reméli, hogy nem csinál butaságot. Amikor megrázza a vállát, a sofőr megmozdul és Szelim keze az arcát súrolja, lelöki a napszemüveget az ölébe.

A taxis felnéz, a szemüvegért nyúl és visszateszi az orrára, de már késő. Szelim látta a szemét.

Az autó lassan araszol előre az esőben. A taxióra kijelzőjén egyre nő az összeg.

— Most megöl? — kérdezi Szelim.

A sofőr összepréseli az ajkát. Szelim a tükörben figyeli az arcát.

— Nem — feleli a taxis nagyon csendesen.

A kocsi ismét megáll. Eső kopog a tetőn.

— A nagyanyám esküdött rá, hogy egyszer, késő este, a sivatag peremén látott egy ifritet vagy egy maridot — szólal meg Szelim. — Mondtuk neki, hogy az csak homokvihar volt, egy kis szél, de ő azt hajtogatta, nem, látta az arcát meg a szemét, és a szemében, akárcsak a magáéban, lángok lobogtak.

A sofőr elmosolyodik, de a szeme láthatatlan a fekete napszemüveg mögött, és Szelim nem tudja eldönteni, vajon jókedvű-e ez a mosoly.

— A nagyanyák is átjöttek ide — mondja.

— Sok dzsinn él New Yorkban? — kérdezi Szelim.

— Nem. Nem vagyunk sokan.

— Vannak angyalok és vannak az emberek, akiket Allah sárból teremtett, és van a tűz népe, a dzsinnek — mondja Szelim.

— Ideát semmit sem tudnak rólunk — mondja a sofőr. — Azt hiszik, teljesítjük a kívánságaikat. Mit gondol, ha képes lennék rá, még mindig taxiznék?

— Ezt nem értem.

A taxis elkomorul. Szelim a férfi arcát bámulja a tükörben, az ifrit sötét ajkát, miközben beszél.

— Azt hiszik, hogy teljesítjük a kívánságaikat. Miből gondolják? Egy ócska brooklyni szobában alszom. Ócska embereket szállítok, akiknek vagy van pénzük a fuvarra, vagy nincsen. Elviszem őket oda, ahová menni akarnak és néha adnak borravalót. Néha kifizetnek. — Alsó ajka remegni kezd. Láthatóan az összeomlás szélén áll. — Egyszer az egyik odaszart a hátsó ülésre. Nekem kellett kitakarítanom a kocsit, mielőtt visszavittem. Hogy tehetett ilyet? Le kellett pucolnom a nedves szart az ülésről. Hát rendben van ez így?

Szelim megveregeti az ifrit vállát. A gyapjúpulóver alatt szilárd testet tapint. Az ifrit leveszi a kezét a kormányról, egy pillanatra otthagyja Szelim kezén.

És Szelimnek eszébe jut a sivatag: vörös homokvihar kavarog

végig a gondolatai között, és a sátrak között, amelyek Ubar elveszett városa körül állnak, a szél belekap a skarlátszín selyemlapokba, végigsöpör Szelim fején.

A Nyolcadik sugárúton mennek.

— Az öregek hisznek. Nem pisálnak lyukakba, mert a próféta megmondta nekik, hogy a dzsinnek lyukakban élnek. Tudják, hogy az angyalok lángoló csillagokat hajítanak ránk, ha megpróbáljuk kihallgatni, miről beszélnek. De még ha az öregek el is jönnek ebbe az országba, nagyon-nagyon messze kerülnek tőlünk. Odaát nem kellett taxit vezetnem.

— Sajnálom — mondja Szelim.

— Rossz időket élünk — mondja a sofőr. — Vihar közeleg. Félek. Bármit megtennék, hogy eltűnjek innen.

Az út hátralevő részében egyikük sem szól semmit.

Amikor Szelim kiszáll, átnyújt egy húszdollárost az ifritnek, és azt mondja, tartsa meg a visszajárót. Aztán hirtelen felbátorodik, és megmondja neki a szobája számát. A taxis nem szól rá semmit. Egy fiatal nő kecmereg be a hátsó ülésre, és a kocsi elindul, ki a hidegbe és az esőbe.

Este hat van. Szelim még nem írt faxot a sógorának. Kimegy az esőbe, megveszi az aznapi vacsorát, kebabot és sült krumplit. Még csak egy hete van itt, de már úgy érzi, hogy nehezebb, gömbölyűbb, lágyabb lett ebben a New York nevű országban.

Amikor visszatér a hotelbe, meglepetten látja, hogy a taxisofőr zsebre dugott kézzel ácsorog a hallban. A kirakott fekete-fehér képeslapokat nézegeti. Amikor meglátja Szelimet, zavartan elmosolyodik.

— Hívtam a szobájában — mondja —, de nem vette fel. Arra gondoltam, megvárom.

Szelim is elmosolyodik és megérinti a férfi karját.

— Itt vagyok — mondja.

Együtt lépnek be a félhomályos, zöld fénnyel megvilágított liftbe, és kézen fogva utaznak az ötödikig. Az ifrit megkérdezi, használhatja-e a fürdőszobát.

— Nagyon mocskosnak érzem magam — mondja. Szelim bólint. Leül az ágyra, ami kitölti az apró, fehér szoba nagy részét, és hallgatja a vízcsobogást. Leveszi a cipőjét, a zokniját és az összes többi ruháját.

A taxisofőr kilép a fürdőszobából, vizesen, derekán egy törülközővel. Nincsen rajta a napszemüvege, és a homályos szobában jól látszik, hogy vörhenyes láng lobog a szemében.

Szelim pislogva fojtja vissza a könnyeit.

— Bárcsak láthatnád azt, amit én — mondja.

— Nem teljesítek kívánságokat — suttogja az ifrit.

Szelim kimegy a mosdóba és kiöblíti a száját. Mire visszatér a

szobába, a taxisofőr már alszik, békésen hortyog a fehér ágyban. Szelim odabújik mellé, közel húzódik hozzá, és mintha a sivatagot érezné a bőrén.

Már majdnem elalszik, amikor eszébe jut, hogy nem írt faxot Fuadnak, és ettől bűntudata van. A lelke mélyén üresnek, magányosnak érzi magát, és az ifrit duzzadó péniszére teszi a kezét és imigyen megnyugodva elalszik.

A hajnali órákban még felébrednek és egymás mellé húzódnak. Szelim egyszer csak észreveszi, hogy sír és az ifrit lángoló ajka lecsókolja az arcáról a könnyeket.

— Hogy hívnak? — kérdezi Szelim a taxisofőrt.

— Van egy név a jogosítványomon, de az nem az enyém — mondja az ifrit. Később Szelim már nem emlékszik, hol szakadt vége a szexnek, és hol kezdődtek az álmok.

Amikor felébred, a hidegen ragyogó nap sugara már belopózott a fehér szobába és Szelim egyedül van.

Ezenkívül eltűnt az árumintát tartalmazó aktatáskája, az összes üvegcse és gyűrű, meg a réz zseblámpák, eltűnt mind, a bőröndjével, a tárcájával, az útlevelével és az Omanba szóló repülőjegyével együtt.

A padlón talál egy farmert, egy pólót, meg a porszürke gyapjúpulóvert. Alattuk rábukkan egy Ibrahim ben Irem névre kiállított jogosítványra, ugyanerre a névre szóló taxisengedélyre, meg egy kulcskarikára, amihez egy cédulát erősítettek, azon egy cím áll, angolul. Az igazolványokon látható fénykép nem nagyon hasonlít Szelimre, bár igaz, az ifritre sem hasonlított túlságosan.

Megcsördül a telefon: a portáról hívják, hogy Szelim már kijelentkezett, és megkérik a vendéget, távozzon, mert ki akarják takarítani a szobát, mielőtt beköltözne az új lakó.

— Nem teljesítek kívánságokat — mondja Szelim, ízlelgeti a szavakat. Miközben öltözik, boldognak, szédültnek érzi magát.

New York nem egy bonyolult hely: a sugárutak északról délre húzódnak, az utcák keletről nyugatra. Mi lehet ebben a nehéz? — kérdezi magától.

Feldobja a kulcsokat a levegőbe és elkapja őket. Aztán felteszi a zsebében talált műanyag napszemüveget és kisétál a szobából, hogy megkeresse a taxiját.

NYOLCADIK FEJEZET

Azt mondta, a holtaknak van Lelke, hát megkérdeztem:
Az hogy lehet, én azt hittem, a holt nem több mint lélek,
Erre megtörte a transzot. Szerintem ez gyanús,
Talán van valami, amit titkolnak a holtak?
Igen, van valami, amit titkolnak a holtak

Robert Frost: „Két boszorkány”

A karácsony előtti hét nyugalmas időszaknak számít egy temetkezési vállalat életében, tudta meg Árnyék vacsora közben. Egy kisvendéglőben ültek, két háztömbnyire Ibis és Jacquel ravatalozójától. Árnyék hatalmas adag utólagos reggelit kapott — kukoricakenyérrel —, míg Ibis úr csupán egy szelet mokkatortát csipegetett.

— A szívósabbak még kihúzzák az utolsó karácsonyukig, sőt néha még szilveszterig is — magyarázta Árnyéknak —, a többieknél, akik majd túlságosan fájdalmasnak találják mások vidámságát és ünneplését, még nem telt csordultig a pohár, még nem szakadt el a cérna, vagy inkább a fagyöngy koszorú, ami majd megroppantja a teve, akarom mondani, a rénszarvas hátát. — És halk hangot hallatott, ami félig vihogás, félig horkantás volt és arra utalt, hogy ez egy jól begyakorolt élc, amire különösen büszke.

Az Ibis és Jacquel kicsi, családi tulajdonú temetkezési vállalat volt: a környék egyik utolsó, valóban független temetkezési vállalata, legalábbis Ibis úr ezt hangoztatta. — A kereskedelem legtöbb területén a nemzetközi márkák élveznek előnyt — mondta. Ibis úr nem beszélgetett, hanem magyarázott: szelíd, ám nyomatékos előadásmódjáról Árnyéknak egy egyetemi professzor jutott eszébe, aki valaha az Izomtanyán edzett, és nem tudott beszélgetni, csak vitázni, kifejteni és magyarázni. Árnyék már találkozásuk első néhány percében tisztában volt vele, hogy a vállalat vezetőjével folytatott társalgásból neki a lehető legcsekélyebb részt kell vállalnia. — Ez, gondolom én, annak köszönhető, hogy az emberek szeretik előre tudni, mit is fognak kapni. Itt van hát a McDonald’s, a Wal-Mart, az F.

W. Woolworth (áldott legyen az emléke): ezek mind ismert márkanevek, amelyek jól láthatóan ellepik az egész országot. Bárhová is mégy, kisebb-nagyobb regionális eltérésekkel ugyanazt kapod.

— A temetkezési vállalatok esetében azonban szükségszerűen más a helyzet. Az ügyféllel éreztetni kell, hogy ez egy kisvárosi, személyes szolgáltatás, amit olyasvalaki nyújt neki, aki elhivatottságból végzi a munkáját. Ha valakit nagy veszteség ért, szeretné, ha őt és szeretteit személyre szóló figyelemmel vennék körül. Szeretné azt hinni, hogy a gyásza személyes, nem pedig országos ügy. De bármelyik iparágról is beszélünk — és tévedés ne essék, fiatal barátom, a halál is iparág —, csak akkor lehet pénzt keresni vele, ha összehangoltan működik, nagy tételekkel dolgozik és központosított az irányítása. Nem hangzik szépen, de igaz. Viszont senki sem örülne a gondolatnak, hogy szeretteit hűtőkocsikban szállítják valami öreg, átalakított raktárépületbe, ahol esetleg húsz, ötven, száz tetemmel együtt vár a sorára. Nem, uram. Az emberek szeretnek hinni abban, hogy a halottak családias körülmények közé kerülnek, ahol tisztelettel bánnak velük olyan emberek, akik biztosan megbökik a kalapjukat, ha összetalálkoznak a gyászolókkal az utcán.

Ibis úr kalapot viselt. Diszkrét, barna kalap volt, ami jól illett diszkrét, barna blézeréhez és diszkrét, barna arcához. Orrán apró, aranykeretes szemüveg ült. Árnyék mindig úgy emlékezett, hogy Ibis úr alacsony, de valahányszor egymás mellett álltak, rá kellett jönnie, hogy valójában száznyolcvan centinél is magasabb, és görnyedten áll, mint egy paszulykaró. Most szemben ült vele, a csillogó, piros asztal túloldalán, és Árnyék azon kapta magát, hogy a férfi arcába bámul.

— Tehát a nagy cégek a különbözőség látszatát keltik azzal, hogy megvásárolják a társaság nevét és fizetnek az igazgatónak, csak maradjon a helyén. De ez csak a sírkő csúcsa. Valójában csak annyira helyi vállalkozás az egész, mint a Burger King. Nos, nekünk megvannak a saját indítékaink, hogy valóban függetlenek legyünk. Mi magunk végezzük a balzsamozást, aminél jobbat nem talál az egész országban, habár erről rajtunk kívül senki sem tud. Viszont nem foglalkozunk hamvasztással. Több pénzt keresnénk, ha lenne saját krematóriumunk, de ez ellentétes lenne mindazzal, amihez értünk. Mint azt üzlettársam szokta mondogatni, ha valaki tehetséget vagy szakértelmet kapott az Úrtól, kötelessége a lehető legjobban élni vele. Egyetért ezzel?

— Jól hangzik — felelte Árnyék.

— Az üzlettársamnak az Úr hatalmat adott a holtak felett, mint ahogy engem felruházott a szavak ismeretével. A szavak remek dolgok. Tudja, meséket írok. Semmi irodalmi elhivatottság. Pusztán saját szórakoztatásomra. Emberi sorsokat írok meg. — Elhallgatott. Mire Árnyék rájött, hogy most meg kellett volna kérdeznie,

elolvashatna-e egyet, a pillanat elszállt. — Nos, tehát tőlünk folytonosságot kapnak: az Ibis és Jacquel majdhogynem kétszáz éve működik itt. Viszont nem voltunk mindig temetésszervezők. Valaha temetkezési vállalkozóként dolgoztunk. Azelőtt meg sírásóként.

— És azelőtt?

— Nos — mondta Ibis úr, csak árnyalatnyit önelégült mosollyal —, mi nagyon messziről jöttünk. Természetesen csak a polgárháború idején találtunk rá erre a remek kis helyre. Akkor lettünk a helyi színesbőrűek temetkezési vállalata. Azelőtt senki sem tartott minket színeseknek — külföldinek talán, egzotikusnak és sötét bőrűnek, de színeseknek nem. Miután vége lett a háborúnak, hamarosan senkinek sem jutott eszébe, hogy régebben nem is tartottak minket feketéknek. Kollégámnak mindig sötétebb bőre volt, mint nekem. Nem volt nehéz az átállás. Legtöbbször az vagy aminek hisznek. De különösnek tartom, amikor mindenki afroamerikaiakat emleget. Ilyenkor mindig azokra gondolok, akik Puntból, Ophirból vagy Núbiából érkeztek. Mi soha nem tartottuk magunkat afrikaiaknak — mi a Nílus népe vagyunk.

— Vagyis egyiptomiak voltak — mondta Árnyék.

Ibis úr elgondolkodva csücsörített, és úgy ingatta a fejét, mintha rugóra erősítették volna, és éppen mindkét szemszögből szemügyre venné a dolgot.

— Nos, igen és nem. Ha azt hallom, „egyiptomiak”, azok az emberek jutnak eszembe, akik most ott élnek. Akik a sírkertjeinkre és palotáinkra építették a városaikat. Hát hasonlítanak rám?

Árnyék vállat vont. Látott már feketéket, akik hasonlítottak Ibis úrra. És látott már napbarnította fehéreket is, akik hasonlítottak Ibis úrra.

— Milyen volt a mokkatorta? — kérdezte a pincérnő, miközben újratöltötte a kávésbögréket.

— Pompás — felelte Ibis úr. — Add át üdvözletemet édesanyádnak.

— Átadom — mondta a lány, és elsietett.

— Ha az ember temetkezési vállalkozó, nem igazán érdeklődik az emberek egészségi állapota felől. Még azt hiszik, üzlet után kuncsorog — jegyezte meg Ibis úr suttogva. — Mi lenne, ha megnéznék, hogy áll a szobája?

Lélegzetük felhőként gomolygott az éjszakai levegőben. A kirakatokban karácsonyi fények villóztak.

— Örülök, hogy befogadtak — mondta Árnyék. — Igazán hálás vagyok érte.

— Tartozunk némi szívességgel a munkáltatójának. És az Úr rá a tanúm, van elég szobánk. Nagy, öreg ház a miénk. Valaha többen laktunk itt, tudja. Most csak hárman vagyunk. Nem lesz útban.

— Van bármi ötlete, meddig kell itt maradnom?

Ibis úr a fejét csóválta.

— Nem mondta. De örülünk, hogy velünk van, és találunk majd valami munkát magának. Ha nem finnyás. Ha tisztelettel bánik a halottakkal.

— Szóval — kérdezte Árnyék — mit is csinálnak maguk Cairóban? Csak a város neve miatt vannak itt, vagy miért?

— Nem. Egyáltalán nem. A környék tulajdonképpen miattunk kapta a nevét, habár ezt kevesen tudják. Kereskedőállomás volt a régi szép időkben.

— A határvidék meghódításakor?

— Mondhatjuk így is. Jó'stét, Simmons asszony! Önnek is kellemes karácsonyt! Akikkel én jöttem, nagyon-nagyon hosszú idővel ezelőtt hajóztak fel a Mississippin.

Árnyék megtorpant és Ibisre meredt.

— Azt akarja nekem beadni, hogy az ókori egyiptomiak ötezer évvel ezelőtt eljöttek ide kereskedni?

Ibis úr nem szólt semmit, de szinte hallhatóan somolygott. Aztán azt mondta:

— Háromezer-ötszázharminc évvel ezelőtt. Ha hiszi, ha nem.

— Oké — mondta Árnyék. — Ezt beveszem, azt hiszem. Mivel kereskedtek?

— Nem sok mindennel — felelte Ibis úr. — Állatbőrökkel. Némi élelemmel. A mai Michigan-félsziget felső részén rezet bányásztak. Az egész dolog meglehetősen nagy csalódás volt. Nem érte meg az erőfeszítést. Elég sokáig maradtak itt, hogy higgyenek bennünk, áldozzanak nekünk, és közülük néhányan belehaljanak a lázba, majd itt leljenek végső nyugalmat, és ennek köszönhetően mi is maradtunk. — Hirtelen megtorpant a járda közepén, és kinyújtott karral lassan körbefordult. — Ez az ország nagyjából tízezer éven keresztül olyan forgalmas volt, mint egy központi pályaudvar. Erre maga biztosan azt mondja, de mi a helyzet Kolumbusszal?

— Persze — mondta Árnyék engedelmesen. — Mi a helyzet vele?

— Kolumbusz csak azt tette, amit előtte több ezer éven át mások is megtettek. Nincsen semmi különös abban, ha valaki átjön Amerikába. Megesik, hogy erről írogatok. — Közben ismét elindultak.

— Igaz történeteket?

— Bizonyos mértékig igen. Ha érdekli, mutathatok néhányat. Bárki elolvashatja, akinek van szeme. Én személy szerint — és ezt a Scientific American egyik előfizetőjeként mondom — nagyon sajnálom a hivatásos tudósokat, amikor újra meg újra rábukkannak egy problémás koponyára vagy valamire, ami nem a megfelelő népcsoporthoz tartozik, vagy amikor olyan szobrokat meg tárgyakat találnak, amelyek csak összezavarják őket — mert ilyenkor mindig

arról beszélnek, hogy ez mennyire furcsa, de senki sem mondja, hogy lehetetlen, és én ilyenkor szoktam sajnálni őket, mert ha valamiről kiderül, hogy lehetetlen, azonnal kicsúszik a hit definíciói közül, akár igaz, akár nem. Létezik például olyan koponya, ami azt bizonyítja, hogy az ainuk, a japán bennszülöttek kilencezer évvel ezelőtt megfordultak Amerikában. Van egy másik, ami azt mutatja, hogy közel kétezer évvel később polinézek jártak Kaliforniában. A tudósok meg tanácstalanul találgatják, ki származik kitől, és közben közelében sem járnak a valóságnak. Az ég tudja, mi történik, ha valaha rábukkannak a hopi alagutakra. Az majd felkavarja egy kicsit a dolgokat, csak várjon.

— Azt kérdezi, jártak-e írek Amerikában a sötét középkorban? Persze, hogy jártak, akárcsak a walesiek, a vikingek, miközben a nyugat-afrikai partvidék lakói — amit majd később Rabszolgapartnak meg Elefántcsontpartnak neveznek — Dél-Amerikával kereskedtek, a kínaiak pedig többször jártak Oregonban — ők Fu Szangnak nevezték. Ezerkétszáz évvel ezelőtt a baszkok megalapították a maguk titkos halásztelepeit Új-Fundlandon. Nos, feltételezem, hogy most azt fogja mondani, de drága Ibis úr, ezek primitív bennszülöttek voltak, akik nem ismerték a rádiót, a vitamintablettát meg a sugárhajtású repülőgépet.

Árnyék ugyan nem szólt semmit és nem is szándékozott, de most úgy érezte, elvárják tőle, ezért azt mondta:

— Miért, nem így van? — A lábuk alatt az ősz utolsó, halott, dércsípte falevelei ropogtak.

— Elterjedt tévhit, hogy Kolumbusz előtt senki sem indult hosszú hajóutakra. De Új-Zélandot, Tahitit és rengeteg csendes-óceáni szigetet csónakon érkezett csoportok népesítették be, akiknek a navigációs képességeit Kolumbusz bízvást megirigyelhette volna. Afrika vagyonának nagy része a kereskedelemből származott, bár az ottani népek főleg keleti irányba, India és Kína felé indultak. Az én népem ott a Nílus mentén nagyon korán rájött, hogy egy nádtutajjal az egész világot körbe lehet hajózni, ha valaki rendelkezik a szükséges türelemmel és elegendő ivóvízzel. Tudja, a régi időkben az okozta a legnagyobb problémát, hogy Amerikában nem sok minden akadt, amivel kereskedni lehetett volna, és túl messze volt.

Megérkeztek egy nagy ház elé, amit Anna királynő-stílusban építettek. Árnyék nem tudta pontosan, ki volt Anna királynő és miért kedvelte annyira az olyan épületeket, mint amiben az Addams család is lakott. Ez volt az egyetlen ház a környéken, aminek nem deszkázták be az ablakait. Beléptek a kapun és megkerülték az épületet.

Ibis úr az óraláncára akasztott kulcsok egyikével kinyitotta a hátsó, kétszárnyú ajtót és beléptek egy hatalmas, fűtetlen terembe, ahol két ember tartózkodott. Egyikük egy magas, sötét bőrű férfi volt,

egy hosszú szikével a kezében, a másik pedig egy halott lány, aki kamaszévei vége felé járhatott, és most egy hosszú porcelánasztalon feküdt, ami egyszersmind kádként is szolgált.

A test fölött, a falon lógó parafa táblára több fényképet tűztek a halott lányról. Az egyiken, egy évkönyvből kivett fotón éppen mosolygott. A következőn három másik lány között állt; ránézésre báli ruha lehetett rajtuk, a lány fekete haját bonyolult fonatokba tűzték.

Most, hogy kihűlt testtel hevert a porcelánasztalon, leengedték a haját, ami vértől csimbókosan hullott a vállára.

— Íme, a társam, Jacquel úr — mondta Ibis.

— Már találkoztunk — mondta Jacquel. — Ne haragudjon, de most nem nyújtok kezet.

Árnyék a halott lányra pillantott.

— Mi történt vele?

— Rossz érzékkel választott magának barátot — felelte Jacquel.

— Ez még nem mindig halálos — sóhajtott Ibis úr. — De most az volt. A fiú berúgott, volt nála egy kés, a lány pedig közölte vele, hogy valószínűleg terhes. A fiú nem hitte el, hogy tőle.

— Leszúrták — mondta Jacquel úr, és számolt. Kattanás hallatszott, amikor egy kapcsolóra rálépve beindította a közeli asztalon álló diktafont. — Öt késszúrással. Három késnyom a bal oldalon, a mellkas felső részén. Az első a negyedik és az ötödik bordaközi részen, a bal mell középvonalánál, hossza két egész két tized centiméter. A második és a harmadik átszúrta a bal mell középtájékát, és egymást keresztezve behatoltak a hatodik bordánál, hosszuk három centiméter. Két centiméteres seb a bal mellkas felső részén, a második bordánál, egy másik, öt centiméter hosszú és maximum egy egész hat tized centiméter mély hasított vágás az anteromediális bal deltoidnál. Az összes mellkasi seb mély, szúrt sérülés. Egyéb külsérelmi nyom nem látható. — Lelépett a padlóba épített kapcsolóról. Árnyék most vette észre a balzsamozóasztal fölé függesztett, dróton lógó mikrofont.

— Szóval maguk halottkémek is? — kérdezte.

— A halottkém errefelé politikai állás — felelte Ibis. — Az ő dolga megrugdosni a hullát. Ha az nem rúg vissza, a halottkém aláírja a halotti bizonyítványt. Jacquel inkább kórboncnok. A megyei rendőrorvosnak dolgozik. Boncolásokat végez és szövetmintákat tesz félre analízisre. A lány sebeit már lefényképezte.

Jacquel rájuk se hederített. Nagy szikét vett elő, és mély V alakú vágást ejtett a két kulcscsont között, aztán egy újabb mély hasítékot vágott a szegycsonttól a szeméremcsontig, amivel Y-t csinált a V-ből. Apró, súlyos krómfúrónak látszó holmit fogott a kezébe, ami medalion méretű, kerek, fűrészes pengében végződött. Beindította, és a szegycsont mindkét felén átvágta vele a bordákat.

A lány kinyílt, akár egy erszény.

Árnyékot hirtelen enyhe, de kellemetlenül átható, orrfacsaró, húsos szag csapta meg.

— Azt hittem, büdösebb lesz — mondta.

— Egészen friss — felelte Jacquel. — És nem sérültek meg a belsőségek, ezért nincsen szarszaga.

Árnyék elkapta a tekintetét, de nem azért, mert undorodott, mint ahogyan várta, hanem mert furcsa késztetés ébredt benne, hogy most ne zavarja a lányt. Ennél nehezebben lehetett volna mezítelenebb.

Jacquel elkötötte a beleket, amelyek csillogva, kígyóként tekeregve kuporogtak a lány hasában, a gyomor fölött, mélyen a medencecsont alatt. Miközben kihúzta, végigtapogatta az összeset — „normálisak", mondta a mikrofonba, és a padlón álló vödörbe rakta őket. Egy vákuumpumpával kiszívta a vért a mellkasból és lemérte, mennyi lett. Utána megvizsgálta a mellkas belsejét.

— Három repedés a pericardiumban, kitölti a cseppfolyós, illetve alvadt vér — mondta a mikrofonba.

Jacquel megmarkolta a lány szívét, belevágott a tetejébe és kezében forgatva vizsgálgatta. Rálépett a kapcsolóra.

— Két repedés a myocardiumban: egy egész öt tized centiméteres szúrás a jobb kamrában és egy egész nyolc tized centiméteres behatolás a bal kamrában.

Kivette mindkét tüdőt. A bal oldalit megszúrták és félig összeesett. A szívvel együtt lemérte mindkettőt és lefényképezte a sebeket. Mindkét tüdőből kivágott egy szövetdarabot és egy edénybe tette őket.

— Formaldehid — suttogta Ibis úr készségesen.

Jacquel közben folyamatosan beszélt a mikrofonba, elmondta, mit csinál és mit talált, miközben kiszedte a lány máját, gyomrát, lépét, hasnyálmirigyét, mindkét veséjét, a méhet meg a petefészket.

Mindegyiket lemérte, és mint azt be is jelentette, normálisnak és sértetlennek találta őket. Mindegyikből kivágott egy szövetdarabot, és azt egy-egy formaldehiddel töltött edénybe helyezte.

A szívből, a májból és az egyik veséből két mintát hasított le. A másodjára leszedett szövetfoszlányokat elrágcsálta, lassan, hogy sokáig kitartsanak. Árnyék úgy érezte, hogy ez így jó: tiszteletteljes gesztusnak tűnt, nem obszcénnak.

— Szóval velünk akar maradni egy röpke időre? — kérdezte Jacquel, a lány szívéből kivágott darabkát rágcsálva.

— Ha befogadnak — felelte Árnyék.

— Természetesen befogadjuk — mondta Ibis úr. — Egyetlen ok sem szól ellene, viszont számtalan érv szól mellette. Amíg velünk van, a védelmünket élvezi.

— Remélem, nem zavarja, ha halottakkal kell egy fedél alatt

laknia — mondta Jacquel.

Árnyék Laura csókjára gondolt, a hideg és keserű ajkakra.

— Nem — felelte. — Legalábbis amíg halottak maradnak.

Jacquel megfordult és végigmérte: pillantása hideg volt és kifürkészhetetlen, mint a sivatagi sakáloké.

— Itt holtak maradnak — csak ennyit mondott.

— Nekem úgy tűnik… — mondta Árnyék — …úgy tűnik, hogy a halottak egészen könnyedén visszajárnak.

— Ez egyáltalán nem igaz — mondta Ibis úr. — Tudja, még a zombikat is élő emberekből teremtik. Csipetnyi por, egy kis kántálás, lökdösés, máris kész a zombi. Élnek, de azt hiszik, meghaltak. De ahhoz, hogy valaki igazán visszahozza a holtakat, a saját testükben… ahhoz hatalom kell. — Kicsit tétovázott, majd hozzátette: — Az óvilágban, a régi időkben sokkal könnyebb volt.

— Akár ötezer évig a testhez köthettük a kát — mondta Jacquel. — Megköthettük, elvághattuk. De ez már nagyon régen volt. — Fogta a kiszedett belső szerveket, és tiszteletteljes mozdulatokkal visszapakolta az összeset a test üregébe. A helyükre csúsztatta a beleket meg a szegycsontot, és a vágás két szélén közelebb húzta a bőrt. Vastag tűt meg fonalat vett elő, aztán ügyes, fürge mozdulatokkal összevarrta a holttestet, akár egy bőrlabdát: a húsdarabból ismét fiatal lány lett.

— Innék most egy sört — mondta. Lehúzta a gumikesztyűjét és a vödörbe hajította. A barna kezeslábast egy szennyestartóba dobta. Aztán felkapta a dobozt, amiben az apró vörös, barna és lila darabkákat tartalmazó edények voltak. — Mehetünk?

A hátsó lépcsőn felsétáltak a konyhába. A komoly, tiszteletreméltó helyiségben a barna meg fehér szín dominált, és úgy tűnt, mintha a húszas években rendezték volna át utoljára. Az egyik fal mellett hatalmas, régimódi hűtőszekrény zörgött magában. Jacquel kinyitotta a hűtő ajtaját, és betette a lép-, vese-, máj- és szívdarabkákat tartalmazó műanyag edényeket. Előhúzott három barna üveget.

Ibis úr kinyitotta az üvegajtajú konyhaszekrényt és három poharat vett elő. Aztán intett Árnyéknak, hogy foglaljon helyet a konyhaasztal mellett.

Ibis úr töltött, és az egyik poharat Árnyéknak, a másikat Jacquelnak adta.

A sör finom volt, keserű és sötét.

— Jó sör — jegyezte meg Árnyék.

— Magunk főzzük — mondta íbisz. — A régi időkben ez az asszonyok feladata volt. Ők jobb sörfőzők voltak, mint mi. De most csak hárman vagyunk. Én, Sakál és ő. — A szoba sarka felé intett, ahol a barna kismacska aludt egy kosárban. — Kezdetben többen voltunk.

De Szet vándorútra indult, mikor is, kétszáz évvel ezelőtt? Megvan annyi. 1905-ben, 1906-ban kaptunk tőle egy képeslapot San Franciscóból. Aztán semmi. Szegény öreg Hórusz pedig…

— Olykor összefutok vele — mondta Jacquel. — Amikor tetemért megyek. — Belekortyolt a sörébe.

— Dolgozni fogok a szállásért — mondta Árnyék. — Amíg itt vagyok. Megmondják, mit kell tennem, és én megcsinálom.

— Találunk majd munkát — helyeselt Jacquel.

A barna kismacska kinyitotta a szemét és nagyot nyújtózkodva feltápászkodott. Átügetett a konyhán és Árnyék bakancsához dörgölte a fejét. Árnyék lenyúlt és megvakarta a kismacska homlokát, a füle tövét meg a nyakát. A kismacska kéjesen begörbítette a hátát, aztán felugrott Árnyék ölébe, megtámasztotta magát a mellkasán, és hideg orrát a férfi orrához nyomta. Ezután összegömbölyödött az ölében és ismét elaludt. Árnyék simogatni kezdte: a bundája lágy volt, és melegen, puhán hevert az ölében, mintha ez lenne a legbiztonságosabb hely a világon, és Árnyék ettől kellemesen érezte magát.

A sör után jóleső zsongás maradt a fejében.

— A szobáját a lépcső tetején találja, a mosdó mellett — mondta Jacquel. — A munkaruhája a szekrényben van — majd meglátja. Gondolom, először szívesen lefürdene és megborotválkozna.

Árnyék így is tett. Beállt a kovácsoltvas kádba és lezuhanyozott, majd idegesen megborotválkozott a borotvakéssel, amit Jacqueltől kapott. A gyöngyház nyelű alkalmatosság arcpirítóan éles volt, és Árnyék gyanította, hogy ezzel szokták megborotválni a halott férfiakat. Most használt először borotvakést, de nem vágta meg magát. Lemosta az arcáról a borotvahabot, és a légypiszokkal pettyezett tükörben szemügyre vette magát meztelenül. Mindenhol horzsolások borították: a felsőtestén és a karján az új horzsolások eltakarták a halványabbakat, amiket még Bolond Sweeney-től kapott. Tükörképe bizalmatlanul bámult vissza rá.

És akkor, mintha valaki más irányította volna a kezét, felemelte a borotvakést és kinyitva a torkához emelte.

Ez is egy megoldás, gondolta. Egy könnyű megoldás. És ha van valaki, aki egyáltalán nem zavartatná magát és egyszerűen feltakarítaná a mocskot utána, hát akkor az a két fickó lenne, aki a konyhában issza a sörét. Nem lenne több aggódás. Nem lenne többé Laura. Nem lennének többé titkok és összeesküvések. Nem lennének többé rossz álmok. Csak csend és béke és nyugalom, mindörökké. Egyetlen tiszta vágás, fültől fülig. Ennyi az egész.

Mozdulatlanul állt ott, a torkához szorított borotvával. Apró vércsepp serkent, ahol a penge a bőréhez ért. Nem is érezte a vágást. Látod, mondta magában, és szinte hallotta, ahogy valaki a fülébe súgja

a szavakat. Nem fog fájni. Ahhoz túl éles. Észre sem veszed, már meg is haltál.

Ekkor néhány centire kinyílt a fürdőszoba ajtaja, éppen annyira, hogy a barna kismacska be tudta dugni a fejét a résen. — Mrr? — nyávogta kíváncsian.

— Hé — mondta Árnyék a macskának. — Azt hittem, bezártam az ajtót.

Becsattintotta a borotvakést, letette a mosdókagyló peremére, tépett egy darabot a vécépapírból és felitatta vele az apró vágást. Aztán törülközőt tekert a derekára és belépett a szomszéd hálószobába.

A szobáját, a konyhához hasonlóan, mintha valamikor a húszas években rendezték volna be: a fiókos-tükrös szekrény mellett mosdótál és kancsó áll. Valaki már kiterítette a ruháját az ágyra: fekete öltönyt, fehér inget, fekete nyakkendőt, fehér trikót és jégeralsót, fekete zoknit. Az ágy mellett, a kopott perzsaszőnyegen fekete cipő állt.

Felöltözött. A ruhadarabok jó minőségűek voltak, bár régiek. Vajon ki viselhette őket? Lehet, hogy egy halott zokniját viseli? Egy halott ember cipőjében sétál? A tükör elé állt, felkötötte a nyakkendőt, és a tükörképe most mintha gunyorosan mosolygott volna rá.

Már a gondolat is elképzelhetetlennek tűnt, hogy egyáltalán el akarta vágni a torkát. A tükörképe mosolyogva nézte, amint megigazította a nyakkendőjét.

— Hé — mondta neki Árnyék. — Tudsz valamit, amit én nem? — és rögtön szörnyen ostobának érezte magát.

Nyikorogva kinyílt az ajtó, és a kismacska surrant be a résen, átlépdelt a szobán és felugrott az ablakpárkányra.

— Hé — szólt oda Árnyék a macskának. — Becsuktam az ajtót. Tudom, hogy becsuktam.

A kismacska érdeklődve figyelte. A szeme sötétsárga volt, mint a borostyán. Aztán a párkányról az ágyra ugrott, ahol szőrpamaccsá gömbölyödött és ismét elaludt, egy karikányi macska a vén ágytakarón.

Árnyék nem csukta be a szobája ajtaját, hogy a macska ki tudjon menni és a szoba is szellőzzön egy kicsit, és lement a földszintre. A lépcsőfokok nyikorogva, nyöszörögve tiltakoztak a súlya ellen, mintha csak azt szerették volna, hogy valaki végre békén hagyja őket.

— Azt a mindenit, maga aztán jól néz ki — mondta Jacquel. A lépcső alján várt rá, ezúttal Árnyékhoz hasonlóan fekete öltönyben. — Vezetett már halottaskocsit?

— Nem.

— Egyszer azt is el kell kezdeni — mondta Jacquel. — Ott áll a ház előtt.

***

Meghalt egy öregasszony. Lila Goodchildnak hívták. Árnyék Jacquel úr utasításait követve a keskeny lépcsőn felcipelte a hálószobába az összecsukható alumínium hordágyat és szétnyitotta az ágy mellett. Előszedett egy áttetsző kék hullazsákot, letette a halott nő mellé és kicipzározta. A nő rózsaszín hálóinget és steppelt köntöst viselt. Árnyék felemelte a törékeny, szinte súlytalan testet és bebugyolálta egy takaróba, majd becsúsztatta a zsákba. Becipzározta a zsákot és a hordágyra tette. Miközben ezzel foglalatoskodott, Jacquel egy nagyon öreg férfival beszélgetett, aki Lila Goodchild férje volt, amíg az asszony meg nem halt. Vagyis inkább csak hallgatta, amit az öregember beszél. Miközben Árnyék összehúzta a zsákot a tetem körül, az öregember azt magyarázta, milyen hálátlanok voltak a gyerekeik, sőt az unokák is, bár ez nem az ő hibájuk, hanem a szüleiké, az alma nem esik messze a fájától, és ő úgy hitte, ennél azért tisztességesebb neveltetést kaptak tőle.

Árnyék és Jacquel lekormányozták a hordágyat a keskeny lépcsőn. Az öregember jött utánuk és még mindig beszélt, leginkább a pénzről, a kapzsiságról és a hálátlanságról. Házipapucsot viselt. Lefelé menet Árnyék fogta a hordágy nehezebbik végét, majd amikor leértek az utcára, a hullaszállítóhoz tolta a jeges betonon. Jacquel kinyitotta a jármű hátsó ajtaját. Amikor Árnyék tétovázott, Jacquel annyit mondott: — Csak lökje meg. A tartólábak majd összecsukódnak. — Árnyék meglökte a hordágyat, a tartólábak felcsapódtak, kerekek pörögtek, és a hordágy becsúszott a kocsiba. Jacquel megmutatta, hogyan kell biztonságosan leszíjazni, aztán Árnyék becsukta az ajtót, míg Jacquel még mindig az öregembert hallgatta, aki valaha Lila Goodchild férje volt és most a hideggel mit sem törődve, papucsban és fürdőköpenyben ácsorgott a jeges járdán és azt magyarázta Jacquelnek, hogy a gyerekeik keselyűk, fikarcnyit sem jobbak a tetem fölött köröző keselyűknél, csak arra várnak, hogy végre elvehessék azt a keveset, amit ő és Lila összekapartak maguknak, és miként menekültek ők ketten St. Louisba, onnan Memphisbe, majd Miamiba, onnan pedig Cairóba, és mennyire örül, amiért Lila nem egy otthonban halt meg, és nagyon fél attól, hogy ő viszont ott fog elpusztulni. Visszakísérték az öregembert a házba, fel a lépcsőn, vissza a szobájába. A hálószoba sarkában apró tévé zümmögött. Amikor Árnyék elsétált előtte, észrevette, hogy a bemondó rávigyorog és kacsint. Amikor meggyőződött róla, hogy senki sem figyeli, bemutatta neki a középső ujját.

— Nincsen pénzük — mondta Jacquel, amikor beültek a kocsiba. — Holnap meglátogatja Ibist. A legolcsóbb temetést választja majd. Gondolom, a barátai megpróbálják majd meggyőzni, hogy ne spóroljon, ravataloztassa fel rendesen a nappaliban. De morogni fog. Nincsen pénze. Errefelé senkinek sincsen pénze mostanság. Mindegy,

fél év múlva meghal. Legfeljebb egy évet adok neki.

Hópelyhek kavarogtak és sodródtak a reflektorok fényében. A hó dél felől jött.

— Beteg? — kérdezte Árnyék.

— Nem erről van szó. Az asszonyok túlélik a párjukat. A férfiak — az olyanok, mint ő —, nem élnek sokáig a feleségük halála után. Majd meglátja — egyszer csak nem találja többé a helyét, mert az összes ismerős dolog eltűnt a feleségével együtt. Egyre fáradtabb lesz, szürkülni kezd, aztán feladja és vége. Talán tüdőgyulladás végez vele, esetleg a rák, vagy megáll a szíve. Megöregszünk és már nem harcolunk tovább. Aztán meghalunk.

Árnyék ezen elgondolkodott.

— Hé, Jacquel.

— Egen?

— Hisz maga a lélekben?

Nem egészen ezt akarta mondani, és meglepetten hallotta, hogy ez a kérdés csúszik ki a száján. Nem így akarta megfogalmazni, de erre nem lehetett kevésbé közvetlenül rákérdezni.

— Attól függ. Régen, még az én időmben, meg volt szervezve az egész. Aki meghalt, beállt a sorba, felvállalta a rossz cselekedeteit meg a jó cselekedeteit, és ha a rossz cselekedetei többet nyomtak egy tollnál, a lelkét és a szívét Ammetnek, a Lélekfalónak dobtuk.

— Jó sok embert felfalhatott.

— Nem olyan sokat, mint hinné. Meglehetősen nehéz toll volt. Mi készíttettük. Átkozottul gonosznak kellett lenni ahhoz, hogy valaki súlyosabb legyen nála. Álljon meg annál a benzinkútnál. Tankolunk pár literrel.

Az utcákon olyan csend volt, amilyet csak az első lehullott hó varázsolhat.

— Fehér karácsonyunk lesz — mondta Árnyék, miközben az autót tankolta.

— Jaja. A francba is. Az a fickó egy mázlista volt, azt a szűz édesanyját neki.

— Jézus?

— Nagyon, nagyon szerencsés. Még egy pöcegödörből is rózsaillatúan mászott volna ki. A pokolba is, ez még csak nem is az ő születésnapja, tudta? Lenyúlta Mitrásztól. Összefutott már Mitrásszal? Vörös sapkája van. Jó fej kölyök.

— Nem, azt hiszem, nem.

— Hát… én sem láttam errefelé soha. Katonaféle gyerkőc volt. Lehet, hogy visszament a Közép-Keletre és éli a világát, bár személy szerint én úgy gondolom, neki vége. Megesik. Az egyik nap még a birodalom összes katonája megfürdik a neked áldozott bika vérében. Másnap meg arra sem emlékeznek, mikor van a születésnapod.

Az ablaktörlő lapátok susogó zajjal tolták az ablak szélére a havat, csomókká és tiszta jégkristályokká préselték a pelyheket.

A következő lámpa éppen sárgára, majd pirosra váltott, és Árnyék rátaposott a fékre. A hullaszállító hátulja megcsúszott és megpördültek az üres úton.

A lámpa zöldre váltott. Árnyék tíz mérföldes sebességig tornászta fel a kocsit, ami a csúszós úton éppen elegendőnek tűnt. Kettesben zötykölődött tovább, és a járgány éppen megfelelőnek találta ezt a sebességet: valószínűleg élete legnagyobb részét ezzel a sebességgel tette meg, feltartva a forgalmat.

— Így jó lesz — mondta Jacquel. — Na, szóval Jézus frankón eléldegél ideát. De találkoztam én olyan fickóval, aki azt mesélte, látta stoppolni egy afganisztáni út mellett, és nem vette fel senki. Tudta? Az egész attól függ, hol van.

— Szerintem hatalmas vihar közeleg — mondta Árnyék. Ő az időjárásról beszélt.

Amikor azonban Jacquel végül megszólalt, egyáltalán nem az időjárásról beszélt.

— Nézzen csak íbiszre meg rám — mondta. — Néhány év múlva kikopunk az üzletből. Tettünk félre pénzt a szűkös időkre, de jó ideje már szűkös időket élünk, és minden év egyre szűkösebb lesz. Hórusz megkattant, de valami eszméletlenül megtébolyodott, minden pillanatát sólyomalakban tölti, elcsapott állatokat zabál, hát milyen élet ez, most mondja? Bastot már látta. És mi még jobban tartjuk magunkat, mint a többiek! Nekünk legalább jut még egy kis hit, amiből eléldegélhetünk. A legtöbb szerencsétlen ennyit sem kap. Olyan ez, mint a temetkezés — akár tetszik, akár nem, egy szép napon felvásárolnak a nagyfiúk, mert nagyobbak, hatékonyabbak, és mert működnek. Az égvilágon semmi nem változik, ha nekiállunk kapálózni, mert ezt a bizonyos csatát már akkor elveszítettük, amikor száz vagy ezer vagy tízezer évvel ezelőtt megérkeztünk ebbe a zöld világba. Megérkezünk, de ez Amerikát egyáltalán nem érdekelte. Szóval vagy felvásárolnak minket, vagy küszködünk tovább, vagy elvándorlunk. Vagyis igen. Igaza van. Közeledik a vihar.

Árnyék bekanyarodott az utcájukba, ahol egyetlen házat leszámítva csupa halott, vak és bedeszkázott ablakú épület állt.

— A hátsó sikátorba — mondta Jacquel.

Árnyék addig tolatgatott a hullaszállítóval, míg majdnem nekikoccant a hátsó dupla ajtónak. Ibis kinyitotta a hullaház meg a kocsi ajtaját, Árnyék kiszíjazta a hordágyat és kihúzta. Amikor az ágy átdöccent a küszöbön, kipattantak a támasztók. Árnyék a balzsamozóasztal mellé kormányozta a hordágyat. Felemelte Lila Goodchildot, úgy tartotta a kezében az áttetsző zsákba csavart testet, mint egy alvó gyermeket, majd óvatosan lefektette a jéghideg hullaház

asztalára, mintha attól félne, hogy felébred.

— Tudja, van erre nekünk egy külön hordágyunk — mondta Jacquel. — Nem muszáj emelgetnie.

— Nem tesz semmit — felelte Árnyék. Kezdte átvenni Jacquel stílusát. — Nagydarab srác vagyok. Nem probléma.

Gyermekkorában Árnyék a korához képest túl kicsi volt, sovány, nyakigláb kisfiú. Az egyetlen gyerekkori fényképén, amit Laura hajlandó volt bekereteztetni, egy kócos hajú, sötét szemű, komor kölyök ácsorog egy tortával és süteménnyel megrakott asztal mellett. Árnyék valószínűnek tartotta, hogy a kép az egyik nagykövetség karácsonyi partiján készülhetett, mert a legjobb ruháját viselte, meg csokornyakkendőt hozzá.

Túl sokat költöztek ők ketten, Árnyék és az édesanyja, először Európában, követségről követségre, ahol az édesanyja a Külügyminisztérium kapcsolattartójaként dolgozott, és titkosított táviratokat írt át vagy küldött külföldre, aztán amikor Árnyék nyolcéves volt, visszamentek az Egyesült Államokba, ahol az édesanyja nyughatatlanul vonult egyik városból a másikba, mert túl gyakran betegeskedett és nem kapott állandó állást, így hát egy évet itt töltöttek, egy másikat meg amott, és ha az anyja állapota megengedte, időszakosan dolgozott valahol. Soha nem maradtak egy helyen annyi időre, hogy Árnyék barátokat szerezzen, otthon érezze magát vagy pihenjen. És Árnyék kicsi gyerek volt…

És nagyon gyorsan megnőtt. Amikor tizenhárom éves volt, tavasszal a környékbeli gyerekek örökösen őt piszkálták, olyan verekedésekbe hajszolták bele, amelyekről tudták, hogy nem nyerheti, meg, és ezek után Árnyék dühösen és gyakran sírva rohant az öltözőbe lemosni az arcáról a vért meg a sarat, mielőtt valaki megláthatta volna. Aztán jött a nyár, élete hosszú, varázslatos tizenharmadik nyara, amikor nagy ívben kikerülte a nagyobb kölyköket, úszni járt a helyi strandra, és könyveket olvasott a medence partján. Nyár elején alig tudott úszni. Augusztus végére könnyed karcsapásokkal hasította az egyik hosszt a másik után, fejeseket ugrott a trambulinról, és a napfénytől meg a víztől mélybarnára sötétedett a bőre. Szeptemberben visszament az iskolába, és rájött, hogy akik eddig megkeserítették az életét, mind alacsony, puhány kölykök, akik nem képesek többé kihozni a sodrából. Az a kettő, aki megpróbálta, kapott egy kis leckét, kurta, kemény és fájdalmas leckét, és Árnyékban akkor tudatosult, hogy most már más kasztba tartozik: többé nem lehet csendes kölyök, aki mindenáron megpróbál észrevétlenül meghúzódni leghátul. Ehhez túlságosan nagy volt, túl szembetűnő. Év végére bekerült az úszócsapatba meg a súlyemelőcsoportba, és még a triatlonosok edzője is megpróbálta beszervezni. Árnyéknak tetszett, hogy nagy és erős. Attól lett valaki. Előtte félénk, csendes könyvmoly volt, és ez

fájdalmasan érintette, most pedig nagydarab, buta srác lett, akitől senki sem várt többet, mint hogy átvigye a díványt a másik szobába.

Legalábbis Laura megjelenéséig.

Ibis úr készítette a vacsorát: rizst meg párolt zöldséget magának és Jacquelnek.

— Én nem eszem húst — magyarázta —, Jacquel pedig munka közben szerez annyit, amennyire szüksége van. — Árnyék előtt, az asztalon sült csirkefalatok vártak a KFC papírdobozában, meg egy üveg sör.

Ennyi csirkét nem bírt megenni, ezért a maradékot megosztotta a macskával. Leszedte a csirkebőrt és a ropogós panírt, majd az ujjaival kis darabokra tépte a húst.

— A börtönben volt egy Jackson nevű srác — mesélte Árnyék evés közben —, a könyvtárban dolgozott. Ő mondta, hogy a Kentucky Fried Chicken nevet azért kellett KFC-re változtatni, mert már nem is igazi csirkét árusítanak. Genetikusan módosított, mutáns izé van helyette, olyan, mint egy fejetlen, óriás százlábú, csak szárnyakból meg mellhúsból áll. Tápcsöveken keresztül etetik. A fickó szerint a kormány nem engedte meg nekik, hogy a csirke szót használják.

Ibis úr felhúzta a szemöldökét.

— És maga szerint ez igaz?

— Dehogy. A régi cellatársam, Low Key szerint azért változtatták meg a nevet, mert már nem lehet azt mondani, hogy „sült". Talán azt akarták, hogy az emberek azt higgyék, már így, készen születtek.

Vacsora után Jacquel elnézést kért és lement a hullaházba. Ibis úr visszavonult a dolgozószobájába írni. Árnyék még ült egy kicsit a konyhában, a csirkemell darabkáival etette a barna kismacskát és a sörét kortyolgatta. Amikor mind a sör, mind a csirke elfogyott, elmosta a tányérokat meg az evőeszközöket, a szárítóra tette őket és felment a lépcsőn.

Mire felért a szobájába, a barna kismacska ismét az ágy végében aludt, szőrmegombolyagként összegömbölyödve. Az öltözőasztal középső fiókjában talált néhány csíkos pizsamát. Ránézésre lehetettek vagy hetvenévesek, de friss illatot árasztottak, és mikor felhúzott egyet, az öltönyhöz hasonlóan az is úgy illet rá, mintha méretre készítették volna.

Az ágy melletti asztalkán kis kupacnyi Reader's Digest állt, a legfrissebb szám is 1960 márciusából származott. Jackson, a könyvtáros — ugyanaz, aki esküdött rá, hogy a Mutáns Kentucky Fried Chicken-sztori színigaz, és aki arról a fekete tehervonatról mesélt Árnyéknak, ami a kormány politikai foglyait szállítja az éjszaka kellős közepén az Észak-Kaliforniai Titkos Koncentrációs Táborba — egyszer azt is elárulta neki, hogy a Reader's Digest a CIA fedőszerve a világ minden részén. Szerinte a világ különböző országaiban található

Reader's Digest irodák valójában CIA-ügynökségek.

— Van egy viccem — szólalt meg Deszka úr Árnyék emlékei között. — Hogyan lehetünk biztosak abban, hogy a CIA-nak nem volt köze a Kennedy-gyilkossághoz?

Árnyék résnyire kinyitotta az ablakot — így elég friss levegő jutott a szobába, és a macska is ki tudott menni az erkélyre.

Felkapcsolta a kislámpát, bemászott az ágyba és olvasgatott egy kicsit, megpróbálta kikapcsolni az agyát, elhessegetni az utolsó néhány nap emlékét, kiválasztani a legunalmasabbnak látszó cikket a legunalmasabbnak látszó Reader's Digestben. Aztán észrevette, hogy az „Apu hasnyálmirigye vagyok" című cikken félig lebillent a feje. Szinte arra sem volt ideje, hogy lekapcsolja a lámpát és letegye a fejét a párnára, már le is csukódott a szeme.

Később soha nem volt képes összerakni ennek a bizonyos álomnak a részleteit vagy azt, miként zajlott le egyáltalán: akárhányszor megpróbált visszaemlékezni rá, csak kusza és sötét képek merültek fel előtte. Volt ott egy lány. Találkoztak valahol, és most egy hídon sétáltak. A híd egy tavacska felett ívelt át, egy város közepén. A víz felszínét szél fodrozta és fehér tajtékot varázsolt a hullámokra, amelyek úgy festettek, mintha megannyi apró kéz nyúlna Árnyék felé.

— …Engedd el magad — mondta a nő. Leopárdmintás szoknyája libegett és csapkodott a szélben, és a harisnyája és szoknyája között kivillanó bőre krémszínű volt és puha, és Árnyék itt, az álmában, a hídon, Isten és a világ előtt letérdelt előtte, ágyékába temette az arcát és mohón szívta be nőiessége részegítő, buja illatát. Álmában is tudatosult benne, hogy a valódi világban erekciója van, kemény, lüktető, szörnyűséges, és legalább olyan fájdalmas, mint kamaszkorában, amikor átlépett a pubertáskorba.

Elhúzódott és felpillantott, de még így sem látta a nő arcát. De a szája megtalálta az ajkát, és a nő csókja puhán simult a csókjához, aztán gyengéden a tenyerébe fogta a kebleit, majd végigsimított szaténsimaságú bőrén, keze beletúrt a derekát borító szőrmébe és félretolta azt, becsusszant a nő csodálatos hasítékába, ami felforrósodott, érintésére benedvesedett és szétnyílt, akár egy virág.

A nő kéjesen dorombolt mellette, keze megtalálta a férfi ágaskodó péniszét és megmarkolta. Árnyék félrelökte a takarót és a nőre hengeredett, kezével széttárta a combját, miközben a nő keze a lábai közé vezette, ahol egyetlen taszítás, egyetlen varázslatos lökés…

Most a régi börtöncellájában voltak, és Árnyék elragadtatottan csókolózott vele. A nő szorosan ölelte, a combjára kulcsolta a lábát, hogy még szorosabban magához vonhassa, hogy Árnyék ne tudjon elhúzódni, még ha akarna, akkor sem.

Árnyék még sohasem csókolt ilyen puha ajkakat. Nem is tudta, hogy ilyen puha ajkak is léteznek. De a nő nyelve smirgliként dörzsölt.

— Ki vagy te? — kérdezte Árnyék.

A nő nem felelt, hanem a hátára lökte a férfit, egyetlen hajlékony mozdulattal fölébe kerekedett és lovagolni kezdett rajta. Nem, nem is lovaglás volt ez inkább csupa selyempuha, apró odasimulás, mindegyik egyre erősebb, mint az előző, lökés, rántás és lüktetés, ami mind végigrobajlott Árnyékon, mint ahogyan a tó hullámai törnek meg a parton. A nőnek tűhegyes körmei voltak, Árnyék oldalába kaptak, végigszántottak a testén, de nem érzett fájdalmat, csak gyönyört, ismeretlen alkímia alakított át mindent emésztő gyönyörré.

Árnyék küszködve próbált magára találni és megszólalni, gondolatai között sivatagi szél és homokdűnék…

— *Ki vagy te?* — kérdezte ismét, levegőért kapkodva.

A nő végigmérte, szeme akár a sötét borostyán, aztán Árnyék ajkára szorította az ajkát és szenvedélyesen megcsókolta, olyan tökéletesen és olyan mélyen, hogy Árnyék majdnem elélvezett ott helyben, a tó feletti hídon, a cellájában és a temetkezési vállalat egyik szobájában. A szenvedély úgy sodorta magával, mint papírsárkányt a hurrikán, és azt akarta, hogy ennél ne legyen erősebb, ne robbanjon, ne legyen soha vége. Aztán úrrá lett ezen is. Figyelmeztetnie kellett a nőt.

— *A feleségem, Laura. Megfog ölni.*

— *Engem nem* — felelte a nő.

Értelmetlen butaság bugyogott fel Árnyék gondolatai között: a középkorban úgy tartották, hogy az a nő, aki egyesülés közben felül van, püspököt fog szülni. Így is nevezték: püspökkel próbálkozni…

Tudni akarta a nevét, de harmadszorra már nem merte megkérdezni, és a nő a mellkasához simult, érezte a bőrének nyomódó mellbimbók keménységét, és a nő megszorította, valahogyan megszorította odalent, a teste legmélyén, és ez alkalommal nem bírta meglovagolni az érzést, mert most felkapta, megpörgette, és Árnyék megfeszült, olyan mélyen hatolt a nőbe, mintha ők ketten valahogyan egyetlen teremtmény lennének, közösen ízlelnének, szürcsölnének, szorítanának és vágyakoznának…

— *Engedd el magad* — mondta a nő torokhangú, macskaszerű morgással. — *Add nekem. Engedd el magad tejesen.*

És Árnyék elélvezett, görcsösen összerándulva, feloldódva, elméje cseppfolyóssá vált, majd elpárolgott, lassan sodródva át egyik állapotból a másikba.

Valahol itt, a végén vett igazából levegőt, nagy, frissítő korttyal, és érezte, hogy egészen eddig visszatartotta a lélegzetét. Legalább három évig. Talán még több ideig.

— *Most pihenj* — mondta a nő és puha ajka csókot lehelt Árnyék szemére. — *Hagyd. Hagyj mindent.*

Ezután mély, álomtalan és puha álom ereszkedett rá, és Árnyék

fejest ugrott bele és magához ölelte.

Különös fény terjengett a szobában. Megnézte az óráját: reggel háromnegyed hét volt, odakint még sötét, de a szobában bizonytalan, kékes derengés ragyogott. Kimászott az ágyból. Egészen biztos volt benne, hogy pizsamában feküdt le, de most meztelen volt és a levegő hidegen simított végig a bőrén. Az ablakhoz lépett és becsukta.

Éjszaka hóvihar dühöngött: hathüvelyknyi hó esett, vagy talán még több. A városnak az a mocskos és lepusztult szeglete, amit ebből az ablakból láthatott, most megtisztult és teljesen megváltozott: a házak nem elhagyatottan, elfeledetten ácsorogtak ott, hanem elegáns mázba fagytak. Az utcák teljesen eltűntek a fehér hómező alatt.

Kósza ötletszikra villant fel a gondolatai között. Valami a mulandóságról. Felszikrázott, aztán eltűnt.

Olyan világos volt, mintha nappal lenne.

Valami furcsa dolgot vett észre a tükörben. Közelebb lépett és csak bámult. Az összes véraláfutás eltűnt róla. Megérintette az oldalát és keményen megnyomkodta azt a pontot, amely Szikla és Deszka urakkal történt találkozójára emlékeztette, megpróbálta megkeresni azt a zöldessárga foltot, amivel Bolond Sweeney ajándékozta meg, de nem talált semmit. Arcbőre sima volt és érintetlen. Azonban a derekát meg a hátát (kicsavart pózban szemügyre vette magát a tükörben) felsértette valami, ami ránézésre karomnyomnak látszott.

Akkor mégsem álom volt. Vagyis nem teljesen.

Kihúzogatta a fiókokat és felvette, amit talált: ősöreg farmert, inget, vastag, kék pulóvert, hozzá meg egy fekete sírásókabátot, amit a szoba túlsó végében álló szekrényben talált.

Saját, régi cipőjét vette fel.

A ház még aludt. Átlopakodott az épületen, miközben végig azért fohászkodott, ne nyikorogjanak a padlódeszkák, és kint is volt, belegázolt a hóba, mély lábnyomokat taposva a járda hószőnyegébe. Világosabb volt, mint bentről látszott, és a hó visszaverte az égbolt derengését.

Tizenöt perces séta után Árnyék egy hídhoz érkezett, aminek az oldalán nagybetűs felirat hirdette, hogy most hagyja el Cairo történelmi városát. Hórihorgas férfi ácsorgott a híd alatt, a cigarettáját szívta és szünet nélkül remegett. Árnyék ismerősnek találta.

Aztán körülvette a híd alatt lapuló téli sötétség és elég közel volt ahhoz, hogy észrevegye a férfi szeme körül éktelenkedő lila monoklit, és akkor azt mondta:

— Jó reggelt. Bolond Sweeney.

Olyan néma volt az egész világ. Még autók zaja sem törte meg a csendet.

— Helló, öreg — mondta Bolond Sweeney. Fel sem nézett. Kézzel sodort cigarettát szívott.

— Ha sokáig lófrálsz a hidak alatt, Bolond Sweeney — mondta neki Árnyék —, még a végén azt hiszik rólad, troll vagy.

Bolond Sweeney ez alkalommal felnézett. Árnyék jól látta az írisze körül a szeme fehérjét. A férfi riadtnak tűnt.

— Téged kerestelek — mondta Árnyéknak. — Segítened kell rajtam, öreg. Állatira elbasztam a dolgokat. — Beleszívott a sodort cigijébe, aztán kivette a szájából. A papír odatapadt az alsó ajkához és a cigaretta széthullott, morzsákat szórva a gyömbérszín szakállra és a mocskos pólóra. Bolond Sweeney kosztól fekete keze egy görcsös mozdulattal azonnal le is söpörte őket magáról, mintha veszélyes rovarok lennének.

— Készleteim meglehetősen megfogyatkoztak, Bolond Sweeney — mondta Árnyék. — De miért nem avatsz be, miben állhatok rendelkezésedre? Kérsz egy kávét?

Bolond Sweeney a fejét rázta. Dohányzacskót és papírt húzott elő a farmerdzsekije zsebéből és újabb cigarettát sodort magának. Szakálla felborzolódott, ajka szüntelenül mozgott, bár egyetlen hangos szó sem hagyta el az ajkát. Megnyalta a papír tapadós végét és az ujjai közé fogva összesodorta. A végeredmény csak távolról emlékeztetett cigarettára. Aztán megszólalt:

— Troll a francokat. Nagy szart. Azok a seggfejek síkhülyék, bazmeg.

— Tudom, hogy nem vagy troll, Bolond Sweeney — felelte Árnyék kedvesen. — Miben segíthetek?

Bolond Sweeney felkattintotta a Zippóját, és a cigaretta első harmada lángba borult, majd hamuvá omlott.

— Emlékszel még, amikor megmutattam neked, hogyan varázsolhatsz elő egy pénzdarabot? Emlékszel?

— Igen — felelte Árnyék. Lelki szemei előtt felderengett az aranypénz képe, látta, amint Laura koporsóján koppan, látta csillogni a felesége nyakán. — Emlékszem.

— Az a rossz érme volt, öreg.

Autó közelített a híd alatt terjengő szürkeség felé és elvakította őket a reflektorok fénye. Amikor elhajtott mellettük, lelassított, aztán megállt és zümmögve lehúzódott az egyik ablaka.

— Minden rendben, uraim?

— Minden a lehető legnagyobb rendben, biztos úr — mondta Árnyék. — Csak egy kis reggeli séta.

— Akkor jó — mondta a hekus. Nem úgy tűnt, mint aki elhiszi. Várt. Árnyék megfogta Bolond Sweeney vállát, és elindult vele, ki a városból, el a rendőrautótól. Hallotta a felhúzódó ablak zümmögését, de a kocsi nem indult el.

Árnyék sétált. Bolond Sweeney is sétált, néha megtántorodott.

A rendőrautó lassan elhajtott mellettük, aztán megfordult és egyre

gyorsulva visszagurult a városba a behavazott úton.

— És most igazán elmondhatod, mi nyomja a lelkedet — szólalt meg Árnyék.

— Azt tettem, amit mondott. Mindent úgy tettem, ahogyan mondta, de a rossz érmét adtam neked. Nem azt kellett volna. Az a nemesen születetteké. Érted? Nem is értem, hogyan tudtam elvenni. Az az érme Amerika királyának jár. Nem valami szaros kis seggfejnek, mint te vagy én. Csak add vissza a pénzt, öreg. Aztán az életben nem látsz többet, oké, arra a széjjelkúrt Branra esküszöm, jó? Esküszöm az összes hosszú évre, amit lenyomtam a kibaszott fák között.

— Azt tetted, amit mondott… kicsoda, Sweeney?

— Grimnir. A fickó, akit te Szerdának hívsz. Tudod, ki ő? Kicsoda igazából?

— Ja. Asszem.

Az ír tébolyult, kék szemében pánik villant.

— Semmi rosszat nem akart. Semmi rosszat. Csak annyit mondott, legyek ott a bárban és kössek beléd. Azt mondta, látni akarja, milyen fából faragtak téged.

— Mondott még mást is?

Sweeney remegett és görcsösen rángott az arca. Árnyék először azt hitte, a hidegtől, de aztán rájött, hol látott már ilyen rángatózó reszketést. A börtönben: a drogfüggők remegtek így. Sweeney-nek elvonási tünetei voltak, és Árnyék le merte volna fogadni, hogy heroinról van szó. Narkós leprikón? Bolond Sweeney lecsippentette a cigaretta parázsló végét, a földre hajította, a megmaradt, sárga csikket eltette a zsebébe. Összedörgölte kosztól fekete ujjait és rálehelgetett a kezére, hátha így visszatér belé a meleg. Hangja vinnyogássá halkult.

— Figyelj, öreg, csak azt a kurva pénzt add vissza. Kapsz tőlem egy ugyanolyan jót. A pokolba is, kapsz egy zsákkal ezekből a szarokból.

Lekapta zsíros baseballsapkáját, aztán jobb kezével a levegőbe markolt, és egy hatalmas aranypénzt tartott a kezében. Beledobta a sapkájába. Aztán lélegzete gomolygó felhőjéből előhúzott egy másikat, aztán még egyet, addig kapkodta őket elő a néma reggeli levegőből, amíg a sapka a pereméig meg nem telt, és kénytelen volt két kézzel tartani.

Árnyék felé nyújtotta az arannyal megrakott sapkát.

— Nesze — mondta. — Tedd el, öreg. Csak add vissza az érmét, amit tőlem kaptál. — Árnyék a sapkára nézett és megpróbálta kitalálni, mennyit érhet ez az egész.

— És hol költeném el, Bolond Sweeney? — kérdezte. — Sok olyan hely van, ahol készpénzre váltják az aranyat?

Először azt hitte, hogy az ír mindjárt megüti, de a pillanat elszállt, és Bolond Sweeney csak állt ott, mint Twist Olivér, két kézzel

markolva az arannyal megrakott sapkát. Aztán könnycsepp buggyant ki a szeméből és végigcsordult az arcán. Fogta a sapkáját — ami most a a zsíros pántot leszámítva teljesen üres volt — és visszalökte ritkuló hajára.

— Ne izélj, öreg — motyogta —, hát nem megmutattam, hogyan kell csinálni? Megmutattam, hogyan szerezhetsz pénzt a titkos készletekből. Megmutattam, hol vannak a titkos készletek. Csak add vissza az érmét. Nem is az enyém volt.

— Már nincs nálam.

Bolond Sweeney szemében elapadtak a könnyek és két foltban kivörösödött az arca.

— Te, te mocskos… — kezdte, aztán cserbenhagyták a szavak, és csak állt ott és hang nélkül tátogott.

— Nem hazudok — mondta Árnyék. — Sajnálom. Ha nálam lenne, visszaadnám. De elajándékoztam valakinek.

Sweeney szurtos keze megmarkolta Árnyék vállát, és a halványék szemek farkasszemet néztek vele. A könnyek csíkokat rajzoltak az arcát borító koszrétegbe. — A francba — mondta. Cigarettafüst, állott sör és szeszbűzös izzadság szaga csapott Árnyék orrába. — Igazat mondasz, köcsög. Odaadtad valakinek, szabadon, saját akaratodból. Átok a sötét szemedre, te kurvára odaadtad valakinek.

— Sajnálom. — Árnyéknak eszébe jutott a sustorgó koppanás, amivel az érme Laura koporsójára hullott.

— Akár sajnálod, akár nem, átkozott lettem és kárhozott mindörökké. — Sweeney megtörölte az orrát meg a szemét a kabátja ujjával, különös mintákat mázolva az arcára.

Árnyék megszorította Sweeney felkarját — kissé esetlen, férfias mozdulattal.

— Jobb lett volna nekem, ha meg sem születek — szólalt meg Bolond Sweeney végül. — A fickó, akinek odaadtad, visszaadná?

— Nem fickó, hanem nő. És nem tudom, hol van. De nem, nem hiszem, hogy visszaadná.

Sweeney gyászosan felsóhajtott.

— Amikor még csak tejfelesszájú legény voltam — mondta —, találkoztam egy nővel a csillagos ég alatt, aki megengedte, hogy játszadozzak a cicijével, és még jövendőt is mondott nekem. Azt mondta, a napkelettől nyugatra végzem majd be, magányosan, és egy halott asszony cicomája pecsételi meg a sorsomat. Én csak nevettem, és töltöttem még az árpaléből és játszottam még egy kicsit a cicijével és megcsókoltam csinos kis ajkait. Azok voltak ám a szép idők — még nem érkeztek meg a földünkre a szürke szerzetesek, sőt még el sem indultak nyugat felé a zöld tengeren. És most… — Elharapta a mondatot. Elfordította a fejét és végigmérte Árnyékot. — Ne bízz meg benne — mondta aztán szemrehányóan.

— Kiben?

— Szerdában. Nem szabad megbíznod benne.

— Nem kell megbíznom benne. Én csak dolgozom neki.

— Emlékszel még, hogyan kell csinálni?

— Mit? — Árnyék úgy érezte, mintha egyszerre fél tucat emberrel beszélgetne. A sajátos stílusú leprikón hadarva ugrált egyik személyiségből a másikba, témáról témára, mintha megmaradt agysejtjei egymás után lobbantak volna fel és hunytak volna ki örökre.

— A pénzekre, öreg. A pénzekre. Megmutattam, hát nem emlékszel? — Sweeney az arcához emelte két ujját, alaposan megnézte őket, aztán aranypénzt húzott elő a szájából. Árnyék felé hajította az érmét, aki kinyújtotta a kezét, de a pénz valahol eltűnt útközben.

— Részeg voltam — mondta Árnyék. — Nem emlékszem.

Sweeney áttámolygott az úttesten. Mostanra kivilágosodott, a világ szürke lett és fehér. Árnyék követte. Sweeney elnyújtott, bizonytalan léptekkel haladt, és úgy festett, mint aki mindjárt összeesik, de a lábai nem engedik, és újabb meg újabb botladozó lépéssel lendítik előre. Amikor elértek a hídhoz, egyik kezével megkapaszkodott a téglafalban, megfordult és azt mondta:

— Tudsz adni pár dolcsit? Nem kell sok. Csak egy jegyet akarok venni, hogy eltűnhessek innen. Húsz dolcsi pont elég lenne. Nincsen tetves húsz dollárod?

— Hová tudnál elmenni húsz dollárból? — kérdezte Árnyék.

— Eltűnök innen — mondta Sweeney. — Mielőtt lezúdul a vihar. Eltűnök ebből az országból, ahol az ópium lett a tömegek vallása. El innen. — Elhallgatott, kézfejével megtörölgette az orrát, aztán a kabátja ujjába törölte a kezét.

Árnyék a nadrágja zsebébe nyúlt, előhúzott egy húszast és Sweeney kezébe nyomta. — Tessék.

Sweeney a markába gyűrte a pénzt, és elsüllyesztette olajfoltos farmerkabátja szivarzsebének legmélyére, a felvarró mögé, ami kopár ágon ücsörgő keselyűket ábrázolt, alattuk a következő szöveggel: TÜRELEM, A SZART! MINDJÁRT KINYÍROK VALAKIT! Biccentett.

— Ebből eljutok oda, ahová menni szeretnék — mondta.

Nekitámaszkodott a téglafalnak, és addig kotorászott a zsebében, amíg megtalálta a félbehagyott csikket. Óvatosan rágyújtott, nehogy megégesse az ujját vagy a szakállát.

— Mondok én neked valamit — szólalt meg. — Akasztófák között sétálsz, kötél lóg a nyakadban, mindkét válladon egy-egy hollómadár kuporog, akik csak a szemedre várnak, és az akasztófának nagyon mélyre nyúlnak a gyökerei, a mennyektől a pokolig, és a világunk csak egy ág, amire a kötelet hurkolták. — Elhallgatott. — Szunyátok egy hangyányit — mondta, és lekucorodott, hátát a fekete téglafalnak vetve.

— Sok szerencsét — mondta Árnyék.

— A pokolba is, nekem már kurvára mindegy — mondta Bolond Sweeney. — De felőlem… Kösz.

Árnyék visszaballagott a városba. Reggel nyolc óra volt, Cairo ébredezett. Visszanézett a híd felé, és látta Sweeney könnyekkel és mocsokkal bepiszkolódott, sápadt arcát, amint őt figyeli.

Árnyék akkor látta utoljára élve.

A karácsony előtti kurta napok fényes felvillanások voltak a téli sötétségben, és a halottak házában még ennél is rövidebbnek tűntek.

December huszonharmadika volt, és Jacquel meg Ibis úr voltak a házigazdák Lila Goodchild halotti torán. Lavórt, serpenyőt, tepsit szorongató asszonyok nyüzsögtek a konyhában, miközben az elhunyt az épület nappalijában feküdt felravatalozva, üvegházi virágokkal körülvéve. A szoba túlsó sarkában, egy nagy asztalon káposztasaláta állt meg bab, kukoricakenyér, csirke, sertésborda meg csicseriborsó, aztán délutánra a házat megtöltötték a vendégek, akik sírtak és nevettek és a lelkész kezét szorongatták. Jacquel és Ibis urak komor öltönyeikben mindent megszerveztek és felügyeltek a maguk csendes módján. A temetés másnap reggel lesz.

Amikor az előszobában megcsördült a telefon (fekete, bakelitkészülék volt, valódi tárcsával), Ibis úr vette fel. Aztán félrevonta Árnyékot.

— A rendőrség — mondta. — El tudna menni egy tetemért?

— Persze.

— Legyen diszkrét. Tessék. — Lefirkantotta egy papírra a címet és átnyújtotta Árnyéknak, aki a tökéletesen gömbölyödő betűkre pillantott, aztán összehajtotta a cetlit és eltette.

— Lesz ott egy rendőrautó — tette hozzá Ibis úr.

Árnyék kiállt a halottaskocsival. Mind Ibis úr, mind Jacquel elmagyarázták neki, külön-külön, hogy a halottaskocsit kizárólag temetéseken használják, a tetemeket egy furgonnal szállítják, de az éppen szervizben van, már három hete, és ugye nagyon óvatosan fog bánni a járművel? Árnyék tehát óvatosan vezetett. A hóekék már letisztították az utakat, de jó érzés volt lassan gurulni. Ez a tempó tökéletesen illett egy halottaskocsihoz, bár Árnyék idejét sem tudta, mikor látott utoljára halottaskocsit az utcán. Amerika utcáiról eltűnt a Halál; mostanában kórházakból és mentőautókból ragadta el az embereket. Nehogy megriasszuk az élőket, gondolta Árnyék. Ibis úr mesélte, hogy egyes kórházakban a halottakat üresnek látszó, letakart hordágyak alsó rekeszében szállítják — az elhunytak már saját útjukat járják, a maguk titokzatos módján.

Az egyik mellékutcában sötétkék rendőrautó parkolt, és Árnyék mögötte állította le a halottaskocsit. A járőrautóban két rendőr ült és termoszkupakból itták a kávéjukat. Járatták a motort, hogy melegen

tartsák az autót. Árnyék megkocogtatta az oldalsó ablakot.

— Igen?

— A temetkezési vállalattól vagyok.

— Meg kell várnunk a rendőrorvost — mondta a zsaru. Árnyék megpróbált rájönni, vajon vele beszélgetett-e a híd alatt. A hekus, egy fekete férfi, kiszállt a kocsiból — társa a kormánynál maradt —, és egy nagy fém szemetestartályhoz vezette Árnyékot. Bolond Sweeney a tartály mellett ült a hóban. Üres zöld üveg hevert az ölében, arcát, sapkáját és a vállát belepte a hó és a jég. Nem pislogott.

— Halott csöves — mondta a zsaru.

— Úgy fest a dolog — mondta Árnyék.

— Még ne nyúljon semmihez — figyelmeztette a hekus. — A rendőrorvos bármelyik percben megérkezhet. Ha engem kérdez, a fickó merevre itta magát, aztán szétfagyott a segge.

— Igen — bólintott Árnyék. — Eléggé úgy néz ki.

Leguggolt és megnézte a Bolond Sweeney ölében heverő üveget. Jameson ír whisky: húszdolláros jegy, amivel eltűnhetett volna innen. Kicsi, zöld Nissan állt meg mellettük, kiszállt belőle egy nyúzott, középkorú férfi, akinek homokszín haja és homokszín bajusza volt, és odasétált hozzájuk. Megérintette a hulla nyakát. Mindjárt belerúg a testbe — gondolta Árnyék —, és ha az nem rúg vissza…

— Meghalt — mondta a rendőrorvos. — Vannak papírjai?

— Azonosítatlan hulla. Egy John Doe — mondta a hekus.

A rendőrorvos Árnyékra nézett.

— Jacquelnek meg Ibisnek dolgozik? — kérdezte.

— Igen — felelte Árnyék.

— Mondja meg Jacquelnek, hogy azonosítanunk kell, ezért szükségünk lesz a fog- és ujjlenyomatára. Nem kell boncolni. Vegyen tőle vért a toxikológiai vizsgálatokhoz. Fogta? Leírjam esetleg?

— Nem kell — mondta Árnyék. — Megvan. Megjegyeztem.

A férfi arcán alig látható fintor suhant végig, aztán előhúzott egy névjegykártyát, ráfirkantott valamit és átnyújtotta Árnyéknak.

— Ezt adja oda Jacquelnek. — Aztán mindenkinek boldog karácsonyt kívánt, és már el is tűnt. A hekusok eltették az üres üveget.

Árnyék aláírta a John Doe papírjait és feltette a hordágyra. A tetem túlságosan merev volt, és nem bírta fekvő helyzetbe tornázni. Megvizsgálta a hordágyat, és rájött, hogy fel lehet nyitni a háttámláját. Ülő helyzetbe szíjazta a senkit, és arccal előre betolta a kocsiba. Kocsikázzon egy jót. Behúzta a hátsó függönyt. Aztán elindult visszafelé.

A halottaskocsi éppen pirosat kapott egy lámpánál, amikor Árnyék háta mögött felreccsent a rekedtes hang:

— És jóféle tort akarok magamnak, a legjobbat mindenből, csodaszép lányok ontsanak értem könnyeket, tépjék meg a ruhájukat

miattam, és bátor férfiak meséljenek búsongva dicsőséges napjaimról.

— Meghaltál, Bolond Sweeney — mondta Árnyék. — Ha meghaltál, be kell érned azzal, ami van.

— Úgy ám — sóhajtotta a halott ember a halottszállító hátuljában. Hangjából eltűnt a narkós nyüszítés, és valami rezignált ürességváltotta fel, mintha a szavak valahonnan nagyon messziről érkeznének, halott szavak egy halott frekvencián.

A lámpa zöldre váltott, és Árnyék puhán a gázra lépett.

— Mindazonáltal tartsál érettem tort — mondta Bolond Sweeney. — Teríts meg nekem az asztalnál, és mocskosul részeges tort üljél a nevemben ma éjjel. Megöltél, Árnyék. Tartozol nekem ennyivel.

— Nem öltelek meg, Bolond Sweeney — felelte Árnyék. Húsz dollár, gondolta, az egy jegy, ami elvisz innen. — Az ital és a hideg, az ölt meg téged.

Nem kapott választ, és az út további részében csend volt a kocsi hátuljában. Árnyék megállt a ház mögött, kiemelte a hordágyat és betolta a hullaházba. Úgy emelte át Bolond Sweeney testét a balzsamozóasztalra, mint egy nagy darab marhahúst.

Letakarta a John Doe-t egy lepedővel, és magára hagyta a mellette heverő papírokkal együtt. Már a lépcsőn járt, amikor mintha hangot hallott volna, fojtottan és csendesén, mintha rádió szólna egy távoli szobában, és a hang azt mormogta, „És miként végezhetne velem az ital vagy a fagy, velem, egy tiszta vérű leprikónnal? Nem, te öltél meg engem azzal, hogy elveszítetted az apró aranynapot, és ez úgy igaz, mint ahogy a víz nedves, a nappalok hosszúak, és egy barátban mindig csalódni fogsz a végén.”

Árnyék szerette volna felhívni Bolond Sweeney figyelmét arra, hogy ez eléggé keserű életfilozófia, de gyanította, hogy az ember megkeseredik, ha meghal.

Felment a lépcsőn a házba, ahol több középkorú asszony éppen alufóliával takarta le a tűzálló tálakat, és kihűlt sült krumplival meg sajtos makarónival megrakott műanyag dobozokat tettek félre.

Goodchild úr, az elhunyt férje a szoba túlsó felében társalgott Ibis úrral, és azt ecsetelte neki, hogy tudta ő, egyik gyermekük sem fog végső búcsút venni az anyjától. Az alma nem esik messze a fájától, hajtogatta mindenkinek, aki hajlandó volt meghallgatni. Az alma nem esik messze a fájától.

Aznap este Árnyék eggyel több embernek terített. A tányérok mellé poharakat tett, az asztal közepére pedig egy üveg Jameson Goldot helyezett. Ez volt a legdrágább ír whisky az italboltban. Miután megvacsoráztak (megették a maradékokat, amiket az asszonyok hagytak nekik), Árnyék kiadós korty italt töltött mindegyik pohárba — a sajátjába. Ibisébe, Jacquelébe és Bolond Sweeney-ébe.

— És mi van akkor, ha egy hordágyon ül a pincében, és

hamarosan elföldelik a csavargók temetőjében? — kérdezte Árnyék, miközben töltött. — Ma éjjel köszöntőt mondunk a tiszteletére, és virrasztunk érte, ahogyan ő is akarta.

Az üres szék felé emelte a poharát.

— Mindössze kétszer találkoztam vele, amíg élt — mondta. — Először világklasszis baromnak tartottam, akibe maga az ördög bújt belé. Második alkalommal úgy gondoltam, oltári nagy balfasz, és pénzt adtam neki, hogy megölhesse magát. Mutatott nekem egy érmetrükköt, amire nem emlékszem, szereztem tőle pár véraláfutást, és azt állította magáról, hogy leprikón. Nyugodj békében, Bolond Sweeney. — Bekortyolt az italba és érezte, hogy a füstös íz szétárad a szájában. A másik két férfi is ivott, és vele együtt emelték poharukat az üres szék felé.

Ibis úr belenyúlt a belső zsebébe, előhúzott egy jegyzetfüzetet, addig lapozgatta, amíg megtalálta a megfelelő oldalt, aztán felolvasta nekik Bolond Sweeney életének rövid történetét.

Ibis úr szerint Bolond Sweeney egy apró ír tisztáson kezdte az életét, ahol egy szent követ őrzött, több mint háromezer évvel ezelőtt. Ibis úr mesélt nekik Sweeney szerelmeiről és viszályairól, a tébolyáról, amiből a hatalma származott („a mese egyik későbbi változatát mai napig mesélik, habár a szent kő motívuma a történet nagy részével együtt régen kikopott belőle”), mindarról az imádatról és csodálatról, ami a saját földjén övezte őt, és később óvatos tiszteletté, azután pedig szórakoztató érdekességgé alakult. Elmesélte nekik az írországi Bantryból származó lány történetét, aki átjött az Újvilágba, és mivel hitt Bolond Sweeneyben, a leprikónban, magával hozta őt is, hiszen régebben találkozott vele egy éjszakán, a tó partján, és a leprikón rámosolygott, az igazi nevén szólította, tehát csak ő lehetett. A lány menekültként kuporgott egy hajó rakterében más emberekkel együtt, akik végignézték, hogyan lesz nyúlós, fekete massza a földjükön termő krumpliból, akik végignézték, hogyan pusztulnak el barátaik és szeretteik az éhségtől, akik olyan világról álmodtak, ahol megtölthetik a gyomrukat. A Bantry Bayből származó lány elsősorban egy városról álmodott, ahol elegendő pénzt kereshet ahhoz, hogy a családja is átjöhessen az újvilágba. Az Amerikába érkező írek többsége katolikusnak tartotta magát, még akkor is, ha nem ismerték a katekizmust, még akkor is, ha a vallásról nem tudtak mást, csak azt, hogy létezik a Bean Sidhe, a banshee, aki sikításával jelzi, ha valaki hamarosan meghal a házban, meg Szent Brigitta, aki valaha Brigid volt, két nővérével (akiket mind Brigidnek hívtak és ugyanaz az asszony volt mind a három), és számtalan mesét ismertek, Finnről, Oísinről, Kopasz Conanról — meg a leprikónokról, a kicsi népről (és éppen ez az írek legnagyobb tréfája, hiszen a maguk idejében a leprikónok voltak a legmagasabbak a földhalmok népe, a tündérek

között)…

Ibis úr ezt mind elmesélte nekik azon az éjszakán, és még többet is. Falra vetülő árnyéka megnyúlt, olyan volt, mint egy nagy madár, és amikor Árnyék még több whiskyt ivott, úgy tűnt neki, mintha egy hatalmas vízimadár hosszú, kampós csőrű fejét látná, és valahol a második pohár közepénél járhatott, amikor maga Bolond Sweeney is beleszólt Ibis úr elbeszélésébe, és hol apró részletekkel, hol teljesen érdektelen dolgokkal egészítette ki azt („…és micsoda egy fehérnép volt, keble krémszínű, szeplőkkel telehintve, bimbója pedig ragyogó, vöröses-rózsaszín, mint a nap korongja hajnalban, még mielőtt eleredne az eső, úgy, mintha dézsából öntenék, de aztán vacsorára kiderül az ég…”), majd hadonászva megpróbálta elmagyarázni az ír istenek történetét, akik egymást követő hullámokban érkeztek Galliából és Spanyolországból és minden átkozott helyről a világon, és minden egyes hullám átalakította az utolsó isteneket, trollokká meg tündérekké meg mindenféle átkozott teremtménnyé, amíg meg nem érkezett maga az Anyaszentegyház, és Írország összes istenéből ukmukfukk tündér lett, vagy szent, vagy halott király…

Ibis úr megtisztogatta aranykeretes szemüvegét és mutatóujjával a levegőbe bökdösve magyarázni kezdte — az átlagosnál is tisztábban, precízebben artikulált, és Árnyék ebből tudta, hogy részeg (de erről csak a szavai és a házban terjengő hideg ellenére a homlokán gyöngyöző verejtékcseppek árulkodtak) —, hogy ő művész, és a történetei nem szó szerint értendő konstrukciók, hanem imaginatív újjáalkotások, az igazságnál is igazabbak, mire Bolond Sweeney azt mondta neki, hogy „Mutatok én neked imaginatív újjáalkotást, és kezdésként mondjuk imaginatívan újjáalkotom azt a kibaszott pofádat”, de Jacquel úr kivicsorította a fogait és rámordult Sweeney-re, úgy morgott, mint egy hatalmas kutya, aki nem bánja, ha nem kell verekednie, de ha muszáj, egyetlen mozdulattal kitépi a torkát, és Sweeney megértette a figyelmeztetést, leült, majd töltött magának még egy pohár italt.

— Emlékszel még rá, hogy volt az én kis érmetrükköm? — kérdezte vigyorogva Árnyéktól.

— Nem.

— Ha kitalálod, hogy csináltam — mondta Bolond Sweeney, akinek lilás színben játszott az ajka és kék szeme fátyolossá vált —, elmagyarázom. Ha már belemelegedtél.

— Nem tenyérrel, ugye? — kérdezte Árnyék.

— Nem.

— Valami bigyóval? Amit felcsúsztatsz az inged ujjába, és az lövi ki a pénzeket, amiket elkapsz?

— Ez sem jó. Még egy pohárral, valaki?

— Egyszer olvastam egy könyvben, hogyan kell megcsinálni a

Fösvény Álmát. Bőrszínű latexet húzol a kezedre és ebbe az erszénybe rejted a pénzt.

— Bús halotti tor ez, pedig a Nagy Sweeney-ért virrasztunk, aki madárként repülte át egész Írországot és tébolyában vízitormát zabált: mert meghalt, és nem gyászolja senki, csak egy madár, egy kutya meg egy idióta. Nem, nem így csinálom.

— Hát, akkor kifogytam az ötletekből — mondta Árnyék. — Biztosan csak előhúzod őket a semmiből. — Gunyoros megjegyzésnek szánta, de aztán meglátta Sweeney arckifejezését. — Szóval így — mondta. — A semmiből húzod őket elő.

— Hát, nem pontosan a semmiből — mondta Bolond Sweeney. — De már kapiskálod. A titkos rejtekhelyről.

— A rejtekhelyről — mondta Árnyék, akinek kezdett derengeni valami. — Igen.

— Csak annyit kell tenned, hogy alaposan az agyadba idézed, és onnantól a tiéd, elveheted. A nap kincse. Ott van azokban a pillanatokban, amikor a világ szivárványt teremt. A napfogyatkozás és a vihar pillanatában.

És megmutatta Árnyéknak, hogyan kell csinálni. Ez alkalommal Árnyék megértette.

Árnyék feje dübörögve lüktetett, és úgy érezte, mintha smirglit nyelt volna. Belehunyorgott a vakító napfénybe. A konyhában aludt, az asztalra borulva. Teljesen fel volt öltözve, bár valamikor sikerült megszabadulnia a fekete nyakkendőtől.

Lesétált a hullaházba, és megkönnyebbülten látta, hogy a névtelen senki még mindig a balzsamozóasztalon hever. Kicsavarta az üres Jameson Goldos üveget a hullamerev ujjak közül és elhajította. Valaki járkált odafent a házban.

Szerda a konyhaasztalnál ült, amikor Árnyék belépett az ajtón. Műanyag kanállal ette a megmaradt krumplisalátát egy műanyag dobozból. Sötétszürke öltönyt, fehér inget és mélyszürke nyakkendőt viselt: a reggeli napfény megcsillant a fát ábrázoló ezüst nyakkendőtűjén. Amikor megpillantotta Árnyékot, elmosolyodott.

— Ahá, Árnyék, édes fiam, örülök, hogy ébren talállak. Azt hittem, soha nem kelsz fel többé.

— Bolond Sweeney meghalt — mondta Árnyék.

— Hallottam — felelte Szerda. — Nagy veszteség ez. Persze a végén mindannyian erre a sorsra jutunk. — Rámarkolt egy képzeletbeli kötélre a fülével egy magasságban, aztán oldalra rántotta a fejét, szeme kidülledt, nyelve kilógott a szájából. Ahhoz képest, hogy csak egy gyors pantomim volt, eléggé zavaró látványt nyújtott. Ezután elengedte a kötelet és felvillantotta ismerős mosolyát. — Kérsz egy kis krumplisalátát?

— Inkább nem. — Árnyék körülnézett a konyhában és kipillantott

az előszobába. — Nem tudod, hol van Ibis és Jacquel?

— Dehogynem. Éppen Lila Goodchild asszonyságot helyezik végső nyugalomra — valószínűleg szívesen vették volna, ha te is segítesz nekik, de megkértem őket, ne ébresszenek fel. Hosszú út áll még előtted.

— Indulunk?

— Egy órán belül.

— El kellene búcsúznom tőlük.

— A búcsút hajlamosak vagyunk túlértékelni. Találkozol velük, nem kétlem, még mielőtt ennek az egésznek vége lesz.

Árnyék az első éjszakája óta most először látta a barna kismacskát a kosarában heverni. A macska felpillantott, és közömbösen figyelte őket, amikor kimentek az ajtón.

Így hát Árnyék elhagyta a halottak házát. A télfekete bokrokat és fákat jégtakaró fedte, mintha a hideg ellen védené őket, és álombéli látványosságokat varázsolt belőlük. Az ösvény csúszós volt.

Szerda mutatta az utat Árnyék fehér Chevy Novájához, ami a járda mellett állt. Mostanában moshatták le, a wisconsini rendszámtáblát minnesotaira cserélték. Szerda bőröndje már a hátsó ülésen volt. Szerda Árnyék kulcsainak másolatával kinyitotta az ajtót.

— Majd én vezetek — mondta. — Még legalább egy óráig használhatatlan leszel.

Észak felé tartottak, a bal oldalon a Mississippi hömpölygött, széles, ezüst szalag a szürke ég alatt. Árnyék az út mellett, egy levelét vesztett szürke fa ágán megpillantott egy hatalmas, barnásfehér sólymot, ami tébolyult szemekkel bámulta őket, aztán felrebbent és lassú, lenyűgöző körökben emelkedett az ég felé.

Árnyékban tudatosult, hogy a halottak házában töltött idővel csak ideiglenes haladékot kapott — és máris úgy érezte, mintha mindez valaki mással történt volna, hosszú-hosszú idővel ezelőtt.

MÁSODIK RÉSZ
MENEDÉK

KILENCEDIK FEJEZET

Ne is említsük a legendák teremtményeit, akik a romok között élnek…

Wendy Cope: A Policeman's Lot

Árnyék meg sem szólalt, amíg aznap késő este maguk mögött nem hagyták Illinois államot. Amikor meglátta az ÜDVÖZÖLJÜK WISCONSINBAN feliratot, ennyit kérdezett:

— Szóval kik voltak azok a fazonok, akik elkaptak a parkolóban? Deszka úr meg Szikla úr? Kik voltak ők?

Az autó fényszórója téli tájat világított meg előttük. Szerda még korábban közölte, hogy nem a sztrádán fognak utazni, mert nem tudja, a sztráda kinek az oldalára állt, ezért Árnyék végig dűlőutakon vezetett. Nem bánta. Még azt sem tudta biztosan, Szerda őrült-e vagy sem.

Szerda felmordult.

— Csak ijesztgetnek. Az ellenségeink közé tartoznak. Ők a rossz fiúk.

— Szerintem — mondta Árnyék — ők nem így gondolják. Ők azt hiszik, jó fiúk.

— Természetesen. Az igazi háborút mindig két olyan csoport vívja, akik mind biztosak benne, hogy nekik van igazuk. Azok az igazán veszedelmes emberek, akik azt hiszik, hogy kizárólag azért teszik, amit tesznek, mert kétségtelenül nekik van igazuk. És ettől válnak igazán veszélyessé.

— *És te?* — kérdezte Árnyék. — Te miért teszed azt, amit teszel?

— Mert így tartja kedvem — felelte Szerda. Aztán elvigyorodott. — Úgyhogy *ez* rendben van.

Aztán Árnyék azt kérdezte:

— Hogyan menekültetek meg? Egyáltalán, mindenki megmenekült?

— Igen — mondta Szerda. — Habár éppen csak sikerült. Ha nem álltak volna meg, hogy elkapjanak téged, elcsíphettek volna mindannyiunkat. De ez több pártatlan szemlélődőt meggyőzött arról, hogy talán nem is vagyok teljesen őrült.

— Szóval hogyan jutottatok ki?

Szerda a fejét csóválta.

— Nem azért fizetlek, hogy kérdezősködj — közölte. — Mondtam

már.

Árnyék vállat vont.

Az éjszakát egy Super 8-as motelben töltötték, La Crosse-tól délre.

Karácsony napján úton voltak, északi irányba tartottak, néha elkanyarodtak kelet felé. A farmokat felváltották a fenyőerdők. A városok egyre távolabb voltak egymástól.

Karácsonyi ebédjüket késő délután költötték el egy csarnoknyi méretű családi étteremben, Közép-Wisconsin északi részén. Árnyék kedvetlenül turkálta a száraz pulykát, a lekvárszerűen édes áfonyaszósz csomóit, a kőkemény krumplit és a harsogóan zöld konzervborsót. Viszont abból ítélve, ahogyan Szerda az ételre vetette magát és ahogyan a nyelvével csettintgetett hozzá, neki ízlett az ennivaló. Minél többet evett, annál beszédesebb lett. Fecsegett, tréfálkozott és flörtölt a pincérnővel, ha a közelükbe tévedt, pedig a sovány, szőke lányról nehéz volt elhinni, hogy egyáltalán kinőtt az iskoláskorból.

— Bocsásson meg, aranyom, de hadd zaklassam még egy kicsit — hozna nekem abból a csodálatos forró csokoládéból? És bízom benne, hogy nem tart túlságosan szemtelennek, ha bátorkodom megjegyezni, milyen bájos és vonzó ruhát visel ma. Ünnepélyes, mégis csinos.

A pincérnő, aki ezüstös csillámporral szegélyezett rikító piros és zöld szoknyát viselt, felkuncogott, elpirult, boldogan elmosolyodott, és már indult is Szerda újabb bögre csokoládéjáért.

— Vonzó — mondta Szerda elgondolkodva, miközben a távolodó lányt figyelte. — Bájos — mondta. Árnyéknak az az érzése támadt, hogy nem a ruháról beszél. Szerda belapátolta az utolsó adag pulykát, aztán megtörölgette a szakállát a szalvétájával és eltolta a tányérját. — Ahh. Ez jó volt. — Körülnézett a családias étteremben. A háttérben karácsonyi dalok szóltak magnóról: a dobos kisfiú nem volt nagy tehetség, *parumpapom-pom, rapappom pom, rapapom pom.*

— Vannak dolgok, amik változnak — szólalt meg Szerda hirtelen. — Az emberek azonban… az emberek mindig ugyanolyanok maradnak. Egyes svindlik örökké kitartanak, másokat egész hamar elnyel a világ meg a feledés homálya. Az én kedvenc szélhámosságom sem igazán kivitelezhető manapság. De ettől függetlenül meglepően sok trükk bizonyult időtlennek — a Spanyol Fogoly, a Talált Táska, az Aranygyűrű (ami ugyanaz, mint a Talált Táska, de táska helyett aranygyűrűvel), a Hegedűtrükk…

— Még sohasem hallottam a Hegedűtrükkről — mondta Árnyék. — Azt hiszem, a többit ismerem. A régi cellatársam azt mesélte, egyszer tényleg megcsinálta a Spanyol Foglyot. Szélhámos volt.

— Ahh — mondta Szerda, és felcsillant a bal szeme. — A Hegedűtrükk remekbe szabott, csodálatos szálhámosság volt. Az eredeti változatához két emberre van szükség. Mint minden igazi

szélhámosság, ez is a kapzsiságra és a vágyakozásra épít. Egy becsületes embert is át lehet verni, de ahhoz többet kell dolgozni. No. Egy hotelban vagyunk, egy fogadóban vagy egy finom étteremben, és miközben ebédelünk, észreveszünk egy férfit — kopottas, de előkelő ruhákat visel, nem neveznénk züllöttnek, de egyértelműen elpártolt tőle a szerencse. Nevezzük mondjuk Abrahamnek. És amikor itt az ideje rendezni a számlát — de nem valami hatalmas összegről van szó, ötven, hetvenöt dollárról — kellemetlen meglepetés! Hová tűnt a tárcája? Édes Istenem, biztosan az egyik barátjánál hagyta, aki a közelben lakik. Azonnal elszalad és visszaszerzi! De tessék, főnök úr, zálogként fogja ezt a hegedűt. Mint láthatja, nem mai darab, de ezzel keresem meg a betevőt.

Szerda arcán óriási ragadozómosoly terült végig, amikor megpillantotta a közeledő pincérnőt.

— Ó, a forró csokoládé! Egyenesen az én karácsonyi angyalkámtól! Mondja, drágaságom, kaphatnék még egy darabot abból az ízletes kenyérből, ha van egy szabad perce?

A pincérnő — hány éves lehet? — gondolta Árnyék: tizenhat, tizenhét?

— lesütötte a szemét és pipacsvörösre pirult. Remegő kézzel letette a forró csokoládét, és visszavonult a terem másik végébe, a lassan forgó süteményes tálcához, ott megtorpant és Szerdát bámulta. Aztán besurrant a konyhába a kenyérért.

— Szóval. A hegedűt — tagadhatatlanul régi, talán egy kicsit kopottas is — elteszik a tokjába, és a mi pénztelen Abrahamünk útra kel, hogy visszaszerezze a tárcáját. De egy elegáns úriember, aki éppen befejezte a vacsoráját és eddig szemlélője volt a párbeszédnek, most a vendéglőshöz lép: elképzelhető lenne, hogy egy pillantást vessen arra a hegedűre?

— Természetesen megoldható. A vendéglős átnyújtja neki, és az elegáns úriember — nevezzük Barringtonnak — eltátja a száját, aztán összeszedi magát és becsukja, közben áhítattal bámulja a hegedűt, mint aki bebocsáttatást nyert a szentélybe, hogy megnézhesse a próféta csontjait. „Nahát!” — mondja — „ez… ez *nem lehet más*… nem, ez *lehetetlen*… de igen, mégis… *magasságos ég!* De ez *hihetetlen*!”,és egy megbarnult papírfecnire mutat a hegedű belsejében, a gyártó jelére — de még enélkül is felismerte volna, mondja, a fényezéséről, a hegedű fejéről, az alakjáról.

— Barrington a zsebébe nyúl és egy gravírozott névjegykártyát vesz elő, és közli, hogy ő neves kereskedő, ritka és antik hangszerekkel foglalkozik. „Tehát ez egy ritka hegedű?” — kérdezi vendéglősünk. „Az bizony” — feleli Barrington, aki még mindig bámulattal nézi a hegedűt — „és ha jól ítélem meg, megér legalább százezer dollárt. Én ilyesmivel kereskedem, és egy ilyen egyedi darabért magam is

kifizetnék ötven… — nem is, hetvenötezer dollárt ropogós bankókban. Van egy ügyfelem a nyugati parton, aki holnap meg is venné, látatlanban, elég neki egy távirat, és azonnal kifizeti az általam megnevezett összeget." — Aztán az órájára pillant, és megnyúlik az arca. — „A vonatom…" — mondja. — „Mindjárt lekésem a vonatomat! Drága uram, ha eme felbecsülhetetlen értékű hangszer birtokosa visszatér, kérem, adja át neki a névjegyemet, mert legnagyobb sajnálatomra most indulnom kell." — És ezzel Barrington távozik, mert tudja, hogy az idő és a vonat senki emberfiára nem vár.

— Vendéglősünk szemügyre veszi a hegedűt, a kíváncsiság keveredik benne a sóvárgással, és egy terv kezd formálódni benne. De telnek-múlnak a percek, és Abraham nem tér vissza. És már nagyon későre jár, amikor az ajtón kopottas ruhákban, de büszkén beront a mi Abrahamünk, a hegedűs, egy tárcát szorongat a kezében, ami valaha jobb napokat látott, és még a legjobb napokban sem lapult benne több száz dollárnál, és pénzt húz elő, szeretné kifizetni a vacsoráját és kéri vissza a hegedűjét.

— Vendéglősünk a pultra teszi a hegedűtokot, és Abraham úgy veszi kézbe, ahogy anya ringatja a gyermekét. „Árulja el nekem" — mondja a vendéglős (akinek szinte égeti a zsebét annak a férfinak a névjegye, aki rögtön kifizetne ötvenezer dollárt, ropogós készpénzben) — „mennyit ér ez a hegedű? Csak mert az unokahúgom rájött, hogy szívesen megtanulna hegedülni, és úgy egy hét múlva születésnapja lesz." „Eladjam ezt a hegedűt?" — kérdezi Abraham. — „Soha. Húsz éve az enyém, és az összes államban hegedültem már vele. Az igazat megvallva, akkoriban, amikor megvásároltam, ötszáz dolláromba kóstált."

— Vendéglősünk ügyel rá, nehogy elmosolyodjon. „Ötszáz dollár? Mi lenne, ha én itt és most ezer dollárt fizetnék érte?" A hegedűsnek először felderül az arca, aztán elkomorodik, és azt mondja: „De jó uram, én hegedűs vagyok, ezen kívül semmi máshoz nem értek. Ez a hegedű ismer és szeret engem, és az ujjaim már annyira hozzászoktak, hogy a sötétben is le tudnék játszani rajta egy dalt. Hol találok még egyet, ami ilyen csodálatosan szól? Ezer dollár szép summa, de én ebből élek. Sem ezerért, sem ötezerért nem adom."

— Vendéglősünk szinte látja, hogyan zsugorodik a haszon, de ez üzlet, és ha pénzt akar, hát pénzt kell költenie. „Nyolcezer dollár" — mondja. „Nem ér meg annyit, de megtetszett ez a hangszer és én nagyon szeretem, szinte elkényeztetem az unokahúgomat." — Abraham szinte könnyekben tör ki a gondolatra, hogy meg kell válnia szeretett hegedűjétől, de miként utasíthatna vissza nyolcezer dollárt? — különösen akkor, ha vendéglősünk a fali széfhez lép és nem nyolc-, hanem *kilencezer* dollárral tér vissza, egy szalaggal átfogott köteggel, amit kész azonnal a hegedűs kopott zsebébe csúsztatni. „Maga remek

ember” — mondj vendéglősnek. — „Egy szent! De meg kell esküdnie, hogy vigyázni fog az én kicsikémre!”, és vonakodva átnyújtja a hegedűt.

— De mi történik, ha a vendéglősünk egyszerűen Abraham kezébe nyomja Barrington névjegyét, és közli, hogy szép summa vár rá? — kérdezte Árnyék.

— Akkor két vacsora árát veszítettük az üzleten — felelte Szerda. Egy kenyérdarabbal kitörölte a tányérban maradt maradékokat meg a szaftot, és élvezettel elfogyasztotta.

— Lássuk csak, jól értettem-e — mondta Árnyék. — Tehát Abraham kilencezer dollárral gazdagabban távozik, és a vasútállomás parkolójában találkozik Barringtonnal. Elfelezik a pénzt, beszállnak Barrington Fordjába, aztán irány a következő város. És gondolom, a csomagtartóban van egy láda, tele százdolláros hegedűkkel.

— A magam részéről becsületbeli kérdésnek tekintettem, hogy soha ne fizessek értük öt dollárnál többet — mondta Szerda. Aztán a közelben ácsorgó pincérnőhöz fordult. — Nos, kedvesem, kényeztessen el minket mindazon kívánatos desszertek felsorolásával, amelyeket a mi Urunk születése napján nekünk kínálni tud. — A lányra meredt — sőt szinte kihívóan bámulta —, mintha nem tudna olyan finomságot ajánlani, ami közel annyira ínycsiklandó lenne, mint maga a lány. Árnyék rendkívül kellemetlenül érezte magát: mintha egy vén farkast figyelt volna, amint becserkész egy túlságosan fiatal gidát, aki nem tudja, hogy ha nem rohan el — most rögtön —, egy távoli tisztáson végzi és hollók csupaszítják le a csontjait.

A lány ismét elvörösödött, és közölte, hogy a desszert almás pite á la mode — „vagyis vaníliafagylalttal” —, karácsonyi sütemény á la mode, vagy piros-zöld puding. Szerda a lány szemébe nézett és azt mondta, kipróbálná a karácsonyi süteményt á la mode. Árnyék kihagyta a desszertet.

— Na most, ami a szélhámosságokat illeti — folytatta Szerda —, a Hegedűtrükk legalább háromszáz éve ismert. És ha találsz egy megfelelő balekot, Amerikában még ma is elsütheted.

— Nem azt mondtad, hogy a kedvenc stiklidet ma már nem lehet eljátszani? — kérdezte Árnyék.

— Ez így igaz. Azonban nem ez volt a kedvencem. Nem, az én kedvencemet Püspöki Fortélynak nevezték. Megvolt benne minden: izgalom, alakoskodás, alkalmazhatóság, meglepetés. Időről időre felmerül bennem, hogy esetleg némi alakítgatással… — egy pillanatra elgondolkodott, aztán megrázta a fejét. — Nem. Azok az idők már elmúltak. Mondjuk 1920-at írunk, és egy közepes méretű vagy egy nagyobb városban vagyunk — talán Chicagóban, esetleg New Yorkban vagy Philadelphiában. Egy hatalmas ékszeráruházban járunk. Megjelenik egy papnak öltözött ember —, de nem egyszerű papi ruhát

visel, hanem a püspökök lila ornátusát —, és kiválaszt egy nyakláncot — egy gyönyörűséges, lélegzetelállító, csupa gyémánt, csupa gyöngy darabot, és tucatnyi ropogós százdollárossal fizet érte.

— A legfelső bankjegyen elkent, zöld tintapaca éktelenkedik, és a boltvezető bocsánatkérő arccal, ám ellentmondást nem tűrően átküldeti a pénzt a szemközti bankba, hogy leellenőriztesse. A segéd hamar visszatér a bankókkal. A bankban azt mondták, egyik sem hamis. A tulajdonos ismét elnézést kér, de a püspök nem is lehetne megértőbb, átérzi a problémát, hiszen micsoda emberek vannak manapság, sem Istent, sem a törvényt nem tisztelik, mindenhol az erkölcstelenség és a feslettség — meg persze a szégyentelen nők, mert az alvilág kimászott a csatornából és megtelepedett a mozgóképszínházak vásznain, és mit is várhatna az ember? A nyakláncot beteszik egy ládikába, és a tulajdonos próbál nem sokat töprengeni azon, miért vásárol az egyház felkent püspöke egy ezerkétszáz dolláros nyakláncot, és azon sem, miért ropogós bankókkal fizet érte.

— A püspök szívélyes búcsút vesz tőle, és kisétál az utcára, de akkor hirtelen súlyos kéz ereszkedik a vállára. „Nahát. Sima, te pernahajder, hát már megint ez a régi trükk?" — kérdezi valaki, és a megtermett, becsületes ír arcú rendőr visszakíséri a püspököt az ékszerboltba.

— „Bocsánatát kérem, de vásárolt itt valamit ez az ember?" — kérdezi a hekus. — „Természetesen nem" — vágja rá a püspök. — „Mondja meg neki, hogy nem." „Dehogynem" — feleli az ékszerész. — „Egy gyöngyökkel és gyémántokkal kirakott nyakéket vett tőlem — ki is fizette, készpénzben." „Megnézhetném azokat a bankjegyeket?" — kérdezi a rendőr.

— Így hát az ékszerész kiveszi a kasszából a tizenkét darab százdollárost, átnyújtja a rendőrnek, aki a fény felé tartja őket, aztán ámultan megcsóválja a fejét. „Nahát, Sima" — mondja —, „micsoda remek darabok! Igazi művész vagy, az már biztos!" — A püspök arcán elégedett mosoly suhan végig. „Nincsen bizonyítéka" — mondja. — „És a bank szerint eredetiek. Valódi zöldhasú mind." „Azt meghiszem" — bólint a rendőr —, „de kétlem, hogy a bank tud arról, hogy Sima Szilveszter a városba érkezett, vagy arról, milyen minőségi százasokat passzolt el Denverben és St. Louisban." — Ezzel a püspök zsebébe nyúl és előhúzza a nyakláncot. — „Ezerkétszáz dollár értékű gyémánt és gyöngy ötven centet érő papírért meg tintáért cserébe"

— mondja a rendőr, akiben láthatóan egy filozófus veszett el. — „Ráadásul van pofád egyházi személynek kiadni magadat. Szégyellhetnéd magadat"

— teszi hozzá, amint a püspök csuklójára csattintja a bilincset, aki nyilvánvalóan nem püspök, és el is vezeti, de még előtte ír egy

elismervényt az ékszerésznek a nyakláncról és az ezerkétszáz dollárról. Végtére is ezek bizonyítékok.

— Tényleg hamis pénz volt? — kérdezte Árnyék.

— Természetesen nem! Friss bankjegyek voltak, egyenesen a bankból, csak egy ujjlenyomattól és az elkent zöld tintától kicsit érdekesebbek lettek.

Árnyék a kávéját kortyolta. Rosszabb volt, mint amit a börtönben adtak.

— Szóval a hekus egyértelműen nem hekus. És mi lett a nyaklánccal?

— Bizonyíték — mondta Szerda. Lecsavarta a sótartó tetejét és kis kupac sót öntött az asztalra. — De az ékszerész kap egy elismervényt, és a hekus biztosítja róla, hogy a tárgyalás után azonnal visszakapja a nyakláncot. Gratulálnak neki, milyen remek állampolgár, és ő máris arra gondol, milyen kiváló történet lesz ebből másnap este az öregfiúk klubjában, miközben büszkén figyeli, amint a rendőr kivezeti az álpüspököt a boltból, egyik zsebében ezerkétszáz dollár, a másikban ezerkétszáz dollár értékű gyémánt nyakék, és egyenesen a rendőrség épülete felé tartanak, ahová soha nem fognak megérkezni.

Megjelent a pincérnő, hogy elvigye a tányérokat.

— Árulja el nekem, szépségem — mondta neki Szerda. — Férjnél van? A lány nemet intett.

— Bámulatos, hogy még senki nem csapott le egy ilyen lélegzetelállítóan szép hölgyre. — Szerda kusza ábrákat rajzolt a kiöntött sóba, zömök, szögletes, rúnaszerű betűket. A pincérnő mozdulatlanul állt mellette, és most már nem őzgidára emlékeztette Árnyékot, hanem inkább egy fiatal nyúlra, aki a félelemtől és a határozatlanságtól megdermedve kuporog a közeledő kamion reflektorfényében.

Szerda lehalkította a hangját, annyira, hogy az asztal túloldalán ülő Árnyék is alig hallotta.

— Mikor végez?

— Kilenckor — mondta a lány, és nyelt egyet. — Legkésőbb fél tízkor.

— Milyen remek szállodák vannak a környéken?

— Van a Hatos Motel — mondta a lány. — Nem nagy szám.

Szerda egy pillanatra puhán megérintette a lány kézfejét, sószemcséket szórva a bőrére. A lány meg sem próbálta lesöpörni.

— De nekünk — mondta Szerda, és hangja alig hallható dörmögés volt — a gyönyör igazi palotája lesz.

A pincérnő Szerdára nézett. Összeharapta vékony ajkát, tétovázott, aztán bólintott és visszamenekült a konyhába.

— Ugyan már — mondta Árnyék. — Ez majdnem liliomtiprás.

— Sohasem izgattam magamat az ilyesmi miatt — közölte Szerda.

— És szükségem van rá, de nem saját maga miatt, hanem mert kell nekem valaki, aki felráz egy kicsit. Már Dávid király is tudta, hogy egy biztos receptje van annak, ha szeretnéd felfrissíteni a vért vén testedben: fogj egy szüzet és zárd magadra az ajtót.

Árnyék azon kapta magát, hogy eltűnődik, vajon az Eagle Point-i szálloda éjszakás portásnője szűz volt-e.

— Nem aggódsz a betegségek miatt? — kérdezte. — Mi van, ha terhes lesz? Mi van, ha megjelenik a bátyja?

— Nem — felelte Szerda. — Nem aggódom a betegségek miatt. Nem kapom el őket. Sajnálatos módon — az esetek nagy részében — a magamfajták magja terméketlen, szóval a kereszteződés sem jellemző. Régebben gyakran megesett. Manapság sem lehetetlen, de olyan kicsi a valószínűsége, hogy szinte elképzelhetetlen. Szóval emiatt sem kell aggódnom. És sok lánynak van apja meg bátyja. Az nem az én gondom. Száz esetből kilencvenkilencben amúgy is azonnal eltűnök a városból.

— Tehát maradunk éjszakára?

Szerda megdörgölte az állát.

— Én megszállok a Hatos Motelben — mondta. Aztán a kabátzsebébe nyúlt. Előhúzott egy bronzszínű lakáskulcsot, amin egy cetli fityegett, rajta gépírással egy cím: *Northridge Rd 502, 3. lakás.* — Ami viszont téged illet, rád vár egy lakás, egy igen távoli városban. — Egy pillanatra lehunyta a szemét. Aztán kinyitotta, felemás szeme szürke volt és csillogott, majd azt mondta: — A távolsági busz húsz perc múlva érkezik a városba. A benzinkútnál áll meg. Itt a jegyed. — Elővett egy összehajtogatott buszjegyet és átcsúsztatta az asztalon. Árnyék felvette és megnézte.

— Ki az a Mike Ainsel? — Ez a név állt a jegyen.[3]

— Te. Kellemes karácsonyt.

— És hol van Lakeside?

— Az eljövendő hónapok során az lesz a te boldog otthonod. Most pedig, mivel a kellemes dolgok mindig hármasával jönnek… — Díszpapírba bugyolált apró csomagot húzott elő a zsebéből és átlökte az asztalon. A rászáradt paradicsomfoltokkal tarkított ketchupos doboz mellett állt meg. Árnyék meg sem mozdult.

— Nos?

Árnyék habozva letépte a piros csomagolópapírt. Világosbarna borjúbőr tárca bukkant elő alóla, ami fényesre kopott a sok használattól. A tárcában talált egy jogosítványt a saját fényképével, Michael Ainsel nevére, milwaukee-i címmel, egy Visa MasterCardot M. Ainsel névre, és húsz ropogós ötvendolláros bankjegyet. Összecsukta a tárcát és eltette a belső zsebébe.

— Kösz — mondta.

— Vedd úgy, hogy karácsonyi prémium. Most pedig hadd

kísérjelek ki a buszhoz. Majd integetek, amikor elindulsz északnak.

Kisétáltak az étteremből. Árnyék alig bírta elhinni, hogy ennyivel hidegebb lett az utóbbi néhány órában. Nem esett a hó, ahhoz túl hideg volt. Fájdalmasan hideg. Kemény tél volt ez.

— Hé, Szerda. Mindkét szélhámosság, amiről meséltél… a hegedűs trükk meg a püspökös móka, a püspökkel meg a rendőrrel… — Tétován elhalt a hangja, és megpróbálta összeszedni, szavakba önteni a gondolatait.

— Mi van velük?

Árnyék hirtelen rájött.

— Mindegyik kétemberes stikli. Mindkét oldalon van valaki. Volt társad? — Árnyék lélegzete felhőként szökött elő a szájából. Megfogadta, hogy ha Lakesideba ér, karácsonyi prémiumának egy részét a létező legmelegebb, legvastagabb télikabátra költi.

— Igen — felelte Szerda. — Igen. Volt egy társam. Egy fiatalabb társam. De legnagyobb sajnálatomra, azok az idők már elmúltak. Most viszont itt van a benzinkút, és ott, ha a szemem nem csal, a busz. — A jármű éppen indexelve bekanyarodott a parkolóba. — A kulcson megtalálod a címet — mondta Szerda. — Ha bárki kérdezősködne, a nagybátyád vagyok, aki a rendkívül valószínűtlen Emerson Borson névre hallgat. Költözz csak be Lakeside városába, Ainsel öcsém. Egy héten belül érted megyek. Együtt fogunk utazni. Meglátogatjuk azokat, akiket meg kell látogatnom. Addig húzd meg magad és kerüld a bajt.

— És a kocsim…? — kérdezte Árnyék.

— Majd vigyázok rá. Érezd jól magad Lakeside-ban — mondta Szerda. Kinyújtotta a karját és kezet fogtak. Szerda keze hidegebb volt, mint egy hulláé.

— Jézusom — mondta Árnyék. — Te aztán hideg vagy.

— Akkor minél előbb meggyömöszkölöm azt a helyre kislányt a Hatos Motel hátsó szobájában, annál jobb. — És a másik kezével megszorította Árnyék vállát.

Egy szédítő pillanatig Árnyék egyszerre két dolgot látott: látta az előtte álló ősz férfit, amint megszorítja a vállát, de látott mást is: rengeteg telet, száz meg száz telet, meg egy szürke férfit széles karimájú kalapban, aki a botjára támaszkodva járja a településeket, bepillant a meleg fénnyel világító ablakokon, és csak nézi a boldogságot meg a lángoló életet, amiből ő sohasem részesülhet…

— Eredj — mordult fel Szerda megnyugtató hangon. — Minden rendben, minden a legnagyobb rendben, és minden rendben is lesz.

Árnyék megmutatta a jegyét a sofőrnek.

— Pokoli napot választott az utazáshoz — mondta a nő. Aztán némi komor elégedettséggel még hozzátette: — Kellemes karácsonyt.

A busz majdnem teljesen üres volt.

— Mikor érünk Lakeside-ba? — kérdezte Árnyék.

— Két óra múlva. Kicsit talán több — felelte a nő. — Állítólag közeledik a hidegfront. — Megnyomott egy gombot, mire egy szisszenéssel és puffanással becsukódott az ajtó.

Árnyék a busz közepe táján ült le, ameddig tudta, hátradöntötte az ülést és gondolkodott. A jármű ringása és a kellemes meleg elbágyasztotta, és mielőtt észrevette volna, hogy elálmosodott, már el is aludt.

A földben és a föld alatt. A jelek a falakon a nedves agyag színében vöröslöttek: tenyérlenyomatok és ujjnyomok, imitt meg amott elnagyolt rajzok állatokról, emberekről és madarakról.

A tűz még mindig égett, a bölényember még mindig a tűz túloldalán ült, és Árnyékot bámulta hatalmas szemével, ami olyan volt, akár a tócsába gyűlt fekete sár. Az összetapadt, barna szőrcsomók között megbújó bölényajkak nem moccantak, amikor a bölényhang azt mondta:

— Nos, Árnyék? Hiszel már?

— Nem tudom — felelte Árnyék. Most vette észre, hogy az ő szája sem mozog. Bármilyen szavakat is váltottak ők ketten, azokat nem kellett kimondani, legalábbis úgy nem, ahogyan eddig Árnyék a beszédet képzelte.

— Te igazi vagy?

— Higgyél — mondta a bölény ember.

— Te is… — Árnyék tétovázott, majd azt kérdezte: — Te is isten vagy?

A bölényember egyik kezével benyúlt a lángok közé és kihúzott egy égő ágat. A közepén fogta meg. Kék és sárga lángnyelvek nyaldosták vörös kezét, de nem égették meg.

— Ez a föld nem isteneknek való — mondta a bölényember. De már nem ő beszélt, ezt Árnyék is tudta, itt, az álmában: a tűz volt az ágon, a lángok ropogása, lobogása szólt hozzá itt, ezen a sötét helyen, a föld alatt.

— Ezt a földet az óceán mélyéről hozták fel — mondta a tűz. — Egy pók szőtte saját anyagából. Kiszarta egy holló. Ez a föld egy halott apa teste, kinek a csontjai a hegyek, szemei a tavak.

— Ez az álmok és a tűz földje — mondta a láng.

A bölényember visszatette az ágat a tűzbe.

— Miért mondod el nekem mindezt? — kérdezte Árnyék. — Én nem vagyok fontos. Egy senki vagyok. Egészen jó edző voltam, egy igazán szánalmas, kisstílű bűnöző, és talán nem is olyan jó férj, mint gondoltam… — Elhalt a hangja.

— Hogyan segíthetek Laurán? — kérdezte a bölényembert. — Megint élni akar. Megígértem, hogy segítek neki. Tartozom neki ennyivel.

A bölényember nem szólt semmit. A barlang mennyezetére mutatott. Árnyék pillantása követte a mozdulatot. A magasban vékony, sápadt, téli fénysugár szűrődött be egy szűk nyíláson keresztül.

— Oda fel? — kérdezte Árnyék, és nagyon szerette volna, ha legalább egy kérdésére választ kap. — Fel kell mennem oda?

Akkor elragadta az álom, a gondolatból tett lett, és Árnyék belefúródott a sziklába meg a földbe. Olyan volt, akár egy vakond, megpróbált átmászni a földön, mint egy borz, túrta, mint egy sündisznó, félrelapátolta, akár egy medve, de a föld túl kemény volt, túlságosan tapadt, és Árnyék torkából zihálva tört elő a levegő, és hamarosan már nem tudott továbbmenni, nem bírt ásni és mászni, és akkor tudta, hogy meg fog halni, valahol a világ alatt, a mélyben.

Saját ereje nem volt elegendő. Egyre erőtlenebbül próbálkozott. Bár tudta, hogy a teste egy túlfűtött buszban utazik a jéghideg erdőben, ha megfullad itt, a világ alatt, akkor megfullad ott is, és már most apró zihálásokkal kapkodja a levegőt.

Küzdött és nyomakodott tovább előre, még erőtlenebbül, és minden mozdulattal tovább fogyott az értékes levegő. Csapdába esett: nem mehetett tovább és nem térhetett vissza oda, ahonnan jött.

— Most alkudjunk — szólalt meg egy hang a fejében.

— Mivel alkudjak? — kérdezte Árnyék. — Nincsen semmim. — Agyag ízét érezte a szájában, sűrű, szemcsés sarat.

És akkor azt mondta: — Leszámítva saját magamat. Még a sajátom vagyok, igaz?

Mintha a mindenség visszatartotta volna a lélegzetét.

— Felajánlom magamat — mondta Árnyék.

Azonnal választ kapott rá. A szikla és föld a testére zúdult, és olyan erősen préselődött rá, hogy az utolsó korty levegőt is kiszorította belőle. A szorítás fájdalommá vált és minden oldalról kínozta. Elérte a fájdalom csúcspontját és ott maradt lebegve, és tudta, hogy ennél többet képtelen elviselni, majd ebben a pillanatban enyhülni kezdett a föld lüktetése és Árnyék ismét kapott levegőt. A feje felett erősebbé vált a fény.

A föld a felszín felé lökdöste.

Amikor a sziklák ismét görcsösen összehúzódtak, Árnyék megpróbálta meglovagolni a hullámot. Ez alkalommal érezte, hogy halad felfelé.

Az utolsó, szörnyűséges összehúzódás fájdalma hihetetlen volt, és Árnyék érezte, hogy összepréselődik, összetörik és átnyomakszik egy mozdulatlan sziklarésen, csontjai szilánkokra repednek, húsa alaktalan masszává válik. Amikor a szája és megnyomorított feje kibukkant a lyukból, sikoltozni kezdett félelmében és fájdalmában.

Miközben sikoltozott, eszébe jutott, vajon az ébrenlét világában is

sikoltozik-e — álmában, odaát, az elsötétített buszon.

És amikor az utolsó görcs is megszűnt, Árnyék a földön hevert, ujjai vörös agyagba vájtak.

Ülő helyzetbe tornázta magát, kezével letörölte az arcáról a földet és felnézett az égre. Szürkület volt, hosszú, lilás szürkület, kezdtek előbújni a csillagok, sorban, egymás után, és ezek sokkal fényesebb és élénkebb csillagok voltak, mint amilyeneket Árnyék valaha látott vagy el tudott képzelni.

— Hamarosan lehullanak — szólalt meg a háta mögött a lángnyelv recsegő hangja. — Hamarosan lehullanak, és a csillagok népe találkozik a föld népével. Lesznek közöttük hősök és férfiak, akik szörnyetegeket ölnek és elhozzák a tudást, de egyikükből sem lesz isten. Ez a hely nem kedvez az isteneknek.

Széllökés csapott Árnyék arcába, és megdöbbentően hideg volt. Mintha jeges vízzel öntötték volna nyakon. Hallotta a sofőr hangját, amint közli, hogy megérkeztek Pinewoodba, és azok kedvéért, akik rá akarnak gyújtani vagy sétálnának egyet, tíz percre megállnak itt, aztán mennek tovább.

Árnyék lebotorkált a buszról. Megint egy vidéki benzinkútnál álltak, ami majdnem pontosan úgy nézett ki, mint az előző. A sofőr segített néhány kamaszlánynak beszállni, és betette a bőröndjeiket a csomagtérbe.

— Hé — mondta a sofőr, amikor meglátta Árnyékot. — Maga Lakeside-ban száll le, igaz?

Árnyék álmosan azt felelte, hogy igaz.

— A fenébe is, az egy jó város — mondta a nő. — Néha eszembe jut, hogy egyszerűen összecsomagolom az összes holmimat és átköltözöm Lakeside-ba. A legszebb város, amit valaha láttam. Régóta él ott?

— Most járok ott először.

— Akkor egyen ám egy pástétomot Mabelnél a nevemben, megértette?

Árnyék úgy döntött, nem firtatja a dolgot.

— Árulja el nekem — mondta —, beszéltem álmomban?

— Ha beszélt is, én nem hallottam. — A nő az órájára pillantott. — Vissza a buszra. Majd szólok, ha megérkeztünk Lakeside-ba.

A két lány, akik Pinewoodban szálltak fel — Árnyék kételkedett benne, hogy bármelyikük idősebb tizennégy évesnél —, az előtte levő ülésre ült. Barátnők, következtette ki Árnyék, miután véletlenül fültanúja lett a beszélgetésüknek, nem testvérek. Az egyikük szinte semmit sem tudott a szexről, annál többet az állatokról, sokat segített vagy sok időt töltött egy állatmenhelyen, a másikat pedig nem érdekelték az állatok, de bőven el volt látva az internetről meg a tévé nappali műsoraiból összeszedett rengeteg információmorzsával, ezért

azt hitte, sokat tud az emberi szexualitásról. Árnyék riadt ámulattal hallgatta a magát okosnak képzelő lány részletes és precíz fejtegetését arról, hogyan lehet Alka-Seltzer pezsgőtablettákkal fokozni az orális szex élményét.

Végül úgy döntött, kirekeszti őket, és a busz zaján kívül minden mást kizárt a tudatából, így ezután csak időnként szűrődtek be hozzá a beszélgetésfoszlányok.

Goldie, tudod, olyan jó kutya, fajtatiszta retriever és bárcsak apu is igent mondana, és a kutyus mindig csóválja a farkát, ha meglát.

Karácsony van, igazán megengedhetné, hogy használjam a motoros szánt.

A nyelveddel felírhatod a nevedet a fiúk micsodájára.

Hiányzik Sandy.

Igen, nekem is hiányzik.

Azt mondták, ma két méter hó fog esni, de úgyis csak kitalálják, az egész időjárást csak kitalálják és senki nem szól érte…

Aztán felszisszentek a fékek, a sofőr azt kiáltotta, „Lakeside!”, és csattanva kinyíltak az ajtók. Árnyék a lányok után lépett ki egy videókölcsönző és egy szolárium fényesen kivilágított parkolójába, ami ezek szerint a távolsági busz megállójaként is szolgált. Borzalmasan hideg volt, de friss hideg. Azonnal felébresztette. Délre és nyugatra a város fényei izzottak, kelet felé egy tó sápadtfehér jégpáncélja nyújtózott.

A lányok a parkolóban topogtak és drámaian fújkodták a kezüket. Az egyik, a fiatalabb lopva Árnyékra sandított, majd szégyenlősen elmosolyodott, amikor rájött, hogy a férfi észrevette.

— Boldog karácsonyt — mondta Árnyék.

— Ja — mondta a másik lány, aki úgy egy évvel lehetett idősebb a barátnőjénél. — Boldog karácsonyt magának is. — Répavörös haja volt és pisze orra, amit vagy százezer szeplő borított.

— Szép város — mondta Árnyék.

— Nekünk tetszik — mondta a fiatalabb lány. Ő volt az állatbarát. Szégyenlősen Árnyékra vigyorgott, kivillantva kék fogszabályzóját. — Maga valaki — közölte Árnyékkal komoran. — De valakinek a testvére, vagy valakinek a fia, vagy valami?

— Alison, te tiszta lökött vagy — mondta a barátnője. — Mindenki a fia vagy a testvére valakinek, vagy valami.

— Én nem erre gondoltam — mondta Alison. Egy vakítóan fehér pillanatra autólámpák borították fénybe mindannyiukat. A lámpák egy furgonhoz tartoztak, a furgon pedig egy anyukához, aki azonnal bepakolta a lányokat meg a csomagokat a kocsiba, aztán elhajtott, és Árnyék egyedül maradt a parkolóban.

— Fiatalember? Segíthetek valamiben? — Az öregember bezárta a videotéka ajtaját. Zsebrevágta a kulcsokat. — A bolt zárva van

karácsonykor — közölte Árnyékkal vidáman. — De én lekukkantok, amikor megjön a busz. Megnézem, minden stimmel-e. Nem venném a lelkemre, ha egy szerencsétlen fickó itt állna magányosan karácsony napján. — Elég közel volt ahhoz, hogy Árnyék lássa az arcát is: öreg, de elégedett arc volt, egy olyan emberé, aki lassú kortyokban kiitta az élet keserű poharát, és nagyjából-egészéből arra jutott, hogy whisky ráadásul finom whisky van benne.

— Tulajdonképpen megadhatná a helyi taxivállalat számát — felelte Árnyék.

— Megadhatnám — mondta az öreg kétkedve —, de Tom ilyen késő éjjel már biztosan ágyban van, és még ha fel is tudná rázni, nem sok öröme származna belőle — kicsit korábban láttam már a Szarvasitatóban, és nagyon jól érezte magát. Nagyon, nagyon jól. Mondja csak, hová szeretne menni?

Árnyék megmutatta neki a lakáskulcsra erősített cetlit.

— Hát — mondta az öreg —, ez jó tízperces séta, de tán húsz is megvan, át a hídon, aztán körbe. De nem nagy móka, ha hideg van, és amikor amúgy sem tudja, merre megy, akkor mindig hosszabbnak tűnik — észrevette már? Az első alkalom az örökkévalóságig tart, utána meg egy villanás az egész.

— Igaz — mondta Árnyék. — Erre még nem is gondoltam. De azt hiszem, igaza van.

Az öregember bólintott. Elvigyorodott, és arca ezernyi ráncba futott össze.

— A fenébe, hisz karácsony van. Tessie meg én átvisszük.

Árnyék követte az öreget, ki az útra, ahol egy hatalmas, öreg túraautó parkolt. A dühöngő húszas években ilyenekkel furikázhattak a büszke gengszterek, még felhágóléc is volt rajta, meg minden más. Az utcalámpa vakító fényében mélysötét színe volt, ami lehetett vörös és lehetett zöld.

— Ez itt Tessie — mondta az öreg. — Hát nem szép? — A tulajdonos büszkeségével paskolta meg a motorháztetőt, a karcsún ívelő bal oldali első sárhányó mellett.

— Milyen gyártmány? — kérdezte Árnyék.

— Egy Wendt Phoenix. A cég 31-ben tönkrement, a nevet felvásárolta a Chrysler, de soha többé nem gyártottak egyetlen Wendtet sem. Harvey Wendt, a társaság alapítója helybéli fiú volt. Elköltözött Kaliforniába és megölte magát 41-ben, 42-ben. Hatalmas tragédia.

A kocsiban bőr és állott cigarettafüst szaga terjengett — nem friss szag volt, inkább olyasmi, mintha a hosszú évek során sok ember rengeteg cigarettát és szivart szívott volna el az autóban, és a kárpit lassan beitta a parázsló dohány füstjét. Az öregember elfordította az indítókulcsot és Tessie elsőre elindult.

— Holnap garázsba megy — közölte Árnyékkal. — Ráhúzom a porvédőt, és ott marad tavaszig. Igazság szerint most sem szabadna vezetnem, mert havas a talaj.

— Nem megy jól a hóban?

— Ó, remekül megy. A gondot a só okozza, amit az utakra szórnak. Gyorsabban korrodálja ezeket a vén szépségeket, mint hinné. Vigyem egyenesen a címre, vagy nincsen ellenére egy holdfényes városnézés?

— Igazán nem akarok gondot…

— Nem gond. Ha maga is annyi idős lesz, mint én, a szemhunyásnyi álomnak is örülni fog. Manapság szerencsésnek tartom magam, ha éjszakánként öt órát aludni bírok — felriadok, és csak pörög meg forog az agyam. De hol hagytam a modoromat? A nevem Hinzelmann. Mondanám, hogy hívjon Richie-nek, de a népek errefelé amúgy is Hinzelmann-nak neveznek. Megszorítanám a kezét, de Tessie-hez két kézre van szükség. Megérzi, ha nem figyelnek rá.

— Mike Ainsel — mondta Árnyék. — Örülök, hogy találkoztunk, Hinzelmann.

— Akkor viszont megkerüljük a tavat. Városnézés — mondta Hinzelmann.

A főutca, ahol most gurultak végig, még így éjjel is takaros utca volt, és igazán ódivatúnak tűnt, a szó legnemesebb értelmében — mintha a helybéliek száz éve folyamatosan törődnének az utcájukkal, és nem hagynának elveszni semmit, amit kedvelnek.

Hinzelmann megmutatta Árnyéknak a város két éttermét, amikor elhajtottak mellettük (az egyik egy német étterem volt, a másikat meg úgy jellemezte, hogy „részben görög, részben norvég, és az adagok nem férnek el a tányéron”); felhívta a figyelmet a pékségre és a könyvesboltra. („Amondó vagyok, egy város nem is város könyvesbolt nélkül. Lehet, hogy városnak hívja magát, de ha nincsen könyvesboltja, senkit nem tud átverni.”) Amikor a könyvtárnál jártak, lassított, hogy Árnyék jobban megnézhesse az épületet. Ódivatú gázlámpák pislákoltak a bejárat felett — Hinzelmann büszke mozdulattal intett feléjük.

— Az 1870-es években építette John Henning, a helyi fabáró. Ő Henning Emlékkönyvtárnak akarta elnevezni, de miután meghalt, az emberek Lakeside Könyvtár néven kezdték emlegetni, és azt hiszem, ez időtlen időkig így is marad. Hát nem álomszép? — Akkor sem lehetett volna büszkébb, ha ő maga építette volna. Az épület egy kastélyra emlékeztette Árnyékot, és ezt meg is mondta.

— Így igaz — bólintott Hinzelmann. — Tornyocskák meg minden. Henning azt akarta, hogy kintről ilyen várszerű legyen. Odabent még mindig megvannak az eredeti fenyőfa polcok. Miriam Schultz szeretné kihajítani az egész berendezést és modernizálni az épületet, de a

könyvtár szerepel a történelmi örökségek listáján, ezért az égvilágon semmit sem tehet.

Végighajtottak a tó déli partján. A város a tó köré épült, ami tíz méter mélyen csillogott az út szintje alatt. Imitt-amott már fehéres foltok tompították a felszínét, máshol ragyogó víztócsák verték vissza a város fényeit.

— Kezd teljesen befagyni — mondta Árnyék.

— Már vagy egy hónapja fagy — mondta Hinzelmann. — A fehér folt hófúvás, a fényes pont jég. Hálaadás után fagyott be, egyetlen hideg éjszaka alatt, simára, akár a tükör. Szokott lékhorgászni, Ainsel úr?

— Soha.

— A férfiember legjobb szórakozása. Nem az a lényeg, hogy zsákmánnyal térjünk haza a nap végén, hanem békével a lelkünkben.

— Ezt megjegyzem. — Árnyék kinézett Tessie ablakán a tóra. — Rá lehet már menni?

— Rá lehet. Akár kocsival is, bár részemről még nem kockáztatnám meg. Hat hete van idefent ilyen hideg. De itt, Észak-Wisconsinban hozzá kell szokni, hogy minden sokkal keményebben és gyorsabban fagy, mint bárhol máshol. Egyszer elmentem vadászni — szarvasra, ez, ó, harminc, negyven éve történhetett —, lőttem egy bakot, de elhibáztam és üldözőbe vettem, át az erdőn — ez a túloldalon, a tó északi részén történt, nem messze onnan, ahol majd lakni fog, Mike. No, a lényeg, hogy ilyen gyönyörűséges bakot még az életben nem láttam, akkora volt, mint egy kisebb ló, úgy higgye el nekem. Persze akkoriban fiatalabb és szaporább voltam, mint mostanság, és bár abban az évben már Mindenszentek előtt leszakadt a hó és akkor Hálaadás körül jártunk, szűz hó takarta a talajt, friss, ropogós, és jól láttam a bak nyomait. Úgy tűnt, mintha az én nagydarab haverom egyenesen a tó felé tartott volna rémületében.

— Hát, tudja, csak egy sültbolond próbál lerohanni egy szarvasbikát, de itt vagyok én, egy igazi sültbolond, és rohanok utána, és ott van ni, a tóban áll, ó, négy- vagy ötcentis vízben, és csak néz engem. Abban a pillanatban a nap eltűnik egy felhő mögött, és beáll a fagy — tíz perc alatt több fokot zuhant a hőmérséklet, és ez így igaz, ahogy mondom. És az öreg szarvas nekirugaszkodik és nem bír megmozdulni. Belefagyott a jégbe.

— Én meg lassan odasétálok hozzá. Látszik, hogy el akar futni, de be van fagyva, és ez nem fog összejönni. Én viszont nem bírom rávenni magamat, hogy lepuffantsak egy védtelen vadállatot, ha az képtelen elmenekülni — miféle ember tenne ilyet? Szóval előhúzom a sörétes puskámat és a levegőbe durrantok vele.

— No, a dörrenés meg a sokk együtt elegendő ahhoz, hogy a bak kiugorjon a bőréből, és tekintve a befagyott lábait, egészen pontosan

ezt tette. Az egész bundája meg az agancsa ott marad a jégben, és iszkol vissza az erdőbe, rózsaszínen, mint egy újszülött egér és minden porcikájában remeg.

— Mit mondjak, pocsékul éreztem magamat szegény szarvas miatt, és rávettem a városi horgolószakkör asszonyságait, hogy kössenek neki valami meleg ruhát, amit viselhet télen, és azok kötöttek neki egy egész testet fedő gyapjúruhát, nehogy halálra fagyjon szegény. Persze mindenki rajtunk vihogott, mert virító narancssárga fonalat használtak, nehogy valaki megpróbálja lelőni. A vadászok errefelé narancssárga ruhában járnak a vadászidényben — tette hozzá segítőkészen. — És ha most azt hiszi, hogy akár egyetlen hazug szó is volt mindebben, hát bebizonyíthatom az igazamat. Az agancs mind a mai napig ott lóg az előszobám falán.

Árnyék felkacagott, és az öregember arcán az igazi mesteremberek elégedett mosolya játszott. Megálltak egy nagy téglaépület előtt, amihez széles faterasz is tartozott, amit hívogatóan hunyorgó, arany karácsonyi fényekkel díszítettek.

— Ez az öt-nulla-kettes — mondta Hinzelmann. — A hármas lakás a felső szinten lesz, a túlsó, tóra néző oldalon.

— Köszönöm, Hinzelmann úr. Beszállhatok esetleg a benzinbe?

— Hívjon csak Hinzelmannak. És egy fityinggel sem tartozik. Boldog karácsonyt kívánunk, Tessie meg én.

— Biztosan nem fogad el semmit?

Az öregember az állát vakargatta.

— Mondok én valamit — szólalt meg. — Valamikor a következő héten esetleg beugrom magához, és vesz tőlem néhány jegyet. A tombolára. Jótékonysági célokra. Most pedig, fiatalember, menjen és bújjon az ágyba.

Árnyék elmosolyodott.

— Kellemes karácsonyt, Hinzelmann — mondta.

Az öregember vörös, kibütykösödött kezével megszorította Árnyék kezét. Kemény és kérges volt a tenyere, mint egy tölgyfaág.

— Ügyeljen az ösvényre felfelé menet, mert csúszós lesz. Innen látszik a lakása ajtaja, ott, oldalt, látja? Én majd megvárom itt lent, amíg biztonságosan bejut. Csak intsen, ha megvan, és már itt sem vagyok.

Addig járatta a Wendt motorját, amíg Árnyék feljutott a ház melletti lépcsőn, és a kulcsával kinyitotta a lakás ajtaját. Az ajtó feltárult, Árnyék intett, és az öregember a Wendtben — Tessie, gondolta Árnyék, és a női nevű autó ismét mosolyt csalt az arcára —, vagyis Tessie és Hinzelmann megfordultak az úton és elindultak vissza, a híd felé.

Árnyék becsukta az ajtót. A lakásban dermesztő hideg volt. Régen elköltözött emberek szaga lapult a levegőben, akik elmentek innen és

más életet kezdtek, de még érezni lehetett, mit ettek és miről álmodtak idebent. Megtalálta a termosztátot és felcsavarta harminc fokra. Bement a parányi konyhába, kihúzta a fiókokat, kinyitotta az avokádószín hűtőt, de nem volt benne semmi. Nem meglepő. De legalább friss illata volt, nem penészedett be.

A konyha mellett volt egy kicsi hálószoba, csupasz matraccal, ahonnan egy még kisebb fürdőszoba nyílt, amit nagyrészt kitöltött a zuhanyfülke. A vécében régi cigarettacsík színezte barnára a vizet. Árnyék lehúzta.

Az egyik szekrényben talált lepedőt meg takarót és megágyazott. Aztán levetette a cipőjét, a kabátját, az óráját, felöltözve bemászott az ágyba és azon gondolkodott, mennyi ideig tart, amíg felmelegszik.

Sötét volt és csend, majdnem teljes némaság, nem hallatszott más, csak a hűtő zümmögése meg egy rádió hangja valahonnan az épületből. Árnyék a sötétben feküdt és arra gondolt, hátha kialudta magát a buszon, és az éhség, a hideg, az új ágy meg az utolsó néhány hét tébolya miatt esetleg éberen hever itt egész éjszaka.

Puskalövésként csattant valami a csendben. Faág, gondolta, vagy a jég. Odakint fagy.

Szerette volna tudni, meddig kell várnia Szerdára. Egy napot? Egy hetet? Bármennyi is legyen, valamivel le kell kötnie magát. Eldöntötte, hogy ismét gyúrni fog, és addig gyakorolja az érmetrükökket, amíg simán nem mennek (*gyakorold csak a trükkjeidet,* suttogta egy hang a fejében, de nem a sajátja, *kivéve egyet, azt, amit szegény, halott Bolond Sweeney mutatott neked, miután halálrafagyott a hidegben és elfelejtették és nem bírt felnőni a követelményekhez, azt a trükköt ne. Ó, azt semmiképpen se.*)

De Lakeside rendes város volt. Érezte.

Az álmára gondolt, ha álom volt az egyáltalán, azon az első cairói éjszakán. És eszébe jutott Zorja… de hogy a fenébe is hívták? Az éjféli nővér.

Aztán Laurára gondolt…

És mintha ablakot nyitott volna a gondolat erejével. Látta Laurát. Valahogyan látta.

Laura Eagle Pointban volt, az édesanyja hatalmas háza mögött, a hátsó udvaron.

Ott ácsorgott a hidegben, amit már nem érzett többé, és amit mégis állandóan érzett, a ház mögött, amit Laura anyja 1989-ben vásárolt a biztosítási pénzből, miután Laura apja, Harvey MacCabe szívrohamban meghalt a mértéktelen ivászattól, és bámult befelé, hideg kezét az üvegre nyomta, és lélegzete nem homályosította el az ablakot, egyáltalán nem, és nézte az anyját, a nővérét, a nővére férjét meg a gyerekeit, akik Texasból jöttek haza karácsonyozni. Igen, Laura ott állt kint a hidegben és nem bírta elfordítani a fejét.

Árnyék oldalára hemperedett és könnyek gyűltek a szemébe.

Kukkolónak érezte magát és más irányba terelte a gondolatait, erővel kényszerítette őket, hogy visszatérjenek hozzá: most a lenti tavat látta és sarkvidéki szél fújt, dermesztő ujjai százszor hidegebbek voltak, mint egy holttesté.

Árnyék egyre lassabban szedte a levegőt. Hallotta a feltámadó szél hangját, a ház körül vijjogó elkeseredett üvöltést, és egy pillanatra mintha szavakat hallott volna a szélben.

Ha már lenni kell valahol, miért ne legyek itt, gondolta, aztán elaludt.

VALAHOL MÁSHOL. BESZÉLGETÉS.

Dingdong.

— Fekete Varjú k'sasszony?

— Igen.

— Samantha Fekete Varjú?

— Igen.

— Feltehetünk néhány kérdést, hölgyem?

— Maguk zsaruk? Kicsodák maguk?

— A nevem Város. A kollégám Makadám úr. Két társunk eltűnése ügyében nyomozunk.

— Hogy hívták őket?

— Tessék?

— Mondja meg a nevüket. Tudni akarom, hogy hívták őket. A társaikat. Mondja meg a nevüket, és akkor esetleg segítek.

— …Oké. Deszka úr és Szikla úr. Nos, feltehetek pár kérdést?

— Ha maguk meglátnak valamit, rögtön elnevezik magukat róla? „Ó, te leszel Járda úr, ő itt Szőnyeg úr, köszönj szépen Repülőgép úrnak"?

— Nagyon vicces, ifjú hölgy. Első kérdésem: tudnunk kell, ismeri-e ezt a férfit. Tessék. Megtarthatja a fényképet.

— Tyűha. Szemből meg profilból, még számok is vannak alatta… Nagydarab. Viszont aranyos. Mit követett el?

— Belekeveredett egy kisvárosi bankrablásba, néhány évvel ezelőtt, ő volt a sofőr. Két társa úgy döntött, megtartják a zsákmányt és cserben hagyták. Feldühödött. Megkereste őket. Nem sokon múlt, hogy meg nem ölte őket puszta kézzel. Az ügyészség vádalkut kötött a bántalmazottakkal: azok ellene tanúskodtak. Ez az Árnyék nevű férfi hat évet kapott. Ebből hármat letöltött. Ha engem kérdez, az ilyen alakokat egyszerűen be kellene zárni és elhajítani a kulcsot.

— Ezt olyan ritkán hallani a mindennapi életben, tudja. Mármint

kimondva.

— Micsodát, Varjú kisasszony?

— „Zsákmány”. Az emberek nem túl gyakran mondanak ilyesmit. Talán csak a filmekben. Nem valóságos.

— Ez nem egy film, Varjú kisasszony.

— Fekete Varjú. Fekete Varjú kisasszony. A barátaim Samnek szólítanak.

— Értem, Sam. Ami ezt az embert illeti…

— De maguk nem a barátaim. Hívjanak nyugodtan Fekete Varjú kisasszonynak.

— Na ide figyeljen, maga taknyos kis…

— Semmi gond, Makadám úr. Sam — elnézést, hölgyem —, vagyis Fekete Varjú kisasszony segíteni akar nekünk. Törvénytisztelő polgár.

— Hölgyem, tudjuk, hogy segített Árnyéknak. Látták magukat együtt egy fehér Chevy Novában. Elvitte magát egy darabon. Meghívta vacsorára. Mondott esetleg valamit, ami segíthet nekünk a nyomozásban? A két legjobb emberünk tűnt el.

— Sohasem találkoztunk.

— Találkoztak. Kérem, ne kövesse el azt a hibát, hogy ostobának néz minket. Nem vagyunk ostobák.

— Mmm. Sok emberrel szoktam találkozni. Lehet, hogy összeakadtunk, és már meg is feledkeztem róla.

— Hölgyem, önnek is előnyére válik, ha együttműködik velünk.

— Máskülönben kénytelenek lesznek bemutatni másik két barátjuknak, Hüvelykszorító és Lidokain uraknak?

— Hölgyem, nem könnyíti meg a helyzetét.

— Hű. Sajnálom. Nos, segíthetek még valamiben? Csak mert mindjárt azt fogom mondani, hogy „Pá!”, becsukom az ajtót, és gondolom, maguk ketten akkor beszállnak Autó úrba és elhajtanak innen.

— Hölgyem, kénytelenek leszünk figyelembe venni az együttműködés teljes hiányát.

— Pá!

Klikk.

TIZEDIK FEJEZET

Elmondom minden titkom
Csak a múltamról hazudok
Hát lökj le az ágyról
mindörökre

Tom Waits: „Fájdalmas tangó”

Egy sötétségben és mocsokban eltöltött élet — erről álmodott Árnyék Lakeside városában, azon az első éjszakán. Egy gyermek élete, réges-régen és messze innen, az óceán túlpartján, azon a földön, ahol felkel a nap. De ebben az életben nem voltak napfelkelték, csak a nappali félhomály és az éjjeli sötétség.

Senki sem beszélt hozzá. Kintről beszűrődött az emberi beszéd, de ezt ugyanúgy nem értette, mint a baglyok huhogását vagy a kutyák csaholását.

Emlékezett, vagy úgy hitte, hogy emlékezett egy fél emberöltővel ezelőtti éjszakára, amikor csendben belépett hozzá az egyik nagy ember, és nem bilincselte meg és nem adott neki enni, hanem domborodó melléhez ölelte. Jó illata volt. Forró vízcseppek potyogtak az arcáról az ő arcára. Ő félt és hangosan vonyított a félelemtől.

A nő sietne letette a szalmára, kiment a kunyhóból és beszíjazta az ajtót.

Emlékezett a pillanatra és kincsként őrizgette, mint a többi emléket, a káposztatorzsa édességét, a szilva gyümölcsízét, az alma hersegését, a sült hal zsíros zamatát.

És most a tűz fényében meglátta az arcokat, mindegyik őt bámulta, amikor kivezették a kunyhóból, életében először és utoljára. Tehát így néznek ki az emberek. Sötétben nőtt föl, sohasem látott arcokat. Minden olyan új volt. Olyan furcsa. A máglyafénye bántotta a szemét. Kötélhurkot vetettek a nyakába és arra a helyre vezették, ahol a férfi várt rá.

És amikor a lángok megvilágították az első pengét, hatalmas ujjongás harsant a tömegből. A sötétségből érkezett gyermek velük nevetett, boldogan és szabadon.

És akkor a penge lesújtott.

Árnyék kinyitotta a szemét és tudatosult benne, hogy éhes, fázik, és a lakás ablakát jéghártya borítja belülről. Megfagyott lehelet, gondolta. Felkelt és örült, amiért nem kell felöltöznie. Amikor elsétált az ablak mellett, a körmével megkapargatta az üveget, és érezte, hogy jég szorult a körme alá, ami rögtön elolvadt.

Megpróbálta felidézni, mit álmodott, de nem emlékezett semmire,

csak sötétségre és a nyomorúság érzésére.

Felhúzta a cipőjét. Ha tegnap jól jegyezte meg az utat, a tó északi végében átsétál a hídon, és máris megérkezik a városközpontba. Felvette vékony kabátját, és eszébe jutott az önmagának tett ígérete, hogy vásárol egy meleg télikabátot.

Kinyitotta a bejárati ajtót és kisétált a teraszra. A hidegtől elakadt a lélegzete: szippantott a levegőből, és érezte, hogy az orrában megfagynak a szőrszálak. A teraszról remek kilátás nyílt a tóra, ahol a nagy fehérséget elszórtan szürke foltok törték meg.

A hideghullám megérkezett, az biztos. A hőmérséklet bőven fagypont alatt lehetett, és biztosan nem lesz kellemes séta, de bízott abban, hogy gond nélkül eljut a városba. Mit is mondott tegnap Hinzelmann — tízperces út? És Árnyék szép szál ember volt. Majd megszaporázza a lépteit és lehelgeti a tenyerét.

Elindult délnek, a híd irányába.

Nem sokkal később, amikor a jéghideg levegő a tüdejébe mart, köhögni kezdett, száraz, ugató köhögéssel. Hamarosan sajogni kezdett a füle, az arca és a szája, aztán a lába is. Mélyen a zsebébe süllyesztette védtelen kezét és összeszorította az ujjait, hátha attól melegebb lesz egy kicsit. Lassan eszébe jutottak Low Key Lyesmith hihetetlen meséi a minnesotai telekről — különösen az, amiben egy medve felkergetett egy vadászt a fára, de az elővette a farkát, nagy, sárga ívben levizelt a magasból, és a gőzölgő vizelet még le sem ért a földre, már megfagyott, és akkor a férfi a kőkemény, fagyott vizeletcsúszdán lecsusszant a szabadságba. Az emlék savanyú mosolyt csalt az arcára, és újabb száraz, fájdalmas köhögés szaladt ki belőle.

Lépés lépés után. Hátranézett. A ház közelebb volt, mint hitte.

Rájött, hogy hibát követett el. De már három vagy négy percre jutott a lakástól, és a hidat is látta. Ugyanannyi értelme volt folytatni az utat, mint visszamenni. (És akkor mihez kezdene? Hívna egy taxit a süket telefonon? Megvárja a tavaszt? A lakásban nincsen ennivaló, emlékeztette magát.)

Továbbment, és séta közben fokozatosan módosította a hőmérséklettel kapcsolatos becsléseit, leginkább lefelé. Mínusz tíz? Mínusz húsz? Vagy mínusz negyven, a hőmérőnek az a különös pontja, ahol a Celsius és a Fahrenheit megegyezik. Annyira azért nincsen hideg. De ha fúj a szél, mindig hidegebb van, és most keményen, állhatatosan és folyamatosan fújt a tó fölött, Kanadán át egyenesen az Északi-sarkról.

Irigykedve gondolt a kéz- és lábmelegítőire. Bárcsak most is lenne nála egy.

Újabb tíz perc gyaloglás után — ha jól számolta — a híd még mindig nem került közelebb. Olyan hideg volt, hogy már reszketni sem bírt. Fájt a szeme. Ez nem egyszerű hideg volt: ez már

tudományos-fantasztikus regénybe illett. Ez a történet a Merkúr sötét oldalán játszódott, még amikor azt hitték, hogy van sötét oldala. Vagy a sziklás Plútón, ahol a Nap csak egy csillag a sok között, alig világít fényesebben náluk a sötétségben. Ezt itt, gondolta Árnyék, csak egy hajszál választja el azoktól a helyektől, ahol vödörbe lehet tölteni a levegőt és úgy folyik, akár a sör.

Az a néhány jármű, amelyik elhajtott mellette, valótlannak tűnt: űrhajók voltak, kis vákuumfagyasztott fém- és üvegadagok, és a bennük ülő emberek mind melegebben voltak felöltözve, mint ő. A fejében megszólalt édesanyja egyik kedvenc dala, a „Séta a téli csodaországban", és Árnyék összeszorított ajkakkal zümmögte a dallamot és az üteméhez igazította a lépteit.

Nem érezte a lábát. Lenézett fekete bőrcipőjére meg vékony pamutzoknijára, és most először komolyan aggódni kezdett, hogy le fog fagyni valamije.

Ez már nem volt vicc. Ez már több volt, mint egyszerű ostobaság, átcsúszott az igazi, *Jesszusom ezt rettentően elszúrtam* ballépések birodalmába. Ennyi erővel csipkeruhát is viselhetett volna: a szél átfújt a ruháján, megdermesztette a csontjait meg a velőt, a szempilláit, és a meleg zugot a visszahúzódó heregolyók alatt.

Menj tovább — parancsolta magának. — *Menj tovább. Ha hazaértél, megállhatsz és ihatsz egy csöbörnyi levegőt.* Egy Beatles-dal csendült fel a fejében és most ehhez igazította a lépteit. Csak amikor a refrénhez ért, akkor jött rá, hogy a „Help!" című nótát zümmögi.

Már majdnem elérte a hidat. Mindjárt átsétál rajta és még mindig tíz percre lesz a nyugati part boltjaitól — vagy egy kicsit messzebb…

Sötét autó hajtott el mellette, megállt, aztán gomolygó kipufogófüstöt pöfékelve visszatolatott és megállt mellette. Lehúzódott az egyik ablak, a bentről kitóduló gőz meg pára összekeveredett a füsttel, és sárkányleheletként kavargott a kocsi körül.

— Minden oké, uram? — kérdezte egy hekus az autóból.

Árnyék első ösztönös reakciójaként majdnem rávágta, *Háppersze, minden tökéletes és csúcsszuper köszönöm szépen biztos úr.* De ezzel már elkésett, és helyette azt kezdte mondani:

— Mindjárt megfagyok. Elindultam a városba, hogy ennivalót meg meleg ruhát vegyek, de alábecsültem a távot — és eddig jutott gondolatban, amikor rájött, hogy ebből a fogvacogáson kívül csak annyi hallatszott: „M-m-meg-ffagyok", és gyorsan hozzátette:

— S-s-s-sajnálom. Hideg. Bocs.

A rendőr kinyitotta a kocsi hátsó ajtaját.

— Azonnal beszáll és felmelegszik, megértette? — Árnyék hálatelt szívvel bemászott a hátsó ülésre, a kezét dörzsölgette, és megpróbálta elhessegetni a lefagyott lábujjak gondolatát. A rendőr visszaült a kormányhoz. Árnyék a rácson keresztül megnézte magának. Nem

akart arra gondolni, mikor ült utoljára egy rendőrautó hátsó ülésén, és nem akarta észrevenni, hogy hátul nincsen kilincs, hanem inkább életre dörgölte a kezét. Fájt az arca, akárcsak vöröslő ujjai, és most, a melegben ismét megsajdultak a lábujjai. Ez, gondolta, jó jel.

A hekus sebességbe tette a kocsit és elindultak.

— Hát tudja — mondta, de nem nézett hátra, csak egy kicsit hangosabban beszélt —, ha megbocsát, ez igazán nagy ostobaság volt. Nem hallgatta az időjárásjelentéseket? Mínusz harminc van odakint. Isten tudja, mennyivel érezzük hidegebbnek a szél miatt, mínusz ötvennek vagy hatvannak, de azt hiszem, ilyen hidegben a szél a legutolsó, ami miatt aggódni kell.

— Kösz — mondta Árnyék. — Kösz, hogy megállt. Nagyon, nagyon hálás vagyok magának.

— Nem messze innen egy nő ma reggel kiment megtölteni a madáretetőt, köntösben meg papucsban, és odafagyott, szó szerint odafagyott a járdához. Ma reggel mondták a tévében. Maga új errefelé. — Ez majdnem kérdés volt, de a férfi tudta rá a választ.

— Múlt éjjel érkeztem a távolsági járattal. Arra gondoltam, veszek magamnak pár meleg ruhát, kaját meg egy kocsit. Nem számítottam ilyen hidegre.

— Ja — mondta a hekus. — Engem is meglepett. Túlságosan lefoglalt az, hogy a globális felmelegedés miatt aggódtam. Chad Mulligan vagyok. A lakeside-i seriff.

— Mike Ainsel.

— Helló, Mike. Jobban van?

— Igen, egy kicsit.

— Mit szeretne, hová vigyem először?

Árnyék belemártotta a kezét a lentről áradó tűzforró levegőbe, ami fájdalmasan égette az ujjait, aztán visszahúzta. Mindent a maga idejében.

— Mi lenne, ha kitenne a városközpontban?

— Szó sem lehet róla. Amíg nem egy bankrabláshoz van szüksége rám sofőrként, boldogan elviszem bárhová, ahová menni akar. Vegye úgy, hogy ez a város üdvözlő járata.

— Mit ajánlana, hol kezdjük?

— Csak múlt éjjel költözött be.

— Így igaz.

— Reggelizett már?

— Még nem.

— Hát, nekem ez állatira jó kiindulópontnak tűnik — mondta Mulligan. Addigra átjutottak a hídon és bejutottak a város északnyugati részébe.

— Ez a főutca — mondta Mulligan —, és az ott… — tette hozzá, amikor a főutcán jobbra fordultak — a főtér.

A főtér még így télen is lenyűgöző volt, de Árnyék érezte, hogy igazából nyáron kellene látnia, amikor színes kavalkádként borít el mindent a pipacs, a nőszirom meg mindenféle más virág, és a tér egyik sarkában zöld-ezüst lugast alkotnak az egymáshoz bújó nyírfák. Most színtelenek voltak, csontvázként is gyönyörűek, a zenepavilon üresen állt, a szökőkutat télre elzárták, a barna homokkőből épített városházán fehér hósipka díszelgett.

— …ez pedig — fejezte be Chad Mulligan a mondatot, és egy magas, táblaüveges öreg épület elé gurult a tér nyugati részén — Mabel büféje.

Kiszállt a kocsiból és kinyitotta Árnyéknak a hátsó ajtót. Mindketten lehajtott fejjel siettek végig a járdán a hidegben és a szélben, aztán beléptek a meleg helyiségbe, ahol frissen sütött kenyér, pástétom, leves és szalonna illata terjengett.

A hely majdnem teljesen üres volt. Mulligan letelepedett az egyik asztalhoz és Árnyék leült vele szemben. Gyanította, hogy Mulligan azért csinálja mindezt, mert szeretné jobban szemügyre venni őt, az idegent. De persze az is lehet, hogy a seriff egyszerűen az, aminek látszik: barátságos, segítőkész jóindulatú.

Egy asszony sietett az asztalukhoz. Nem kövér volt, hanem nagy, nagydarab, bronzszín hajú hatvanas nő.

— Helló, Chad — mondta. — Biztosan kérsz egy forró csokit, amíg gondolkodsz. — Két laminált étlapot tett le eléjük.

— De nem kérek rá habot — bólintott a seriff. — Mabel túlságosan jól ismer — fordult Árnyékhoz. — Maga mit kér, öregem?

— A forró csoki remekül hangzik — mondta Árnyék. — És semmi kifogásom a tejszín ellen.

— Remek — mondta Mabel. — Éljen csak veszélyesen, drágám. Nem mutatsz be minket egymásnak, Chad? Ez a fiatalember netán egy új rendőrtiszt?

— Még nem — mondta Chad Mulligan vakító mosollyal. — Ő Mike Ainsel. Múlt éjjel költözött Lakeside-ba. Elnézést. — Felállt, a helyiség hátsó részébe sétált és belépett az ÁLLÓK feliratú ajtón, rögtön az ÜLŐK táblával ellátott bejárat mellett.

— Maga az új lakó a Northridge Roadon. A régi Pilsen-házban. Ó, igen — mondta a nő boldogan —, már tudom, kicsoda maga. Hinzelmann járt itt reggel pástétomért és mindent elmesélt. Mondja, csak forró csokit isznak, vagy szeretné megnézni a menüt is?

— Én reggelizem — mondta Árnyék. — Mi jó itt?

— Itt minden jó — felelte Mabel. — Magam készítek mindent. De Yoopie-tól keletre és délre ez az utolsó hely, ahol pástétomot kap, és azok különösen jók. Átmelegítik az embert és laktatóak. Ez a specialitásom.

Árnyék nem tudta pontosan, milyen az a pástétom, de azt

mondta, legyen, és Mabel néhány perc múlva visszatért valamivel, ami egy széles, összehajtott pitére emlékeztetett. Az alsó részét szalvétába csavarták. Árnyék a szalvétánál fogva felemelte és beleharapott: forró volt, hússal, krumplival, répával és hagymával töltötték meg.

— Életem első pástétoma — mondta. — Nagyon jó.

— Ez olyan yoopie-dolog — közölte a nő. — Az esetek nagy részében csak fent, Ironwoodban kap ilyesmit. A cornwalliaktól származik, akik átjöttek Amerikába és a vasbányákban dolgoztak.

— Yoopie?

— A fenti félsziget. Yoopie. Michigan északkeleti csücske.

Visszatért a seriff Beleszürcsölt a forró csokoládéba.

— Mabel — mondta —, csak nem beletuszkoltál egy pástétomot ebbe a kedves fiatalemberbe?

— Finom — mondta Árnyék. Tényleg az volt, forró tésztába rejtett ízletes meglepetés.

— Megy is rögtön a pocakra. — Chad Mulligan megpaskolta a hasát. — Én figyelmeztettem. Oké. Szóval szüksége lenne egy autóra. — Miután levetette csuklyás zubbonyát, kiderült róla, hogy hórihorgas férfi, kerekded pocakkal. Nyúzott, értelmes arca volt, inkább tűnt mérnöknek, mint hekusnak.

Árnyék tele szájjal bólintott.

— Rendben. Felhívtam pár embert. Justin Leibovitz el akarja adni a terepjáróját, négyezret kér érte, de háromezerben is kiegyezne. Guntherék nyolc hónapja árulják a Toyotájukat, ocsmány egy dög, de most már valószínűleg fizetnének érte, csak tűnjön el végre a felhajtójukról. Ha nem zavarja, hogy ronda, jó vásárt csapna. A férfimosdóból felhívtam Missy Gunthert a Lakeside Ingatlanközvetítőnél és hagytam neki üzenetet, mert még nem volt bent, biztosan a haját csináltatja Sheilánál.

Árnyék az utolsó falatig tökéletesnek találta a pástétomot. Bámulatosan laktató volt. „A csontjaidra tapad” — szokta mondani az édesanyja az ilyen ennivalóra. — „Kipárnázza a derekadat.”

— Nos — mondta Chad Mulligan seriff, és letörölte a szájáról a forró csoki habját. — Arra gondoltam, a következő állomás a Hennings Mezőgazdasági Bolt lesz, ott szerezhet igazi téli öltözéket magának, utána beugrunk Dave Élelmiszerboltjába, hogy telepakolhassa az éléskamrát, onnan pedig elviszem a Lakeside Ingatlanügynökséghez. Ha egy összegben letesz nekik egy ezrest, rendkívül boldogok lesznek, ha az nem megy, kiegyezhetnek havi ötszáz dolláros törlesztésben, négy hónapon keresztül. Rusnya egy járgány, mint már említettem, de ha a kölyök nem festette volna lilára, tízezret érne, ráadásul megbízható, amire errefelé nagy szükség van télen, nekem elhiheti.

— Ez nagyon kedves magától — mondta Árnyék. — De nem

bűnözőket kellene kergetnie ahelyett, hogy az új jövevényeknek segít? Nem mintha kifogásom lenne ellene, persze.

— Mi is mind ezt hajtogatjuk neki — kuncogott Mabel.

Mulligan vállat vont.

— Ez egy jó város — mondta egyszerűen. — Nincs sok zűr. Valaki mindig túllépi a sebességhatárt — ami nem rossz, mert a bírságokból jön össze a fizetésem. Péntek, szombat éjjelenként akad egy-egy barom, aki felönt a garatra és elpüföli kedves házastársát — és higgye el nekem, ez nem mindig egy sémára meggy: férfiak és nők egyaránt megteszik. De errefelé nyugodt az élet. Ha valaki bezárta a kulcsát a kocsijába, engem hív. Csaholó kutyák. Minden évben elcsípünk néhány gimnazistát, akik füvet rejtegetnek az ülés mögött. Az eddigi legnagyobb esetem öt éve volt, amikor Dan Schwartz berúgott, felgyújtotta a lakókocsiját, aztán ámokfutást rendezett a főutcán a tolókocsijában, kezében egy sörétessel, és azt ordibálta, hogy lelövi, aki az útjába kerül és senki sem akadályozhatja meg, hogy eljusson a sztrádára. Szerintem Washingtonba akart menni, hogy megölje az elnököt. Máig elfog a röhögés, ha eszembe jut Dan, amint a sztráda felé száguld a tolókocsijában, amire a következő matricát ragasztotta: „A fiam fiatalkorú bűnöző, és a te eminens kislányodat dugja." Emlékszel, Mabel?

Mabel összeszorított szájjal bólintott. Ő láthatóan nem találta annyira mulatságosnak a dolgot.

— Mit csinált?

— Beszéltem vele. Odaadta a puskát. A börtönben kialudta a mámorát. Dan nem rossz fickó, csak részeg volt és dühös.

Árnyék kifizette a reggelijét, és Chad Mulligan tessék-lássék tiltakozása ellenére mindkét forró csokit.

A Hennings Mezőgazdasági Bolt raktárméretű épület volt a város déli részén, ahol a traktoroktól kezdve a játékokig mindent kapni lehetett (a játékokat a karácsonyi díszekkel együtt már most kedvezményesen árulták). Az üzletben nyüzsögtek a karácsonyi pótbevásárlók. Árnyék észrevette az egyik lányt a buszról, a fiatalabbat. Intett neki, amit a lány némi tétovázás után kék fogszabályzós mosollyal viszonzott. Árnyék megpróbálta elképzelni, hogyan fog kinézni tíz év múlva.

Valószínűleg olyan gyönyörűségesen szép lesz, mint a pénztárnál álló lány, aki csipogó vonalkód-leolvasóval pásztázta végig a vásárolt holmikat, ami valószínűleg egy traktorral is megbirkózott volna, ha valaki azzal jelenik meg a kasszánál.

— Tíz pár jégeralsó? — jegyezte meg a lány. — Beöltözünk télire, hmm? — Úgy nézett ki, mint egy fiatal filmcsillag.

Árnyék ismét tizennégy éves, ostoba kamasznak érezte magát, akinek csomó került a nyelvére. Szótlanul nézte, ahogyan a lány

leolvassa a hőtartó csizmát, a kesztyűt, a pulóvert és a libatollal bélelt kabátot.

Most inkább nem akarta kipróbálni a Szerdától kapott hitelkártyát, különösen nem a segítőkész Chad Mulligannel az oldalán, ezért mindenért készpénzzel fizetett. Aztán a csomagokkal eltűnt a férfimosdóban, ahol magára öltötte szerzeményei nagy részét.

— Jól néz ki, colos barátom — mondta Mulligan.

— Legalább nem fázom — felelte Árnyék, és kint, a parkolóban sem fázott, pedig a szél hidegen égette az arcát. Mulligan indítványára a hátsó ülésre tette a szatyrokat és beült előre.

— Szóval mivel foglalkozik, Ainsel úr? — kérdezte a seriff — Egy ilyen nagydarab fickó, mint maga. Mi a szakmája? Lakeside-ban is ebből fog élni?

Árnyék szíve szaporábban kezdett verni, de a hangja magabiztos maradt.

— A nagybátyámnak dolgozom. Az országot járja, mindenfélével kereskedik. Én cipelem a nagyobb dolgokat.

— Jól megfizetik?

— Családtag vagyok. Ő tudja, hogy nem fogom átverni, én meg menet közben tanulok egy keveset a szakmából. Amíg rá nem jövök, pontosan mivel akarok foglalkozni. — Az egész teljesen meggyőzően csúszott ki a száján, könnyedén, mint egy kígyó. Abban a pillanatban mindent tudott Mike Amseiről, és kedvelte Mike Ainselt. Neki nem voltak olyan gondjai, mint Árnyéknak. Mike Ainsel nem házasodott meg soha. Mike Ainselt nem vallatta Deszka úr meg Szikla úr egy tehervagonban. A televíziók sem beszélgettek Mike Ainsellel („Akarod látni Lucy cicijét?” — kérdezte egy hang a fejében). Mike Ainselnek nem voltak rémálmai és nem hitt a közelgő viharban.

Dave élelmiszerboltjában telepakolta a kosarat hideg ennivalóval — tejjel, tojással, kenyérrel, almával, sajttal, keksszel. Semmi komoly. A főzéssel még ráér. Miközben a polcok között bóklásztak, Chad Mulligan egyfolytában ismerősökkel találkozott, és bemutatta nekik Árnyékot: „Ez itt Mike Ainsel, kivette azt az üres lakást a Pilsen-házban, ott fent, a tó hátsó csücskében”. Árnyék hamarosan meg sem próbálta megjegyezni a neveket. Mindenkivel kezet szorított, mosolygott, és kényelmetlenül érezte magát, mert szigetelt védőöltözetében izzadni kezdett a meleg üzletben.

Chad Mulligan átfuvarozta a túloldalra, a Lakeside Ingatlanügynökséghez. Missy Gunther frissen lakkozott hajjal és csillogó körmökkel várta őket, és neki be sem kellett mutatni a jövevényt — tökéletesen tudta, kicsoda Mike Ainsel. Hát, a Borson úr, Emerson bácsikája, micsoda kedves ember, lakott itt, mikor is, hat, nyolc hete már, és azt a lakást bérelte a Pilsen-házban, és ugye, milyen imádnivaló onnan fentről a kilátás? De édesem, várja csak meg a

tavaszt, és mi olyan szerencsések vagyunk, errefelé rengeteg tó zöld lesz az algától nyaranta, az ember gyomra kifordul tőle, de a mi tavunk, hát, tudja, jön majd július negyedike, és szó szerint inni lehetne a vízből olyankor, és Borson úr még tavaly előre kifizette a bérleti díjat az egész évre, ami pedig a kocsit illeti, el sem hiszi, hogy Chad Mulligan még emlékszik rá, és igen, nagyon szívesen megválik tőle. Az igazat megvallva már majdnem odaadta Hinzelmannak, legyen ez az idei roncs, nem mintha *roncs* lenne, isten őrizz, a fiáé volt, mielőtt elment volna tanulni Green Baybe, és, hát a srác egyszer csak átfestette lilára, és ha-ha-ha, nagyon reméli, hogy Mike Ainsel kedveli a lila színt, csak ennyit akart mondani, és ha nem, hát nem hibáztathatja érte…

Mulligan seriff a litánia közepén elnézést kért.

— Úgy tűnik, szükség van rám az irodában. Örülök, hogy találkoztunk, Mike — mondta, és átpakolta Árnyék csomagjait Missy Gunther furgonjába.

Az asszony elfuvarozta Árnyékot a házukig, ahol a garázsfelhajtón megpillantotta az öregecske furgont. Az egyik felét a hófúvás mázolta vakítóan fehérre, míg a többi része olyan lázálom szerűen lila volt, amihez az embernek nagyon sokat és nagyon durván kell szívnia, hogy egyáltalán kedvelni kezdje.

Viszont első próbálkozásra beindult, működött benne a fűtés, bár majdnem tíz percig kellett járatni a motort, teljesen felcsavart fűtéssel, hogy a belső hőmérséklet elviselhetetlen hidegről szimplán fagyosra változzon. Miközben a kocsi kiolvadt, Missy Gunther a konyhába kísérte Árnyékot — elnézést a rumliért, de a kicsik karácsonykor mindenhol széthagyják a játékaikat, és egyszerűen nincsen szívem elpakolni, nem kér esetleg egy kis maradék pulykát? Jó, akkor kávét, egy pillanat, és kész lesz egy friss kannával —, majd Árnyék levett egy nagy, piros játékautót az ablak melletti székről, leült, és Missy Gunther megkérdezte tőle, találkozott-e már a szomszédaival, és ő bevallotta, hogy még nem.

Miközben a kávé lefőtt, megtudta, hogy a házban négyen laknak rajta kívül — amikor még Pilsenéké volt, ők laktak a földszinten és kiadták a két emeleti lakást, de most két fiatalember, Holz úr és Neiman úr költözött a helyükre, együtt laknak, és *úgy* laknak együtt, jóságos ég, van itt mindenféle ember, annyifélék vagyunk, bár az olyanok, mint ők, inkább Madisonban vagy Minneapolisban kötnek ki, de az igazat megvallva, errefelé fikarcnyit nem érdekel senkit a dolog. Key Westben töltik a telet, áprilisban jönnek vissza, akkor majd biztosan találkoznak. Az a helyzet, hogy Lakeside rendes város. Na most Ainsel úr mellett Marguerite Olsen lakik a kisfiával, kedves asszony, nagyon, nagyon kedves, de nehéz élete volt, mégis annyira bájos teremtés, és a *Lakeside News*nál dolgozik. Nem a világ

legizgalmasabb újságja, de Missy Gunther szerint a helyzet az, hogy a helybéliek többsége kedveli.

Ó, mondta és kitöltötte a kávét, bárcsak láthatná Ainsel úr a várost nyáron vagy késő tavasszal, amikor virágzik az orgona, az almafa meg a cseresznye, mert Missy Gunther szerint ehhez fogható nincs az egész világon.

Árnyék kifizetett ötszáz dollár előleget, beült a kocsiba és hátramenetben végighajtott az udvaron, ki az úttestre. Missy Gunther megkocogtatta az ablakot.

— Ez a magáé — mondta. — Majdnem elfelejtettem. — Sárgásbarna borítékot nyomott Árnyék kezébe. — Ez amolyan vicc. Pár éve nyomtattuk. Nem kell most megnéznie.

Árnyék köszönetet mondott az asszonynak és óvatosan visszaautózott a városba. A tóparton ment. Bárcsak láthatná tavasszal vagy nyáron vagy ősszel: biztosan nagyon szép lehet, ebben nem is kételkedett.

Tíz perc alatt otthon volt.

A kocsit a ház előtt hagyta és felsétált a lépcsőn a hideg lakásba. Kipakolta a szatyrokat, berakta az ennivalót a hűtőbe meg a konyhaszekrénybe, aztán kinyitotta a borítékot, amit Missy Gunthertől kapott.

Egy útlevél lapult benne. Kék, laminált fedőlapja volt és az első oldalon egy nyilatkozatot talált, miszerint Michael Ainsel (Missy Gunther szabatos kézírásával) mostantól fogva Lakeside polgára. A következő oldalon a város térképe díszelgett. A többi lapon különböző boltokban beváltható kuponok voltak.

— Azt hiszem, jól fogom itt érezni magam — mondta hangosan. A jégvirágos ablaküvegen keresztül lepillantott a tóra. — Ha egyszer vége lesz ennek a hidegnek.

Délután kettő körül valaki dörömbölt az ajtón. Árnyék az egyik eltüntető trükköt gyakorolta egy negyeddollárossal, amit észrevétlenül hajigált egyik kezéből a másikba. Túlságosan fáztak és elgémberedtek az ujjai, ezért állandóan elejtette a pénzdarabot, és akkor is elejtette, amikor meghallotta a kopogást.

Az ajtóhoz ment és kinyitotta.

A valódi riadalom pillanata: az ajtóban álló férfi fekete álarcot viselt, ami az arca alsó részét eltakarta. A tévésorozatok bankrablói viseltek ilyen álarcot, vagy egy gyenge horrorfilm sorozatgyilkosa, aki így akarja megriasztani az áldozatait. A férfi fejét fekete, kötött sapka takarta.

Viszont kisebb és vékonyabb volt Árnyéknál, és első látásra nem volt nála fegyver. És rikító színű steppelt kabátot hordott, amit a sorozatgyilkosok normális esetben inkább mellőznének.

— Hihelhan — mondta a látogató.

— He?

A férfi lehúzta a maszkot és Hinzelmann vidám arca bukkant elő alóla.

— Azt mondtam, „Hinzelmann”. Látja, el sem tudom képzelni, mit csináltunk, mielőtt feltalálták ezeket az álarcokat. Vagyis pontosan emlékszem, mit csináltunk. Vastag, kötött sapkát hordtunk meg egy csomó sálat, és ne is akarja tudni, miket még. Szerintem bámulatos, mi mindennel elő nem rukkolnak manapság. Lehet, hogy öreg vagyok már, de nem morgolódom a fejlődés miatt, én ugyan nem.

Szónoklata végeztével egy kosarat nyomott Árnyék kezébe, amit helyi sajttal, palackokkal, lekvárosüvegekkel és a címkéjük szerint őzhúsból készült kolbászkákkal raktak tele, majd belépett az ajtón.

— Kellemes karácsony másodnapját kívánok — mondta. Álarc ide vagy oda, az orra, a füle és az arca középső része cseresznyepiros volt. — Hallom, máris evett egyet Mabel pástétomából. Hoztam pár dolgot.

— Ez nagyon kedves magától — mondta Árnyék.

— Ugyan, semmiség. A következő héten majd elkezdem nyaggatni a tombolával. A Kereskedelmi Kamara szervezi, és errefelé én vagyok a Kereskedelmi Kamara. Tavaly majdnem tizenhétezer dollárt gyűjtöttünk a Lakeside-i Kórház gyermekosztályának.

— Hát akkor miért nem vág meg most egy jegyre?

— Nem kezdem el addig, amíg a roncs ki nem kerül a jégre — felelte Hinzelmann. Kinézett az ablakon a tóra. — Hideg van odakint. Szerintem múlt éjjel legalább tíz fokkal hűlt le a levegő.

— Nagyon gyorsan történt — bólintott Árnyék.

— A régi szép időkben pont ilyen fagyokért imádkoztak — mondta Hinzelmann. — A papám mesélte.

— Ilyen időjárásért?

— Az ám, mert a telepesek csak így élték túl a telet. Nem jutott mindenkinek elég ennivaló, és nem lehetett csak úgy leugrani a boltba és telepakolni a kocsit, nem ám, uram. Szóval a nagyapusom nekiállt törni a kobakját, és amikor beálltak az igazán hideg napok, mint ez itt, fogta nagyanyust meg a lurkókat, a bácsikámat, a nénikémet meg a papámat — ő volt a legfiatalabb —, és a cselédlányt meg a napszámost, aztán lement velük a patakhoz, megitatta velük a különleges gyógynövényekből készült főzetét, aminek még az óhazából hozta a receptjét, és patakvízzel locsolta végig őket. Persze pillanatokon belül megfagytak, merevre és kékre, mint egy csomó jégkrém. Begurította őket az árokba, amit még korábban ásott és szalmával töltött fel, és szépen sorba rakta őket, mint a hasábfát, szalmát tömködött közéjük, aztán széles deszkákkal letakarta az árkot, nehogy az állatok kiássák őket — akkoriban még kószáltak erre farkasok, medvék meg mindenféle állat, amit manapság nem lát az ember, de az a sárkányfejű ember, a hodag az nem, mert az csak

kitaláció, és nem akarom én próbára tenni a hiszékenységét, nem ám, uram — szóval deszkákkal befedte az árkot, amit aztán a következő hóesés teljesen eltüntetett, leszámítva a zászlót, ami azt mutatta, hol van az árok.

— Azután az én nagyapusom kényelmesen kibekkelte a telet, és nem kellett az élelem vagy a tüzelő miatt aggódnia. És amikor beköszöntött az igazi tavasz, elsétált a zászlóhoz, félrehányta a havat, leszedte a deszkákat, aztán egyesével hazavitte a családtagjait és letette őket a tűzhely elé, hogy felengedjenek. Soha senki nem reklamált, az egyik napszámost leszámítva, akinek a fél füle bánta a dolgot, mert a nagyapus rosszul rakta fel a deszkákat, és beszökött egy rágcsáló kedvű egér. No persze, akkoriban még *igazi* telek járták, úgyhogy ezt meg lehetett csinálni. Ezeken a mai nyápic teleken szinte hideg sincsen.

— Valóban? — kérdezte Árnyék. Komoly arcot vágott ugyan, de közben nagyon jól szórakozott.

— Nem ám, 49 óta, de maga túl fiatal ahhoz, hogy emlékezzen rá. No, az tél volt. Látom, vásárolt magának járművet.

— Ja. Mit gondol róla?

— Igazság szerint soha nem kedveltem azt a Gunther fiút. Volt nekem egy pisztrángos patakom, bent az erdőben, a birtokom legvégén, nagyon hátul, na jó, igazából az már a városé, de én köveket fektettem le a vízbe és kis tavacskákat csináltam, mert a pisztrángok szeretik az ilyen helyeket. Fogtam ott néhány igazi szépséget — az egyik példány meglehetett vagy három, három és fél kiló, a kis Gunther szétrugdosta a köveket és megfenyegetett, hogy feljelent a természetvédőknél. Most Green Bayben van és vissza fog jönni ide, a kelleténél hamarabb. Ha volna igazság a világon, felcsapna téli szökevénynek, és szervusz, világ, de nem, ez úgy tapad, mint bogáncs a gyapjúzokniba. — Elkezdte kirakosgatni a pultra az ajándékkosár tartalmát. — Ez itt Katherine Powdermaker vadalmalekvárja. Mióta az eszemet tudom, minden karácsonyra kapok tőle egy bödönnel, és az a szomorú igazság, hogy még soha ki nem nyitottam egyet se. Ott állnak a pincében, negyven vagy ötven bödön. Ki tudja, egyszer még felbontok egyet, és kiderül, hogy finom. Hátha magának ízlik.

— Mi az a téli szökevény?

— Mm. — Az öreg feljebb tolta a sapkáját a fején és rózsaszín mutatóujjával megvakargatta a halántékát. — Hát, Lakeside-ban is előfordul az ilyesmi — rendes város ez, talán jobb is, mint az átlag, de nem tökéletes. Vannak telek, amikor, hát, egy-egy kölyök kicsit bekattan, amikor olyan hideg van, hogy nem lehet kimenni a házból és porhó takarja a földet, amiből rendes hógolyót sem lehet csinálni, mert szétesik…

— Világgá mennek?

Az öregember komor arccal bólintott:

— Részemről a televíziót hibáztatom, mert olyasmiket mutat a kölyköknek, amilyen nekik sohasem lehet — a *Dallast,* a *Dinasztiát* meg az összes többi ostobaságot. 83 ősze óta nincsen tévém, leszámítva egy fekete-fehér vackot a szekrényben, amit azért tartok, hátha beugrik hozzám valaki a városból és meccs van a tévében.

— Megkínálhatom valamivel, Hinzelmann?

— Kávéval ne. Ég tőle a gyomrom. Csak vizet kérek. — Megcsóválta a fejét. — Az országnak ebben a sarkában a szegénység a legnagyobb gond. Nem úgy, mint a gazdasági válság idején, sokkal inkább… hogy hívják azt, amikor valami motoz a dolgok szegélyén, mint egy csótány?

— Lappang?

— Az az. Lappang. A favágásnak vége. A bányászatnak vége. A turisták nem mennek északabbra a The Delisnél, leszámítva egy maroknyi vadászt meg azt a pár kölyköt, akik kempingezni jönnek a tavakhoz — és ők nem sok pénzt költenek a városokban.

— Viszont Lakeside egészen jól elboldogul, ahogy látom.

Az öregember Árnyékra pislogott egyet.

— Higgye el nekem, rengeteg erőfeszítésbe kerül — mondta. — Kemény munka. De ez egy rendes város, és az itteniek minden erejüket a városra fordítják. Nem mintha az én családom nem lett volna szegény. Kérdezze csak meg, milyen szegények voltunk.

Árnyék komoly arcot erőltetett magára és megkérdezte:

— Milyen szegények voltak, Hinzelmann úr?

— Csak Hinzelmann, Mike. Olyan szegények voltunk, hogy még tűzre sem telt. Szilveszterkor az apám elszopogatott egy mentolos cukorkát, mi, kölykök meg összegyűltünk körülötte és a leheletében melengettük a kezünket.

Árnyékból kirobbant a vihogás. Hinzelmann felhúzta a símaszkot, felküzdötte magára hatalmas steppelt kabátját, elővette a zsebéből a kulcsokat és felhúzta nagy kesztyűit.

— Ha nagyon elunná magát idefent, csak jöjjön le a boltba és keressen engem. Megmutatom a szárított légycsaligyűjteményemet. Az annyira unalmas, hogy megkönnyebbülés lesz visszajönni ide. — Fojtott, de érthető hangon beszélt.

— Így teszek — mondta Árnyék mosolyogva. — Hogy van Tessie?

— A téli álmát alussza. Majd tavasszal előhozom. Vigyázzon magára, Ainsel úr. — Becsukta maga után az ajtót.

A lakásban egyre hidegebb lett.

Árnyék felvette a kabátját meg a kesztyűjét. Aztán felhúzta a csizmáját. Most már alig látszott a tó az ablakra fagyott jégréteg miatt, ami absztrakt festménnyé változtatta a látképet.

Árnyék lélegzete felhőként gomolygott a levegőben.

Kiment a lakásból, végigsétált a teraszon és bekopogtatott a szomszéd lakás ajtaján. Odabent női hang kiabált valakivel, hogy hallgasson már el, az isten szerelmére, és halkítsa le a tévét — biztosan egy gyerekkel, gondolta Árnyék, a felnőttek nem így kiabálnak egymással. Kinyílt az ajtó, és egy nagyon hosszú, nagyon fekete hajú, fáradt nő bámult rá riadtan.

— Igen?

— Üdvözlöm, asszonyom. A nevem Mike Ainsel. Én vagyok a szomszéd.

A nő arckifejezése árnyalatnyit sem változott.

— Igen?

— Asszonyom, borzalmas hideg van a lakásomban. A radiátorból jön egy kis meleg, de a lakás egyáltalán nem melegszik fel tőle.

A nő tetőtől talpig végigmérte, aztán halovány mosoly derengett fel a szája sarkában.

— Na, jöjjön be. Különben ebben a lakásban sem lesz túl meleg. Árnyék belépett az ajtón. A padlón színes játékok hevertek mindenfelé. A fal mellett kis kupacokban álltak a karácsonyi csomagolópapírok maradványai. A tévé előtt, centikre a készüléktől egy kisfiú ült, és a Disney-féle *Herkules*t nézte a videón. Rajzolt szatír trappolt végig kiabálva a képernyőn. Árnyék hátat fordított a tévének.

— Oké — mondta a nő. — A következőt kell tennie. Először szigeteli az ablakot, a Henningsben lehet kapni ilyesmit, olyan, mint a fólia, de ablakokra való. Ráragasztja az üvegre, és ha van hozzá kedve, még a hajszárítóval is végigmehet rajta, akkor egész télen ott is marad. Ez megakadályozza, hogy kiszökjön a meleg. Aztán vegyen egy vagy két hősugárzót. Az épület kazánja öreg már, és nem igazán tud mit kezdeni az igazi hideggel. Mostanában enyhe telek voltak, gondolom, hálásnak kellene lennünk emiatt. — Aztán kezet nyújtott. — Marguerite Olsen.

— Örülök, hogy megismerhetem — mondta Árnyék. Lehúzta a kesztyűjét és kezet szorított a nővel. — Tudja, asszonyom, mindig úgy gondoltam, hogy egy Olsennek szőkébbnek kellene lennie.

— Az exférjem olyan szőke volt, ahogyan az a nagykönyvben meg van írva. Rózsaszín arcú és szőke. Akkor sem bírt volna lebarnulni, ha fegyvert fognak rá.

— Missy Gunther mesélte, hogy a helyi lapnál dolgozik.

— Missy Gunther mindenkinek mindent elmesél. Nem is értem, minek helyi lap, amíg itt van nekünk ő. — Bólintott. — Igen. Néha tudósítok erről-arról, de a hírek nagy részét a főszerkesztő írja. Nekem jut a természetvédelmi rovat, a kertészkedés, vasárnaponként a szerkesztői vélemények meg a „Közösségi napló”, ami idegölő részletességgel taglalja, ki kivel vacsorázott tizenöt mérföldes körzetben.

A nő fekete szeme Árnyékot fürkészte, és őt egy pillanatra elfogta a színtiszta déjá vu érzése. *Jártam már itt korábban,* gondolta.

Nem, inkább a nő emlékeztet valakire.

— No mindegy, szóval így kell felfűteni a lakást — mondta a nő.

— Köszönöm — mondta Árnyék. — Ha melegebb lesz nálam, jöjjön át a kisfiával.

— Leonnak hívják — mondta a nő. — Örülök, hogy találkoztunk… elnézést…

— Ainsel — mondta Árnyék. — Mike Ainsel.

— Miféle név ez az Ainsel?

Árnyéknak sejtelme sem volt róla.

— Az én nevem — mondta. — Attól tartok, sohasem érdekelt a családunk története.

— Norvég, esetleg? — kérdezte a nő.

— Nem nagyon tartottuk a kapcsolatot — mondta Árnyék. Aztán eszébe jutott a bácsikája, Emerson Borson, és hozzátette: — Legalábbis a családnak azzal az ágával.

Mire Szerda megérkezett, Árnyék minden ablakra feltette az átlátszó műanyag fóliát, és egy-egy hősugárzó ontotta a meleget a nappaliban meg a hátsó hálószobában. Egészen barátságos volt a klíma.

— Mi a büdös franc az a lila szarláda odakint? — kérdezte Szerda köszönésképpen.

— Hát — mondta Árnyék —, te elvitted a fehér szarládámat. Tényleg, hol van?

— Eladtam Duluthban — felelte Szerda. — Az ember nem lehet eléggé óvatos. Ne izgulj, megkapod a részedet — ha vége lesz ennek az egésznek.

— Mit keresek én itt? — kérdezte Árnyék. — Mármint ebben a városban. Nem az életben.

Szerda felvillantotta azt a vigyorát, amitől Árnyéknak mindig kedve támadt megütni.

— Azért laksz itt, mert ez az utolsó hely, ahol keresni fognak. Itt el tudlak rejteni.

— A többes szám az öltönyösökre vonatkozik?

— Pontosan. Attól tartok, a Sziklára Épült Ház kiesett a játékból. Nehezíti egy kicsit a helyzetet, de majd megbirkózunk vele. Most csak topogunk, kódorgunk, várjuk, hogy elkezdődjön a móka — ami kicsit később lesz esedékes, mint számítottuk. Azt hiszem, elhalasztják tavaszig. Addig semmi komoly nem történhet.

— Hogyhogy?

— Mert zagyválhatnak mikro-milli-szekundumokról, virtuális világokról és paradigmaváltásokról, miegymásról, attól még őket is kötik az év ciklusai. Ezek halott hónapok. Az ilyenkor kivívott

győzelem halott győzelem.

— Fogalmam sincs, miről beszélsz — mondta Árnyék. Ez nem volt teljesen igaz. Volt valami ködös elképzelése, de remélte, hogy téved.

— Kemény telünk lesz, és te meg én a lehető legbölcsebben használjuk ki az időnket. Összetoborozzuk csapatainkat, kiválasztjuk a harcmezőt.

— Oké — mondta Árnyék. Tudta, hogy Szerda igazat mond, legalábbis részben. Háború közeleg. Nem, ez nem igaz: már el is kezdődött. A csata közeleg. — Bolond Sweeney azt mondta, hogy neked dolgozott az első éjszakán, amikor találkoztunk. A halála előtt mondta.

— Szerinted olyan ember kell nekem, aki még egy ilyen nyomorultat sem tud legyőzni egy kocsmai verekedésben? De cseppet se félj, legalább tucatszor meghálláltad a beléd vetett bizalmamat. Jártál már Las Vegasban?

— A nevadai Las Vegasban?

— Ott.

— Nem.

— Ma éjjel odarepülünk Madisonból, egy úriember magánrepülőjén, amivel a nagypályás szerencsejátékosok utaznak. Meggyőztem őket, hogy a fedélzeten a helyünk.

— Te sohasem fáradsz bele a hazudozásba? — kérdezte Árnyék. Lágyan, kíváncsian kérdezte.

— A legkevésbé sem. Mindegy is, mert igazat mondtam. Mi játszunk a legnagyobb tétre mind között. Az utak tiszták, pár óra alatt Madisonban lehetünk.

Szóval zárd be az ajtót és kapcsold ki a fűtést. Borzasztó szerencsétlenség lenne, ha távollétedben leégne a ház.

— Kivel találkozunk Las Vegasban?

Szerda megmondta.

Árnyék lekapcsolta a hősugárzókat, beszórt néhány ruhadarabot a sporttáskájába, aztán visszafordult Szerdához.

— Nézd, kicsit hülyén érzem magam. Tudom, hogy éppen most mondtad meg, kivel fogunk találkozni, de… nem is tudom. Biztosan kihagyott az agyam. Elfelejtettem. Megmondanád még egyszer?

Szerda még egyszer megmondta.

Árnyék most majdnem megjegyezte. A név ott lebegett az emlékezete peremén. Bárcsak jobban figyelt volna az előbb. Aztán annyiban hagyta a dolgot.

— Ki vezet? — kérdezte.

— Te — felelte Szerda. Kiléptek az ajtón, lesétáltak a deszkalépcsőn, végigmentek a jeges ösvényen és beszálltak a fekete Lincoln Town Carba. Árnyék vezetett.

Amikor valaki belép egy kaszinó ajtaján, minden oldalról kísértések

ostromolják — olyan kísértések, amelyekre kizárólag egy szívtelen, lélek nélküli ember mondhatna nemet, akiből furcsa módon a kapzsiság szikrája is hiányzik. Figyelj csak: először az ezüstpénzek géppuskaszerű ropogása hallatszik, amint pörögve, csörögne potyognak a nyerőgép tálcájára, és a peremen túlcsordulva elöntik a monogramos szőnyeget, de ezt felváltja a nyílásokba dobált érmék csilingelő sziréndala, majd ezt a lármás, pittyegő kórust is elnyeli a nagyterem, és megnyugtató háttérzajjá alakítja, mire elér a kártyaasztalokhoz, ami csak éppen annyira hangos, hogy nem hagyja csillapulni az adrenalint a játékosok ereiben.

A kaszinóknak van egy titkuk — olyan titok ez, amit nagy becsben tartanak és mindenáron megőriznek, mert ez az egyik legszentebb misztérium mind között. Mert a legtöbb ember nem azért játszik, hogy nyerjen, bár a köztudatban ez az elképzelés él, ezt adják el nekünk, ezt hajtogatják örökké és mi is erről álmodozunk. De ez csak kényelmes hazugság, ami az embert becsábítja az örökké nyitott, hívogató, hatalmas ajtókon.

A titok a következő: az emberek azért játszanak, hogy veszítsenek. A kaszinóba azokért a pillanatokért járnak, amikor úgy érezhetik, hogy élnek: amikor megpörgetik a kereket, felfordítják a kártyákat, és a pénzüket a gépekbe szórva saját magukat is elveszítik. Lehet, hogy tele szájjal emlegetik a nyerő éjszakákat, a megnyert összegeket, de amit kincsként rejtegetnek, titkos kincsként, az nem más, mint a vesztés pillanata. Ez amolyan áldozat.

A pénz megállíthatatlan zöld-ezüst áradatként hömpölyög át a kaszinón, kézről kézre, játékostól krupiéhoz, onnan a pénztároshoz, onnan az igazgatóhoz, onnan a biztonsági őrökhöz, míg a végén Minden Szentségek Legszentebbikébe, a legbensőbb szentélybe, a Pénzszámláló Szobába kerül És itt, a kaszinó számlálószobájában pihen meg végül, itt, ahol kisimítják, kötegelik, indexelik a zöldhasúakat, itt, ezen a helyen, ami kezd idejétmúlttá válni, hiszen a kaszinón átzubogó pénz egyre megfoghatatlanabb: bitek elektronikus áradata, telefondrótokban hömpölygő adatsorozat.

Három embert látunk a szentélyben, akik pénzt számolnak a kamerák üveges tekintetének kereszttüzében — a látható kamerákon kívül hüllőszerű, apró gépszemek is figyelik őket, de ezekről ők hárman nem tudnak Egyetlen ember egy műszak alatt több pénzt számol meg, mint amennyit egész életében megkeres. Amikor alszanak, mindannyian pénzről álmodnak, kupacokról és kötegekről, meg egyre növekvő számsorokról, szortírozzák és sorban elveszítik őket. Hetente legalább egyszer mindannyiuknak eszébe jut, miképpen játszhatnák ki a kaszinó biztonsági berendezéseit, hogyan tűnhetnének el annyi pénzzel, amennyit csak fel bírnak markolni — és miután megvizsgálták a lehetőségeket, kelletlenül rá kellett jönniük, hogy ezek mind kivitelezhetetlenek, és maradnak inkább az állandófizetésnél, el-elkerülik a börtön meg a jeltelen sír kettős rémét.

Itt, a sanctum sanctorumban ül az a három ember, aki számlája a pénzt, meg az őrök, akik figyelik őket, akik hozzák és viszik a pénzt; és van itt még valaki. Makulátlan, grafitszürke öltönyt visel, a haja sötét, arca simára borotvált, viselkedése minden értelemben teljesen feledhető. A többiek még egyszer sem vették észre, hogy ott van, és ha fel is figyeltek rá, abban a pillanatban meg is feledkeztek róla.

A műszak végén kinyílik a szoba ajtaja, és a grafitszürke öltönyös férfi az őrökkel együtt végigsétál a folyosókon. Léptek susognak a monogramos szőnyegen, miközben egy belső rakodóterembe gurítják a páncélszekrényekbe pakolt pénzt, ahol páncélozott járművekbe rakják az egészet. Amikor a rámpa tetején kinyílik az ajtó és az autók kihajtanak Las Vegas hajnali utcáira, a grafitszürke öltönyös férfi észrevétlenül belép az ajtón, felsétál a rámpán és kiballag az épület elé. Pillantásra sem méltatja New York kicsinyített mását.

Las Vegas olyan, mint egy kisgyerek képeskönyvszerű álma egy városról — itt egy mesebeli kastély, ott egy fekete piramis, szfinxszel, a csúcsán vakító fény tép a sötétbe és úgy forog körbe-körbe, mint az ufók leszállófényei, és mindenhol neonjósdák és villódzó képernyők ígérnek boldogságot meg vagyont, helybéli vagy vendégként érkező énekeseket, nevettetőket, mágusokat reklámoznak, és a fények örökké villóznak, hívogatnak és csalogatnak. Fény- és lángkoszorú kíséretében óránként kitör egy vulkán. Egy kalózhajó óránként elsüllyeszt egy hadigályát.

A grafitszürke öltönyös férfi kényelmesen ballag az utcán és érzi, hogyan zúdul át a városon a pénz áradata. Nyáron az utcák izzanak a hőségtől, és minden kapualjból légkondicionálók lihegnek fagyos levegőt a verejtékszagú melegbe, lehűtik az arcán csillogó izzadtságot. Most, a sivatagi télben, nagy megelégedésére száraz és hideg az idő. A pénz áramlása finom, csipkeszerű hálóként lüktet a gondolataiban, a fény és a mozgás háromdimenziós huroklabirintusa ez. Ami ezt a sivatagi várost illeti, lenyűgözi a sebesség, amivel a pénz egyik helyről a másikra, kézből kézbe kerül: a száguldó tempó megszállottja, ami szenvedélybetegként csalogatja ki az utcára.

Egy taxi követi, lassan gurul utána az utcán, tisztes távolságban tőle. A férfinak nem tűnik fel, eszébe sem jut, hogy figyelnie kellene: olyan ritkán veszik észre, hogy számára a puszta gondolat is elképzelhetetlen, hogy valaki követheti.

Hajnali négy van, és egyszer csak egy kaszinóval egybeépített szállodában találja magát, ami már harminc éve kiment a divatból, de még mindig működik, hogy holnap nagy fél év múlva felrobbantsák, lerombolják és örökre elfeledjék. Senki sem ismeri, senki sem emlékszik rá, de a bár koszos és csendes, cigarettafüst kék köde lebeg a levegőben és egy fenti magánlakosztályban valaki hamarosan néhány millió dollárt fog elveszíteni egy pókerjátszmában. Néhány emelettel lejjebb a grafitszürke öltönyös férfi leül, de a pincérnő rá sem hederít. A „Why Can't He Be You?" szól

felvételről, szinte tudatküszöb alatt. Öt Elvis-hasonmás nézi a tévében a rögbimeccs hajnali ismétlését, mindannyian más színű flitteres ruhát viselnek.

Világos színű öltönyt viselő, nagydarab férfi foglal helyet a grafitszürke öltönyös asztalánál, és ha társát nem is, de őt már észreveszi a pincérnő — aki túl sovány ahhoz, hogy csinos legyen, és szemmel láthatóan túlságosan anorexiás ahhoz, hogy a Luxorban vagy a Tropicanában dolgozzon, és most a munkaidőből hátralévő perceket számolja —, az asztalhoz jön és elmosolyodik. A férfi hatalmas vigyort villant felé. „Ragyogóan fest ma, drágám, üdítő látvány szegény, vénséges szememnek" — mondja, és a nő busás borravalót szimatolva szélesen elmosolyodik. A világosszürke öltönyt viselő férfi Jack Daniel'st rendel magának, a mellette ülő vendégnek Laproaight vízzel.

— Tudod mondja a halványszürke öltönyös férfi, miután megkapta az italát —, a legköltőibb mondat, ami valaha is elhangzott ennek az átkozott országnak az egész történelme során, az Kanada Bill Jonestól származik, akit 1853-ban, Boton Rouge-ban tejesen legatyásítottak a hamiskártyások fáraózás közben. George Devol, aki Kanada Bilihez hasonlóan szintén nem riadt vissza attól, hogy alkalmanként megkopasszon egy-egy balekot, félrehúzta Bilit, és megkérdezte, hogy nem látja-e, hogy itt csalnak. És Kanada Bili felsóhajtott, vállat vont és azt mondta: „Tudom. De ez az egyetlen parti a városban." És visszament játszani.

Bizalmatlan, sötét szemek méregetik a halványszürke öltönyös férfit. A grafitszürke öltönyös mond valamit válaszképpen. A halvány öltönyös, akinek őszülő, vörhenyes szakálla van, a fejét csóvája.

— Nézd — mondja —, sajnálom, ami Wisconsinban történt. De mindenkit épségben kimenekítettem, nem? Senki sem sérült meg.

A sötét öltönyös belekortyol a hígított Laproaighba, ízlelgeti az ital posványos zamatát, ami olyan, mintha egy holttest bomlott volna fel a mocsár vizében. Kérdez valamit.

— Nem tudom. Gyorsabban zajlanak a dolgok, mint vártam. Mindenki rá van gerjedve a kölyökre, akit küldöncfiúnak vettem fel — ott vár kint, a taxiban. Még mindig benne vagy?

A sötét öltönyös válaszol valamit.

A szakállas férfi megrázza a fejét.

— A nő kétszáz éve eltűnt. Ha még él, akkor sincs beleszólása az eseményekbe.

Újabb megjegyzés.

— Nézd — mondja a szakállas, és legurítja az italát. — Beszállsz, és ha szükségünk van rád, jössz, én pedig gondoskodom rólad. Mit akarsz még? Szomát? Tudok szerezni egy üveggel. Igazit.

A sötét öltönyösnek elkerekedik a szeme. Aztán kényszeredetten bólint és tesz egy megjegyzést.

— Persze, hogy az vagyok — feleli a szakállas pengeéles mosollyal. —

Miért, mit vártál? De fogd fel úgy, hogy ez az egyetlen parti a városban. — Kinyújtja kissé mancsszerű kezét és megszorítja a másik férfi manikűrözött kezét. Aztán elsétál.

A sovány pincérnő zavartan az asztalhoz lép: most egyetlen ember ül a sarokban, egy választékosan öltözött, sötét hajú férfi grafitszürke öltönyben.

— Minden rendben? — kérdezi a nő. — A barátja még visszajön?

A sötét hajú férfi felsóhajt, majd elmagyarázza, hogy a barátja nem jön vissza, tehát sem a hölgy elvesztegetett idejét, sem a fáradozását nem fogja kifizetni. De amikor meglátja a nő elkeseredett pillantását, megsajnálja, és végigpillant az elméjét behálózó aranyfonalakon, a mátrixot tanulmányozza, követi a pénz útját, amíg egy csomóponthoz nem ér, majd közli a nővel, hogy ha harminc perccel a váltás után, azaz pontban hat órakor a Kincses Sziget előtt lesz, találkozik egy denveri onkológussal, aki éppen negyvenezer dollárt nyert kockán, és szüksége lesz egy mentorra, egy társra, aki segít neki elkölteni a nyereményét, mielőtt negyvennyolc óra múlva felszáll a hazafelé tartó gépre.

A szavak nyomtalanul elpárolognak a pincérnő fejében, de jobb kedvre derül tőlük. Felsóhajt, és észreveszi, hogy a sarokban ülő két fickó meglépett és még borravalót sem adtak — aztán eszébe jut, mi lenne, ha munka után nem menne rögtön haza, hanem elkanyarodna a Kincses Szigethez, de ha valaki megkérdezné, miért, nem lenne képes megmondani.

— Szóval ki volt ez a fickó? — kérdezte Árnyék, amikor már a repülőtér beszállócsarnokában jártak. Mindenfelé játékgépek álltak. Voltak, akik még ebben a korai órában is pénzzel tömték a gépeket. Árnyékban felmerült a gondolat, hogy ezek az emberek esetleg soha nem is jutottak ki innen, csak leszálltak a gépről, besétáltak a csarnokba, és csapdába ejtették őket az örvénylő képek meg a villogó fények, amíg az utolsó negyeddollárosukat is bele nem szórják a gépbe, és akkor megfordulnak, majd felszállnak a hazafelé tartó repülőre.

A következő pillanatban tudatosult benne, hogy elbambult, pedig Szerda most mondta meg neki, ki volt a sötét öltönyös férfi, akit a taxiban ülve követtek.

— Szóval velünk van — mondta Szerda. — Igaz, egy üveg Szomába fog kerülni.

— Mi az a Szoma?

— Egy ital. — Felszálltak a chartergépre, ahol rajtuk kívül csak három kicsapongó üzletember ült, akiknek a reggeli munkakezdésre vissza kellett térniük Chicagóba.

Szerda kényelembe helyezte magát és rendelt egy Jack Daniel'st.

— A magamfajták számára ti, emberek… — kezdte, aztán kicsit tétovázott. — Olyan ez, mint a méhek meg a méz — folytatta. — Minden méh csak egyetlen apró, nagyon apró mézcseppet termel.

Ezer, sőt talán millió méh munkája kell ahhoz az egy csupornyi mézhez, amit a reggelihez az asztalra teszel. Most képzeld el, mi lenne, ha kizárólag mézen tudnál élni. Így élnek a magamfajták… a hitből, az imákból és a szeretetből táplálkozunk.

— A Szoma pedig…

— Ha ragaszkodunk az előző hasonlathoz, olyan, mint a mézsör. — Felkuncogott. — Koncentrált hit és ima, erős itókává párolva.

Nebraska felett járhattak és jellegtelen reggelijüket fogyasztották, amikor Árnyék megszólalt.

— A feleségem — mondta.

— Aki meghalt.

— Laura. Nem akar halott maradni. Ő mondta. Miután kiszabadított a vonatból.

— Ilyen egy jó feleség. Kimenekít a szörnyűséges fogságból és végez mindazokkal, akik bántottak téged. Igazán nagy becsben kellene tartanod, Ainsel öcsém.

— Igazán élni akar. Meg tudjuk tenni? Lehetséges ez?

Szerda sokáig nem szólt semmit, és Árnyék már azt hitte, nem hallotta a kérdést, vagy esetleg nyitott szemmel elszenderedett. De Szerda maga elé meredt, és így szólt:

— Ismerek egy bűbájt, mely gyógyítja a fájdalmat és a betegséget, megszabadítja a szívet a gyász terhétől.

— Ismerek egy bűbájt, mely érintéssel gyógyít.

— Ismerek egy bűbájt, melytől földre hullanak ellenségem fegyverei.

— Ismerek egy másikat, mely minden béklyóból és bilincsből kiszabadít.

— Az ötödik bűbáj: röptében kapom el a nyílvesszőt, és nem esik bajom tőle.

Halkan, nyomatékosan beszélt. Nyoma sem volt a parancsoló hangsúlynak és a vigyornak. Úgy beszélt, mint aki egy vallásos rituálé szavait mondja fel, vagy sötét, fájdalmas dologra emlékezik.

— A hatodik: az ártó varázslatok nem engem, hanem a bűbájost bántják.

— A hetedik bűbáj, melyet ismerek: puszta pillantásommal kioltom a tüzet.

— Nyolcadik: ha valaki gyűlöl, barátsággá változtatom gyűlöletét.

— Kilencedik: dalommal álomba ringatom a szelet és lecsitítom a vihart, míg partot ér a hajó.

— Ez volt az első kilenc bűbáj, amit megtanultam. Kilenc éjen át lógtam a csupasz fán, oldalamat lándzsával szúrták át. Hideg szelek és forró szelek hintáztattak és ostoroztak, és nem ettem, nem ittam, feláldoztam magamat saját magamnak, és akkor feltárultak előttem a világok.

— Tizedik bűbájként megtanultam, miként űzhetem el a boszorkányokat, hogyan ragadhatom el őket forgószéllel az égbe, hogy soha többé ne találjanak vissza házuk ajtajához.

— Tizenegyedikként: ha dalba fogok, mikor csata dühöng, sértetlenül vezetem át vele a harcosokat a csata forgatagán, és épségben eljuttatom őket otthonukba.

— A tizenkettedik bűbáj, melyet ismerek: ha akasztott embert látok, le tudom szedni a bitóról, hogy a fülünkbe súgja mindazt, amit látott.

— Tizenharmadik: ha vizet fröcskölök egy gyermek fejére, az a gyermek nem fog elesni csatában.

— Tizennegyedik: ismerem minden isten nevét. Az összes átkozott istenét.

— Tizenötödik: hatalomról, dicsőségről és bölcsességről álmodom, és ha akarom, az álmaimban az emberek is hisznek.

Most nagyon halkan beszélt, és Árnyéknak hegyeznie kellett a fülét, hogy a repülőgép dübörgésén át is hallja a szavait.

— A tizenhatodik bűbáj, melyet ismerek: ha szerelemre vágyom, bármelyik nő szívét és elméjét meg tudom nyerni.

— Tizenhetedik: ha akarok egy nőt, az soha nem akar rajtam kívül senki mást.

— És ismerek egy tizennyolcadikat is, és ez a leghatalmasabb mind között és senki emberfiának nem mondhatom el, mert ez a titok, melyről senki más nem tud, csak te, a legnagyobb titok, ami valaha is létezett.

Felsóhajtott és elhallgatott.

Árnyék egész testében megborzongott. Mintha ablak nyílt volna előtte egy másik helyre, egész világokra innen, ahol akasztott embereket ringat a szél, ahol boszorkák sikoltanak az éjszakai égen.

— Laura — ennyit tudott mondani, semmi mást.

Szerda elfordította a fejét, és Árnyék fakószürke szemébe nézett.

— Nem tudom életre kelteni — mondta. — Azt sem tudom, miért nem halott, hiszen annak kellene lennie.

— Azt hiszem, miattam — mondta Árnyék. — Az én hibám volt.

Szerda felhúzta a szemöldökét.

— Amikor Bolond Sweeney megmutatta, hogyan kell csinálni azt az érmetrükköt, kaptam tőle egy aranypénzt. Nekem azt mondta, nem a megfelelő érmét adta oda. Hanem valami sokkal hatalmasabbat, mint eredetileg hitte. Laurának ajándékoztam.

Szerda felmordult, lehajtotta a fejét, összevonta a szemöldökét. Aztán hátradőlt.

— Így már lehetséges — mondta. — És nem, nem tudok segíteni. Persze az csak rád tartozik, mivel töltöd a szabad idődet.

— Ez mit akar jelenteni? — kérdezte Árnyék.

— Azt jelenti, nem akadályozhatlak meg abban, hogy saskövekre és mennydörgésmadarakra vadássz. De végtelenül hálás lennék, ha csendes visszavonultságban töltenéd a napjaidat Lakeside városában, ahol senki sem lát, és remélhetőleg senki nem is gondol rád. Ha húzóssá válnak a dolgok, minden kézre szükségünk lesz a kormánynál.

Nagyon öregnek és törékenynek látszott, amikor ezt mondta, szinte még a bőre is áttetszővé vált, és alatta szürke volt a húsa.

Árnyék nagyon, nagyon szerette volna megszorítani Szerda szürke kezét. Szerette volna azt mondani neki, hogy minden rendben lesz — amiben nem hitt, de tudta, hogy ezt kellene mondania. Odakint öltönyös emberek utaztak fekete vonatokban. Volt egy kövér kölyök a limuzinjával, meg emberek a tévében, akik mind rosszat akartak nekik.

Nem érintette meg Szerda kezét. Nem szólt semmit.

Később gyakran eltűnődött azon, vajon változtatott-e volna bármit ez a mozdulat. Elháríthatta volna azt a sok szenvedést, ami ezután következett? Azt mondogatta magának, hogy nem. Tudta, hogy nem. De mégis, később azt kívánta, bárcsak megérintette volna Szerda kezét azon a lassan szárnyaló gépen, útban hazafelé.

A kurta téli nappal már fakulni kezdett, amikor Szerda kitette Árnyékot a lakása előtt. Amikor kinyitotta az ajtót, a dermesztő hideg még valószínűtlenebbnek tűnt így Las Vegasszal összehasonlítva.

— Kerüld a bajt — mondta Szerda. — Húzd meg magad. Ne kavard fel a vizet.

— Mindezt egyszerre?

— Ne okoskodj velem, édes fiam. Lakeside-ban eltűnhetsz, mint a kámfor. Nagy szívességet kellett igénybe vennem, hogy biztonságban lehess itt. Ha egy másik városban lennél, perceken belül kiszagolnának.

— Nyugton maradok és kerülöm a bajt — mondta Árnyék, és komolyan gondolta. Az egész élete zűrökből állt, és erről szívesen lemondott volna, akár örökre. — Mikor jössz vissza? — kérdezte.

— Hamarosan — mondta Szerda, aztán beindította a Lincolnt, felhúzta az ablakot és eltűnt a rideg éjszakában.

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Három ember is képes titkot tartani,
ha közülük ketten már nem élnek

Ben Franklin: Poor Richard's Almanach

Eltelt három hideg nap. A hőmérő higanyszála még nappal sem tudott mínusz tizenhét fok fölé emelkedni. Árnyék nem is sejtette, hogyan voltak képesek az emberek életben maradni ebben a hidegben az elektromosság, az arcvédő maszk, a pihekönnyű termo-alsóneműk és a gyors utazások kora előtt.

Ellátogatott a videotékába, ami egyszerre volt szolárium, horgász- és csalibolt, ahol megnézte Hinzelmann kézzel készített műlegyeit. Érdekesebbnek bizonyultak, mint várta: színes életutánzatok tollból és fonálból, apró horoggal a belsejükben.

Megkérdezte Hinzelmannt.

— Igazából? — kérdezte Hinzelmann.

— Igazából — mondta Árnyék.

— Hát — mondta az öregember — néha nem élték túl a telet és meghaltak. A szivárgó kémények, rosszul szelelő tűzhelyek és vízmelegítők legalább annyi emberrel végeztek, mint a hideg. De akkoriban kemény idők jártak — egész nyáron meg ősszel az ennivalót és a tűzifát halmozták fel télire. A legrosszabb a téboly volt. Egyszer a rádióban hallottam, hogy a dolognak köze van a napfényhez, mert abból nincsen elég télen. A papám mindig azt mondogatta, hogy a népek ilyenkor teljesen meggárgyultak — téli tébolynak nevezték. Lakeside mindig megúszta, de néhány környező város keményen megsínylette. Kölyökkoromban még az a szólás járta, ha a cselédlány nem próbált megölni februárig, nem is jó semmire.

— A könyvek aranyat értek — amikor a városnak még nem volt könyvtára, minden kincsnek számított, amit el lehetett olvasni. Amikor nagyapus kapott egy könyvet a testvérétől. Bajorországból, az összes német bevándorló összegyűlt a városházán, hogy felolvasson nekik belőle, és a finnek meg az írek meg a többiek később elmeséltették a németekkel az egészet.

— Húsz mérföldre délre egyszer találtak egy mezítelen nőt, aki a halott csecsemőjével a kezében gyalogolt a hóban, és nagyon nem szenvedhette, amikor el akarták venni tőle. — Merengve megcsóválta a fejét és kattanva becsukta a csalitartó szekrény ajtaját. — Csúnya ügy. Nem akar beiratkozni a kölcsönzőbe? Egyszer itt is megnyílik a

Blockbusters helyi üzlete és akkor hamar lehúzhatjuk a rolót. De addig is elég szép kollekcióból válogathat.

Árnyék emlékeztette rá Hinzelmannt, hogy se tévéje, se videója nincsen. Jól érezte magát Hinzelmann társaságában — kedvelte az öregember visszaemlékezéseit, lódításait és manószerű vigyorát. De biztosan kínossá válna a helyzet, ha be kellene vallania, hogy amióta beszélgetett egy televízióval, azóta az összeset elkerüli.

Hinzelmann beletúrt az egyik fiókba és egy bádogdobozt húzott elő — ránézésre karácsonyi ajándékdoboznak tűnt, amiben csoki vagy sütemény lehetett: a fedeléről foltos télapó sandított felfelé, coca-colás üvegekkel megrakott tálcával a kezében. Hinzelmann leszedte a fémtetőt, és noteszt meg üres jegyeket szedett elő.

— Mennyit adjak?

— Mennyi micsodát?

— Roncsjegyeket. Ma tolom ki a kocsit a jégre, ezért ma kezdem árusítani a jegyeket. Egy jegy öt dollár, tíz jegy negyven, húsz jegy negyvenöt. Egy jegyért öt percet kap. Azt persze nem ígérhetjük, hogy a maga öt perce alatt el is süllyed, de az, aki legközelebb tippelt, ötszáz dolcsit nyer, és ha mégis elsüllyed öt perc alatt, hát ezer üti a markát. Minél korábban veszi meg a jegyet, annál több időpontra tippelhet. Akaija látni az információs anyagot?

— Persze.

Hinzelmann átnyújtott egy fénymásolt lapot. A roncs egy öreg autó volt, amiből kiszedték a motort meg a benzintartályt, és télvíz idején kitolták a jégre. Valamikor tavasszal majd olvadni kezd a jég, és ha kellően elvékonyodott az autó alatt, az eltűnik a vízben. A legkorábbi időpont, amikor erre valaha sor került, február huszonhetedike volt („Kilencvennyolc telén. Bár én inkább nem is nevezném azt télnek”), a legkésőbbi pedig május elseje („Ez meg 1950-ben történt. Már-már azt gondoltuk, karót kell verni a tél szívébe, hogy végre kimúljon.”) A kocsi az esetek nagy részében valamikor április első napjaiban süllyedt a tóba — általában kora délután.

Hinzelmann jegyzetfüzete szerint áprilisban az összes kora délutáni időpont elkelt. Árnyék harminc percet vásárolt március 23-án reggel, kilenctől fél tízig. Leszámolt Hinzelmannak harminc dollárt.

— Bárcsak mindenkivel ilyen könnyű dolgom lenne — mondta az öreg.

— Köszönetképpen a kellemes fogadtatásért, amiben az első itteni estémen részesített.

— Nem, Mike — mondta Hinzelmann. — Ez a gyerekeknek megy. — Egy pillanatra elkomolyodott, ráncos, öreg arcáról eltűnt manószerű fintora. — Ugorjon be hozzám ma délután, segíthet kitolni a roncsot a tóra.

Öt kék kártyát nyújtott át Árnyéknak — ódivatú kézírásával mindegyikre ráfirkantotta a napot meg az órát, majd ezeket feljegyezte a noteszébe is.

— Hinzelmann — mondta Árnyék —, hallott már valaha a saskövekről?

— Ami ott van észak felé? Nem, az egy folyó. Attól tartok, nem tudom.

— És mennydörgésmadarakról?

— Hát, az Ötödik utcában volt egy Mennydörgésmadár Galéria, de már bezárták. Nem vagyok nagy segítség, mi?

— Hát nem.

— Mondok én valamit. Miért nem néz utána a könyvtárban? Kedves népek dolgoznak ott, bár ezen a héten talán kicsit lefoglalja őket a kiárusítás. Már mutattam, hol van, igaz?

Árnyék bólintott és elköszönt. A könyvtár magától is eszébe juthatott volna. Beszállt lila kocsijába, dél felé indult a főutcán, és egészen a tó legdélibb pontjáig ment, a városi könyvtárnak otthont adó, kastélyszerű épületig. Besétált az ajtón. KIÁRUSÍTÁS, hirdette a pince irányába mutató nyíl. Maga a könyvtár a földszinten volt. Árnyék leverte a havat a csizmájáról és bement.

Egy elutasító arckifejezésű nő, aki összeszorított, karmazsinszín szájjal ült ott, csípős hangon megkérdezte, tud-e segíteni valamiben.

— Azt hiszem, be kellene iratkoznom — felelte Árnyék. — És mindent tudni akarok a mennydörgésmadarakról.

Az *Amerikai bennszülöttek hitvilága és hagyományai* jelzetű polcot az egyik toronyban találta meg. Leemelt néhány könyvet és leült az ablak mellé. Perceken belül megtudta, hogy a mennydörgésmadarak a legendák gigászi madarai, hegycsúcsokon élnek, ők hozzák a villámokat, és szárnycsapásaikkal mennydörgést kavarnak. Az is ott állt, hogy néhány törzs szerint a mennydörgésmadarak teremtették a világot. Fél óra múlva sem tudott meg ennél többet, és egyik könyv tárgymutatójában sem szerepeltek a saskövek.

Az utolsó könyvet tette vissza a polcra, amikor megérezte, hogy valaki figyeli. Kicsi, komoly arc lesett rá a súlyos polcok közül. Amikor odanézett, az arc eltűnt. Hátat fordított a fiúnak, aztán óvatosan körülpillantott: megint figyelték.

A Szabadság-érme a zsebében volt. Elővette, jobb kezébe fogta és felemelte, hogy a fiú is jól lássa. Eltüntette a bal tenyerében, megmutatta, hogy mindkét keze üres, a bal kezét a szájához emelte, köhögött egyet és a pénzt a bal tenyeréből a jobbjába ejtette.

A fiú elkerekedett szemmel bámult rá, aztán eliszkolt, és pillanatokkal később a mosolytalan arcú Marguerite Olsennel tért vissza, aki gyanakodva mérte végig Árnyékot.

— Üdv, Ainsel úr. Leon azt mondja, varázsolt neki.

— Apró szemfényvesztés, asszonyom, semmi több. Most jut eszembe, még meg sem köszöntem a tanácsát. Azóta olyan meleg van nálam, hogy meg lehet sülni.

— Az jó. — A nő jeges arckifejezése cseppet sem enyhült.

— Szép ez a könyvtár — mondta Árnyék.

— Gyönyörű épület. De a városnak valami sokkal hatékonyabbra és kevésbé szépre van szüksége. Meglátogatja a kiárusítást odalent?

— Nem terveztem.

— Hát pedig megtehetné. Jótékony célokat szolgálna vele.

— Semmiképpen sem fogom elmulasztani.

— Kimegy a folyosóra, aztán le a lépcsőn. Örülök, hogy találkoztunk, Ainsel úr.

— Szólítson csak Mike-nak.

A nő szó nélkül megfogta Leon kezét és elindultak a gyerekrészleg felé.

— De anya — hallotta Árnyék a kisfiú hangját —, nem szemhéj vesztés volt, akkor sem. *Láttam,* hogy eltűnt és utána kiesett az *orrából. Láttam.*

A falon lógó olajfestményről Abraham Lincoln bámult le rá. Lesétált a tölgyfából és márványból épített lépcsőn a pincébe, és belépett egy asztalokkal telezsúfolt terembe, ahol kupacokban álltak a válogatás nélkül összedobált könyvek: puhafedelesek és keményborításúak, regények és szakkönyvek, magazinok és enciklopédiák hevertek egymás mellett az asztalokon, némelyik gerinccel kifelé, némelyik nem.

Árnyék a szoba hátuljába sétált, ahol réginek látszó, bőrkötéses könyvek álltak, fehér katalógusszámmal a gerincükön.

— Maga az első ember, aki ma ebbe a sarokba téved — szólalt meg egy férfi, aki az üres ládák, zsákok és a fém pénzesdoboz mellett ücsörgött. — A legtöbben a krimiket, a gyerekkönyveket meg a romantikus regényfüzeteket viszik. Jenny Kerton, Danielle Steel, ilyesmi. — A férfi Agatha Christie egyik könyvét, az *Ackroyd-gyilkosság*ot olvasta. — Minden, amit az asztalon lát, ötven cent, de egy dollárért hármat adunk.

Árnyék megköszönte az információt és folytatta a nézelődést.

Rábukkant Hérodotosz könyvének egyik kopott, bőrkötéses kiadására. Eszébe jutott róla a börtönben hagyott puhafedeles példány. Talált egy könyvet, aminek *Bámulatos otthoni illúziók* volt a címe, és első ránézésre érmetrükkök is lehettek benne. Mindkét könyvet letette a pénzesdoboznál ülő férfi elé.

— Vegyen még egyet, ugyanúgy egy dollár — mondta a férfi. — Ha eggyel többet visz, nagy szívességet tesz nekünk. Szükségünk van a helyre.

Árnyék visszasétált az öreg, bőrkötéses könyvekhez. Arra gondolt,

azt a könyvet fogja kimenekíteni innen, amit nagy eséllyel senki sem vinne magával, de képtelen volt dönteni *A húgyvezeték leggyakoribb betegségei, illusztrációkkal, egy szakorvos tollából,* illetve *a Feljegyzések Lakeside város tanácsüléseiről 1872-1884 között.* Megnézte az orvosi szakkönyv illusztrációit, és arra gondolt, hogy biztosan akad a városban egy kamasz, aki megbotránkoztathatja vele a barátait. A tanácsülésekről szóló könyvet is letette a férfi elé, aki elvette az egy dollárt és berakta a könyveket Dave Élelmiszerüzletének barna papírzacskójába.

Árnyék távozott a könyvtárból. Innen tisztán be lehetett látni a tavat. Még a lakását is látta, fent, a hídnál, olyan volt, mint egy babaház. A híd mellett, a jégen emberek mozogtak, egy sötétzöld autót toltak a fehér tó közepe felé.

— Március huszonhárom — közölte Árnyék a tóval suttogva. — Reggel kilenctől fél tízig. — Vajon meghallotta a tó meg a roncs? És ha meghallották, hallgattak is rá? Nem valószínű.

Fagyos szél mart az arcába.

Chad Mulligan seriff a lakása előtt várt rá. Árnyék szíve szaporábban kezdett dobogni, amikor meglátta a rendőrautót, és csak akkor csitult el egy kicsit, amikor észrevette, hogy a rendőr a papírmunkával bíbelődik.

A papírzacskóval a kezében a kocsihoz sétált.

Mulligan leengedte az ablakot.

— Könyvtári kiárusítás? — kérdezte.

— Igen.

— Két vagy három évvel ezelőtt szereztem náluk egy doboz Robert Ludlum regényt. Azóta is egyfolytában el akarom olvasni őket. Az unokatestvérem esküszik a fickóra. Manapság eszembe jut néha, hogy ha partra vetődnék egy lakatlan szigeten és nálam lenne az a doboz, esetleg befejezhetném őket.

— Tehetek valamit magáért, főnök?

— Semmit az égvilágon, öregem. Arra gondoltam, beugrom, megnézem, sikerült-e beilleszkednie. Tudja, van egy kínai mondás, ha megmented egy ember életét, örökre felelős vagy érte. No, nem azt akarom mondani, hogy múlt héten az életét mentettem meg. De attól még kedvem támadt felugrani magához. Milyen a lila Gunthermobil?

— Jó — felelte Árnyék. — Jó. Remekül megy.

— Örömmel hallom.

— A könyvtárban találkoztam a szomszédommal — mondta Árnyék. — Olsen asszonnyal. És kíváncsi voltam…

— Hogy mitől vág állandóan ilyen búbánatos képet?

— Fogalmazhatunk így is.

— Hosszú történet. Ha van kedve autókázni velem egy kicsit, elmesélhetem az egészet.

Árnyék egy pillanatra elgondolkodott.

— Oké — mondta. Beült az anyósülésre. Mulligan egy darabig észak felé tartott, aztán lekapcsolta a lámpát és leállt az út mellett.

— Darren Olsen Stevens Pointban, az egyetemen találkozott Margie-dzsal és visszahozta magával ide, északra. Marge végzős média szakos volt. Darren meg, a franc tudja, talán szállodavezetést tanult. Amikor hazajöttek, mindenkinek leesett az álla. Ez, lássuk csak, tizenhárom, tizennégy éve történt. Margie gyönyörű volt… az a fekete haj… — Egy pillanatra elhallgatott, aztán folytatta. — Darren a camdeni Motel Americát vezette, húsz mérföldre innen nyugatra. A gond csak az volt, hogy senkinek sem akaródzott megállni Camdenben, így végül bezárták a helyet. Két fiuk volt. Akkoriban Sandy tizenegy éves lehetett. A kicsi — Leon, igaz? — még csak karonülő csecsemő.

— Darren Olsen nem volt bátor ember. Jól rögbizett a gimiben, de szerintem akkor lehetett utoljára valaki. Mindegy. Nem merte megmondani otthon, hogy elveszítette a munkáját. Ezért egy vagy két hónapon át minden reggel beült a kocsijába, kora reggel elhajtott, késő este hazajött és panaszkodott, hogy milyen nehéz napja volt a szállodában.

— Mit csinált? — kérdezte Árnyék.

— Mm. Nem tudom biztosan. Szerintem felment Ironwoodsba, vagy lefelé, Green Baybe. Gondolom, kezdetben állásra vadászott. Aztán nem túl sokára már ivással múlatta az időt, és több mint valószínű, hogy időnként prostikkal vigasztalódott. Még a szerencsejátékot is kipróbálhatta. Az biztos, hogy körülbelül tíz hét alatt kiürítette a bankszámlájukat. Csak idő kérdése volt, Marge mikor jön rá… hoppá!

Kikanyarodott az útra, bekapcsolta a szirénát meg a lámpát, és halálra rémisztett egy apró termetű emberkét, aki iowai rendszámú kocsijával most jött le a dombról hetvennel.

Miután Mulligan megbírságolta a vándorló kedvű iowait, folytatta a történetet.

— Hol is tartottam? Oké. Szóval Margie kirúgta és beadta a válókeresetet. Aztán dühödt válóperes csatározássá fajult a dolog. Legalábbis a *People* magazinban mindig így nevezik az ilyesmit. Dühödt Válóperes Csatározás. A gyerekek Margie-hoz kerültek. Darren láthatási jogot kapott, de azon kívül szinte semmit. Nos, Leon akkor még nagyon kicsi volt, Sandy viszont idősebb, jó fej srác, az a fajta, aki bálványozza az apját. Soha nem engedte, hogy Margie egy rossz szót szóljon róla. Elveszítették a házukat — szép kis ház volt, lent a Daniels Roadon. Margie albérletbe költözött. Darren elment. Időnként felbukkant és mindenkinek megkeserítette az életét.

— Így ment ez évekig. Visszajött, a srácokra költötte az összes

pénzét, megríkatta Margie-t. Többen azt kívántuk, bár ne jönne vissza soha többé. Amikor a szülei nyugdíjasok lettek, elköltöztek Floridába, mert elegük lett a wisconsini télből. Szóval tavaly megint előkeveredett valahonnan, és magával akarta vinni a srácokat Floridába, karácsonyozni. Margie közölte vele, hogy ne is reménykedjen és tűnjön el innen. Elég kínos volt — még nekem is ki kellett jönnöm hozzájuk. Családi perpatvar. Mire kiértem, Darren az udvaron ordítozott mindenfélét, a fiúk alig álltak a lábukon, Margie meg zokogott.

— Közöltem Darrennel, hogy ha nem vigyáz, lesittelem éjszakára. Egy pillanatra azt hittem, megüt, de annyira nem volt részeg. Elvittem a kamionparkolóba, a város déli végén és közöltem vele, hogy tűnés. Bántotta már eleget azt az asszonyt… másnap elment.

— Két héttel később Sandy eltűnt. Nem szállt fel az iskolabuszra. A legjobb barátainak azt mondta, hogy hamarosan találkozik a papájával, meg Darren valami különleges, tuti ajándékot hoz neki a floridai karácsonyért cserébe. Azóta nem látta senki. Az ilyen gyerekrablás a legkeményebb dió. Nehéz dolog megtalálni egy srácot, aki nem akarja, hogy megtalálják, nem igaz?

Árnyék azt felelte, hogy igaz. De észrevett valami mást is. Chad Mulligan szerelmes volt Marguerite Olsenbe. Vajon tisztában van vele, hogy ez mennyire nyilvánvaló?

Mulligan még egyszer kihúzott az útra, és villogó lámpákkal leállított néhány kamaszt, akik hatvannal mentek. Nem bírságolta meg őket, „csak jól rájuk ijesztettem, a mindenit."

Aznap este Árnyék a konyhaasztalnál ülve megpróbált egycentessé változtatni egy ezüstdollárt. A trükköt a *Bámulatos otthon!* illúziókban találta, de az instrukciók dühítően ködösek és használhatatlanok voltak. Minden második mondat úgy szólt, hogy „ekkor tüntessük el az egycentest a szokásos módszerrel". Vajon ebben a környezetben mi lehet a „szokásos módszer"? Ejtse a másik kezébe? Csúsztassa az ingujjába? Kiáltson fel, hogy „Jajj istenem, egy oroszlán!", aztán dugja a zsebébe a pénzt, amíg a közönség másfelé figyel?

Feldobta és elkapta az ezüstdollárt — eszébe jutott a hold meg a nő, akitől az érmét kapta —, aztán kipróbálta a bűvésztrükköt. Nem akart működni. Átsétált a fürdőszobába, kipróbálta a tükör előtt és meggyőződött róla, hogy így egyszerűen nem működhet. Felsóhajtott, eltette a pénzt és letelepedett a díványra. Az olcsó rongy szőnyeggel betakargatta a lábát és kinyitotta a *Feljegyzések Lakeside város tanácsüléseiről 1872-1884 között* című kötetet. A két hasábba szorított betűk szörnyen aprók, szinte olvashatatlanok voltak. Átlapozta a könyvet, megnézte a korabeli fényképek reprodukcióit és a városi tanács egyes képviselőiről készült portrékat: bozontos pofaszakállakat,

agyagpipákat, kopott és csillogó kalapokat látott, illetve néha különösen ismerős arcokra bukkant. Nem érte váratlanul, hogy az 1882-es városi közgyűlés titkára egy pocakos férfi, bizonyos Patrick Mulligan volt: borotvált arccal és tíz kilóval karcsúbban kiköpött mása lett volna Chad Mulligannek, az… ükunokájának talán? Kíváncsi volt, vajon Hinzelmann pionír nagyapja szerepel-e a képeken, de végül úgy tűnt, nem volt tagja a testületnek. Miközben egyik fényképről a másikra ugrott, egyszer mintha megpillantotta volna a Hinzelmann nevet, de amikor visszalapozott, már nem találta meg, és az apró betűktől megfájdult a feje.

Letette a könyvet a mellkasára, és akkor tudatosult benne, hogy kezd ledöccenni a feje. Butaság lenne a díványon aludni, okoskodott. Néhány lépésre van a hálószoba. Másrészt viszont a háló és az ágy öt perc múlva is ott lesz, meg egyébként sem fog elaludni, csak egy pillanatra hunyja le a szemét…

Sötétség dübörgött körülötte.

Tágas síkságon állt. A nyílás mellett, ahonnan a múltkor előbukkant, ahová kilökte a föld. Az égről még mindig hullottak a csillagok, és minden csillag, amelyik a vörösföldre ért, férfivá vagy nővé változott. A férfiaknak hosszú, fekete hajuk volt és széles arccsontjuk. A nők ügy néztek ki, mint Marguerite Olsen. Ők voltak a csillagok népe.

Sötét, büszke pillantások méregették Árnyékot.

— Meséljetek nekem a mennydörgésmadarakról — mondta nekik Árnyék — Kérlek Nem nekem kell A feleségemnek.

Egymás után, sorban hátat fordítottak neki és abban a pillanatban, amikor az arcukat elvesztette szem elől, eltűntek, eggyé váltak a tájjal De az utolsó nő, akinek ősz sávok csíkozták fekete haját, a borszínű égre mutatott.

— Kérdezd meg őket magad — mondta. Nyári villámok hasították végig az eget, egy pillanatra láthatártól láthatárig bevilágították a tájat.

A közelben sziklák magasodtak, homokkő csúcsok meg sudár oszlopok, és Árnyék elkezdett felkapaszkodni a legközelebbire. A sziklahegy színe régi elefántcsontra emlékeztetett. Amikor megmarkolt egy kiálló darabot, az felhasította a tenyerét. Csont, gondolta Árnyék Nem kő. Régi, száraz csont.

Álmodott, és az álmokban nem lehet választani: vagy nincsenek lehetőségek, vagy ha vannak, már az álom kezdete előtt eldőlt, mi lesz az álmodó sorsa. Árnyék mászott tovább. Fájt a keze. Csontok reccsentek, roppantak és szilánkokra hasadtak mezítelen talpa alatt. Szilajul tombolt körülötte a szél, és Árnyék a csonttoronyhoz tapadva kapaszkodott tovább.

A hegy végig egyfajta csontból állt. Mindegyik csontdarab száraz volt és gömbölyű. De amikor újabb villám lobbant, rájött, hogy tévedett: üreges szemük volt meg foguk, és jókedv nélkül vigyorogtak rá.

Valahol madarak rikoltottak. Esőcseppek hullottak az arcára.

Most már több száz láb magasságban tapadt a koponyatorony oldalához, és fehéren izzó villámnyalábok égették az égre a csúcs felett köröző árnyékmadarak körvonalait — gigászi, fekete, kondorkeselyűre emlékeztető madarak voltak, fehér tollpamaccsal a nyakukon. Hatalmas, kecses, irtózatos madarak voltak, szárnycsapásaik mennydörgésként dübörögtek végig az éjszakai égen.

A torony körül keringtek.

Szárnyhegytől szárnyhegyig öt vagy hat méter hosszúak lehettek.

Aztán az egyik madár vitorlázva megindult feléje, és kék villámok sisteregtek a tollain. Árnyék a koponyák közötti hasadékba préselte magát, üres szemgödrök meredtek rá, kusza, elefántcsontszín fogsorok vigyorogtak, de ő mászott tovább, egyre feljebb húzózkodott a koponyák hegyén, mindem éles perem a bőrébe vájt, és Árnyék undorodott, rettegett és ámult.

Újabb madár csapott le rá, emberkéz nagyságú karom mélyedt a karjába.

Kinyújtotta a kezét és megpróbált kitépni egy tollat a madár szárnyából — ha mennydörgésmadártoll nélkül tér vissza a törzshöz, szégyent hoz a fejére és soha nem lehet férfi —, de a madár egy csapással elhőkölt előle és Árnyék nem érte el. A mennydörgésmadár szorítása gyengült, aztán elengedte a karját és visszalendült a szélbe. Árnyék mászott tovább.

Legalább ezer koponya van itt, gondolta. Ezer és ezer. És nem mindegyik emberi. És végül az oszlop tetején állt, lassan köröztek a feje fölött a hatalmas madarak, a mennydörgésmadarak apró szárnycsapásokkal vitorláztak a vihar hullámain.

Hangot hallott, a bölényember hangját, aki az ő nevét kiáltotta a szélbe és elárulta, kinek a koponyái ezek…

A torony megrázkódott, és a legnagyobb madár — szeme az eget cakkozó villám kékesfehér izzása — mennydörögve megindult feléje, és Árnyék zuhant, gurult lefelé a torony oldalán…

A telefon fülsértő hangon felvisított. Árnyék nem is tudta, hogy be van kötve. Kábán, bizonytalanul felemelte a kagylót.

— Mi a faszt csinálsz?! — ordította Szerda a telefonba, és Árnyék még sohasem hallotta ilyen dühösnek. — Mi a szentséges büdös faszt szórakozol?!

— Elaludtam — mondta Árnyék ostobán.

— Szerinted mi a fasznak duglak el egy olyan rejtekhelyre, mint Lakeside, ha rögtön akkora lármát csapsz, amire még egy halott ember is felfigyelne?

— Mennydörgésmadarakról álmodtam… — motyogta Árnyék. — És egy toronyról. Koponyákról… — Valamiért nagyon fontosnak érezte, hogy elmesélje az álmot.

— Tudom, miről álmodtál. Mindenki átkozottul jól tudja. Jézusom. Mi a szarnak rejtelek el téged, ha rögtön reklámozni kezded

magadat?

Árnyék nem szólt semmit.

A vonal túlsó végén csend támadt.

— Reggel ott leszek érted — mondta végül Szerda. Mintha csillapodott volna a haragja. — San Franciscóba utazunk. Virágot is tűzhetsz a hajadba, ha kedved tartja. — Ezzel megszakadt a vonal.

Árnyék letette a telefont a szőnyegre és elgémberedett tagokkal felült. Reggel hat volt, odakint még nem világosodott. Reszketve feltápászkodott a díványról. A befagyott tó felett sikoltozva vágtatott a szél. És valaki sírt a közelben, a falon túl. Biztos volt benne, hogy Marguerite Olsent hallja, hogy ő az, aki halkan, megállás nélkül és szívszaggatóan zokog odaát.

Átsétált a vécébe, vizelt, aztán visszament a hálószobába és becsukta az ajtót, kizárva a síró nő hangját. Odakint úgy üvöltött, úgy jajgatott a szél, mintha szintén egy elveszett gyermeket keresett volna.

Januárhoz képest San Franciscóban szokatlanul meleg volt, olyannyira, hogy Árnyék inge izzadtan tapadt a hátához. Szerda mélykék öltönyt viselt, hozzá aranykeretes szemüveget, és úgy nézett ki, mint egy szórakoztatóiparban dolgozó ügyvéd.

A Haight Streeten sétáltak. A szajhák, a kéregetők és a csövesek mind megbámulták őket, és egyikük sem nyújtotta eléjük apróval teli papírpoharát, egyikük sem kért tőlük semmit.

Szerda konokul összeszorította a száját. Amikor a fekete Lincoln reggel megállt a ház előtt, Árnyék rögtön látta, hogy a férfi még mindig haragszik, ezért nem kérdezett semmit. A repülőtérig egyikük sem szólalt meg. Árnyék egészen megkönnyebbült, amikor Szerda az első osztályra szállt fel, ő pedig hátra, a turistaosztályra ment.

Most késő délután volt. Árnyékot, aki gyerekkora óta nem járt San Franciscóban és azóta mindössze különböző filmek helyszíneként látta, megdöbbentette, mennyire ismerős volt a város, milyen színpompásak és egyediek a faházak, milyen meredekek a dombok és mennyire nem olyan itt, mint bárhol máshol.

— Nehéz elhinni, hogy Lakeside is ugyanebben az országban van — mondta.

Szerda végigmérte. Aztán azt mondta:

— Pedig ez nem igaz. San Francisco ugyanúgy nincsen többé egy országban Lakeside városával, mint ahogyan New York sincsen egy országban New Orleansszal, vagy Miami Minneapolisszal.

— Valóban? — kérdezte Árnyék jámboran.

— Valóban. Akadnak közöttük bizonyos kulturális azonosságok — pénz, szövetségi kormányhivatalok, szórakoztatóipar, végtére is nyilvánvalóan a *kontinens* ugyanaz, de azt az illúziót, hogy ez egyetlen ország, mindössze a zöldhasú, a *David Letterman Show* és a McDonald's kelti. — Az utca végén feltűntek egy park fái. — Most találkozni

fogunk egy hölggyel, légy kedves hozzá. De ne túl kedves.

— Nem probléma — mondta Árnyék.

Elindultak a füvön.

Elsétáltak egy fiatal lány mellett, aki alaposan megnézte őket. Nem lehetett több tizennégy évesnél, a haját zöldre, narancssárgára és rózsaszínre festette. Egy korcs kutya üldögélt mellette, pórázként és nyakörvként a nyakába akasztott zsineg szolgált. A kutya vakkantott, aztán a farkát csóválta.

Árnyék egy egydollárost nyomott a lány kezébe. A lány úgy meredt a pénzre, mintha nem lenne biztos benne, mi az.

— Vegyél rajta kutyakaját — ajánlotta Árnyék. A lány bólintott és elmosolyodott.

— Őszinte leszek — mondta Szerda. — Nagyon óvatosnak kell lenned a hölggyel, akit most meglátogatunk. Még a végén szemet vet rád, és az nem lenne túl jó.

— Talán a barátnőd?

— Kína összes műanyag vackáért se — mondta Szerda barátságosan. A haragja mintha elpárolgott volna, vagy esetleg félretette későbbre. Árnyék gyanította, hogy Szerda haraggal üzemel.

Az egyik fa tövében, egy kiterített papírabrosz mellett egy nő üldögélt a füvön és a különféle ennivalókkal megrakott műanyag dobozok között válogatott.

Kicsit… de nem, nem volt kövér, egyáltalán nem: tulajdonképpen formás volt — Árnyék eddig nem hitte volna, hogy valaha is használni fogja ezt a szót. Haja olyan szőke volt, hogy már-már fehérnek tűnt, platinaszőke fürtjei régen halott filmcsillagokat idéztek, ajkát karmazsinvörösre festette, és első ránézésre huszonöt és ötven között lehetett.

Amikor odaértek hozzá, éppen sikerült kiválasztania egy tányér tojásos rizst. Felpillantott, végigmérte Szerdát, letette a tányért és megtörölte a kezét.

— Üdvözöllek, vén szélhámos — mondta, de közben mosolygott, mire Szerda mélyen meghajolt és csókot lehelt a nő kezére.

— Istenien nézel ki — mondta aztán.

— Hogy a fenébe nézhetnék ki máshogyan? — érdeklődött a nő kedvesen. — Egyébként is hazudsz. Nagyon nagy hiba volt New Orleansba menni — mennyit is szedtem fel ott, tizenöt kilót? Esküszöm. Amikor kacsázva kezdtem járni, tudtam, hogy ideje távozni. Egyfolytában összedörzsölődnek a combjaim, hát el tudod ezt képzelni? — Ez utóbbi kérdést már Árnyékhoz intézte, akinek sejtelme sem volt, mit kellene válaszolnia erre, és érezte, hogy az arcát elönti a forróság. A nő elégedetten kacagott. — Elpirult! Szerda, édesem, te egy pirulós fiút hoztál nekem! Milyen bámulatosan kedves tőled. Mi a neve?

— Ez itt Árnyék — mondta Szerda. Láthatóan élvezte Árnyék zavarát. — Árnyék, köszönj Easternek.

Árnyék nyögött valamit, ami akár egy „Helló” is lehetett, és a nő megint rámosolygott. Árnyék úgy érezte magát, mint akit telibe kapott a fényszóró sugara — az orvvadászok lőnek így szarvast, amikor az állat mozdulni sem bír a hirtelen fényáradatban. Innen is érezte a nő parfümjének illatát, a jázmin, lonc, édes tej és női bőr bódító aromáját.

— Mi a pálya? — kérdezte Szerda.

A nő — Easter — mély torokhangon felnevetett, jóízűen és örömmel. Hogyan lehetne *nem kedvelni* valakit, aki így nevet?

— Minden rendben — felelte. — Mi a helyzet veled, vén farkas?

— Abban reménykedem, hogy magam mellé állíthatlak.

— Az idődet vesztegeted.

— Legalább hallgass meg, mielőtt elküldesz.

— Semmi értelme. Ne erőlködj.

A nő Árnyékra pillantott.

— Foglalj helyet és kóstold meg az ennivalót. Tessék, itt egy tányér, rakd meg alaposan. Mindegyik nagyon finom. Tojás, sült csirke, currys csirke, csirkesaláta, ez meg itt *lapin*… igazából nyúl, de nincsen csodálatosabb a hideg nyúlhúsnál, abban a lábosban meg nyúlpaprikást találsz — de mondd csak, miért is nem szedek neked egy adagot? — Ezzel felkapott egy műanyag tányért, megrakta ennivalóval és átnyújtotta Árnyéknak. Aztán Szerdára nézett. — Kérsz valamit? — kérdezte.

— Rendelkezz velem, drágám — felelte az.

— Te — mondta neki a nő —, akkora seggfej vagy, hogy nem is értem, miért nem folyik kaka a füledből. — Üres tányért lökött Szerda elé. — Szolgáld ki magad.

A nő háta mögött ragyogó délutáni nap fénye platinaszín glóriát varázsolt köré.

— Árnyék — mondta, miközben élvezettel rágcsált egy csirkelábat. — Milyen aranyos név. Miért hívnak Árnyéknak?

Árnyék megnedvesítette az ajkát.

— Sráckoromban — mondta — mi, vagyis az anyám meg én, mi, vagyis ő, szóval amolyan titkárnő volt egy csomó amerikai nagykövetségen, és városról városra költöztünk Észak-Európában. Aztán megbetegedett és korán nyugdíjba kellett vonulnia, ezért visszajöttünk az Államokba. Sosem tudtam, mit mondjak a többi gyereknek, ezért mindig kiszúrtam magamnak a felnőtteket és koslattam utánuk, szótlanul, mint egy árnyék. Gondolom, társaságra vágytam. Nem tudom. Elég kicsi gyerek voltam.

— Megnőttél — mondta a nő.

— Igaz — mondta Árnyék. — Megnőttem.

A nő visszafordult Szerdához, aki hideg gumbolevest kanalazott.

— Ez az a fiú, aki mindenkit annyira felbosszantott?

— Hallottál róla?

— Nyitott füllel járok — mondta a nő. Aztán Árnyék felé fordulva hozzátette: — Jobb, ha távol tartod magadat tőlük. Túl sok titkos társaság működik a világban, és ezek nem hűségesek senkihez, és nem szeretnek semmit. Akár a kormánynak, akár a multiknak dolgoznak, de lehetnek függetlenek is, attól még ugyanolyan mind. Vannak köztük teljesen amatőrök és rendkívül veszélyesek. Hé, vén farkas, hallottam egy viccet a minap, biztosan tetszeni fog. Honnan tudhatjuk, hogy a CIA-nak semmi köze nem volt a Kennedy-gyilkossághoz?

— Ismerem — mondta Szerda.

— Kár. — A nő figyelme visszatért Árnyékra. — De a fekete öltönyösök, akikkel te találkoztál, kissé mások. Ők azért léteznek, mert mindenki tudja, hogy létezniük kell. — Egy papírpohárból kihörpintette az ital maradékát, ami talán fehérbor lehetett, majd felállt. — Az Árnyék jó név — mondta. — Iszom egy mochacchinót. Gyertek.

Elindult.

— Mi lesz az ennivalóval? — kérdezte Szerda. — Nem hagyhatod csak itt.

A nő rámosolygott, a kutyás kislányra mutatott, aztán kitárta a karját, mintha megölelné az egész utcát és az egész világot.

— Legyen az övék — mondta, és ismét elindult. Árnyék és Szerda követte.

— Ne feledd — mondta Szerdának séta közben —, én *gazdag* vagyok. Remekül elboldogulok. Miért segítenék neked?

— Egy vagy közülünk — mondta a férfi. — Ugyanúgy elfelejtettek és elhanyagoltak, mint bármelyikünket. Eléggé egyértelmű, melyik oldalon a helyed.

Megérkeztek egy kávézóhoz, átsétáltak a teraszon, bementek, leültek. Csak egy pincérnő volt odabent, aki szemöldökgyűrűjével jelezte, milyen kasztba tartozik, meg egy nő a pult mögött, aki kávét főzött. A pincérnő odalépett hozzájuk, automatikus mosolyt villantott rájuk, egy asztalhoz vezette őket, felvette a rendelést.

Easter Szerda darabos, szürke kezére tette karcsú kezét.

— Hidd el nekem — mondta. — *Remekül* érzem magam. A nekem szentelt húsvéti napokon[4] még mindig tojást és nyulat esznek, cukorkákat meg húst, az újjászületés és a szaporodás jelképeként. Virágot tűznek a kalapjuk mellé és virágokat ajándékoznak egymásnak. És mindezt az én nevemben. Minden évben egyre többen és többen. Az *én* nevemben, vén farkas.

— Te pedig zsírosodsz, miközben a szeretetükben és az imádatukban dúskálsz? — kérdezte Szerda szárazon.

— Ne legyél seggfej. — A nő hirtelen nagyon fáradtnak tűnt. Belekortyolt a mochaccinójába.

— Komolyan kérdeztem, drágám. Természetesen egyetértek veled abban, hogy milliók és milliók ajándékozzák meg egymást a nevedben, előírás szerint megtartják a neked szentelt ünnepségeket, még eldugott tojásokat is keresnek a fűben. De vajon hányan tudják, ki vagy te? He? Elnézést, kisasszony! — Ezt a pincérlánynak mondta.

— Még egy kávét? — kérdezte a lány.

— Nem kérek, drágám. Mindössze az jutott eszembe, hátha segíthet megoldani a mi kis nézeteltérésünket. A barátnőmmel azon vitatkoztunk, mit jelent az a név, hogy „Easter”?

A lány úgy meredt rá, mintha zöld varangyosbékák másztak volna elő a szájából. Aztán azt mondta:

— Nem érdekelnek az ilyen keresztény dolgok. Pogány vagyok.

— Szerintem a latinból származik — szólalt meg a pult mögött álló nő. — „Krisztus feltámadt”. Vagy valami ilyesmi.

— Tényleg? — kérdezte Szerda.

— Ja, biztosan — mondta a nő. — Mint ahogy a nap felkel keleten.[5]

— És Krisztus feltámadt, mint a nap hajnalban. Persze — milyen logikus következtetés. — A nő elmosolyodott, és visszafordult a kávédarálóhoz. Szerda felpillantott a pincérnőjükre. — Azt hiszem, mégis kérek egy presszókávét, ha nem bánja. És árulja el nekem, mit tisztel, mint pogány?

— Mit tisztelek?

— Így van. Ha nem csalódom, eléggé széles a skála. Szóval kinek állítja fel a házi oltárt? Ki előtt hajt fejet? Kihez fohászkodik pirkadatkor és alkonyatkor?

A lány ajka néhány hangtalan szót formázott, majd végül azt mondta:

— A női princípiumot tisztelem. Ami mindent áthatja. Tudja.

— Hát persze. És ami a maga női princípiumát illeti… van neki neve?

— Ő az istennő, aki bennünk él — felelte a szemöldökgyűrűs lány, és kezdett elpirosodni az arca. — Nincsen szüksége névre.

— Ah — mondta Szerda, és vigyorgott, a majmok fenyegető vigyorával —, akkor netán káprázatos bacchanáliákat tart a tiszteletére? Szokott vérvörös bort kortyolgatni a telihold fényében, miközben skarlátszínű gyertyák lobognak az ezüst gyertyatartókban? Sétált már meztelenül a tenger habjai között, miközben elragadtatottan kántált névtelen istennőjéhez, és érezte, hogy hullámok nyaldossák a lábát és úgy lefetyelik végig a combját, mint ezernyi leopárd nyelve?

— Maga gúnyolódik velem — mondta a lány. — Mi már nem

csinálunk ilyesmiket. — Nagy levegőt vett. Árnyék gyanította, hogy elszámolt magában tízig. — Kávét, még valaki? Még egy mochaccinót, asszonyom? — Mosolya most olyan volt, mint amivel köszöntötte őket.

Ők intettek, hogy nem, aztán pincérnő hátat fordított nekik és üdvözölte az új vendégeket.

— Tessék — mondta Szerda —, most láthattunk valakit, „akiben nincsen meg a hit, és nem áhítja a szórakozást", mint azt Chesterton mondta. Pogány, az bizony. Mi lenne, ha végigsétálnánk az utcán, Easter drágám, és megkérdeznénk a járókelőket, vajon hányan tudják, hogy a húsvéti mulatság egybeesik egy pogány ünneppel, amit Eószról, a hajnal istennőjéről neveztek el? Lássuk csak… megvan. Megkérdezünk száz embert. Minden egyes emberért, aki tudja az igazságot, levághatod az egyik ujjamat, és ha azokból kifogytunk, akkor a lábujjaim kerülnek sorra. És minden húsz emberért, aki nem tudja, velem töltesz egy éjszakát. Az esélyek egyértelműen neked kedveznek — végtére is San Franciscóban vagyunk. Ezeken a meredek utcákon nyüzsögnek a pogányok és a boszorkányok.

A nő zöld szeme Szerdára szegeződött. Árnyéknak úgy tűnt, pontosan ilyen zöld színe van tavasszal a faleveleknek, amelyeken átragyog a nap. A nő nem szólt semmit.

— *Megpróbálhatnánk* — folytatta Szerda. — De a végén tíz-tíz ujj maradna a kezemen meg a lábamon, és öt éjszakát töltenék az ágyadban. Szóval ne mondd, hogy imádkoznak hozzád és megtartják az ünnepedet. Csak a nevedet hajtogatják, de nem jelent nekik semmit. Az égvilágon semmit.

Könnyek csillantak a nő szemében.

— Tudom — mondta csendesen. — Nem vagyok ostoba.

— Nem — mondta Szerda. — Nem vagy az.

Túlságosan messzire ment, gondolta Árnyék.

Szerda megszégyenülten lehajtotta a fejét. — Sajnálom — mondta. Árnyék őszinte komolyságot hallott kicsendülni a hangjából. — *Szükségünk van rád.* Szükségünk van az erődre. Szükségünk van a hatalmadra. Harcolsz hát velünk, amikor kitör a vihar?

A nő habozott. A bal csuklójára nefelejcsvirágokat tetováltak, mintha karkötő lenne.

— Igen — szólalt meg kis idő múlva. — Azt hiszem, igen.

Biztosan van igazság abban a régi mondásban — gondolta Árnyék —, *ha képes vagy őszinteséget színlelni, nyert ügyed van.* Aztán elszégyellte magát, amiért ez jutott az eszébe.

Szerda csókot lehelt az ujjára és megérintette Easter arcát. Odahívta a pincérnőt és kifizette a kávékat. Óvatosan kiszámolta a pénzt, összehajtotta, összefogta a számlával és átnyújtotta a lánynak.

Árnyék a távozó pincérnő után szólt.

— Hölgyem! Elnézést. Ezt elejtette. — Egy tízdolláros bankjegyet emelt fel a padlóról.

— Nem — mondta a lány a kezében tartott, összehajtott pénzekre pillantva.

— Láttam, hogy elejtette, hölgyem — mondta Árnyék türelmesen. — Szerintem számolja meg.

A lány megszámolta a pénzt, értetlen arccal felnézett, aztán azt mondta:

— Jesszus. Igaza volt. Sajnálom. — Elvette Árnyéktól a tízdollárost és elment.

Easter kikísérte őket az utcára. Kezdtek tompulni a fények. Biccentett Szerdának, aztán megérintette Árnyék kezét.

— Miről álmodtál tegnap éjjel?

— Mennydörgésmadarakról — felelte Árnyék. — A koponyák hegyéről.

A nő bólintott.

— És tudod, kinek a koponyái voltak?

— Hallottam egy hangot — mondta Árnyék. — Álmomban. Elárulta nekem.

A nő biccentett és várt.

És Árnyék azt mondta:

— Az enyémek voltak. Az én régi koponyáim. Ezer és ezer.

A nő Szerdára nézett.

— Szerintem ő egy őriző. — Széles mosolyt küldött Árnyék felé. Aztán megveregette a karját és elindult. Árnyék sokáig nézett utána, és megpróbált — nem sok sikerrel — nem gondolni a nő egymáshoz dörzsölődő combjaira.

Amikor már a taxiban ültek és a repülőtér felé hajtottak, Szerda Árnyékhoz fordult.

— Mi a fene volt ez a tíz dollárral?

— Kevesebbet fizettél neki. Az ő fizetéséből vonták volna le.

— És mi a francnak érdekel ez téged? — Szerda őszintén dühösnek tűnt.

Árnyék elgondolkodott.

— Hát, én sem szeretném, ha valaki ezt tenné velem — mondta végül. — Nem csinált semmi rosszat.

— Nem? — Szerda a levegőbe bámult, valahová maga elé, aztán folytatta. — Hétéves korában bezárt egy kismacskát a szekrénybe. Napokig hallgatta, hogyan miákol. Amikor elhallgatott, kivette a szekrényből, cipősdobozba tette és elásta a hátsó udvaron. Egyszerűen el akart temetni valamit. Minden munkahelyén következetesen lop. Általában kisebb összegeket. Tavaly meglátogatta a nagyanyját az öregek otthonában, ahová bezárták az öregasszonyt. A nagyanyja éjjeliszekrényéről elemelt egy régi aranyórát, aztán besurrant egy

csomó másik szobába is, és kisebb pénzösszegeket meg személyes ingóságokat lopott el a nyugdíjas éveiket élő, lassan leépülő emberektől. Amikor hazaért, nem tudta, mihez kezdjen velük, megijedt, hátha megtalálják, ezért a pénz kivételével minden mástól megszabadult.

— Értem már — mondta Árnyék.

— Ezen kívül tünetmenetes trippere van — folytatta Szerda. — Gyanítja, hogy esetleg fertőzött, de nem tesz semmit ellene. Amikor az előző barátja megvádolta, hogy tőle kapta el a betegséget, megsértődött és azóta nem hajlandó találkozni a fiúval.

— Ezt már nem kellett volna — tiltakozott Árnyék. — Már mondtam, hogy értem. Ezt bárkivel meg tudnád tenni, igaz? Fel tudnád sorolni a rossz tulajdonságaikat.

— Persze — bólintott Szerda. — Mindenki ugyanazt csinálja. Esetleg azt hiszik, hogy egyedi, különleges bűnöket követnek el, de az esetek legnagyobb részében ezek kicsinyes, ismétlődő bűnök.

— És ez feljogosít arra, hogy ellopj tőle tíz dollárt?

Szerda kifizette a taxist; aztán besétáltak a repülőtérre és megkeresték a kaput. Még nem lehetett beszállni. Szerda azt mondta:

— Mi *mást* tehetnék? Nem áldoznak nekem bikát meg kost. Nem ajánlják fel a gyilkosok és rabszolgák felakasztott, hollóvájta tetemét. Ők teremtettek. Aztán *elfelejtettek*. Most visszaszerzek tőlük valamicskét. Szerinted ez igazságtalan?

— A mamám mindig azt mondta, hogy „Az élet igazságtalan” — felelte Árnyék.

— Természetesen — bólintott Szerda. — A mamák mindig ilyesmiket mondanak, meg azt, hogy „Ha a barátaid kútba ugranának, te is utánuk ugranál?”

— Te átvágtad tíz dollárral, én adtam neki tíz dollárt — mondta Árnyék konokul.

— Ezt kellett tennem.

A hangosbeszélő bejelentette, hogy a beszállás megkezdődött. Szerda felállt.

— Bár minden döntésed ilyen egyszerű lenne — mondta.

A hideghullám gyengülni kezdett, mire a hajnali órákban Szerda kitette Árnyékot a lakás előtt. Lakeside-ban még mindig fertelmesen hideg volt, de már nem hihetetlenül hideg. Amikor áthajtottak a városon, az M&I Bank oldalára szerelt jelzőtáblán a 3:30 és a -20 ˚C villogott felváltva.

Délelőtt fél tíz volt, amikor Chad Mulligan seriff bekopogtatott Árnyék ajtaján és megkérdezte, ismer-e egy Alison McGovern nevű lányt.

— Nem hinném — mondta Árnyék álmosan.

— Van itt egy fénykép róla — mondta Mulligan. Árnyék azonnal

felismerte a képen látható arcot: a kék fogszabályzós lány volt, akit a barátnője az Alka Seltzer pezsgőtabletták és az orális szex összefüggésére okított.

— Ja, persze. Oké. Azzal a busszal jött, amivel én érkeztem a városba.

— Merre járt tegnap, Ainsel úr?

Árnyék körül tótágast állt a világ. Tudta, hogy nem követett el semmi rosszat. *(Megszegted a feltételes szabadlábra helyezés feltételeit és álnevet használsz* — suttogta egy nyugodt hang a fejében. — *Ez talán nem elég?)*

— San Franciscóban — felelte. — Kaliforniában. A bácsikámnak segítettem leszállítani egy baldachinos ágyat.

— Tud nekem mutatni egy jegyet? Vagy valamit hasonlót?

— Persze. — Mindkét beszállókártya a farzsebében volt. — Miről van szó?

Chad Mulligan szemügyre vette a beszállókártyákat.

— Alison McGovern eltűnt. A Lakeside Állatmenhelyen dolgozott szabad idejében. Megetette az állatokat, megsétáltatta a kutyákat. Suli után mindig ott töltött pár órát. Szóval. Dolly Knopf, az állatmenhely vezetője este mindig hazavitte kocsival. Alison tegnap nem érkezett meg.

— Eltűnt.

— Ja. A szülei hívtak fel tegnap. Ez a buta kislány néha stoppal ment ki a menhelyre. Az már a városon kívül van, a W úton, eléggé elhagyatott hely. A szülei ugyan mindig szóltak neki, hogy ne tegye, de errefelé sohasem történik semmi… az emberek még az ajtót sem zárják, tudja? A gyerekek meg úgysem hallgatnak a jó tanácsra. Szóval nézze meg még egyszer a képet.

Alison McGovern mosolygott. A képen piros fogszabályzót viselt, nem kéket.

— Esküszik rá, hogy nem rabolta el, nem erőszakolta meg, és nem végzett vele, vagy ilyesmi?

— San Franciscóban voltam. És soha nem csinálnék ilyen szarságot.

— Én is erre gondoltam, öregem. Szeretne segíteni a kutatásban?

— Én?

— Maga. Ma reggel kiszálltak a K9-es csoport technikusai — eddig semmi. — Felsóhajtott. — A fenébe is, Mike. Nagyon remélem, hogy egyszer csak felbukkan Minneapolisban egy idióta barátja társaságában.

— Maga szerint ez valószínű?

— Szerintem lehetséges. Szeretne csatlakozni a kutató expedícióhoz?

Árnyék emlékezett rá, hogy találkozott a lánnyal a Hennings

Mezőgazdasági Boltban, és eszébe jutott Alison szégyenlős, fogszabályzós mosolya, meg az, hogy milyen gyönyörű nő lesz belőle egyszer. — Megyek — mondta.

A tűzoltóság előcsarnokában kéttucatnyi férfi meg nő várakozott. Árnyék felismerte köztük Hinzelmannt, és több másik arc is ismerősnek tűnt. Voltak ott rendőrök és a megyei seriff barna egyenruhás emberei.

Chad Mulligan elmondta, mit viselt Alison az eltűnése napján (vörös anorákot, zöld kesztyűt és kék kötött sapkát a kapucnija alatt), majd háromfős csapatokba osztotta az önkénteseket. Az egyik csoportot Árnyék, Hinzelmann és egy Brogan nevű férfi alkotta. Mindenkit figyelmeztettek, hogy nagyon hamar besötétedik, és közölték velük, ha — ne adj' isten — rábukkannának Alison testére, „ne, ismétlem, ne nyúljanak semmihez", csak szóljanak vissza rádión, de ha életben van, mindenképpen tartsák melegen, amíg a segítség megérkezik.

A W útra küldték őket.

Hinzelmann, Brogan és Árnyék egy befagyott patak partján haladtak. Indulás előtt minden csoport kapott egy kis kézi adóvevőt.

A felhők alacsonyra ereszkedtek és szürke volt a világ. Az elmúlt harminchat órában nem esett a hó. A ropogó hótakaró csillogó fehérségében élesen kirajzolódtak a lábnyomok.

Az őszülő halántékú, vékonyka bajuszt viselő Brogan egy nyugalmazott ezredesre emlékeztetett. Ő vezetett, és közben elmesélte Árnyéknak, hogy nyugdíjas gimnáziumigazgató.

— Én sem leszek már fiatalabb. Manapság néha tanítok, megrendezem az iskolai színdarabot — amúgy is mindig ez volt az év csúcspontja —, olykor vadászgatok, meg van egy kis kunyhóm a Pike-tónál és túl sok időt töltök ott. — Amikor kiszálltak a kocsiból, még hozzátette: — Egyrészt szeretném, ha megtalálnánk. De ami azt illeti, ha valaki rábukkan a kislányra, nagyon örülnék, ha nem mi lennék azok. Érti, mire gondolok, nem?

Árnyék tökéletesen értette, mire gondol.

Nem sokat beszéltek. Mentek az erdőben és azt nézték, látnak-e vörös anorákot, zöld kesztyűt, kék sapkát vagy fehér testet. Brogan időnként kapcsolatba lépett Chad Mulligannel az adóvevő segítségével.

Ebédidőben csatlakoztak a többiekhez, és hotdogot ettek és forró levest ittak a kutatás idejére lefoglalt iskolabuszban. Valaki felhívta a figyelmet egy vörös farktollas sasra, valaki azt mondta, az inkább sólyom, de a madár elrepült és ezzel vége szakadt a vitának.

Hinzelmann elmesélt nekik egy történetet a nagyapja trombitájáról. A dolog akkor történt, amikor az öreg megpróbált játszani rajta a hidegben, a pajta mellett, ahol gyakorolni szokott, de a

hangszer meg sem mukkant.

— Erre bejött a házba, és letette a trombitát a tűzhelyre, hogy kiolvadjon. Nos, a család már lefeküdt aludni, és egyszer csak elkezdtek jönni a trombitából a kiolvadt hangok. Nagyanyám úgy megijedt, hogy majdnem meghalt ott helyben.

A délután eredménytelen volt, lehangoló és alig akart véget érni. Lassan kifakult a világból a fény: megrövidültek a távolságok, indigókékre sötétedett a táj, és a szél majdnem lemarta az arcukról a bőrt. Amikor már túl sötét volt a kutatáshoz, Mulligan rádión lefújta a további keresést aznap estére, aztán mindenkit felszedtek és elfuvaroztak a tűzoltóságra.

A tűzoltóság épülete mellett állt a Szarvasitató Kocsma, ahol aztán a kutatócsoport legtöbb tagja kikötött. Mindenki fáradt volt és kedvetlen, és arról beszélgettek, milyen hideg lett, meg arról, hogy néhány nap múlva Alison úgyis felbukkan, és nem is sejti majd, mennyi gondot okozott mindenkinek.

— Ne ebből ítélje meg a várost — mondta Brogan. — Rendes hely ez.

— Lakeside a legrendesebb város itt északon — mondta egy csinos nő, akinek Árnyék nem emlékezett a nevére, már ha egyáltalán bemutatkoztak egymásnak. — Tudja, hány munkanélküli él Lakeside-ban?

— Nem — felelte Árnyék.

— Kevesebb mint húsz — mondta a nő. — Ötezernél több ember él a városban meg a környékén. Lehet, hogy nem vagyunk gazdagok, de mindenki dolgozik. Nem úgy, mint a bányavárosokban, északkeleten — a legtöbb kísértetvárossá vált. Az agrárvárosokat a tejárak csökkenése vagy disznók alacsony ára ölte meg. Tudja, mi a leggyakoribb halálozási ok a középnyugati gazdálkodók között?

— Öngyilkosság? — Árnyék csak tippelt.

A nő szinte csalódottnak tűnt.

— Igen, az. Végeznek magukkal. — Megcsóválta a fejét, majd folytatta. — Túl sok város van errefelé, amit kizárólag a vadászok és a nyaralóvendégek tartanak el, mert beszedik tőlük a pénzt, és néhány trófeával meg szúnyogcsípéssel gazdagabban küldik őket haza. Aztán vannak a multik városai, ahol minden csúcsszuper, amíg a Wal-Mart fel nem számolja az elosztóközpontot vagy a 3M fel nem hagy a CD-gyártással, mert akkor hirtelen ott ül egy csomó ember, aki képtelen fizetni a kölcsönöket. Elnézést, de nem hallottam a nevét.

— Ainsel — mondta Árnyék. — Mike Ainsel. — Helyi főzésű, patakvízből készült sört ivott. Finom volt.

— Callie Knopf vagyok — mondta a nő. — Dolly húga. — Az arca még mindig piros volt a hidegtől. — Szóval csak azt akartam mondani, hogy Lakeside szerencsés. Itt mindenből van egy kicsi —

mezőgazdaság, könnyűipar, turizmus, mesteremberek. Meg jó iskolák.

Árnyék zavartan pillantott a nőre. Valahogyan üresen csengtek ezek a szavak. Mintha egy ügynököt, egy jó ügynököt hallott volna, aki hitt ugyan a termékben, amit árusított, de mégis mindent megtett volna, hogy az összes kefét vagy az egész sorozat lexikont megvásárolják tőle. A nő valószínűleg észrevette az arckifejezését.

— Elnézést — mondta. — Ha az ember nagyon szeret valamit, állandóan csak arról akar beszélni. Maga mivel foglalkozik, Ainsel úr?

— A nagybátyám antik holmikkal kereskedik szerte az országban. Velem cipelteti a nagy és nehéz dolgokat. Jó munka, de nem állandó. — A bár üdvöskéje, egy fekete macska bukkant fel Árnyék lábánál, és a csizmájához dörgölte a fejét. Aztán felugrott mellé a padra és elaludt.

— De legalább sokat utazik — mondta Brogan. — Csinál még valamit ezenkívül?

— Van maguknál nyolc darab negyeddolláros? — kérdezte Árnyék. Brogan a zsebébe túrt apróért. Talált öt negyeddollárost és Árnyék elé csúsztatta őket. Callie Knopf hozzátett még hármat.

Árnyék két sorba rendezte az érméket. Aztán szinte hibátlanul megcsinálta azt a trükköt, amikor úgy tett, mintha a falapon keresztül dobálná át a pénz felét az egyik kezéből a másikba.

Ezután a jobb kezével felmarkolta a nyolc pénzdarabot, baljával megfogott egy szalvétával letakart, üres vizespoharat, és úgy tett, mintha a jobb kezéből sorban eltűnnének a pénzek és hallható csörrenéssel megjelennének a letakart pohárban. Utána szétnyitotta üres jobb tenyerét, és a szalvétát lerántva megmutatta nekik a pénzeket a pohárban.

Visszaadta nekik a pénzeket — hármat Callie-nek, ötöt Brogannak —, aztán Brogan kezéből kivett egy érmét, akinél így csak négy maradt. Ráfújt a pénzre, ami egycentessé változott, majd átnyújtotta Brogannak, aki megszámolta a negyeddollárosokat, és megrökönyödve tapasztalta, hogy mind az öt darab nála van.

— Maga egy Houdini! — recsegte Hinzelmann elégedetten. — Az biztos!

— Csak egy amatőr — mondta Árnyék. — Sokat kell még tanulnom. — De azért feltámadt benne egy árnyalatnyi büszkeség. Ez volt az első felnőtt közönsége.

Hazafelé menet beugrott a boltba, hogy vegyen magának egy doboz tejet. A kasszánál álló, gyömbérszín hajú lány ismerősnek tűnt. Szeme karikás volt a sírástól. Az arcát elborították a szeplők.

— Én ismerlek téged — mondta neki Árnyék. — Te vagy… — és majdnem azt mondta, hogy a pezsgőtablettás lány, de elharapta a mondatot, és inkább másképpen fejezte be: — Te vagy Alison barátnője. A buszon találkoztunk. Remélem, semmi baja nem lesz.

A lány szipogva bólintott.

— Én is. — Kifújta az orrát, és a ruhája ujjába tűrte a zsebkendőt.

A kitűzőjén a következő felirat állt: SZIA! SOPHIE VAGYOK! KÉRDEZZ CSAK MEG, HOGYAN FOGYHATSZ 10 KILÓT EGY HÓNAP ALATT!

— Egész nap őt kerestük. Még nem találtuk meg.

Sophie biccentett, és visszanyelte a könnyeit. Elhúzta a tejesdobozt a leolvasó előtt, és a gép csipogva kiírta az árát. Árnyék átnyújtott két dollárt.

— Elmegyek ebből a rohadt városból — szólalt meg hirtelen a lány elfúló hangon. — Elköltözöm a mamámhoz Ashlandbe. Alison elment. Sandy Olsen tavaly tűnt el. Jo Ming tavalyelőtt. Mi van, ha jövőre én leszek a következő?

— Azt hittem, Sandy Olsent az apja vitte magával.

— Igen — mondta a lány keserűen. — Azt meghiszem. Jo Ming meg elköltözött Kaliforniába, Sarah Lindquistnek pedig hegymászás közben veszett nyoma, és soha nem találták meg. Tökmindegy. Ashlandbe akarok menni.

Nagy levegőt vett, és egy percig bent tartotta. Aztán váratlanul Árnyékra mosolygott. Semmi hamisság nem volt ebben a mosolyban. Egyszerűen azt mondták neki, hogy így kell mosolyognia, ha valaki fizet az áruért. Szép napot kívánt. Aztán az Árnyék mögött álló nőhöz fordult, és elkezdte kipakolni a megrakott bevásárlókocsit.

Árnyék fogta a tejet, beszállt a kocsiba, aztán elindult hazafelé, elhajtott a benzinkút meg a jégre tolt roncs mellett, át a hídon, és megérkezett a házhoz.

AKIK AMERIKÁBA JÖTTEK

1778

Volt egyszer egy lány, akit eladott a nagybátyja, *írta Ibis úr tökéletesen gömbölyödő betűkkel.*

Ennyi a mese — a többi csak részlet.

Vannak történetek, amelyeket elegendő valódi átérzéssel hallgatni, és rögtön mély sebet ejtenek rajtunk. Mint például? Tessék, itt egy jó ember, aki mind a saját értékítélete, mind a barátai felfogása szerint jó ember: hűséges és őszinte a feleségéhez, imádja és mindennel elhalmozza a kisgyerekeit, törődik az ország sorsával, a lehető legjobban végzi a munkáját. Azaz hatékonyan és jólelkűen zsidókat küld a halálba: élvezi a zenét, ami a háttérben szól megnyugtatásképpen, és mindig figyelmezteti a zsidókat, ne

feledkezzenek meg az azonosító számukról, amikor a zuhanyzóba mennek — mindig elmondja nekik, hogy sokan elfelejtik a számukat, aztán más ruháját veszik fel, amikor kijönnek a zuhanyzóból. Ez megnyugtatja a zsidókat. Létezik élet a zuhanyzó után, mondogatják magukban. Emberünk minden részletében felügyeli a folyamatot, amíg a holttestek a kemencébe nem kerülnek — ha van valami, ami miatt rosszul érzi magát, az, hogy még mindig hatással van rá az elgázosítás. Tudja, ha igazán jó ember lenne, nem érezne mást, csak színtiszta gyönyört, hiszen a világ végre megszabadul a kártevőktől.

Volt egyszer egy lány, akit eladott a nagybátyja. Ez így annyira egyszerű.

Egyetlen ember sem sziget, jelentette ki Donne, és tévedett. Ha nem lennénk mindannyian szigetek, már régen elvesztünk volna, belefúltunk volna egymás tragédiáiba. Elszigeteljük magunkat (és ne feledjük, hogy már az igében is ott van a *sziget* szó) mások tragédiáitól, azzal, hogy szigetek vagyunk és azzal, hogy ezeknek a történeteknek mind egyforma a szerkezetük. A visszatérő motívum nem változik soha: volt egyszer egy emberi lény, aki megszületett, élte az életét, aztán így vagy úgy meghalt. Tessék. A részleteket mindenki beírhatja saját tapasztalatai alapján. És a történet ugyanúgy nem eredeti, mint az összes többi és ugyanúgy egyedülálló, mint minden élet. Az emberi életek olyanok, mint a hópelyhek: általunk jól ismert mintákba rendeződnek, és úgy hasonlítanak egymásra, mint borsószemek a hüvelyben (megnézted már valaha a borsószemeket a hüvelyben? De jól megnézted? Elég egy percig vizsgálgatni valamennyit, aztán már véletlenül sem téveszted össze őket), és mégis páratlanok.

Egyéni sorsok nélkül csak számokat látunk: ezer halottat, százezer halottat, „az emberi veszteségek elérhetik az egymilliót". Ha megismerjük az egyéni sorsokat, a statisztikai adatokból emberek lesznek — de még ez is csak hazugság, mert az emberek továbbra is szenvedni fognak, de most már számok formájában, és már maguk a számok is értelmetlenek és zsibbasztóak. Lássuk csak, nézd azt a kisgyereket, felpüffedt a hasa, legyek nyüzsögnek a szeme sarkában, lába vékony, mint egy csontvázé — könnyebb lesz neked attól, ha tudod, mi a neve, mennyi idős, miről álmodik és mitől fél? Ha belenézhetsz a lelkébe? És ha könnyebb lesz tőle, nem igazságtalanság ez a nővérével szemben, aki mellette hever a perzselő porban, mint egy kisgyermek torz, felpuffadt karikatúrája? És tessék, ha átérezzük a helyzetüket, akkor ők most fontosabbak a számunkra, mint a többi ezer gyermek, akik ugyanúgy éheznek, és akikből — hozzájuk hasonlóan — hamarosan a legyek miriádnyi, nyüzsgő gyermeke fog táplálkozni?

Az ilyen gyötrelmes pillanatokat már nem vagyunk képesek

elviselni, és a szigeteinken maradunk, ahol nem okozhatnak nekünk fájdalmat. Ezeket a pillanatokat sima, biztonságos, gyöngyházfényű burok fedi, hogy gyöngyként csusszanjanak ki a lelkünkből és ne tépjenek rajtunk sebeket.

A kitalált történetek segítségével beléphetünk ezekbe a fejekbe, ezekre az idegen helyekre és más szemén keresztül nézhetjük a világot. És megállunk a mesében, mielőtt meghalnánk, vagy nem is mi halunk meg, mert nekünk nem esik bántódásunk, aztán lapozunk vagy becsukjuk a könyvet a mesén túli világban, és éljük tovább a saját életünket.

Életünket, amely a többihez hasonlóan cseppet sem hasonlít a többire. És ilyen egyszerű az egész: *Volt egyszer egy lány, akit eladott a nagybátyja.*

Ott, ahol a lány született, a következő mondás járta: egy férfi sem tudhatja biztosan, ki a gyermek apja, de ami az anyját illeti, ohó, abban aztán biztos lehetsz. A vérvonal és a tulajdon anyai ágon öröklődött, de a hatalom mindig a férfiak kezében maradt: egy férfi teljes jogú birtokosa volt a lánytestvére gyermekeinek.

Történt egyszer, hogy háború dúlt azon a földön — kicsi háború volt, inkább amolyan csetepaté két viszálykodó falu között. Szinte csak torzsalkodás. Az egyik falu nyert, a másik veszített.

Az élet áru, az ember tulajdon. Azon a földön a rabszolgaság több ezer éve a kultúra szerves részének számított. Az arab rabszolgatartók elpusztították Kelet-Afrika utolsó nagy királyságait, a nyugat-afrikaiak pedig végeztek egymással.

Semmi szokatlan vagy törvénytelen nem volt abban, hogy a nagybátyjuk eladta őket, bár az ikreket varázserejű teremtményeknek tartották, és a nagybátyjuk félt tőlük, annyira félt, hogy nem árulta el nekik, mit tervez velük, hátha akkor bántani fogják az árnyékát és meghal. Tizenkét évesek voltak. A lányt Wututunak hívták, mint a hírvivő madarat, a fiút Agasunak, mint egy halott királyt. Egészséges gyerekek voltak, és mivel ikrek voltak, fiú meg lány, sok mindent meséltek nekik az istenekről, és mivel ikrek voltak, meghallgatták mindazt, amit meséltek nekik, és nem felejtették el soha.

A nagybátyjuk kövér volt és lusta. Ha több marhája lett volna, a gyerekek helyett talán inkább azokból adott volna el egyet, de nem így tett. Eladta az ikreket. Legyen elég ennyi belőle: többet nem bukkan fel ebben a történetben. Az ikrek sorsát követjük tovább.

Több mint tíz mérföldön át hajtották őket, néhány más rabszolgával együtt, akiket a háborúban szereztek vagy vettek, míg egy kisebb helyőrséghez értek. Itt eladták őket, és az ikreket meg tizenhárom társukat hat, késekkel meg lándzsákkal felfegyverzett férfi vette meg, akik nyugat felé hajtották őket, a tenger felé, aztán sok-sok mérföldön át a tengerparton. Most tizenöten voltak rabszolgák,

kezüket lazán összekötötték és a nyakuknál fogva fűzték őket egymáshoz.

Wututu megkérdezte testvérét, Agasut, mi történik ezután velük.

— Nem tudom — mondta Agasu. Mindig mosolygott: fogai fehérek voltak és hibátlanok, és gyakran mutogatta őket, amikor elvigyorodott, és boldog mosolya mindig jókedvre derítette Wututut. Agasu most nem mosolygott. Inkább megpróbált bátornak mutatkozni a testvére előtt, fejét felszegte, kihúzta a vállát, és olyan büszke, fenyegető és mulatságos volt, mint egy szőrét borzoló kiskutya.

A sebhelyes arcú férfi, aki Wututu mögött jött a sorban, azt mondta:

— Eladnak a fehér ördögöknek, akik magukkal visznek minket a házukba, a nagy víz túlsó partjára.

— És ott mit fognak velünk csinálni? — követelte Wututu. A férfi nem szólt semmit.

— Nos? — kérdezte Wututu. Agasu megpróbált hátranézni a válla felett. Menet közben tilos volt beszélgetni vagy énekelni.

— Lehet, hogy megesznek minket — mondta a férfi. — Ezt mesélték nekem. Ezért van szükségük ilyen sok rabszolgára. Mert mindig éhesek.

Wututu sírni kezdett. Agasu azt mondta neki:

— Ne sírj, testvérem. Nem fognak megenni téged. Én megvédelek. Az isteneink megvédenek.

De Wututu csak sírt tovább és nehéz szívvel gyalogolt és olyan nyers, mindent elöntő fájdalmat, haragot és félelmet érzett, amit csak egy gyermek tud. Képtelen volt elmondani Agasunak, ő nem tart attól, hogy felfalják a fehér ördögök. Ő életben marad, ebben biztos volt. Azért sírt, mert félt, hogy megeszik a testvérét, és nem volt benne biztos, hogy meg tudja védeni.

Megérkeztek egy kereskedőállomáshoz és tíz napig tartották ott őket. A tizedik nap reggelén valamennyiüket kiterelték a kunyhóból, ahol raboskodtak (és ami nagyon zsúfolttá vált az utolsó napokban, mert újabb férfiak érkeztek messzi földekről, saját rabláncra fűzött csoportjaikkal). A kikötőbe vezették őket, és Wututu meglátta a hajót, ami majd elviszi innen a rabszolgákat.

Az első gondolata az volt, milyen hatalmas, a második pedig az, hogy túl kicsi és nem fognak mind beférni. Könnyedén ringatózott a vízen. A csónak ide-odajárt a part és a hajó között, a fedélzetre szállította a foglyokat, ahol megbilincselték és az alsó fedélközbe zsúfolták őket a tengerészek, akiknek téglavörös vagy napbarnította bőrük, furcsa, hegyes orruk és szakálluk volt, amitől mind vadállatoknak tűntek. Néhány tengerész hasonlított azokra a férfiakra, akik a partig kísérték őket. A férfiakat, a nőket és a gyereket elválasztották egymástól és a rab szolgafedélzet különböző részeibe

toloncolták. Ennyi rabszolgát nehéz volt elhelyezni a hajón, ezért többeket fent, a fedélzeten láncoltak le, a tengerészek függőágyai alatt.

Wututut nem az asszonyok, hanem a gyermekek közé tették, és nem láncolták le, csak bezárták. Testvérét, Agasut a megláncolt férfiak közé lökték, akik heringekként zsúfolódtak össze a fedélközben. Itt mindig büdös volt, pedig a legénység felmosta a deszkákat az utolsó szállítmány után. A bűz beette magát a fába: a félelem és az epe szaga volt ez, a hasmenésé és a halálé, a lázé, a tébolyé meg a gyűlöleté. Wututu a forró raktérben gubbasztott a gyerekek között. Mindkét oldalról izzadó gyermekek préselődtek hozzá. Az egyik hullámlökés az ölébe taszított egy kisfiút, aki bocsánatot kért, de Wututu nem ismerte a nyelvet, amit beszélt. Megpróbált rámosolyogni a félhomályban.

A hajó vitorlát bontott. Súlyosan imbolygott a hullámokon.

Wututu arra a helyre gondolt, ahonnan a fehér emberek érkeztek (bár egyikük sem volt igazán fehér: napégette, barna férfiak voltak, sötét bőrrel). Vajon annyira nincs mit enniük, hogy egészen az ő földjéig el kellett jönniük ennivalóért? Vagy ő lesz az ínyencség, a ritka csemege, olyan emberek asztalán, akik már annyi mindent ettek az életben, hogy csak a fazekukba kerülő fekete hústól fut össze a szájukban a nyál?

A kihajózás utáni második napon a hajó szélviharba keveredett, ami nem is volt vészes, de a fedélzet dülöngélt meg bukdácsolt, és hányás szaga keveredett a vizelet, a hasmenés meg a félelem kipárolgásába. A rab szolgafedélzet mennyezetébe vágott szellőzőrácsokon keresztül vízesésként zúdult a nyakukba az eső.

Egy hét után, amikor már nem látszott a szárazföld, a rabszolgákról levették a bilincseket. Figyelmeztették őket, hogy elég bármilyen engedetlenség vagy bajkeverés, és a büntetésük keményebb lesz, mint azt el tudnák képzelni.

Reggel babot és kétszersültet kaptak enni, meg egy korty ecetes citromlevelet, ami olyan savanyú volt, hogy összerántotta az arcukat, és köhögtek meg folyt a szájukból a nyál, néhányan pedig nyöszörögve, jajgatva vártak sorukra. De nem köphették ki: ha valakit rajtakaptak, hogy kiköpi vagy nem nyeli le, azt megkorbácsolták vagy megverték.

Este sózott húst kaptak. Rossz íze volt és a szürke húsdarabokat szivárványos hártya borította. Legalábbis az utazás kezdetén. Ahogy teltek-múltak a napok, a hús egyre pocsékabb lett.

Ha alkalmuk nyílt rá, Wututu és Agasu egymáshoz bújtak, és az édesanyjukról, az otthonukról és pajtásaikról beszélgettek. Wututu olykor elmesélte azokat a történeteket, amiket az édesanyjától hallott, mint például Elegba, a legfurfangosabb isten meséjét, aki Nagy Mawu szeme és füle volt a világban, és aki üzeneteket vitt Mawunak, majd

visszatért ura válaszaival.

Hogy megtörjék az utazás egyhangúságát, a tengerészek esténként megparancsolták a rabszolgáknak, hogy énekeljenek nekik és táncolják el szülőföldjük táncait.

Wututunak szerencséje volt, hogy a gyermekek közé került. Őket egymás mellé zsúfolták és nem törődtek velük — a nők már nem mindig voltak ilyen szerencsések. Egyes rabszolgahajókon a nőket rendszeresen megerőszakolták, mintha hallgatólagosan ez is része lenne az útnak. Ez nem olyan hajó volt, ami nem jelentette azt, hogy nem erőszakoltak meg senkit.

Vagy száz férfi, nő és gyermek lelte halálát azon a hajóúton, és őket a tengerbe hajították — néhányan még meg sem haltak, de az óceán zöldes hidege hamarosan lehűtötte halálos lázukat, és kapálózva, fuldokolva, elveszetten süllyedtek a mélybe.

Wututu és Agasu egy holland hajón utaztak, de erről ők mit sem tudtak, és lehetett volna akár angol, portugál, spanyol vagy francia hajó is.

A hajó fekete matrózai, akiknek a bőre még Wututu bőrénél is feketébb volt, megmondták nekik, hová menjenek, mit csináljanak és mikor táncoljanak. Egyik reggel Wututu észrevette, hogy az egyik fekete őr őt bámulja. Evés közben a férfi odajött hozzá és sokáig meredt rá szótlanul.

— Miért csinálod? — kérdezte Wututu a férfit. — Miért szolgálod a fehér ördögöket?

A férfi vigyorgott, mintha ez lenne a világ legmulatságosabb kérdése. Aztán lehajolt, és az ajka majdnem a lány füléhez ért, és Wututu kis híján rosszul lett a férfi forró leheletétől.

— Ha idősebb lennél — közölte a férfi —, sikoltoznál a gyönyörtől, amikor a péniszem a testedbe hatol. De talán ma éjjel meg is teszem. Láttam, milyen szépen táncolsz.

A lány végigmérte a férfit mogyoróbarna szemével, és rezzenéstelen arccal azt mondta neki — sőt talán még el is mosolyodott:

— Ha belém dugod ott lent, leharapom az odalent rejtőző fogaimmal. Boszorkány vagyok és nagyon éles fogaim vannak odalent. — Elégedetten nyugtázta a férfi arckifejezését. A tengerész nem szólt semmit és elsétált.

A szavak az ő szájából szóltak, de nem a saját szavai voltak: nem ő gondolta és nem ő mondta ki őket. Nem, és tudta, hogy ezek Elegba, a mókamester szavai voltak. A világot Mawu teremtette, és Elegba csínytevéseinek köszönhetően a matróz elveszítette az érdeklődését iránta. Elegba szólt a száján keresztül, ő lovagolta meg egy pillanatra, Elegba, a furfangos, akinek mindig acélkemény a férfiassága, és Wututu aznap éjjel, elalvás előtt hálát adott neki.

Néhány fogoly nem volt hajlandó enni. Őket addig korbácsolták, míg végül ételt vettek a szájukba és le is nyelték, bár a korbácsolásba közben két férfi belehalt. De utána egyetlen fogoly sem próbálta meg koplalással kivívni a szabadságát. Egy férfi meg egy nő kiugrott a hajóból, hátha így végezhetnek magukkal. A nőnek sikerült. A férfit megmentették, az árbochoz kötözték és egész nap korbáccsal verték, míg a hátán nem maradt ép bőr, aztán ott hagyták kikötözve, míg leszállt az éjszaka. Nem kapott enni és nem ihatott mást, csak a saját vizeletét. Harmadnapra zagyválni kezdett, a feje megdagadt és megpuhult, mint a napon felejtett dinnye. Amikor abbahagyta a zagyválást, áthajították a palánkon. Ezenkívül öt napra minden rabszolgára visszatették a bilincset.

Hosszú út volt és a foglyok rettenetesen szenvedtek, és a legénységnek sem volt kellemes, bár régen megtanulták már, hogyan keményítsék meg szívüket, és úgy tettek, mintha csak gazdálkodók lennének, akik élő állatot szállítanak a vásárra.

Kellemes, balzsamos idő volt, amikor horgonyt vetettek Bridgeportban, Barbados szigetén, és a hajóhoz küldött lapos csónakokban partra szállították, aztán a piactérre hajtották a foglyokat, ahol némi ordítozás után, husángok segítségével sorokba rendezték őket. Sípszó harsant, és a piacteret elözönlötték a vizslató pillantású, tapogató, vörös arcú emberek, akik mindvégig kiabáltak, vizsgálgattak, alkudoztak és morogtak.

Itt választották el egymástól Wututut és Agasut. Olyan gyorsan történt — egy nagydarab férfi szétfeszítette Agasu száját, megnézte a fogait, megtapogatta a karizmait, biccentett, és két másik ember elrángatta a testvére mellől. Nem küzdött. Wututura nézett, és odakiáltott neki: „Légy bátor!”. A lány bólintott, aztán a világot homályos foltokká mosták a könnyei, és jajgatni kezdett. Együtt ikrek voltak, varázserejű, nagy hatalmú lények. Külön-külön csak szenvedő gyerekek.

Wututu ezután csak egyszer találkozott a testvérével, és akkor sem a földi életben.

Lássuk, mi történt Agasuval. Először elvitték egy ültetvényre, ahol fűszert termesztettek, azután minden álló nap megkorbácsolták azért, amit elkövetett és azért is, amit nem követett el, megtanítottak neki néhány angol szót, és fekete bőre miatt elkeresztelték Tinta Jacknek. Amikor megszökött, kutyákkal eredtek a nyomába, visszavitték és vésővel vágták le az egyik lábujját, hogy soha ne felejtse el a leckét. Megpróbálta halálra éheztetni magát, de amikor visszautasította az ennivalót, kiverték az elülső fogait és addig nyomták belé a zabkását, amíg nem maradt más választása, mint lenyelni az ételt vagy megfulladni.

Már azokban az időkben is jobban szerették a rabszolgaságban

született munkaerőt, mint az Afrikából hozott embereket. A szabadon születettek megpróbáltak megszökni vagy meghalni, és ez mindenképpen a haszon rovására ment.

Amikor Tinta Jack tizenhat éves volt, több másik rabszolgával együtt eladták egy cukornádültetvényre, St. Domingue-ra. A nagydarab, törött fogú rabszolgát itt Jácint névre keresztelték. Ezen az ültetvényen találkozott egy öregasszonnyal a falujából — régebben cseléd volt, de aztán túl bütykös és köszvényes lett a keze —, aki elmondta neki, hogy a fehérek szándékosan szórják szét az ugyanabból a faluból, városból vagy vidékről származó rabszolgákat, nehogy felüsse a fejét a lázadás vagy az elégedetlenség. Nem szerették, ha a rabszolgák a saját nyelvükön beszélgettek egymással.

Jácint megtanult egy keveset franciául és megismerte a katolikus egyház néhány tanítását. Minden nap kiment cukornádat vágni, jóval napfelkelte előtt, és napnyugta után tért vissza.

Született néhány gyereke. A szigorú tiltás ellenére a hajnali órákban több társával együtt kiosont az erdőbe, ahol kalindát táncoltak és dalokat énekeltek Damballa-Wedónak, a fekete kígyó alakjában mutatkozó kígyóistennek. Agasu énekelt Elegbának, Ogunak, Shangónak, Zakának és még sok más istennek, akiket a rabszolgák hoztak magukkal a szigetre, a gondolataikban és a szívük legmélyén.

St. Domingue cukornádültetvényén kevés rabszolga élt tíz évnél többet. Abban a kevéske szabad időben, ami jutott nekik — két óra a déli hőségben és öt óra az éjszaka sötétjében (tizenegytől négyig) —, gondoskodniuk kellett saját ennivalójukról (mert uraik nem adtak nekik enni, mindössze kiutaltak néhány apró parcellát, amit maguknak kellett gondozniuk), és ebben a kevés időben tudtak csak aludni és álmodni. De még így is találtak rá alkalmat, hogy ilyenkor összegyűljenek, énekeljenek, táncoljanak, meg az isteneiknek hódoljanak. A szigetnek termékeny talaja volt, és mélyen meggyökereztek benne Dahomey, Kongó meg Nigéria istenei, akik mind nagyra nőttek, terebélyesedni kezdtek és szabadságot ígértek azoknak, akik nekik hódoltak az erdő mélyén.

Jácint huszonöt éves volt, amikor a jobb kézfejét megcsípte egy pók. A seb elfertőződött és elüszkösödött a keze: nem sokkal később az egész karja megduzzadt, belilult és fertelmes szagot árasztott. Lüktetett és fájt.

Karcos rumot öntöttek a szájába, aztán fogtak egy machetét, és izzó fehérre hevítették a tűzben. Utána vállból levágták a karját egy fűrésszel és a lángoló késsel égették ki a sebet. Egy hétig hevert lázasan. Aztán visszament dolgozni.

A Jácint nevű, félkarú rabszolga részt vett az 1791-es rab szolgafelkelésben.

Az éjszakai tisztáson Elegba szállta meg a testét, és úgy lovagolt rajta, ahogyan a fehérek a lovaikon, és az ő száján keresztül szólt a többiekhez. Jácint nem sok mindenre emlékezett abból, amit mondott, de a társai azt mondták, szabadságot ígért nekik. Csak fájdalmas, botszerű merevedésére emlékezett, és arra, hogy a hold felé emelte mindkét kezét — azt, ami megmaradt neki és azt is, amit elveszített.

Leöltek egy disznót, és az ültetvényen dolgozó férfiak és nők megitták az állat gőzölgő vérét, fogadalmat tettek és testvérekké váltak. Megesküdtek, hogy ők lesznek a felszabadító sereg, és utána még egyszer esküt tettek az összes istennek, akiket magukkal hurcoltak a távoli földekről.

— Ha meghalunk a fehérek elleni harcban — mondogatták egymásnak —, Afrikában születünk újjá, az otthonunkban és a törzsünk körében.

A felkelésnek volt még egy Jácint nevű tagja, ezért Agasut Nagy Félkarúnak nevezték. Harcolt, imádkozott, áldozott és tervezgetett. Sorban hullottak el mellette a barátai meg a szerelmei, és ő harcolt tovább.

Tizenkét évig tartott a háború, az őrjítő, véres harc az ültetvényesek és a francia csapatok ellen. Harcoltak, egyszer sem lankadtak, és hihetetlen módon ők győztek a végén.

1804. január elsején kihirdették St. Domingue függetlenségét, amit a világ hamarosan Haiti Köztársaság néven fog megismerni. Nagy Félkarú ezt már nem érte meg. 1802 augusztusában végzett vele egy francia katona szuronya.

Abban a pillanatban, amikor a Nagy Félkarú meghalt (akit korábban Jácintnak, előtte meg Tinta Jacknek hívtak, de a szívében mindig Agasu maradt), a testvére — akit ő Wututunak nevezett, de az első ültetvényen, Karolinában Máriának szólították, és amikor házicseléd lett, Dézinek, majd a Lavere család házában, New Orleans mellett Zsuzsi névre keresztelték — megérezte, hogy hideg bajonett szúr a bordái közé, felsikoltott és kitört belőle a csillapíthatatlan zokogás. Két ikerlánya felébredt és ordítani kezdett. Az újszülött kislányok színe a tejeskávéra emlékeztetett, nem is hasonlítottak azokra a fekete gyerekekre, akiknek még az első ültetvényen adott életet, amikor szinte maga is kislány volt — de azokat a gyerekeket tizenöt és tízéves koruk óta nem látta. A középsőnek született kislány egy évvel azelőtt meghalt, hogy őt eladták mellőlük.

Azóta, hogy Zsuzsit először partra tették, számtalanszor megkorbácsolták — egyszer sót dörgöltek a sebeibe, máskor olyan keményen megverték, hogy napokig nem tudott leülni, és ordított, ha valami a hátához ért. Fiatalabb korában többször megerőszakolták: feketék, akikkel meg kellett osztania a fekhelyét, és fehérek egyaránt. Láncra verték. De egyszer sem sírt. Észak-Karolinában egyszer látta,

hogy egy tányérból adtak enni a rabszolgák gyermekeinek meg a kutyáknak, és saját apró gyerekei a kutyákkal marakodtak a cafatokért. Látta mindezt — és látott már ilyet korábban, de később is sokszor, amíg el nem vitték onnan —, és megszakadt a szíve.

Egy ideig nagyon szép volt. De a kínkeserves évek nem múltak el nyomtalanul felette, és megcsúnyult. Az arca megráncosodott, és túl sok fájdalom lapult azokban a barna szemekben.

Tizenegy évvel ezelőtt, amikor huszonöt éves volt, egyszer csak elsorvadt a karja. Egyik fehér ember sem tudott vele mit kezdeni. A hús mintha lemállott volna a csontjairól, és a karja úgy lógott az oldala mellett, mint egy csontváz keze, és alig tudta mozgatni. Ezután házicseléd lett.

A földbirtokos Casterton családot lenyűgözte, milyen remekül főz és milyen gondosan végzi a házimunkát, de Casterton asszonyt zavarta a lány elsorvadt karja, ezért eladták a Lavere családnak, akik egy évre költöztek ide Loiusianából: Monsieur Lavere kövér, vidám ember volt, akinek kapóra jött egy szakács és egy mindenes szobalány, és a legcsekélyebb mértékben sem zavartatta magát Dézi rabszolga elsorvadt karja miatt. Amikor egy év múlva visszamentek Louisianába. Zsuzsit, a cselédlányt is magukkal vitték.

New Orleans városában gyakran látogatták a nők, de a férfiak is, hogy gyógyfüveket, báj italokat, apró fétiseket vásároljanak tőle, igen, természetesen mind feketék voltak, de azért akadtak köztük fehér emberek is. A Lavere család szemet hunyt a dolog felett. Talán élvezték a megbecsülést, amit a tisztelt és rettegett rabszolgalány jelentett nekik. Azonban nem voltak hajlandóak felszabadítani.

Éjszakánként Zsuzsi kiment a lápvidékre, és minden éjjel eljárta a kalindát meg a bambulát. Akárcsak St. Domingue szigetén, vagy a szülőföldjükön, a lápvidéki táncosok itt is egy fekete kígyót választottak voudounnak — de őket nem szállták meg a szülőföldjük istenei, sem a többi afrikai népé, mint tették azt a testvérével és St. Domingue népével. Ám ő lankadatlanul hívogatta őket, és könyörögve kérte, segítsenek rajtuk.

Hallotta, amint a fehérek a St. Domingo (ők így mondták) szigetén kirobbant lázadásról beszéltek, meg arról, hogy eleve kudarcra van ítélve — „Gondoljon csak bele! Egy kannibál ország!” —, aztán egyszer csak feltűnt neki, hogy már nem beszélnek róla többet.

Hamarosan az az érzése támadt, hogy St. Domingo soha nem is létezett, ami pedig Haitit illeti, ezt a szót egyszer sem említették. Mintha az egész amerikai nép elhatározta volna, hogy akaratuk puszta erejével úgy eltüntetnek egy jókora karib-tengeri szigetet, mintha az sohasem létezett volna.

A Lavere gyerekek egész nemzedéke nőtt fel Zsuzsi vigyázó szemei előtt. Amikor a legfiatalabb még kicsi volt, képtelen volt

kimondani a nevét, ezért Zuzu mamának hívta, ami szép lassan rajta maradt. Aztán elérkezett 1821, amikor Zsuzsi az ötvenes évei közepén járt. Sokkal idősebbnek látszott.

Sokkal több titkot ismert, mint a vén Sanité Dédé, aki cukorkát árult a Cabildo előtt, többet mint Marie Saloppé, aki a vudu királynőjének hívta magát: ők mindketten szabad, színes bőrű nők voltak, Zuzu mama pedig csak egy rabszolga, aki rabszolgaként fog meghalni, mint azt a gazdája egyszer megmondta neki.

Az a fiatal nő, aki azért látogatott el hozzá, mert tudni akarta, mi történt a férjével, özvegy Parisnének nevezte magát. Nagykeblű, fiatal és büszke teremtés volt. Ereiben afrikai, európai meg indiai vér csörgedezett. Bőre vöröses árnyalatú volt, haja csillogóan fekete. Szeme fekete volt és gőgös. Férje, Jacques Paris talán meghalt. Amennyire ezt nyomon lehetett követni, háromnegyed részt fehér férfi volt, egy valaha büszke család fattya, akik sok más bevándorlóhoz hasonlóan szintén St. Domingo szigetéről menekültek el, és ugyanúgy szabadnak született, mint káprázatos szépségű, fiatal felesége.

— Az én Jacques-om. Halott? — kérdezte özvegy Parisné. Fodrászként dolgozott, házról házra járt, és elegáns frizurákat készített a New Orleans-i hölgyeknek, hogy csinosan tudjanak eleget tenni megerőltető társadalmi kötelezettségeiknek.

Zuzu mama megtanácskozta a dolgot a csontokkal, aztán megcsóválta a fejét.

— Egy fehér asszonnyal van, valahol északon — mondta. — Egy aranyszőke, fehér nővel. Életben van.

Ebben nem volt semmi mágia. New Orleans városában mindenki tudta, kivel szökött meg Jacques Paris, mint ahogy a nő szőkesége sem volt titok.

Zuzu mamát meglepte, hogy özvegy Parisné nem is sejti, hogy a férje minden áldott este egy rózsaszín leányzóba erőszakolja kevert vérű, apró *pipijét,* már amikor nem volt részeg és másra is használni tudta a vizelésen kívül. De talán mégis tudta. Talán más célja volt a látogatásnak.

Onnantól kezdve özvegy Parisné hetente egyszer-kétszer meglátogatta az öreg rabszolganőt. Egy hónap múlva ajándékokat hozott: szalagokat, köményes pogácsát és egy fekete kakast.

— Zuzu mama — mondta a lány —, eljött az ideje, hogy megtaníts mindenre, amit tudsz.

— Igen — mondta Zuzu mama, aki tudta, merről fúj a szél. Ráadásul özvegy Parisné bevallotta, hogy amikor megszületett, hártya feszült a lábujjai között, vagyis volt egy ikertestvére, akit még az anyaméhben megölt. Zuzu mamának nem volt más választása.

Megtanította a lánynak, hogy ha két szerecsendiót fűz egy madzagra, majd a madzagot addig tekeri a nyakára, míg a zsineg el

nem szakad, elmúlnak a szívzörejek, ha pedig felvág egy galambot, amely még sohasem repült, és azt a páciens fejére teszi, a madártetem magába szívja a lázat. Megmutatta neki, hogyan készíthet kívánságzacskót, ami egy kis bőrerszény, benne tizenhárom garassal, kilenc gyapotcserjemaggal és egy fekete disznó sörtéjével, és miképpen kell megdörzsölni a zsákot, hogy teljesítse a kívánságait.

Özvegy Parisné mindent megtanult, amire Zuzu mama tanította. Viszont nem érdekelték az istenek. Nem igazán. Őt a gyakorlatias dolgok vonzották. Elvezettel hallgatta, hogy ha élő békát márt mézbe, majd leteszi egy hangyaboly mellé és megvárja, míg tisztára pucolják a csontjait, alapos vizsgálódással rálelhet egy lapos, szív alakú meg egy horgos csontdarabra: a horgos csontot annak a ruhájára kell akasztania, akit szeretne magába bolondítani, a szív alakút pedig jól el kell rejtenie (mert ha elvész, a szerelmes férfi felbőszült kutyaként fordul ellene). Ha így tesz, a szerelme biztosan az övé lesz.

Megtanulta, hogy ha szárított kígyóból őrölt port kever ellensége púderébe, az meg fog vakulni, és ha éjfélkor egy tégla alá temeti ellenlábasa ellopott és kifordított alsóneműjét, az illető hamarosan vízbe fúl.

Zuzu mama megmutatta özvegy Parisnénak a Csodagyökereket, a mondabeli Hódító János nagyszerű, apró gyökérkéit, meg a sárkányvért, a valerianát és a kankalint. Megtanította, hogyan kell magzatot elveszejtő teát, bűbájitalt meg *faire-Shingo* főzetet készíteni.

Zuzu mama mindezt megmutatta özvegy Parisnének, és még sokkal többet is ennél. De a lány akkor is csalódást okozott neki. Mindent megtett, hogy beavassa a titkos igazságokba, hogy feltárja előtte a tudás mélyebb részét, mesélt neki Papa Legbáról, Mawuról, Aido-Hwedóról, a voudoun kígyóról meg a többiekről, de az özvegy Parisnét (most már elárulom, milyen néven látta meg a napvilágot, és később ugyanezzel a névvel lett ismert: Marie Laveau-nak hívták. De nem ő volt a híres Marie Laveau, akiről mindenki hallott, ő az anyja volt, aki később özvegy Glapionné lett) nem érdekelték a távoli földek istenei. Ha St. Domingo dús, termékeny talaj volt, amiben gyökeret verhettek az afrikai istenek, akkor ez a föld, ahol kukorica, dinnye és gyapot nőtt és édesvízi rákok éltek a vizekben, kopár volt és meddő.

— Nem akar tudni az a lány — panaszolta Zuzu mama Clémentine-nek, a bizalmasának, aki a környék házaiban mosta a függönyöket meg az abroszokat. Clémentine arcát égésnyomok csúfították el, és az egyik gyermeke meghalt, amikor leforrázta egy felborult kondér.

— Akkor ne tanítsad — mondja erre Clémentine.

— Tanítom én, de nem veszi észre az értékes dolgokat — csak azt látja, mit lehet velük csinálni. Gyémántokat adok neki, de őt csak a csicsás üveg érdekli. A legjobb vörösborral traktálom, de ő csak

folyóvizet iszik. Fogolysülttel kínálom, de ő csak patkányt eszik.

— Akkor minek küszködsz vele? — kérdezi erre Clémentine.

Zuzu mama megrántja sovány vállát, amitől megremeg elsorvadt keze.

Erre a kérdésre nem tud válaszolni. Csak annyit mondhatna, hogy azért, mert hálás, hogy még él, és tényleg hálás: túl sok embert látott meghalni. Vagy mert álmaiban látja a rabszolgák eljövendő felkelését, mint történt az LaPlace-ban (ahol leverték őket), de a szíve mélyén tudja, hogy Afrika istenei, Legba és Mawu segítsége nélkül soha nem kerekedhetnek felül fehér kínzóikon, soha nem térhetnek vissza a szülőföldjükre.

Amikor majdnem húsz évvel ezelőtt felriadt azon a szörnyű éjszakán és érezte a bordái közé hatoló acél hidegét, Zuzu mama meghalt. Ő már régen nem él, csak gyűlöl. Ha bárki megkérdezné, képtelen lenne felidézni a bűzölgő hajón utazó, tizenkét éves lány emlékét — túl sokszor megverték és megkorbácsolták azóta, túl sok éjszakát töltött bilincsben, túl sokszor szakították el azoktól, akiket szeretett és túl sokat szenvedett.

De mesélhetne a fiáról, akinek levágták a hüvelykujját, amikor a gazdájuk rájött, hogy tud írni meg olvasni. Mesélhetne a lányáról, aki tizenkét éves korában nyolc hónapos terhes volt az egyik hajcsártól, és arról, miként ástak gödröt a vörös földbe, hogy ne veszítse el a gyermeket, de utána addig korbácsolták, míg csurom vér nem lett a háta. Hiába ásták meg a lyukat, a lánya egyszerre búcsúzott el a gyermekétől és az életétől egy vasárnap reggelen, amikor az összes fehér a templomban ült…

Túl sokat szenvedett.

— Hódolj előttük — mondta Zuzu mama a fiatal Parisnénak a mocsárban, egy órával éjfél után. Mindketten derékig mezítelenek voltak, szakadt róluk a víz a fülledt éjszakában, bőrük színét kihangsúlyozta a fehér holdvilág.

Az özvegy Parisné férje, Jacques (aki három évvel később fog meghalni, meglehetősen furcsa körülmények között) mesélt egy keveset St. Domingo isteneiről, de Marie-t mindez nem érdekelte. A hatalom a rítusokban van, nem az istenekben.

Zuzu mama és özvegy Parisné együtt dúdoltak, dobogtak és térdepeltek a mocsárban, a fekete kígyóknak énekeltek, a színes bőrű, szabad nő és az elsorvadt karú rabszolganő.

— Nemcsak arról van szó, hogy ha te boldogulsz, akkor ellenségeid gyengülnek — mondta Zuzu mama.

A ceremóniák litániája, a szavak, amelyeket valaha ő és a testvére is ismert, már kikoptak az emlékeiből. A csinos Marie Laveau-nak azt mondta, hogy a szavak nem számítanak, csak a dallam és a ritmus a fontos, és most, amikor énekelve dobognak a sárban, különös látomása

támad. Látja a dalok ritmusát, a kalindáét meg a bambuláét, és azt, ahogyan az egyenlítői Afrika lüktetése lassan szétárad az éjféli tájon, amíg az egész ország bele nem remeg és átveszi a régi istenek ritmusát. És most, a mocsárban dobogva azt is megérti, hogy ez sem, még ez sem lesz elegendő.

Zuzu mama a csinos Marie-hoz fordul, és az ő szemén keresztül látja magát, a fekete bőrű öregasszonyt, akinek ráncos az arca és csontsovány karja mereven lóg az oldala mellett, és a tekintete elárulja, hogy ő látta a gyermekeit kutyákkal verekedni az ennivalóért. Látta magát, és akkor, életében először megérezte, hogy ez a fiatalasszony mennyire fél és iszonyodik tőle.

Aztán felkacagott, leguggolt és jó kezével felemelt a földről egy kígyót, ami olyan hosszú volt, mint egy husáng és olyan vastag, mint egy hajókötél.

— Nesze — mondta. — Ez lesz a mi voudoununk.

A kígyó nem tiltakozott, amikor a Marie kezében tartott kosárba dobta.

És akkor, a holdfényben újabb látomása támadt, ez alkalommal utoljára, és meglátta testvérét, Agasut. De nem az a tizenkét éves fiú volt, akit a bridgeporti piacon elszakítottak tőle, hanem egy hatalmas, kopasz férfi, aki hézagos fogsorral vigyorgott rá, és mély hegek csíkozták a hátát. Egyik kezében machetét tartott. Jobb karja alig volt több, mint egy csonk.

Zuzu mama kinyújtotta egészséges bal kezét.

— Maradj, maradj még egy kicsit — suttogta. — Ott leszek. Hamarosan ott leszek veled.

És Marie Paris azt hitte, hogy az öregasszony hozzá beszél.

TIZENKETTEDIK FEJEZET

Amerika a vallást, akárcsak a moralitást, jól fizető értékpapírokba fektette. Arra a cáfolhatatlan álláspontra helyezkedett, hogy egy nemzet azért áldott, mert megérdemli, hogy áldott legyen — és ezt akár cáfolják, akár megerősítik más teológiai tételek, Amerika gyermekei fenntartások nélkül hisznek ebben a nemzeti hitvallásban.

Agnes Repplier. Times und Tendencies

Árnyék vezetett. Nyugat felé tartottak, át Wisconsinon meg Minnesotán, aztán beértek Észak-Dakotába, ahol a hó borította dombok hatalmas, alvó bölényekre emlékeztettek, és Szerda meg ő mérföldeken át nem láttak mást, csak a semmit, de abból rengeteget. Egy idő után dél felé fordultak. Dél-Dakota irányába, a rezervátumok felé.

Szerda lecserélte a Lincolnt, amit Árnyék szívesen vezetett, és most egy ősöreg, lassú Winnebago lakókocsival utaztak, aminek mindent átható kandúrszaga volt, és ezt egyáltalán nem vezette szívesen.

Amikor felbukkant az első útjelző tábla, ami a még mindig több száz mérföldnyire innen látható Rushmore-hegy felé mutatott, Szerda felmordult.

— No, az tényleg szent hely — mondta.

Árnyék eddig azt hitte, alszik.

— Azt tudom, hogy az indiánok szent helyként tisztelték.

— Az is — mondta Szerda. — Az amerikaiak mindig ezt csinálják — kell nekik valami ürügy, hogy felkerekedjenek és hódoljanak. Manapság senki nem jön el megnézni egy hegyet. Gutzon Borglum gigantikus elnöki arcait annál inkább. Amikor kőbe faragta őket, az emberek úgy érezték, most már lehet jönni, és tömegével autóznak ide, hogy élőben is megnézzenek valamit, amit ezer képeslapon láthattak már.

— Ismertem egyszer egy fickót. Az Izomtanyára járt kondizni, még évekkel ezelőtt. Ő mesélte, hogy a dakota indiánok, a törzs fiataljai felmásznak a hegyre, aztán halálmegvető bátorsággal, összekapaszkodva emberi láncot alkotnak, hogy az utolsó láncszem le

tudja hugyozni az elnök orrát.

Szerdából kirobbant a röhögés.

— Hát ez remek! Nagyon jó! És melyik elnök böki ennyire a szemüket?

Árnyék vállat vont.

— Azt nem mondta.

A Winnebago kerekei számolatlanul falták a mérföldeket. Árnyék kezdte úgy érezni, mintha a kocsi mozdulatlanul állna, és az amerikai táj suhanna el mellettük hatvanhét mérföld/óra állandó sebességgel. Téli köd nyaldosta a dolgok peremét.

Utazásuk második napjának közepén jártak, és már majdnem elérték úti céljukat. Árnyék, aki egész úton gondolkodott, egyszer csak megszólalt:

— Múlt héten eltűnt egy kislány Lakeside-ból. Amikor San Franciscóban voltunk.

— Mm? — Szerdát jól hallhatóan nem érdekelte az ügy.

— Alison McGovernnek hívták. Nem ő az első gyerek, aki eltűnt. Voltak mások is. Mindannyian télen vesztek el.

Szerda a szemöldökét ráncolta.

— Micsoda tragédia, nem? Az ember mindig látja azokat a fényképeket a tejesdobozok oldalán — bár az is igaz, hogy meg nem tudnám mondani, mikor láttam mostanában egy gyermek arcképét tejesdobozon —, meg a sztráda menti parkolók falán. „Láttál engem?” — mindig ez van alájuk írva. Ami alapvetően egy mélyen egzisztenciális kérdés. „Láttál engem?” Kanyarodj le a következő lehajtónál.

Árnyéknak egy pillanatra úgy tűnt, mintha helikopter húzott volna el felettük, de a felhők túlságosan alacsonyra ereszkedtek, és nem látott semmit.

— Miért éppen Lakeside? — kérdezte.

— Már mondtam. Kedves, csendes hely, ahol nyugodtan elrejtőzhetsz. Eltűntél a térképről, ott nem érzékel a radar.

— *De miért?*

— Mert ez van. Most balra — mondta Szerda. Árnyék balra fordult.

— Valami bűzlik — mondta Szerda. — A picsába. Jézus a kibaszott biciklin. Lassíts, de ne állj meg.

— Nem akarsz beavatni?

— Bajban vagyunk. Nem ismersz egy kerülő utat?

— Nem igazán. Tudod, most járok először Dél-Dakotában — mondta Árnyék. — És fogalmam sincs, hová megyünk.

A domb túloldalán valami vörösen villogott, színesre festve maga körül a ködöt.

— Úttorlasz — mondta Szerda. Mélyen az öltönye egyik zsebébe

túrt, aztán egy másikba, mintha keresne valamit.

— Megállok és megfordulok.

— Nem fordulhatunk meg. Követnek — mondta Szerda. — Lassíts le tíz-tizenöt mérföldes sebességre.

Árnyék a tükörbe pillantott. Egy mérföldre mögöttük fényszórók világítottak.

— Biztos vagy ebben? — kérdezte.

Szerda felhorkantott.

— Mint ahogy a tojás az tojás — felelte. — Miként azt a pulykatenyésztő mondta, miután kikelt nála az első teknősbéka. A, megvan! — és ezzel egy kis darab fehér krétát halászott elő az egyik zsebe legmélyéről.

Nekiállt telefirkálni a furgon műszerfalát, mintha egy algebrafeladatot próbálna megoldani, vagy mintha csavargó lenne, aki a hobók titkosírásával hosszú üzenetet karcol a falra a többi csavargónak: *harapós kutya, veszélyes város, kedves asszony, a börtön nem szigorú, ki lehet húzni bent egy éjszakát…*

— Oké — mondta Szerda. — Most tornázd fel harmincra. És ne is menj lassabban. A mögöttük haladó járművek egyike a lámpáit meg a szirénát bekapcsolva megindult feléjük.

— Ne lassíts — ismételte Szerda. — Le akarnak állítani, mielőtt elérnénk a torlaszt. — *Kricc. Kracc.*

Felértek a dombtetőre. Az úttorlasz már negyed mérföldre sem volt tőlük. Az úton tizenkét kocsi állt keresztben, az út mellett pedig egy csomó rendőrautó meg néhány nagy, fekete furgon.

— Kész — mondta Szerda, és eltette a krétát. A műszerfalat teljesen elborították a rúnaszerű irkafirkák.

A szirénázó autó utolérte őket. Lelassított, felzárkózott melléjük, és rájuk ordított egy hangosbeszélő:

— Húzódjon le! — Árnyék Szerdára pillantott.

— Fordulj jobbra — mondta Szerda. — Hajts le az útról.

— Ezzel a járgánnyal nem merem megcsinálni. Felborulunk.

— Nem lesz semmi gond. Hajts jobbra. Most!

Árnyék félrerántotta a kormányt. A Winnebago hatalmasat zökkent és megingott. Egy pillanatra azt hitte, mégis igaza lesz és fel fognak borulni, de az ablakon túli világ szétfoszlott és megremegett, mint amikor szél fodrozza végig a kristálytiszta tóban tükröződő képet.

Eltűntek a felhők, a köd, a hó és a napfény.

Most csillagok ragyogtak felettük, fagyott fénydárdákként döftek az éjszakai égbe.

— Itt állj le — mondta Szerda. — Gyalog megyünk tovább.

Árnyék leállította a kocsit. Hátrament a Winnebago hátuljába, felhúzta a kabátját, a csizmáját meg a kesztyűjét. Aztán kimászott a

járműből. — Oké. Mehetünk — mondta.

Szerda meglepetten pillantott rá, de mintha lett volna még ott valami más is — bosszúság talán. Vagy büszkeség.

— Miért nem tiltakozol? — kérdezte. — Miért nem kiabálod, hogy ez lehetetlen? Mi a szar történt veled, hogy azt teszed, amit mondok, ráadásul ilyen kurvára nyugodtan?

— Mert nem azért fizetsz, hogy kérdezősködjek — felelte Árnyék. Amikor ezt kimondta, már pontosan tudta, mi az igazság. — Laura óta egyébként sem lepődöm meg semmin.

— Amióta visszatért a halálból?

— Mióta megtudtam, hogy Robbie-val kefélt. Az fájt. A többi csak a hab a tortán. Most hova megyünk?

Szerda az egyik irányba mutatott, és elindultak arrafelé. A talajt fényes, néha üvegszerű, vulkáni eredetű kődarabok borították. A levegő csípős volt, de nem téliesen fagyos. Oldalazva lebotorkáltak egy domboldalon. Ott rábukkantak egy kitaposott ösvényre és elindultak rajta. Árnyék lenézett a domb aljára.

— Mi a franc ez? — kérdezte, de Szerda az ajkához érintette az ujját és kurtán megcsóválta a fejét. *Hallgass.*

Az a valami leginkább egy géppókra emlékeztetett, kékes fémből készült testén LED-ek villóztak, és akkora volt, mint egy traktor. A domb lábánál kuporgott. Mögötte csontok hevertek kusza összevisszaságban, mindegyik mellett gyertyalángnyi tűznyelv lobogott.

Szerda egy intéssel jelezte, hogy maradjon távol ezektől a valamiktől. Árnyék ezért oldalra lépett, ami hiba volt, mert megcsúszott az üvegsima ösvényen, kibicsaklott a bokája, és bukfencezve, csúszkálva és pattogva gurult lefelé. Megpróbált megkapaszkodni egy sziklában, de az obszidián csonk úgy hasította fel a bőrkesztyűjét, mintha az papírból lenne.

A domb aljáig meg sem állt, aztán elterült a géppók meg a csontok között.

Megtámaszkodott a földön, hogy feltornázza magát, és véletlenül rámarkolt egy combcsontra, és…

…és nappal volt, ő pedig dohányzott, meg az óráját nézte. Mindenfelé autók álltak körülötte, némelyik üresen, némelyik nem. Bárcsak ne itta volna meg az utolsó csésze kávét, mert szörnyűségesen vizelnie kellett, és egyre kellemetlenebbül érezte magát.

A helyi rendfenntartó erők egyik tagja lépett hozzá, egy kövér férfi, akinek zúzmara fagyott harcsabajuszára. Már elfelejtette a nevét.

— Nem értem, hogyan veszíthettük el őket — mondja a Helyi Rendfenntartó Erő mentegetőzve és zavartan.

— Optikai illúzió volt — feleli erre ő. — Ilyen különös időjárási körülmények között előfordul. A köd miatt. Délibáb volt. Egy másik

úton mentek. Mi meg azt hittük, ezen.

A Helyi Rendfenntartó Erő csalódottnak látszik.

— Ó. Azt hittem, olyasmi ez, mint az X-aktákban — mondja.

— Attól tartok, ennyire nem izgalmas a dolog. — Időnként kiújul az aranyere, és most is viszket a feneke, ami biztos jele annak, hogy újabb fájdalmas időszak közeleg. Szeretne már visszamenni Washingtonba. Bárcsak lenne itt egy fa, hogy beállhasson mögé: a vizelési inger egyre rosszabb. A földre dobja és eltapossa a cigarettát.

A Helyi Rendfenntartó Erő az egyik rendőrautóhoz sétál és mond valamit a sofőrnek. Mindketten a fejüket csóválják.

Ő közben előveszi a mobilját, belép a telefonkönyvbe és megkeresi a „Mosoda" bejegyzést, ami annyira tetszett neki, amikor beírta — utalás a *The Man from U.N.C.L.E.* című kémfilmsorozatra, de nem is, most eszébe jut, hogy ez nem is onnan van, ott szabóműhelynek hívták, ő a *Get Smart*ra gondolt, és most furcsán érzi magát, kicsit csalódott is, hiszen hosszú éveken át nem jött rá, hogy az csak egy vígjáték, pedig sráckorában mennyire szeretett volna egy cipőbe épített telefont…

Női hang szól a telefonba.

— Igen?

— Itt Város úr. Világ urat keresem.

— Egy pillanat. Megnézem, bent van-e.

Csend. Város úr keresztbe teszi a lábait, feljebb rántja a pocakján az övét — most már tényleg le kell adnia azt a pár kilót —, hogy ne szorítsa a hólyagját. Aztán udvarias, finom hang szólal meg a telefonban.

— Helló, Város úr.

— Elveszítettük őket — mondja Város. Csalódottság szorítja görcsbe a gyomrát: ezek a rohadékok, ezek a mocskos, geci szemétládák ölték meg Sziklát meg Deszkát, az isten szerelmére. Jó emberek voltak. Jó emberek. Borzasztóan szeretné megdugni Deszka feleségét, de tudja, hogy még csak most temették el a férjét, várnia kell egy keveset. Ezért havonta egyszer meghívja vacsorázni, amolyan befektetésképpen, a nő pedig hálás a figyelmességéért…

— Hogyan?

— Nem tudom. Eltorlaszoltuk az utat, nem mehettek sehová, de mégis eltűntek.

— Az élet újabb apró rejtélye. Ne izguljon. Megnyugtatta a helyieket?

— Azt mondtam, optikai csalódás volt.

— Beveszik?

— Valószínűleg.

Volt valami rendkívül ismerős Világ úr hangjában — de milyen különös gondolat is ez, hiszen pontosan két éve dolgozik neki, naponta

beszélnek, hát persze, hogy ismerős a hangja.

— Most már messze járhatnak.

— Küldjek embereket a rezervátumba?

— Nem ér meg annyi felhajtást. Túl sok jogi bonyodalommal járna, és ennél több szálat én sem tudok kézben tartani ma reggel. Rengeteg időnk van. Jöjjön vissza. Nyakig ülök a találkozó megszervezésében.

— Gondok vannak?

— Most mindenki megpróbálja megmutatni, kinek a farka a legnagyobb. Én indítványoztam, hogy az egész legyen itt. A technikusok Austinban akarják, esetleg San Joséban, a játékosok Hollywoodban, a Sérthetetlenek a Wall Streeten. Mindenki a maga hátsó udvarában szeretné megszervezni. Senki sem enged.

— Tehetek esetleg valamit?

— Még nem. Lesz, amelyikre rámordulok, másokat megcirógatok. Tudja, hogy megy ez.

— Igen, uram.

— Folytassa, Város.

Megszakad a kapcsolat.

Város arra gondol, hogy kommandósokat kellett volna ráküldenie arra a kurva Winnebagóra, vagy alá kellett volna aknáznia az utat, esetleg taktikai atomlövedékkel lőni őket, akkor megtanulták volna azok a rohadékok, hogy itt komoly dolgokról van szó. Mint ahogyan azt egyszer Világ úrtól hallotta, *Mi Lángoló Betűkkel írjuk a jövendőt,* és Város úr most arra gondol, hogy Jézusom, ha most nem vizelhet, az egyik veséjének annyi, mert egyszerűen felrobban, ahogy a papája szokta mondogatni, amikor Város még kisfiú volt és sokat utaztak a sztrádán és a papája mindig azt mondta: „Mindjárt szétdurranok…” — Város úr még most is tisztán hallja a papa recsegő jenki akcentusát — „Ki kell csavarnom a gyíkot, mert mindjárt szétdurranok…”

…és Árnyék érezte, hogy valaki szétfeszíti a tenyerét, egyesével fejti le az ujjait a combcsontról. Már nem kellett vizelnie — az valaki más volt.

Ő a csillagok fényében állt egy sziklás pusztaságban.

Szerda ismét csendre intette. Aztán elindult, és Árnyék követte.

A géppók felől nyikordulás hallatszott és Szerda megtorpant. Árnyék is megállt és várt. A pók oldalán zöld fénynyalábok futottak végig. Árnyék megpróbálta nagyon halkan venni a levegőt.

A történteken tűnődött. Az előbb mintha belepillantott volna valakinek a fejébe. Aztán arra gondolt: *Világ úr hangja. Nekem tűnt ismerősnek. Az az én gondolatom volt, nem Város úré.* Megpróbált rájönni, kinek a hangját hallotta, de nem sikerült.

Majd eszembe jut — gondolta. — *Előbb vagy utóbb úgyis eszembe jut.*

A zöld fények kékre váltottak, aztán pirosra, majd eltompultak, és a pók leereszkedett a fémlábakra. Szerda megindult előre, magányos alak a csillagok fényében, széles karimájú kalapban, tépett, sötét köpönyege szeszélyesen csapkodott a sehonnan sem fújó szélben, botja kopogva verdeste végig az üveges sziklákat.

Amikor a fémpók már csak távoli csillanás volt a csillagfényes éjszakában, messze a hátuk mögött, a pusztaságban, Szerda megszólalt.

— Most már biztonságosan beszélgethetünk.

— Hol vagyunk?

— A kulisszák mögött — felelte Szerda.

— Hogy mondtad?

— Gondolj rá úgy mintha a kulisszák mögött lennél. Mint a színházban. Eltűntünk a közönség szeme elől, és most a díszletek mögött vagyunk. Ez egy rövidebb út.

— Amikor megfogtam azt a csontot, egy fickó fejébe kerültem, akit Városnak hívnak. Az öltönyösökkel van. Utál minket.

— Igen.

— A főnökét Világ úrnak hívják. Nagyon emlékeztetett valakire, de nem tudom, kire. Belepillantottam Város fejébe — vagy benne voltam a fejében. Nem vagyok benne biztos.

— Tudják, merre mentünk?

— Azt hiszem, most fújják le az üldözést. Nem akarnak utánunk jönni a rezervátumba. Egyébként egy rezervátumiba megyünk?

— Talán. — Szerda egy pillanatra megállt, rátámaszkodott a botjára, aztán ment tovább.

— Mi volt az a pókszerű izé?

— A mintázat megtestesülése. Keresőprogram.

— Veszélyesek?

— Ha valaki annyi idős, mint én, mindig a legrosszabbat feltételezi.

Árnyék elmosolyodott.

— Miért, milyen öreg vagy?

— Mint a nyelvem — felelte Szerda. — És néhány hónappal idősebb a fogaimnál.

— Annyira rejtegeted a lapjaidat — mondta Árnyék —, hogy néha nem is tudom, vannak-e lapjaid egyáltalán.

Szerda nem válaszolt, csak felmordult. A dombok egyre meredekebbek lettek.

Árnyék szédült. A csillagok mintha a halántékában meg a mellkasában doboló vérrel lüktettek volna egy ütemre. Amikor leértek a következő domb aljára, megtántorodott, szóra nyitotta a száját, aztán elhányta magát.

Szerda az egyik belső zsebébe nyúlt és egy laposüveget húzott elő.

— Igyál egy kortyot — mondta. — De csak egyet.

A folyadéknak átható illata volt és úgy párolgott szét a szájában, mint a nagyon finom konyak, bár nem volt alkoholíze. Szerda kivette a kezéből a laposüveget és eltette.

— Nem tesz jót a közönségnek, ha a kulisszák mögött találja magát. Ezért vagy rosszul. Gyorsan ki kell jutnunk innen.

Szaporább léptekkel folytatták az útjukat, Szerda elszántan cammogva, Árnyék pedig meg-meginogva, bár az italtól jobban érezte magát. Narancshéj, rozmaringolaj, borsmenta és szegfűszeg íze maradt utána a szájában.

Szerda megmarkolta a karját.

— Arra — mutatott balra, két egyforma, kővé dermedt üvegdombra. — Sétálj át közöttük. Maradj mellettem.

Besétáltak a két sziklahalom közé, és hideg levegő meg vakító napfény csapott Árnyék arcába.

Egy meredek hegyoldalon álltak. Eltűnt a köd, fényes, fagyos nappal volt, makulátlan kék színben izzott az ég. A hegy lábánál kavicsos út kanyargott, és vörös kombi közeledett rajta dülöngélve, mint egy játékautó. A közeli házból fából rakott tűz füstje szállt. Lakókocsi lehetett, amit harminc évvel ezelőtt valaki itt hagyott a domboldalon. Azóta sokat javítgattak és foltozgattak rajta, és imitt-amott még hozzá is építettek.

Amikor az ajtó elé értek, az kinyílt és egy középkorú férfi pillantott ki rájuk metsző pillantással, a szája pedig keskeny volt, mintha késsel vágták volna az arcába.

— Aj, hallottam ám a két fehérről, akik elindultak meglátogatni engem. Két fehér egy Winnebagóval. És azt is hallottam, hogy elvesztek, mert a fehér emberek mindig eltévednek, ha nem raknak tele mindent a tábláikkal. És erre ez a két szánalmas pária itt toporog a küszöbömön. Tudjátok, hogy a lakoták földjén jártok?

— Mióta vagy te lakota, vén zsivány? — kérdezte Szerda. Kabátot meg lehajtható fülű sapkát viselt, és Árnyék alig hitte, hogy az előbb a csillagok fényében még széles karimájú kalap meg tépett köpönyeg volt rajta. — No, Whiskey Jack, én mindjárt éhen halok, a barátom meg most szabadult meg a reggelijétől. Nem akarsz behívni az otthonodba?

Whiskey Jack a hónalját vakargatta. Farmernadrágot hordott meg atlétatrikót, ami olyan szürke volt, mint a haja. A lábán mokaszint viselt és rá sem hederített a hidegre.

— Jól érzem magam itt. Gyertek be, fehér emberek, akik elhagyták a Winnebagójukat.

A lakókocsiban sokkal nagyobb volt a füst, és az asztalnál ült még valaki. Kopott szarvasbőr nadrágot viselt, de cipőt nem. Kéregbarna bőre volt. Szerda elégedettnek tűnt.

— Nohát — mondta —, úgy tűnik, késlekedésünk mégis gyümölcsözőnek bizonyult. Whiskey Jack és Alma Johnny. Két legyet egy csapásra.

Az asztalnál ülő férfi, Alma Johnny Szerdára meredt, aztán benyúlt a két lába közé és rámarkolt az ágyékára.

— Megint nem jött be. Megnéztem, de mindkét golyóm megvan, ippeg ott, ahol lenniük kell. — Árnyékra nézett, és a tenyerét mutatva felemelte a kezét. — A nevem John Chapman. Ne is törődj vele, mit hadovál rólam a főnököd. Seggfej. Mindig is az volt. Mindig is az lesz. Némely ember egyszerűen seggfejnek születik, ennyi az egész.

— Mike Ainsel — mondta Árnyék.

Chapman megdörgölte borostás állát.

— Ainsel — mondta. — Ez nem név. De szükség esetén megteszi. Hogy hívnak?

— Árnyéknak.

— Akkor én is Árnyéknak hívlak. Hé, Whiskey Jack… — de valójában nem azt mondta, hogy *Whiskey Jack,* gondolta Árnyék. Amit ő mondott, az sokkal több szótagból állt. — Hogy állsz az ennivalóval?

Whiskey Jack fakanállal a kezében felemelte a fatüzelésű tűzhelyen rotyogó fekete vasfazék tetejét.

— Lehet enni — mondta.

Négy műanyag tálat vett elő, mindegyiket telemerte és letette őket az asztalra. Kinyitotta az ajtót, kiment és egy műanyag kannát húzott ki a hókupacból. Behozta, és négy nagy poharat töltött tele valamilyen homályos, sárgásbarna itallal. Végül előszedett négy kanalat. Leült a többiek mellé az asztalhoz.

Szerda gyanakodva méregette a poharát.

— Mint a húgy — mondta.

— Még mindig azt iszod? — kérdezte Whiskey Jack. — Ti, fehérek, teljesen hülyék vagytok. — Aztán Árnyék felé fordulva még hozzátette: — A pörkölt vadpulykából van. John hozta az almát.

— Gyenge almabor — mondta John Chapman. — Soha nem hittem a tömény szeszben. Elveszi az ember eszét.

A pörkölt nagyon finom volt, akárcsak az almabor. Árnyéknak kényszerítenie kellett magát, hogy lassítson, megrágja a falatot, és ne csak mohón nyeldesse, de éhesebb volt, mint hitte. Még egy tányérral szedett a pörköltből és töltött a borból.

— Azt csicsergik a verebek, hogy mindenféle emberekkel beszélgetsz és mindenféléket ígérgetsz nekik. Olyanokat hallani, hogy hadiösvényre szólítod az öregeket — szólalt meg John Chapman. Árnyék meg Whiskey Jack elmosogattak, és műanyag edényekbe lapátolták a pörkölt maradékát. Whiskey Jack kitette az edényeket a hóba, majd egy tejesdobozt nyomott a bucka tetejére, hogy később is megtalálja.

— Azt hiszem, szakértő módon és hibátlanul összefoglaltad az eseményeket — mondta Szerda.

— Ők fognak győzni — mondta Whiskey Jack színtelen hangon. — Már győztek is. Ti pedig veszítettetek. Mint a fehérek meg a én népem. A legtöbbször ők nyertek. Amikor veszítettek, egyezségeket kötöttek. Amiket nem tartottak be. Ezért megint ők nyertek. Én nem harcolok még egy vesztes ügyért.

— És te csak ne pislogjál felém — mondta John Chapman —, mert még ha harcolnék is melletted — amit nem fogok —, nem sok hasznomat látnád. Azok a koszlott, patkányfarkú korcsok elhagytak, és úgy megfeledkeztek rólam, mint annak a rendje. — Elhallgatott, aztán azt mondta: „Paul Bunyan". Lassan megcsóválta a fejét, és megismételte, amit az előbb mondott. „Paul Bunyan." Árnyék még soha nem hallott két ennyire ártalmatlan szót ilyen elítélően kiejtve.

— Paul Bunyan? — kérdezte, — Ő mit követett el?

— Hülyeségekkel tömte tele az emberek fejét — mondta Whiskey Jack. Vett egy szálat Szerda cigarettájából, és a két férfi füstölve üldögélt az asztal mellett.

— Mint azok az idióták, akik kitalálják, hogy vigyázniuk kell a kolibrik súlyára, fogazatára vagy valami hasonló ostobaságra, esetleg egyszerűen meg akarják védelmezni a madarakat a cukor veszélyeitől — magyarázta Szerda. — Ezért azzal a kurva cukorpótlóval töltik tele az etetőket. A madarak meg megisszák. Aztán elpusztulnak, mert a kis hasukat ugyan megtöltötték, de az ételben nem volt kalória. Ez az igazi Paul Bunyan. Senki sem mesélt Paul Bunyan-történeteket. Senki nem hitt benne. 1910-ben kitámolygott egy New York-i reklámügynökség ajtaján, és üres kalóriákkal töltötte meg az ország mítoszokra kiéhezett gyomrát.[6]

— Én kedvelem Paul Bunyant — mondta Whiskey Jack. — Egyszer elmentem a Mall of Americába és felültem a Paul Bunyan-hullámvasútra, még jó néhány évvel ezelőtt. Amikor felérsz a legtetejére, megpillantod az öreg hatalmas arcképét, aztán mész is lefelé. Placcs. Nekem nincsen vele bajom. Engem nem zavar, hogy létezett, mert nem vágta ki a fákat. De még az sem olyan jó, mintha fákat ültetett volna. Az jobb.

— Ezt jól megmondtad — jegyezte meg Johnny Chapman.

Szerda füstkarikát fújt. A karika a levegőben lebegett, csápokra és fodrokra foszlott szét, aztán eltűnt.

— A fenébe, Whiskey Jack, nem erről van szó, és ezt te is tudod.

— Nem segítek neked — felelte Whiskey Jack. — Ha szétrúgják a seggedet, gyere vissza nyugodtan, és ha még mindig itt vagyok, megint kapsz tőlem enni. A legjobb kaját errefelé.

— A többi lehetőség rosszabb — mondta erre Szerda.

— Fogalmad sincs arról, mi a többi lehetőség — felelte Whiskey

Jack. Aztán Árnyékra nézett. — Vadászol, igaz? — Hangja rekedt volt a füsttől meg a cigarettától.

— Dolgozom — mondta Árnyék.

Whiskey Jack megrázta a fej ét.

— De vadászol valamire — mondta. — Rendezni akarsz egy tartozást.

Árnyék Laura kék ajkára gondolt, meg a kezét mocskoló vérre, és bólintott.

— Hallgass ide. A róka volt itt először, és az ő testvére volt a farkas. Róka azt mondta, az emberek örökké fognak élni. Ha meghalnak, haláluk nem tart sokáig. Farkas azt mondta, nem, az emberek meghalnak, mert meg kell halniuk, minden élőnek meg kell halnia, különben elszaporodnak és elborítják a világot, felfalják a lazacokat, a karibut meg a bölényeket, az összes tököt meg a kukoricát. Aztán egy napon meghalt Farkas, és azt mondta a Rókának, gyorsan, add vissza az életemet. És Róka azt felelte, nem, a holtak maradjanak csak holtak. Meggyőztél. És amikor ezt mondta, zokogott. De kimondta, és ezt így is gondolta. Most Farkas uralkodik a halottak világában, Róka pedig a nap és a hold fényében él, és még mindig gyászolja a testvérét.

— Ha nem szállsz be, hát nem szállsz be — szólt közbe Szerda. — Megyünk tovább.

Whiskey Jack arca szenvtelen maradt.

— A fiatalemberrel beszélgetek — mondta. — Rajtad már nem segíthetek. Rajta még igen. — Visszafordult Árnyékhoz. — Meséld el az álmodat.

— Koponyákból rakott tornyon kapaszkodtam felfelé — mondta neki Árnyék. — Hatalmas madarak repkedtek felette. Villámok cikáztak a tollaik között. Megtámadtak. A torony összedőlt.

— Mindenki álmodik — mondta Szerda. — Indulhatunk végre?

— Nem mindenki álmodik a Vakinjanról, a mennydörgés madaráról — mondta Whiskey Jack. — A visszhangjait még itt is érezni lehetett.

— Én mondtam — jegyezte meg Szerda. — Jézusom.

— Nyugat-Virginiában él egy fészekaljnyi mennydörgésmadár — mondta Chapman lustán. — Néhány nőstény meg egy öreg, magányos hím. Tudok egy tojó párról azon a vidéken, amit Franklin államának hívtak akkoriban, de szegény Benről végül nem neveztek el államot. Valahol Kentucky és Tenessee között van. Persze még a régi szép időkben sem akadt belőlük túl sok.

Whiskey Jack kinyújtotta a kezét, ami vörös volt, mint az agyag, és gyengéden megérintette Árnyék arcát.

— Ajj — mondta. — Így igaz. Ha becserkészel egy mennydörgésmadarat, visszahozhatod az asszonyodat. De ő a farkasé,

a halott világban, nem szabadna a földön járnia.

— *Honnan tudod?* — kérdezte Árnyék. Whiskey Jack ajka meg sem moccant.

— Mit hallottál a bölénytől?

— Hogy higgyek.

— Jó tanács. Megfogadod?

— Igen. Azt hiszem. — Szavak nélkül beszélgettek, nem mozdult a szájuk, nem hallatszott a hangjuk. Árnyék nem tudta, mit lát ebből a másik két férfi: vajon ők ketten most mozdulatlanul állnak egy szívdobbanásnyi ideig, sőt talán csak a szívdobbanás töredékéig?

— Ha megtaláltad a törzsedet, látogass el hozzám — mondta Whiskey Jack. — Segíthetek.

— Így teszek.

Whiskey Jack leeresztette a kezét. Aztán Szerda felé fordult.

— Visszamész a Ho Csankért?

— A miért?

— *Ho Csank.* A winnebago indiánok nevezik így magukat.

Szerda megrázta a fejét.

— Túl rizikós. Problémás lehet visszahozni onnan. Keresni fogják.

— Lopott?

Szerda megbántottnak tűnt.

— Véletlenül sem. A papírok a kesztyűtartóban vannak.

— És a kulcsok?

— Nálam — mondta Árnyék.

— Az unokaöcsémnek, Harry Kék Szajkónak van egy 81-es Buickja. Miért nem adod nekem a lakókocsid kulcsait? Cserébe megkapod az ő autóját.

— Miféle csere ez? — Szerda komolyan dühbe gurult. Whiskey Jack vállat vont.

— Tudod, milyen nehéz lesz visszahozni a kocsidat onnan, ahol hagytad? Szívességet teszek neked. Kell vagy nem? Engem nem érdekel. — Ezzel összeszorította sebhelyvékony ajkát.

Szerda dühösnek látszott, aztán a haragot lehangoltság váltotta fel.

— Árnyék, add oda a kulcsokat ennek az embernek. — Árnyék átnyújtotta a kulcsokat Whiskey Jacknek.

— Johnny — mondta Whiskey Jack —, elkísérnéd őket Kék Szajkóhoz? Mondd meg neki, hogy azt üzenem, adja oda nekik a kocsiját.

— Örömmel — felelte John Chapman.

Felállt, az ajtóhoz sétált, felemelt a földről egy zsákvászon hátizsákot, kinyitotta az ajtót és kisétált. Árnyék meg Szerda követték. Whiskey Jack megállt az ajtóban.

— Hé — szólt oda Szerdának. — Te ne gyere ide vissza. Nem

látlak itt szívesen.

Szerda az ég felé emelte a mutatóujját.

— Dugd fel — mondta nyájasan.

Elindultak lefelé a hóban, és sorban átkecmeregtek a szélfújta torlaszokon. Chapman ment elöl, meztelen lába vörös volt a ropogósra fagyott hótól.

— Nem fázik? — kérdezte Árnyék.

— A feleségem csoktó indián volt — felelte Chapman.

— És megtanította azokra az ősi praktikákra, amik megvédik a hidegtől?

— Francokat. Teljesen hülyének tartott — mondta Chapman. — Mindig azt hajtogatta, hogy „Johnny, hát mér' nem veszel fel végre egy csizmát?" — A lejtő egyre meredekebb lett, és kénytelenek voltak szüneteltetni a beszélgetést. Botladozva, csúszkálva mentek lefelé, a nyírfák törzsébe kapaszkodtak, nehogy elessenek. Amikor kissé lankásabbá vált a terep, Chapman folytatta. — Persze meghalt már. Azt hiszem, hogy amikor meghalt, kissé megőrültem. Bárkivel megtörténhet. Akár veled is. — Rácsapott Árnyék karjára. — Jézus és Jehosafát, te aztán nagy legény vagy.

— Azt mondják — felelte Árnyék.

Körülbelül fél órán át araszoltak lefelé a hegyről, míg a végén elérték a lábánál kacskaringózó-kavicsos utat, és elindultak a fentről látott épületcsoport felé.

Autó lassított mellettük, aztán megállt. A kormánynál ülő nő áthajolt a másik ablakhoz, letekerte, és kiszólt nekik:

— Hé, fiúk, elvigyem magukat?

— Ez nagyon kedves öntől, asszonyom — mondta Szerda. — Egy Harry Kék Szajkó nevű urat keresünk.

— Biztosan lent van a szórakoztató központban — felelte a nő. Árnyék úgy tippelte, hogy a negyvenes évei körül járhatott. — Szálljanak be.

Beszálltak. Szerda az anyósülésre ült, Johnny Chapman meg Árnyék hátra. Árnyéknak alig fért el a lába, de azért megtett minden tőle telhetőt. A kocsi nagyot rándult, aztán megindult a kavicsos úton.

— Szóval honnan jönnek? — kérdezte a nő.

— Egy barátunkat látogattuk meg — felelte Szerda.

— Fent a hegyen — tette hozzá Árnyék.

— Milyen hegyen? — kérdezte a nő.

Árnyék hátrafordult, és kinézett a koszos hátsó ablakon át a hegyre. De semmilyen hegyet nem látott: nem volt ott semmi, csak a síkság felett lebegő felhők.

— Whiskey Jack — mondta.

— Aha — bólintott a nő. — Mi Inktominak nevezzük errefelé. Szerintem ugyanarról beszélünk. A nagyapám jó kis történeteket

mesélt róla. Persze a legjobbak eléggé trágárak voltak. — Ráhajtottak egy buckára. A nő átkozódott. — Jól vannak ott hátul?

— Igen, asszonyom — felelte Johnny Chapman. Két kézzel kapaszkodott az ülésbe.

— Rezervátumi út — mondta a nő. — Megszokja az ember.

— Mindegyik ilyen? — kérdezte Árnyék.

— Eléggé — mondta a nő. — A környéken az összes ilyen. És ne jöjjön nekem azzal, hogy mi van azzal a sok pénzzel, amit a kaszinók termelnek, mert ki az a bolond, aki kijönne ide, a semmi közepére kaszinózni? Abból a pénzből nem sok jut el hozzánk.

— Sajnálom.

— Ne sajnálja. — Recsegve-ropogva sebességet váltott. — Tudja, hogy a környék fehér népessége folyamatosan csökken? Ha elindul valamerre, végig kísértetvárosokat talál. Miért is maradnának a farmokon, ha egyszer meglátták a tévében, milyen a világ? És egyébként sem éri meg gazdálkodni errefelé, ezeken a terméketlen területeken. Elvették a földjeinket, letelepedtek, most meg elmennek. Délre. Nyugatra. Ha elég sokat várunk, talán mind elmennek New Yorkba, Miamiba meg Los Angelesbe, és harc nélkül visszaszerezhetjük az ország középső részét.

— Sok szerencsét — mondta Árnyék.

Kék Szajkót a szórakoztató központban találták meg, a biliárdasztalnál, ahol trükkös lövésekkel próbált lenyűgözni egy csapatnyi fiatal lányt. Jobb kézfejére egy kék szajkót tetováltak, a jobb fülében pedig egy csomó fülbevaló lógott.

— Hó hóka, Harry Kék Szajkó — mondta John Chapman.

— Húzz a picsába, te mezítlábas, bolond fehér kísértet — mondta Kék Szajkó társalgási hangnemben. — A frászt hozod rám.

A terem túlsó végében idősebb férfiak ültek, és kártyáztak vagy beszélgettek. A fiatalabbak, akik annyi idősek lehettek, mint Kék Szajkó, a sorukra vártak a biliárdasztalnál. Az asztal nagy volt és széles, az egyik oldalán felhasadt a zöld posztó, amit ezüstszürke szigetelőszalaggal ragasztottak meg.

— Üzenetet hoztam a nagybátyádtól — mondta Chapman zavartalanul. — Azt üzeni, add oda a kocsidat ennek a két embernek.

A csarnokban harminc, sőt talán negyven ember lehetett, és most mindannyian elszántan meredtek a lapjaikra, a lábukra, a körmük hegyére, és buzgón próbáltak úgy tenni, mint akik nem hallanak semmit.

— Nem a nagybátyám.

A teremben állt az áporodott cigarettafüst. Chapman szélesen elmosolyodott, közszemlére téve a legcsúnyább fogazatot, amit Árnyék emberi szájban valaha is látott. — Elmondanád ezt neki is? Az mondja, te vagy az egyetlen oka, amiért még a lakoták között van.

— Whiskey Jack sok mindent mond — felelte Kék Szajkó ingerülten.

De ő sem azt mondta, hogy *Whiskey Jack*. Majdnem ugyanazt, de kicsit másképpen hangzott: *Wisakedjak,* gondolta Árnyék. Ez az a név. Egyáltalán nem Whiskey Jack.

— Igen — közölte Kék Szajkóval. — Többek között azt is mondta, hogy elcserélhetjük a Winnebagónkat a Buickodra.

— Semmilyen Winnebagót nem látok.

— Majd elhozza neked — mondta John Chapman. — Te is tudod.

Harry Kék Szajkó megpróbálkozott egy trükkös lövéssel, de elrontotta. Kicsit remegett a keze.

— Nem vagyok a vén róka unokatestvére — mondta. — Bárcsak ne mondogatná ezt mindenkinek.

— Jobb egy élő róka, mint egy halott farkas — szólt közbe Szerda olyan mély hangon, hogy az szinte morgásnak hangzott. — Nos, hajlandó vagy eladni nekünk az autódat?

Harry Kék Szajkó jól láthatóan megborzongott.

— Persze — mondta. — Persze. Csak vicceltem. Sokat viccelek, az már igaz. — Letette a dákót az asztalra, és levett egy vastag dzsekit az ajtó melletti fogason lógó sok egyforma dzseki közül. — Először hadd hordjam ki a szarságaimat a tragacsból.

Közben mindvégig úgy pislogott Szerda felé, mintha biztosra venné, hogy az öregember bármelyik pillanatban felrobbanhat.

Harry kocsija száz méterrel odébb parkolt. Menet közben elsétáltak egy meszelt falú, kicsi katolikus templom előtt, ahol egy papi gallért viselő férfi bámulta őket az ajtóból. Úgy szívta a cigarettáját, mint aki nem is élvezi.

— Szép jó napot, atyám! — kurjantott felé Johnny Chapman, de a galléros férfi nem válaszolt. Eltaposta a cigarettáját, felvette a csikket a földről, az ajtó melletti vödörbe dobta és bement.

Kék Szajkó kocsijáról hiányoztak a visszapillantó tükrök, és Árnyék még az életben nem látott ilyen kopott gumikat: mindegyik tökéletesen sima volt és fekete. Harry közölte velük, hogy a kocsi zabálja az olajat, de ameddig töltik bele, a világ végéig gurulni fog, már ha meg nem áll.

Harry telepakolt egy fekete szemeteszsákot a szarságaival (közte több lecsavarható kupakos, olcsó sörrel, aminek még lötyögött az alján valamennyi, fóliába csavart kannabiszmaradékkal, amit meglehetősen ügyetlenül próbáltak elrejteni a hamutartóban, egy bűzös borz farkával, kéttucat country- meg western-kazettával, illetve a *Stranger in a Strange Land* című könyv megsárgult, kopott példányával).

— Bocs az előbbi cseszegetésért — mondta Harry Szerdának, amikor átnyújtotta a kulcsokat. — Nem tudja, mikor kapom meg a Winnebagót?

— A nagybátyádat kérdezd. Ő a kibaszott autókereskedő, nem én — mordult fel Szerda.

— Wisakedjak *nem* a nagybátyám — mondta Harry Kék Szajkó. Felmarkolta a fekete szemeteszsákot, bement a legközelebbi házba és becsukta az ajtót. Johnny Chapmant Sioux Fallsben tették ki, egy bioélelmiszert árusító bolt előtt. Szerda meg sem szólalt útközben. Sötét hangulatban volt, amióta csak Whiskey Jacktől eljöttek.

St. Paul mellett, egy családi étteremben Árnyék belelapozott az újságba, amit valaki az asztalon felejtett. Rápillantott a főoldalra, rápillantott még egyszer, aztán megmutatta Szerdának.

— Ezt nézd meg — mondta.

Szerda sóhajtott, majd az újságra nézett.

— Igazán örülök — közölte —, hogy a légiirányítók sztrájk nélkül meg tudtak egyezni a vitás kérdésekben.

— Nem arra gondoltam — mondta Árnyék. — Nézd. A dátum szerint február tizennegyedike van.

— Boldog Valentin-napot!

— Tehát elindultunk január, mikor is, huszadikán, huszonegyedikén. Nem nagyon követtem az idő múlását, de január harmadik hete lehetett. Mindent összevetve három napot utazhattunk. Akkor hogyan lehet február tizennegyedike?

— Mert majdnem egy hónapig gyalogoltunk — felelte Szerda. — A Puszta Földeken. A kulisszák mögött.

— Ezt nevezem útrövidítésnek — mondta Árnyék.

Szerda eltolta maga elől az újságot.

— A seggfej Almamag Johnny meg az ő Paul Bunyanja. A valóságban Chapmannek tizennégy almáskertje volt. Több ezer hektáron gazdálkodott. Igen, valóban gondoskodott róla, hogy béke legyen a nyugati határvidéken, de ezen kívül egyetlen igaz történetet nem hallhatsz felőle, azt leszámítva, hogy egyszer tényleg megbuggyant egy kissé.[7] De nem számít. Ahogy az újságok mondják, ha az igazság nem elég, hozd le a legendát. Ennek a országnak szüksége van a legendáira. És ebben már maguk a legendák sem hisznek.

— De te látod, mi folyik itt.

— Nekem már leáldozott. Ki a faszt érdekel, mi van velem?

Árnyék erre azt mondta lágyan:

— Isten vagy.

Szerda szúrós pillantást vetett rá. Már majdnem mondott valamit, aztán visszasüppedt a székébe, és az étlapot kezdte tanulmányozni.

— És? — mondta végül.

— Istennek lenni jó dolog — mondta Árnyék.

— Tényleg? — kérdezte Szerda, és ez alkalommal Árnyék volt az, aki elfordította a fejét.

Huszonöt mérföldre Lakeside-tól, egy benzinkút mosdójának a falán Árnyék megpillantott egy házilag készített, fénymásolt hirdetményt: Alison McGovern fekete-fehér fotója volt rajta, felette egy kézzel írott kérdés: *Láttál engem?* A fényképet az iskolai évkönyvből fénymásolhatták ki: egy magabiztosan mosolygó, kék fogszabályzós kislányt ábrázolt, aki állatokkal szeretne foglalkozni, ha nagy lesz.

Láttál engem?

Árnyék vett egy Snickerst, egy üveg vizet, meg a *Lakeside News* legutóbbi számát. A címlapsztorit Marguerite Olsen írta, a fényképen egy fiú meg egy idősebb férfi állt a befagyott tavon, egy sufniszerű, jégre épített lékhalászkuckó mellett, és egy nagy halat tartottak a kezükben. Mosolyogtak. *Rekordméretű halat fogott apa és fia — folytatás a harmadik oldalon.*

Szerda vezetett. — Olvass fel nekem valami érdekeset — mondta.

Árnyék megfontoltan lapozgatva áttanulmányozta az újságot, de nem talált semmi érdekeset.

Szerda a garázsfeljárónál tette ki Árnyékot. A feljárón gubbasztó füstszínű macska alaposan megbámulta, de amikor meg akarta simogatni, elmenekült.

Árnyék megállt a teraszon, a lakásajtó előtt és lenézett a tóra, amit imitt-amott zöld meg barna lékhalászkunyhók pettyeztek. A legtöbb mellett autó is állt. A híd közelében a vén, zöld roncs állt a jégen, pontosan úgy, mint az újságban.

— Március huszonharmadika — közölte Árnyék bátorítóan a ronccsal. — Délelőtt negyed tíz körül. Meg tudod csinálni.

— Esélytelen — szólalt meg egy női hang. — Április harmadika. Este hat. Aznap enged fel a jég. — Árnyék elmosolyodott. Marguerite Olsen síruhát viselt. A terasz túlsó végén töltögette a madáretetőket.

— Olvastam a cikkét a Lakeside Newsban.

— Izgalmas, mi?

— Hát, inkább oktató jellegű.

— Már azt hittem, vissza sem jön — mondta a nő. — Jól eltűnt, mi?

— A nagybátyámnak szüksége volt rám — felelte Árnyék. — Úgy elszaladt az idő, szinte észre sem vettük.

A nő betette az utolsó faggyúkockát a ketrecbe, majd egy műanyag tejesflakonból korpát öntött a hálós etetőbe. A közeli fenyőfán türelmetlen csipogtak az olívazöld télikabátjukat viselő tengelicék.

— Az újságban nem találtam semmit Alison McGovernről.

— Nem tudtunk mit írni. Még mindig nem találták meg. Elterjedt a pletyka, hogy valaki látta Detroitban, de mint kiderült, vaklárma volt.

— Szegény kislány.

Marguerite Olsen visszacsavarta a kupakot a kannára.

— Remélem, meghalt — mondta tárgyilagosan.

Árnyék teljesen megdöbbent.

— Miért?

— Mert a többi lehetőség sokkal rosszabb.

A tengelicék zaklatottan ugrándoztak a fenyőfa ágán, és türelmetlenül várták, hogy végre eltűnjenek onnan az emberek.

Nem Alisonról beszélt — gondolta Árnyék. — *Hanem a sajátfiáról. Sandyről. Hiányzik Sandy* — mondta valaki nem is olyan régen. Ki volt az?

— Jót beszélgettünk — mondta.

— Igen — mondta a nő. — Szerintem is.

A február maradéka kurta, szürke napok gyors sorozatává olvadt össze. Voltak napok, amikor havazott, voltak napok, amikor nem. Kezdett enyhülni az idő, olykor fagypont fölé emelkedett a hőmérséklet. Árnyék a lakásban maradt, de lassan úgy érezte magát, mint akit börtönbe zártak, így hát amikor Szerdának nem volt rá szüksége, sétákra indult a környéken.

A nap nagy részét sétálással töltötte, és hosszú vándorutakat tett a város környékén. Magányos barangolása során eljutott a nemzeti park határáig északon meg nyugaton, délen pedig tehénlegelőkbe és kukoricamezőkbe ütközött. Végigment a helyi túraösvényen, elhagyatott síneken és hátsó dűlőutakon bandukolt. Olykor még a befagyott tavon is átkelt, az északi partról a délire. Néha találkozott helybéliekkel, téli kirándulókkal vagy kocogókkal, és ilyenkor integetett nekik, üdvözölte őket. Az esetek nagy részében senkit sem látott, csak varjakat meg tengelicéket, nagy ritkán egy elütött oposszumot vagy mosómedvét falatozó sólymot. Egy emlékezetes alkalommal végignézte, hogyan fog egy sas ezüstös pikkelyű halat a peremén befagyott, de középen szabadon zubogó White Pine-folyóból. A hal vadul ficánkolt a sas karmai között, pikkelyén a déli nap sugarai csillogtak. Árnyék elképzelte, mi lenne, ha a hal kiszabadulna és elúszna az égen, aztán komoran elmosolyodott.

Rájött, hogy ha sétál, nem kell gondolkodnia, és ez tökéletesen megfelelt neki — ha gondolkodni kezdett, elméje olyan helyekre kalandozott, amelyek felett nem volt hatalma, ahol kényelmetlenül érezte magát. A kimerültség sokkal jobb volt. Amikor teljesen kifáradt, a gondolatai nem tértek vissza Laurához, a különös álmokhoz, esetleg olyan dolgokhoz, amelyek nem léteztek vagy nem létezhettek. Amikor séta után hazatért, azonnal elaludt és nem álmodott.

A főtéren, George Borbélyüzletében összefutott Chad Mulligan seriffel. Árnyék mindig sokat várt a fodrászoktól, de azok soha nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. Minden hajvágás után

többé-kevésbé ugyanúgy nézett ki, mint előtte, csak rövidebb volt a haja. A szomszédos székben ülő Chadet meglepően aggasztotta, milyen lesz a külseje. Amikor a fodrász végzett, a seriff komoran a tükörképe szemébe nézett, mintha mindjárt megbírságolná gyorshajtásért.

— Jól néz ki — mondta neki Árnyék.

— Akkor is ezt mondaná, ha nő lenne?

— Szerintem igen.

Átsétáltak a téren Mabel büféjébe, és rendeltek két bögre forró csokoládét.

— Hé, Mike — mondta Chad. — Nem gondolt még rá, hogy belépjen a rendőrséghez?

Árnyék vállat vont.

— Nem mondhatnám — felelte. — Szerintem egy csomó dolgot tudni kell hozzá.

Chad a fejét csóválta.

— Tudja, mi egy ilyen városban a rendőri munka legfontosabb része? Higgadtnak maradni. Ha történik valami, ha valaki ordítani kezd magával, mindenféle ocsmányságokat vág a fejéhez, akkor tudnia kell azt mondani, hogy az egész csak egy félreértés, és ha mindenki megőrzi a nyugalmát, maga majd elintézi a dolgot. És ezt komolyan kell gondolnia.

— És ezután elintézem a dolgot?

— Legtöbbször ez azt jelenti, hogy megbilincseli őket. De igen, ahogyan tudja, elintézi. Szóljon, ha be akar lépni. Éppen embereket keresünk. És pont olyanokra gondoltunk, mint maga.

— Nem felejtem el. Ha már nem kell segítenem a nagybátyámnak.

Belekortyoltak a forró csokiba.

— Mondja, Mike — szólalt meg Mulligan —, maga mit tenne, ha lenne egy távoli rokona, egy nő. Tegyük fel, özvegy. És elkezdené hívogatni magát.

— Mármint?

— Telefonon. Nem itt lakik. Messze innen. — A seriff arcán két piros folt tűnt fel. — Tavaly találkoztunk egy családi esküvőn. Akkoriban még volt férje, vagyis élt még a férje, és egyébként rokon. Nem közvetlen rokon. Nagyon távoli.

— Tetszik magának?

A férfi elpirult.

— Nem is tudom.

— Akkor másképpen teszem fel a kérdést. Maga tetszik neki?

— Hát, mondott pár dolgot, amikor felhívott. Nagyon csinos nő.

— És… mit fog tenni?

— Esetleg meghívhatnám ide. Nem? Végül is mondott olyasmit, hogy szívesen meglátogatna.

— Mindketten felnőtt emberek. Én azt mondom, hajrá.

Chad bólintott, elvörösödött, aztán megint bólintott.

Árnyék lakásában hallgatott a telefon. Nem jutott eszébe senki, akit felhívhatott volna. Egyszer, késő éjjel felemelte a kagylót, belehallgatott, és biztos volt benne, hogy a szél zúgását hallja, meg egy távoli beszélgetés foszlányait, ami túl halk volt és nem értette rendesen. „Halló” — szólt bele a telefonba. — „Van ott valaki?” — kérdezte, de nem kapott választ, bár hirtelen csend lett, és valahol nevetés harsant, olyan messze, olyan halkan, hogy nem is volt biztos benne, hallotta-e egyáltalán.

A következő néhány hétben többször elkísérte Szerdát.

Egyszer egy kunyhó konyhájában üldögélt Rhode Islanden, míg Szerda az elsötétített hálószobában vitatkozott egy nővel, aki nem volt hajlandó felkelni, és az arcát sem mutatta meg egyiküknek sem. A hűtő polcán két műanyag zacskó volt, az egyikben tücsköket, a másikban új szülött egerek tetemét tartották.

Egy seattle-i rockklubban végignézte, amint Szerda megpróbálja túlkiabálni a zenekar dübörgését, és üdvözlő szavakat ordít egy rövid, vörös hajú, kék spirálokkal kitetovált lány fülébe. A beszélgetés eredményes lehetett, mert Szerda elégedetten vigyorogva távozott.

Öt nappal később egy bérelt autóban várta Szerdát, aki bosszús arccal sétált ki egy dallasi irodaházból. Beült, bevágta az ajtót és egy darabig meg sem szólalt, csak haragtól vörös arccal ült az ülésen.

— Indulj — szólalt meg végül. — Seggfej albánok — tette hozzá. — Nem mintha bárkit is érdekelnének.

Három nappal később Boulderbe repültek, ahol kellemes ebéden vettek részt öt fiatal japán hölgy társaságában. Mindvégig udvarias megjegyzéseket váltottak, és amikor távoztak, Árnyék azt sem tudta eldönteni, egyáltalán megegyeztek-e valamiben. Szerda viszont egészen jókedvűnek látszott.

Kezdte várni a napot, amikor visszatérhet Lakeside-ba. Ott nyugalmas volt az élet, szívesen látták, és ezt kezdte egyre jobban megbecsülni.

Azokon a reggeleken, amikor nem sofőrködött, áthajtott a hídon és leparkolt a főtéren. Két pástétomot vett Mabelnél: az egyiket ott helyben megette és utána ivott egy kávét. Ha valaki ott felejtette az újságot, elolvasta, bár annyira soha nem érdekelték a külvilág hírei, hogy magától vegyen egyet.

A másik pástétomot papírba csomagolva magával vitte és megette ebédre.

Az egyik reggel az *USA Today*t olvasta, amikor Mabel lépett az asztalhoz.

— Hé, Mike. Ma merre megy?

Halványkék volt az ég. A reggeli köd már felszállt és deres hártyát hagyott a fatörzseken.

— Nem tudom — mondta Árnyék. — Talán megint végigmegyek a gyalogösvényen.

A nő újratöltötte a kávéspoharát.

— Járt már kelet felé, a Q úton? Arrafelé nagyon szép a táj. Az a kis utca lesz az, ami a Huszadik sugárútról indul, a szőnyegbolt mellett.

— Nem. Még nem jártam arrafelé.

— Hát — mondta a nő — pedig nagyon szép.

Rendkívül szép volt. Árnyék letette a kocsit a város határában, aztán elindult az út szélén. A szélfútta vidéki út a várostól keletre magasodó dombok között kanyargott. A dombokat csupasz juharfák, csontfehér nyírfák és sötét fenyők borították.

Valahol a nyomába szegődött egy sötét kismacska. Szürke bundája volt és fehér zoknija. Árnyék odasétált a macskához. Az nem futott el.

— Szia, macska — mondta neki fesztelenül.

A macska félrehajtotta a fejét és végigmérte smaragdszín szemével. Aztán fújt — nem a férfira, hanem valamire az út túloldalán, de Árnyék nem látta, mi az.

— Nyugi — mondta a macskának. Az állat átsurrant az úton és eltűnt a lábon maradt kukoricaszárak között.

A következő kanyarban apró temetőre bukkant. A sírkövek viharvertek voltak, bár néhány mellett friss virágcsokrot látott. A temető körül nem volt fal, sem kerítés, csak a kortól és a jégtől meggyötört alacsony eperfák jelezték, hol húzódik a határvonal. Árnyék átlépett az út mellé kotort hókupacon és a latyakon. A bejáratot két kőoszlop jelölte, de kapu nem volt. A két kapuoszlop között besétált a temetőbe.

Körbesétált a sírok között és szemügyre vette a sírköveket. Egyik feliraton sem szerepelt 1969-nél újabb dátum. Lesöpörte a havat egy stabilnak látszó gránitangyalról és lekucorodott mellé.

Előhúzta a zsebéből a papírba csavart csomagot és kivette belőle a pástétomot. Tört egy darabot a tetejéből: az étel gőzölgött a hideg levegőben. És nagyon jó illata volt. Beleharapott.

Valami moccant mögötte a bozótban. Először azt hitte, a macska az, de aztán parfüm illata csapott az orrába, a parfüm illatán pedig átsejlett a rothadás szaga.

— Ne nézz rám, kérlek — szólalt meg a nő a háta mögött.

— Helló, Laura — mondta Árnyék.

A nő hangja óvatos volt, sőt talán egy picit riadt is.

— Szia, kutyuskám — mondta.

Árnyék tört a pástétomból.

— Kérsz egy kicsit? — kérdezte.

A nő most közvetlenül a háta mögött állt.

— Nem — felelte. — Edd csak meg. Én már nem eszem ennivalót.

Árnyék ette tovább a pástétomot. Finom volt.

— Szeretnék rád nézni — mondta.

— Nem vagyok szép látvány — mondta a nő.

— Kérlek.

A nő kilépett a kőangyal mögül. Árnyék szemügyre vette a napfényben. Volt, ami változott rajta, és volt, ami nem. A szeme nem változott, sem bíztató, gunyoros mosolya. És nyilvánvalóan eléggé régen meghalt már. Árnyék végzett a pástétommal. Felállt, kiszórta a morzsákat a zacskóból, aztán összehajtogatta a papírt és eltette a zsebébe.

A cairói halottasházban eltöltött időnek köszönhetően valahogy nem zavarta annyira Laura társasága. Nem tudta, mit kellene mondania.

A nő hideg keze Árnyék kezére csúszott és gyengéden megszorította. Árnyék érezte, hogyan ver a saját szíve a mellkasában. Félt, és leginkább az riasztotta meg, milyen normálisnak is tűnt ez az egész. Olyan jó érzés volt a felesége mellett állni, hogy szívesen elácsorgott volna itt örökké.

— Hiányzol — vallotta be.

— Itt vagyok — mondta a nő.

— Ilyenkor hiányzol a legjobban. Amikor itt vagy. Amikor nem állsz mellettem, amikor csak egy kísértet vagy a múltból, álom egy másik életből, akkor könnyebb.

A nő megszorított az ujjait.

— Hát — mondta Árnyék. — Milyen a halál?

— Kemény — mondta a nő. — Nem akar véget érni.

Laura Árnyék vállára hajtotta a fejét. Ez majdnem sok volt neki.

— Van kedved sétálni egyet? — kérdezte.

— Persze. — A nő Árnyékra mosolygott: ideges, féloldalas mosoly egy halott arcon.

Kisétáltak az apró temetőből, és kézen fogva elindultak vissza, a város felé.

— Hol voltál? — kérdezte a nő.

— Itt — felelte a férfi. — Nagyrészt.

— Karácsony óta — mondta Laura — mintha elveszítettelek volna. Néha tudtam, merre jársz, néhány óráig, néhány napig. Éreztelek. Aztán megint eltűntél.

— Ebben a városban voltam — mondta Árnyék. — Rendes kis város.

— Ó — mondta a nő.

Már nem azt a kék kosztümöt viselte, amiben eltemették. Most több réteg pulóver volt rajta, hosszú, sötét színű szoknya, és magas szárú, burgundivörös csizma. Ez utóbbit Árnyék meg is dicsérte.

Laura félrehajtott fejjel nézett rá. Aztán elmosolyodott.

— Hát nem szép? Chicagóban bukkantam rá, egy nagy cipőáruházban.

— És mi szél hozott ide Chicagóból?

— Ó, onnan már régen eljöttem. Dél felé tartottam. Zavart a hideg. Azt hihetnéd, hogy örültem neki. De attól tartok, ha meghalsz, másként állsz a dologhoz. Nem érzel hideget, egyszerűen nem érzel semmit, és azt hiszem, a halottak egyedül a semmitől félnek. Texasba akartam menni. Galvestonban akartam tölteni a telet. Azt hiszem, gyerekkoromban Galvestonban teleltünk.

— Szerintem nem — mondta Árnyék. — Ezt még sohasem említetted.

— Nem? Akkor valaki más volt. Nem tudom. Emlékszem a sirályokra — kenyeret hajigáltam nekik, annak a több száz sirálynak, mert az egész eget elborították a sirályok, csapkodtak a szárnyukkal, és a levegőben kapták el a kenyérdarabokat. — Elhallgatott. — Ha nem én láttam, akkor valaki más volt az — mondta aztán.

A sarkon felbukkant egy autó. A sofőr intett nekik. Árnyék visszaintegetett.

Bámulatosan normális dolognak tűnt a feleségével sétálgatni.

— Ez jó — mondta Laura, mintha a gondolataiban olvasott volna.

— Igen — mondta Árnyék.

— Amikor megéreztem a hívást, sietnem kellett. Éppen megérkeztem Texasba.

— Hívást?

A nő az arcába nézett. A nyakában megcsillant az arany pénzdarab.

— Olyan volt, mint egy hívás — mondta. — Egyszer csak eszembe jutottál. Hogy mennyire szeretnélek látni. Mint egy mohó étvágy.

— Szóval tudtad, hogy *itt* vagyok?

— Igen. — A nő megtorpant. Elfintorodott, és elkékült ajkába harapott. Oldalra hajtotta a fejét. — Igen. Hirtelen tudtam. Azt hittem, te hívsz, de akkor nem te voltál az, ugye?

— Nem.

— Nem akartál látni.

— Nem erről van szó — mondta Árnyék tétovázva. — Nem. Nem akartalak látni. Túlságosan fáj.

A lábuk alatt ropogott a hó és gyémántként szikrázott a napfényben.

— Nehéz dolog lehet nem élni — mondta Laura.

— Mármint nehezen viseled, hogy meghaltál? Nézd, rá fogok jönni, hogyan tudlak visszahozni, mármint rendesen. Szerintem jó úton járok…

— Nem — mondta a nő. — Vagyis nagyon köszönöm. És

remélem, hogy tényleg képes leszel rá. Sok rosszat elkövettem… — Megrázta a fejét. — De én rólad beszéltem.

— Én élek — mondta Árnyék. — Nem haltam meg. Emlékszel?

— Nem haltál meg — mondta a nő. — De szerintem nem is élsz. Nem igazán.

Ennek a beszélgetésnek nem kellene így alakulnia — gondolta Árnyék. — *Semminek sem kellene így alakulnia.*

— Szeretlek — mondta Laura szenvtelenül. — Te vagy az én kutyuskám. De amikor tényleg meghalsz, sokkal tisztábban látod a dolgokat. Olyan, mintha nem lenne itt senki. Érted? Egy nagy, tömör, ember alakú lyuk vagy a világban. — Elfintorodott. — Még amikor együtt voltunk… imádtam veled lenni. Bálványoztál és mindent megtettél volna értem. De néha bementem a szobába, és eszembe se jutott, hogy van még ott valaki. Aztán felkapcsoltam a lámpát, vagy éppen lekapcsoltam, és akkor jöttem rá, hogy te is ott vagy, ott ülsz egyedül, de nem olvasol, nem tévézel, nem csinálsz semmit.

Gyorsan megölelte Árnyékot, mintha el akarná venni a szavai élét.

— Robbie-ban azt szerettem a legjobban, hogy ő volt *valaki.* Néha nagy seggfej tudott lenni, máskor meg nevetségesen viselkedett, és szerette, ha tükrök között szeretkeztünk, hogy lássa, hogyan kefélünk, de *ő élt,* kutyuskám. *Akart* dolgokat. Kitöltötte a teret. — Megállt, felnézett Árnyékra és egyik oldalról a másikra biccentette a fejét. — Sajnálom. Megbántottalak?

Árnyék félt, hogy a hangja elárulná, ezért egyszerűen nemet intett.

— Jó — mondta a nő. — Akkor jó.

Közeledtek a parkoló felé, ahol letette a kocsit. Árnyék úgy érezte, mondania kellene valamit: *Szeretlek* vagy *Kérlek, ne menj el,* esetleg *Sajnálom.* Olyasmit, amivel az ember helyrehozza azt a beszélgetést, ami figyelmeztetés nélkül sötét helyekre kanyarodott. De ehelyett azt mondta:

— Nem vagyok halott.

— Talán nem — felelte a nő. — De biztos vagy benne, hogy élsz?

— Nézz rám — mondta a férfi.

— Ez nem válasz — mondta halott felesége. — Ha élsz, tudsz róla.

— És most? — kérdezte Árnyék.

— Hát — felelte Laura — láttalak. Most visszamegyek délre.

— Vissza Texasba?

— Valami meleg helyre. Nem érdekel túlzottan.

— Nekem itt kell várnom — mondta Árnyék. — Amíg a főnökömnek szüksége van rám.

— Ez nem élet — mondta Laura. Sóhajtott — aztán

elmosolyodott, azzal a mosollyal, ami mindig elszorította Árnyék szívét, akárhányszor csak látta. Ez a mosoly minden alkalommal olyan volt, mintha akkor látná először.

Közelebb lépett, hogy megölelje, de a nő a fejét rázva elhúzódott előle. Leült egy hó borította piknikasztal szélére, és figyelte, ahogyan Árnyék elhajt.

KÖZJÁTÉK

Elkezdődött a háború, de senki sem vette észre. A viharfelhők alacsonyabbra ereszkedtek, de senki sem tudott róla.

Egy manhattani utcán két napig szünetelt a forgalom egy lezuhant gerenda miatt. A balesetben két ember meghalt, egy arab taxis meg az utasa.

Egy denveri kamionsofőrt holtan találtak otthonában. A gyilkos fegyver, egy guminyelű, karmos végű kalapács a hulla mellett hevert a padlón. A férfi arca érintetlen volt, de a tarkóját teljesen bezúzták, és barna rúzzsal különös jeleket rajzoltak a fürdőszobatükörre.

Az arizonai Phoenixben egy postai válogatóállomás alkalmazottja megőrült, és lelőtte Terry „Troll" Evensent, egy betegesen elhízott, nehézkes férfit, aki magányosan élt a lakókocsijában. Másokra is rálőtt, de egyedül Terry Evensen halt meg. A lövöldöző férfit — az első feltételezések szerint egy elégedetlen postai alkalmazottat — soha nem kapták el és nem is azonosították.

— Őszintén szólva — nyilatkozta Terry „Troll" Evensen főnöke az ötórás hírekben —, ha tippelnem kellett volna, hogy ki lesz az, aki megkattan, hát én a Trollra szavaztam volna. Nem dolgozott rosszul, de fura egy fazon volt, na, az ember sohasem tudhatja, nem?

Az interjút aznap este már megvágva sugározták.

Egy montanai közösségben holtan találtak kilenc szerzetest. A riporterek először tömeges öngyilkosságra gyanakodtak, de hamarosan kiderült, hogy halálukat szénmonoxid-mérgezés okozta, egy régi kazán hibája miatt.

Key Westben meggyaláztak egy temetőt.

Idahóban az Amtrak amerikai vasúttársaság járata az UPS csomagszállító kamionjával ütközött. A kamion sofőrje meghalt, a vonat utasai közül senki sem sérült meg komolyan.

Ebben a fázisban még csak hidegháború volt az egész, igazi furcsa háború, semmi olyasmi, amit meg lehetett volna nyerni vagy el lehetett volna veszíteni.

Szél mozgatta a fák ágait. Szikrákat szórt a felkavart tűz. Közeledett a vihar.

Sába királynője — akiről azt suttogták, hogy apai ágon félig démon —, boszorkány, bölcs és királynő, aki Sába uralkodója volt, amikor Sábánál nem akadt gazdagabb birodalom a világon, amikor hajók és tevék hordták onnan a fűszereket, a szantálfát és az ékköveket a világ minden sarkába, akit már életében bálványoztak, akit istennőként tiszteltek még a legbölcsebb királyok is, most, hajnali kettőkor a Sunset Boulevard járdáján áll és üres tekintettel bámulja a forgalmat, mint egy repedt sarkú műanyag menyasszony egy fekete és

neonszín esküvői tortán. Úgy áll ott, mintha az övé lenne az egész járda meg az őt körülvevő éjszaka.

Ha valaki egyenesen az arcába néz, megmozdul az ajka, mintha magában beszélne. Ha férfiak hajtanak el mellette autóban, tekintetével megkeresi a szemüket és elmosolyodik.

Hosszú éjszaka volt.

Hosszú hét volt és hosszú négyezer év.

Büszke rá, hogy senkinek nem tartozik semmivel. A többi lánynak stricije van, rossz szokásaik, gyerekeik, mind elveszi tőlük azt, amit megkeresnek. Vele ez nem történik meg.

A munkájában nincsen már semmi szent. Már nincsen.

Múlt héten megérkezett az eső Los Angelesbe, síkosra áztatta az utakat és baleseteket okozott, lemorzsolta a sarat a domboldalakról, házakat sodort a kanyonok mélyére, ereszekbe és csatornákba mosta az egész világot, megfojtotta a folyó betonágyában megtelepedett csavargókat és csöveseket. Amikor az eső Los Angelesbe érkezik, mindig meglepetésként éri az embereket.

Bilquis az elmúlt héten bezárkózott. Képtelen volt kint ácsorogni az út szélén, ezért összekucorodva gubbasztott a szobájában, ahol a fal színe olyan, mint a nyers máj — hallgatta, hogyan kopog az eső az ablakon kivezetett légkondicionáló fémdobozán, és az interneten reklámozta magát. Több helyre feltette a meghívóját, az adultfriendfinder.com-ra, az LA-escorts.com-ra, a Classyhollywoodbabes.com-ra, és mindenhol névtelen e-mail címet adott meg. Büszke volt magára, amiért nekiállt egyezkedni az új területekért, de továbbra is ideges — nagyon sokáig távol tartotta magát minden olyasmitől, ami a nyomára vezethetne bárkit. Még az *L. A. Weekly* hátsó oldalain sem adott fel soha apróhirdetést, inkább saját maga választotta ki az ügyfeleit, felmérte, megszagolta, megérintette azokat, akik hódolni fognak neki, mert szüksége van a hódolatra, azokat, akik megengedik neki, hogy elvigye őket a legvégső határig…

És most jut eszébe, miközben reszketve ácsorog az utcasarkon (mert a késő februári eső elvonult ugyan, de a csípős hideg, amit hozott, az itt maradt), hogy neki is van egy legalább olyan rossz szokása, mint a drogfüggő szajháknak, és ez aggodalommal tölti el, és ismét megmoccan a szája. Ha elég közel állnál hozzá, hallhatnád, mit motyognak rubinvörös ajkai:

— Azért hát felkelek én, bejárom a várost, keresem a tereken és az utcákon, akit szeret a lelkem. — Ezt suttogja, meg még ezt is: — *Éjszakánként őt kerestem, akit a lelkem szeretni kíván. Csókoljon hát engem ajka csókjaival. A szerelmem az enyém és az én az övé vagyok.*

Bilquis reméli, hogy miután az eső elállt, az ügyfelek is visszajönnek. Az év legnagyobb részében a Sunset Boulevardon sétálgat fel és alá, élvezi a nyüzsgő éjszakákat. Havonta egyszer kifizet

egy bizonyos összeget a rendőrség egyik nyomozójának, aki felváltotta előző, nyomtalanul eltűnt kollégáját. A férfit Jerry LeBecnek hívták és eltűnése mind a mai napig rejtély. Rögeszmésen belebolondult Bilquisbe és követni kezdte. Bilquis az egyik délután kopogó zajra ébredt, és amikor kinyitotta az ajtót, Jerry LeBec a kopott szőnyegen térdepelt és előre-hátra hintázva várta, hogy Bilquis kijöjjön. Közben ütemesen csapkodta a fejét az ajtónak, és ez a zaj ébresztette fel Bilquist.

Megsimogatta a férfi fejét és behívta a lakásba — később egy fekete szemeteszsákba tette a ruháit, és pár utcával arrébb egy hotel szemetesébe hajította az egészet. A pisztolyát meg a tárcáját egy zöldséges zacskóba dugta. Szétfőtt kávét és ételmaradékokat öntött a tetejükbe, aztán az egészet bedobta egy buszmegálló kukájába.

Nem tartott meg szuveníreket.

A narancsszín éjszakai eget nyugaton távoli villámlás világítja be, valahol a tenger felett, és Bilquis tudja, hogy hamarosan ismét elered az eső. Sóhajt. Nem szeretne megázni. Úgy dönt, inkább hazamegy, megfürdik, leborotválja a lábát — néha úgy érzi, mintha nem is csinálna mást —, aztán lefekszik.

Egy mellékutcában elindul felfelé a dombra, ahol a kocsija parkol.

Fényszórók villannak mögötte, lassan megállnak mellette, Bilquis az utca felé fordul és elmosolyodik. A mosoly az arcára fagy, amikor meglátja, hogy a kocsi egy hosszú, fehér limuzin. A limuzinokban utazó férfiak a járműben akarnak kefélni, nem Bilquis csendes szentélyében. Mindegy, legyen ez befektetés. A jövőre.

Zümmögve lehúzódik egy sötétített ablak és Bilquis mosolyogva a limuzinhoz lép.

— Hé, szívem — mondja. — Keresel valamit?

— Édes gyönyört — feleli egy hang bentről. A nő benéz az ablakon, bár nem sok mindent lát: ismer egy lányt, aki egyszer beszállt egy limuzinba öt részeg rögbijátékos mellé, és komoly sérüléseket szerzett, de itt csak egyetlen ügyfelet lát, és az is eléggé fiatalka. Nem tűnik Bilquis hódolójának, de a pénz, a jóféle, ropogós pénz is egyfajta energia — valaha régen *barakának* hívták —, aminek hasznát veheti, és őszintén szólva manapság minden apró segítség számít.

— Mennyi? — kérdezi a fiú.

— Attól függ, mit akarsz és milyen sokáig akarod — feleli a nő. — És hogy megengedheted-e magadnak. — A limuzin ablakából füstszag szivárog kifelé. Égő drótok és túlmelegedett áramkörök szaga. Kinyílik az ajtó.

— Én mindent megengedhetek magamnak — mondja a fiú. A nő behajol a kocsiba és körülnéz. A fickó egyedül van, pufók arcú kölyök, akit talán még a bárban sem szolgálnának ki, mert túl fiatal. Senki más, úgyhogy Bilquis beszáll.

— Szóval gazdag srác vagy, mi? — kérdezi.

— Még a gazdagoknál is gazdagabb — feleli a kölyök, és Bilquis felé araszol a bőrülésen. Tétován mozog. A nő rámosolyog.

— Mmm. Mindjárt beindulok, szívem — mondja neki. — Biztosan te is olyan dotcomos fickó vagy, akikről annyit olvasni?

A kölyök hirtelen felfújja magát, mint egy varangyosbéka.

— Ja. Többek közt. Én vagyok a technikus srác. — A kocsi elindul.

— Szóval — mondja a fiú. — Áruld el nekem, Bilquis, mennyiért szopnád le a farkamat?

— Minek neveztél?

— Bilquisnek — mondja a fiú ismét. Aztán énekelni kezd, de a hangját nem éneklésre teremtették. — *Anyagtalan lány nagy az anyagias világban.*

— A szavaiban van valami mesterkéltség, mintha tükör előtt gyakorolta volna ezt a párbeszédet.

A nő nem mosolyog, arckifejezése megváltozik, bölcsebb lesz, élesebb, keményebb.

— Mit akarsz?

— Már mondtam. Édes gyönyört.

— Megkapsz tőlem mindent, amit csak akarsz — mondja a nő. Ki kell szabadulnia ebből a kocsiból. Ahhoz valószínűleg túl gyorsan megy, hogy kiugorhasson, de ha nem bírja kidumálni magát innen, kénytelen lesz ezt tenni. Akármi is történik itt, nem tetszik neki.

— Amit csak akarok. Igen. — A kölyök elhallgat. Végignyalja az ajkát.

— Egy tiszta világot akarok. Azt akarom, hogy az enyém legyen a holnap. Evolúciót, devolúciót és revolúciót akarok. Be akarom juttatni a társaimat a mellékágak széléről a fősodorba. Ti a föld alá vonultatok. Nem jó ez így. A reflektorfény meg a csillogás minket illet. Elöl, középen. Ti olyan régóta vagytok a föld alatt, hogy már a szemeteket sem bírjátok használni.

— Én Ayesha vagyok — mondja neki a nő. — Nem tudom, miről beszélsz. Dolgozik egy lány azon a sarkon, ő Bilquis. Visszamehetünk a Sunsetre, és mindkettőnket megkaphatsz…

— Ó, Bilquis — mondja a fiú, és teátrálisan felsóhajt. — Az emberek nem tudnak ennél jobban hinni. Ennyit kapunk tőlük. Ez a nagy különbség a duma meg a tények között. — És megint énekelni kezd, hamis orrhangon. — *Analóg lány vagy egy digitális világban.* — A limuzin túl nagy sebességgel kanyarodik, és a kölyök majdnem Bilquis ölébe zuhan. A sofőrt nem látni a füstüveg mögött. Bilquist hirtelen az a képtelen balsejtelem fogja el, hogy nincs is sofőr, a fehér limuzin magától kering Beverly Hillsben, mint Herbie, a csodaautó.

Aztán a kölyök megkocogtatja a füstüveg elválasztót.

A kocsi lassít, de mielőtt teljesen megállna, Bilquis már ki is löki az ajtót, és félig ugrik, félig zuhan kifelé a betonra. Egy hegyoldalon vannak. Balra meredek sziklák, jobbra meredek szakadék. Futásnak ered, lefelé az úton.

A limuzin mozdulatlanul áll.

Elered az eső, Bilquis magassarkú cipője kicsúszik a lába alól. Gyorsan lerúgja, aztán fut tovább, bőrig ázva, és egy helyet keres, ahol lejuthatna az útról. Fél. Van hatalma, ez igaz, de az a vágy mágiája, a vagina mágiája. Ez tartotta életben ilyen sokáig ezen a földön, de minden másra éles szemét, az eszét, sudár testalkatát és szépségét használja.

Jobbra egy fémkorlát húzódik térdmagasságban, nehogy kisodródjanak a kocsik, és csak szakad az eső, folyóvá változtatja az utat, és Bilquis talpa vérezni kezd.

Előtte Los Angeles fényei nyújtóznak, ameddig a szem ellát, egy képzeletbeli királyság sziporkázó, elektromos térképe, mintha szétterítették volna az égboltot a földön, és Bilquis tudja, ha lejut az útról, biztonságban van.

Barna vagyok, de szép, suttogja némán az éjszakának és az esőnek. *Sárón nárcisza vagyok én, a hölgyek lilioma. Erősítsetek aszúszőlővel, üdítsenek fel almával, mert a szerelem betege vagyok.*

Cakkos villámnyaláb izzik zöld fényben az éjszakai égen. Bilquis alól kicsúszik a talaj, több métert csúszik lefelé, lenyúzza a bőrt a térdéről meg a könyökéről, és éppen feltápászkodik, amikor megpillantja a fentről közeledő autó fényeit. Túl nagy sebességgel jön, és Bilquis nem tudja, mit tegyen, vetődjön jobbra, ahol a hegyoldalhoz szorul, vagy balra, ahol lezuhanhat a mélybe. Átrohan az úton, hogy a nedves földfalhoz préselje magát, megpróbál felkapaszkodni rajta, de a fehér limuzin ficánkoló farral száguld felé a síkos szerpentinen, a pokolba is, legalább nyolcvannal jön, lehet, hogy irányíthatatlanul sodródik, és Bilquis keze belemarkol a gyomokba meg a földbe, most már megússza, tudja, de a nedves föld szétmorzsolódik a tenyerében, és visszazuhan az útra.

A limuzin akkora erővel kapja telibe, hogy a hűtőrács is behorpad, és a nő teste kesztyűbábként repül a levegőbe. A kocsi mögött csattan a betonon, és a becsapódás ereje szilánkokra töri a medencecsontját és bezúzza a koponyáját. Hideg esővíz csorog végig az arcán.

Átkozni kezdi gyilkosát: csendesen átkozódik, mert nem mozdul a szája. Megátkozza éberen és álmában, életében és halálában. Megátkozza, ahogyan egy féldémon csak átkozni tud.

Kocsiajtó csapódik. Valaki közeledik. *Analóg lány voltál* — dúdolja ismét a hamis hang — *egy digitális világban.* — És még hozzáteszi: — Kurva madonnák. Az összes szemét madonna. — Elsétál.

Becsapódik a limuzin ajtaja.

A kocsi hátramenetbe kapcsol és áthajt a nőn, először lassan. Csontok ropognak a kerekek alatt. Aztán megindul visszafelé, le a lejtőn.

Amikor az egésznek vége és a limuzin eltűnik a szerpentinen, nem marad utána más, csak szétkent, vörös húspép, szinte nem is látszik, hogy ember volt valaha, és hamarosan ezt is elmossa az eső.

MÁSODIK KÖZJÁTÉK

— Szia, Samantha.

— Mags? Te vagy az?

— Ki más? Leon mondta, hogy kerestél, csak éppen zuhanyoztam.

— Jót dumáltunk. Aranyos kis srác.

— Ja. Azt hiszem, megtartom.

Pillanatnyi, kényelmetlen csend mindkét részről, még a vonal is alig recseg. Aztán:

— Hogy megy a suli, Sammy?

— Kapunk egy hét szünetet. Gondok vannak a kazánnal. És mi a helyzet az északi erdőkben?

— Hát, új szomszédom van. Érmetrükkökkel szórakozik. A *Lakeside News* levelezési rovatában parázs vita dúl arról, hogy eldózerolják-e a régi temetőt a tó délkeleti partján, hogy több területe legyen a városnak, és becses személyemnek metsző vezércikkben kellett összegeznem a lap véleményét, anélkül, hogy bárkit megbántanék vagy elárulnám a saját véleményünket.

— Jó móka lehetett.

— Nem volt az. A múlt héten eltűnt Alison McGovern — Jilly és Stan McGovern legnagyobb gyereke. Kedves kislány. Vigyázott párszor Leonra.

Szóra nyílik egy száj, aztán becsukódik ismét, nem tudni, mit akart mondani, és helyette így szól:

— Ez szörnyű.

— Igen.

— És… — de ezt csak olyasmi követheti, ami biztosan fájna, ezért mást kérdez:

— Aranyos?

— Kicsoda?

— A szomszéd.

— Ainselnek hívják. Mike Ainselnek. Jó fej. Túl fiatal hozzám. Nagydarab fickó, olyan… mi is az a szó? M-mel kezdődik.

— Méla? Mogorva? Mesés? Másvalakié?

Kurta nevetés, aztán:

— Igen, azt hiszem, másvalakié. Vagyis… ha feltételezzük, hogy nős férfiaknak van közös ismertetőjelük, akkor az megvan benne is. De én a melankóliára gondoltam. Olyan melankolikus.

— És misztikus?

— Nem különösebben. Amikor beköltözött, elég anyátlannak tűnt — még azt sem tudta, hogyan kell szigetelni az ablakokat. Még mindig eléggé úgy fest, mint aki nem tudja, mit keres itt. Már amikor itt van — egyszer itt van, aztán megint eltűnik. Néha látom, hogy nagyokat

sétál a környéken.

— Talán bankrabló.

— Aha. Én is pont erre gondoltam.

— Nem is. Az én ötletem volt. De figyelj, Mags, *veled* mi van? Te jól vagy?

— Aha.

— Valóban?

— Nem.

Hosszú szünet.

— Felugrom hozzád, meglátogatlak.

— Sammy, ne.

— A kazánt csak a jövő héten indítják be, addig nincsen suli. Vicces lesz. A nappaliban fogok aludni, a díványon. És meghívhatod vacsorázni a titokzatos szomszédot.

— Sam, te össze akarsz hozni vele.

— Kicsoda, én? Claudine, a pokolból szalajtott szuka után talán ideje visszatérnem a fiúkhoz egy időre. Képzeld, találkoztam egy helyes sráccal, amikor karácsonykor stoppal mentem El Pasóba.

— Ó. Figyelj, Sam, ne stoppolj.

— És szerinted hogyan jutok el Lakeside-ba?

— Alison McGovern is stoppolt. Még egy ilyen városban sem biztonságos. Küldök neked pénzt. Gyere busszal.

— Nem lesz semmi bajom.

— Sammy!

— Oké, Mags. Küldj pénzt, ha attól nyugodtabban alszol.

— Tudod, hogy nyugodtabb leszek.

— Oké, basáskodó nővérkém. Öleld meg Leont a nevemben, és mondd meg neki, hogy hamarosan beállít Sammy néni, de most lehetőleg ne rejtsen játékokat az ágyamba.

— Megmondom neki. Nem ígérem, hogy lesz foganatja. Mikor számíthatok rád?

— Holnap este. Nem kell lejönnöd elém a buszhoz — majd megkérem Hinzelmannt, vigyen fel Tessie-vel.

— Ezzel elkéstél. Tessie már naftalinban van. De akkor is el fog fuvarozni hozzám. Kedvel téged. Meghallgatod a történeteit.

— Vele kellene megíratnod a vezércikkeket. Lássuk csak. „Mi történjen a Régi Temetővel? Úgy történt, hogy kilencszázhárom telén a nagyapusom szarvast lőtt a tó melletti régi temetőben. Kifogyott már a lőszerből, ezért elővette a nagymamus ebédjéből megmaradt meggymagot, és azt töltötte a puskába. Telibe kapta a szarvas fejét, és a jószág úgy iszkolt el, mintha a pokol ördögei kergetnék. Két évvel később megint arra járt, és látja ám, hogy ott sétál ugyanez a hatalmas bak, de az agancsai között lombos meggyfa nőtt. Le is durrantotta nyomban, és nagymamus annyi meggyes pitét sütött belőle, hogy még

következő évben is azt ették…”

És mindketten nevettek.

HARMADIK KÖZJÁTÉK

Florida, Jacksonville, hajnali 2 óra.

— A tábla szerint munkaerőt keresnek.

— Annak mindig híján vagyunk.

— Csak éjszaka tudok dolgozni. Az gond?

— Nem hinném. Hozok egy jelentkezési lapot. Dolgozott már benzinkútnál?

— Nem. De nem lehet túl nehéz.

— Hát nem atomfizika, az biztos. Tudja, asszonyom, ne sértődjön meg, de nem fest valami túl jól.

— Tudom. Betegség. Nem olyan vészes, mint amilyennek látszik. Nem életveszélyes.

— Oké. Hagyja csak itt azt az űrlapot. Most nagyon kevés emberünk van éjszakai műszakban. Errefelé zombiműszaknak hívják. Ha sokáig csinálja, úgy érzi magát, mint egy zombi. Lássuk… ez itt *Larna*?

— Laura.

— Laura. Oké. Remélem, nem zavarják a fura alakok. Mert azok éjszaka bújnak elő.

— Azt elhiszem. Nem lesz velük gond.

TIZENHARMADIK FEJEZET

Hé, öreg cimbora!
Mit mondasz, öreg cimbora?
Hozzuk már rendbe, cimbora,
A barátság kedvéért, cimbora.
Miért lennél dühös? Örökké barátok leszünk
Te, én, ő — annyi élet múlik ezen.
Stephen Sondenheim: „Öreg cimborák”

Szombat reggel volt. Árnyék kinyitotta az ajtót.

Marguerite Olsen volt az. Nem jött be, csak állt ott a napsütésben, komoly arccal.

— Ainsel úr…

— Mike, ha szabad kérnem — mondta Árnyék.

— Mike, igen. Nincs kedve átjönni ma este vacsorára? Hat óra körül? Semmi izgalmassal nem szolgálhatok, csak spagettivel.

— Szeretem a spagettit.

— Ha persze más elfoglaltsága lenne…

— Nincsen semmilyen más programom.

— Hatkor.

— Hozzak virágot?

— Ha akarja. De ez csak egy vacsora. Nem romantikus este.

Árnyék lezuhanyozott. Rövid sétára indult, le a hídon meg vissza. A nap patinás pénzdarabként függött az égen, és alaposan megizzadt a kabátjában, mire hazaért. A kocsival legurult Dave Élelmiszerboltjába és vett egy üveg bort. Húsz dollárba került, ami Árnyék szerint szavatolta a minőségét. Nem értett a borokhoz, ezért kaliforniai cabernet-t vett, mert kölyökkorában látott egyszer egy matricát egy autó hátsó lökhárítóján, ami szerint AZ ÉLET CABERNET, és ezen nagyon jól szórakozott.

Vásárolt egy cserepes növényt ajándékba. A növénynek zöld levelei voltak, virága nem. Még véletlenül sem volt romantikus.

Vett egy doboz tejet, amit soha nem fog már meginni, meg gyümölcsöt, amit soha nem fog megenni.

Ezután leparkolt Mabel büféjénél és vett egy pástétomot ebédre. Mabel arca felderült, amikor meglátta.

— Hinzelmann megtalálta már?

— Nem is tudtam, hogy keres.

— Pedig így van. El akarja vinni lékhorgászni. És Chad Mulligan kérdezte, láttam-e errefelé. Megérkezett valami távoli rokona. Nagyon cuki kis hölgy. Imádni fogja — mondta, miközben egy barna papírzacskóba tette a pástétomot.

Árnyék hazafelé megette. Egy kézzel vezetett, és lemorzsázta a

nadrágját meg a kocsi padlóját. Elhajtott a könyvtár mellett a déli parton. A jég meg a hó fekete-fehér várossá változtatta a települést. A tavasz elképzelhetetlenül távolinak tűnt: a roncs az idők végezetéig ott áll majd a jégen, a lékhalászkunyhók, a kisteherautók meg a motoros szánok nyomai között.

Megérkezett a ház elé, leparkolt, felsétált a felhajtón, felkapaszkodott a falépcsőn. A madáretetőnél tolongó tengelicék meg csuszkák rá se hederítettek. Bement a lakásába. Megöntözte a növényt és nem tudta eldönteni, betegye-e a bort a hűtőbe vagy sem.

Még rengeteg ideje volt hatig.

Bárcsak most az egyszer kényelmesen tévézhetne. Szeretett volna kikapcsolódni, hogy ne kelljen gondolkodnia, csak ülni egy helyben, míg végigmossa az arcát a hang és a fény. *Akarod látni Lucy ciciét?* — suttogta valaki a fejében Lucy hangján, és Árnyék megrázta a fejét, pedig egyedül volt.

Rájött, hogy ideges. Mióta letartóztatták, most megy ELŐSZÖR normális emberek társaságába — nem fegyencekkel, istenekkel, kultúrhéroszokkal vagy álmokkal találkozik —, három év után először. Beszélgetni fog, mint Mike Ainsel.

Az órájára pillantott. Fél három. Marguerite Olsen hat órát mondott. *Pontosan* hatkor? Menjen kicsit korábban? Kicsit később? Végül úgy döntött, öt perccel hat után átsétál a szomszédba.

Megcsörrent a telefon.

— Egen? — szólt bele Árnyék.

— Hogy lehet így felvenni a telefont? — mordult rá Szerda.

— Majd ha beköttetem a telefont, udvariasan fogok beleszólni — felelte Árnyék. — Segíthetek valamiben?

— Nem tudom — mondta Szerda. Elhallgatott. Aztán így folytatta: — Ha isteneket akarsz egy csoportba gyűjteni, az olyan, mint felsorakoztatni egy csomó macskát. Természetüknél fogva nem alkalmasak rá. — Szerda hangja kimerülten csengett, és volt benne valami fásultság, amit Árnyék eddig még nem hallott.

— Mi a baj?

— Olyan nehéz. Olyan baszottul nehéz. Nem tudom, működni fog-e a dolog. Akár a torkunkat is elvághatnánk. A saját torkunkat.

— Ne beszélj így.

— Ja. Igazad van.

— Egyébként is, ha elvágod a torkodat — mondta Árnyék, hátha egy kis vidámsággal kizökkentheti Szerdát sötét hangulatából —, talán nem is fog fájni.

— De fájna. A fájdalom még az én fajtámat sem kíméli. Ha az anyagi világban mozogsz és cselekszel, az anyagi világ is visszahat rád. A fájdalom fáj, a kapzsiság megrészegít, a vágy perzsel. Lehet, hogy nehezen dobjuk fel a talpunkat, és holtbiztos, hogy nem halunk

meg szépen, de mi is meg tudunk halni. Ha még szeretnek minket és emlékeznek ránk, hamarosan felbukkan valami, ami nagyon hasonlít ránk, átveszi a helyünket és az egész átkozott dolog kezdődik elölről. De ha elfelejtettek, végünk.

Árnyék nem tudott mit mondani.

— És most honnan beszélsz? — kérdezte végül.

— Rohadtul semmi közöd hozzá.

— Részeg vagy?

— Még nem. Csak egyfolytában Thorra gondolok. Nem ismerted. Nagydarab fickó volt, mint te. Jószívű. Nem volt nagy koponya, de ha megkérted, hát odaadta neked a saját francos ingét. És megölte magát. Ráharapott a revolver csövére és szétloccsantotta a fejét 1932-ben, Philadelphiában. Most mondd, hogyan halhat meg így egy isten?

— Sajnálom.

— Lófaszt érdekel ez téged, fiam. Nagyon hasonlított rád. Nagy volt és ostoba.

Szerda elhallgatott. Köhögött.

— Mi a baj? — kérdezte Árnyék másodszorra.

— Felvették velünk a kapcsolatot.

— Kik?

— Az ellenfeleink.

— És?

— Tárgyalni akarnak. A békéről Élni és élni hagyni, a kurva életbe.

— És akkor most mi lesz?

— Most elmegyek és iszom egy pocsék kávét a modern seggfejekkel Kansas City Szabadkőműves Páholyában.

— Oké. Eljössz értem, vagy találkozunk valahol?

— Maradj ott és húzd meg magad. Kerüld a bajt. Hallod?

— De…

Kattanás hallatszott, majd a telefon elhallgatott és úgy is maradt. Nem hallatszott búgó hang, de végtére is eddig sem hallatszott.

Nem tehetett semmit, csak várt. A beszélgetés kissé felkavarta. Úgy döntött, elmegy sétálni, felállt, de odakint már sötétedett, így hát ismét visszaült.

Fogta *a Feljegyzések Lakeside város tanácsüléseiről 1872-1884 között* című kötetet, belelapozott, végigfutott az apró betűkön, ha valami érdekeset látott, beleolvasott.

Mint megtudta, a városi tanácsot 1874-ben a városba érkező, kóborló külföldi favágók nagy száma foglalkoztatta. A Harmadik utca sarkára operaházat terveztek. Szó esett a munkafelügyelő sorsáról, ha a Malom-ér felduzzasztásának befejeztével a malomtóból rendes tó lesz. A tanács elrendelte, hogy Samuel Samuels úrnak hetvenöt dollárt, Heikki Salminnen úrnak pedig nyolcvanöt dollárt utaljanak át,

kártérítésként az elárasztott földekért és a kiköltözés költségeiért.

Árnyéknak eddig eszébe sem jutott, hogy a tó mesterséges eredetű lehet. Miért hívják a várost Lakeside-nak, ha az egész tó egy felduzzasztott pocsolyaként kezdte? Amikor tovább olvasott, megtudta, hogy az ötlet felelőse bizonyos Hinzelmann úr volt — eredetileg Hüdemuhlen, Bajorországból —, akinek a város 370 dollárt bocsátott rendelkezésére az építkezés költségeire, a többi költséget közös adakozásból fedezték. Árnyék letépett egy csíkot a papírtörülközőből és bejelölte az oldalt. Szinte látta Hinzelmann elégedettségét, amikor elolvassa a nagyapjára vonatkozó részeket. Vajon tudja az öreg, milyen fontos szerepet játszott a családja a tó létrehozásában? Árnyék előrelapozott, hátha talál még pár utalást a dologra.

A tavat 1876 tavaszán adták át ünnepélves keretek között, a város százéves történelmére emlékező rendezvények előfutáraként. A tanács köszönő nyilatkozatot fogalmazott meg Hinzelmann úrnak.

Árnyék az órájára pillantott. Fél hat volt. A fürdőszobába ment, megborotválkozott, megfésülködött. Átöltözött. Valahogy az utolsó negyedóra is eltelt. Fogta a bort meg a cserepes növényt és átsétált a szomszédba.

Az ajtó azonnal kinyílt. Marguerite Olsen majdnem olyan idegesnek látszott, mint amilyennek Árnyék érezte magát. Elvette az üveget meg a cserepet és megköszönte. A tévében az *Óz, a csodák csodája* ment. Mindennek szépiaszíne volt, mert Dorothy még Kansasban volt, és lehunyt szemmel ücsörgött Marvei professzor lakókocsijában, miközben a vén csaló úgy tett, mintha a gondolatait olvasná, és már közeledett a tornádó, ami messzire ragadja eddigi életétől. Leon a tévé előtt kuporgott és egy tűzoltóautóval játszott. Amikor meglátta Árnyékot, elégedett kifejezés jelent meg az arcán, felpattant, berohant a hátsó hálószobába, közben majdnem elbotlott a saját lábában, majd egy pillanat múlva visszatért és diadalmasan meglengetett egy negyeddollárost.

— Figyuzz, Mike Ainsel! — kiáltotta. Aztán összezárta mindkét öklét, és úgy tett, mintha a pénzt a jobb kezébe dobná, amit aztán szélesre tárt. — Eltüntettem, Mike Ainsel!

— Valóban — bólintott Árnyék. — Vacsora után, ha a mamád nem bánja, megmutatom, hogyan csinálhatod még elegánsabban.

— Ha akarja, most is megmutathatja — mondta Marguerite. — Még Samanthára várunk. Elküldtem tejszínhabért. Nem tudom, mi tart ilyen sokáig.

Mintegy végszóra léptek koppantak a terasz deszkáin, és valaki vállal belökte a bejárati ajtót. Árnyék először nem ismerte fel, aztán a jövevény azt mondta, „Nem tudtam, milyet kérsz, amiben kalória van, vagy aminek olyan az íze, mint a tapétaragasztónak, ezért vettem

egyet a kalóriásból", és Árnyék akkor már tudta, kicsoda: a lány, akivel Cairóba menet találkozott.

— Az jó lesz — mondta Marguerite. — Sam, ő a szomszédom, Mike Ainsel. Mike, ő Samantha Fekete Varjú, a húgom.

Nem ismerlek — gondolta Árnyék elkeseredetten. — *Sohasem találkoztunk. Tejesen idegenek vagyunk* — Megpróbálta felidézni, hogyan gondolt a *hóra,* hogy az milyen könnyedén ment: ez elkeseredett küszködés volt. Kinyújtotta a kezét.

— Örülök, hogy találkoztunk — mondta.

A lány pislogott és az arcába nézett. Egy pillanatnyi zavarodottság után felismerés csillant a szemében, és lassan vigyorra görbült a szája.

— Helló — mondta.

— Megnézem, mi van az ennivalóval — mondta Marguerite feszülten, mint aki állandóan odaéget mindent, ha egyetlen pillanatra kilép a konyhából. Sam levette bélelt kabátját és a kalapját.

— Szóval te vagy a melankolikus, ám misztikus szomszéd — mondta. — *Ki gondúta vóna?* — Halk hangon beszélt.

— Te pedig — mondta Árnyék — Sam, a leányzó. Nem beszélhetnénk meg ezt később?

— Ha megígéred, hogy mindent elmondasz.

— Megegyeztünk.

Leon megcibálta Árnyék nadrágját.

— Megmutatod most? — kérdezte, és felmutatta a pénzt.

— Oké — felelte Árnyék. — De nem szabad elfelejtened, hogy egy varázslómester soha nem árulja el senkinek a trükköket.

— Megígérem — mondta Leon komolyan.

Árnyék a baljába szorította a pénzt, majd megfogta Leon jobb kezét és megmutatta neki, hogyan csinálhat úgy, mintha a jobb kezével kivenné a pénzt, de közben otthagyja Árnyék bal markában. Aztán hagyta, hogy Leon magától megismételje a mozdulatsort.

Néhány próbálkozással a kisfiúnak sikerült mesterien elsajátítania a trükköt.

— Már a felét megtanultad — mondta Árnyék. — A másik fele a következő: tereld el a többiek figyelmét, oda, ahol a pénznek lennie *kellene.* Nézz oda, ahová tennéd. Ha úgy csinálsz, mintha a jobbodban lenne, senki sem figyel a bal kezedre, még ha ügyetlen is vagy.

Sam mindezt enyhén oldalra biccentett fejjel nézte végig és nem szólt semmit.

— Vacsora! — kiáltotta Marguerite, aki hatalmas tál gőzölgő spagettivel a kezében bukkant elő a konyhából. — Leon, mosd meg a kezed.

A tésztát ropogós fokhagymás pirítós, sűrű, vörös mártás és finom, fűszeres húsgombócok kísérték. Árnyék gratulált Marguerite-nek.

— Régi családi recept — mondta a nő —, a család korzikai ágáról.

— Azt hittem, bennszülött amerikaiak.

— Apa cseroki — szólt közbe Sam. — Mags mamájának az apja Korzikáról jött. — Ő volt az egyetlen, aki valóban ivott a borból. — Amikor Mags tízéves volt, apa elhagyta őket és átköltözött a város túlsó felébe. Fél évvel később megszülettem én. Amikor a bíróság kimondta a válást, anya és apa összeházasodtak. Amikor tízéves lettem, minket is elhagyott. Szerintem csak tíz évig bírja.

— Hát, most már tíz éve van Oklahomában — mondta Marguerite.

— Anya szülei meg európai zsidók — folytatta Sam —, az egyik olyan országból, ahol régen kommunizmus volt, most meg csak káosz. Szerintem anyának tetszett az ötlet, hogy hozzámenjen egy cserokihoz. Keletlen kenyér meg sült máj. — Belekortyolt a vörösborba.

— Sam anyja vadóc egy nő — jegyezte meg Marguerite félig-meddig helyeslően.

— Tudjátok, hol van most? — kérdezte Sam. Árnyék nemet intett. — Ausztráliában. Megismerkedett az interneten egy fickóval, aki Hobartban él. Amikor személyesen is találkoztak, rájött, hogy a fazon csak megjátszotta magát. De nagyon megtetszett neki Tazmánia. Szóval most ott él egy női kommunában, és batikolást meg ilyesmiket tanít nekik. Jó, mi? Az ő korában!

Árnyék helyeselt, aztán szedett még a húsgombócokból. Sam mesélt nekik arról, hogyan űzték el az angolok Tazmánia őslakóit, meg az emberi láncról, amivel körbevették az egész szigetet, de csak egy öregembert meg egy beteg fiút tudtak elcsípni. Elmesélte, hogyan irtották ki a birkáikat féltő gazdálkodók az erszényes farkast — a tazmán tigrist —, és a politikusoknak csak a harmincas években jutott eszükbe, hogy védetté kellene nyilvánítani őket, amikor már egy sem maradt belőlük. Közben végzett a második pohár borral és töltött magának egy harmadikat.

— Mondd csak, Mike — kérdezte hirtelen, egyre pirosodó arccal —, te nem akarsz mesélni a családodról? Milyen az Ainsel-família? — Mosolygott, némileg gonoszkodó mosollyal.

— Igazán unalmas népség vagyunk — felelte Árnyék. — Egyikünk sem jutott el Tazmániáig. Szóval Madisonban tanulsz. Az milyen?

— Ó, hiszen *tudod* te azt — mondta a lány. — Művészettörténetet tanulok, feminista tanulmányokat folytatok, és kis bronzplasztikákat készítek.

— Ha nagy leszek — szólalt meg Leon —, varázsolni fogok. *Pfff!* Megtanítasz rá, Mike Ainsel?

— Persze — felelte Árnyék. — Ha a mamád megengedi.

— Vacsora után, Mags, miközben te lefekteted Leont — mondta

Sam —, azt hiszem, lemegyek Mike-kal a Szarvasitatóba egy órára.

Marguerite meg sem rezzent. Csak a feje mozdult meg egy picit, és enyhén felhúzta a szemöldökét.

— Szerintem érdekes fickó — mondta Sam. — És sok közös témánk van.

Marguerite Árnyékra nézett, akit éppen teljesen lefoglalt, hogy a szalvétával eltüntessen egy nem létező paradicsomfoltot az álláról.

— Végül is felnőttek vagytok — mondta, de a hangsúlyából ítélve azt gondolta, hogy nem azok, és ha mégis, nem kellene azoknak lenniük.

Vacsora után Árnyék segített Samnek elmosogatni — ő törölgetett —, aztán megmutatott egy trükköt Leonnak: egycenteseket számolt Leon markába, aki akárhányszor szétnyitotta a tenyerét, mindig eggyel kevesebb pénzdarabot talált. Amikor az utolsó pénzdarabhoz értek — „Szorosan markolod? Biztos?" —, Leon kinyitotta a kezét és az egycentes tízcentessé változott. Leon panaszos kiabálása — „Hogyan csináltad? Anya, hogyan csinálta?" — egészen az előszobáig kísérte őket.

Sam levette a fogasról Árnyék kabátját.

— Menjünk — mondta. Arca kipirult a bortól.

Odakint hideg volt.

Árnyék beugrott a lakásába, és egy műanyag zacskóba dugta a *Feljegyzések Lakeside város tanácsüléseiről* című művet. Lehet, hogy Hinzelmann lenn van a kocsmában, és szerette volna megmutatni neki a nagyapjára vonatkozó részeket.

Egymás mellett sétáltak végig a felhajtón.

Amikor Árnyék kinyitotta a garázsajtót, a lányból kirobbant a kacagás.

— Istenkém — mondta, amikor meglátta a lila kocsit. — Paul Gunther járgánya. Megvetted Paul Gunther járgányát. Istenkém.

Árnyék kinyitotta neki az ajtót. Aztán megkerülte a kocsit és beszállt.

— Ismered?

— Két vagy három évvel ezelőtt itt laktam Magsnél. Én vettem rá a srácot, hogy fesse lilára.

— Ó — mondta Árnyék. — Jó, hogy van kit hibáztatni.

Kihajtott az útra. Kiszállt és becsukta a garázsajtót. Visszaszállt a kocsiba.

Sam furcsa pillantással méregette, mintha kezdene elszállni belőle a magabiztosság. Amikor Árnyék becsatolta a biztonsági övet, a lány megszólalt.

— Oké. Jó nagy butaság, mi? Beszállni egy sorozatgyilkos mellé.

— Múltkor sem esett semmi bajod — mondta Árnyék.

— Megöltél két embert — mondta a lány. — A szövetségiek

vadásznak rád. Most meg kiderül, hogy álnéven élsz a nővérem szomszédságában. Vagy a Mike Ainsel az igazi neved?

— Nem — sóhajtott Árnyék. — Nem az. — Gyűlölte kimondani. Mintha valami fontos dolgot dobott volna el magától, mintha magára hagyta volna Mike Ainselt azzal, hogy letagadta — mintha egy baráttól búcsúzna el.

— Te ölted meg azokat az embereket?

— Nem.

— Becsöngettek hozzám és közölték, hogy láttak minket együtt. És az a fickó mutatott egy fényképet rólad. Mi is volt a neve… Kalap úr? Nem. Város úr. Mint *A szökevény*ben. De én azt mondtam, nem ismerlek.

— Köszönöm.

— Akkor áruld el nekem, mi folyik itt — mondta a lány. — Megőrzöm a titkaidat, ha te sem árulod el az enyémeket.

— Egy titkodat sem ismerem.

— Hát most már tudod, hogy az én ötletem volt lilára festeni ezt az autót, és ezzel annyira a gúny és megvetés tárgyává tettem Paul Gunthert a környező megyékben, hogy kénytelen volt elköltözni a városból. Kissé be voltunk tépve — ismerte el.

— Szerintem ez nem valami nagy titok — jegyezte meg Árnyék. — Lakeside-ban biztosan mindenki tudott róla. Ez olyan elszállós szín.

És akkor a lány nagyon halkan, nagyon gyorsan azt mondta:

— Ha meg akarsz ölni, akkor ne bánts, kérlek. Nem szabadott volna beszállnom a kocsiba. Kibaszottul hülye vagyok. Azonosíthatlak. Jézusom.

Árnyék sóhajtott.

— Nem öltem meg senkit. Tényleg. Most pedig elviszlek a kocsmába — mondta. — Megiszunk valamit. Egy szavadba kerül, és megfordulok, hazaviszlek. Bárhogyan is döntesz, csak remélni tudom, hogy nem hívod a zsarukat.

Néma csendben hajtottak át a hídon.

— Ki ölte meg azokat az embereket? — kérdezte a lány.

— Ha elmondanám, akkor sem hinnéd el.

— De igen. — A lány dühösnek tűnt. Árnyéknak eszébe jutott, hogy talán hiba volt bort vinni a vacsorához. Az élet most semmiképpen nem tűnt cabernet-nek.

— Nem könnyű elhinni.

— Én bármit képes vagyok elhinni — közölte a lány. — Még csak nem is *sejted,* mi mindent.

— Tényleg?

— Hiszek abban, ami igaz, hiszek abban, ami nem, és hiszek abban is, amiről senki nem tudja, igaz-e vagy sem. Hiszek a Mikulásban, a húsvéti nyúlban, Marilyn Monroe-ban, a Beatlesben és

Elvisben. Hallgass ide — hiszek abban, hogy az emberek tökéletesíthetőek, a tudás végtelen, hogy a világot titkos bankárkartellek irányítják, a Földet rendszeresen látogatják az idegenek, a szépek, akik úgy néznek ki, mint a ráncos lemurok, meg a csúnyák, akik teheneket boncolnak és el akarják venni tőlünk a vizet meg az asszonyokat. Hiszem, hogy a jövőnk egy nagy rakás szar és azt is hiszem, hogy állatira jó lesz, és egy napon visszatérnek az indián szellemek és mindenkinek szétrúgják a seggét. Hiszem, hogy a férfiak valójában nagyra nőtt kisfiúk, akiknek komoly kommunikációs problémáik vannak, és hiszem, hogy azért nem lehet jót szexelni Amerikában, mert kezdenek eltűnni az autósmozik. Hiszem, hogy a politikusok erkölcstelen gazemberek, és még mindig hiszem, hogy ők a jobb alternatíva. Hiszek benne, hogy Kaliforniát el fogja nyelni a szökőár, Floridát meg elönti a téboly, a sok krokodil meg a mérgező hulladék. Hiszem, hogy az antibakteriális szappan megölte a test ellenálló rendszerét a kosszal és a betegségekkel szemben, ezért egy napon majd kipusztít minket a nátha, mint a Mars-lakókat a *Világok harcá*ban. Hiszem, hogy a múlt század két legnagyobb költője Edith Sitwell és Don Marquis, hogy a jade megkövesedett sárkánysperma, és hogy több ezer évvel ezelőtt, egy másik életemben félkarú szibériai sámán voltam. Hiszem, hogy az emberiség sorsa meg van írva a csillagokban. Hiszem, hogy kiskoromban jobb íze volt a nyalókának, és az aerodinamika elvei szerint egy dongó nem is tud repülni, hogy a fény hullám és részecske, hogy valahol, egy dobozban van egy macska, aki egyszerre élő és holt (de ha nem adnak neki enni, végül kétféleképpen halott macska lesz belőle), és hogy a világegyetem néhány csillaga milliárd évekkel idősebb magánál a világegyetemnél. Hiszek egy személyes istenben, aki törődik velem és aggódik értem és mindent lát. Hiszek egy személytelen istenben, aki mozgásba lendítette a világot, aztán elment bulizni a barátnőivel, és azt sem tudja, hogy a világon vagyok. Hiszek a közönyös káosz, háttérzaj és puszta szerencse uralta üres univerzumban. Hiszem, hogy akik szerint a szexet túlértékelik, még sohasem csinálták jól. Hiszem, hogy az, aki állítása szerint érti, mi folyik a világban, az apró dolgokban is hazudni fog. Hiszek a tökéletes becsületességben, meg az értelmes társadalmi hazugságokban. Hiszem, hogy egy nőnek joga van dönteni, egy babának joga van élni, és az emberi élet ugyan szent, még sincsen gondom a halálbüntetéssel, ha az igazságszolgáltatás teljesen megbízható, és azt is hiszem, hogy csak egy idióta bízna meg az igazságszolgáltatásban. Hiszem, hogy az élet játék, az élet egy kegyetlen vicc, és az élet az, ami akkor történik, amikor élsz, és ennyi erővel akár élvezni is lehetne. — Kifulladva elhallgatott.

Árnyék majdnem megtapsolta. De ehelyett inkább azt mondta:

— Oké. Szóval ha elmesélem, mire jöttem rá, nem nézel

hülyének.

— Talán — felelte a lány. — Próbáljuk ki.

— Elhinnéd nekem, ha azt mondanám, hogy az összes isten, akit az emberek valaha is kitaláltak, most is közöttünk él?

— Talán.

— És vannak köztük új istenek, a számítógép, a telefon meg minden más dolog istene, akik úgy gondolják, a két csoport számára kicsi ez a világ. És nagy eséllyel ki fog törni közöttük a háború.

— És ezek az istenek ölték meg azt a két embert?

— Nem, őket a feleségem ölte meg.

— Nem azt mondtad, hogy a feleséged meghalt?

— Így van.

— És mielőtt meghalt volna, megölte őket?

— Azután. Ne firtasd.

A lány felemelte a kezét és kisöpörte a haját a homlokából.

Végighajtottak a főutcán és megálltak a Szarvasitató előtt. A cégér egy meglepett szarvast ábrázolt, aki a hátsó lábaira egyenesedve egy pohár sört szorongatott. Árnyék felkapta a zacskót a könyvvel és kiszállt.

— Miért háborúznának? — kérdezte Sam. — Eléggé feleslegesnek tűnik. Mit nyernének vele?

— Nem tudom — ismerte be Árnyék.

— Az idegenekben könnyebb hinni, mint az istenekben — mondta Sam. — Talán Város úr és Akármi úr valójában a Sötét Zsaruk közé tartozik, csak az ufóknak dolgozik.

Megérkeztek a Szarvasitató ajtaja elé, és Sam megtorpant. Felnézett Árnyék arcára, lélegzete áttetsző felhőként lebegett körülötte.

— Csak annyit mondjál, hogy a jók mellett állsz.

— Nem tehetem — felelte Árnyék. — Bárcsak mondhatnám. De én nagyon igyekszem.

A lány végigmérte és az ajkába harapott. Aztán biccentett.

— Ennyi elég — mondta. — Nem adlak fel. Hívj meg egy sörre.

Árnyék belökte az ajtót, és az arcukba csapott a meleg meg a zene. Bementek.

Sam integetve üdvözölte néhány barátját. Árnyék bólintott pár embernek, akiknek emlékezett az arcára — még ha a nevükre nem is —, mert együtt keresték Alison McGovernt, vagy akikkel minden reggel találkozott Mabelnél. Chad Mulligan a bárpultnál állt, és egy alacsony, vörös hajú nőt ölelgetett — a távoli rokont, gondolta Árnyék. Kíváncsi volt, hogy nézhet ki, de a nő háttal állt neki. Amikor Chad megpillantott Árnyékot, tréfásan szalutálva üdvözölte. Árnyék vigyorogva visszaintegetett. Körülnézett, hátha megpillantja valahol Hinzelmannt, de úgy tűnt, az öregember nem jött le ma este. Kiszúrt

egy üres asztalt és elindult arrafelé.

Aztán valaki sikoltozni kezdett.

Kellemetlen sikoly volt, mint amikor valaki teljes torokból üvölt, vagy mint amikor valaki kísértetet lát, és egy csapásra csend lett. Árnyék körülnézett, hol gyilkoltak meg valakit, aztán rájött, hogy mindenki őt nézi. Még a napközben az ablakban szunyókáló fekete macska is a zenegép tetején állt, és begörbített háttal, felszegett farokkal bámult felé. Lelassult az idő.

— Fogják meg! — sikította egy női hang, már-már a hisztéria határán. — Az isten szerelmére, állítsa meg valaki! Ne hagyják megszökni! Kérem! — Ismerte ezt a hangot.

Senki sem mozdult. Árnyékot bámulták. Ő visszabámult rájuk.

Chad Mulligan megmozdult és átsétált az emberek között. Az alacsony nő riadtan, tágra nyílt szemmel követte, mint aki azonnal sikítani kezd ismét. Árnyék ismerte. Persze, hogy ismerte.

Chad még mindig a kezében szorongatta a sörét, amit most letett egy közeli asztalra.

— Mike — mondta.

— Chad — mondta erre Árnyék.

Audrey Burton megmarkolta Chad ingujját. Arca hófehér volt, szemében könnyek csillogtak.

— Árnyék — mondta. — Te rohadék. Te gonosz, gyilkos rohadék.

— Biztosan ismered ezt az embert, drágám? — kérdezte Chad. Nem érezhette magát fényesen.

Audrey Burton hitetlenkedve végigmérte.

— *Megőrültél? Évekig* dolgozott Robbie-nál. Az a ringyó felesége a legjobb barátnőm volt. Gyilkosságért körözik. Engem is *kikérdeztek*. Szökött *fegyenc*. — Kezdte elveszíteni az önuralmát, hangja remegett az elfojtott hisztériától, és úgy hüppögött, mint egy Emmy-díjra áhítozó színésznő valamelyik nappali szappanoperából. Távoli rokonok — gondolta Árnyék közönyösen.

A bárban senki sem szólalt meg. Chad Mulligan Árnyékra nézett.

— Valószínűleg egy félreértésről van szó. Biztos vagyok benne, hogy meg tudjuk oldani a dolgot — mondta ésszerűen. Aztán a vendégek felé fordult: — Minden rendben lesz. Ne aggódjatok. Megoldjuk a dolgot. Minden rendben. — Aztán Árnyékra pillantott. — Menjünk ki, Mike. — Nyugodt hozzáértés. Árnyék le volt nyűgözve.

— Persze — felelte Árnyék.

Egy kéz érintette meg az ujjait, és amikor megfordult, megpillantotta Samet. Amennyire tőle telt, bátorítóan rámosolygott.

Sam Árnyékra nézett, aztán körülpillantott a bámuló arcokon. Odaszólt Audrey Burtonnek:

— Nem tudom, kicsoda maga. De. Oltári. Nagy. Picsa. — Majd lábujjhegyre állt, magához húzta Árnyékot és keményen szájon

csókolta. Árnyék úgy érezte, percekig tartott, pedig a valóságos, óraketyegős időben öt másodperc lehetett.

Különös csók ez, gondolta Árnyék, miközben a lány ajka a szájához simult: ezt nem neki szánták. Hanem a többi vendégnek, hadd tudják meg, Sam kinek az oldalára állt. Ez a csók felért egy zászlóbontással. Már a csók közben egyértelművé vált, hogy a lány nem is kedveli — vagyis nem úgy.

De olvasott egyszer egy mesét, régen, amikor még kisfiú volt: egy vándorról szólt, aki leesett a szakadékba, és míg felette emberevő tigrisek kószáltak, alatta pedig a halálos mélység tátongott, neki sikerült félúton megkapaszkodnia. Elkeseredetten lógott egy szamócabokor mellett, és fent is, lent is a biztos halál várt rá. *Mit tegyen?* — így szólt a kérdés.

Amire ez volt a válasz: *Egye meg a szamócát.*

Kiskorában soha nem értette ezt a történetet. De most megértette. Így hát lehunyta a szemét, belevetette magát a csókba és nem figyelt másra, csak Sam bőrének puhaságára, ajkára, ami édes volt, akár a szamóca.

— Gyerünk, Mike — szólalt meg Chad Mulligan határozottan. — Kérem. Intézzük ezt el odakint.

Sam elhúzódott. Megnyalta a száját és elmosolyodott, és most már majdnem mosolygott a szeme is.

— Nem rossz — mondta. — Jól csókolsz, már egy fiúhoz képest. Oké, menjél ki játszani. — Aztán Audrey Burtonhöz fordult. — De maga — közölte — akkor is egy picsa.

Árnyék Sam felé hajította a kocsikulcsokat. A lány egy kézzel elkapta. Aztán Árnyék az ajtóhoz sétált és kilépett a bárból, a nyomában Chad Mulligannel. Puhán havazni kezdett, hópelyhek kavarogtak a neon fényreklám derengésében.

— Akar mondani valamit? — kérdezte Chad.

Audrey követte őket az utcára. Úgy festett, mint aki mindjárt ismét sikoltozni kezd.

— Chad, ez megölt két embert — mondta. — Járt nálam az FBI. Ez egy pszichó. Ha akarod, elkísérlek az őrsre.

— Elég bajt okoztál már — mondta Árnyék. A hangja fáradtan csengett, még saját magának is. — Menj el, kérlek.

— Chad? Hallottad ezt? Megfenyegetett! — kiáltotta Audrey.

— Menj be, Audrey — mondta Chad Mulligan. A nő úgy nézett rá, mint aki mindjárt vitatkozni kezd, de aztán összeszorította a száját, hogy belefehéredett az ajka, és visszament a bárba.

— Van valami hozzáfűznivalója? — kérdezte Chad Mulligan.

— Nem öltem meg senkit — mondta Árnyék.

— Hiszek magának — bólintott Chad. — Szerintem nem lesz nehéz tisztázni a vádak alól. Nem nehezíti meg a dolgomat, ugye,

Mike?

— Minden oké lesz — mondta Árnyék. — Ez csak egy félreértés.

— Pontosan — mondta Chad. — Mi lenne, ha elmennénk az irodába, és tisztáznánk a dolgot?

— Letartóztat? — kérdezte Árnyék.

— Fenéket — mondta Chad. — Hacsak meg nem kér rá. Szerintem az a legjobb, ha állampolgári kötelességeinek eleget téve velem jön, és szépen elsimítjuk az ügyet.

Chad megmotozta Árnyékot és nem talált nála fegyvert. Beszálltak Mulligan kocsijába. Árnyék ismét a hátsó ülésre ült, a fémháló mögé. *SOS* — gondolta. — *Vészhelyzet. Segítség.* — Megpróbálta kizökkenteni Mulligant a gondolatai erejével, ahogy azzal a chicagói hekussal is tette. — *Mike Ainsel vagyok, a haverod. Megmentetted az életemet. Hát nem látod, mekkora ostobaság ez? Nem feledkezhetnénk meg a dologról?*

— Azt hiszem, nem ártott kihozni magát onnan — mondta Chad. — Elég, ha valamelyik nagyszájú kitalálja, hogy maga ölte meg Alison McGovernt, aztán meg is lincselik.

— Ott a pont.

Az út további részét csendben tették meg. Aztán bekanyarodtak a lakeside-i rendőrség elé, ami, mint arról Chad tájékoztatta, valójában a megyei rendőrfőnökhöz tartozott. A helyieknek csak pár szoba jutott. A megye hamarosan épít valami modernebbet. Addig azzal gazdálkodnak, ami van.

Besétáltak.

— Hívjak ügyvédet? — kérdezte Árnyék.

— Nem vádoljuk semmivel — mondta Mulligan. — De ahogy akarja. — Átvonultak néhány lengőajtón. — Foglaljon helyet.

Árnyék leült egy fából készült, égésnyomokkal tarkított székbe. Ostobának, zsibbadtnak érezte magát. A hirdetőtáblán, a nagy DOHÁNYOZNI TILOS! tábla mellett egy kis poszter lógott, rajta az ELTŰNT SZEMÉLY felirattal. Alison McGovernt ábrázolta.

Egy faasztalon a *Sports Illustrated* meg a *Newsweek* régi példányai hevertek. Tíz perc múlva megjelent Chad egy csésze vizes, forró csokoládéval, amit az automatából szerzett.

— Mi van a zacskóban? — kérdezte. Árnyék csak most vette észre, hogy még mindig a kezében szorongatja a műanyag zacskót, benne a *Feljegyzések Lakeside város tanácsüléseiről* című művel.

— Régi könyv — felelte Árnyék. — Van benne egy fénykép a nagyapjáról. Vagy talán az ükapjáról.

— Igen?

Árnyék addig lapozgatott, amíg megtalálta a városi tanácsról készült csoportképet, és megmutatta a Mulligan nevű férfit. Chad kuncogott.

— Hát ez nem semmi — mondta.

A szobában teltek-múltak a percek, aztán az órák. Árnyék elolvasta a két *Sports Illustrated*et, majd nekilátott a *Newsweek*nek. Néha Chad is bekukkantott, egyszer azért, hátha Árnyék szeretne vécére menni, később meg behozott egy sonkás zsemlét és egy kis zacskó chipset.

— Kösz — mondta Árnyék, amikor elvette az ennivalót. — Le vagyok már tartóztatva?

Chad a fogát szívogatta.

— Hát — mondta. — Még nem. Úgy fest, hogy a Mike Ainsel nevet illegálisan használja. Másrészt ebben az államban annak hívja magát, aminek csak akarja, ha a szándékai tisztességesek. Egyelőre szabad.

— Telefonálhatok?

— Helyi hívás lesz?

— Távolsági.

— Telefonáljon az én számlámra, sok pénzt takaríthat meg vele, különben tömheti negyeddollárosokkal a kinti telefont.

Persze — gondolta Árnyék. — *Ráadásul így azonnal megtudhatod, milyen számot hívtam, és valószínűleg belefogsz hallgatni egy másik irodából.*

— Ez nagyszerű — mondta. Átmentek egy üres irodába. Árnyék egy cairói halottasház számát adta meg Chadnek, Illinois államban. Mulligan tárcsázott, aztán átnyújtotta Árnyéknak a kagylót. — Most magára hagyom — mondta, és kiment.

A telefon néhányszor kicsengett, aztán valaki felvette.

— Jacquel és Ibis. Segíthetek?

— Helló. Ibis úr, itt Mike Ainsel beszél. Karácsony körül besegítettem maguknál egy kicsit.

Pillanatnyi tétovázás, aztán:

— Persze, Mike. *Hogy van?*

— Nem túl jól, Ibis úr. Bajban vagyok. Le fognak tartóztatni. Reméltem, hogy látta arrafelé a bácsikámat, vagy el tud juttatni neki egy üzenetet.

— Természetesen mindjárt utánanézek. Tartsa, öööö, Mike. Valaki szeretne néhány szót váltani magával.

Valaki átvette a telefont, és rekedtes női hang szólt bele a kagylóba.

— Szia, édesem. Hiányzol.

Árnyék biztos volt benne, hogy még sohasem hallotta ezt a hangot. De ismerte a nőt. Biztosan ismeri…

Engedd el magad — suttogta a rekedtes hang abban az álomban. — *Engedd el magad tejesen.*

— Kivel csókolóztál, édesem? Féltékennyé akarsz tenni?

— Csak barátok vagyunk — mondta Árnyék. — Szerintem

megpróbált bebizonyítani valamit. Honnan tudod, hogy megcsókolt?

— Mindent látok, amit a népem lát — felelte a nő. — Vigyázz magadra, édesem — Egy pillanatnyi csend után Ibis úr hangja hallatszott a telefonban.

— Mike?

— Igen.

— Nem tudjuk elérni a bácsikáját. Úgy tűnik, feltartották. De megpróbálok szólni Nancy bácsikájának. Sok szerencsét. — Letette.

Árnyék leült, hogy megvárja Chadet. Csak üldögélt az üres irodában, és arra gondolt, bárcsak leköthetné valamivel a figyelmét. Kelletlenül ismét előhúzta a *Feljegyzések*et, felcsapta valahol középen és olvasni kezdett.

1876 decemberében előterjesztettek és megszavaztak egy rendelet, ami megtiltotta a köpködést az utcán és a középületekben, illetve a dohánytermékek bármilyen formájával elkövetett szemetelést.

Lemmi Hautala tizenkét éves volt, és „a közvélemény szerint pillanatnyi őrültségében elkóborolt" 1876. december 13-án. „Tüstént kezdetét vette a kutatás, azonban hamarost megakadályozta a hózivatar, amely elvakította a kereső csapatokat." A tanács egyhangúlag megszavazta, hogy részvétteljes levelet küldjenek a Hautala családnak.

A következő héten felgyulladt Olsenék béristállója, de a tüzet sikerült sérülés nélkül eloltani, és sem emberben, sem állatban nem esett kár.

Árnyék tekintete végigfutott a zsúfoltan szedett hasábokon. Máshol nem említették Lemmi Hautalát.

Aztán hirtelen sugallatra, ami talán több is volt, mint véletlen szeszély, előrelapozott 1877 teléig. A januári beszámolók egyik bejegyzésében találta meg, amit keresett: Jessie Lovat — életkorát nem közölték — „egy néger gyereklány" nyomtalanul eltűnt december 28-án. A közkeletű vélekedés szerint „elrabolták az úgynevezett vándorló házalók". A Lovat családnak nem küldtek részvétlevelet.

Árnyék éppen 1878 teléhez akart lapozni, amikor Chad Mulligan kopogott az ajtón, és olyan bűntudatos arccal lépett be az irodába, mint egy kisgyerek, aki intőt hozott haza.

— Ainsel úr — mondta. — Mike. Igazán sajnálom. Személy szerint én nagyon kedvelem magát. De ez nem változtat semmin, ugye tudja?

Árnyék azt felelte, hogy tudja.

— Nincsen más választásom — folytatta Chad —, le kell tartóztatnom, amiért megsértette a felfüggesztett börtönbüntetés feltételeit. — Ezután felolvasta Árnyéknak a jogait. Kitöltött néhány űrlapot. Ujjlenyomatot vett. Végigvezette a folyosón, át az épület túlsó felébe, a megyei börtönbe.

A terem egyik oldalán egy hosszú pult volt meg néhány ajtó, a másik oldalon két zárka meg egy ajtó. Az egyik zárkában egy férfi aludt a betonágyon egy vékony takaróba burkolózva. A másik üres volt.

A pult mögött barna egyenruhás, álmos tekintetű nő ült, aki Jay Leno műsorát nézte egy kicsi, fekete-fehér hordozható tévén. Átvette Chadtől a papírokat és aláírta Árnyék nevében. Chad még téblábolt egy kicsit mellettük, kitöltött pár űrlapot. A nő kijött a pult mögül, megmotozta Árnyékot, elvette az összes holmiját — a tárcáját, a pénzét, a lakáskulcsot, a könyvét, az óráját —, kipakolta őket a pultra, átnyújtott Árnyéknak egy zsákot, amiben narancssárga ruhák voltak, és közölte vele, hogy az üres cellában átöltözhet. Az alsónadrág meg a zokni maradhat. Árnyék bement a cellába és felvette a narancssárga ruhákat meg a papucsot. Rendkívül büdös volt odabent. A narancssárga felsőrész hátulján nagy, fekete betűkkel a LUMBER COUNTY BÖRTÖN felirat állt.

A zárka vécéje eldugult, pereméig megtöltötte a folyékony ürülék meg a savanyú sörszagot árasztó barna lötty.

Árnyék kijött, odaadta a nőnek a ruháit, amelyek a többi holmija mellé kerültek a műanyag zsákba. Árnyék még átnézte az irattárcáját, mielőtt átnyújtotta volna.

— Jól vigyázzon rá — mondta a nőnek —, mert ebben van az egész életem. — A nő elvette a tárcát és biztosította, hogy nála biztonságban lesznek. Chadet is megkérdezte, hogy így van-e, és Chad felnézett az utolsó űrlapról és azt felelte, igen, Liz igazat mond, még egyetlen fogoly holmiját sem veszítette el.

Árnyék a zoknijába csúsztatta azt a négyszáz dollárt, amit öltözködés közben elemelt a tárcájából, az ezüstdollárral együtt, amit pedig a zsebei kiürítésekor tüntetett el.

— Mondja — kérdezte, amikor Mulligan odalépett hozzá —, befejezhetném esetleg a könyvemet?

— Sajnálom, Mike. A szabály az szabály — mondta Chad.

Liz a hátsó szobába vitte Árnyék holmiját. Chad azt mondta, innentől Bute rendőr hozzáértő kezeibe helyezi az ügyet. Liz fáradtnak és közönyösnek tűnt. Chad távozott. Megcsörrent a telefon, és Liz — Bute rendőr — felvette a kagylót. — Oké — mondta. — Oké. Nem gond. Oké. Nem gond. Oké. — Letette a telefont és elfintorodott.

— Probléma? — kérdezte Árnyék.

— Igen. Vagyis nem igazán. Küldenek valakit Milwaukee-ból magáért.

— És ez miért probléma?

— Még három óráig itt kell tartanom — mondta a nő. — És az a zárka — mutatott az alvó ember felé — foglalt. Figyelnem kell, nehogy megpróbálja megölni magát. Nem igazán tehetném be mellé.

De az egész nem ér meg annyit, hogy bejelentsem a megyeibe, aztán meg vissza az egészet. — Megcsóválta a fejét. — Oda meg nem akar bemenni, azt hiszem — mutatott az üres zárkára, ahol Árnyék az előbb átöltözött —, mert el van dugulva a kló. Büdös, mi?

— Igen. Borzalmas volt.

— Ilyenek az emberek. Minél hamarabb kicserélik az egészet, annál jobb, de már akkor is késő. Tegnap egy nő volt odabent, és biztosan lehúzott egy tampont. Mindig mondom nekik, hogy ne tegyék. Erre a célra van egy szemetes. Minden nyomorult tampon, amit lehúznak a klotyón, száz dollárba kerül a megyének, ennyit fizetünk ki a vízvezeték-szerelőnek. Szóval maradhat idekint, de akkor meg kell bilincselnem. Vagy bemegy a zárkába. — Árnyékra nézett. — Maga dönt — mondta.

— Egyik megoldástól sem rohannék a falnak — mondta Árnyék. — De a bilincset választom.

A nő leakasztott egy bilincset az övéről, majd megpaskolta a tokban lapuló félautomatát, csak úgy emlékeztetőnek. — Kezeket hátra — mondta.

A bilincs szorított: Árnyéknak vastag csuklója volt. A nő ezután béklyót tett a bokájára és leültette a pult túlsó végében egy padra, a fal mellé.

— Szóval — mondta Liz. — Maga békén hagy engem, én meg békén hagyom magát. — Elfordította a televíziót, hogy Árnyék is lássa.

— Kösz — mondta Árnyék.

— Ha végre beköltözünk az új irodákba — mondta a nő —, nem lesz több ilyen ostobaság.

Befejeződött Jav Leno műsora. Elkezdődött a *Cheers bár*. Árnyék sohasem nézte a *Cheerst*. Egyetlen epizódját látta csak — amikor Coach lánya eljön a bárba —, bár azt többször is. Ez már régebben szöget ütött a fejébe: ha nem nézel egy sorozatot, de egyszer elcsípsz belőle egy részt, azt éveken át, újra meg újra látni fogod — ez biztosan valami kozmikus törvény.

Liz Bute rendőr hátradőlt a székében. Még nem szunyókált el teljesen, de nem is volt ébren, ezért nem láthatta, amikor a bár vendégei abbahagyták a beszélgetést meg a szellemes beszólásokat, és Árnyékra meredtek a képernyőről.

Diane szólalt meg először, a szőke pincérnő, aki entellektüelnek tartotta magát.

— Árnyék — mondta. — *Annyira* aggódtunk érted. Lecsúsztál a térképről. Jó ismét látni téged — jóllehet bilincs és narancssárga *couture* van rajtad.

— Amondó vagyok, itt egy dolgot lehet csak tenni — nagyképűsködött Cliff, a bár legunalmasabb vendége —, most kell

megszökni, a vadászidényben, amikor mindenki narancssárgát visel.

Árnyék nem szólt semmit.

— Á, látom, elvitte a cica a nyelvedet — mondta Diane. — No, mindegy, akkor is izgalmas hajtóvadászat volt!

Árnyék elfordította a fejét. Liz rendőr halkan hortyogni kezdett. Carla, a kis termetű pincérnő felcsattant.

— Oké, baromarcú! Adásunkat megszakítjuk, hogy megmutassunk neked valamit, amitől belecsurrantasz a nadrágodba. Készen állsz?

A képernyő felvillant és elsötétült. A bal alsó sarokban fehéren lüktetett az ÉLŐ KÖZVETÍTÉS felirat. Halk női hang szólalt meg:

— Természetesen még mindig nem késő a nyerő oldalra állni. De tudod, jogodban áll ott maradni, ahol vagy. Ezt jelenti amerikainak lenni. Ez a csodálatos Amerikában. Azzal, hogy szabadon hihetsz bármiben, szabadon hihetsz a téveszmékben is. Mint ahogy a szólásszabadság is biztosítja neked a jogot, hogy csendben maradj.

A képernyőn most egy utca látszott. A kép úgy billegett, mint a kézikamerás felvételek a dokumentumfilmekben.

Ritkuló hajú, napbarnított bőrű, kissé sunyi arckifejezésű férfi bukkant fel a képernyőn. Egy fal mellett állt, kávét kortyolt egy műanyag pohárból. A kamerába nézett, és azt mondta:

— A terroristák örökké kétértelmű szavak mögé bújnak, mint például a „szabadságharcos”. Maguk és én tudjuk, hogy egyszerűen gyilkos csőcselékről van szó. Mi az életünket kockáztatjuk, hogy ezen változtassunk.

Árnyék felismerte a hangot. Egyszer járt ennek a férfinak a fejében. Város úr hangja bentről más volt — mélyebb, zengőbb —, de nem lehetett összetéveszteni.

A kamera hátrahúzódott, és láthatóvá vált, hogy Város úr egy amerikai utcán áll, egy téglaépület mellett. Az ajtó felett egy háromszögbe meg egy iránytűbe foglalt G betű díszelgett.

— Pozícióban — mondta valaki, aki nem látszott.

— *Lássuk,* a *benti* kamerák dolgoznak-e — hallatszott a kommentátornő hangja.

Az ÉLŐ KÖZVETÍTÉS felirat továbbra is a bal alsó sarokban villogott. A képernyőn most egy kisebb hall látszott: a helyiségben félhomály volt. Két ember ült a terem túlsó végében egy asztalnál. Egyikük háttal ült a kamerának. A kamera ügyetlenül rájuk közelített. Egy pillanatra elhomályosult a kép, aztán ismét kiélesedett. A szemből mutatott férfi felállt, és járkálni kezdett fel-alá, mint egy láncra fűzött medve. Szerda volt az. Úgy festett, mint aki bizonyos szinten még élvezi is a dolgot. Amikor a kép kiélesedett, reccsenve bekapcsolt a hang is.

A férfi, aki háttal ült a kamerának, éppen azt mondta:

— …mi esélyt kínálunk rá, hogy itt és most véget vethessünk az

egésznek, és ne legyen több vérontás, erőszak, szenvedés és halál. Hát nem ér ez meg annyit, hogy egy kicsit ti is engedjetek?

Szerda megtorpant és megfordult. Orrlyukai kitágultak.

— Először is — mordult fel —, meg kell értened, hogy arra kérsz, beszéljek mindannyiunk nevében. Ami kétségtelenül badarság. Másodszor: honnan a fenéből szeded, hogy elhiszem neked, hogy betartjátok a szavatokat?

A háttal ülő férfi a fejét ingatta.

— Igazságtalan vagy magaddal szemben — mondta. — Nyilvánvalóan nincsen vezetőtök. De rád hallgatnak. Figyelnek rád. Ami pedig a szavahihetőségemet illeti, nos, jelen egyeztető tárgyalásunkat rögzítik és élőben sugározzák — és ezzel a kamera felé intett. — Az embereid közül néhányan most is néznek minket. Mások videón fogják látni. A kamera nem hazudik.

— Mindenki hazudik — mondta Szerda.

Árnyék felismerte a háttal ülő férfi hangját. Világ úr volt, akivel Város úr telefonon beszélt, miközben Árnyék Város úr fejében volt.

— Tehát nem hiszed — kérdezte Világ úr —, hogy betartjuk a szavunkat?

— Szerintem az ígéreteitek arra valók, hogy megszegjétek őket, eskütök pedig hamis. De én betartom a szavamat.

— Garantáltuk a biztonságodat — mondta Világ úr —, és megegyeztünk a béketárgyalások megkezdésében. De itt kell megjegyeznem, hogy ifjú pártfogoltad ismét a kezünkben van.

— Nem — horkantott Szerda. — Nincsen.

— Arról beszéltünk, miként kezelhetnénk a bekövetkező paradigmaváltást. Nem kell szükségszerűen ellenségeknek lennünk. Nem igaz?

Ez láthatóan megdöbbentette Szerdát.

— Mindent megteszek, ami hatalmamban áll…

Árnyéknak feltűnt, hogy valami nincsen rendben Szerdával. Vörös pont égett a bal szemében, az üvegszemében. Amikor megmozdult, a pont izzó csíkot húzva követte.

— Ez egy nagy ország — mondta Szerda lassan, mint aki rendbe szedi a gondolatait. Megmozdította a fejét, és a lézercélzó vörös pontja az arcára csúszott. Aztán ismét felkúszott az üvegszeméig. — Van elég hely…

Lövés csattant — bár a tévé hangszórói tompították a zajt —, és Szerdának szétrobbant a fél feje. Hátrabukott a teste.

Világ úr felállt, és kisétált a képből, még mindig háttal a kamerának.

— Lássuk akkor még egyszer, ez alkalommal lassítva — mondta a kommentátornő megnyugtató hangon.

Az ÉLŐ KÖZVETÍTÉS felirat helyére a VISSZAJÁTSZÁS került. A

vörös lézercélzó most lassan kúszott végig Szerda arcán az üvegszemig, és ismét véres felhővé robbant a fél arca. A kép kimerevedett.

— Valóban, ez itt még mindig Isten Saját Országa — jelentette ki a kommentátor végszóként. — A kérdés az, vajon melyik istené?

Valaki más — Árnyék szerint Világ úr lehetett, mert furcsa módon félig-medig ismerős hangon beszélt —, azt mondta:

— Most pedig folytatjuk félbehagyott műsorunkat.

A *Cheers bárban* Coach megnyugtatta a lányát, hogy tényleg nagyon gyönyörű, akárcsak az anyja.

Megcsörrent a telefon. Liz rendőr felrezzent és felült a székében. Felemelte a kagylót. „Oké. Oké. Igen. Oké" — mondta. Letette a kagylót. Kijött a pult mögül, és odaszólt Árnyéknak:

— Bekísérem a zárkába. Ne használja a klót. A lafayette-i seriff emberei mindjárt itt lesznek magáért.

Levette a bilincset meg a lábbéklyót és bezárta Árnyékot a zárkába. Miután becsukta az ajtót, a szag sokkal elviselhetetlenebbé vált.

Árnyék leült a beton priccsre, előhúzta a zoknijából az ezüstdollárt és gyakorolni kezdett, egyik pozícióból a másikba csúsztatta a pénzt, egyik kezéből a másikba, az egyetlen célja az volt, hogy elrejtse az esetleg figyelő tekintetek elől. El kellett ütnie valamivel az időt. Zsibbadt volt.

Aztán hirtelen felsajdult benne, mennyire hiányzik neki Szerda. Hiányzott az önbizalma, a stílusa. A meggyőződése.

Kinyitotta a kezét és lenézett Szabadság úrnő ezüst profiljára. Összezárta rajta az ujjait, szorosan megmarkolta. Vajon ő is életfogytiglani kap azért, amit el sem követett? Ha egyáltalán eljut odáig. Az alapján, amit eddig Város úrról és Világ úrról tudott, nem okozna nekik nagy gondot kitörölni a rendszerből. Talán autóbalesetet szenved, miközben átszállítják a következő börtönbe. Esetleg lepuffantják szökés közben. Nem elképzelhetetlen.

Az ablak túloldalán történt valami. Visszajött Liz rendőr. Megnyomott egy gombot, mire kinyílt egy ajtó, amit Árnyék innen nem láthatott, és belépett egy barna seriffegyenruhát viselő fekete rendőrtiszt és fürge léptekkel a pulthoz sétált.

Árnyék visszacsúsztatta az ezüstdollárt a zoknijába.

Az újonnan érkezett rendőr átnyújtott néhány papírlapot, Liz átfutotta, majd aláírta őket. Megjelent Chad Mulligan, néhány szót váltott a fekete férfival, aztán kinyitott a zárkát és belépett.

— Oké. Megjöttek magáért. Úgy tűnik, országos biztonsági ügy lett magából. Tudta?

— Remekül mutat majd a *Lakeside News* címoldalán — mondta Árnyék. Chad kifejezéstelen arccal nézett rá.

— Hogy letartóztattak egy csavargót, mert megszegte a felfüggesztett börtönbüntetés előírásait? Nem valami nagy történet.

— Szóval erről van szó?

— Nekem ezt mondták — felelte Chad Mulligan. Árnyék előrenyújtotta a karját, és Chad megbilincselte. Becsatolta a lábbéklyót és összekapcsolta a kézbilinccsel.

Most kivisznek innen — gondolta Árnyék. — *Talán megpróbálhatok elfutni — lábbéklyóban, bilincsben, vékony, narancssárga ruhában, kint a hóban* — és rögtön tudta, mennyire ostoba és reménytelen ez az ötlet.

Chad kikísérte az irodába. Liz kikapcsolta a tévét. A fekete rendőrtiszt végigmérte Árnyékot.

— Nagydarab srác — mondta Chadnek. Liz átnyújtotta az újonnan érkezett rendőrnek az Árnyék holmijait tartalmazó papírzsákot, és a férfi aláírta a szükséges nyomtatványt.

Chad Árnyékra pillantott, aztán a tisztre. A fekete rendőrhöz beszélt, de olyan hangosan, hogy Árnyék is hallja:

— Nézze. Csak azt szeretném mondani, hogy nem tetszik nekem ez az egész.

A tiszt bólintott.

— Vegye fel a kapcsolatot az illetékes szervekkel, uram. A mi feladatunk nem más, mint elszállítani.

Chad savanyú képet vágott. Árnyékhoz fordult.

— Oké — mondta. — Ki az ajtón. A mélygarázsba.

— Mi?

— Kimegyünk az ajtón. Ott van a kocsi.

Liz kinyitotta az ajtót.

— Ne felejtsék el visszajuttatni a rabruhát — mondta. — A múltkor is elküldtünk egy őrizetest Lafayette-be, de a ruháját azóta sem láttuk. A megyének kell megvennie. — Kikísérték Árnyékot a mélygarázsba, ahol már várt rájuk egy autó járó motorral. Nem a seriff hivatalából jött. Fekete furgon volt. A kocsi mellett egy másik rendőr állt, egy őszülő hajú, bajuszos fehér férfi és dohányzott. Amikor meglátta őket, eltaposta a cigarettáját és kinyitotta a hátsó ajtót.

Árnyék ügyetlenül beszállt — a bilincs meg a béklyó rendkívül akadályozta a mozgásban. A vezetőfülke és a hátsó ülés között nem volt rács.

A két rendőrtiszt beült előre. A fekete férfi beindította a motort. Várták, hogy kinyíljon a mélygarázs ajtaja.

— Gyerünk már — mondta a fekete férfi és türelmetlenül dobolt a kormánykeréken.

Chad Mulligan megkocogtatta az ablakot. A fehér férfi a társára pillantott, aztán leeresztette az ablakot.

— Ez nem jó így — szólalt meg Chad. — Csak ezt akartam mondani.

— Megjegyzését figyelembe vettük, uram, és továbbítjuk az illetékes szerveknek — mondta a sofőr.

Kinyílt a kinti világba vezető kapu. Még mindig esett a hó, szédítően kavargott a fényszórók fényében. A sofőr rálépett a gázra, aztán kigurultak az utcára és rákanyarodtak a főutcára.

— Hallottad, mi történt Szerdával? — kérdezte a sofőr. Most másképpen csengett a hangja, öregesebb volt és ismerős. — Meghalt.

— Igen. Tudom — felelte Árnyék. — Láttam a tévében.

— Faszok — mondta a fehér rendőr. Most szólalt meg először, rekedt hangja volt, akcentussal beszélt, és Árnyék őt is ismerősnek találta. — Én mondom, azok a faszok aztán faszok a javából.

— Köszönöm, hogy eljöttek értem — mondta Árnyék.

— Szóra sem érdemes — felelte a sofőr. Az egyik szembejövő autó fénye megvilágította az arcát, és máris öregebbnek tűnt. És alacsonyabbnak. Amikor utoljára találkoztak, kockás zakót és citromsárga kesztyűt viselt. — Milwaukee-ban voltunk, amikor Ibis felhívott. Úgy jöttünk, mintha démonok kergetnének.

— Szerinted hagyjuk, hogy lesitteljenek és villamosszékbe küldjenek, amikor csak arra várok, mikor törhetem be a fejedet a kalapácsommal? — kérdezte a fehér férfi mogorván, miközben a zsebében turkált cigarettáért. Kelet-európai akcentussal beszélt.

— Úgy egy óra múlva kerül szar a palacsintába — mondta Nancy úr, aki percről perce jobban hasonlított önmagára —, amikor a valódi rendőrök megjelennek érted. Még mielőtt rákanyarodnánk az 53. útra, félreállunk, megszabadítunk a láncaidról, és átveheted a ruháidat. — Csernobog mosolyogva felmutatta a bilincs kulcsát.

— Tetszik ez a bajusz — mondta Árnyék. — Jól áll.

Csernobog megsárgult ujjával végigsimított a bajuszán.

— Köszönöm.

— Szerda — mondta Árnyék. — Tényleg meghalt? Ez nem valami vicc?

Most jött rá, hogy egészen eddig ebbe a reménysugárba kapaszkodott, bármennyire is butaság volt. De Nancy úr arckifejezése mindent elárult, és az utolsó remény is szertefoszlott.

AKIK AMERIKÁBA JÖTTEK

Kr. e. 14 000

Hideg volt és sötét, amikor a látomás felderengett a nő előtt, mert a messzi északon a nappal csak egy szürke, félhomályos időszak volt a nap közepén, ami visszatért és eltűnt, majd visszatért megint: nem volt

több, mint rövid közjáték a sötétség szakaszai között.

Nem voltak nagy törzs, már a korabeli felfogás szerint: az Északi Síkság nomádjai. Volt egy istenük, aki egy mamut koponyája volt, meg a mamut szőréből készített durva köpönyeg. Nunyunnini, így nevezték. Amikor nem vándoroltak, egy embermagasságú favázon pihent.

A nő a törzs szent asszonya volt, minden titkok tudója, és úgy hívták, hogy Atsula, a róka. Atsula mindig a törzs két harcosa előtt ment, akik hosszú póznákon vitték istenüket, akit medvebőrbe bugyoláltak, nehogy meglássa bárki is, aki nem méltó rá, vagy amikor nincsen szent időszak.

A tundrát járták a sátraikkal. A legszebb sátrat karibu bőréből varrták, az volt a szent sátor, és most négyen ültek odabent: Atsula, a papnő, Gugwei, a törzs vénje, Yanu, a harcosok vezetője és Kalanu, a felderítő.

Atsula hívta őket oda, egy nappal azután, hogy látomása támadt.

Atsula némi zuzmót morzsolt a tűzbe, majd szárított leveleket szórt a lángok közé elsorvadt bal karjával: a levelek szúrós, szürke füsttel égtek és éles, különös szaguk volt. Aztán Atsula levett egy facsészét egy fából készült polcról és átnyújtotta Gugweinek. A csésze félig volt valami sötétes-sárga folyadékkal.

Atsula nemrégen talált néhány *pungh* gombát — mindegyiken hét pötty volt, és csak egy igazán szent asszony találhatott hétpöttyös gombát —, újholdkor leszedte őket és szarvasbélre fűzve kiszárította mindet.

Tegnap elalvás előtt megette három szárított gomba kalapját. Zavaros és félelmetes dolgokról álmodott, gyorsan mozgó, ragyogó fényekről, sziklás hegyekről, ahol jégcsapokként szúrtak az ég felé a fényoszlopok. Az éjszaka közepén verejtékes testtel ébredt és vizelnie kellett. A facsésze fölé kucorodott és belevizelt. Aztán kitette a sátor elé a hóba és visszament aludni.

Amikor felébredt, kivette a csészéből a jégdarabokat, és sötétebb, sűrűbb folyadék maradt az alján.

Ezt a folyadékot adta körbe a többieknek, először Gugweinek, aztán Yanunak, aztán Kalanunak. Mindannyian nagyot kortyoltak belőle, majd Atsulának jutott az utolsó nyelet. Ivott, aztán áldozatként istenük, Nunyunnini elé öntötte, ami a csészében maradt.

A füstös sátorban ülve várták, hogy megszólaljon az istenük. Odakint a szél zihált és vonyított a sötétben.

Kalanu, a felderítő nő volt, de úgy öltözött és úgy járt, mint egy férfi: sőt asszonyává tette Dalanit, a tizennégy éves szüzet. Kalanu szorosan lehunyta a szemét, pislogott, aztán felállt és a mamutkoponyához sétált. Magára borította a mamutbőr köpönyeget és bedugta a fejét a mamut koponyájába.

— Gonoszság van ezen a földön — mondta Nunyunnini Kalanu hangján. — Gonosz, és ha itt maradtok, anyáitok és az anyáitok anyáinak a földjén, mind elpusztultok.

A három másik ember felmordult.

— A rabszolgatartók azok? Vagy a nagy farkasok? — kérdezte Gugwei, akinek hosszú, fehér haja volt és arca ráncos, mint a tüskés fák szürke kérge.

— Nem a rabszolgatartók — felelte Nunyunnini, a vénséges, kőirhájú isten. — Nem a nagy farkasok.

— Éhínség? Éhínség közeleg? — kérdezte Gugwei.

Nunyunnini nem felelt. Kalanu kibújt a koponya alól, és a többiekkel együtt várt. Gugwei magára terítette a mamutbőr köpenyt és bedugta a fejét a koponyába. — Nem éhínség ez, nem úgy, ahogy ti ismeritek — mondta Nunyunnini Gugwei szájával —, de éhínség jár majd a nyomában.

— Akkor mi az? — kérdezte Yanu. — Én nem félek. Szembeszállok vele. Vannak lándzsáink és vannak hajítóköveink. Jöjjön ellenünk száz hatalmas harcos, akkor is győzedelmeskedni fogunk. A mocsarakba űzzük őket és felnyitjuk a fejüket kovakő késeinkkel.

— Ez nem emberi dolog — mondta Nunyunnini Gugwei vén hangján. — Az égből jön majd, és sem a lándzsák, sem a kövek nem védhetnek meg benneteket.

— Hogyan védhetjük meg magunkat? — kérdezte Atsula. — Lángokat láttam az égben. A hang, amit hallottam, hangosabb volt tíz mennydörgésnél. Láttam kidőlni az erdőket és felforrni a folyókat.

— Ai… — mondta Nunyunnini, de nem szólt többet. Gugwei mereven meghajolva kibújt a koponyából, mert öreg ember volt már, és megdagadt, megcsomósodott a térde.

Csend volt. Atsula újabb leveleket szórt a tűzre, és a füst könnyeket csalt a szemükbe.

Aztán Yanu sétált oda a mamut fejéhez, széles vállára terítette a köpenyt és a koponyába dugta a fejét.

— El kell vándorolnotok — dübörgött Nunyunnini hangja. — A nap felé. Ahol a nap felkel, új földet találtok majd, ahol biztonságban lesztek. Hosszú utazás lesz: a hold kétszer megduzzad és leapad, meghal és életre kel, és lesznek rab szolgavadászok és hatalmas bestiák, de én majd vezetlek benneteket és vigyázok rátok, ha útnak indultok a napkelte felé.

Atsula a sáros padlóra köpött.

— Nem — mondta. — Nem. — Érezte, hogy az isten őt bámulja. — Nem — mondta. — Rossz isten vagy, ha ilyet mondasz nekünk. Meg fogunk halni. Mind meghalunk, és akkor ki visz téged magaslatról magaslatra, ki emel neked sátrat, ki keni be zsírral hatalmas

agyaraidat?

Az isten nem szólt semmit. Atsula és Yanu helyet cseréltek. Atsula arca a megsárgult mamutcsont mögül meredt a többiekre.

— Atsula nem hisz — mondta Nunyunnini Atsula hangján. — Atsula meg fog halni, mielőtt ti elérnétek az új földet, de a többiek életben maradnak. Bízzatok bennem: kelet felé üres földek vannak. Az a föld a tiétek lesz, a gyermekeiteké és a gyermekeitek gyermekeié, hét nemzedéken át. Ha Atsula nem lenne ilyen hitetlen, örökre megtarthattátok volna. Reggel szedjétek össze a sátrakat meg minden holmitokat, és induljatok el a napfelkelte felé.

És Gugwei, Kalanu és Yanu fejet hajtottak, és áldották Nunyunnini hatalmát és bölcsességét.

A hold megduzzadt és leapadt, majd ismét megduzzad és leapadt. A törzs tagjai kelet felé, a napkelte irányába vándoroltak, küszködve haladtak a jeges szélben, ami megdermesztette fedetlen bőrüket. Nunyunnini igazat mondott: a törzsből senki sem halt meg utazás közben, kivéve egy asszonyt, aki belepusztult a szülésbe, de a szülő nő a holdé, nem Nunyunninié.

Átkeltek a földnyelven.

Kalanu a nap első fényénél otthagyta őket, és elment felderíteni az utat. Aztán sötét lett az ég, és Kalanu nem tért vissza, de az éjszakai égen fények izzottak, csomókba gyűltek, pislákoltak és csavarodtak, örvénylettek meg lüktettek, fehérek, zöldek, lilák meg vörösek. Atsula és a népe látott már északi fényt, de még mindig féltek tőle, ráadásul ilyennek még sohasem látták.

Aztán Kalanu visszatért hozzájuk, miközben újabb fények születtek és csorogtak végig az égen.

— Néha úgy érzem — mondta Atsulának —, hogy egyszerűen kitárom a karomat és belezuhanok az égbe.

— Mert felderítő vagy — felelte neki Atsula, a papnő. — Amikor meghalsz, belezuhansz az égbe, és csillag lesz belőled, hogy továbbra is mutathasd nekünk az utat.

— Keletre jeges sziklák vannak, magas sziklák — mondta Kalanu, aki hosszúra növesztve hordta a haját, mint a férfiak. — Megmászhatjuk őket, de sok napig fog tartani.

— Biztonságban leszünk, amíg te vezetsz minket — mondta Atsula. — Én meghalok a sziklák lábánál, és ez lesz az áldozat, ami benneteket az új földre visz.

Nyugatra, a földön, ahonnan jöttek, ahol órákkal korábban tért nyugovóra a nap, betegesen sárga fény villant, ragyogóbb a villámnál, ragyogóbb a napfénynél. Színtiszta, káprázatos robbanás volt, és a földnyelven álló törzs tagjai befogták a szemüket, köptek és felkiáltottak. Felsírtak a gyermekek.

— Ez a végzet, amiről Nunyunnini beszélt — mondta Gugwei, a

vén. — Mert bölcs isten és hatalmas.

— Ő a legjobb minden isten között — mondta Kalanu. — Az új földön magas oszlopra helyezzük majd, és halolajjal meg zsírral fényesítjük az agyarait meg a koponyáját, és elmeséljük a gyermekeinknek, a gyermekeink gyermekeinek és a hetedik gyermek gyermekének, hogy Nunyunnini a legnagyobb minden isten között és soha nem felejtjük el.

— Az istenek hatalmasak — mondta Atsula, lassan, mint aki nagy titkot árul el. — De a szív még hatalmasabb. Mert a szívünkből jönnek mind, és oda is térnek vissza…

És ki tudja, meddig folytatta volna ezt az istenkáromlást, ha nem szakítja félbe egy ellentmondást nem tűrő érv.

A nyugaton felharsanó dübörgés olyan hangos volt, hogy vér csordult az emberek füléből, és sokáig nem hallottak semmit, egy időre megvakultak és megsüketültek, de életben maradtak, és tudták, hogy sokkal szerencsésebbek, mint a nyugatra élő törzsek.

— Ez jó — mondta Atsula, de nem hallotta a saját hangját, még a fejében sem.

Atsula a sziklák lábánál halt meg, amikor a tavaszi nap a csúcspontján járt. Nem érte meg, hogy saját szemével láthassa az Új Világot, és a törzs szent asszony nélkül vándorolt át az új földre.

Megmászták a sziklákat, aztán délre meg nyugatra mentek, míg egy völgyre nem bukkantak, ahol friss volt a víz, és a folyókban csak úgy nyüzsögtek az ezüstös színű halak, az erdőt szarvasok járták, amik még sohasem láttak embert, és olyan jámborak voltak, hogy mielőtt megöltek volna egyet, a vadászok a földre köptek és bocsánatot kértek a szellemektől.

Dalani három fiúnak adott életet, és néhányan azt mondták, hogy Kalanu végrehajtotta az utolsó varázslatot és képes megtenni a férfidolgot az asszonyával — mások pedig azt suttogták, hogy a vén Gugwei nem öreg még ahhoz, hogy elszórakoztasson egy fiatal feleséget, amikor távol van a férj, és az is biztos, hogy Gugwei halála után Dalaninak nem született több gyereke.

És eljött a jég kora, aztán elmúlt, és az emberek benépesítették az egész földet, új törzseket alapítottak és új totemeket választottak maguknak: a hollót, a rókát, a lajhárt, a nagymacskákat és a bölényt, és mindegyik állat a törzs jelképévé vált és mindegyik állatból isten lett.

A mamutok ezen az új földön nagyobbak voltak, lassabbak és sokkal ostobábbak, mint a szibériai síkságok mamutjai, és sehol sem találtak többé hétpettyes *pungh* gombát, és Nunyunnini nem szólt többé a törzséhez.

És amikor Dalani meg Kalanu unokáinak az unokái éltek a földön, felbukkant egy csapat harcos, egy nagy és gazdag törzs tagjai, akik

észak felől, egy rabszolgavadász expedícióról tartottak hazafelé, és így találtak rá az első emberek völgyére: a férfiak nagy részét megölték, fogságba ejtették a legtöbb asszonyt meg gyereket.

Az egyik gyermek abban bízott, hogy megkegyelmeznek neki, és megmutatta a barlangot a hegyoldalban, ahol egy mamutkoponyát találtak, egy mamutbőr köpönyeg szétrongyolódott maradványait, egy facsészét, és Atsula, a látnok mumifikált koponyáját.

Az új törzs néhány harcosa azt mondta, hogy vigyék magukkal a szent tárgyakat, mert ha ellopják az első emberek isteneit, a hatalmukat is megszerzik velük, míg mások tiltakoztak, mert ezzel csak balszerencsét hoznának a fejükre és kivívnák saját istenük haragját (mert ezek a harcosok a holló törzséből érkeztek, és a hollók féltékeny istenek).

Így hát lehajították a tárgyakat a hegyről egy mély vízmosásba, és magukkal vitték az első törzs túlélőit a dél felé vezető hosszú úton. A holló törzsei meg a róka törzsei pedig még hatalmasabbak lettek, és Nunyunninit hamarosan teljesen elfelejtették.

HARMADIK RÉSZ
A VIHAR PILLANATA

TIZENNEGYEDIK FEJEZET

Az emberek a sötétben mihez kezdenek
Volt egy kis lámpásom, de az is elveszett
Kinyújtom a kezem, hátha te is azt teszed
Együtt akarok lenni a sötétben veled.

Greg Brown: „A sötétben veled”

Hajnali ötkor váltottak kocsit Minneapolisban, a repülőtér parkolóházában. Felmentek a legfelső szintre, ami fedetlenül nyújtózott az ég alatt.

Árnyék megszabadult a narancssárga rabruhától, a bilincstől meg a lábbéklyótól, berakta a barna papírszatyorba, amiben eddig a saját holmijai voltak, aztán összehajtogatta az egészet és bedobta egy szemetesbe. Tíz percet vártak, amikor kinyílt a repülőtérre vezető ajtó, és kilépett rajta egy hordó mellkasú fiatalember. Sült krumplit evett egy Burger kinges zacskóból. Árnyék azonnal felismerte: ő ült a kocsi hátsó ülésén, amikor az étterembe mentek a Sziklára Épült Házból, és olyan mély hangon dúdolt, hogy még az autó is beleremegett. Azóta hosszú szakállat növesztett, őszes csíkokkal. Így idősebbnek látszott.

A férfi a farmerjába törölte zsíros kezét, majd Árnyék felé nyújtotta egyik lapátméretű tenyerét. — Hallottam, hogy Mindenek Atyja meghalt — mondta. — Ezért megfizetnek, drágán megfizetnek.

— Szerda az apád volt? — kérdezte Árnyék.

— Ő a Mindenek Atyja volt — mondta a férfi. Mély torokhangon beszélt. — Mondjátok meg nekik, mondjátok meg mindenkinek, hogy ha szükség van ránk, a népem ott lesz.

Csernobog kipiszkált egy dohánymorzsát a fogai közül és kiköpte a fagyott latyakba.

— És mennyien is vagytok? Tízen? Húszan?

A hordó mellkasú férfi szakálla felborzolódott.

— Vajon nem ér fel tíz ember a népemből száz másikkal? Ki az, aki akár egyetlen fajtámbélivel ki merne állni csatában? De többen vagyunk ennél, különösen a városok peremén. Akadnak páran a hegyek között. Néhányan a Catskillsben, egy kevesen a floridai cirkuszvárosokban. Élesen tartják a fejszéiket. Ha hívom őket, jönnek.

— Tedd azt, Elvis — mondta Nancy úr. Legalábbis Árnyék úgy hallotta, hogy Elvist mondott. Nancy vastag, barna kardigánra, kordbársony nadrágra és barna papucscipőre cserélte az egyenruháját. — Hívd őket. A vén szélhámos is ezt akarta volna.

— Elárulták. Megölték. Kinevettem Szerdát, de tévedtem. Egyikünk sincsen többé biztonságban — mondta a férfi, akinek úgy hangzott a neve, mint Elvisé. — De számíthatsz ránk. — Gyengéden meglapogatta Árnyék hátát, aki majdnem elterült a földön. Mintha kedvesen vállba veregették volna egy házbontó vasgolyóval.

Csernobog már egy ideje körbe-körbe nézegetett a parkolóban.

— Megbocsáss — szólalt meg végül —, de melyik is az új autónk?

— Az ott — mutatta a hordó mellkasú férfi.

— Az? — horkantott fel Csernobog.

Egy 1970-es Volkswagen kisbusz volt. A hátsó ablakra szivárványt festettek.

— Remek járgány. És eszükbe sem jutna, hogy ilyesmivel utaztok.

Csernobog körbesétálta a járművet. Aztán köhögni kezdett, mélyen, véget nem érően, mint a dohányos öregemberek hajnali ötkor. Harákolt, köpött, majd megmasszírozta a mellkasát, hátha attól elmúlik a fájdalom.

— Igen — mondta. — Eszükbe sem jutna. És mi történik akkor, ha leintenek a rendőrök, akik hippiket meg drogot keresnek? He? Mi nem varázsbusszal akarunk utazni. Szeretnénk beolvadni a tömegbe.

A szakállas férfi kinyitotta a busz hátsó ajtaját.

— Megnéznek benneteket, látják, hogy nem vagytok hippik és már mehettek is. Tökéletes álca. Meg egyébként is, ilyen rövid idő alatt csak ezt tudtuk felhajtani.

Csernobog arcán látszott, hogy szívesen vitatkozna még, de Nancy úr udvariasan közbeavatkozott.

— Elvis, tudtam, hogy számíthatunk rád. Nagyon hálásak vagyunk neked. De ezt a kocsit vissza kell juttatni Chicagóba.

— Bloomingtonban hagyjuk — mondta a szakállas férfi. — A farkasok majd gondját viselik. — Visszafordult Árnyékhoz. — Részvétem, ismét, és osztozom a fájdalmadban. És ha neked kell virrasztanod érte, akkor fogadd nagyrabecsülésemet és együttérzésemet. — Baseballkesztyű méretű kezével megszorította Árnyék kezét. — Mondd meg a holttestének, ha találkozol vele. Mondd meg neki, hogy Vindalf fia, Alviss nem hagyja kihunyni a lángot.

A kisbuszban szantálfa, régi füstölők és sodort dohány szaga terjengett. A falra meg a padlóra kifakult rózsaszín szőnyeget ragasztottak.

— Ki volt ez? — kérdezte Árnyék, miközben a sebváltót nyúzva a rámpán kanyargott lefelé.

— Az előbb mondta. Vindalf fia, Alviss. A törpék királya. Ő a legnagyobb és a leghatalmasabb minden törpe közül.

— De hiszen nem is törpe — mutatott rá Árnyék. — Mekkora volt, majdnem százhatvan centi?

— Vagyis óriás a törpék között — mondta Csernobog a hátsó ülésről. — Amerika legmagasabb törpéje.

— Mi volt ezzel a virrasztással? — kérdezte Árnyék.

A két öregember nem szólt semmit. Árnyék Nancy úrra pillantott, aki mereven bámult kifelé az ablakon.

— Nos? Valami virrasztásról beszélt. Maguk is hallották.

— Nem kell megcsinálnod — szólalt meg Csernobog hátul.

— Mit?

— A virrasztást. Jár a szája. A törpéknek örökké csak a szájuk jár. Ne is törődj vele. Felejtsd el, amit mondott.

Miközben dél felé mentek, mintha előre utaztak volna az időben. Lassan ritkulni kezdett a hó, és másnap reggelre, amikor Kentuckyba értek, teljesen eltűnt.

Itt már véget ért a tél és közeledett a tavasz. Árnyék azon tűnődött, vajon van-e erre valami matematikai képlet — talán minden ötven mérföld, amit déli irányban megtesznek, egy nap a jövőbe.

Szívesen feldobta volna a témát, de Nancy úr mélyen aludt az anyósülésen, Csernobog is folyamatosan horkolt hátul.

Az idő jelenleg állandóan változó kitalációnak tűnt, vezetés közben született illúziónak. Képtelen volt nem észrevenni a madarakat és a különböző állatokat: látta a varjakat az út mentén, meg amikor elütött állatokat tépkedtek a buszsávban; az égen szárnyaló madarak majdnem értelmezhető alakzatokba rendeződtek; macskák bámultak rá a kertekből és kerítésoszlopokról.

Csernobog nagyot horkantva felébredt, és lassan felült.

— Különös álmom volt — mondta. — Azt álmodtam, hogy valójában Bielobog vagyok. A világ mindig úgy képzeli, hogy ketten vagyunk, a fény meg a sötétség istene, de mostanra megöregedtünk és nekem rá kell jönnöm, hogy végig egyedül voltam, ajándékokat adtam nekik, és el is vettem őket. — Letörte a füstszűrőt egy szál Lucky Strike-ról, a szájába lökte és rágyújtott.

Árnyék letekerte az ablakot.

— Nem fél a tüdőráktól? — kérdezte.

— Én vagyok a rák — felelte Csernobog. — Nem félek én magamtól.

— A magunkfajták nem lesznek rákosak — szólalt meg Nancy. — Nem meszesednek az ereink, nem tör ki rajtunk a Parkinson-kór és nem kapjuk el a vérbajt. Elég nehéz minket megölni.

— Szerdát megölték — mondta Árnyék.

Bekanyarodott egy benzinkúthoz, mert tankolniuk kellett, aztán

átgurult a szomszédos étterem elé egy korai reggelire. Amikor beléptek, a bejárat mellett megcsörrent a nyilvános telefon.

Leadták a rendelésüket egy idegesen mosolygó, idősebb asszonynak, aki Jenny Kerton könyvének, a *Szívem vágyának* puhafedeles kiadását olvasta. A nő sóhajtott, a telefonhoz sétált, felvette és beleszólt, „igen". Aztán hátranézett, és azt felelte: — Ja. Úgy tűnik, itt vannak. Tartsa egy pillanatra —, majd Nancy úrhoz sétált.

— Magát keresik — mondta.

— Oké — mondta Nancy úr. — Asszonyom, szeretném, ha az a krumpli valóban ropogós lenne. Vegye úgy, hogy megégetve kérem. — A telefonhoz sétált. — Én vagyok az.

— És miből gondolod, hogy ennyire ostoba vagyok és megbízom benned? — kérdezte.

— Megtalálom — mondta. — Tudom, hol van.

— Igen — mondta. — Természetesen akarjuk. Ezt ti is tudjátok. Én meg tudom, hogy meg akartok szabadulni tőle. Szóval ne etessél baromságokkal.

Letette a telefont és visszasétált az asztalhoz.

— Ki volt az? — kérdezte Árnyék.

— Nem mondta.

— Mit akartak?

— Fegyverszünetet ajánlottak arra az időre, amíg átvesszük a holttestet.

— Hazudnak — mondta Csernobog. — Csali az egész, aztán végeznek velünk. Ezt tették Szerdával is. Én is mindig így csináltam — tette hozzá komor büszkeséggel.

— Semleges területen leszünk — mondta Nancy. — Tényleg semlegesen.

Csernobog felkuncogott. Mintha fémgolyó zörgött volna egy üres koponyában.

— Ilyesmit én is mondtam. Gyertek semleges területre, mondtam nekik, aztán éjjel odalopóztunk és megöltük mindet. Azok voltak a szép idők.

Nancy vállat vont. Elropogtatott egy sötétbarnára sült krumplit, és elégedetten elvigyorodott.

— Mmm. Ez finom — mondta.

— Nem bízhatunk meg bennük — mondta Árnyék.

— Hallgass ide, öregebb vagyok nálad, okosabb vagyok nálad, és sokkal jobban nézek ki, mint te — mondta Nancy, aki a ketchupos üveg alját ütögetve paradicsommal árasztotta el az odaégett krumplit. — Egy délután több puncit szerzek magamnak, mint te egész évben. Úgy táncolok, akár egy angyal, úgy harcolok, mint egy sarokba szorított medve, ravaszabb vagyok a rókánál, és úgy dalolok, mint a

fülemüle…

— És mit akar ezzel mondani?

Nancy barna szeme Árnyékra meredt.

— És legalább annyira meg akarnak szabadulni a testtől, mint amennyire mi meg szeretnénk kapni.

— Semleges hely nincsen — mondta Csernobog.

— De van egy — mondta Nancy. — A középpont.

A legtöbb esetben nem könnyű megtalálni valaminek a közepét. Az élő dolgoknál — embereknél, vagy például a kontinenseknél — a probléma megoldhatatlan. Mi az ember középpontja? Hol van egy álom közepe? És ha a kontinensnyi Egyesült Államok középpontját keressük, bele kell számolnunk Alaszkát? Vagy Hawaiit?

A huszadik század kezdetén készült egy nagy modell az USA-ról, amikor egy kartonlapra felrajzolták a negyvennyolc központi államot és az egészet megállították egy tű fokán, majd az a pont, ahol az egész egyensúlyban maradt, Amerika közepe lett.

Amilyen pontosan meg tudták határozni, az Egyesült Államok középpontja (már ami a kontinensen elterülő részét illeti) a kansasi Lebanontól néhány mérföldre, Johnny Grib sertéstelepére esett. A harmincas években Lebanon lakói mind hajlandóak lettek volna emlékművet építeni a telep közepére, de Johnny Grib közölte, hogy semmi kedve a több millió turistához, akik letapossák a veteményt és halálra rémítik a disznókat, ezért az Egyesült Államok földrajzi középpontját két mérfölddel északabbra tették. Létesítettek egy parkot, a parkban építettek egy emlékművet, amire réztáblát csavaroztak. Leaszfaltozták a városba vezető utat, és mivel biztosak voltak benne, hogy tömegével érkeznek majd a turisták, még egy motelt is építettek az emlékmű mellé. Aztán vártak.

A turisták nem jöttek. Senki sem jött.

Az egész most egy szomorú, apró park, egy szállítható kápolnával, ahová egy kisebbfajta temetési menet sem férne be, meg egy motellel, aminek az ablakai halott szemekre emlékeztetnek.

— Ezért van az, hogy Amerika pontos középpontja — vonta le a tanulságot Nancy úr, amikor behajtottak Mississippi állam Humansville városába (1804 lakos) — egy apró, elvadult park, egy üres templom, meg egy lepusztult motel.

— Sertéstelep — mondta Csernobog. — Az előbb azt mondtad, hogy Amerika igazi középpontja egy sertéstelep.

— De nem erről van szó — felelte Nancy úr. — Hanem arról, mit gondolnak az emberek. Az egész csak kitaláció. Ezért fontos. Az emberek kizárólag kitalált dolgokért harcolnak.

— A magamfajták? — kérdezte Árnyék. — Vagy a tieid?

Nancy nem felelt. Csernobog furcsa hangot hallatott, ami lehetett kuncogás vagy akár horkantás is.

Árnyék megpróbált kényelmesen elhelyezkedni a kisbusz hátuljában. Nem aludt sokat. Rossz előérzet rántotta görcsbe a gyomrát. Most rosszabb volt, mint a börtönben, rosszabb, mint amikor Laura beszámolt neki a rablásról. Ez most nagyon rossz volt. Bizsergett a tarkója, émelygett, és néha hullámokban tört rá a félelem.

Nancy úr megállt Humansville-ben, egy szupermarket előtt. Bement az üzletbe, és Árnyék követte. Csernobog a parkolóban várt és dohányzott.

Odabent egy szőke fiatalembert találtak, aki szinte még fiúnak látszott, és azzal foglalatoskodott, hogy feltöltse a reggeli zabpelyhek polcát.

— Helló — mondta Nancy.

— Helló — mondta a fiatalember. — Jól hallottam, igaz? Megölték.

— Igen — mondta Nancy. — Megölték.

A fiatalember nagy zajjal lecsapta a polcra a dobozokat.

— Azt hiszik, csótányként taposhatnak el minket — mondta. Csuklóján patinás ezüst karkötőt viselt. — De mi nem roppanunk össze olyan könnyen, igaz?

— Igaz — mondta Nancy úr. — Mi nem.

— Ott leszek, uram — mondta a fiatalember lángoló, halványkék szemmel.

— Tudom, Gwydion — mondta Nancy úr.

Az öregember vásárolt néhány nagy palack kólát, hat tekercs vécépapírt, egy doboznyi gonosz külsejű szivarkát, egy fürt banánt meg egy csomag Doublemint rágót.

— Jó fiú — mondta. — A hetedik században jött át. Walesi.

A kisbusz folytatta kanyargós útját, először nyugatra, aztán észak felé. A tavasz ismét átengedte a helyet a haldokló télnek. Kansasban a magányos felhők, üresen tátongó ablakok és megtört szívek örömtelen szürkesége fogadta őket. Árnyék egészen tehetségesen szörfözött már a különböző rádióállomások között, mivel állandóan választania kellett Nancy úr és Csernobog kívánságaiból: az előbbi a beszélgetős műsorokat meg a tánczenét kedvelte, utóbbi viszont a klasszikus zenét, lehetőleg minél komorabbat, esetenként a legradikálisabb vallásos adókkal váltogatva. Ami Árnyékot illeti, ő a régi slágerekre szavazott.

A délután már a vége felé járt, amikor Csernobog kérésére megálltak a kansasi Cherryvale külterületén (2464 lakos). Csernobog egy rétre vezette őket a város határában. A fák között nyomokban megmaradt a hó, piszkosszürke színe volt a fűnek.

— Itt váljatok meg — mondta Csernobog.

Besétált a rét közepére, egyedül. Aztán csak állt ott, a február végi szélben. Először lehajtotta a fejét, majd mutogatni kezdett.

— Mintha beszélgetne valakivel — mondta Árnyék.

— Szellemekkel — felelte Nancy úr. — Úgy száz évvel ezelőtt itt hódoltak neki. Véráldozattal, meg kalapáccsal kioltott életekkel. Egy idő után a helyiek rájöttek, miért nem jönnek vissza a városon áthaladó idegenek. Itt rejtették el a tetemek egy részét.

Csernobog visszasétált hozzájuk a rét szélére. A bajsza sötétebbnek tűnt, ősz hajában fekete csíkok látszottak. Elmosolyodott és megvillant a vasfoga.

— Most már jól vagyok. Ahh. Néhány dolog lassan vész ki a világból, és a vér tart a legtovább.

Elindultak visszafelé, a kisbuszhoz. Csernobog rágyújtott, de most nem köhögött.

— Kalapáccsal csinálták — mondta. — Beszélhet nekem Wotan az akasztófáról meg a dárdáról, de nekem csak ez számít… — és nikotinsárga ujjával megkocogtatta Árnyék homlokát.

— Ezt ne csinálja, ha kérhetem — mondta Árnyék udvariasan.

— *Ezt ne csinálja, ha kérhetem* — utánozta Csernobog. — Egyszer majd fogom a kalapácsomat, és ennél sokkal rosszabbat művelek veled, fiatal barátom, ugye emlékszel?

— Igen — felelte Árnyék. — De ha még egyszer megkocogtatja a fejemet, eltöröm a kezét.

Csernobog felhorkantott. Aztán azt mondta:

— A helybéliek lehetnének hálásabbak is. Nagy erők szabadultak fel itt. Harminc évvel azután, hogy a híveimnek el kellett rejtőzniük, ez a föld, ez a föld itt, minden idők legnagyobb filmcsillagát adta nekünk.

— Judy Garlandot? — kérdezte Árnyék.

Csernobog kurtán megcsóválta a fejét.

— Louise Brooksról beszél — mondta Nancy úr.

Árnyék inkább nem kérdezte meg, ki az a Louise Brooks. Helyette azt mondta:

— Nézzék, amikor Szerda leült velük tárgyalni, fegyverszünet volt.

— Igen.

— És mi most szintén a fegyverszünetet kihasználva megyünk Szerda testéért.

— Igen.

— És tudjuk, hogy meg akarnak ölni vagy félre akarnak állítani.

— Mindannyiunkat meg akarnak ölni — mondta Nancy.

— Én azt nem értem, miért hisszük azt, hogy most tisztességesen játszanak majd, ha Szerda esetében sem tették meg.

— Ezért találkozunk a középpontban — felelte Csernobog. — Az… — Elfintorodott. — Hogyan mondják ezt? A szent ellentétét?

— Profán — vágta rá Árnyék gondolkodás nélkül.

— Nem — mondta Csernobog. — Arra gondoltam, amikor egy hely minden más helynél kevésbé szent. Amolyan negatív szentség. Olyan helyek, ahol nem lehet templomot építeni. Helyek, ahová nem járnak emberek, és ha mégis, akkor a lehető leghamarabb elmenekülnek. Helyek, ahová az istenek csak akkor mennek, ha muszáj.

— Nem tudom — mondta Árnyék. — Szerintem erre nincsen szó.

— Egész Amerikában van ebből egy kicsi — folytatta Csernobog. — Ezért nem szeretnek itt minket. De a középpont… A középpont a legrosszabb. Mint egy aknamező. Mindannyiunknak olyan óvatosan kell mozognunk, hogy senki sem merészeli megszegni a fegyverszünetet.

Visszaértek a buszhoz. Csernobog megpaskolta Árnyék karját.

— Ne aggódj — mondta komor megnyugtatásképpen. — Senki sem öl meg téged. Senki más, csak én.

Árnyék még aznap este megtalálta Amerika közepét, mielőtt teljesen besötétedett volna. Lebanontól északra, egy lankás dombon volt. Megkerülték az apró parkot, elhajtottak a kicsi, kerekekre szerelt kápolna meg a sziklából rakott emlékmű mellett, aztán Árnyék megpillantotta az ötvenes éveket idéző, egyszintes motelt a park szélén, és elszorult a torka.

Az épület előtt egy fekete Humwee parkolt — úgy nézett ki, mint egy dzsip eltorzított tükörképe, és ugyanolyan zömök, céltalan meg ocsmány volt, mint a páncélozott autók általában. Az épület sötét volt.

Éppen megálltak a motel előtt, amikor sofőregyenruhás, sapkás alak sétált ki az ajtón a kisbusz lámpáinak fényébe. A férfi udvariasan megbökte a sapkáját, aztán beszállt az autóba és elhajtott.

— Nagy kocsi, kis farok — mondta Nancy.

— Maguk szerint vannak itt egyáltalán ágyak? — kérdezte Árnyék. — Napok óta nem aludtam ágyban. Az egész hely megérett a bontásra.

— Texasi vadászoké — mondta Nancy úr. — Évente egyszer ellátogatnak ide. Görbüljek meg, ha tudom, mire vadásznak itt. De ezért nem bonthatják le az épületet.

Kikászálódtak a buszból. A motel előtt egy nő várt rájuk. Árnyék sohasem látta még ezelőtt. A sminkje tökéletes volt, akárcsak a frizurája. Árnyéknak az a benyomása támadt, hogy az összes bemondónő ő egy személyben, akit valaha is látott azokban a reggeli tévéműsorokban, ahol a stúdió nem nagyon hasonlít egy nappalira.

— Rettenetesen örülök, hogy találkoztunk — mondta a nő. — Nos, ön csak Csernobog lehet. Már nagyon sokat hallottam magáról. És ön Anansi, aki mindig készen áll a csínytevésre, hmm? Maga öreg *kópé*. És ön biztosan Árnyék. Szép kis hajtóvadászat volt, nem igaz? — Megragadta Árnyék kezét, keményen megszorította és egyenesen a

szemébe nézett. — Média vagyok. Örülök, hogy találkoztunk. Reményeim szerint sikerül a lehető legkellemesebben elintéznünk azt, amiért itt vagyunk.

Kinyílt a bejárati ajtó.

— Valamiért úgy érzem, Totó — mondta a kövér kölyök, akivel Árnyék a limuzinban találkozott —, hogy ez már nem is Kansas.

— Kansasban vagyunk — mondta Nancy úr. — Szerintem a mai nap során végigautóztuk majdnem az egészet. De hogy ez az átkozott állam mennyire lapos!

— Nincsen se világítás, se áram, se meleg víz — folytatta a kövér kölyök. — És ne sértődjetek meg, de rátok férne némi meleg víz. Olyan büdösek vagytok, mintha egy hete abban a buszban poshadnátok.

— Én úgy vélem, *erre* igazán semmi szükség — mondta a nő nyájasan. — Én csupa barátot látok. Jöjjenek be. Megmutatjuk a szobáikat. Az első négy szobát mi foglaltuk el. Néhai barátjuk az ötödikben fekszik. Az ötödik szoba után mind üres — válasszanak kedvükre. Attól tartok, nem egy Hilton, de végtére is mit nevezhetünk annak?

Kinyitotta előttük az előcsarnokba vezető ajtót. Penész, doh, por és pusztulás szaga csapott az orrukba.

Az előcsarnokban, a majdnem teljes sötétségben egy férfi ült.

— Éhesek? — kérdezte.

— Én mindig tudok enni — felelte Nancy úr.

— A sofőr elment hamburgerért — mondta a férfi. — Hamarosan visszatér. — Felpillantott. A sötétben nemigen láthatták egymás arcát, de azt mondta: — Hé, nagydarab. Maga Árnyék, mi? A seggfej, aki megölte Sziklát meg Deszkát?

— Nem — felelte Árnyék. — Az valaki más volt. Tudom, kicsoda maga. — Tényleg tudta. Járt már ennek a férfinak a fejében. — Maga Város úr. Lefeküdt már Deszka feleségével?

Város úr kizuhant a székéből. Filmen mulatságos lett volna — a való életben inkább esetlennek tűnt. Felpattant és elindult Árnyék felé. Árnyék lenézett rá.

— Ne kezdjen bele semmibe, amit nem képes befejezni — mondta. Nancy úr Árnyék karjára tette a kezét.

— Fegyverszünet, rémlik még? — mondta. — Ez itt a középpont.

Város úr megfordult, a pulthoz sétált és felvett három kulcsot.

— Maguk a folyosó végén lesznek. Tessék.

A kulcsokat Nancy úr kezébe nyomta, aztán eltűnt a folyosót betöltő árnyékok között. Ajtó nyílt, aztán becsapódott.

Nancy úr az egyik kulcsot Árnyéknak, a másikat Csernobognak adta.

— Nincs egy zseblámpa a buszban? — kérdezte Árnyék.

— Nincs — felelte Nancy úr. — De ez itt csak sötét. Ne félj a sötétségtől.

— Nem is félek tőle — mondta Árnyék. — Én azoktól félek, akik a sötétben vannak.

— A sötétség jó dolog — mondta Csernobog. Ő láthatóan tökéletesen látott. Végigvezette őket a sötét folyosón és elsőre beletalált a zárba. — A tízesben leszek — közölte. — Média… Nem ő az, aki megölte a gyermekeit?

— Az egy másik nő — felelte Nancy. — De ugyanarról van szó.

Nancy úré lett a nyolcas szoba, Árnyék pedig velük szemközt, a kilencesbe költözött be. A szobának nyirkos, poros és elhagyatott szaga volt. Volt ott egy ágy matraccal, de lepedők nélkül. Az ablakon beszűrődött a szürkület homályos derengése. Árnyék leült a matracra, lehúzta a cipőjét és teljes hosszában végignyújtózott az ágyon. Az elmúlt néhány napban túl sokat vezetett.

Talán el is aludt.

Sétált.

Jéghideg szél tépett a ruháiba. A száguldó, őrjöngő, apró hópelyhek alig voltak nagyobbak kikristályosodott porszemcséknél.

Voltak itt fák is, csupasz ágakkal tűrték a telet. Minden oldaton magas hegyek emelkedtek. Késő téli délután volt: az ég és a hó a lilának ugyanabban a mélysötét árnyalatában izzott. Valahol előtte — ilyen fényben képtelenség lett volna felmérni a távolságot — egy máglya sárga és narancsszín lángnyelvvel lobogtak.

Szürkefarkas ügetett előtte a hóban.

Árnyék megtorpant. A farkas is megállt, megfordult és várt. Egyik szeme zöldessárgán villogott. Árnyék vállat vont és elindult a tűz felé, a farkas pedig ott poroszkált előtte.

A máglya egy liget közepén lobogott. Legalább száz fa lehetett itt, két sorba ültetve. A fákról mozdulatlan alakok lógtak. A sorok cégén egy épület állt, ami leginkább egy felfordított csónakra emlékeztetett. Fából faragták, és a tűz lobogó fényében mozogni látszott rajta a rengeteg falény meg faarc — sárkányok, griffek, trollok és vaddisznók.

A máglya olyan hatalmas volt, hogy Árnyék alig tudta megközelíteni. A farkas ügetve megkerülte a tüzet.

De a máglya mögül, a túloldalon a farkas helyett egy férfi lépett elő. Hosszú botra támaszkodott.

— Ez itt Uppsala, Svédország — szólalt meg ismerős, csikorgó hangon. — Úgy ezer évvel ezelőtt.

— Szerda? — kérdezte Árnyék.

A férfi folytatta, mintha Árnyék ott sem lenne.

— Kezdetben évente áldoztak itt — majd amikor felütötte a fejét a rothadás, és elkényelmesedtek, kilencévente. Ez volt a kilencek áldozata. Kilenc álló napon keresztül minden nap felakasztottak egy állatot a liget

egyik fájára. Az egyik állat mindig ember volt.

Elsétált a tűztől, megindult a fák felé, és Árnyék követte. Amikor közelebb értek, kivehető formát öltöttek a sötét foltok: lábak, szemek, nyelvek és fejek lettek. Árnyék megcsóválta a fejét: egy nyakánál fogva felakasztott bika komor és szomorú látvány, de mégis annyira szürreális, hogy szinte vicces. Elhaladt egy felakasztott szarvas, farkaskutya, barnamedve és egy fehér sörényű, gesztenyebarna ló mellett, ami alig volt nagyobb egy póninál A kutya még élt: másodpercenként görcsösen összerándult a lába, és fojtott, nyüszítő hangokat hallatva himbálózott a kötélen.

A férfi, akit követett, felemelte a hosszú botot — Árnyék most vette észre, hogy az valójában egy dárda —, és egyetlen hosszú, vékony vágással felhasította a kutya gyomrát. Gőzölgő belsőségek omlottak a hóba.

— Odinnak ajánlom ezt a halált — mondta a férfi szertartásosan. — Ez csak egy gesztus — fordult vissza Árnyékhoz. — De a gesztusok jelentenek mindent. Egy kutya halála az összes kutya halálát jelképezi. Kilenc embert adtak nekem, de ők jelképezték az összes embert, az összes vért és az összes hatalmat. De nem volt elég. Egy napon elapadt a vér. A hit vér nélkül csak ennyit ér. A vérnek folynia kell.

— Láttalak meghalni — mondta Árnyék.

— Ebben a szakmában — mondta az alak, és Árnyék biztos volt benne, hogy Szerda az, kizárólag ő beszél ilyen recsegő, mélyen cinikus hangon — nem a halál számít. Hanem a lehetőség az újjászületésre. És ha folyik a vér… — Az állatok felé intett, meg az emberek felé, mind ott lógtak az ágakon.

Árnyék nem tudta eldönteni, melyik szörnyűségesebb, a halott emberek vagy a halott állatok: az emberek legalább tisztában voltak a sorsukkal. A férfiak körül átható alkoholszag terjengett, ami arra utalt, hogy akasztás előtt megengedték nekik, hadd tompítsák a fájdalmat a maguk módján, de az állatokat egyszerűen meglincselték, élve, rémülettől megdermedt testtel húzták fel őket a magasba. A férfiak nagyon fiatalok voltak: egyikük sem lehetett idősebb húsz évesnél.

— Ki vagyok én? — kérdezte Árnyék.

— Te? — kérdezett vissza a férfi. — Egy lehetőség voltál. Egy nagy múltra visszatekintő hagyomány része. Bár mindketten annyira elköteleztük magunkat az ügy mellett, hogy az életünket adjuk érte. He?

— Ki vagy te? — kérdezte Árnyék.

— A legnehezebb rész a túlélés — mondta a férfi. A máglya lobogott, ropogott és forró lánggal égett — és Árnyék most vette észre, hogy bordák és tűztől izzó szemű koponyák merednek rá a lángok közül, egymáshoz zsúfolódva vagy kilógva a többiek közül, és emlékképekké halványuló színeket köpködnek az ég felé, zöldeket, sárgákat meg kékeket. — Három nap a fán, három nap az alvilágban, és három nap, amíg visszataláltam.

A tűz sercegve fellángolt, és olyanfényesen izzott fel, hogy Árnyék

kénytelen volt elfordulni. A fák között terjengő sötétségbe nézett.

Kopogtak az ajtón — és most holdfény áradt be az ablakon. Árnyék hirtelen mozdulattal felült az ágyban.

— A vacsora tálalva — hallatszott Média hangja.

Árnyék felvette a cipőjét, az ajtóhoz sétált és kilépett a folyosóra. Valaki talált néhány gyertyát, és a recepció környékét tompa, sárgás fény világította be. Megjelent a Humwee sofőrje, a kezében egy papírtálcával és egy zacskóval. Hosszú, fekete kabátot viselt, meg ellenzős sapkát.

— Elnézést a késésért — mondta durva, rekedtes hangon. — Mindenkinek ugyanazt hoztam: néhány hamburgert, nagy adag krumplit, nagy kólát és almás pitét. Én az autóban eszem. — Letette az ennivalót és kiment. Az előcsarnokot betöltötte a gyorsétkezdék illata. Árnyék fogta a papírzacskót, aztán kiosztotta az ételt, a szalvétát és a kis adag ketchupot.

Néma csendben ettek. Gyertyák lobogtak, olvadó viasz sziszegett.

Árnyék észrevette, hogy Város őt bámulja. Kicsit elfordította a széket, így most háttal ült a falnak. Média evés közben végig egy szalvétával törölgette a száját, hogy eltüntesse a morzsákat.

— Ó. Csodás. Ez a hamburger hideg — szólalt meg a kövér kölyök. Most is napszemüvegben ült, ami Árnyék szerint ebben a sötét szobában céltalan ostobaság volt.

— Sajnálom — mondta Város. — A legközelebbi McDonald's Nebraskában van.

Végeztek a langyos hamburgerrel és a kihűlt krumplival. A kövér kölyök beleharapott a pitéjébe, töltelék csorgott végig az állán. Az almakrém meglepő módon forró maradt. — Aú — mondta a kölyök. Kézzel megtörölgette az állát, aztán tisztára nyalta az ujjait. — Ez a vacak megégetett! — mondta. — Ez a pite egy klassz kis per, ami kurvára csak arra vár, hogy a nyakukba akasszák.

Árnyék szerette volna megütni a kölyköt. Azóta meg akarta ütni, hogy a sameszai megverték a limuzinban, Laura temetése után. Elhessegette a gondolatot.

— Nem tudnánk egyszerűen fogni Szerda testét és eltűnni innen? — kérdezte.

— Éjfélkor — vágta rá Nancy úr és a kövér kölyök egyszerre.

— Az ilyesmit szabályszerűen kell csinálni — mondta Csernobog.

— Ja — mondta Árnyék. — De senki nem hajlandó elárulni nekem, mik is a szabályok. Annyit beszélnek ezekről az istenverte szabályokról, hogy azt sem tudom, milyen játékot játszanak.

— Szabad rablást — jegyezte meg Média ragyogva. — Tudja. Amikor minden eladó.

— Szerintem az egész egy nagy rakás szar — szólalt meg Város. — De ha a szabályaik boldoggá teszik magukat, hát akkor az

ügynökségem is boldog, és mindenki boldog. — Szürcsölve beleivott a kólájába. — Éjfélkor akció. Fogják a testet, elmennek. Mi mindannyian mocskosul tündi-bündik leszünk, és itt fogunk integetni. Aztán levadásszuk magukat, mint a patkányokat, hiszen azok is.

— Hé — fordult a kövér kölyök Árnyékhoz. — Erről jut eszembe. Azt mondtam, add át a főnöködnek, hogy ő már történelem. Megmondtad neki?

— Megmondtam — felelte Árnyék. — És tudod, mit mondott erre? Azt mondta, ha újra találkozol a kis gecivel, közöld vele, hogy a ma jövője a holnap tegnapja. — Szerda sohasem mondott ilyesmit. De ezek itt valószínűleg kedvelték a kliséket. A fekete napszemüveg visszatükrözte a gyertyalángokat, és azok szemekként nézték Árnyékot.

— Ez a hely egy kibaszott szeméttelep — panaszolta a kövér kölyök. — Nincs áram. Nem vagyunk benne a műholdas kapcsolat hatótávolságában. Én azt mondom, ha már drótot kell használni, az maga a kőkorszak. — A szívószállal kiszürcsölte az utolsó korty kólát is a pohárból, aztán kisétált a szobából.

Árnyék átnyúlt az asztalon, és a papírzacskóba szórta a szemetet, amit a kövér kölyök hagyott maga után.

— Most megnézem Amerika közepét — jelentette be. Felállt, és kisétált a szobából, ki az éjszakába. Nancy úr követte. Egymás mellett sétáltak, átvágtak az aprócska parkon és meg sem szólaltak, amíg az emlékműhöz nem értek. A szél görcsösen vagdalkozott körülöttük, először az egyik irányból csapott le, aztán a másikból.

— Szóval — mondta Árnyék — most mi lesz?

— Most — mondta Nancy — menj vissza a szobádba. Zárd be az ajtót. Próbálj meg aludni valamennyit. Éjfélkor átadják a testet. Aztán nagyon gyorsan eltűnünk innen. A középpont senkinek sem biztonságos.

— Ha maga mondja.

Nancy úr nagyot szippantott a szivarkájából.

— Ennek nem lett volna szabad megtörténnie — jelentette ki. — Az egésznek nem lett volna szabad megtörténnie. A magunkfajták, mi… — Úgy hadonászott a szivarkával, mintha azzal akarná megtalálni a megfelelő szót, aztán előredöfött vele — különlegesek vagyunk. Nem vagyunk szociális lények. Még én sem. Még Bacchus sem. Nem bírjuk sokáig. Magányosan vándorlunk, és saját kis csoportjainkban húzzuk meg magunkat. Nem jövünk ki valami jól a többiekkel. Szeretjük, ha csodálnak minket, ha tisztelnek és imádnak — ami engem illet, kedvelem, ha olyan történeteket mesélnek rólam, amelyek mind arról szólnak, milyen okos vagyok. Ez nem helyes, tudom, de hát ilyen vagyok. Szeretünk nagyok lenni. Most, ezekben a nyomorúságos időkben kicsik vagyunk. Új istenek születnek, tűnnek el

és születnek meg ismét. De ez az ország nem sokáig tűri az isteneket. Brahma teremt, Visnu megőriz, Síva pusztít, és Brahma tiszta lappal kezdhet mindent újra.

— És mit akar ezzel mondani? — kérdezte Árnyék. — A háborúnak vége? Megvívtuk a harcot?

— Meg vagy te őrülve? — horkantott fel Nancy úr. — Megölték Szerdát. Megölték, és tele szájjal dicsekedtek vele. Mindenfelé elterjesztették a hírét. Minden létező csatornán bemutatták, hogy akinek szeme van hozzá, az lássa. Nem, Árnyék. Ez csak most kezdődik.

Lehajolt, elnyomta a szivarját az emlékmű kőtalapzatán és ott hagyta a porban, mintegy áldozatképpen.

— Régebben viccelődött — mondta Árnyék. — Most már nem.

— Manapság nem igazán jutnak eszembe viccek. Szerda halott. Bejössz?

— Mindjárt.

Nancy elindult a motel felé. Árnyék megérintette az emlékmű köveit. Vastag ujjait lassan végighúzta a hideg rézlapon. Aztán megfordult, az apró, fehér templomhoz sétált és belépett a nyitott ajtón a sötétségbe. Leült a legközelebbi padba, lehunyta a szemét, lehajtotta a fejét, és Laurára meg Szerdára gondolt, meg arra, milyen is élni.

Kattanás hallatszott a háta mögött, cipőtalp csosszant a földön. Árnyék felállt és megfordult. Valaki állt azt ajtóban, sötét alak rajzolódott ki a csillagok háttere előtt. Fémszerű tárgyon csillant a holdfény.

— Le akar lőni? — kérdezte Árnyék.

— Jézusom… bárcsak megtehetném — mondta Város úr. — Csak önvédelemből. Mi az, imádkozott? Elhitte, hogy ezek itt istenek? Nem istenek.

— Nem imádkoztam — felelte Árnyék. — Csak gondolkodtam.

— Ahogyan én látom a dolgot — mondta Város —, ezek mutációk. Evolúciós kísérletek. Egy kis hipnózis, némi hókuszpókusz, és az emberek bármit elhisznek nekik. Ennyi, semmi több. Hiszen ők is meghalnak, mint bárki más.

— Mindig is így volt — mondta Árnyék. Felállt. Város egy lépést hátrált. Árnyék kilépett a kis kápolnából. Város úr követte, de végig megtartotta a tisztes távolságot. — Hé — szólalt meg Árnyék. — Tudja, ki volt Louise Brooks?

— Barátja?

— Fenéket. Valami filmsztár volt, aki innen délre született.

Város kicsit habozott.

— Talán nevet változtatott, és ő lett Liz Taylor vagy Sharon Stone vagy valaki más — tanácsolta segítőkészen.

— Lehet. — Árnyék megindult a motel felé. Város követte.

— Magának a börtönben kellene lennie — mondta. — A kibaszott halálsoron.

— Nem én öltem meg a társait — mondta Árnyék. — De mondok én magának valamit, amit még a börtönben mesélt nekem egy fickó. Soha nem felejtem el.

— És mi az?

— Egyetlen ember van az egész Bibliában, akinek Jézus személyesen ígérte meg, hogy helyet kap a Paradicsomban. Nem Péter volt az és nem is Pál. Hanem egy halálra ítélt tolvaj. Szóval ne jöjjön itt nekem a halálsorral. Talán tudnak valamit, amit maga nem.

A sofőr a Humwee mellett állt.

— Jó éjt, uraim — szólt oda nekik, amikor elsétáltak mellette.

— Jó éjt — felelte Város úr.

Árnyéknak csak ennyit mondott:

— Személy szerint szarok az egészre. Én azt teszem, amit Világ úr mond. Így könnyebb.

Árnyék végigsétált a folyosón a kilences szobához.

Kinyitotta az ajtót a kulccsal és belépett. Aztán azt mondta:

— Elnézést. Azt hittem, ez az én szobám.

— Az is — mondta Média. — Önt vártam. — A holdfény megvilágította a haját és sápadt arcát. Merev derékkal ült az ágyon.

— Keresek egy másik szobát.

— Nem maradok sokáig — mondta a nő. — Úgy gondoltam, ez a legjobb alkalom, hogy megkeressem egy ajánlattal.

— Oké. Hadd halljam.

— Lazuljon el — mondta a nő. Hangjában mosoly bujkált. — Olyan, mint aki *tényleg* karót, nyelt. Nézze, Szerda *meghalt.* Nem tartozik többé senkinek. Csatlakozzon hozzánk. Itt Az Ideje, Hogy A Győztes Oldalra Álljon!

Árnyék nem szólt semmit.

— *Híressé* tehetjük, Árnyék. Hatalmat kapna minden dolog felett, amiről az emberek álmodnak, beszélnek és amiben hisznek. Nem akar ön lenni a következő Cary Grant? Ezt is megoldhatjuk. Ön lehet az új Beatles.

— Azt hiszem, jobban tetszett, amikor csak Lucy cicijét ígérgette — mondta Árnyék. — Ha maga volt az egyáltalán.

— Ah — mondta a nő.

— Szeretném visszakapni a szobámat. Jó éjt.

— De természetesen — folytatta a nő, aki ugyanúgy ült tovább, mintha meg sem hallotta volna a megjegyzést — ez visszafelé is működik. Borzalmasan *elronthatjuk* az életét. Örökké tartó, rossz vicc is lehet önből, Árnyék. Esetleg szörnyetegként emlékeznek majd önre. Soha nem felejtik el a nevét, de úgy, mint ahogyan Hitlerét vagy

Mansonét sem felejtették el… *ehhez* mit szólna?

— Sajnálom, hölgyem, de kissé álmos vagyok — mondta Árnyék. — Hálás lennék, ha távozna.

— A világot ajánlottam fel önnek — mondta a nő. — Amikor egy szemétdombon haldoklik, jusson ez az eszébe.

— Ügyelni fogok rá — mondta Árnyék.

A nő távozott, de a parfümje illata még sokáig a szobában maradt. Árnyék a csupasz matracon hevert, és Laurára gondolt, de bármi is jutott az eszébe — Laura frizbizik, fagyigombócos jeges kávét iszik kanál nélkül, kuncog, megmutatja azt a vadító alsóneműt, amit egy anaheimi konferencia idején vett —, az rögtön eltorzult és megváltozott, és csak Laurát látta, Robbie farkával a szájában, amint a kamion átsodorja őket az úton, a feledésbe. Aztán eszébe jutott, mit mondott Laura, és ez még most is fájt.

— *Nem haltál meg* — szólalt meg a felesége csendesen a gondolatai között. — *De szerintem nem is élsz.*

Kopogtak. Árnyék felkelt és kinyitotta az ajtót. A kövér kölyök volt az.

— Azok a hamburgerek — mondta. — Tiszta gázosak voltak. El tudod ezt hinni? Ötven mérföldre vagyunk a legközelebbi McDonald's-tól. Eddig azt hittem, hogy a világon semmi sem lehet több mint ötven mérföldre egy McDonald's-tól.

— Ez a szoba kezd olyan forgalmas lenni, mint egy központi pályaudvar — mondta Árnyék. — Oké, gondolom, szeretnéd felajánlani nekem az internet szabadságát, ha átállok hozzátok. Igazam van?

A kövér kölyök megborzongott.

— Nem. Te reménytelen eset vagy — mondta. — Te… te kibaszott, gót betűs kézirat. Akkor sem lehetnél hipertext, ha próbálnád. Én… én szinaptikus vagyok, te meg szinoptikus… — Furcsa szaga van, gondolta Árnyék. A börtönben, a szemközti cellában volt egyszer egy fickó, akinek sohasem tudta a nevét. Egyszer fényes nappal meztelenre vetkőzött, és közölte a többiekkel, hogy őt mindannyiukért, az igazán jó lelkekért küldték, az olyanokért, mint ő, és egy ezüst űrhajó viszi el őket innen.

Árnyék akkor látta utoljára. A kövér kölyöknek olyan szaga volt, mint annak a fickónak.

— Akkor mit akarsz itt?

— Beszélgetni akartam — mondta a kövér kölyök. A hangjában nyüszítő mellékzönge bujkált. — A szobám tisztára félelmetes. Ennyi. Ez az egész hely *félelmetes.* Ötven mérföld a legközelebbi McDonald's, hát el tudod ezt képzelni? Nem maradhatnék itt veled?

— Mi van a barátaiddal? Akikkel megverettél a limuzinban? Miért nem kéred meg őket, hogy maradjanak veled?

— A gyermekek itt nem működnének. Ez a holtsáv.

— Még van idő éjfélig — mondta Árnyék —, és a hajnal még messzebb van. Szerintem pihenned kellene. Nekem biztosan.

A kövér kölyök egy pillanatig nem szólt semmit, aztán bólintott és elsétált a folyosón.

Árnyék becsukta az ajtót és bezárta a kulccsal. Visszafeküdt a matracra.

Pár perc múlva elkezdődtek a zajok. Beletelt egy kis időbe, mire rájött, mi lehet az, aztán kinyitotta az ajtót és kiment a folyosóra. A kövér kölyök volt az, most már a saját szobájában. Mintha valami nagy dolgot csapkodott volna a falhoz. A hangok alapján Árnyék gyanította, hogy valószínűleg saját maga az.

— Csak én — hüppögte. Vagy talán: — Csak vér — Árnyék nem tudta eldönteni.

— Csöndet! — harsant fel az ordítás Csernobog szobájában, a folyosó vége felé.

Árnyék kisétált a motelből. Fáradt volt.

A sofőr még mindig a Humwee mellett állt — sötét alak, ellenzős sapkában.

— Nem tud aludni, uram? — kérdezte.

— Nem — felelte Árnyék.

— Rágyújt, uram?

— Köszönöm, nem.

— Zavarja, ha rágyújtok?

— Csak nyugodtan.

A sofőr felkattintotta eldobható Bic öngyújtóját, és Árnyék akkor először pillantotta meg az arcát a láng sárga fényében, akkor először látta igazán, és felismerte, és kezdte érteni, miről van szó.

Ismerte ezt a sovány arcot. Tudta, hogy a fekete sofőrsapka rövidre nyírt, narancssárga hajat takar, ami alól szinte kilátszik a férfi fejbőre. Tudta, hogy ha az ajka mosolyra húzódna, heges pókhálóba futnának össze körülötte és rajta a sebhelyek.

— Jól nézel ki, nagyfiú — mondta a sofőr.

— Low Key? — Árnyék óvatosan régi cellatársára meredt.

A börtönben kötött barátság jó dolog: segít átvészelni a legsötétebb periódusokat és segít talpon maradni a legrosszabb helyeken. De a börtönben kötött barátság a börtön kapujáig tart, és ha a néhai barát a szabad életben is felbukkan, az nem jelent sok jót.

— Jézusom. Low Key Lyesmith — mondta Árnyék, és csak akkor fogta fel, mit is mondott valójában: — Loki — mondta. — Loki Lie-Smith. Loki, a hazugságok kovácsa.

— Lassú vagy — mondta Loki —, de a végén csak rájössz. — És ajka sebhelyes mosolyra húzódott, és a sapka árnyékában parázsként lobogott a szeme.

Árnyék szobájában ültek, az elhagyatott motelben, az ágy két felén. A kövér kölyök szobája egészen csendes volt.

— Szerencséd volt, hogy egy cellába kerültünk — mondta Loki. — Nélkülem az első évet sem élted volna túl.

— Nem tudtál volna kisétálni, ha úgy tartja kedved?

— Egyszerűbb letölteni a büntetést. — Loki elhallgatott egy pillanatra, aztán folytatta. — Még nem érted ezt az istenesdit. Ez nem mágia. Az arról szól, *te* milyen vagy, de ez mindig olyasmi, amilyennek az emberek elképzelnek. Koncentrált, felnagyított esszencia vagy. A mennydörgés, a vágtázó ló ereje, a bölcsesség. Magadba szívod az összes hitet, megnősz, és egyre frankóbb leszel, több mint ember. Kikristályosodsz. — Megint elhallgatott. — Aztán egy nap csak elfelejtenek, nem hisznek benned, nem áldoznak neked és nem törődnek veled, mire észbe kapsz, itt-a-piros-hol-a-pirossal szerzel pénzt magadnak a Broadway és a Negyvenkilencedik utca sarkán.

— Miért voltál a zárkámban?

— Véletlenül. Színtiszta véletlen volt.

— Most pedig az ellentétes oldalnak sofőrködsz.

— Nevezheted őket így is, ha akarod. Attól függ, melyik oldalon állsz. Én úgy fogalmaznék, hogy a győztes oldalnak dolgozom.

— De te meg Szerda, ti mindketten ugyanabba a… ugyanúgy…

— Norvég panteon. Mindketten a norvég panteon tagjai vagyunk. Ezt akartad mondani?

— Igen.

— És?

— Biztosan barátok voltatok. Valaha — mondta Árnyék tétovázva.

— Nem. Sohasem voltunk barátok. Nem bánom, hogy meghalt. Csak visszatartott minket. De most vége, és a többiek kénytelenek lesznek szembenézni a tényekkel: megváltoznak vagy meghalnak, továbbfejlődnek vagy eltűnnek. Szerda elpusztult. A csatának vége.

Árnyék zavartan pillantott rá.

— Ennyire nem vagy ostoba — mondta. — Mindig is ravasz voltál. Szerda halála semminek sem jelenti a végét. Csak az utolsó csepp volt a pohárban azok számára, akik eddig a kés hegyén egyensúlyoztak.

— Kevered a hasonlatokat, Árnyék. Rossz szokás.

— Kit érdekel? — mondta Árnyék. — Attól még igaz. Jézusom. A halálával egy pillanat alatt elérte azt, amire előtte hónapokig nem volt képes. Egyesítette a többieket. Adott nekik valamit, amiben hihettek.

— Talán. — Loki vállat vont. — Amennyire én tudom, ezen az oldalon úgy tartják, hogy a bajkeverő nélkül bajok sem lesznek többé. Mondjuk, nem sok közöm van hozzá. Én csak vezetek.

— Áruld már el nekem — mondta Árnyék —, miért foglalkoznak velem ennyit? Mintha olyan nagyon fontos lennék. Számít az, hogy mit csinálok?

— Átkozott legyek, ha tudom. Azért voltál fontos, mert fontos voltál Szerdának. Ami pedig a miértet illeti… attól tartok, ez is az élet egyik apró rejtélye.

— Unom már a rejtélyeket.

— Tényleg? Szerintem ez teszi különlegessé a világot. Mint a só az ételt.

— Szóval te vagy a sofőr. Mindegyiküket te fuvarozod?

— Akinek szüksége van rám — felelte Loki. — Ez is egy munka.

Felemelte a karóráját és megnyomott rajta egy gombot: a halványkék fénnyel izzó számlap megvilágította az arcát, lidérces és nyúzott kifejezést kölcsönözve neki.

— Öt perc múlva éjfél. Idő van — mondta Loki. — Jössz?

Árnyék nagy levegőt vett.

— Jövök — mondta.

Végigsétáltak a sötét folyosón.

— Hoztam néhány gyertyát, de volt itt elég régi — mondta Loki. — Mindenhol megolvadt csonkok állnak a szobákban, meg akadt egy bontatlan dobozzal a szekrényben. Szerintem mindet megtaláltam. És szereztem egy skatulya gyufát. Ha öngyújtóval gyújtogatod a gyertyákat, felforrósodik a vége.

Megérkeztek az ötös számú szobához.

— Bejössz? — kérdezte Loki.

Árnyék nem akart belépni.

— Oké — mondta. Bementek.

Loki egy doboz gyufát vett elő a zsebéből és meggyújtott egy szálat. Árnyék szeme belesajdult a fellobbanó láng látványába. Reszketve életre kelt egy gyertya. Aztán egy másik. Loki sorban gyújtogatta a gyufákat, és újabb meg újabb gyertyacsonkok lobbantak lángra: az ablakpárkányon, az ágy fejrészén és a szoba sarkában álló mosdón.

Az ágyat a szoba közepére tolták, így minden oldalról körül lehetett járni. Régi, molyrágta, mocskos szállodai lepedőkkel terítették le. Ezeken a lepedőkön hevert Szerda mozdulatlan teste.

Ugyanazt a halvány öltönyt viselte, amiben lelőtték. Arca jobb oldala érintetlen volt, tökéletesen tiszta, sehol egy vérfolt. Arca bal oldalából véres massza maradt, bal vállát és öltönye mellrészét sötét foltok pettyezték. Keze az oldala mellett hevert. A szétroncsolódott arcra fagyott kifejezést távolról sem lehetett volna békésnek nevezni: fájdalmas arckifejezés volt ez — mint akinek a lelkébe gázoltak, a lelke legbensőbb pontjába, és most gyűlölet, harag, nyers téboly tükröződött a vonásain. És mintha egy kicsit elégedettnek látszott

volna.

Árnyék elképzelte, milyen lenne, ha Jacquel úr gyakorlott keze elsimítaná ezen az arcon a gyűlölet és a kín ráncait, viasz és púder segítségével alkotná újjá Szerda arcát, hogy megkapja azt a békességet és tisztességet, amit a halál megtagadott tőle.

A test még így, holtan sem tűnt alacsonyabbnak. És most is Jack Daniel's illata terjengett körülötte.

A síkság felett feltámadt a szél: üvöltve kavargott az ódon motel körül, Amerika képzeletbeli középpontjában. Az ablakban álló gyertyák lángja meglobbant és reszketni kezdett.

A folyosón léptek koppantak. Valaki bekopogott, azt kiáltotta, „Siessenek, kérem!", aztán csoszogva, lehajtott fejjel megjelentek a többiek.

Város úr volt az első, őt követte Média. Nancy úr és Csernobog. Utolsónak a kövér kölyök érkezett: arcán friss horzsolások éktelenkedtek, és egyfolytában mozgott a szája, mintha mondókát mormogna magában hangtalanul. Árnyék egészen megsajnálta.

Szó nélkül a test köré gyűltek, alig karnyújtásnyira egymástól. A szobában áhítatos hangulat terjengett — mélységesen áhítatos, amit Árnyék még sohasem érzett. Egyikük sem szólt, csak a szél üvöltése és a gyertyák pattogása hallatszott.

— Azért gyűltünk össze itt, ezen az istentelen helyen — mondta Loki —, hogy átadjuk ezt a testet azoknak, akik a rítusok szerint, megfelelő módon nyugalomra helyezik majd. Ha bárkinek hozzáfűznivalója van, most mondja.

— Nekem nincsen — mondta Város. — Igazából sohasem ismertem a fickót. És ez az egész dolog nem tetszik nekem.

— Ennek következményei lesznek — mondta Csernobog. — Tudjátok, ugye? Ez csak a kezdet.

A kövér kölyök magas, kislányos hangon vihogni kezdett. Aztán azt mondta:

— Oké. Oké, megvan. — És hangsúlyozás nélkül szavalni kezdett:

> Mind tágabb kering, s ha szól már,
> Nem halja a sólyom, mit mond a solymár:
> Széthull minden, már nem tart a közép…[8]

Homlokát ráncolva elhallgatott.

— A francba — mondta. — Régebben tudtam az egészet. — Ezzel megdörgölte a halántékát, savanyúan elfintorodott és csendben maradt.

Aztán mindannyian Árnyékra néztek. A szél üvöltése sikollyá fokozódott. Árnyék nem tudta, mit kellene mondania.

— Szánalmas ez az egész — szólalt meg végül. — A jelenlévők

fele vagy megölte, vagy köze volt a halálához. Most pedig átadjátok a testet. Remek. Hirtelen haragú, vén seggfej volt, de ittam a mézsöréből, és még mindig neki dolgozom. Ennyi.

Média ezt mondta:

— Egy olyan világban, ahol naponta emberek halnak meg, én úgy gondolom, *nem szabad* megfeledkeznünk arról, hogy minden szomorú pillanatra, amikor valaki távozik közülünk, jut egy másik, boldog pillanat is, amikor egy újszülött érkezik közénk. Amikor felsír… nos, az maga a *varázslat,* nem? Talán *keményen* hangzik, de a bánat és az öröm összetartoznak, mint a tej meg a sütemény. Ugyanúgy *elválaszthatatlanok* egymástól Szerintem az lenne a leghelyesebb, ha ezen mindenki eltűnődne egy kicsit.

Aztán Nancy úr megköszörülte a torkát és azt mondta:

— Nos. Nekem kell kimondanom, mert senki más nem hajlandó rá. Ennek az országnak a közepén állunk: ezen a földön nem jut idő az isteneknek, és itt, a középpontban még ennél is kevesebb marad nekünk. Ez itt a senkiföldje, ahol mindig fegyverszünet van, és mi mindannyian betartjuk a fegyvernyugvás előírásait. Nincs más választásunk. Nos. Átadjátok nekünk a barátunk testét. Elfogadjuk. Meg fogtok fizetni ezért: gyilkosságért gyilkossággal, vérontásért vérrel.

— Tökmindegy — mondta Város. — Egy csomó időt és küszködést megspórolnának, ha most fejbe lőnék magukat. Nem nekünk kellene megtennünk.

— Baszd meg — mondta Csernobog. — Baszd meg, baszd meg az anyád és baszd meg a kibaszott lovadat. Egyetlen harcos sem fogja megkóstolni a véredet. Egyetlen élő ember sem fogja elvenni az életedet. Még csak nem is csatában fogsz meghalni. Szánalmas halálod lesz. Csókkal az ajkadon, hazugsággal a szívedben fogsz meghalni.

— Hagyjon békén, öreg — mondta Város.

— *Vérszín áradat dúl* — közölte a kövér kölyök. — Szerintem ez következik.

Odakint üvöltött a szél.

— Oké — mondta Loki. — A tiétek. Végeztünk. Vigyétek el a vén gazembert.

Intett, és Város, Média meg a kövér fiú kimentek a szobából. Loki Árnyékra mosolygott.

— Ne hívj senkit boldognak, igaz, kölyök? — mondta. Aztán ő is kiment a szobából.

— Most mi lesz? — kérdezte Árnyék.

— Most halotti lepelbe burkoljuk — felelte Anansi. — És elvisszük innen.

A testet szállodai lepedőkbe csavarták, míg a végén semmi sem látszott ki a rögtönzött szemfedő alól. A két öregember a test fejéhez

és lábához lépett, de Árnyék azt mondta, „Várjanak”, majd letérdelt, felnyalábolta a fehér lepedőkbe burkolt testet és a vállára emelte. Felegyenesedett és többé-kevésbé biztosan megállt a lábán. — Oké — mondta. — Megvan. Tegyük be a kocsiba.

Csernobog úgy festett, mint aki mindjárt vitatkozni fog, de aztán összeszorította a száját. Ráköpött a hüvelyk- és mutatóujj ára, és elkezdte eloltogatni a gyertyákat. Amikor Árnyék kisétált a fokozatosan elsötétedő szobából, hallotta a kanócok sziszegését.

Szerda nehéz volt, de Árnyék megbirkózott vele. Nem volt más választása. Miközben végigsétált a folyosón, a fejében Szerda szavai visszhangoztak, és érezte a mézsör édesen savanykás ízét a nyelvén. *Megvédelmezel. Elviszel az egyik helyről a másikra. Kisebb feladatokat teljesítesz. Vészhelyzetben, de kizárólag vészhelyzetben bántod azokat, akiket bántani kell. Abban a valószínűtlen esetben, ha meghalnék, virrasztasz értem…*

Nancy úr kitárta előtte a bejárati ajtót, majd a kisbuszhoz sietett, és kinyitotta a hátsó ajtót. A másik négy alak már a Humwee mellett állt, és úgy méregették őket, mintha akik alig várják, hogy elmehessenek innen. Loki ismét feltette a sapkáját. A hideg szél Árnyéknak rontott és belekapott a lepedőkbe.

Amilyen gyengéden csak tudta, betette Szerda testét a kisbusz hátuljába.

Valaki megveregette a vállát. Megfordult. Város állt mögötte. Valamit tartott a kezében.

— Tessék — mondta. — Világ úr megkért, hogy adjam át.

Egy üvegszem volt az. Hajszálvékony repedés futott végig a közepén és egy picike szilánk hiányzott a közepéről.

— A Szabadkőműves Páholyban találtuk takarítás közben. Tartsa meg, hátha szerencsét hoz. Isten a tanúm, szüksége lesz rá.

Árnyék a tenyerébe szorította a szemet. Szeretett volna valami szellemeset és csípőset mondani, de Város már visszament a Humwee-hoz és éppen most szállt be az autóba: és Árnyéknak még mindig semmi okos dolog nem jutott eszébe.

Kelet felé tartottak. A hajnal Missouri államban, Princeton városában találta őket. Árnyék még mindig nem aludt semmit.

— Hol tegyünk ki? — kérdezte Nancy. — A helyedben szereznék hamis papírokat és meg sem állnék Kanadáig. Vagy Mexikóig.

— Maradok magukkal — felelte Árnyék. — Szerda is ezt akarta volna.

— Már nem dolgozol neki. Meghalt. Miután letettük a testet, azt csinálsz, amit akarsz.

— És mihez kezdjek?

— Húzd meg magad, amíg véget nem ér a háború — mondta Nancy. Indexelt, aztán bekanyarodott balra.

— Bújj el egy kis időre — mondta Csernobog. — És ha ennek az egésznek vége, megkeresel engem, én meg lerendezem veled a közös dolgunkat.

— Hová visszük a holttestet? — kérdezte Árnyék.

— Virginiába — felelte Nancy. — Van ott egy fa.

— Egy világfa — mondta Csernobog komor elégedettséggel. — Ahonnan én jövök, ott is volt egy. De a miénk a föld alatt nőtt, nem felette.

— Lefektetjük a fa lábához — folytatta Nancy. — Aztán magára hagyjuk. Elmegyünk délre. Lesz egy csata. Vér fog folyni. Sokan meghalnak. A világ egy kicsit megváltozik.

— Nem akarják, hogy harcoljak? Elég nagydarab vagyok. Nem bunyózok rosszul.

Nancy Árnyék felé fordult és elmosolyodott — ez volt az első igazi mosolya, amióta kimenekítette Árnyékot Lumber County börtönéből.

— A csatát olyan helyen vívjuk majd, ahová nem mehetsz és amit nem érinthetsz meg.

— Az emberek elméjében és szívében — mondta Csernobog. — Mint a nagy, pörgő izé.

— Mi?

— A körhinta — mondta Nancy úr.

— Ó — mondta Árnyék. — A színfalak mögött. Megvan. Mint a sivatag a csontokkal.

Nancy úr felkapta a fejét.

— Akárhányszor úgy gondolom, hogy annyi eszed sincsen, mint egy hernyónak, te mindig meglepsz. Igen, az lesz az igazi csatamező. Minden más csak villámlás meg mennydörgés.

— Mesélj nekem a virrasztásról — mondta Árnyék.

— Valakinek a test mellett kell maradnia. Ez a hagyomány. Majd találunk valakit.

— Azt akarta, hogy én legyek az.

— Nem — mondta Csernobog. — Belehalnál. Rossz, nagyon rossz ötlet.

— Igen? Belehalnék? Abba, hogy a test mellett maradok?

— Én nem ilyen temetést szeretnék — mondta Nancy úr. — Ha meghalok, földeljenek el valami meleg helyen. És amikor csinos lányok sétálnak el a sírom felett, kinyúlnék a földből és elkapnám a bokájukat, mint abban a filmben.

— Én nem láttam azt a filmet — mondta Csernobog.

— Dehogynem láttad. A vége felé van ez a rész. Gimnazista film. A gyerekek éppen az érettségi bankettre mennek.

Csernobog megrázta a fejét.

— Ez a *Carrie* című film, Csernobog úr — mondta Árnyék. — Oké,

valamelyikük meséljen nekem a virrasztásról.

— Majd te — szólt hátra Nancy. — Én vezetek.

— Az életben nem hallottam erről a filmről. Mondd el neki te.

Nancy azt mondta:

— Azt, aki virrasztani fog… felkötözik a fára. Mint valaha Szerdát. És ott lóg majd kilenc napon és kilenc éjszakán keresztül. Étel, ital nélkül. Egyedül. A végén levágják a fáról, és ha túlélte… hát, végül is megtörténhet. Akkor Szerda vigíliája sikeresen véget ért.

— Alviss küldhetne valakit a népéből — mondta Csernobog. — Egy törpe esetleg túlélné.

— Én megcsinálom — mondta Árnyék.

— Nem — mondta Nancy.

— De igen.

A két öregember hallgatott. Aztán Nancy azt kérdezte:

— Miért?

— Mert egy élő ember is ezt tenné — felelte Árnyék.

— Bolond vagy.

— Lehet. De virrasztani fogok Szerdáért.

Amikor megálltak tankolni, Csernobog bejelentette, hogy nem érzi magát jól hátul és inkább előre ül. Árnyék nem bánta. A busz hátuljában legalább kinyújtózhat és aludhat.

Csendben autóztak tovább. Árnyék érezte, hogy meghozta a döntését: fontos és furcsa döntés volt.

— Hé. Csernobog — szólalt meg Nancy egy idő múlva. — Figyelted a technikus gyereket a motelben? Nem volt valami boldog. Belepiszkált valamibe, ami rögtön visszaütött rá. Ez a legnagyobb gond ezekkel az ifjoncokkal — azt hiszik, mindent tudnak, ezért kizárólag a durva módszerekkel lehet a fejükbe verni valamit.

— Az jó — mondta Csernobog.

Árnyék végignyújtózott a hátsó ülésen. Úgy érezte magát, mintha két ember lenne, vagy több is, mint kettő. Énje egyik része kissé izgatott volt: csinált valamit. Tett egy lépést. Ez nem sokat számítana, ha nem akart volna élni, de ő élni akart, és ez nagy különbség volt. Remélte, hogy túléli ezt az egészet, de hajlandó volt meghalni, ha ez kell ahhoz, hogy éljen. És egy pillanatra az is eszébe jutott, milyen mulatságos ez az egész, ez a legviccesebb dolog a világon — és azon tűnődött, vajon Laura értékelné-e.

De énje másik része — talán Mike Ainsel, aki egy gombnyomásra semmivé vált a lakeside-i rendőrségen — még mindig megpróbált rájönni, mi folyik itt, meg akarta találni az összefüggéseket.

— Rejtőzködő indiánok — szólalt meg hangosan.

— Mi? — reccsent fel Csernobog bosszúsan az első ülésen.

— Vannak azok a képek, amiket az ember gyerekkorában szokott színezgetni. „Látod a rejtőzködő indiánokat? Tíz indián bújt el a

képen, meg tudod találni őket?” És első pillantásra nem látszik más, csak egy vízesés, a sziklák meg a fák, aztán kiderül, ha ez ember egy kicsit elfordítja a képet, az egyik árnyék egy indián, meg…

— Aludj inkább — ajánlotta Csernobog.

— De van itt valami… — mondta Árnyék. Aztán elaludt, és rejtőzködő indiánokról álmodott.

A fa Virginiában volt. Messze mindentől, egy vén farm hátsó részén. Majdnem egy órán keresztül autóztak dél felé Blacksburgtől, olyan utakon, amelyeket Csigadűlőnek meg Kokassarkantyúnak hívtak. Kétszer is meg kellett fordulniuk, és egyszer mind Nancy úr, mind Csernobog elveszítette a béketűrését, és összevesztek Árnyékkal, meg egymással is.

Megálltak útbaigazításért egy apró vegyesbolt előtt, egy domb lábánál, ahol elágazott az út. A bolt hátsó részéből egy öregember jött elő és megbámulta őket: farmer kezeslábast viselt, de azon kívül semmi mást, még cipőt sem. Csernobog kivett a pulton álló üvegből egy ecetes disznólábat, amit kint, a teraszon evett meg, miközben az öregember térképeket rajzolt Nancy úrnak egy szalvétára az elágazásokról meg a tájékozódási pontokról.

Aztán ismét elindultak, és most Nancy vezetett. Tíz perc alatt ott voltak. A kapura erősített táblán a KŐRIS felirat állt.

Árnyék kiszállt és kinyitotta a kaput. A busz a buckákon döcögve behajtott az oszlopok között. Árnyék becsukta a kaput. Úgy döntött, sétál egy kicsit, kinyújtóztatja elgémberedett tagjait, amikor pedig kezdett lemaradni a busz mögött, kocogásra váltott, és élvezte a mozgás élményét.

Kansas óta teljesen elveszítette az időérzékét. Két napig autóztak? Háromig? Nem tudta.

A busz hátuljában heverő test nem indult bomlásnak. Volt szaga — Jack Daniel’s halovány illata keveredett egy másik aromával, ami savanyú mézre emlékeztetett. De ez a szag nem volt kellemetlen. Néha előhúzta az üvegszemet és megnézte: a közepe teljesen megrepedt, valószínűleg a lövedék becsapódásának erejétől, de a felszíne a hiányzó szilánkot leszámítva sértetlen volt. Végiggurította a kezén, tenyerébe rejtette, megpörgette, végiggörgette az ujjai között. Hátborzongató ajándék volt, de mégis megnyugtató: és gyanúja szerint Szerda biztosan jól szórakozott volna, ha megtudja, hogy a szeme Árnyék zsebében kötött ki.

A farmház sötét volt, az ablakokat bedeszkázták. Az elvadult füvet láthatóan senki sem gondozta. A hátsó részen beomlott a tető, a lyukat fekete műanyag ponyvák takarták. A kocsi zötyögve felért egy kisebb domb tetejére, és Árnyék meglátta a fát.

Ezüstszürke volt, magasabb, mint a farmház. Árnyék még sohasem látott ilyen gyönyörű fát: túlvilági volt, de mégis valóságos és

teljesen szimmetrikus. Azonnal ismerősnek találta: először azt hitte, talán álmodott róla, de rögtön rájött, hogy nem, csak számtalanszor találkozott már a másolatával. Szerda ezüst nyakkendőtűjén.

A kisbusz nagyokat huppanva átvergődött a réten, és a fától hat méterre megállt.

Három nő állt a fa tövében. Árnyék első pillantásra azt hitte, a Zorja nővérek, de nem, három ismeretlen nő várt rájuk. Fáradt, unott arccal néztek maguk elé, mint akik már hosszú ideje itt állnak. Mindegyikük egy fából ácsolt létrát tartott a kezében. A legmagasabbnál egy barna zsák is volt. Úgy néztek ki, mint a matrjoska-babák: egy magas nő — akkora lehetett, mint Árnyék, vagy talán magasabb —, egy közepes és egy olyan alacsony, görnyedt, hogy Árnyék először kisgyereknek nézte. Nagyon hasonlítottak egymásra, vagyis valószínűleg testvérek voltak.

A legkisebb asszony pukedlizve köszöntötte a buszt. A másik kettő csak nézett. Egy szál cigarettán osztoztak mindannyian, amit egészen a füstszűrőig elszívtak, mielőtt az egyikük eltaposta volna a földön.

Csernobog kinyitotta a kisbusz hátulját, a legmagasabb nő pedig fürgén a járműhöz lépett. Úgy emelte ki Szerda testét, mint egy zsák lisztet, aztán a fához vitte. Három méterre a törzs előtt megállt és lefektette a földre. Testvéreivel együtt kibontották Szerdát a lepedőkből, Így nappal csúnyább látványt nyújtott, mint a motelszoba gyertyafényében, és Árnyék egy kurta pillantás után el is fordult. A nők megigazították Szerda ruháit, letisztogatták az öltönyét, aztán a lepedő egyik sarkára fektették és ismét betakarták.

Utána Árnyékhoz léptek.

— *Te lennél az?* — kérdezte a legmagasabb.

— *Aki meggyászolja a Mindenek Atyját?* — kérdezte a középső.

— *Te jelentkeztél a vigíliára?* — kérdezte a legkisebb.

Árnyék bólintott. Később képtelen volt felidézni, vajon tényleg hallotta-e a hangjukat. Talán egyszerűen a szemükbe nézve, a pillantásukból megértette, mit akartak mondani.

Nancy úr, aki az előbb elsétált a házig, hogy használja a mosdót, most visszajött. Kezében vékony szivar füstölgött. Tűnődve nézett maga elé.

— Árnyék! — kiáltotta feléjük. — Tényleg nem muszáj megtenned. Találunk valaki alkalmasabbat.

— Megcsinálom — mondta Árnyék egyszerűen.

— És ha belehalsz? — kérdezte Nancy úr. — Ha megöl?

— Akkor — mondta Árnyék — megöl.

Nancy úr dühösen a fűbe pöckölte a szivarját.

— Mondtam én, hogy szar van az agyad helyén, és úgy látom, a helyzet nem változott. Hát nem veszed észre, ha valaki egérutat kínál neked?

— Sajnálom — válaszolt Árnyék. Mást nem mondott. Nancy visszament a buszhoz.

Most Csernobog lépett Árnyékhoz. Nem tűnt valami boldognak.

— Kénytelen vagy végigcsinálni élve — mondta. — Biztonságban, a kedvemért. — Ezzel gyengéden megkopogtatta Árnyék homlokát, és azt mondta: — *Bam!* — Jól megmarkolta Árnyék vállát, megszorította, és elindult Nancy úr után.

A legmagasabb nő, akinek Urtha vagy Urder volt a neve — Árnyék képtelen volt rendesen megjegyezni —, elmutogatta neki, hogy vegye le a ruháit.

— Mindet?

A nagy nő vállat vont. Árnyék alsógatyára és trikóra vetkőzött. A nők a fához támasztották a létrákat. Rámutattak az egyikre — a fokokon kézzel festett apró virágok és levelek tekergőztek.

Árnyék felkapaszkodott mind a kilenc fokon. Aztán a sürgetésnek engedelmeskedve átlépett egy alacsony ágra.

A középső testvér a földre borította a zsák tartalmát. Összegubancolódott, időtől és kosztól megbarnult, vékony kötelek voltak. A nő gondosan, hosszúság szerint szétválogatta őket és Szerda teste mellé fektette.

Ők is felmásztak a három létrán, és csomókat, bonyolult, díszes csomókat kötöttek a kötelekre, aztán először a fára, majd Árnyék testére hurkolták a kötelékeket. Olyan kifejezéstelen arccal húzták le róla a trikót meg az alsónadrágot, mint a bábák, a nővérek vagy a hullaszállítók, és ezután határozottan, véglegesen, de nem túl szorosan a fatörzshöz kötözték. Árnyékot meglepte, milyen jól bírták a kötelek meg a csomók a súlyát. A kötelek a hóna alatt, a lába között, a mellkasa körül és a csuklóján húzódtak.

Az utolsó hurkot lazán a nyakába vetették. Kezdetben kényelmetlen volt, de az egyenletes súlyelosztás miatt egyik kötél sem vágott a húsába.

A talpa másfél méterre volt a földtől. A fa csupasz volt és óriási, ágai feketén nyújtóztak az ég háttere előtt, kérge puha, ezüstös fényben csillogott.

A nők elvették a létrákat. A pánik pillanata következett — most már csak a kötelek tartották a súlyát, és ereszkedett is néhány centit. De Árnyék fel sem szisszent.

A nők a fa lábához helyezték a motel lepedőibe bugyolált testet és elmentek. Ott hagyták egyedül.

TIZENÖTÖDIK FEJEZET

Kössetek fel, kössetek fel, hadd
haljak meg végre
Kössetek fel, kössetek fel, hadd
haljak meg végre
Annyi ideje szomjazom már a pihenésre
Úgy várom, legyen már vége.

Régi dal

Az első nap, Árnyék mindössze kényelmetlenül érezte magát, és ez lassan fájdalommá meg félelemmé alakult, olykor-olykor pedig valami mássá, félúton az apátia és az unalom között: szürke beletörődéssé, várakozássá.

Lógott a fán.

Nem fújt a szél.

Néhány óra elteltével egy-egy futó pillanatra színes foltok villantak fel a látómezeje peremén, vérvörös és aranyszín pacák lüktettek, mintha élnének.

A karjában és a lábában sajgó fájdalom lassan elviselhetetlenné vált. Ha ellazította az izmait és elengedte magát, akkor a nyaka körül megszorult a kötél, a világ pedig remegni kezdett és elhomályosult. Ezért ismét nekifeszült a fatörzsnek. Érezte, hogyan ver a mellkasában a szíve, szabálytalanul dobogva pumpálta a testébe a vért…

Smaragdok, zafírok és rubintok kristályosodtak ki és robbantak szét a szeme előtt. Egyre lassabban szedte a levegőt. A fakéreg dörzsölte a bőrét. A délután hidege végigsimított mezítelen testén és libabőrössé varázsolta.

Könnyű ez — szólalt meg valaki a feje hátuljában. — *Van egy trükk Vagy kibírod, vagy meghalsz.*

A gondolat tetszett neki, és újra meg újra megismételte magában, részben mantra volt, részben mondóka, ami szívverése lüktetésével együtt dobolt a fejében.

Könnyű ez, van egy trükk, kibírod vagy meghalsz. Könnyű ez, van egy trükk, kibírod vagy meghalsz. Könnyű ez, van egy trükk, kibírod vagy meghalsz. Könnyű ez, van egy trükk, kibírod vagy meghalsz.

Telt-múlt az idő. A kántálás nem akart abbamaradni. Egyfolytában hallotta. Valaki szüntelenül ezeket a szavakat ismételgette, és csak akkor hagyta abba, amikor a nyelve pergamenné

szikkadt a szájában. Lábával ellökte magát a fatörzstől és megpróbálta úgy kitámasztani magát, hogy még jusson levegő a tüdejébe.

Addig kapkodta a levegőt, amíg nem bírta tartani magát tovább, aztán visszahullott és lógott tovább a fán.

Amikor a karattyolás rákezdett — hangos, vihogó karattyolás volt —, becsukta a száját, mert rájött, hogy ezt ő csinálja; de a hang nem hallgatott el. *Rajtam nevet a világ* — gondolta. Oldalra bicsaklott a feje. Valami végigrohant a fa törzsén és a feje mellett megtorpant. Hangosan a fülébe csacsogott valamit, ami leginkább úgy hangzott, hogy „ratatosk": Árnyék megpróbálta utána mondani, de a nyelve a szájpadlásához tapadt. Lassan elfordította a fejét, és egy mókus szürkésbarna pofájával és hegyes fülével találta magát szemközt.

Most jött rá, hogy a mókusok közelről sokkal kevésbé aranyosak, mint messziről. Az állat egy patkányra emlékeztetett és veszélyesnek tűnt, egyáltalán nem bájosnak és kedvesnek. Hegyes fogai voltak. Árnyék remélte, hogy a mókus nem veszélyt vagy ennivalót lát benne. Nem hitte, hogy a mókusok húsevők lennének… habár nagyon sok dologról nem hitte volna, hogy igaz, aztán mégis…

Elaludt.

A következő néhány órában többször felriadt a fájdalomra. A kín visszarántotta a sötét álomvilágból, ahol halott gyermekek sodródtak felé és az arcába bámultak, kimeredt szemük megannyi megduzzadt gyöngy, és mind őt hibáztatták, amiért cserbenhagyta őket. Pók araszolt végig az arcán és felébresztette. Megrázta a fejét, lesodorta vagy elijesztette a pókot, majd visszatért az álmok közé — most egy pocakos, elefántfejű ember jött felé, egyik agyara csorba volt és egy hatalmas egér hátán lovagolt. Az elefántfejű ember Árnyék felé bökött az ormányával, és azt mondta: — Ha szólítottál volna, mielőtt útra kelsz, talán néhány gonddal kevesebb jutott volna. — Ezzel fogta az egeret, ami valahogyan aprócska lett, miközben egyáltalán nem változott a mérete, és egyik kezéből a másikba dobálta, és összezárta az ujjait a rémülten futkározó apró állat körül. Árnyék egyáltalán nem lepődött meg, amikor az elefántfejű isten végül kinyitotta mind a négy tenyerét, és az egér nem volt sehol. Különös, hullámzó mozgással megvonta a vállait, és kifejezéstelen arccal Árnyékra nézett.

— Az utazóládában van — mondta az elefántembernek Árnyék, aki mindvégig figyelte, hol tűnik el a csapkodó egérfarok.

Az elefántember biccentett hatalmas fejével, és azt felelte:

— Igen. Az utazóládában. Sok mindent el fogsz felejteni. Sok mindent fogsz odaadni másoknak. Sok mindent el fogsz veszíteni. De ezt ne veszítsd el — és akkor eleredt az eső, és Árnyék reszketve, bőrig ázva visszabukott az álomból az ébrenlétbe. A reszketés egyre erősödött, míg a végén ő maga is megijedt: ennyire még életében nem remegett, nem is hitte, hogy lehetséges, és minden következő, görcsös

roham egyre erősebb lett. Megpróbált megálljt parancsolni neki, de a reszketés nem múlt el, fogai csattogva koccantak egymáshoz, lába irányíthatatlanul csapkodott össze-vissza. Most pengeként hasogató, izzó fájdalom kínozta, egész testét apró, láthatatlan sebek borították el — és mind elviselhetetlenül fájt.

Száját kitátva próbálta felfogni az esőcseppeket, benedvesíteni kicserepesedett ajkát és kiszáradt nyelvét és a köteleket, amelyek a fához kötözték. Villám lobbant, olyan fényesen, hogy azt hitte, kifolyik a szeme, és utána egy ideig egyszerre látta a tájat meg a retinájára égett utóképet. Aztán reccsenve, roppanva feldübörgött a mennydörgés, és mire az utolsó visszhang is elhalt, kétszeres erővel kezdett rá az eső. A zápor és az éjszaka tompították a fájdalmat — a késpengék nem hasogattak tovább. Árnyék már nem érezte a hideget, pontosabban csak a hideget érezte, olyannyira beszivárgott a testébe.

Villámok lobbantak és cikáztak végig az égen, a mennydörgés mindent betöltő, szüntelen morajlássá tompult, amit időnként egy-egy robaj és csattanás tört meg, mintha bombákat robbantanának az éjszakai messzeségben. A szél Árnyékba kapaszkodott, megpróbálta lerángatni a fáról, korbácsként vágott végig a testén, csontig hasított a hidege — és Árnyék a lelke mélyén tudta, hogy csak most kezdett rá az igazi vihar.

Különös öröm támadt fel benne ekkor, és kacagni kezdett, miközben eső mosta végig meztelen testét, villámok lobbantak, és olyan hangosan robajlott a mennydörgés, hogy alig hallotta saját nevetését. Árnyék ujjongott.

Élt. Még soha nem érezte magát így. Soha.

Ha tényleg meghalt, gondolta, ha meghalt itt és most, a fán, ezért az egyetlen tébolyult, tökéletes pillanatért megérte.

— Hé! — harsogta bele a viharba. — Hé! Én vagyok! Itt vagyok!

Sikerült némi vizet felfognia a válla meg a fatörzs között, amit kitekeredett nyakkal kortyolt és szürcsölt, aztán ivott még és nevetett, az örömtől és gyönyörtől nevetett, nem a tébolytól, addig, amíg már nem bírt nevetni többé, amíg annyira kimerült, hogy mozdulni sem bírt.

Lent, a fa lábánál az eső átlátszóvá áztatta és fellebbentette a testet fedő lepedőket, így most kilátszott alóla Szerda viaszos-sápadt, halott keze, és kirajzolódtak alatta a fej körvonalai, amiről Árnyéknak a torinói halotti lepel jutott eszébe, meg a halott lány Jacquel boncasztalán, és ekkor vette észre, hogy a hideg ellenére melege van, kényelmesen érzi magát, a fa kérge pedig lágy, és megint elaludt, és ha álmodott is, később semmire sem emlékezett belőle.

Másnap reggelre a fájdalom nemcsak egyes pontokra koncentrálódott, nem csupán ott kínozta, ahol a kötelek a húsába vágtak vagy ahol a kéreg felhorzsolta a bőrét. Most már mindenhol

fájt.

És éhes volt, gyomrában kínzó üresség sajgott. Lüktető fejfájás dobolt a fejében. Néha azt hitte, hogy már nem vesz levegőt, hogy leállt a szíve. Ilyenkor visszatartotta a lélegzetét, amíg meg nem hallotta a szívverését a fülében, és úgy kapkodott levegő után, mint a mélyből felmerülő búvár.

Úgy tűnt, a fa a pokoltól egészen a mennyekig nyújtózik, és ő ott fog lógni rajta örökké. Barna sólyom körözött a törzs körül, leszállt egy törött ágra a közelben, aztán ismét szárnyra kapott és elrepült nyugat felé.

Hajnalban elvonult a vihar, de napközben ismét visszatért. Szürke, habosan kavargó felhők nyújtóztak látóhatártól látóhatárig — tétován szitálni kezdett az eső. A fa lábánál heverő test most kisebbnek tűnt a mocskos lepedők alatt, kezdett szétmorzsolódni, mint az esőn felejtett sütemény.

Árnyék néha izzott a láztól, néha didergett a fagytól.

Amikor ismét feldübörgött a mennydörgés, azt hitte, dobokat hall, üstdobok döngtek szívverése és a vihar ütemére, a fejében vagy a külvilágban, de ez igazából nem számított semmit.

A fájdalmat színeknek látta: vörös volt, mint a bárok fényreklámja, zöld, mint a közlekedési lámpák egy esős éjszakán, kék, mint a képernyő színe, amikor nincsen bekapcsolva a videó.

A mókus Árnyék vállára vetette magát és éles karmaival a húsába vájt. — Ratatosk! — csattogta. Orra hegyével megérintett Árnyék ajkát. — Ratatosk. — Visszaugrott a fára.

Árnyék bőre lángolt, mintha tetőtől talpig tűkkel szurkálták volna tele. Elviselhetetlen érzés volt.

Egész élete ott hevert alatta kiterítve, azon a lepedőkből rögtönzött halotti leplen, mint egy dadaista piknik hozzávalói, mint egy szürreális tabló: kirajzolódott rajta anyja meglepett arca, a norvégiai amerikai nagykövetség, Laura szeme az esküvőjük napján…

Cserepes ajkai közül kuncogás buggyant elő.

— Mi olyan vicces, kutyuskám? — kérdezte Laura.

— Az esküvőnk — felelte Árnyék. — Lefizetted az orgonistát, hogy a Nászinduló helyett a Scooby Doo főcímdalát játssza, amikor az oltár elé vonulunk. Emlékszel?

— Persze, hogy emlékszem. „Megúszhattam volna, ha nincsenek azok az okvetetlenkedő kölykök”.

— Annyira szerettelek — mondta Árnyék.

Érezte Laura ajkának érintését, és meleg volt, nedves és élő, nem hideg meg halott, és akkor tudta, hogy ez megint egy hallucináció. — Nem vagy itt, igaz? — kérdezte.

— Nem — felelte a nő. — De szólítasz, most utoljára. És én jövök.

Nehezebben szedte a levegőt. A húsába harapó kötelek elvont

fogalmaknak tűntek, mint a szabad akarat vagy az örökkévalóság.

— Aludj, kutyuskám — mondta Laura, és habár Árnyék tudta, hogy valószínűleg ezt ő maga mondta, elaludt.

A nap patinás pénzdarab volt az ólomszín égen. Árnyékban lassan tudatosult, hogy ébren van és fázik. De énjének az a része, ami ezt felfogta, már messzire került a teste többi részétől. Valahol, messze innen gyötrelmesen lángolt kicserepesedett torka és szája. Néha, még nappal is, hullócsillagokat látott végigsuhanni az égen; máskor óriási madarak szárnyaltak feléje, akkorák, mint egy kisebb teherautó. De nem érték el — nem ért el hozzá semmi.

— Ratatosk. Ratatosk. — A csattogás most korholásnak tűnt.

A mókus nagyot puffanva landolt Árnyék vállán, megkapaszkodott benne éles karmaival és az arcába bámult. Árnyék nem tudta eldönteni, hallucinál-e: a jószág dióhéjat markolt elülső mancsai között, akkorát, mint egy babaház pohara. Árnyék ajkához nyomta a dióhéjat. A férfi érezte a víz nedvességét és önkéntelenül beleszürcsölt az apró ivóalkalmatosságba. Benedvesítette vele cserepes ajkát és szikkadt nyelvét. Jutott belőle a szájpadlására is, majd lenyelte a maradékot, ami nem volt sok.

A mókus visszaugrott a fára, futva elindult lefelé, a gyökerek irányába, aztán másodpercek, percek vagy órák múlva — Árnyék nem tudta eldönteni (az összes óramű elromlott a fejében, a fogaskerekek, peckek és rugók kusza halomban hevertek odalent, a fűben) — visszatért, mancsai között a dióhéj pohárral, óvatosan Árnyék mellé mászott és megitatta vízzel.

A víz vasas, sáros íze szétáradt a szájában és hűsítően csorgott végig pergamenné száradt torkán. Enyhítette a kínjait, csillapította tébolyát. A harmadik dióhéj után elmúlt a szomjúsága.

És akkor Árnyék küzdeni kezdett, a köteleket rángatta, megfeszítette az izmait, megpróbált lejutni innen, ki akart szabadulni, el akart menni. Nyöszörgött.

Kitűnő csomók voltak. A szívós kötelek kitartottak, és hamarosan ismét elhagyta az ereje.

Lázas tébolyában Árnyék lett a fa. Gyökerei mélyen a föld mélyébe vájtak, mélyen az időbe, a rejtett források közé. Érezte, hol van az a forrás, ami az Urd nevű asszonyé, kinek neve azt jelenti, *Múlt.* Urd hatalmas termetű nő volt, egy óriás, föld alatti asszonyhegy, és nem mást őrzött ő, mint az idő vizeit. Más gyökerek más helyekre vezettek. Némelyik titkos volt. Amikor szomjas volt, vizet szívott fel a gyökereivel, és saját testébe szivattyúzta.

Száz karja volt és mindegyiken százezer ujja, és minden ujja az ég felé mutatott. Az ég súlyosan nehezedett a vállára.

A kényelmetlen érzés nem csökkent ugyan, de a fájdalom nem a fához tartozott, hanem a fán lógó testhez. Amikor Árnyék megőrült,

sokkal, de sokkal több lett a fán lógó embernél. Ő volt a fa, ő volt a világfa csupasz ágai között motozó szél — ő volt a szürke ég és a fortyogó felhőtakaró — ő volt Ratatosk, a mókus, aki a legmélyebb gyökerek és a legmagasabb ágak között szaladgált — ő volt a tébolyult tekintetű sólyom azon a törött ágon, a világra néző fa legmagasabb ágán — ő volt a féreg, ami a fa szívében vájkált.

A csillagos ég forogni kezdett, és ő mind a száz kezével a csillogó fényszikrák felé nyúlt, tenyerébe rejtette őket és kicserélte, majd eltüntette mindet…

Egy tiszta pillanat a kín és téboly rohamában: Árnyék érezte, hogy magához tér. Nem tart sokáig, ezt tudta. Elvakította a reggeli napfény. Lehunyta a szemét. Bárcsak eltakarhatná a kezével.

Már nem sok van hátra. Ezt is tudta.

Amikor kinyitotta a szemét, egy fiatalember volt vele a fán.

Sötétbarna bőre volt. Homloka magas volt, sötét haja göndör. Árnyék feje felett ült egy ágon. Teljesen ki kellett csavarni a nyakát, ha meg akarta nézni. És a fiatalember nem volt épeszű. Ezt első pillantásra látta.

— Meztelen vagy — vallotta be az őrült bizalmasan, recsegő hangon. — Én is az vagyok.

— Látom — felelte Árnyék rekedten.

Az őrült végigmérte, aztán bólintott, és úgy tekergette a nyakát, mintha begörcsölt volna. Végül aztán megszólalt:

— Ismersz?

— Nem — felelte Árnyék.

— Én ismerlek. Figyeltelek Cairóban. Utána is figyeltelek. A húgom kedvel.

— Te vagy… — Nem jutott eszébe a neve. *Elcsapott állatokat zabál* Igen. — Te vagy Hórusz.

Az őrült bólintott.

— Hórusz — mondta. — Én vagyok a sólyom, hajnalban és reggel. Én vagyok a nap, ahogy te is. És ismerem Ré igaz nevét. Anyám elárulta nekem.

— Az remek — mondta Árnyék udvariasan.

Az őrült mereven bámult egy pontot a földön és nem szólt semmit. Aztán leugrott a fáról.

És most egy sólyom zuhant lefelé kődarabként, aztán zuhanórepülésbe váltott, majd súlyos szárnycsapásokkal megindult felfelé, karmai közt egy kölyöknyúllal. Most egy közelebbi ágon telepedett le.

— Éhes vagy? — kérdezte az őrült.

— Nem — felelte Árnyék. — Szerintem annak kellene lennem, de nem vagyok.

— Én éhes vagyok — mondta az őrült. Kapkodva falta a nyulat,

habzsolva tépte és szaggatta apró darabokra. Amikor végzett vele, a földre szórta a lerágott csontokat meg a szőrt. Közelebb húzódott az ágon, míg karnyújtásnyi távolságra nem ért Árnyékhoz. Aztán fesztelenül végigmérte Árnyékot, óvatosan és elővigyázatosan tetőtől talpig szemügyre vette. Állán és mellkasán vér vöröslött, de letörölte kézfejével.

Árnyék úgy érezte, mondania kellene valamit.

— Hé — mondta.

— Hé — mondta az őrült. Felállt, elfordult és sötét vizeletsugarat indított a lenti tisztás felé. Nem kapkodta el. Amikor végzett, ismét lekucorodott az ágra.

— Hogy hívnak? — kérdezte Hórusz.

— Árnyéknak — felelte Árnyék.

Az őrült bólintott.

— Te vagy az árnyék, én vagyok a fény — mondta. — Minden dolog árnyékot vet. — Aztán azt mondta: — Hamarosan harcolni fognak. Figyeltem őket, amikor megérkeztek.

Aztán az őrült így szólt:

— Haldokolsz. Nem?

De Árnyék már nem tudott beszélni. A sólyom szárnyra kapott, lassú körökben emelkedett felfelé, kihasználva a reggeli felszálló légáramlatokat.

Holdfény.

Köhögés rázta meg Árnyék testét, ugató, fájdalmas köhögés, ami késként szúrta a tüdejét és a torkát. Tátogva kapkodott levegőért.

— Hé, kutyuskám! — kiáltotta egy ismerős hang. Lenézett.

A holdfény fehéren izzott a faágakon túl, fényesen, akár a nap, és lent a réten egy nő állt a holdfényben, arca fehér, ovális. A fa csupasz ágai között szél motozott.

— Szia, kutyuskám — mondta a nő.

Árnyék megpróbált megszólalni, de szavak helyett csak köhögés tört elő belőle, a tüdeje mélyéről, és sokáig nem tudta abbahagyni.

— Tudod — mondta a nő segítőkészen —, ez nem hangzik valami jól.

— Helló, Laura — recsegte Árnyék. A nő halott szeme felnézett rá, és Laura elmosolyodott. — Hogy találtál rám? — kérdezte Árnyék.

A nő egy darabig csendesen álldogált a holdfényben. Aztán azt mondta:

— Te vagy az, ami legközelebb van számomra az élethez. Te vagy az egyetlen, ami maradt nekem, az egyetlen, ami nem üres, színtelen és szürke. Ha bekötött szemmel hajítanának a legmélyebb óceán fenekére, akkor is megtalálnálak. Több száz mérföld mélyre eláshatnának, akkor is tudnám, hol vagy.

Árnyék lenézett a nőre a holdfényben, és a szemét elöntötte a

könny.

— Leváglak onnan — mondta a nő végül. — Kissé túl sokszor mentelek meg, nem?

Árnyék megint köhögött. Aztán azt mondta: — Ne. Hagyjál itt. Ezt meg kell csinálnom.

A nő végigmérte és megcsóválta a fejét.

— Őrült vagy — mondta. — Meg fogsz halni. Vagy egy életre megnyomorodsz, ha ez még nem történt meg.

— Lehet — felelte Árnyék. — De élek.

— Igen — mondta a nő egy kis szünet után. — Szerintem is.

— Te mondtad. A temetőben.

— Olyan régen volt az már, kutyuskám, legalábbis úgy tűnik — mondta a nő. — Itt jobban érzem magam — tette hozzá. — Itt nem fáj annyira. Érted? De annyira ki vagyok száradva.

Feltámadt a szél, és Árnyék megérezte a szagot: a rothadó hús, a betegség és az elmúlás átható, kellemetlen bűzét.

— Kirúgtak — folytatta a nő. — Éjjeli munka volt, de állítólag panaszkodtak rám az emberek. Mondtam nekik, hogy beteg vagyok, de nem érdekelte őket. Olyan szomjas vagyok.

— Az asszonyok — mondta Árnyék. — Nekik van vizük. A ház…

— Kutyuskám… — A nő hangja riadtnak tűnt.

— Mondd… mondd meg nekik, hogy én kérem… adjanak neked vizet…

Odalentről felnézett rá az a fehér arc. — Mennem kell — szólalt meg a nő. Aztán elhátrált, keserű fintort vágott, és egy kupac fehér valamit köpött a földre. A kupac apró valamikre hullott szét, amik kúszva-mászva eltűntek a fűben.

Árnyék alig kapott levegőt. Mellkasán mázsás súly ült és kezdett lebillenni a fej e.

— Maradj — szakadt ki belőle, alig hangosabban a suttogásnál, és nem tudta, Laura hallotta-e egyáltalán. — Nem menj el. — Kirobbant belőle a köhögés. — Maradj éjszakára.

— Maradok egy kicsit — mondta Laura. Aztán anyáskodó hangon még hozzátette: — Senki sem bánthat, amíg itt vagyok. Ugye tudod?

Árnyék megint köhögött. Lehunyta a szemét — csak egy pillanatra, gondolta, de amikor megint felnézett, a hold lenyugodott és ő egyedül volt.

Fejében csörömpölve, lüktetve dobolt a fájdalom, több volt ez, mint migrén, és több volt ez bármilyen fájdalomnál. Minden apró pillangókká robbant, és a pillangók ezerszínű homokviharként kavarogtak körülötte, aztán elnyelte őket az éjszaka.

A fa tövében heverő holttest szemfedője zajosan csapkodott a reggeli szélben.

A lüktetés enyhült. Minden lelassult. Semmi sem kényszerítette

már, hogy lélegezzen. Szíve nem volt hajlandó dobogni.

A sötétség, ami ez alkalommal rátört, mélységesen mély volt, nem világította be más, csak egyetlen csillag, és nem ért véget soha.

TIZENHATODIK FEJEZET

Tudom, hogy csalnak. De ez az egyetlen parti a városban.

Kanada Bill Jones

Eltűnt a fa, eltűnt a világ és eltűnt a feje felől a reggelszürke égbolt. Az ég most éjfélfekete volt. Egyetlen hideg csillag pislákolt felette fényesen, semmi más. Tett egy lépést előre, és majdnem felbukott.

Lenézett. A sziklába lépcsőket vájtak, és ezek a lefelé vezető lépcsők olyan hatalmasak voltak, hogy az jutott az eszébe, biztosan óriások vágták ezeket a fokokat réges-régen.

Ugrálva, meg-megtámaszkodva ereszkedett lefelé lépcsőfokról lépcsőfokra. Minden porcikája fájt, de ez az elhanyagolt izmok fájdalma volt, nem pedig a meggyötört testé, ami addig lógott a fán, amíg bele nem halt.

Nem lepődött meg, amikor észrevette, hogy teljesen fel van öltözve, farmerba és fehér pólóba. Mezítláb volt. Hirtelen rátört a déjá vu: ugyanezt viselte Csernobog lakásában azon az éjjelen, amikor Zorja Polunocsnaja meglátogatta és mesélt neki az Odin Szekere nevű csillagképről. Levette a holdat az égről, és Árnyéknak ajándékozta.

Hirtelen tudta, mi fog most történni. Zorja Polunocsnaja itt lesz valahol.

A nő a lépcső alján várt rá. A hold ugyan nem világított, de Zorja Polunocsnaja alakját ettől függetlenül körülragyogta a holdfény: fehér haja majdnem olyan világos volt, mint a hold, és ugyanazt a csipkés hálóinget viselte, mint azon a chicagói éjszakán.

Amikor meglátta Árnyékot, elmosolyodott, aztán lehajtotta a fejét, mintha egy pillanatra zavarba jött volna.

— Helló — mondta.

— Szia — mondta Árnyék.

— Hogy vagy?

— Nem tudom — felelte a férfi. — Már megint egy fura álom, pedig ott lógok a fán. Mióta kiszabadultam a börtönből, állandóan őrült álmaim vannak.

A nő arcát beezüstözte a holdfény (pedig a szilvasötét égen nem is világított hold, és itt, a lépcső alján még az a magányos csillag sem látszott), ünnepélyesnek és sebezhetőnek tűnt.

— Az összes kérdésedre választ kaphatsz, ha ez a vágyad. De soha többé nem felejtheted el a válaszokat.

A hátuk mögött kétfelé ágazott az ösvény. Árnyék tudta, hogy most döntenie kell, merre menjen tovább. De előtte még meg kellett tennie valamit. A nadrágzsebébe nyúlt, és megkönnyebbült, amikor megérezte az ezüstdollár ismerős súlyát. Előhúzta és két ujja közé fogva felmutatta a Szabadság úrnő arcképével díszített, 1922-ben kibocsátott pénzt.

— Ez a tiéd — mondta.

Emlékezett rá, hogy a ruhája valójában a fa tövében hever. Az asszonyok beletették a zsákba, amiben a kötelek voltak, bekötözték a zsák száját, majd a legnagyobb asszony egy nehéz kődarabot helyezett rá, nehogy elfújja a szél. És azt is tudta, hogy a valóságban az ezüstdollár abban a zsákban van, a szikla alatt. De most mégis súlyosan ült a tenyerében, itt, az alvilág kapujában.

A nő vékony ujjai közé fogta a pénzt, és kivette Árnyék tenyeréből.

— Köszönöm. Kétszer vásároltad meg vele a szabadságodat — mondta. — Most pedig világítani fog neked a sötétségben.

Összezárta az ujjait, majd felemelte a karját, amilyen magasra csak tudta, és feltette a pénzt a levegőbe. Aztán elengedte. Az érme nem esett le, sőt lebegni kezdett felfelé, majd harminc centivel Árnyék feje fölött megállt. De ez már nem egy ezüstkorong volt. Szabadság úrnő töviskoronás feje eltűnt. A korongon látott arc nem volt más, mint a hold örökké megfejthetetlen arca a nyári égbolton.

Árnyék nem bírta eldönteni, most egy pénzdarabnyi holdat lát-e, ami centikkel lebeg a feje fölött — vagy az igazi holdat, ami akkora, mint a Csendes-óceán, több ezer mérföldnyire innen. Nem mintha bármi különbség lett volna a kettő között. Talán az egész csak szemléletmód kérdése.

Árnyék az elágazásra pillantott.

— Melyik ösvényt válasszam? — kérdezte. — Melyik biztonságos?

— Indulj el az egyiken, és nem választhatod a másikat — mondta a nő. — De egyik sem biztonságos. Merre szeretnél menni? A kegyetlen igazságok vagy a finom hazugságok útján?

— Az igazságok útján — felelte Árnyék. — Túl messzire jöttem ahhoz, hogy újabb hazugságokat halljak.

A nő szomorúnak látszott.

— Ennek meg kell fizetned az árát — mondta.

— Megfizetem. Mi az ára?

— A neved — felelte a nő. — Az igazi neved. Oda kell adnod nekem.

— Hogyan?

— Így — mondta a nő. Árnyék feje felé nyújtotta tökéletes kezét. Árnyék érezte, hogy az ujjai végigsimítanak a bőrén, aztán áthatolnak rajta, belenyúlnak a koponyájába és mélyen a fejébe túrnak. Az

agyában bizsergés kelt és végigfutott a gerincén. A nő kihúzta a kezét a fejéből. Mutatóujja végén apró láng lobogott, olyan volt, mint a gyertyaláng, de tiszta, vakítóan fehér fényt árasztott.

— Ez a nevem? — kérdezte Árnyék.

A nő ökölbe zárta a kezét, és a láng eltűnt. — Az volt — felelte. A jobb oldali ösvényre mutatott. — Arra — mondta. — Most.

Árnyék, immáron névtelenül, elindult a jobb oldali ösvényen a holdfényben. Amikor megfordult, hogy köszönetet mondjon a nőnek, nem látott mást, csak sötétséget. Úgy tűnt, mintha mélyen a föld alatt lenne, de amikor felnézett a feje felett terjengő sötétségbe, az apró hold még mindig ott lebegett.

Befordult egy sarkon.

Ha ez a halálon túli élet, gondolta, akkor nagyon hasonlít a Sziklára Épült Házhoz: félig dioráma, félig rémálom.

Saját magát látta, kék börtönegyenruhában, a börtönigazgató irodájában, amikor megtudta, hogy Laura autóbalesetben meghalt. Látta saját arckifejezését — úgy festett, mint akit a világon mindenki elhagyott. Olyan csupasz volt és annyira félt — fájdalmas látványt nyújtott. Átrohant az igazgató szürke irodáján, és egy videotéka előtt találta magát, Eagle Point határában. Három évvel ezelőtt. Igen.

Odabent, az üzletben éppen péppé veri Larry Powerst és B. J. Westet, jól tudta, de úgy, hogy még az öklét is véresre horzsolja közben; és nemsokára kisétál az ajtón, egy húszdollárosokkal tömött barna reklámszatyorral a kezében. A pénzzel, amiről soha nem tudták bebizonyítani, hogy elvitte: ennyi volt az ő része, és még hozzácsapott egy keveset, mert átverték Laurát meg őt. Ő csak sofőrködött, de elvégezte a munkáját, mindent megtett, amire Laura kérte…

A tárgyaláson meg sem említették a bankrablást, bár mindenki nagyon szerette volna. Amíg senki sem beszélt, semmit sem tudtak bizonyítani. És senki sem beszélt. Az ügyész kénytelen volt ragaszkodni a súlyos testi sértés vádjához. Bemutatott néhány fényképet a kórházba szállított Powersről és Westről. Árnyék szinte nem is védekezett — így sokkal könnyebb volt. Sem Powers, sem West nem bírt visszaemlékezni, pontosan miért is verték meg őket, de mindketten megerősítették, hogy Árnyék volt a támadójuk.

A pénzről senki sem beszélt.

Senki sem említette Laura nevét, és Árnyéknak ez így meg is felelt.

Kíváncsi volt, vajon a megnyugtató hazugságok ösvénye jobb választás lett volna-e. Elfordult és kisétált onnan, követte a sziklába vájt alagutat, ami egy kórházi szobába vezetett, egy chicagói közkórház kórtermébe, és Árnyék torkában felgyűlt a keserű epe. Megállt. Ezt nem akarta látni. Nem akart továbbmenni.

A kórházi ágyon az anyja haldoklott — ismét, úgy, mint Árnyék

tizenhat éves korában, és igen, ott volt ő is, a nagydarab, félszeg tizenhat éves fiú, akinek pattanások vöröslöttek tejeskávé színű bőrén, ott ült az ágy mellett, egy vastag regényt olvasott, és nem mert az anyjára nézni. Árnyék kíváncsi volt, mi lehet ez a könyv, ezért megkerülte az ágyat, hogy közelebbről is szemügyre vegye. Az ágy és a szék között megállt, egyikükről a másikukra nézett, a melák fiúra, aki görnyedten beletemetkezett a *Gravity's Rainbow* című könyvbe, és megpróbált a londoni bombázásokba menekülni az anyja halála elől, de a könyv fikcionális tébolya sem menedéket, sem megbocsátást nem kínált.

Anyja lehunyt szemmel hevert a morfiummal előidézett nyugalomban: későn derült ki, hogy amit ő újabb sarlósejt-elégtelenségnek vélt, az valójában egy nyirokcsomó-megnagyobbodás volt. Bőre szürkéssárgára színeződött. Harmincas évei elején járt, de sokkal idősebbnek látszott.

Árnyék szerette volna megrázni saját magát, azt a félszeg kamaszt, aki valaha volt, rá akart kiabálni, hogy fogja meg az anyja kezét, mondjon neki valamit, csináljon valamit, mielőtt végleg elszenderedik, mert ő tudta, hogy ez fog történni. De képtelen volt megérinteni magát, és a kamasz Árnyék olvasott tovább — és így halt meg az anyja, miközben ő ott gubbasztott mellette és egy vastag könyvet olvasott.

Azután többé-kevésbé fel is hagyott az olvasással. Úgy gondolta, a regényekben nem lehet megbízni. Mire jók a könyvek, ha nem bírnak megvédeni az ilyen esetektől?

Árnyék kilépett a kórházi szobából, és folytatta útját a kanyargó folyosón, lefelé, a föld gyomrába.

Először az édesanyját pillantja meg, és hirtelen el sem hiszi, hogyan lehetett ilyen fiatal, talán huszonöt éves sincs, még a betegsége előtt. A lakásukban vannak, valamelyik nagykövetségi lakásban, valahol Észak-Európában. Árnyék körülnéz, hátha talál egy támpontot, és megpillantja saját magát: kis vakarcs, nagy halványszürke szemmel és sötét hajjal. Veszekednek. Árnyék nem hallja ugyan a szavakat, de anélkül is tudja, miről van szó: végtére is kizárólag egyetlen dolog miatt tudtak összeveszni.

— *Mesélj az apámról.*

— *Meghalt. Ne érdekeljen.*

— *De ki volt?*

— *Felejtsd el. Meghalt, vége, és nem veszítettél semmit.*

— *Mutass egy fényképet róla.*

— *Nincsen fényképem* — mondaná az anyja, halk, heves hangon, és Árnyék tudta, hogy ha tovább kérdezősködne, az anyja kiabálna vele, talán meg is pofozná. Most és itt azt is tudta, hogy ő bizony tovább fog kérdezősködni, ezért megfordult és elindult lefelé a

folyosón.

Az ösvény kanyargott, megtekeredett, visszatért önmagába, és Árnyéknak kígyók, belsőségek és mélyre, nagyon mélyre nyúló gyökerek jutottak eszébe. Bal kéz felé volt egy tó: *csipp, csöpp, víz* csöpögött a tóba, valahol a folyosó végén, de a tükörsima felszín szinte meg sem rezzent. Árnyék letérdelt, vizet merített a tenyerébe és ivott. Ment tovább, és lebegő, sodródó fények, egy diszkógömb csillogó sugarai simítottak rajta végig. Olyan volt, mintha a világegyetem kellős közepén állna, miközben csillagok és bolygók keringenek körülötte, és nem hallott semmit, sem a zenét, sem a zenét túlharsogó beszélgetést, és ott van az anyja, ahogyan ő még sohasem látta, hiszen szinte kislány…

És táncol.

Árnyék rájött, hogy egyáltalán nem lepődik meg azon, kivel táncol. Végtére is az illető alig változott az elmúlt harminchárom évben.

Az anyja részeg: ez első pillantásra látszik. Nem nagyon részeg, de nem szokott inni, és néhány héten belül hajóra száll, elindul Norvégia felé. Tequilát ittak, és só tapad a szájára, sós folt csillog a kézfején.

Szerda nem visel sem öltönyt, sem nyakkendőt, de az inge zsebére tűzött ezüstfa csillog és szikrázik a diszkógömb szórt fénysugaraiban. Jól festenek egymás mellett, még a nagy korkülönbség ellenére is. Szerda mozgásában van valami, ami egy farkasra emlékeztet.

Lassúznak. Szerda magához húzza a nőt, mancsszerű keze birtokló mozdulattal simít végig a szoknya gömbölyödő körvonalain, és még közelebb húzza, magához szorítja. Másik kezével megérinti a lány állát, kicsit megemeli, aztán csókolóznak, ott a táncparketten, és a diszkógömb szüntelenül keringő, kavargó fényei között ők lesznek a világegyetem középpontja.

Nem sokkal később távoznak. A lány a férfinak támaszkodik, aki kézen fogva kivezeti a teremből.

Árnyék a kezébe temeti az arcát, és nem megy utánuk, nem tudná vagy nem bírná végignézni saját fogantatását.

A tükörgömb szikrái kihunynak, és az egyedüli fényforrás az apró hold a feje felett.

Sétált tovább. A következő kanyarban egy pillanatra megállt és levegőért kapkodott.

Valaki gyengéden végigsimított a hátán és puhán beletúrt a hajába.

— Helló — suttogta egy füstös, macskaszerű hang mögötte.

— Helló — mondta Árnyék, és megfordult.

A nőnek barna haja volt, barna bőre, szeme mélyarany és borostyán, mint a finom méz. Függőleges pupillája volt.

— Ismerlek én téged? — kérdezze Árnyék zavartan.

— Behatóan — válaszolta a nő mosolyogva. — Régebben az ágyadon aludtam. És a népem mindvégig szemmel tartott a kedvemért. — Tett egy lépést előre, és a hármas elágazásra mutatott, nem messze előttük. — Oké — mondta. — Az egyik út bölcsességet ad. Az egyik egésszé tesz. És az egyik megöl.

— Már meghaltam, azt hiszem — mondta Árnyék. — A fán.

A nő savanyúan elfintorodott.

— Van ilyen halál — mondta —, meg olyan halál, meg amolyan halál. Az egész relatív. — Aztán megint elmosolyodott. — Tudod, most akár viccelődhetnék is. Halott családtagokkal meg egyebekkel.

— Inkább ne — mondta Árnyék. — Értem én.

— Szóval — kérdezte a nő — merre akarsz menni?

— Nem tudom — ismerte be Árnyék.

A nő tökéletesen macskaszerű mozdulattal oldalra hajtotta a fejét. Árnyéknak hirtelen eszébe jutottak azok a karomnyomok a vállán. Érezte, hogy elpirul.

— Ha megbízol bennem — mondta Bast —, én választhatok helyetted.

— Megbízom benned — vágta rá Árnyék habozás nélkül.

— Tudni akarod, mit kell feláldoznod érte?

— A nevemet már elveszítettem — figyelmeztette Árnyék.

— Nevek jönnek és mennek. Megérte?

— Igen. Talán. Eléggé személyes jellegű megvilágosodásban volt részem.

— Minden megvilágosodás személyes — mondta a nő. — Éppen ezért mindegyik gyanús.

— Nem értem.

— Nem — mondta a nő —, persze. Most elveszem a szívedet. Később még szükségünk lesz rá. — És mélyen Árnyék mellkasába nyúlt, majd előhúzott onnan valamit, ami egy rubinra hasonlított, és lüktetve pihent Bast éles karmai között. A színe olyan volt, mint a galambok vére, és nem állt másból, mint színtiszta fényből. Ütemesen összehúzódott és kitágult.

Eltűnt, amikor a nő összezárta körülötte az ujjait.

— Válaszd a középső utat — közölte.

Árnyék bólintott, és ment tovább.

Az ösvény kezdett csúszóssá válni. A sziklákat vékony jégréteg borította. A feje felett lebegő hold sugarai kristályokon törtek meg: holdudvar vette körül, ami homályos derengést varázsolt a fényéből. Csodaszép látvány volt, de így sokkal nehezebben haladt. Veszélyes ösvény volt.

Elérte az elágazást, ahol háromfelé szakadt az út.

Az első ösvényt azonnal felismerte. Egy hatalmas terembe nyílt — pontosabban több egymásból nyíló terembe —, ami egy sötét

múzeumra emlékeztetett. Tudta, mi van odabent. Hallotta az apró neszeket, amelyeket mind felerősített a visszhang. Hallotta a felgyülemlő por hangját.

Erről a helyről álmodott azon az éjszakán, amikor Laura először meglátogatta a motelban, annyira, de annyira régen — ez volt az a gigászi csarnok, ahol elfeledett istenek szobrai álltak, olyan isteneké, akiknek már a puszta létezésére sem emlékszik senki.

Árnyék elhátrált onnan.

A másik szélső ösvényhez sétált és megnézte, ott mi van. A folyosó akár Disneylandben is lehetett volna: a fekete műanyag falban lámpák világítottak. A színes fények látszólag rendszer szerint, de valójában tökéletes összevisszaságban pislogtak és villogtak, mint egy tévésorozat űrhajójának műszerei.

És Árnyék hallott valamit, mély, vibráló zúgást, amibe még a gyomra is beleremegett.

Megállt és körülnézett. Egyik ösvény sem tetszett neki. Már nem. Elege volt az ösvényekből. A középső út, azt mondta a macskanő, az lesz az ő útja. Elindult arrafelé.

A feje felett lebegő hold halványodni kezdett: a pereme először rózsaszín fényben derengett, majd lassan elkezdődött a holdfogyatkozás. Az ösvény roppant kapuba torkollott.

Árnyék átsétált a boltív alatt és belépett a sötétségbe. A meleg levegőben nedves por illata terjengett, mint a város utcáin az első nyári zápor után. Nem félt.

Már nem. A félelem vele együtt meghalt a fán. Nem érzett sem félelmet, sem gyűlöletet, sem fájdalmat.

Valami csobbant a távolban, valami nagy dolog, és a hang visszhangokat keltve sodródott a roppant térben. Árnyék a szemét erőltette, de nem látott semmit. Túlságosan sötét volt. Aztán a csobbanás irányában lidércláng fénye derengett fel, és ismét formát öltött a világ: egy barlangban állt, és rezzenéstelenül sima víztükör nyújtózott előtte.

A loccsanó hangok közeledtek, egyre erősödött a fény, és Árnyék türelmesen állt a parton. Nemsokára alacsony, lapos csónak bukkant fel előtte, felmagasodó orrában fehér fényű lámpás pislákolt, mint a tükörképe néhány lábnyira alatta az üvegesen csillogó, fekete vízen. A csónakot egy magas alak hajtotta hosszú rúddal, és a csobbanás, amit Árnyék az előbb hallott, a vízbe merített evező hangja volt, miközben a csónak egyre közelebb és közelebb siklott a föld alatti tó felszínén.

— Helló! — kiáltotta Árnyék. Hirtelen körülvették a visszhangok: mintha egy egész kórusnyi ember köszöntötte volna, mindegyikük a saját hangján.

A csónakos nem válaszolt.

Magas volt és rendkívül vékony. A férfi — ha egyáltalán férfi volt

— dísztelen fehér köpönyeget hordott, és sápadt arcában olyannyira nem volt semmi emberi, hogy Árnyék egy pillanatra azt hitte, az illető maszkot visel: hosszú nyakán apró, hosszúkás madárfej ült, hosszú csőrrel. Biztos volt benne, hogy látta már valahol ezt a kísérteties, madárszerű alakot. Megpróbálta megragadni az emlékképet, aztán csalódottan tudatosult benne, hogy a Sziklára Épült Ház pénzbedobós diorámája jutott eszébe, az a félig rejtve maradt, madárszerű, sápadt alak, aki az egyik kripta mögül siklott elő a részeg alak lelkéért.

Víz csöpögött a rúdról és a hajó orráról, visszhangokat keltett a barlangban, és a csónak nyomában felhasadt a tükörsima víz. A járművet egymáshoz kötözött nádkévékből készítették.

A csónak a part közelébe ért. A csónakos a rúdra támaszkodott. Lassan elfordította a fejét és Árnyékra nézett. — Helló — mondta anélkül, hogy kinyitotta volna hosszú csőrét. Férfihangon beszélt, ami ismerősnek tűnt — mint Árnyék túlvilágában eddig minden. — Szállj be. Attól tartok, vizes lesz a lábad, de ez ellen nem nagyon tudunk mit tenni. Öreg csónak ez már, és ha közelebb megyek, még a végén kiszakad az alja.

Árnyék levette a cipőjét és belegázolt a vízbe, ami combközépig ért és az első pillanatok hidegsége után meglepően melegnek bizonyult. Amikor a csónakhoz ért, a csónakos kinyújtotta a kezét és felsegítette. A nádból készített jármű imbolygott egy kicsit, víz csordult be mindkét oldalon, aztán egyenesbe jött.

A csónakos ellökte magukat a parttól. Árnyék némán ácsorgott, ázott nadrágszárából csöpögött a víz.

— Ismerlek — mondta aztán az orrban álló teremtménynek.

— Így igaz — felelte a csónakos. Az olajlámpás lángja görcsösen lobogni kezdett és füstöt öklendezett. Árnyék köhögött. — Dolgoztál nekem. Legnagyobb sajnálatunkra nélküled voltunk kénytelenek elföldelni Lila Goodchildot. — Fontoskodva, szabatosan beszélt.

A füst csípte Árnyék szemét. A kezével felszárította a könnyeit, és a füst fátylán túl egy magas, öltönyös férfit látott, aranykeretes szemüvegben. Aztán eloszlott a füst, és a csónakos ismét egy félig emberszerű teremtmény volt, nyakán egy vízimadár fejével.

— Ibis úr?

— Örülök, hogy látlak, Árnyék — mondta a teremtmény Ibis úr hangján. — Tudod, mi az a pszichopomp?

Árnyéknak úgy rémlett, mintha már hallotta volna ezt a szót, de nagyon régen. Nemet intett.

— Ugyanaz, mint a kísérő, csak cicomásabban — folytatta Ibis úr. — Mindannyiunknak számos funkciója van, hiszen oly sok alakban létezhetünk. Én szívesen tekintek magamra úgy, mint egy elvonultan élő tudósra, aki nyúlfarknyi meséket körmölget és álmodozik a múltról, ami talán soha nem is létezett. És mindez így is van. Azonban

létezésem egy másik funkciója — mint számos más illetőnek, akivel megismerkedtél — a pszichopomp. Én kísérem az élőket a holtak földjére.

— Én azt hittem, ez a holtak földje — mondta Árnyék.

— Nem. Nem szükségszerűen. Ez amolyan előkészítő szakasz.

A csónak puhán siklott a föld alatti tó tükörsima felszínén. Aztán Ibis úr azt mondta, anélkül, hogy kinyitotta volna a csőrét:

— Ti, emberek úgy beszéltek az élőkről meg a halottakról, mintha az egymást kölcsönösen kizáró két kategória lenne. Mintha nem létezne olyan folyó, ami egyben út is, vagy olyan dal, ami egyszersmind egy szín.

— De nem is létezik — mondta Árnyék. — Vagy mégis? — A visszhang a tó túloldaláról súgta vissza saját szavait.

— Nem szabad elfelejtened — magyarázta Ibis úr —, hogy az élet meg a halál ugyanannak az érmének a két oldala. Mint a fej és az írás.

— És ha az én pénzem mindkét felén ugyanaz van?

— Olyan nincsen.

Csendben suhantak a fekete vízen, és Árnyék hirtelen megborzongott. Úgy tűnt neki, mintha a víz üvegszerű felszíne alól gyermekek merednének rá vádlón: arcuk felpuffadt és felpuhult a víztől, vak szemük ködösen meredt felfelé.

A föld alatti barlangban nem fújt szél, semmi sem zavarta meg a tó fekete felszínét.

— Tehát meghaltam — mondta Árnyék. Kezdett hozzászokni a gondolathoz. — Vagy hamarosan meg fogok.

— A Holtak Csarnokába tartunk. Magam kértem, hogy a kíséröd lehessek.

— Miért?

— Keményen dolgoztál. Miért ne?

— Mert… — Árnyék a megfelelő szavakat keresgélte. — Mert én sohasem hittem benned. Mert alig tudok valamit az egyiptomi mitológiáról. Mert nem erre számítottam. Mi történt Szent Péterrel és a Mennyek Kapujával?

A hosszú csőrű, sápadt alak komoran megcsóválta a fejét.

— Az nem számít, hittél-e bennünk vagy sem — mondta Ibis úr. — Mi hittünk benned.

A csónak alja partot ért. Ibis úr kilépett a vízbe, és intett Árnyéknak. Ibis úr megragadta az orrhoz erősített kötelet és Árnyék kezébe nyomta a lámpást. Félhold alakja volt. Kigázoltak a partra, ahol Ibis úr a sziklapadlóból kiálló vaskarikához kötötte a kötelet. Ezután elvette Árnyéktól a lámpát és fürgén megindult előre. Olyan magasra emelte a lámpát, amennyire csak tudta, és roppant árnyékokat varázsolt a kőfalakra meg a mennyezetre.

— Félsz? — kérdezte Ibis úr.

— Nem.

— Nos, akkor próbáld meg gyorsan kifejleszteni magadban az őszinte áhítat és a spirituális rettegés érzését. Jelen helyzetedhez ezek illenének a legjobban.

Árnyék nem félt. Kíváncsi volt és kicsit nyugtalan, de nem félt. Nem félt a mozgolódó sötétségtől, sem attól, hogy meghalt, még attól a ház nagyságú, kutyafejű lénytől sem, aki mereven bámulta őket. Mély torokhangon felmordult és Árnyék érezte, hogy a tarkóján feláll a szőr.

— Árnyék — mondta a teremtmény. — Eljött az ítélet ideje.

Árnyék felpillantott a lényre.

— Jacquel úr?

Anubisz lehajolt, hatalmas, sötét mancsába fogta Árnyékot és az arca elé emelte.

A sakálfej csillogó, ragyogó szeme alaposan végigmérte, úgy nézte, ahogyan Jacquel úr vizsgálgatta azt a kiterített, halott lányt. Árnyék tudta, hogy most minden hibáját, ballépését és gyengeségét kiszedik belőle, lemérik és felbecsülik — bizonyos értelemben olyan volt ez, mintha felboncolnák, apró darabkákat vágnának belőle, és azokat megkóstolnák.

Azokat a dolgokat, amelyek nem váltak becsületünkre, hajlamosak vagyunk elfelejteni. Utólagos mentségeket keresünk, esetleg egyszerű hazugságokkal vagy a feledés vastag porával takarjuk el őket. Mindaz, amit Árnyék valaha is elkövetett, de nem volt rá büszke, az összes dolog, amit legszívesebben máshogyan csinált vagy egyáltalán meg sem csinált volna, most a bűntudat és a megbánás örvénylő viharaként zúdult le rá, és nem bújhatott előle sehová. Olyan mezítelen és nyitott volt most, mint egy holttest a boncasztalon, és sötét Anubisz, a sakálfejű isten maga volt a boncnok, a vádló és a kínzó egy személyben.

— Kérlek — mondta Árnyék. — Hagyd abba, kérlek.

De a vizsgálatnak még nem volt vége. Minden hazugságot, minden ellopott tárgyat, minden sebet, amit másvalakin ejtett, minden apró gyilkosságot és bűntényt, amit nap mint nap elkövet minden ember — mindezt és még annyi mást kiszedtek belőle, hogy a holtak sakálfejű istene alaposan megnézhesse a fényben.

Árnyék csak hevert ott, a sötét isten mancsában, és fájdalmas zokogás tört elő belőle. Kisgyerek volt ismét, védtelenebb és erőtlenebb, mint valaha.

Aztán egyszer csak minden átmenet nélkül véget ért az egész. Árnyék zihált, hüppögött, és folyt az orra — még mindig teljesen védtelennek érezte magát, de az óriás kéz óvatosan, szinte gyengéden letette a sziklás talajra.

— Kinél van a szíve? — morogta Anubisz.

— Nálam — dorombolta egy női hang. Árnyék felnézett. A teremtmény mellett, amit valaha Ibis úrnak hívtak, most Bast állt, aki Árnyék szívét tartotta a jobb kezében. A szív rubinvörös fényben fürösztötte az arcát.

— Add nekem — mondta Thoth, az íbiszfejű isten, és kezébe fogta a szívet — de ez nem emberi kéz volt —, és suhanva megindult előre.

Anubisz egy aranymérleget helyezett a kőre.

— Tehát itt tudom meg, hová jutok? — suttogta Árnyék Bastnek. — Mennybe? Pokolba? Purgatóriumba?

— Ha a toll ugyanannyit nyom, mint a szíved — mondta Bast —, magad választhatod meg a sorsodat.

— És ha nem?

A nő vállat vont, mint aki kényelmetlennek találja a témát.

— Akkor szívedet és lelkedet Ammetnek, a Lélekfalónak adjuk — felelte aztán.

— Talán — mondta Árnyék. — Talán mégis reménykedhetek a boldog befejezésben.

— Nemcsak a boldog befejezés nem létezik, mint olyan — mondta Bast. — Hanem egyáltalán nem léteznek befejezések.

Anubisz óvatosan és tiszteletteljesen a mérleg egyik serpenyőjébe helyezte a tollat.

A másik serpenyőbe Árnyék szívét tette. Valami moccant a mérleg alatt a sötétben, és Árnyék hirtelen úgy érezte, nem akarja alaposabban megnézni, mi az. Súlyos toll volt, de Árnyéknak súlyos szíve volt, és a mérleg nyelve aggasztóan emelkedett és süllyedt.

De a végén egyensúlyba került a két serpenyő, és az árnyékok között lapuló lény elégedetlenül elsomfordált.

— Legyen hát — mondta Bast szomorúan. — Újabb koponya a halomban. Kár. Reméltem, hogy a mostani vészes helyzetben a hasznodat látjuk. Olyan ez, mintha lassított felvételen néznél egy autóbalesetet, de nem tehetsz ellene semmit.

— Nem leszel ott?

A nő nemet intett.

— Nem szeretem, ha mások választják meg helyettem a csatáimat — mondta. Aztán csend támadt a holtak gigászi csarnokában, ahol csak a víz és a sötétség hangja visszhangzott a falak között.

És Árnyék így szólt:

— Tehát magam dönthetem el, hová megyek innen?

— Válassz — mondta Thoth. — De választhatunk helyetted.

— Nem — mondta Árnyék. — Nem kell. Ez az én dolgom.

— Nos? — mordult fel Anubisz.

— Pihenni akarok — mondta Árnyék. — Ezt akarom. Semmi mást. Se mennyeket, se poklot, semmit. Csak legyen már vége.

— Biztos vagy benne? — kérdezte Thoth.

— Igen — válaszolta Árnyék.

Jacquel úr kinyitotta Árnyék előtt az utolsó ajtót, és az ajtó mögött nem volt semmi. Még sötétség sem. Még feledés sem. Csak a semmi.

Árnyék fenntartások és tiltakozás nélkül elfogadta mindezt, és különös boldogsággal eltelve sétált át az ajtón a semmibe.

TIZENHETEDIK FEJEZET

Ezen a kontinensen minden hatalmas. A folyók óriásiak, az éghajlat szélsőségesen forró és hideg, a lehetőségek felmérhetetlenek, a mennydörgés meg a villámlás irtózatos. Ha sor kerül valamiféle katasztrófára, melyek szervesen hozzátartoznak ehhez a földrészhez, az még az alapzatát is megrengeti. Baklövéseink, melléfogásaink, veszteségeink, kegyvesztettségeink, bukásaink mind nagyobb skálán mozognak itt.

Lord Carlisle George Sehvynnek, 1778.

Az Egyesült Államok délkeleti részében a legfontosabb látványosságnak egy reklámfelirat számít, ami Georgia, Tennessee és Kentucky több száz időverte pajtájának tetején felbukkan. Ha az autós rátéved valamelyik kanyargós erdei útra, egy omladozó, vörös pajta tetejére felfestve a következőt látja:

LÁTOGASSON EL SZIKLAVÁROSBA

A VILÁG NYOLCADIK CSODÁJA

A közelben, egy düledező tehénistálló tetején fehér, nyomtatott betűkkel ez áll:

SZIKLAVÁROSBÓL HÉT ÁLLAMOT BELÁTHAT!

VILÁGSZENZÁCIÓ!

Az autós könnyen azt hiheti, hogy Sziklaváros itt van a következő sarkon túl, pedig még egy nap autóút innen, a Kilátó-hegyen, egy hajszálnyira az államhatártól, Georgia államban, közvetlenül délnyugatra a Tenessee államban található Chattanoogától.

A Kilátó-hegy igazából nem is hegy. Egy rendkívül magas, tiszteletet parancsoló dombra emlékeztet. A csikamaguák, a cseroki törzs egyik leszármazottai már a fehér emberek érkezése előtt itt éltek — a hegyet Chattotonogee-nek nevezték, ami lefordítva azt jelenti, hogy a *domb, ami magasra emelkedik*.

1830-ban, az Andrew Jackson-féle, indiánokat áttelepítő rendelet következtében előzték őket a földjükről — az összes csoktót, csikamaguát, cserokit és csikaszót —, és miután az amerikai csapatok minden indiánt összegyűjtöttek a környéken, kezdetét vette az ezer mérföldes vándorlás a könnyek ösvényén az új indián rezervátum felé, amit a jövőben Oklahomának neveznek majd: alkalmi népirtás. Több ezer férfi, nő és gyerek halt meg útközben. Ha valaki győz, akkor bizony győz, és senkinek szava sem lehet ellene.

Mert a legenda szerint akié a Kilátó-hegy, azé a föld. Végtére is szent hely volt, ráadásul magaslati pont. Az észak-déli polgárháborúban lezajlott itt egy csata: a Felhők Feletti Csata, az első napon, aztán az unió csapatai megtették a lehetetlent, és parancs nélkül elfoglalták a Misszionárius-gerincet. Az északiak tehát megszerezték a Kilátó-hegyet, és ezzel megnyerték a háborút.

A Kilátó-hegy mélyében folyosók és barlangok húzódnak, némelyikük rendkívül régi. A legtöbbjét mostanra lezárták, bár egy helyi üzletember feltárt egy föld alatti vízesést, amit Rubin-vízesésnek nevezett el. Lifttel lehet lemenni oda. Igazi turistalátványosság, bár a legfontosabb látnivaló fenn van a Kilátó-hegy tetején. Ez a Sziklaváros.

Sziklaváros hatalmas díszkertként kezdődik a hegyoldalban: az ösvények sziklák között, sziklák felett és sziklákon keresztül vezetnek. A turisták kukoricát szórnak a szarvasetetőkbe, átkelnek a függőhídon, és pénzbedobós távcsöveken keresztül csodálják a kilátást — ritka, napsütéses napon, ha teljesen tiszta az idő, valóban be lehet látni hét államot. És innen a tetőről, mintha egy különös pokolba ereszkednének alá, évente több millió látogató lép be a barlangokba, ahol rosszul megvilágított bábuk várják őket, híres meséket és gyerekdalokat felidéző diorámákban. Amikor a látogatók távoznak, mindannyian zavartak egy kicsit, mert nem tudják, miért jöttek, mit is láttak, és egyáltalán jól érezték-e magukat vagy sem.

Az Egyesült Államok minden részéből érkeztek. Ők nem turisták voltak. Kocsival jöttek meg repülővel, busszal, vonattal és gyalog. Néhányan repültek — alacsonyan és kizárólag az éjszaka leple alatt. Néhányan a maguk módján jöttek, a föld alatt. A legtöbben stoppoltak, ideges motorosok és kamionsofőrök mellé kéredzkedtek

fel. Akik kocsival vagy kamionnal jöttek, az út mellett, a benzinkutaknál vagy az éttermekben észrevették azokat, akik gyalogszerrel keltek útra, és amikor felismerték, kicsodák valójában, felvették őket maguk mellé.

Az út porával lepve, kimerülten érkeztek a Kilátó-hegy lábához.

Amikor felnéztek az erdős hegyoldalon, látták — vagy azt hitték, hogy látják — Sziklaváros ösvényeit, kertjeit és vízeséseit.

Kora reggel kezdtek szállingózni. A második nagy hullám szürkületkor érkezett. Aztán napokig csak jöttek és jöttek.

Ütött-kopott nyerges vontató gurult a parkolóba, és több elcsigázott *vita* és *ruszalka* kászálódott le róla, arcukon elkenődött a smink, a harisnyájukon leszaladt a szem, szemük leragadt az álmosságtól.

A hegy lábánál, egy liget rejtekében egy idősebb *wampyr* Marlboróval kínált egy meztelen, majomszerű lényt, akit bozontos, narancssárga szőr borított. Az kegyesen elfogadta és némán füstölve üldögéltek egymás mellett.

Egy Toyota Previa állt meg az út mentén, hét kínai szállt ki belőle, férfiak és nők vegyesen. Elsősorban rendkívül tiszták voltak és olyan sötét öltönyt viseltek, mint egyes államokban az alacsonyabb beosztású kormányhivatalnokok. Egyikük csiptetős írótáblát szorongatott a kezében, ő ellenőrizte a csomagtartóból kipakolt nagy golftáskákat: a táskákban díszes, lakkozott nyelű kardok voltak, faragott botok meg tükrök. A fegyvereket kiosztották, ellenőrizték, és mindenki aláírta az elismervényt.

Egy rozsdás kocsiból egy valaha rendkívül híres komikus mászott elő, akiről azt hitték, hogy a húszas években meghalt — aztán levette a ruháját, és kecskelába volt alatta, meg farka, rövid, akár a kecskéknek.

Befutott négy mexikói, mind csupa mosoly, hajuk fekete és csillogó: barna papírzacskóba rejtett üveget adogattak körbe egymásnak, amiből porrá tört csokoládé, szesz és vér keserű keverékét itták.

Fekete szakállú, alacsony férfi sétált a mezőn, aki poros keménykalapot viselt, hosszú, fürtös pajesza volt és elrongyolódott imasál lógott a nyakában. Néhány méterrel mögötte a társa követte, aki kétszer akkora volt, mint ő, színe fehéres-szürke, mint a jóféle lengyel agyag. A homlokába karcolt felirat azt jelentette, élet.

Jöttek és jöttek. Megérkezett egy taxi, néhány *ráksasza,* az indiai szubkontinens démona mászott ki belőle, és csak őgyelegtek ott, szótlanul méregetve a hegy lábánál összegyűlteket, míg rá nem bukkantak Mama-dzsire, aki lehunyt szemmel imádkozott. Ő volt az egyetlen ismerősük, de így sem tudták, bölcs dolog-e a közelébe menni, mert emlékeztek még a sok régi csatára. Mama-dzsi

megdörgölte a nyakában lógó, koponyákból készített láncot. Barna bőre lassan feketére váltott, üvegesen csillogó feketére, mint az obszidián: ajka mosolyra görbült, és nagyon hosszú, fehér fogai voltak. Kinyitotta az összes szemét, magához intette a *ráksaszákat* és úgy üdvözölte őket, mintha saját gyermekei lennének.

Az utóbbi napok északon és keleten dühöngő viharai fikarcnyit sem enyhítettek a nyomott, kellemetlen hangulaton. A helyi meteorológusok felhívták az emberek figyelmét azokra a magas légnyomású, mozdulatlan területekre, ahol tornádók is születhetnek. Nappal meleg volt, de éjszaka hideg.

Laza csoportokba verődtek, néha nemzetiség, rassz, temperamentum, sőt olykor faj alapján. Nyugtalannak tűntek. Fáradtnak.

Néhányan beszélgettek. Nagy ritkán nevetés harsant, de az is fojtottan és elszórtan. Sört adogattak körbe hatos csomagokban.

Több helybéli farmer bukkant fel, férfiak és nők, akiknek különös módon mozgott a testük: amikor megszólaltak, az őket meglovagoló *loák* hangján beszéltek: egy magas, fekete férfi szájából Papa Legba szólt, aki a kapukat nyitja — Samedi báró, a halál voudon ura egy chattanoogai gót kamaszlány testét vette birtokba, valószínűleg fekete selyemcilindere miatt, ami ferdén ült fekete haján. A lány a báró mély hangján beszélt, hihetetlen méretű szivart szívott, és három *gédé*nek, a halottak *loá*inak parancsolt. A *gédé*k három középkorú testvérbe bújtak. Mindhárman sörétes puskát szorongattak, bámulatosan mocskos vicceket meséltek, amelyeken egyedül ők bírtak nevetni, és érdes, rekedt hangjukon ezt gyakran meg is tették.

Két, olajfoltos farmert és kopott bőrdzsekit viselő kortalan csikamagua nő sétált a tömegben, akik az embereket meg a csata előkészületeit figyelték. Néha rámutattak valakire és a fejüket csóválták. Nem szándékoztak részt venni az összecsapásban.

Keleten felkelt a Hold duzzadó korongja, ami egy nap múlva teljesen ki fog gömbölyödni. Amikor sötétvörös és narancssárga színben ragyogva felbukkant a hegyek mögött, azonnal betöltötte az égbolt felét. Ahogyan egyre feljebb emelkedett az égen, mintha összement és kifakult volna, míg a végén úgy csüngött fölöttük, mint egy lámpás.

Nagyon sokan várakoztak ott a holdfényben, a Kilátó-hegy lábánál.

***

Laura szomjas volt.

Számára az élő emberek vagy állandó fénnyel lobogtak, mint egy gyertya, vagy olyan szilajul lángoltak, akár egy fáklya. Ezért könnyen elkerülhette, szükség esetén pedig könnyen megtalálhatta őket. De Árnyék, ott fent, a fán nagyon furcsa lánggal égett.

Amikor kézen fogva sétáltak, szemrehányást tett Árnyéknak, és azt mondta neki, nem él. Akkor azt remélte, meglátja benne a zabolátlan érzelem szikráját. Hogy legalább valamit meglát benne.

Emlékezett rá, milyen volt sétálni mellette, miközben annyira szerette volna, ha megérti, mit akart mondani ezzel.

De miközben Árnyék lassan meghalt a fán, minden kétséget kizáróan élt. Laura végignézte, hogyan fakul ki belőle az élet, és Árnyék közben teljesen valóságos volt. És megkérte, maradjon vele ott, maradjon ott vele egész éjjel. Árnyék megbocsátott neki… talán megbocsátott neki. Nem számított. Árnyék megváltozott — csak ez számított.

Árnyék azt mondta neki, menjen be a farmházba, ott kaphat vizet. Az ablakok sötéten ásítottak, életnek nyomát sem látta. De Árnyék azt mondta, odabent majd gondoskodnak róla. Laura nekifeszült az épület ajtajának: rozsdás zsanérok tiltakozó lármájával kinyílt az ajtó.

Valami megmoccant a bal tüdejében, valami tekergőzött és furakodott benne, és ettől köhögnie kellett.

Keskeny előszobában találta magát, amit majdnem teljesen eltorlaszolt egy magas, poros zongora. Az épület belsejében ódon, nyirkos szag terjengett. Átnyomakodott a zongora mellett, belökött egy ajtót, és egy düledező bútorokkal zsúfolt lepusztult nappaliban találta magát. Olajlámpás világított a kandallópárkányon. A kandallóban égett a tűz, pedig kintről nem látta és nem is érezte a füstöt. A tűz árnyalatnyit sem enyhített a szobát elárasztó fagyos hidegen, bár Laura hajlandó lett volna elismerni, hogy ez talán nem is a szoba hibája.

Laurának fájt a halál, bár ezt a fájdalmat nagyrészt egyes dolgok hiánya okozta: a sejtjeit kiszikkasztó szomjúság, a csontjaiba telepedett, emésztő hideg. Néha eltűnődött rajta, vajon egy máglya pattogó, ropogó lángjai vagy a föld puha, langyos takarója felmelegítené-e, vajon a hideg tenger csillapíthatná-e a szomját…

Most vette észre, hogy nincs egyedül a szobában.

Három asszony ült egy ódon díványon, mintha egy kiállítás egymáshoz tartozó műtárgyai lennének. A díványt bársonyhuzat védte, megkopott, barna színe valaha, száz évvel ezelőtt ragyogó kanárisárga lehetett. Amióta belépett az ajtón, az asszonyok le sem vették róla a szemüket, de nem szóltak semmit.

Laura nem is hitte volna, hogy lesz itt valaki.

Valami tekergőzve befurakodott az orrüregébe. Laura zsebkendőt keresgélt a kabátujjában, aztán kifújta az orrát. Összegyűrte a zsebkendőt, és tartalmával együtt az égő szénrögök közé hajította, figyelte, amint összezsugorodik, megfeketedik és narancsszínű hártyává válik. Figyelte, hogyan égnek apróra és feketére a kukacok.

Ezután visszafordult a díványon ülő asszonyokhoz. Amióta

belépett, meg sem rezzentek, egyetlen izmuk sem moccant. Őt bámulták.

— Helló. A maguké a farm? — kérdezte Laura.

A legnagyobb nő bólintott. Nagyon vörös kezei voltak és szenvtelen arccal nézte Laurát.

— Árnyék — ő az a fickó a fán. A férjem — azt mondta, szóljak maguknak, hogy azt szeretné, ha adnának nekem vizet. — Valami nagy moccant a belei mélyén. Tekergőzött párat, aztán elcsitult.

A legkisebb nő lekecmergett a díványról. Amíg ült, a lába le sem ért a földre. Sietős léptekkel kiment a szobából.

Nyíló és csukódó ajtók hangja döndült végig a házon. Aztán több hangos csikordulás hallatszott kintről. Mindegyiket vízcsobbanás kísérte.

Az aprócska nő pillanatokon belül visszatért. Agyagból készült barna vizeskancsót szorongatott a kezében. Óvatosan letette az asztalra, majd visszatért a díványhoz. Erőlködve, kapálózva feltornázta magát a bútorra, és ismét helyet foglalt a nővérei mellett.

— Köszönöm. — Laura az asztalhoz lépett, tekintetével poharat vagy csészét keresett, de sehol sem látott ilyesmit. Felemelte a kancsót. Nehezebb volt, mint hitte. A víz teljesen átlátszó volt benne.

Ajkához emelte a kancsót és inni kezdett.

A víz rettenetesen hideg volt, Laura nem is tudta elképzelni, hogyan lehet még folyékony. Lefagyasztotta a nyelvét, a fogát, a nyelőcsövét. De ő ivott tovább, képtelen volt abbahagyni, és érezte, amint a gyomrát, beleit, szívét, ereit elárasztja a fagy.

Testét elöntötte a víz. Folyékony jég volt.

Észrevette, hogy a kancsó üres és meglepetten letette az asztalra.

Az asszonyok szenvtelen arccal méregették. Laura a halála óta nem gondolkodott metaforákban: a dolgok vagy léteztek, vagy nem. De most, amint a díványon ülő alakokra nézett, bírák vagy kísérleti állatokat figyelő tudósok jutottak eszébe.

Hirtelen görcsösen összerándult. Kinyújtotta a karját, hogy megtámaszkodjon az asztalban, de a bútor támolygott és csúszkált, majdnem elugrott előle. Amikor megkapaszkodott, hányni kezdett. Epét és formalint hányt, százlábúakat meg nyüveket. Aztán érezte, hogy kezd kiürülni a teste, és összepisilte magát: szervezete durván, cseppfolyós állagban préselt ki belőle mindent. Sikoltozott volna, ha képes rá — de a poros padlódeszkák megindultak felé, és olyan gyorsan, olyan keményen ütköztek, hogy ha még lélegzik, akkor kiszorítják belőle a levegőt.

Az idő szélviharként kavarogva csapott le rá és rohant végig rajta. Ezer emlékkép ragyogott fel egyszerre: elveszett az áruházban, egy héttel karácsony előtt, és sehol sem látta az apját — aztán a Chi-Chi's-ben ült, szamócás daiquirit rendelt és a férfit nézte, a nagy, komor

férfikamaszt, akivel összehozták egy randira, hiszen nem is ismerte korábban, és arra gondolt, vajon hogyan csókol — és a kocsiban volt, amikor az gyomorkavaróan megpördült, felborult és Robbie csak sikoltozott, amíg a fémoszlop meg nem állította az autót, de az utasait nem…

Az idő vize, ami a sors forrásából ered Urd Kútjában, nem az élet vize. Nem igazán. Viszont a világfa gyökereit táplálja. És nincsen víz, ami hasonlatos lenne hozzá.

Amikor Laura felébredt az üres szobában, reszketett a hidegtől és a lélegzete most valóban felhőként gomolygott előtte. Felsebezte a kézfejét, arcán nedves horzsolás éktelenkedett, vörös, friss vér.

És akkor tudta, hová kell mennie. Ivott az idő vizéből, ami a sors forrásából ered. Lelki szemei előtt látta a hegyet.

Lenyalta a vért a kézfejéről, csodálkozva megbámulta a nedvesen csillogó nyálat, aztán elindult.

Esős márciusi nap volt, az évszakhoz mérten szokatlanul hideg, és az előző néhány napban több felhőszakadás söpört végig a déli államokon, aminek következtében kevés igazi turista tartózkodott Sziklavárosban. A karácsonyi lámpafüzéreket már leszedték, a nyári látogatók még várattak magukra.

Mégis voltak itt vendégek. Aznap reggel még egy turistabusz is felbukkant, és tucatnyi férfi meg nő szállt le róla — mindegyiküknek tökéletesen napbarnította bőre és megnyugtató mosolya volt. Televíziós bemondókra emlékeztettek, és ha valaki sokáig nézte őket, szinte látta, hogy apró, izzó képpontokból állnak: amikor mozogtak, mintha elmosódtak volna a körvonalaik. Sziklaváros parkolójában egy fekete Humwee állt.

A tévés személyiségek figyelmes tekintettel sétálgattak Sziklavárosban, majd összegyűltek az Ingókő közelében, ahol kellemes és nyugodt hangon beszélgettek egymással.

Nemcsak ők érkeztek az új turistahullámmal. Ha valaki aznap Sziklaváros ösvényein sétál, több olyan embert észrevehetett volna, akik filmcsillagokra vagy űrlényekre hasonlítottak, illetve számos olyan alakot, akik leginkább egy bizonyos emberről alkotott ideális képre emlékeztettek, míg a valóságra a legkevésbé sem. Láthatta volna őket, ez igaz, de nagy eséllyel fel sem tűntek volna neki.

Hosszú limuzinokkal, kis sportautókkal és túlméretezett furgonokkal érkeztek. A legtöbben napszemüveget viseltek, mint akik mind bent, mind kint állandóan napszemüveget hordanak, és nem szívesen szabadulnak meg tőle. Napbarnította bőr, öltöny és napszemüveg, mosoly és fintor. Mindenféle alak és méret képviseltette magát, minden korosztály és stílus.

Az egyetlen közös dolog az arckifejezésük volt — igen különleges arckifejezés volt ez. Azt sugallta, *ismersz engem* — vagy éppen azt,

hogy *illene ismerned engem.* Pillanatnyi szívélyesség volt, de egyben távolságtartás is, viselkedésforma — a bizonyosság, hogy a világ csak értük létezik, és szívesen látja őket és mindenki csak őket imádja.

A kövér kölyök úgy téblábolt körülöttük, mint akinek semmi érzéke a társasági élethez, de álmában sem gondolta volna, hogy ilyen jól megállja a helyét. Fekete kabátja lobogott a szélben.

Az a valami, amit Liba Anyó Meseudvarában látott az üdítős pult mellett, felkeltette az érdeklődését. Robusztus alak volt, arcából és ujjaiból szikék meredtek elő. Arca rákos kinövésre emlékeztetett. — Hatalmas csata lesz — közölte a kövér kölyökkel.

— Nem lesz csata — válaszolta amaz. — Ez csak egy kurva paradigmaváltás. Az olyan modalitások, mint a *csata,* annyira baszottul Lao Cu, nem?

A rákos kinövésre emlékeztető lény pislogva végigmérte.

— Várunk — csak ennyit mondott.

— Felőlem — mondta a kövér kölyök. — Világ urat keresem. Nem láttad valahol?

A lény megvakargatta magát az egyik szikéjével, még tumorszerű ajkát is kidüllesztette a nagy koncentrálásban. Aztán bólintott. — A túloldalon — felelte.

A kövér kölyök egyetlen köszönő szó nélkül elsétált a jelzett irányba. A rákszerű kinövés megvárta, míg eltűnik.

— *Lesz csata* — közölte egy nővel, akinek az arcát apró fénypontok maszatolták el.

A nő bólintott, és közelebb hajolt hozzá.

— És mondja, *akar* róla beszélni? — kérdezte nyájasan.

A lény pislogott, aztán belekezdett a mondókájába.

Város úr Ford Explorerjét globális térmeghatározó rendszerrel látták el: az apró képernyő a műholdakról kérdezte le az adatokat, és kijelezte az autó aktuális helyzetét, de még így is azonnal eltévedt, miután maga mögött hagyta Blacksburgöt és rátért a vidéki földutakra — ezeknek az utaknak a kuszasága nem sokban emlékeztetett a képernyőn látható térképre. Végül egy földút közepén megállította a kocsit és megkérdezett egy kövér, fehér nőt, akit így kora reggel sétálni cipelt a farkaskutyája, merre találja a Kőrisfa-tanyát.

A nő bólintott, az egyik irányba mutatott és mondott valamit. Város úr nem értette, mit mondott, de azt felelte, millió köszönet, feltekerte az ablakot és elindult a jelzett irányba.

Újabb negyven percig autózott, egyik földútról a másikra kanyarodott, de egyik sem az volt, amit keresett. Már az alsó ajkát rágcsálta.

— Öreg vagyok én ehhez a szarsághoz — szólalt meg hangosan, és élvezte a mondat filmsztáros világfájdalmát.

Közeledett az ötven felé. Élete nagy részét különböző

betűszavakkal jelölt kormányhivatalok szolgálatában töltötte, és igazából nem volt benne biztos, hogy tíz évvel ezelőtt tényleg kilépett-e az egészből a magánszektor kedvéért: egyik nap így gondolta, a másik nap meg amúgy. Egyébként is, csak az átlag janik hitték azt, hogy a két dolog között létezik bármi különbség.

Már majdnem feladta a keresést, amikor felért egy domb tetejére és meglátta a kapura festett feliratot. Mint azt előre megmondták neki, csak annyi állt rajta, hogy KŐRIS. Odagurult az Explorerrel, kiszállt, kidrótozta a kaput. Beszállt a kocsiba és behajtott a farmra.

Olyan ez, mint békát főzni, gondolta. Beteszed a békát a vízbe, bekapcsolod a gázt. És mire a béka rájön, hogy valami nem stimmel, már meg is főtt. Túlságosan különös világban dolgozott. Nem volt szilárd talaj a talpa alatt: a fazékban pedig bugyborogva forrt a víz.

Amikor áthelyezték az Ügynökséghez, minden olyan egyszerűnek tűnt. Most meg az egész… nem is bonyolult, sokkal inkább bizarr lett. Hajnali kettőkor még Világ úr irodájában ült, ahol elmagyarázták neki, mit kell tennie.

— Megértette? — kérdezte Világ úr, amikor átnyújtotta neki a fekete bőrhüvelybe dugott kést. — Vágjon nekem egy ágat. Ne legyen túl nagy, pár láb hosszú is elég lesz.

— Értettem, uram — felelte ő. Aztán azt kérdezte: — Miért van erre szükség, uram?

— Mert én azt mondom — felelte Világ úr színtelen hangon. — Keresse meg a fát. Végezze el a feladatot. Jöjjön utánam Chattanoogába. Ne vesztegesse az időt.

— És mi legyen a seggfejjel?

— Árnyékkal? Ha látja, kerülje el. Ne érjen hozzá. Ne is szóljon hozzá. Nem akarok mártírt csinálni belőle. Jelenlegi terveinkben nincsen helyük mártíroknak. — És elmosolyodott, szokásos sebhelyes mosolyával. Világ urat könnyű volt mulattatni. Ezt Város úr már több alkalommal észrevette. Azt is mennyire élvezte, amikor sofőrt játszhatott Kansasban.

— Nézze…

— Nem kellenek mártírok, Város.

És Város úr bólintott, elvette a fekete bőrtokba rejtett kést és elfojtotta a dühöt, ami olyan régóta gyűlt már a lelke legmélyén.

Az Árnyék iránt érzett gyűlölet személyisége részévé vált. Amikor álomba merült, Árnyék komor arcát látta maga előtt, a mosolyát, ami nem is volt mosoly, mert Árnyék úgy mosolygott, hogy nem is mosolygott, és Város úr ilyenkor legszívesebben gyomorszájon vágta volna, és még elalvás közben is érezte, hogy összeszorítja a fogait, halántékán megfeszülnek az erek és ég a torka.

Áthajtott a réten egy elhagyatott farmház mellett. Felért a dombtetőre és meglátta a fát. A közelben leállította a kocsit. A

műszerfal órája reggel 6:38-at mutatott. A kulcsot a helyén hagyta és a fához sétált.

A fa hatalmas volt — és mintha külön méretarányok vonatkoztak volna rá. Város nem tudta eldönteni, vajon ötven vagy kétszáz láb magas-e. A kérge szürke volt, mint egy puha selyemsál.

Nem sokkal a föld felett egy meztelen férfi lógott a fán, akit kötelekkel erősítettek a törzshöz, a fa gyökerénél pedig lepedőkbe csavart test hevert. Amikor Város odaért, rögtön rájött, mi lehet az. Cipője orrával lelökte a leplet. Szerda félig szétroncsolt arca bámult rá.

Megérkezett a fához. Átsétált a túloldalra, hogy ne lássák a farmház vak ablakszemei, aztán lehúzta a sliccét és levizelte a törzset. Felhúzta a sliccét. Visszasétált a házhoz, talált egy fából készült tolólétrát, amit visszavitt a fához. Óvatosan a törzsnek támasztotta. Aztán felmászott.

Árnyék ernyedt testtel lógott a kötelekről. Város nem tudta, él-e egyáltalán: mellkasa nem emelkedett és nem is süllyedt. Halott vagy majdnem halott: mit számít?

— Helló, seggfej — mondta Város úr hangosan. Árnyék meg sem moccant.

Város felért az utolsó fokra és előhúzta a kést. Talált egy kisebb ágat, ami megfelelt Világ úr követelményeinek, aztán a késsel félig elfűrészelte a tövét és letörte. Kilencven centi hosszú lehetett.

Visszatette a kést a tokba. Elindult lefelé a létrán. Amikor Árnyék mellé ért, megállt. — Istenem, mennyire utállak — mondta. Szerette volna elővenni a pisztolyát és lelőni, de tudta, hogy nem szabad. Aztán megmarkolta az ágat, és a levegőbe, a felakasztott ember felé döfött vele. Ösztönös mozdulat volt, ott lapult benne Város úr minden csalódottsága és haragja. Azt képzelte, hogy egy lándzsa van a kezében, amit Árnyék gyomrába szúr.

— Gyerünk — szólalt meg hangosan. — Ideje indulni. — *Az elmebaj első jele* — gondolta. — *Amikor már magadban beszélsz.* — Néhány fokkal lejjebb ment, majd leugrott. A kezében tartott ágra nézett és úgy érezte magát, mint egy kisgyerek, aki kardnak vagy lándzsának képzeli a kezében szorongatott botot. *Bármelyik fáról levághattam volna ezt az ágat* — gondolta. — *Ki a fasz jönne rá?*

Világ úr rájönne — gondolta aztán.

Visszavitte a létrát az épülethez. A szeme sarkából mintha mozgást látott volna, benézett az ablakon a törött bútorokkal telizsúfolt, málló falú, sötét szobába, és egy pillanatra, mintha félig álomkép lett volna, azt hitte, három asszonyt lát odabent, a félhomályos nappaliban.

Az egyikük kötögetett. A másik egyenesen őt bámulta. A harmadik aludt. A nő, aki őt bámulta, elmosolyodott, széles mosolyra

húzódott a szája, ami fültől fülig ért, szinte kettévágta az arcát. Ezután felemelte az ujját, a nyakához érintette, és gyengéden egyik oldalról a másikra húzta.

Legalábbis Város egy pillanatra úgy hitte, ezt látja odabent, az üres szobában, de egy második pillantással meggyőződött róla, hogy nincsen ott más, csak törött bútorok, légypiszkos újságok és korhadt padló. Nem volt ott senki.

Megdörzsölte a szemét.

Visszasétált a barna Ford Explorerhez és beszállt. A fehér bőrrel borított anyósülésre hajította a botot. Elfordította az indítókulcsot. A műszerfal órája 6:37-et mutatott. Város fintorogva az órájára pillantott, amin 13:58-at mutattak a villogó számok.

Remek — gondolta. — *Vagy nyolc óráig voltam fent azon a fán, vagy mínusz egy percig.* — Legalábbis ezt gondolta, de valójában meg volt győződve róla, hogy véletlenül mindkét időmérő eszköz egyszerre romlott el.

A fán Árnyék teste vérezni kezdett. A seb az oldalán volt. Lassan, sűrűn szivárgott belőle a vér, feketén, mint a kátrány.

Felhők takarták a Kilátó-hegy tetejét.

Easter a tömegtől félrehúzódva üldögélt a hegy lábánál és azt figyelte, hogyan hajnalodik a keleti hegyek fölött. Bal csuklójára kék nefelejcseket tetováltak, mintha karkötő lenne, most szórakozottan dörgölte őket a jobb hüvelykujjával.

Ismét eltelt egy éjszaka, és még mindig nem történt semmi. Még mindig jöttek újabbak, magányosan vagy párokban. Múlt éjjel délnyugat felől érkeztek néhányan, köztük két kisfiú, akik mindketten akkorák voltak, mint egy-egy almafa, és volt még ott valami, amit csak egy pillantásra látott, de levágott fejnek tűnt, akkorának, mint egy Volkswagen bogár. Eltűntek a hegy lábánál, a fák között.

Senki sem zaklatta őket. A külvilág egyetlen lakója sem vette észre, hogy ők itt vannak: Easter elképzelte a turistákat, akik odafent pénzt hajítanak a távcsövekbe, és egyenesen az emberi és nem emberi alakok nyomorúságos táborára irányítják őket, de nem látnak mást, csak fákat, bokrokat meg sziklákat.

Tábortűz füstje szállt a csípős reggeli szélben és piruló szalonna illatával keveredett. Valaki harmonikázni kezdett, amitől Easter ösztönösen elmosolyodott és megborzongott. Hozott magával egy regényt, ott volt a zsákjában, csak arra várt, hogy teljesen kivilágosodjon.

Két pont jelent meg az égen, közvetlenül a felhők alatt: egy kicsi meg egy nagyobb. A reggeli szél esőcseppeket sodort az arcába.

Mezítlábas kislány jött ki a táborból és elindult Easter felé. Megállt egy fa mellett, felemelte a szoknyáját és leguggolt. Amikor végzett, Easter odakiáltott neki. A lány odasétált hozzá.

— Jó reggelt, asszonyom — mondta. — Hamarosan kezdetét veszi a csata. — Kidugta rózsaszín nyelvét és megnyalta vörös ajkát. A vállára bőrszíjjal egy varjúszárnyat erősített, nyakában egy varjúláb lógott láncon. Karját tetovált kék vonalak, minták és bonyolult csomók borították be.

— Honnan tudod?

A lány elvigyorodott.

— Macha vagyok, az egyik Morrigan. Messziről megérzem a közelgő háború szagát. Én a háború istennője vagyok, és én mondom, a mai nap folyamán vér fog folyni.

— Ó — mondta Easter. — Rendben. Na tessék. — A kisebbik pontot nézte az égen, ami most megpördült és kődarabként zuhant feléjük.

— És megküzdünk velük, megöljük mindet, egyesével — folytatta a lány. — A fejük hadizsákmány lesz, szemüket és hullájukat varjak falják majd fel. — A pontból madár lett, ami kiterjesztett szárnnyal lovagolta meg a reggeli széllökéseket. Easter oldalra biccentette a fejét.

— Ez valami titkos tudás, amit csak a háború istennői ismernek? — kérdezte. — Tudod, ki fog nyerni? Ki vágja le kinek a fejét?

— Nem — válaszolta a lány. — Kiszagolom a csatát, de ennyi az egész. Viszont győzni fogunk. Nem? Győznünk kelt. Láttam, mit műveltek a Mindenek Atyjával. Vagy ők, vagy mi.

— Igen — mondta Easter. — Azt hiszem, igazad van.

A lány ismét elmosolyodott a reggeli félhomályban, aztán elindult vissza a táborba. Easter megérintett egy zöld hajtást, ami késpengeként meredt elő a talajból. A hajtás növekedni kezdett, míg a végén Easter keze egy zöld tulipánfejen pihent. Ha a nap már magasan jár, a tulipán is kinyitja szirmait.

A nő felnézett a sólyomra.

— Segíthetek valamiben? — kérdezte.

A sólyom öt méterre Easter feje fölött keringett lassan, aztán vitorlázva megindult lefelé és a közelben leszállt. Tébolyult szemmel méregette a nőt.

— Szia, kicsim — mondta neki a nő. — No, mutasd meg nekem, hogy festesz valójában, jó?

A sólyom bizonytalanul Easter felé ugrott egyet és a következő pillanatban már nem madár volt, hanem egy fiatalember. A nőre nézett, aztán a fűre. — Te? — kérdezte. Pillantása egy percre sem pihent meg, az eget nézte, a füvet, a bokrokat. A nőt nem.

— Én — mondta Easter. — Mi van velem?

— Te. — A férfi elhallgatott. Úgy tűnt, megpróbálja összeszedni a gondolatait — különös fintor suhant át az arcán. *Túl sok időt töltött madárként* — gondolta a nő. — *Elfelejtette, milyen embernek lenni.* —

Türelmesen várt. A férfi végül így szólt:

— Eljössz velem?

— Talán. Hová akarsz vinni?

— A férfi a fán. Szüksége van rád. Szellem seb az oldalában. Jött a vér, aztán elállt. Azt hiszem, halott.

— Háború van. Nem mehetek el csakúgy innen.

A meztelen férfi nem szólt erre semmit, csak egyik lábáról a másikra állt, mint aki nem biztos saját súlyában, esetleg hintázó ágakhoz vagy a levegőhöz szokott volna.

— Ha örökre elmegy, mindennek vége — mondta aztán.

— De a csata…

— Ha ő elvész, nem számít, ki győz. — Úgy festett, mint akinek most egy takaróra meg egy pohár cukros kávéra lenne szüksége, és valakire, aki elvinné innen valahová, ahol addig zagyválhatna és remeghetne, amíg vissza nem nyeri a józan eszét. Mereven az oldalához szorította a kezét.

— Hol van? A közelben?

A férfi a tulipánhajtásra meredt.

— Messze innen.

— Hát — mondta a nő —, szükségük van rám itt. És amúgy sem mehetek el. Mit gondoltál, hogyan jutok el odáig? Én nem tudok repülni, mint te.

— Nem — mondta Hórusz. — Te nem. — Aztán komoran felnézett az égre és a felettük köröző nagyobb pontra mutatott, ami most elrúgta magát a sötétedő felhőktől és még nagyobb lett. — *Ő* tud.

Már megint órák óta rótta a céltalan köröket, és Város úr mostanra legalább annyira gyűlölte a globális helymeghatározó rendszert, mint Árnyékot. Viszont ebben a gyűlöletből már kiveszett a szenvedély. Eddig azt hitte, nehéz volt megtalálni a farmot meg a nagy, ezüst fát — de a kivezető utat megtalálni még nehezebbnek bizonyult. Látszólag nem számított, melyik utat választja, melyik irányba indul el a keskeny ösvényeken — most már biztos volt benne, hogy ezek a kusza virginai utak mind szarvas- és tehéncsapásokként kezdték —, végül mindig visszaérkezett a farmhoz és a KŐRIS feliratú táblához.

Hát ez valami őrület, nem? Egyszerűen rekonstruálnia kell az utat, amin jött, és mindenhol, ahol idefelé jobbra fordult, most balra megy, és fordítva.

Az egyedüli gond az volt, hogy az előbb is ezt csinálta, és most megint itt állt a farmnál. Súlyos viharfelhők közeledtek, rohamosan sötétedett, mintha este lenne, nem pedig reggel, és még hosszú út áll előtte: ebben a tempóban soha nem érkezik meg délután Chattanoogába.

Mobiltelefonja kijelzőjén mindössze a *Hálózat nem elérhető* felirat

látszott. A kesztyűtartóban talált térképek csak a főutakat, az államközi sztrádákat és a sztrádákat jelölték, de ezeken kívül semmi mást.

És senkit sem látott, akitől útbaigazítást kérhetett volna. A házak messze voltak az úttól, és egyikben sem pislákoltak hívogató fények. Az üzemanyagtartály mutatója kezdett közelíteni a nullához. Távoli mennydörgés robajlott végig a tájon, magányos esőcsepp kenődött szét csattanva a szélvédőn.

Így hát amikor meglátta az út mellett sétáló nőt, önkéntelenül mosoly öntötte el az arcát.

— Hála Istennek — szólalt meg hangosan és megállt a nő mellett. Leeresztette az ablakot. — Ne haragudjon, asszonyom. Kissé eltévedtem. Meg tudná mondani nekem, hogyan juthatok el innen a nyolcvanegyes sztrádára?

A nő bebámult az anyósülés ablakán és megnézte magának.

— Tudja, nem igazán bírom elmagyarázni. De ha akarja, megmutathatom. — Sápadt arca volt, meg hosszú, fekete haja.

— Másszon be — mondta Város. — Először is tankolnunk kell valahol.

— Kösz — mondta a nő. — Úgyis stoppolni akartam. — Beszállt. Megdöbbentően kék szeme volt. — Itt egy ág az ülésen — jegyezte meg meglepetten.

— Dobja csak hátra. Hová megy? — kérdezte a férfi. — Asszonyom, ha segít nekem eljutni egy benzinkútig, onnan pedig egy sztrádára, hajlandó vagyok elvinni egészen a háza ajtajáig.

— Köszönöm — mondta a nő. — De azt hiszem, én messzebb megyek. Ha kitesz a sztrádán, az nekem bőven elég. Majd csak találok egy kamionost, aki felvesz. — És elmosolyodott — féloldalas, határozott mosollyal. Ez a mosoly döntött el mindent.

— Asszonyom — mondta a férfi —, velem sokkal jobban jár, mint egy kamionossal. — Az orrába csapott a nő parfümje. Bódító, nehéz, émelyítő illata volt, mint a magnóliáknak vagy az orgonának, de a férfit nem zavarta.

— Georgia államba megyek — mondta a nő. — Jó messze van innen.

— Én Chattanoogába. Ameddig tudom, elviszem.

— Mmm — mondta a nő. — Hogy hívják?

— Mack a nevem — felelte Város úr. Ha nőket próbált felszedni egy szórakozóhelyen, néha azt is hozzátette: „De akik igazán jól ismernek, csak Big Macknek hívnak.” Ezzel még ráér. Hosszú út áll előttük, és rengeteg idejük lesz jobban megismerkedni egymással. — A magáé?

— Laura — közölte a nő.

— Nos, Laura — mondta a férfi —, biztosan összebarátkozunk.

A kövér kölyök a Szivárványteremben bukkant rá Világ úrra. A helyiséget fallal választották el az ösvénytől, és az ablaküvegekre átlátszó zöld, piros és sárga fóliát ragasztottak. Világ úr türelmetlenül járkált ablaktól ablakig, egymás után megbámulta az aranyszín, vörös és zöld világot. Narancsvörös haját olyan rövidre vágta, hogy kilátszott alóla a fejbőre. Hosszú Burberry esőkabátot viselt.

A kövér kölyök köhögött. Világ úr felpillantott.

— Elnézést… Világ úr!

— Igen? Minden a terv szerint halad?

A kövér kölyöknek kiszáradt a szája. Megnyalta az ajkát.

— Mindent elrendeztem — mondta. — A helikopterekről még nem érkezett visszajelzés.

— Jönnek, ha szükségünk van rájuk.

— Jó — mondta a kövér kölyök. — Jó. — Csak állt ott és nem szólt semmit, de nem is távozott. Homlokán horzsolás éktelenkedett.

— Tehetek még valamit érted? — szólalt meg Világ úr egy kis idő múlva. Csend. A fiú nyelt egyet és bólintott.

— Igen.

— Netán úgy gondolod, nyugodtabban beszélgethetnénk négyszemközt?

A fiú ismét bólintott.

Világ úr elsétált vele a saját hadműveleti központjába, egy nyirkos barlangba, ahol a dioráma holdfényes kirándulásra induló részeg manókat ábrázolt. A bejáratnál tábla figyelmeztette a turistákat, hogy odabent felújítás zajlik, belépni tilos. Leültek a műanyag székekre.

— Miben segíthetek? — kérdezte Világ úr.

— Igen. Oké. Rendben, két dologról van szó. Oké. Az első. Mire várunk? A második. A második nehezebb. Nézze. Vannak fegyvereink. Ugye. Van tűzerőnk. Nekik meg? Szaros kardjaik meg késeik meg szaros kalapácsaik vannak, meg kőbaltáik. Meg izé, feszítővas. Nekünk meg kibaszottul *értelmes* bombáink vannak.

— Amiket nem fogunk felhasználni — mutatott rá a másik férfi.

— Tudom. Már mondta. Tudom. És ez megoldható. De. Nézze, mióta volt az a melóm azzal a kurvával L. A.-ben… — Elhallgatott, elfintorodott és úgy tűnt, nem tudja folytatni a mondatot.

— Összezavarodtál?

— Igen. Jó szó. *Zavarodott.* Igen. Mint akik azokban az otthonokban laknak. Vicces. Igen.

— És pontosan mi az, ami zavar?

— Hát, ha harc lesz, győzni fogunk.

— És ez a gond? Bennem ez inkább a diadal és az elégedettség érzést ébreszti fel.

— De úgyis kihalnak. Ezek vándorgalambok és tazmániai zebrakutyák. Igen? Kit érdekelnek? Így meg az egész egy nagy

vérfürdő lesz.

— Ah. — Világ úr bólintott.

Értette, mi a baj. Az jó. A kövér kölyök folytatta:

— Nézze, nemcsak én gondolom így. Beugrottam a Radio Modernbe, és azok is inkább békésen intéznék el a dolgot, a Sérthetetlenek pedig legszívesebben hagynák, hogy a piaci tényezők gondoskodjanak a dologról. Én vagyok. Tudja. Az értelem hangja.

— Való igaz. Sajnálatos módon azonban még nem rendelkezel egy bizonyos információval. — A mosoly torz volt és heges.

A fiú pislogott.

— Világ úr! Mi történt a szájával?

Világ úr sóhajtott.

— Ami azt illeti — közölte —, valaki összevarrta, nagyon-nagyon régen.

— Hű — mondta a kölyök. — Súlyos maffiózós cucc, mi?

— Igen. Tudod, mire várunk? Hogy miért nem csaptunk le múlt éjjel?

A fiú bólintott. Izzadt, hideg verejtékkel.

— Azért nem csaptunk még le, mert egy faágra várok.

— Egy faágra?

— Így van. Egy faágra. És tudod, mit fogok tenni azzal a faággal?

A fiú nemet intett.

— Oké. Kagylózok ezerrel. Mit?

— Megmondhatnám — mondta Világ úr komoran. — De akkor kénytelen lennék megölni téged. — Kacsintott, és a szobában érezhető feszültség varázsütésre elpárolgott.

A kövér kölyök vihogni kezdett: halk, elfojtott kuncogás tört elő a torkából és az orrából.

— Oké — mondta. — *Hihi.* Oké. *Hi.* Fogtam. Tisztán és hangosan halljuk itt a Kettes Bázison. Közölje.

Világ úr megcsóválta a fejét. A kövér fiú vállára tette a kezét.

— Hé — mondta. — Tényleg tudni akarod?

— Naná.

— Hát — folytatta Világ úr —, mivel barátok vagyunk, elárulom neked: megfogom az ágat és az egymásba rohanó seregek fölé hajítom majd. Amikor eldobom, lándzsa lesz belőle. És amikor a lándzsa nagy ívben elszáll a fejük felett, azt kiáltom majd: „Felajánlom ezt a csatát Odinnak”.

— He? — kérdezte a kövér kölyök. — Miért?

— Hatalom — mondta Világ úr. — És táplálék. A kettő kombinációja. Tudod, a csata végeredménye lényegtelen. Nem számít más, csak a káosz és a pusztítás.

— Nem értem.

— Hadd mutassam meg. Valami ilyesmit képzelj el — mondta

Világ úr. — Figyelj! — Az esőkabát zsebéből előhúzta fapengéjű vadászkését, és egyetlen sima mozdulattal a kövér kölyök álla alatti puha részbe vágta, majd keményen lökött rajta egyet, hogy a penge az agyba hatoljon. — Odinnak ajánlom ezt a halált — mondta, amikor a kés a húsba hatolt.

Valami végigcsordult a kezén, ami igazából nem is volt vér, és a kövér kölyök szeméből szikrázó, akadozó zörgés hallatszott. Égő drótok szaga terjengett.

A kövér kölyök görcsösen csapkodott, aztán összeesett. Arcán meglepetés keveredett a nyomorúság fintorával.

— Most nézd meg — jegyezte meg Világ úr társalgási hangnemben, csak úgy a levegőbe. — Mint aki éppen azt látta, hogy egy csomó nulla meg egyes színes madárrá változik és elrepül.

A megjegyzésre nem érkezett válasz az üres barlangfolyosóról.

Világ úr könnyedén a vállára kapta a testet, mintha annak nem is lenne súlya, kinyitotta a manódioráma ajtaját, bedobta a testet és letakarta hosszú, fekete esőkabátjával. Majd este megszabadul tőle, gondolta, és ajka heges mosolyra húzódott: egy tetemet elrejteni a csatamezőn szinte túlságosan könnyű feladat. Senki sem fogja észrevenni. Senkit sem fog érdekelni.

Egy ideig csend volt a teremben. Aztán rekedt hang hallatszott, ami nem Világ úr hangja volt, valaki megköszörülte a torkát az árnyékok között és azt mondta:

— Jó kezdés.

TIZENNYOLCADIK FEJEZET

Megpróbálták távol tartani a katonákat, de azok lőni kezdtek, és végeztek mindkettőjükkel Vagyis a dal börtönről szóló részei egyszerűen nem igazak, de ezt követelte meg a költészet. Az élet nem költészet. A költészet nem egyenlő az igazsággal. A versszakokban nincsen erre elég hely.

Egy énekes kommentárja a „Sam Bass balladája” című dalhoz (A Treasury of American Folklore)

Igazából ez az egész meg sem történhet. Ha ettől jobban érzi magát, gondoljon rá úgy mint egy metaforára. Végtére is definíció szerint minden vallás egy nagy metafora: Isten álom, reménykép, nő, gunyoros lélek, apa, város, ház sok szobával, óraműves, aki elhagyta a sivatagban értékes kronométerét, valaki, aki szeret minket — sőt talán minden bizonyítékkal dacolva mégis egy mennyei lény, akinek egyedüli célja az, hogy győzelemre segítse az ön focicsapatát, hadseregét, üzleti vállalkozását vagy házasságát.

Minden vallás egy pont, ahol megvetjük a lábunkat és cselekszünk, egy kilátóhely, ahonnan a világot szemléljük.

Tehát mindez meg sem történik. Ilyesmi meg sem történhetne. Egy árva szó sem igaz belőle. De ha ezt elfogadjuk, attól még az, ami ezután következett, így történt:

Esett az eső és a Kilátó-hegy lábánál férfiak meg nők gyűltek össze az apró tábortűz körül. A fák alatt álltak, mert azok menedéket nyújtottak az eső elől — és vitatkoztak.

Káli istenasszony, akinek tintafekete bőre és éles, fehér fogai voltak, így szólt:

— Itt az idő.

A citromsárga kesztyűt viselő, deresedő halántékú Anansi a fejét csóválta.

— Még várhatunk — mondta. — Amíg várhatunk, várnunk *kell.*

A tömegből elégedetlen mormogás hallatszott.

— Nem, hallgassatok ide — szólalt meg egy öreg, vasszürke hajú férfi: Csernobog. A kezében szorongatott kisebbfajta pöröly fejét a vállán nyugtatta. — Ők vannak előnyös helyzetben. Az időjárás nem

kedvez nekünk. Őrültség lenne most nekikezdeni.

Valami, ami kicsit egy farkasra és kicsit jobban egy emberre emlékeztetett, felmordult és köpött.

— Szerinted mikor támadjunk, *gyéduska?* Várjuk meg, amíg kitisztul az idő és számítanak ránk? Azt mondom, induljunk most.

— Felhők vannak közöttük és közöttünk — mutatott rá a magyarok istene. Szép, fekete bajusza volt, széles karimájú, poros kalapja, a vigyora pedig olyasvalakire emlékeztetett, aki alumíniumpalánkokat, új cserepeket és ereszcsatornákat árul idősebb polgároknak, de a munkadíj átutalása után rögtön továbbáll, akár végzett a munkával, akár nem.

Egy elegáns öltönyt viselő férfi, aki eddig egy szót sem szólt, most összekulcsolta a kezét, kilépett a tűz fényébe és szűkszavúan, érthetően összefoglalta a véleményét. Többen bólintottak, egyetértő mormogás hallatszott.

A Morrigan, a három harcosnő annyira egymás mellé húzódott az árnyékban, hogy egyetlen teremtménynek tűntek, csupa kékre tetovált végtagnak és himbálózó varjúszárnynak. Egyikük azt mondta:

— Nem számít, kedvező vagy kedvezőtlen-e a helyzet. Mert eljött az idő. Megölték a mieinket. Jobb, ha együtt, csatában hullunk el, istenekhez méltóan, mintha egyesével, menekülés közben pusztulnánk el, mint a patkányok.

Újabb mormogás csapott fel, ez alkalommal az őszinte egyetértésé. A lány mindegyikük nevében beszélt. Eljött az idő.

— Az első fej az enyém — mondta egy nagyon magas kínai férfi, akinek kötélre fűzve apró koponyák lógtak a nyakában. Lassan, eltökélten elindult felfelé, vállán egy bottal, aminek a végére görbe pengét erősítettek: olyan volt, mint egy ezüst félhold.

Még a Semmi sem tarthat örökké.

Lehetett volna tíz percig vagy tízezer évig itt, a Semmiben. Mit sem számított: az időnek semmi jelentősége nem volt a számára.

Már nem emlékezett az igazi nevére. Üres volt, mint aki megtisztult, itt, ezen a helyen, ami nem is volt hely.

Nem volt formája, de üres sem volt.

Semmi volt.

És ebben a semmiben megszólalt egy hang:

— Hó-hóka, öcsém. Beszélnünk kell.

És az a valami, ami valaha Árnyék lehetett, azt felelte erre: — Whiskey Jack?

— Egen — mondta Whiskey Jack a sötétségben. — Nem kis munka téged megtalálni, ha egyszer meghaltál. Volt néhány ötletem, hová mehetsz utána, de sehol sem találtalak meg. Az összeset végig kellett néznem, mire ez itt egyáltalán eszembe jutott. Mondd csak, sikerült rábukkannod a törzsedre?

Árnyéknak eszébe jutott a férfi meg a lány a pörgő-forgó diszkógömb fényében.

— Azt hiszem, megtaláltam a családomat. De nem, a törzsemet nem.

— Sajnálom, amiért megzavartalak.

— Hagyj békén. Megkaptam, amit akartam. Végeztem.

— Érted jönnek — mondta Whiskey Jack. — Felélesztenek.

— De én végeztem — mondta Árnyék. — Egyszer és mindenkorra.

— Ilyen nincsen — mondta Whiskey Jack. — Soha. Elmegyünk hozzám. Kérsz egy sört?

Árnyék akkor úgy gondolta, *kérne* egyet.

— Persze.

— Hozzál nekem is egyet. Van kint egy hűtőtáska — mondta Whiskey Jack és az ajtóra mutatott. A kunyhójában voltak.

Árnyék megfogta a kilincset a kezével, ami az előbb még nem is létezett, és kinyitotta az ajtót. Odakint egy jégtömbökkel megrakott hűtőtáskát talált, egy csomó dobozos Budweiserrel megpakolva. Kivett pár dobozzal, aztán leült a küszöbre és lenézett a völgybe.

Egy hegy tetején voltak, egy olvadó hótól és esőtől felduzzadt vízesés mellett. A víz több szakaszban hullott alá a húsz — de lehet, hogy harminc — méter mély szakadékba. Napfény csillant a lenti fákat beburkoló jégpáncélon.

— Hol vagyunk?

— Ahol a múltkor — felelte Whiskey Jack. — Az otthonomban. Mindenképpen fel akarod melegíteni a sörömet?

Árnyék felállt, és átnyújtott egy doboz sört.

— A múltkor nem volt vízesés a kunyhód mellett — mondta.

Whiskey Jack nem szólt semmit. Kinyitotta a Budweisert, és egyetlen nagy korttyal kiitta a doboz felét.

— Emlékszel az unokaöcsémre? — kérdezte aztán. — Harry Kék Szajkóra? A költőre? Elcserélte a Buickját a Winnebagótokra. Emlékszel?

— Persze. Nem is tudtam, hogy költő.

Whiskey Jack felszegte az állát. Büszkének látszott.

— Amerika legjobb költője — mondta.

Kiitta a sör maradékát, böfögött, aztán fogott még egyet — Árnyék éppen csak kinyitotta a sajátját —, és csak üldögéltek a köveken a halványzöld páfrányok között, a reggeli napsütésben, nézték, hogyan a zubog a víz a mélybe és kortyolták a sört. Egyes helyeken, ahol örökké árnyék volt, még hó takarta a talajt.

A föld vizenyős volt és sáros.

— Harry cukorbeteg volt — folytatta Whiskey Jack. — Megesik. Túl sokszor. Ti, fehérek, idejöttök Amerikába, elveszitek tőlünk a cukornádat, a krumplit meg a kukoricát, aztán eladjátok nekünk a

chipset meg a karamelles popcornt, és mi betegszünk meg tőle. — Merengve szopogatta a sörét. — Nyert pár díjat a verseiért. Valaki Minnesotában ki akarta adni őket könyvben. Éppen Minnesotába tartott a kocsijával. A tiéteket elcserélte egy sárga Miatára. A doktorok szerint kómába esett vezetés közben, és belerohant az egyik útjelző táblátokba. Mert túl lusták vagytok, hogy megnézzétek, hol vagytok, hogy olvassatok a hegyekből meg a felhőkből, mindenhová útjelzőket kell tennetek. És Harry Kék Szajkó elment örökre, és most Farkas testvérrel él. Ezért, mondtam én, engem nem köt oda már semmi. Eljöttem északra. Itt jókat lehet halászni.

— Sajnálom, ami az unokaöccsével történt.

— Én is. Ezért most itt élek, északon. Messze a fehér ember betegségeitől. A fehér ember útjaitól. A fehér ember tábláitól. A fehér ember sárga Miatáitól. A fehér ember karamelles popcornjától.

— És a fehér ember sörétől is?

Whiskey Jack a dobozra pillantott.

— Ha végre feladjátok és hazamentek, a Budweiser sörfőzdék maradhatnak — mondta.

— Hol vagyunk? — kérdezte Árnyék. — A fán vagyok? Meghaltam? Itt vagyok? Azt hittem, mindennek vége. Mi az igazság?

— Igen — felelte Whiskey Jack.

— „Igen”? Miféle válasz az, hogy „Igen”?

— Jó válasz. Meg igaz is.

— Maga is isten? — kérdezte aztán Árnyék.

Whiskey Jack a fejét csóválta.

— Kultúrhős vagyok — mondta. — Ugyanazt a szarságot csináljuk, mint az istenek, csak mi többször csesszük el a dolgokat és nekünk senki sem hódol. Történeteket mesélnek rólunk, de ha elmondanak egyet, amiben rosszul nézünk ki, elmesélnek egy másikat, amiben egészen jó fejek vagyunk.

— Értem — mondta Árnyék. És nagyjából értette is.

— Nézd — folytatta Whiskey Jack. — Ez a föld nem az isteneknek való. A népem erre egészen hamar rájött. Vannak teremtő szellemek, akik megtalálták, megalkották vagy kiszarták a világot, de gondolj csak bele: ki fog hódolni Kojotnak? Egyszer szeretkezett a Sündisznó Nővel, és több tű állt a farkába, mint egy tűpárnába. Ha vitatkozni kezdett egy sziklával, a szikla nyert.

— Na, szóval a népem rájött, hogy esetleg van a dolgok mögött valami, egy teremtő, egy nagy szellem és mi köszönetet mondunk neki, mert köszönetet mondani jó. De soha nem emeltünk templomokat. Nem volt rá szükségünk. A föld a templomunk. A föld a vallás. A föld öregebb és bölcsebb, mint azok, akik járnak rajta. Lazacot adott nekünk meg kukoricát, bölényt meg vándorgalambot. Tuszkarora-rizst és süllőt. Dinnyét, sütőtököt és pulykát. És mi az ő

gyermekei voltunk, mint a sün, a borz meg a kék szajkó.

Végzett a második sörével és a vízesés alján hömpölygő folyó felé mutatott.

— Ha követed egy darabig azt a folyót, elérsz a tavakhoz, ahol vadrizs terem. Ha aratás idején kenuba szállsz egy barátoddal, aztán a kenudba rázod a rizst, megfőzöd és elteszed, nagyon sokáig eltart. Különböző helyeken különböző ennivalók teremnek. Ha elég sokáig mész dél felé, narancsfákat, citromfákat találsz, meg olyan puha zöld izéket, úgy néznek ki, mint a körte…

— Avokádó.

— Avokádó — bólintott Whiskey Jack. — Az. Errefelé nem terem meg. Ez a föld a vadrizsé. Meg a rénszarvasoké. Csak azt akarom ezzel mondani, hogy Amerika is ilyen. Itt nem élnek meg az istenek. Nem jó nekik itt. Mintha avokádót akarnál termeszteni a vadrizs földjén.

— Lehet, hogy nem jó nekik itt — mondta Árnyék, mert hirtelen emlékezett mindenre —, de háborúzni fognak.

Akkor látta először Whiskey Jacket nevetni. Ugató hangon nevetett, nem különösebben jókedvűen.

— Hé, Árnyék — mondta. — Ha a barátaid kútba ugranának, te is utánuk ugranál?

— Talán. — Árnyék jól érezte magát. Valószínűleg nemcsak a sörtől. Nem is emlékezett rá, mikor volt ennyire élő, ennyire összeszedett.

— Ez nem háború lesz.

— Akkor micsoda?

Whiskey Jack addig gyűrögette a sörösdobozt, amíg az teljesen lapos nem lett.

— Nézd — mondta, és a vízesésre mutatott. A napkorong most már egészen magasan járt az égen, és átragyogott a permeten: szivárványhíd ívelt a levegőben. Árnyék úgy érezte, életében nem látott még ilyen gyönyörűséget.

— Ez vérfürdő lesz — mondta Whiskey Jack egyszerűen.

És akkor Árnyék rájött. Döbbenetesen egyértelmű volt. Megcsóválta a fejét, aztán kuncogni kezdett, megint a fejét csóválta, és a kuncogásból öblös nevetés lett.

— Jól vagy?

— Remekül — mondta Árnyék. — Csak megláttam a rejtőzködő indiánokat. Nem mindet. De akkor is megláttam őket.

— Biztos winnebagók. Azok aztán soha nem bírtak rejtőzködni. — Felnézett a napra. — Ideje visszamenni — mondta. Felállt.

— Ez egy kétemberes stikli — mondta Árnyék. — Nem is háború, igaz?

Whiskey Jack megpaskolta Árnyék karját.

— Nem is vagy te olyan buta — mondta.

Visszasétáltak a kunyhóhoz. Whiskey Jack kinyitotta az ajtót. Árnyék tétovázott.

— Bárcsak itt maradhatnék veled — mondta. — Ez jó helynek látszik.

— Sok jó hely van — mondta Whiskey Jack. — Nagyjából ez itt a lényeg. Figyelj, az istenek meghalnak, ha elfelejtik őket. Az emberek is elpusztulnak. De a föld mindig itt van. A jó helyek meg a rosszak is. A föld nem megy sehová. És én sem.

Árnyék becsukta az ajtót. Valami húzta maga felé. Ismét egyedül állt a sötétségben, de a sötétség egyre fényesebb és fényesebb lett, míg a végén olyan fényesen ragyogott, mint a nap.

És elkezdődött a kínszenvedés.

Easter átsétált a tisztáson, és tavaszi virágok szökkentek szárba a nyomában.

Elsétált oda, ahol hosszú idővel ezelőtt egy farmház állt. Néhány falcsonk még most is korhadt fogként meredezett elő a gazos fűtengerből. Szemerkélt az eső. Alacsonyan sodródtak a sötét felhők, hideg volt.

Nem sokkal a néhai farmház mögött egy fa állt, hatalmas, ezüstszürke fa — minden tekintetben halott és csupasz. A fa előtt kifakult lepedőfoszlányok hevertek a fűben. A nő megállt a szétfoszlott lepedő előtt, lehajolt és felemelt egy barnásfehér valamit a földről: rendkívül összerágott csontdarabka volt, ami valaha akár egy emberi koponya része is lehetett. A nő visszadobta a fűbe.

Aztán felnézett a fán lógó férfira, és szárazon elmosolyodott.

— Meztelenül nem is olyan érdekesek — jegyezte meg. — A kicsomagolás a legjobb az egészben. Mint az ajándékoknál. Meg a tojásoknál.

Kísérője, a sólyomfejű férfi lepillantott saját péniszére, és mintha most először ébredt volna tudatára saját meztelenségének.

— Pislogás nélkül bele tudok nézni a napba — jelentette ki.

— Nagyon ügyes vagy — mondta Easter kedvesen. — No, szedjük le onnan.

Az átnedvesedett kötelek már régen elrohadtak és elkoptak, ezért könnyen engedtek kettejük erejének. A magasban csüngő test a kérgen csúszva megindult lefelé. Elkapták, mielőtt leesett volna, aztán különösebb erőfeszítés nélkül felemelték, bár Árnyék nagyon nagy ember volt, és letették a szürke fűbe.

A fűben heverő test szürke volt és nem lélegzett. Fekete vércsík száradt az oldalán, mintha lándzsát döftek volna belé.

— Most mi?

— Most — felelte a nő — felmelegítjük. Tudod, mit kell tenned.

— Tudom. De nem bírom.

— Ha nem vagy hajlandó segíteni, nem kellett volna idehívnod.

A nő Hórusz felé nyújtotta fehér kezét, és megérintette a férfi fekete haját. A férfi szaporán pislogva meredt rá. Aztán vibrálni látszott az arca, mint a levegő kánikulában.

A sólyomszem narancssárgán csillant, mintha láng lobbant volna benne — régen kihunyt láng.

A sólyom a levegőbe röppent, emelkedő spirálban szállt felfelé, majd körbe-körbe keringett a szürke felhők között, ahol feltehetőleg a nap rejtőzött, apró pont lett belőle, aztán egy petty, míg végül puszta szemmel látni nem is, mindössze sejteni lehetett, hol járhat éppen. A felhőréteg vékonyodni kezdett, aztán felszakadozott, és egy foltban kibukkant mögötte a kék ég meg a ragyogó napfény. A magányos napsugár áttört a felhőkön és meleg fényben fürösztötte a rétet, de ez a csodálatos kép lassan semmivé foszlott, amikor egyre több felhő tűnt el az égről. A reggeli nap lassan nyári forrósággal árasztotta el a tájat, ködpárává változtatta a hajnali esőcseppeket, aztán semmivé égette a ködfelhőt is.

Aranyszín fény melege és ragyogása mosta át a fűben heverő férfit. Rózsaszín és melegbarna árnyalatok tünedeztek fel a halott testen.

A nő jobb keze mutatóujjával végigsimított a férfi mellkasán. Mintha valami reszketve moccant volna odabent — valami, ami nem volt igazán szívdobbanás, de mégis… Nem vette le a kezét róla, hagyta, ahol volt, a szíve felett.

Árnyék ajkához hajolt és gyengéden a szájába lehelt: kilégzés, belégzés, aztán lassan csók lett belőle. Gyengéd volt a csókja is, tavaszi eső és mezei virágok íze keveredett benne.

A férfi oldalán ismét vér csordult a sebből — a skarlátszín cseppek folyékony rubinkövekként szivárogtak a napfényben, aztán egyszer csak elállt a vérzés. A nő megcsókolta a férfi arcát és a homlokát.

— Gyerünk — mondta neki. — Ideje felkelni. Most történik minden. Nem maradhatsz le róla.

A férfi szempillája megrebbent, majd lassan kinyílt a szeme, színe akár a közeledő este szürkesége, és a nőre pillantott.

A nő elmosolyodott és levette a kezét a mellkasáról.

A férfi megszólalt.

— Visszahívtál — mondta lassan, mint aki elfelejtette, hogyan kell beszélni. A hangjában fájdalom csengett meg zavarodottság.

— Igen.

— Végeztem. Ítéletet hoztak felettem. Vége volt. Visszahívtál. Hogy merészelted?

— Sajnálom.

— Igen.

A férfi lassan felült. Megvonaglott az arca és megérintette az oldalát. Döbbentnek tűnt: bár vérpatak gyöngyözött a bőrén, nem volt

alatta seb.

Kinyújtotta a kezét, a nő átkarolta és felsegítette. A férfi úgy nézett körül a réten, mint aki megpróbálja felidézni, mit hogy hívnak: a virágokat a magas fűben, a farmház romjait, a roppant, ezüstszínű fa törzse körül sarjadó bimbókat.

— Emlékszel? — kérdezte a nő. — Emlékszel még, mit tudtál meg?

— Elveszítettem a nevemet és elveszítettem a szívemet. Te pedig visszahoztál.

— Sajnálom — mondta a nő. — Hamarosan harcolni fognak. A régi istenek és az újak.

— Azt akarod, hogy veletek harcoljak? Az idődet vesztegetted.

— Azért hoztalak vissza, mert ezt kellett tennem — felelte a nő. — Te pedig azt teszed, amit neked tenned kell. Rajtad áll. Én elvégeztem a feladatomat.

Hirtelen tudatosult benne, hogy a férfi meztelen, élénkvörösre pirult az arca és elfordította a fejét.

Az esőben és a ködben alakok kapaszkodtak felfelé a hegy sziklás ösvényein.

Fehér rókák ügettek a hegyoldalban egy zöld kabátos, vörös hajú férfi társaságában. Egy bikafejű minotaurusz mellett vasujjú daktülosz iparkodott. Mögöttük egy disznó, egy majom és egy hegyes fogú ghoul küszködött, őket követte egy kék bőrű férfi, aki lángoló íjat szorongatott, egy medve, akinek virágokat tűztek a bundájába, és egy arany láncinget viselő férfi, akinek szemekből volt a kardja.

Szépséges Antinousz, Hadrianus egykori szeretője csapatnyi dominakirálynő társaságában sétált felfelé — karjukat és keblüket szteroidokkal formálták tökéletesre.

Egy szürke bőrű férfi, akinek egyetlen szeme soklapú smaragd volt, kimért léptekkel igyekezett felfelé több sötét bőrű, zömök ember élén, akik azték faragásokra emlékeztettek szenvtelen arcukkal: ők még ismerték azokat a titkokat, amelyeket az őserdő már régen elnyelt.

A hegytetőn rejtőzködő orvlövész megcélozta az egyik fehér rókát és tüzelt. Lövés robaja hallatszott, korditfüst és lőporszag szállt a nyirkos levegőben. A holttest egy fiatal japán nő volt, akinek a lövés lyukat robbantott a gyomrába és az arcát elborította a vér. A tetem lassan halványodni kezdett.

A többiek folytatták az útjukat felfelé, két lábon, négy lábon vagy éppenséggel lábak nélkül.

A Tennessee hegyvidékén átvezető út lélegzetelállítóan gyönyörű volt, amikor felszakadoztak a felhők és rendkívül idegtépő, amikor zuhogni kezdett az eső. Város és Laura egész úton csak fecsegtek, fecsegtek és fecsegtek. A férfi olyan boldog volt, hogy találkoztak.

Mintha egy régi baráttal akadt volna össze, egy igazán remek baráttal, akivel eddig még sohasem látták egymást. Történelemről beszélgettek, filmekről meg zenéről, és kiderül, hogy Laura az egyetlen, de tényleg az *egyetlen,* aki valaha is látta azt a hatvanas években készült filmet (Város úr biztos volt benne, hogy spanyol, de Laura azt bizonygatta, lengyel), aminek *Saragosai kézirat* volt a címe, és amiről Város úr már kezdte azt hinni, hogy csak képzelte az egészet.

Amikor Laura felhívta a figyelmét az első pajtatetőre, amelyen a LÁTOGASSA MEG SZIKLAVÁROST! felirat díszelgett, Város úr vihogva bevallotta, hogy ő is arrafelé tart. A nő azt mondta, az remek. Mint mondta, mindig szívesen ellátogatott volna ezekre a helyekre, de soha nem szakított rá időt, és ezt később állandóan megbánta. Ezért volt most úton. Kalandot akart.

Utazási ügynökként dolgozott, mondta a férfinak. Már nem él együtt a férjével. Őszintén bevallotta, hogy valószínűleg soha nem is fognak már összejönni és ez az ő, mármint Laura hibája.

— Ezt nem hiszem el.

— Pedig igaz, Mack — sóhajtott fel a nő. — Én már nem az a nő vagyok, akit feleségül vett.

Nos, jegyezte meg a férfi, az emberek változnak, és mielőtt észbe kapott volna, már el is mesélt az életéről mindent, amit elmesélhetett, még Deszkáról és Szikláról is beszélt, arról, hogy ők voltak a három testőr, és erre megölték őket, az ember azt hinné, ha valaki a kormánynak dolgozik, hozzászokik az ilyesmihez, pedig nem, soha.

Ekkor a nő kinyújtotta a kezét — ujjai olyan hidegek voltak, hogy a férfi feljebb csavarta a fűtést —, és megszorította Város úr kezét.

Délben pocsék japán ebédet ettek, miközben viharfelhők súrolták Knoxville háztetőit, és Város urat nem érdekelte, hogy későn hozták ki az ételt, hogy a mizoleves hideg és a szusi meleg.

Egyszerűen imádta, hogy itt van vele ez a nő, aki éppen kalandot keres.

— Ami azt illeti — vallotta be Laura —, utáltam a gondolatot, hogy lassan megpenészedem. Kezdtem megrothadni ott, ahol voltam. Szóval fogtam magam, és kocsi nélkül, hitelkártya nélkül útnak indultam. Mindössze a kedves idegenek segítségére támaszkodom.

— Nem fél? — kérdezte a férfi. — Tudja, kerülhet szorult helyzetbe, megtámadhatják, vagy esetleg éhezhet.

A nő a fejét csóválta. Aztán tétova mosollyal hozzátette:

— Hiszen magával is így találkoztam, nem? — és a férfi erre nem tudott mit mondani.

Ebéd után átrohantak a kocsihoz, összecsavart japán újságokkal védték magukat a zivatartól és közben hangosan nevettek, mint a gyerekek, akik kint játszanak az esőben.

— Meddig vihetem? — kérdezte a férfi a kocsiban.

— Addig megyek, ameddig maga, Mack — felelte a nő szégyenlősen.

Város úr boldog volt, amiért nem lőtte el azt a Big Mackes tréfát. A lelke mélyén érezte, hogy ez a nő több mint egy egyéjszakás kaland. Lehet, hogy ötven évig tartott, mire rátalált, de végül megérkezett, ő volt az igazi, ez a hosszú, sötét hajú, vad, varázslatos nő.

Ez szerelem volt.

— Nézze — mondta, amikor már nem jártak messze Chattanoogától. Az ablaktörlők suhogva mázolták szét az üvegen az esővizet, szétkenték előttük a város szürkeségét. — Mi lenne, ha keresnék egy motelt ma éjjelre? Én majd kifizetem. És miután leszállítom az árumat, esetleg… Szóval, esetleg vehetnénk egy forró fürdőt közösen, kezdésképpen. Hogy felmelegedjen egy kicsit.

— Ez csodálatosan hangzik — mondta Laura. — Mit szállít?

— Azt az ágat — válaszolta a férfi vihogva. — Azt ott, a hátsó ülésen.

— Jól van — gúnyolódott a nő. — Akkor ne mesélje el, Titokzatos úr.

A férfi azt ajánlotta, várja meg a kocsiban Sziklaváros parkolójában, amíg ő leszállítja az árut. Zuhogó esőben hajtottak felfelé a Kilátó-hegy szerpentinjén, egyszer sem lassítottak harminc mérföldes sebesség alá, és végig világítottak a fényszórók.

A férfi a parkoló hátsó sarkában tette le a kocsit. Leállította a motort.

— Hé, Mack. Nem kapok egy ölelést? — kérdezte Laura mosolyogva.

— Dehogynem — válaszolta Város úr és átölelte a nőt, magához szorította, miközben az autó tetejét kopogva verte az eső. Érezte a haja illatát. A parfümön halványan átsejlett valami kellemetlen szag. Ez az utazás örök velejárója. Igazán rájuk fér az a fürdő, gondolta Város úr. Vajon Chattanoogában lehet olyan levendulaillatú fürdősót kapni, amit az első felesége annyira szeretett? Laura felemelte a fejét, a férfi arcába nézett és szórakozottan megcirógatta Város úr nyakát.

— Mack… én gondolkodtam. Biztosan nagyon szeretné tudni, mi történt a barátaival — mondta. — Sziklával és Deszkával. Tényleg tudni akarja?

— Igen — válaszolta a férfi és közelebb hajolt hozzá, ajkát az első csókra nyitotta. — Persze.

És Laura megmutatta neki.

Árnyék lassú köröket rótt a tisztáson és fokozatosan távolodott a fatörzstől. Néha megállt, és felemelt valamit a földről: egy virágot, egy levelet, egy kavicsot vagy egy ágat, fűszálat. Mindegyiket aprólékosan megvizsgálta, mintha teljes erejével az ág *ágságára,* a levél *levélségére* összpontosítana.

Eastert egy fókuszálni tanuló csecsemőre emlékeztette.

Nem merte megszólítani. Ez jelen pillanatban szentségtörés lett volna. Holtfáradtan ült a fűben, és ámuló pillantással figyelte a férfit.

Hat méterre a fától, az elvadult fűben meg a száraz indák között Árnyék egy vászonzsákra bukkant. Felemelte, kibogozta a csomót és meglazította rajta a hurkot.

A zsákból ruhákat húzott elő: a saját ruháit. Régiek voltak, de viselhetőek.

A cipőt ide-oda forgatta a kezében. Végigsimított az ing szövetén, a pulóver fonalán, és úgy meredt rájuk, mintha millió év távlatából nézné őket.

Egyesével, sorban felvette a ruháit.

A zsebébe nyúlt, és amikor meglepett pillantással előhúzta a kezét, szürkés fehér márványdarabot markolt az ujjai között.

És azt mondta: — Nincsenek érmék. — Órák óta most szólalt meg először.

— Nincsenek érmék? — visszhangozta Easter.

A férfi nemet intett.

— Legalább tudtam kezdeni valamit a kezemmel. — Ezzel lehajolt és felhúzta a cipőjét.

Felöltözve sokkal normálisabbnak látszott. És nagyon komornak. Easter nem tudta, milyen messzire ment és mibe került neki visszajönni onnan. Nem ő volt az első, akinek segített visszatérni — és tudta, hogy az a millió éves pillantás egészen hamar kifakul, és a fáról hozott álmokat meg emlékeket gyorsan elmossa a kézzel fogható dolgok tengere. Mindig ez történt.

A nő a rét túlsó végébe vezette Árnyékot. Hátasa a fák között várt rájuk.

— Csak egyikünket tudja elvinni — közölte a férfival. — Én majd utánatok megyek.

Árnyék bólintott. Úgy festett, mint aki megpróbál visszaemlékezni valamire. Aztán kinyitotta a száját és boldog, üdvözlő rikoltást hallatott.

A mennydörgésmadár kitátotta kegyetlen ívű csőrét és köszöntésképpen visszarikoltott neki.

Első pillantásra egy kondorkeselyűre emlékeztetett. Lilás fényben csillogó, fekete tollal voltak, nyakán fehér csík futott körbe. Fekete, kegyetlen csőre volt: marcangolásra teremtett ragadozócsőr. Itt a földön, összehajtott szárnyakkal akkora lehetett, mint egy feketemedve, feje egy szintben volt Árnyék arcával.

— Én hoztam — szólalt meg Hórusz büszkén. — A hegyekben élnek.

Árnyék bólintott.

— Egyszer mennydörgésmadarakról álmodtam — mondta. —

Életem legfurább álma volt.

A mennydörgésmadár kitátotta a csőrét és meglepően gyengéd kurrogást hallatott.

— Te is hallottad az álmomat? — kérdezte Árnyék.

Finoman megvakargatta a madár fejét. Az úgy törleszkedett hozzá, mint egy lelkes póniló. Árnyék megsimogatta a nyakát és a feje búbját. Aztán a nőhöz fordult.

— Vele utaztál idáig?

— Igen — válaszolta a nő. — Ha megengedi, visszamehetsz vele.

— Hogyan csináltad?

— Egyszerű — mondta Easter. — Nem szabad leesni. Mintha egy villámon lovagolnál.

— Te is ott leszel?

A nő megcsóválta a fejét.

— Én végeztem, édesem — közölte. — Most te jössz. Megteszed, amit meg kell tenned. Fáradt vagyok. Sok szerencsét.

Árnyék biccentett.

— Whiskey Jack. Találkoztam vele. Miután meghaltam. Keresett és megtalált. Ittunk sört.

— Igen — mondta a nő. — Biztosan.

— Találkozunk még valaha? — kérdezte Árnyék.

A nő szeme olyan zöld volt, mint a sarjadó búza. Nem szólt semmit. Aztán hirtelen megrázta a fejét.

— Kétlem — válaszolta.

Árnyék ügyetlenül felkapaszkodott a mennydörgésmadárra. Egy egér érezheti így magát egy sólyom hátán, gondolta. Szájában ózon íze terjengett, fémesen és kékesen. Valami reccsent. A mennydörgésmadár kitárta a szárnyát és erősen csapkodni kezdett.

Amikor a föld a mélybe zuhant alattuk, Árnyék megkapaszkodott hátasának tollaiban, szíve vadul fickándozott a bordái között.

Éppen olyan volt, mint villámon lovagolni.

Laura kivette az ágat a hátsó ülésről. Város urat a vezetőülésen hagyta, kiszállt a kocsiból és a zuhogó esőben besétált Sziklavárosba. A jegyárusító pavilon zárva volt. Amikor elhaladt az ajándékbolt mellett, látta, hogy az ajtaja nyitva áll. A kirakatban süvegcukrok és SZIKLAVÁROS feliratú madáretetők kellették magukat. Aztán belépett a Világ Nyolcadik Csodájába.

Senki sem állította meg, pedig több férfival és nővel találkozott az esőben ázó ösvényen. A legtöbben kissé mesterségesnek tűntek — mások áttetszőek voltak.

Átsétált egy kötélből font függőhídon. Elhaladt a fehér szarvasok parkja mellett, átnyomakodott a Dagiprésen, ahol az ösvény két sziklafal között futott.

Az ösvény végén átlépett egy láncot, ahol egy tábla

figyelmeztetett mindenkit, hogy a kiállításnak ez a része most zárva van, és belépett egy barlangba, ahol a részeg gnómokat ábrázoló dioráma előtt egy férfi üldögélt egy műanyag székben. A *Washington Post*ot olvasta egy villanylámpa fényében. Amikor meglátta a nőt, összehajtotta az újságot és a szék alá csúsztatta. Felállt. Magas férfi volt, rövidre nyírt, narancssárga hajjal, drága esőkabátban. Biccentett.

— Ha nem tévedek, Város úr már nem él — mondta. — Üdvözlöm, lándzsahordozó.

— Köszönöm. Sajnálom, ami Mackkel történt — felelte a nő. — A barátja volt?

— Dehogy. Ha meg akarta volna tartani az állását, életben kellett volna maradnia. — Tetőtől talpig végigmérte a nőt, a szemében úgy pislákolt a fény, mint egy kihunyófélben levő tűz parazsa. — Attól tartok, hölgyem, most előnyben van velem szemben. Engem Világ úrnak neveznek idefent, a hegy tetején.

— Én Árnyék felesége vagyok.

— Hát persze. A bájos Laura — mondta a férfi. — Igazán megismerhettem volna. Árnyéknak volt néhány fényképe önről, egykori közös zárkánkban. És engedtessék meg nekem, de sokkal szebben néz ki, mint igazából illene. Nem kellene, hogy is mondjam, előrébb járnia a pusztulás és rothadás rögös útján?

— Úgy is volt — mondta a nő egyszerűen. — De kaptam vizet azoktól a nőktől, ott a farmon, a kútjukból.

A férfi felhúzta a szemöldökét.

— Urd Kútjából? Biztosan nem.

A nő saját magára mutatott. Bőre sápadt volt, szeme körül sötét karika feketéllett, de minden kétséget kizáróan ép volt: ha valaki egyáltalán sírjából kikelt halottnak véli, legfeljebb friss holttestnek gondolhatta volna.

— Nem tart sokáig — mondta Világ úr. — A nornáktól kapott egy kortyot a múltból. Ez elég hamar feloldódik a jelenben, és akkor bizony azok a szép kék szemek kifordulnak a helyükről és végigcsorognak csinos kis arcán, amely addigra természetesen egyáltalán nem lesz olyan csinos. De ami azt illeti, önnél van az a faág. Megkaphatnám?

Elővett egy csomag Lucky Strike-ot, előhúzott egy szál cigarettát és meggyújtotta egy fekete, eldobható Bic öngyújtóval.

— Kérhetek egyet? — kérdezte a nő.

— Persze. Kap egy szálat, ha odaadja azt az ágat.

— Ha tényleg szüksége van rá, az egy kicsit többe fog kerülni.

A férfi nem szólt semmit.

— Válaszokat akarok — mondta a nő. — Tudni akarok néhány dolgot.

A férfi meggyújtott egy szálat és átnyújtotta a nőnek. Laura

mélyet szippantott a cigarettából. Aztán pislogott.

— Ezt már majdnem éreztem — közölte. — Legalábbis azt hiszem. — Elmosolyodott. — Mmm. Nikotin.

— Igen — mondta a férfi. — Miért látogatta meg a nőket a házban?

— Árnyék mondta, hogy tegyem azt — felelte Laura. — Azt mondta, kérjek tőlük vizet.

— Vajon tisztában volt vele, mit tesz? Valószínűleg nem. Mindegy, az sem lebecsülendő szempont, hogy holtan lóg a fán. Legalább tudom, hol van most. Biztosan nincsen játékban.

— Átverte a férjemet — mondta a nő. — Maguk egész idő alatt átverték. Pedig jó szíve van, ugye tudja?

— Igen — mondta Világ úr. — Tudom. Azt hiszem, ha egyszer vége lesz ennek az egésznek, kihegyezek egy fagyöngyágat, elballagok a kőrisfához, és egyenesen beleszúrom a szemébe. No. Kérem azt a botot.

— Mire kell?

— Szuvenír, ami az egész szánalmas felfordulásra emlékeztet — mondta Világ úr. — Ne aggódjon, nem fagyöngy. — Felvillantotta a vigyorát. — Egy lándzsát jelképez — és a mai szomorú világban a jelkép a *lényeg*.

Odakint egyre erősödött a lárma.

— Maga melyik oldalon áll? — kérdezte a nő.

— Nem erről van szó — felelte a férfi. — De ha már így rákérdezett, én a győztes oldalon állok. Mindig a győztes oldalon.

A nő bólintott, és nem engedte el az ágat.

Hátat fordított Világ úrnak és kinézett a barlang bejáratán. Messze, lent a sziklák között ragyogó fény lüktetett. Egy vékony, mályvaszín arcú ember szakállas férfit fojtogatott, aki egy T alakú fegyverrel ütlegelte, ami úgy festett, mint amivel az autó szélvédőjét szokták lemosni a lámpánál. Sikoly harsant, aztán mindketten eltűntek.

— Oké. Odaadom a botot — mondta a nő.

Világ úr hangja most a háta mögül hallatszott. — Jó kislány — jegyezte meg helyeslően és a hangja most egyszerre tűnt atyáskodónak és meghatározhatatlanul férfiasnak. Laura libabőrös lett tőle.

Csak állt ott, a barlang szájában, amíg meg nem hallotta a férfi lélegzetvételét. Meg kell várnia, míg egészen közel ér. Erre már rájött.

A száguldás nem csupán lélegzetelállító volt — felvillanyozó is.

Cakkos szegélyű villámnyalábként süvítettek át az égen, felhőtől felhőig cikáztak — úgy mozogtak, mint a mennydörgés dübörgő robajlása, mint a hurrikán szívó, könyörtelen léghulláma. Most nem volt helye a félelemnek: csak a vihar megállíthatatlan és mindent elemésztő ereje létezett, a repülés gyönyöre.

Árnyék belemarkolt a mennydörgésmadár tollazatába, érezte a bőrét bizsergető elektromosságot. Kék szikrák vonaglottak a kezén, mint megannyi apró kígyó. Eső áztatta az arcát.

— Ez a legjobb! — harsogta túl a vihar dübörgését.

A madár, mintha megértette volna, emelkedni kezdett, minden egyes szárnycsapása mennydörgés volt, és lebukva, szárnyalva hánykolódott a sötét fellegek között.

— Álmomban vadásztam rád — mondta Árnyék, bár a fergeteg kikapkodta az szájából a szavakat. — Álmomban. Szereznem kellett egy tollat.

Igen. — A hang statikus sercegés volt gondolatai hullámhosszán. *— A tollainkért jöttek, mert be akarták bizonyítani, hogy férfiak. Eljöttek közénk, kivágták a köveket a fejünkből és a mi életünkkel ajándékozták meg halottaikat.*

És akkor Árnyék is meglátta: mennydörgésmadár hevert a hegyoldalban — nőstény lehetett, mert a tollazata barna volt, nem fekete —, de nem régóta lehetett halott. Egy asszony állt mellette. Kovakővel hasította fel a madár koponyáját. Addig turkált a vértől és agytól nyirkos csontszilánkok között, amíg rá nem bukkant a sima kődarabra, aminek a színe a gránátkő homokbarna árnyalatát idézte és áttetsző lángok sziporkáztak a belsejében. *Saskő,* gondolta Árnyék. A nő a csecsemőjének fogja vinni, aki három éjszaka óta hever holtan, és ráhelyezi kihűlt mellkasára. Amikor újra felkel a nap, a fiú életben lesz és kacagva futkározik majd, az ékkő pedig szürke lesz, ködös és ugyanolyan halott, mint a madár, akitől ellopták.

— Értem — mondta a madárnak.

A madár hátravetette a fejét és felkárogott, hangja maga volt a mennydörgés.

Alattuk egyetlen különös álommá olvadt össze a táj.

Laura szorosan megmarkolta az ágat és várt, hogy a férfi, akit ő Világ úr néven ismert, a közelébe érjen. Háttal állt neki, a vihart nézte és a sötétzöld dombokat odalent.

A mai szomorú világban — gondolta — *a jelkép a lényeg. Igen.*

A férfi keze lágyan megfogta a jobb vállát.

Jó — gondolta a nő. — *Nem akar megriasztani. Fél, hogy kidobom az ágat a viharba, lehajítom a hegyoldalon, és nem találja meg többé.*

Laura hátradőlt, éppen csak egy kicsit, amíg a háta a férfi mellkasához ért. A férfi átkarolta. Intim mozdulat volt. Bal tenyerét Laura elé nyújtotta. A nő mindkét kézzel rámarkolt az ág felső részére, kifújta a levegőt, koncentrált.

— Kérem a botot — súgta a férfi a fülébe.

— Igen — mondta Laura. — Ez a magáé. — És ugyan nem tudta, mit jelent, de azt mondta: — Felajánlom ezt a halált Árnyéknak —, és ezzel magába döfte a botot, közvetlenül a mellcsont alatt, és érezte,

hogy az megvonaglik és lassan lándzsává változik.

A halála óta megszűnt az érzés és a fájdalom közötti határ. Érezte, hogy a lándzsa hegye a mellkasába fúródik és azt is érezte, ahogyan kibukkan hátul. Egy pillanatra megakadt — Laura erősebben megtaszította —, aztán a fegyver beleszaladt Világ úr testébe. A felnyársalt férfi fájdalmában és megdöbbenésében felordított, és Laura hideg nyakán érezte forró leheletét.

Nem ismerte sem a szavakat, sem a nyelvet, amit a férfi beszélt. Még mélyebbre nyomta magába a lándzsát, erővel tolta át a testén és a férfién.

A férfi forró vére a hátára fröccsent.

— Kurva — mondta a férfi, most már érthető nyelven. — Rohadt kurva. — Hangja nedves gurgulázásba fúlt. Laura gyanította, hogy a lándzsahegy felhasította a tüdejét. Világ úr megmozdult, vagy legalábbis megpróbált mozogni, és Laura is beleremegett minden egyes mozdulatába: összekötötte őket a lándzsa nyele, úgy lógtak rajta, mint a botra szúrt halak. Laura látta a férfi kezében a kést, és Világ úr vaktában szurkálni kezdett: Laura mellkasába, mellébe vágta a fegyvert, nem is látta, mit csinál.

Laurát nem érdekelte. Mit számít pár késszúrás egy holttestnek? Keményen rácsapott a férfi hadonászó öklére, és a kés a padlóra repült. Belerúgott.

És a férfi sikoltozva zokogott. Laura érezte a hátának feszülő kezét, tapogatózó mozdulatait, nyakába csorgó forró könnyeit. Vére lucskosra áztatta a hátát, végigfolyt a lábán.

— Mennyire nincs ebben semmi méltóság — suttogta Laura halott hangon, és ebben a suttogásban nem kevés komor ámulat csengett.

Érezte, hogy Világ úr megbotlik, és megbotlott ő is, aztán mindketten elcsúsztak a barlang padlóját elöntő vérben — mind a férfi vére volt —, és a földre zuhantak.

A mennydörgésmadár Sziklaváros parkolójában szállt le. Szakadt az eső, mintha dézsából öntenék. Árnyék alig pár méterre látott. Elengedte a mennydörgésmadár tollazatát és félig csúszva, félig bukdácsolva leereszkedett a nedves betonra.

Villám lobbant, és a madár eltűnt.

Árnyék feltápászkodott.

A parkoló háromnegyede üres volt. Árnyék elindult a bejárat felé. Elsétált egy barna Ford Explorer mellett, ami a sziklafal tövében parkolt. Volt valami rendkívül ismerős a kocsiban, ezért futólag odanézett, és akkor vette észre odabent a kormányra borult férfit, aki úgy festett, mintha elszunyókált volna.

Árnyék kinyitotta az ajtót.

Város urat utoljára Amerika középpontjában látta, a motel előtt. Arca most meglepett fintorba torzult. Valaki szakértő módon eltörte a

nyakát. Árnyék megérintette az arcát. Még meleg volt.

Érzett valamit a kocsiban: gyenge illat volt, mint a régi lakók parfümje egy üres lakásban, de Árnyék bármikor felismerte volna ezt az illatot. Bevágta az Explorer ajtaját és átvágott a parkolón.

Alig tett meg pár lépést, éles, szúró fájdalom sajdult az oldalában, de csak egy másodpercig, vagy a másodperc töredékéig tartott, aztán elmúlt.

Senki sem árult jegyeket. Átsétált az épületen és kilépett Sziklaváros kertjébe.

Mennydörgés robajlott, megzörgette a faágakat, még a hatalmas sziklák belseje is beleremegett, és hideg eltökéltséggel szakadt az eső. Késő délelőttre járt, de olyan sötét volt, mintha éjszaka lenne.

Villámcsóva hasította végig a felhőket, és Árnyék arra gondolt, vajon a mennydörgésmadár tér-e vissza a magas sziklák közt, vagy ez csupán légköri kisülés, netán a két dolog valamilyen szinten nem egy és ugyanaz-e.

Dehogynem. Hiszen ez a lényeg.

Férfihang harsant. Árnyék nem hallotta tisztán. Az egyetlen szó, amit felismert, vagy felismerni vélt, ez volt: *„…Odinnak!”*

Sietve átvágott a Hét Állam Udvarán. A mozaiklapokon esővíz patakzott. Egyszer megcsúszott a nedves kövön. A hegyet vastag felhőréteg burkolta be, az udvar felett hömpölygő félhomály meg a vihar miatt most egyetlen államra sem lehetett rálátni.

Néma csend volt. Az egész hely teljesen elhagyatottnak tűnt.

Kiáltott, és mintha valaki válaszolt volna rá. Elindult arrafelé, ahonnan a hangot hallani vélte.

Senki. Csak egy lánccal lezárt bejárat, meg egy tábla, ami figyelmeztette a látogatókat, hogy belépni tilos.

Árnyék átlépte a láncot.

Körülnézett, a sötétségbe meredt.

Libabőrös lett a karja.

Mögötte, az árnyékok között nagyon, nagyon csendesen megszólalt egy hang:

— Soha nem okoztál nekem csalódást.

Árnyék meg sem fordult.

— Furcsa — mondta. — Én mindvégig csalódást okoztam magamnak. Egész végig.

— Egyáltalán nem — mondta a hang. — Mindent megtettél, amit tenned kellett, sőt még többet is. Magadra vontad a figyelmüket, ezért egyszer sem néztek a pénzdarabot szorongató kézre. Ezt hívják figyelemelterelésnek. És ami azt illeti, hatalma van annak, ha valaki feláldozza a fiát — elég hatalmat ad, sőt még többet is, mint amennyi ehhez az egész cirkuszhoz kell. Az igazat megvallva, büszke vagyok rád.

— Végig csaltatok — mondta Árnyék. — Egész idő alatt. Semmi sem volt valódi. Ez itt egy nagy átverés. Mészárszék.

— Pontosan — mondta Szerda hangja az árnyékok közül. — Itt csaltak. De ez volt az egyetlen parti a városban.

— Laurát akarom — mondta Árnyék. — Lokit akarom. Hol vannak?

Csend. A szél esőpermetet vágott az arcába. Mennydörgés dübörgött, valahol a közelben.

Elindult a folyosón.

Loki, a hazugságok kovácsa a földön ült, egy fémketrecnek vetett háttal. A ketrecben részeg manók álltak mozdulatlanul. Lokit valaki letakarta egy lepedővel. Csak az arca maradt szabadon, hosszú, fehér kezét a lepedőn nyugtatta. A mellette álló széken villanylámpa világított. Kezdett benne lemerülni az elem, fénye erőtlen volt és sárga.

Loki sápadt volt és megviselt.

De a szeme… a szeme még mindig tűzben égett és most a barlangon átsétáló Árnyékot figyelte.

Árnyék néhány lépésnyi távolságban megtorpant.

— Elkéstél — szólalt meg Loki. Rekedt, bugyborékoló hangon beszélt. — Elhajítottam a lándzsát. Odinnak ajánlottam a csatát. Megkezdődött.

— Ne szarozz — mondta Árnyék.

— Nem szarozok — mondta Loki. — Szóval nem számít, mit csinálsz.

Árnyék elgondolkodott. Aztán azt mondta:

— A lándzsa, amit el kellett hajítanod. Mint régen Uppsalában. A csatával táplálkoztok. Igazam van?

Csend. Csak Loki kísérteties, reszelős lélegzetvétele hallatszott.

— Rájöttem — mondta Árnyék. — Úgy-ahogy. Nem tudom pontosan, mikor. Miközben a fán lógtam, talán. Esetleg korábban. Abból, amit Szerda mondott nekem karácsonykor.

Loki nem szólt semmit, csak némán bámult rá a földről.

— Ez csak egy kétemberes szélhámosság — folytatta Árnyék. — Mint a püspök meg a rendőr a gyémánt nyakékkel. Mint a hegedűs fickó, meg a másik, aki meg akarja venni a hegedűt. Két ember, akik látszólag ellentétes oldalon állnak, de ugyanazt a játékot játsszák.

— Nevetséges vagy — suttogta Loki.

— Miért? Tetszett, amit a motelban csináltál. Okos húzás volt. Ott kellett lenned, mert szeretted volna, ha minden a terv szerint halad. Megláttalak. Még arra is rájöttem, ki vagy. De eszembe sem jutott, hogy te lennél Világ úr.

Felemelte a hangját.

— Kijöhetsz — kiáltotta a barlangba. — Akárhol is vagy. Mutasd

magad. A barlang bejáratánál üvöltve csapkodott a szél, esőpermetet sodort be a kőre. Árnyék megborzongott.

— Fáraszt már, hogy állandóan bolondnak néznek — mondta. — Mutasd meg magad. Hadd lássalak.

A barlang hátsó sarkában megmoccantak az árnyékok. Bizonyos helyeken szilárdabbnak tűnt a sötétség — valami megváltozott benne.

— Átkozottul sokat tudsz, édes fiam — szólalt meg Szerda ismerős dörmögése.

— Tehát nem öltek meg.

— Megöltek — mondta Szerda az árnyékok közül. — Ez az egész nem működhetett volna, ha nem ölnek meg. — Erőtlen hangon beszélt — igazából nem halkan, hanem úgy, mintha egy régi rádió sugározna egy nem jól beállított, távoli adót. — Ha nem haltam volna meg, soha nem jönnek el ide — mondta. — Káli és a Morrigan, a seggfej albánok, meg… de te is láttad őket. A halálom kovácsolta őket egységbe. Én voltam az áldozati bárány.

— Nem — mondta Árnyék. — Te voltál az a kecske, aki a mészárszékre vezeti a többit.

Az árnyak között rejtőző lidércalak megremegett és átalakult.

— Egyáltalán nem. Az azt jelentené, hogy elárultam a régi isteneket az újak kedvéért. Ami nem igaz.

— Egyáltalán nem — suttogta Loki.

— Értem — mondta Árnyék. — Nem árultátok el egyik oldalt sem. Mindkettőt elárultátok.

— Azt hiszem, ilyesmi volt a célunk — mondta Szerda. Úgy tűnt, elégedett magával.

— Mészárlást akartatok. Véráldozatot. Hogy isteneket áldozzanak nektek.

Erősödött a szél — a bejáratnál harsogó üvöltés sikoltássá torzult, mintha egy gigászi lény ordított volna fájdalmában.

— És mi a fészkes fenének kellett volna másképpen tennem? Majdnem ezerkétszáz éve foglya vagyok ennek az átkozott földnek. Felhígult a vérem. Éhes vagyok.

— És ti ketten a halálból táplálkoztok.

Most mintha látta volna Szerdát. Sötétségből szőtt alak volt, aki csupán akkor tűnt valóságosabbnak, ha Árnyék elfordította a fejét és a szeme sarkából pillantott az irányába.

— Én a nekem felajánlott halállal táplálkozom — mondta Szerda.

— Mint amikor meghaltam a fán — mondta Árnyék.

— Az — jegyezte meg Szerda — különleges eset volt.

— És te is halállal táplálkozol? — kérdezte Árnyék Lokitól.

Loki fáradtan megcsóválta a fejét.

— Nem, persze hogy nem — mondta Árnyék. — *Te a* káosszal táplálkozol.

Loki elmosolyodott, kurta, fájdalmas mosoly derengett fel az arcán és narancsszín lángok táncoltak a szemében, mintha parázsló csipke pislákolna sápadt bőre alatt.

— Nélküled nem tudtuk volna megcsinálni — mondta Szerda Árnyék szeme sarkából. — Mennyi, de mennyi asszonnyal háltam…

— Szükséged volt egy fiúra — mondta Árnyék.

— *Rád* volt szükségem, édes fiam — visszhangozta Szerda kísértethangja. — Igen. A saját fiamra. Tudtam, hogy megfogantál, de az anyád elutazott az országból. Hosszú időbe telt, amíg megtaláltunk. És amikor megtaláltunk, börtönben ültél. Rá kellett jönnünk, mi hajt téged. Milyen gombokat kell megnyomnunk. Hogy ki vagy te. — Itt Szerda egy pillanatra egészen büszkének tűnt. — És volt egy feleséged, aki várt rád otthon. Balszerencsés, de nem leküzdhetetlen akadály.

— Nem illett hozzád — suttogta Loki. — Jobb volt neked nélküle.

— Bárcsak lett volna más megoldás — mondta Szerda, és ez alkalommal Árnyék megértette, mire gondol.

— Lehetett… volna… benne… annyi… jó érzés… hogy halott marad — zihálta Loki. — Szikla és Deszka… jó emberek voltak. Amikor a vonat Dakotába ért… megszökhettél volna…

— Hol van Laura? — kérdezte Árnyék.

Loki kinyújtotta fehér karját és a barlang hátsó része felé mutatott.

— A-arra m-ment — mondta. Aztán minden átmenet nélkül előrebukott a feje, a teste a padlóra zuhant.

Árnyék most látta meg, amit a lepedő eddig eltakart: a vértócsát, a lyukat Loki hátában, a vértől feketére sötétedett világosbarna kabátot.

— Mi történt? — kérdezte.

Loki nem szólt semmit.

Árnyék nem tartotta valószínűnek, hogy valaha is megszólalna még egyszer.

— A feleséged történt vele, édes fiam — szólalt meg Szerda távoli hangja. Egyre nehezebb volt látni, hol van, mintha kezdett volna beolvadni az árnyékok közé. — De a csata majd visszahozza. Mint ahogy engem is visszahoz, egyszer és mindenkorra. Én kísértet vagyok, ő halott, de akkor is mi nyertünk. Cinkelt játszma volt.

— A cinkelt játszmákban a legkönnyebb nyerni — jutott eszébe Árnyéknak ez a régen hallott mondat.

Nem kapott választ. Senki sem mozdult az árnyékok között.

Árnyék csak annyit mondott: — Viszlát — aztán még hozzátette: — apám. — De addigra nyoma sem volt másnak a barlangban. Nem volt ott senki.

Árnyék visszasétált a Hét Állam Udvarára, de nem látott senkit és nem hallott semmit a viharos szélben lobogó zászlók csattogásán

kívül. Nem álltak kardot szorongató alakok a Tízezer Tonnás Ingókő tetején, senki sem védte a Függőhidat. Egyedül volt.

Nem akadt itt semmi látnivaló. Az egész hely elhagyatott volt. Egy üres csatamező.

Nem. Nem volt üres. Nem igazán.

Ez Sziklaváros. Az emberek évezredeken át áldoztak és imádkoztak itt — az a milliónyi turista, aki manapság bejárja a kertjeit és átsétál a Függőhídon, pontosan ugyanazt a hatást éri el, mintha milliónyi imamalom forogna egyszerre. Itt elvékonyodott a valóság. És Árnyék tudta, hol dúlhat a csata.

És elindult. Emlékezett, milyen volt a körhintán ülni, és megpróbálta felidézni az érzést…

Emlékezett a pillanatra, amikor elfordította a Winnebago kormányát és hirtelen *megfelelő szöget zárt be* mindennel. Megpróbálta elkapni az érzést… És akkor megtörtént: tökéletesen és könnyedén.

Mintha hártyán nyomakodott volna át, mintha mély vízből bukkant volna a felszínre. Egyetlen lépéssel lelépett a hegyi ösvényről… Egy másik valóságba. A kulisszák mögött volt.

Még mindig egy hegytetőn állt, ez nem változott. De ezzel véget is ért minden hasonlóság. A hegytető volt a hely kvintesszenciája, minden dolgok szíve. Ehhez képest a Kilátó-hegy csak egy díszletfüggönyre festett látkép volt, vagy egy tévé-film papírmasé modellje — puszta másolat, nem az igazi. Ez volt a valódi hely.

A sziklafalak természetes amfiteátrumot formáztak. Sziklás ösvények kapaszkodtak a falakba, kőhidak íveltek a levegőben, és úgy csavarodtak egymásba, mint egy Escher-festményen. És az ég…

Az ég sötét volt. Napnál is fényesebb, izzó, zöldesfehér fénycsík világította be a tájat, tébolyult, cakkos mintát rajzolt a látóhatár egyik végétől a másikig, fehér sebet tépett a sötét égre.

Ez egy villám, gondolta Árnyék. Villám fagyott az égre egy pillanatra, de ez a pillanat most örökké tartott. Durva, kíméletlen fényt árasztott: kimosta az arcokból a színt, sötét üregekké mélyítette a szemgödröket. Ez volt a vihar pillanata.

Paradigmák változtak. Érezte. A régi világ, a végtelen kiterjedésű, határtalan készletekkel és felmérhetetlen jövővel rendelkező világ most szembe találta magát valami mással — az energia, a vélemények, az örvények összességével.

Az emberek hisznek, gondolta Árnyék. Az emberek ilyenek. Hisznek. És nem vállalnak felelősséget a hitükért: a világra hívnak bizonyos dolgokat, de nem bíznak hitük teremtményeiben. Benépesítik a sötétséget — kísértetekkel, istenekkel, elektronokkal, mesékkel. Az emberek álmodnak és hisznek: és a hit, a sziklaszilárd hit az, ami miatt a dolgok megtörténnek.

A hegytető egy aréna volt: ezt azonnal látta. És az aréna két felén

már felsorakozott a két sereg.

Túlságosan nagyok voltak. Itt minden túlságosan nagy volt. Itt voltak az öreg istenek: bőrük barna, mint a megszáradt gomba, rózsaszín, mint a nyers csirkehús, sárga, mint az őszi avar. Voltak közöttük őrültek és voltak közöttük normálisak. Árnyék felismerte őket. Találkozott már velük, vagy találkozott már hasonlókkal. Voltak ifritek és *piskie*-k, óriások és törpék. Látta a nőt, akivel Rhode Island elsötétített szobájában találkozott és látta a vonagló, zöld kígyókat a fején. Látta Mama-dzsit, akivel a körhintán találkozott, és Mama-dzsinek most vér csörgött a kezén és mosoly ragyogott az arcán. Ismerte mindannyiukat.

És az újakat is felismerte.

Volt itt valaki, aki valószínűleg vasúti mágnás lehetett, ódivatú öltönyt viselt meg óraláncot a mellényén. Valaha jobb napokat láthatott. Homlokán rángott egy izom.

Itt voltak a repülőgépek nagy, szürke istenei, a levegőnél nehezebb utazásról szőtt álmok egyenes ági leszármazottjai.

És nem hiányoztak az autók istenei sem: erőtől duzzadó, komoly arcú alakok, vér mocskolta be fekete kesztyűiket és krómszín fogukat — az aztékok óta nem hódoltak istennek annyi emberáldozattal, mint nekik. Még ők is feszengtek egy kicsit. Változik a világ.

Mások arcát elkenődött, izzó fénypontok maszatolták el: lágyan izzottak, mintha külön fény áradna belőlük.

Árnyék mindannyiukat sajnálta.

Az újak arrogánsak és pökhendiek voltak. Ez látszott rajtuk. De egy kicsit féltek.

Féltek, mert úgy érezték, ha nem tartanak lépést a változó világgal, ha nem bontják szét és nem építik újjá a maguk képére, az ő idejük is lejár.

Mindegyik sereg bátran nézett szembe a másikkal. Mindig a másik csapatban voltak a démonok, a szörnyek, az örökre elátkozottak.

A kezdeti összecsapások már lezajlottak. Véresek voltak a sziklák.

Készültek az igazi csatára — az igazi háborúra. Most vagy soha, gondolta Árnyék. Ha most nem tesz semmit, túl késő lesz.

Amerikában minden egy örökkévalóságig tart — szólalt meg egy hang elméje leghátsó zugában. — *Az 1950-es évek ezer évig kihúzták Tiéd a világ minden ideje.*

Árnyék félig sétálva, félig óvatosan botladozva beballagott az aréna közepébe.

Érezte, hogy minden tekintet őt figyeli: szemek és olyasmik, amik nem szemek voltak. Megborzongott.

Jól csinálod — mondta a bölényember hangja.

Hogy a fenébe ne — gondolta Árnyék. — *Ma reggel tértem vissza a halálból. Ezután minden csak gyerekjáték.*

— Tudjátok — közölte könnyedén —, ez nem háború. Soha nem is szánták annak. És ha bárki is azt hiszi, hogy ez egy háború, akkor saját magát csapja be. — Mindkét oldalról zsémbes hangok mordultak. Nem lopta be magát a szívükbe.

— A túlélésünkért harcolunk! — bődült fel egy minotaurusz az aréna egyik oldalán.

— A létezésünkért harcolunk! — kiáltotta egy száj a túloldalon lebegő csillogó füstoszlopban.

— Ez a föld nem isteneknek való — mondta Árnyék. Kezdésnek nem éppen egy *Barátaim, rómaiak, honfitársaim,* de azért megteszi. — Ezt valószínűleg mindannyian a saját károtokon tanultátok meg. A régi isteneket elfelejtik. Az újakat olyan gyorsan felkapják, mint amilyen hamar megszabadulnak tőlük, hogy helyet adjanak a még újabbaknak. Vagy elfelejtettek benneteket, vagy attól féltek, hogy elsorvadtok, vagy egyszerűen belefáradtatok abba, hogy az emberek szeszélyeitől függjön a létetek.

Ez alkalommal kevesebben morogtak. Ezzel egyetértettek. Most kell elmondania az igazat, amíg figyelnek rá.

— Volt egyszer egy isten, aki távoli földről érkezett ide, és ahogy egyre kevesebben hittek benne, úgy csökkent az ereje és a befolyása is. Ez az isten a neki áldozott halállal táplálkozott, különösen a háborúval. A csatamezőn elesetteket mind neki ajánlották — és az Óvilágban egész csatamezők biztosították a hatalmát és a fennmaradását.

— De megöregedett. Szélhámosként tengette az életét. Összedolgozott a panteonja másik istenével, aki a káoszból és a hazugságokból nyerte az erejét. Közös erővel fosztogatták a rászedhető embereket. Közös erővel kopasztották meg őket.

— Eközben valamikor — talán ötven, talán száz évvel ezelőtt — beindították a tervüket, amivel olyan energiatartalékot akartak felhalmozni, amiből mindketten új erőre kaphatnak. Amitől soha nem látott hatalomra tesznek szert. Hiszen mi lehetne hatalmasabb áldozat egy halott istenekkel borított csatamezőnél? A játékot úgy nevezték: „Harcoljatok csak egymással”.

— Világos?

— Ebben a csatában egyikőtök sem nyerhet vagy veszíthet. Neki… vagy nekik… lényegtelen, ki győz. Csak az számít, hogy elég sokan meghaljanak. Minden csatában elhullott isten erőt ad neki. Minden halott őt táplálja. Értitek?

Dübörgő zaj hallatszott, mint amikor valami hatalmas dolog lángra kap. Árnyék a hang irányába pillantott. Roppant termetű férfi állt ott, bőre mély mahagónibarna, felsőteste meztelen volt, fején cilindert hordott, szája sarkába kackiásan billegett egy meggyújtott szivar, hangja mély volt, akár a sír. És Samedi báró így szólt:

— Oké. De Odin. *Meghalt. A* tárgyaláson. A faszfejek megölték. Meghalt. *Tudom,* mi az a halál. Engem ezzel nem lehet átverni.

— Nyilvánvalóan — mondta Árnyék. — Valóban meg kellett halnia. Feláldozta az anyagi testét, hogy kirobbantsa ezt a háborút. A csata után úgyis hatalmasabb lett volna, mint valaha.

— Ki vagy te? — kiáltotta valaki.

— Én… a fia voltam… vagyok.

— De Világ úr azt mondta… — kezdte az egyik új isten — mosolya és villódzó szikrái miatt Árnyék gyanította, hogy valamelyik kábítószer lehet.

— Nincsen semmilyen Világ úr. Soha nem létezett ilyen személy. Ő volt az egyik szemétláda, aki megpróbált erőre kapni a káoszból, amit teremtett.

Hittek neki, és látta a fájdalmat a szemükben. Árnyék megcsóválta a fejét.

— Tudjátok — mondta —, azt hiszem, inkább vagyok ember, mint isten. Nekünk nincsen szükségünk rá, hogy higgyenek bennünk. Mi csak élünk, mindentől függetlenül.

Csend támadt a magasban, a hegytetőn.

Aztán eget rengető zajjal megreccsent az égre fagyott villámnyaláb és sötétség borult a tájra.

A legtöbben világítottak a sötétben.

Árnyék nem tudta, most mi lesz: vitatkozni fognak vele, megtámadják, megpróbálják megölni? Válaszra várt.

Aztán észrevette, hogy kezdenek kihunyni a fények. Az istenek távoztak, először maroknyian, aztán tucatnyian, majd százasával.

Rotweiler méretű pók iparkodott felé nehézkes léptekkel, hét lábon, pontszemei halvány fénnyel világítottak.

Árnyék nem mozdult, bár kissé felkavarodott a gyomra. Amikor a pók a közelébe ért, megszólalt, Nancy úr hangján.

— Jó munka volt. Büszke vagyok rád. Jól csináltad, kölyök.

— Köszönöm — mondta Árnyék.

— Ideje visszavinnünk. Ha sokáig maradsz itt, neked annyi. — A pók egyik barna szőrrel borított lába megérintette Árnyék vállát…

…és a túloldalon, a Hét Állam Udvarában Nancy úr felköhögött. Jobb keze Árnyék vállán pihent. Elállt az eső. Nancy az oldalára szorította a bal kezét, mintha fájdalmai lennének. Árnyék megkérdezte, minden rendben van-e.

— Kemény vagyok, mint egy vén szeg — mondta Nancy úr. — Keményebb. — A hangja nem volt valami boldog. Úgy beszélt, mint egy öregember, akinek nagyon fáj valamije.

Rajtuk kívül több tucatnyian voltak még itt, ácsorogtak vagy a padokon ültek. Néhányan rettenetes állapotban voltak.

Dél felől kelepelő zaj közeledett. Árnyék Nancy úrra nézett.

— Helikopterek?

Nancy úr bólintott.

— Nem kell aggódnod. Már nem. Kitakarítanak és távoznak.

— Értettem.

Árnyék tudta, hogy mielőtt mindent eltakarítanának, neki még el kell intéznie valamit. Kért egy zseblámpát egy őszülő férfitól, aki úgy nézett ki, mint egy nyugdíjas tévébemondó, és nekiállt a kutatásnak.

Laurára az egyik barlang mellékfolyosóján talált rá, a hófehérkés diorámából nyíló törpebányában. A padló ragacsos volt a vértől. Laura az oldalán hevert — Loki lökhette oda, miután mindkettőjükből kitépte a lándzsát.

Laura egyik kezét a mellére szorította. Borzasztóan sebezhetőnek látszott. Halottnak tűnt, de ezt Árnyéknak már majdnem sikerült megszoknia.

Lekuporodott Laura mellé, végigsimított az arcán és a nevén szólította. Laura kinyitotta a szemét, felemelte a fejét és úgy fordult, hogy lássa Árnyékot.

— Szia, kutyuskám — mondta. Erőtlen hangon beszélt.

— Szia, Laura. Mi történt?

— Semmi — mondta a nő. — Csak olyan izé. Győztek?

— Félbeszakítottam a csatát.

— Az én okos kutyuskám — mondta a nő. — Az a férfi, Világ úr, azt mondta, hogy egy faággal fogja kiszúrni a szemedet. Egyáltalán nem volt szimpatikus.

— Meghalt. Megölted, édesem.

A nő bólintott.

— Az jó — mondta.

Laura lehunyta a szemét. Árnyék megfogta jéghideg kezét, és nem is eresztette el. Egy idő múlva Laura kinyitotta a szemét.

— Rájöttél, hogyan tudnál visszahozni a halálból? — kérdezte.

— Azt hiszem — válaszolta a férfi. — Egy módszert legalábbis ismerek.

— Az jó. — Laura hideg ujjai megszorították Árnyék kezét. Aztán azt mondta: — És az ellenkezője? Azzal mi van?

— Az ellenkezőjével?

— Igen — suttogta a nő. — Azt hiszem, kiérdemeltem.

— Ezt nem akarom megtenni.

Laura nem szólt semmit. Csak várt. Árnyék végül így szólt:

— Oké. — Kihúzta a kezét a női ujjai közül, és a nyakához nyúlt.

— Micsoda férjem van nekem! — szólt a nő. Büszkén mondta.

— Szeretlek, kicsim — mondta Árnyék.

— Szeretlek, kutyuskám — suttogta a nő.

Árnyék megmarkolta a Laura nyakában lógó aranymedált. Keményen megrántotta a láncot és az könnyedén elszakadt. Aztán a

hüvelykje és a mutatóujja közé fogta a pénzt, ráfújt, majd kinyitotta a kezét.

A pénz eltűnt.

Laura szeme nyitva volt, de meg sem rebbent.

És akkor Árnyék lehajolt, gyengéden arcon csókolta, de Laura nem mozdult. Árnyék nem is számított rá. Aztán felállt és kisétált a barlangból. Sokáig nézte az éjszakát.

A vihar messze járt. A levegő friss volt és tiszta, és megint új.

Egy dologban biztos volt: holnap átkozottul gyönyörű napjuk lesz.

NEGYEDIK RÉSZ
EPILÓGUS
Mit titkolnak a halottak?

TIZENKILENCEDIK FEJEZET

Egy mese lényegét azzal lehet a legjobban elmondani, ha elmeséljük. Értik? Ha egy történetről akarunk beszélni, akkor éppen elmeséljük azt. Ez kötéltánc és álom is egyben. Minél részletesebb a térkép, annál jobban emlékeztet magára a tájra. A létező legrészletesebb térkép maga a táj, ezért térképnek tökéletesen pontos és teljességgel haszontalan lenne.

A mese az a térkép, ami a táj.

Ezt ne feledjék.

Ibis úr jegyzetfüzetéből

Ketten ültek a Volkswagen kisbuszban és Florida felé hajtottak az I-75-ön. Hajnal óta vezettek, pontosabban Árnyék vezetett, Nancy úr pedig az anyósülésen ült és időről időre szenvedő arccal felajánlotta, hogy cseréljenek. Árnyék mindig nemet mondott.

— Boldog vagy? — kérdezte Nancy úr hirtelen. Már órák óta bámulta Árnyékot. Akárhányszor Árnyék oldalra pillantott, Nancy úr földbarna szeme őt nézte.

— Nem igazán — válaszolta Árnyék. — De még nem haltam meg.

— Hogyan?

— „Ne nevezz boldognak senkit, amíg meg nem halt.” Hérodotosz.

Nancy úr felhúzta ősz szemöldökét.

— Még *én* sem haltam meg, és nagyrészt épp azért, mert még nem haltam meg, olyan boldog vagyok, hogy madarat lehetne velem fogatni.

— Ez a Hérodotosz nevű fickó szerintem nem arra gondolt, hogy csak a halottak lehetnek boldogok — mondta Árnyék. — Ez azt jelenti, hogy csak akkor ítélhetjük meg egy ember életét, ha az már bevégezte.

— Én még akkor sem ítélkezem — mondta erre Nancy úr. — Ami pedig a boldogságot illeti, hát van belőle sokféle, mint ahogy pokolian sokféle halott létezik. Ami engem illet, ha tehetem, megszerzem, amit éppen meg lehet szerezni.

Árnyék témát változtatott.

— Azok a helikopterek — mondta. — Elvitték a tetemeket meg a sebesülteket.

— Mi van velük?

— Ki küldte ezeket? Honnan jöttek?

— Emiatt igazán ne izgasd magadat. Olyanok, mint a valkűrök vagy a keselyűk. Jöttek, mert jönniük kellett.

— Ha maga mondja.

— A halottak és a sebesültek megfelelő elbánásban részesülnek. Ha engem kérdezel, a vén Jacquelnek lesz elég dolga a következő pár hónapban. De árulj el nekem valamit, fiacskám.

— Oké.

— Tanultál valamit ebből az egészből?

Árnyék vállat vont.

— Nem tudom. Abból, amit a fán megtudtam, a legtöbbre már most nem emlékszem. De még ebben sem vagyok biztos. Olyan ez, mint azok az álmok, amelyek örökre megváltoztatják az ember életét. A lelke mélyén örökre megmarad belőle egy szikra, hiszen vele történt, de amikor megpróbálja összeszedni a részleteket, az egész elpárolog.

— Igen — mondta Nancy úr. Aztán kelletlenül még hozzátette: — Nem is vagy olyan ostoba.

— Talán nem — mondta Árnyék. — De azt kívánom, bárcsak több minden megmaradt volna abból, ami a börtön után történt velem. Olyan sok mindent kaptam, és ezeket rögtön el is veszítettem.

— De lehet — mondta Nancy úr —, hogy többet megtartottál, mint hinnéd.

— Nem — mondta Árnyék.

Áthajtottak Florida határán, és Árnyék megpillantotta az első pálmafát. Eltűnődött azon, vajon szándékosan ültették-e ide, a határra, hogy mindenki tudja, most már Floridában van.

Nancy úr hortyogni kezdett. Árnyék az öregemberre pillantott. Még mindig nagyon szürke volt a bőre és hörögve vette a levegőt. Árnyék nem először gondolt rá, hogy a mellkasa vagy a tüdeje megsérülhetett a csatában. Nancy határozottan elutasított minden orvosi segítséget.

Florida sokkal nagyobb volt, mint hitte, és már későre járt, amikor megálltak egy bezsaluzott, egyemeletes faházikó előtt Fort Pierce szélén. Nancy, aki az utolsó öt mérföldön keresztül az utat magyarázta, meghívta, töltse nála az éjszakát.

— Majd alszom egy motelban — mondta Árnyék. — Nem gond.

— *Ezt is* megtehetnéd, de nagyon megbántanál vele. Nyilvánvalóan egy szót sem szólnék. Viszont meg lennék sértődve, de nagyon — mondta Nancy úr. — Szóval maradj csak itt, megágyazok neked a heverőn.

Nancy úr kinyitotta a hurrikántól védő zsalukat és szélesre tárta az ablakokat. A házban nedves, dohos és kissé édeskés szag terjengett,

mintha rég halott sütemények szelleme kísértene odabent.

Árnyék kelletlenül beleegyezett, hogy itt maradjon éjszakára, és még kelletlenebbül arra is ráállt, hogy elkísérje az öregembert az utca végén található bárba egy jóéjt-pohárkára, amíg a ház kiszellőzik.

— Láttad Csernobogot? — kérdezte Nancy, miközben a meleg és párás floridai éjszakában sétáltak. A levegőben bogarak zümmögtek, a földön ciripelő, apró lények futkároztak. Nancy úr rágyújtott egy szivarkára, aztán köhögni kezdett és majdnem megfulladt. De szivarozott tovább.

— Mire kijöttem a barlangból, már eltűnt.

— Biztosan hazament. Ott fog várni rád.

— Igen.

Csendben sétáltak tovább, míg el nem értek az utca végére. A bár nem volt valami nagy szám, de nyitva volt.

— Az első korsó sört én fizetem — mondta Nancy úr.

— Abban maradtunk, hogy csak egy sör lesz — mondta Árnyék.

— Mi van? — kérdezte Nancy úr. — Ilyen zsugori vagy?

Az első kört Nancy úr állta, a másodikat Árnyék. Elszörnyedve figyelte, amint Nancy úr bekapcsoltatja a tulajdonossal a karaokegépet, aztán ámult döbbenettel az arcán hallgatta az öregembert, aki teli tüdőből végigharsogta a „Mi van, cicuskám?” című dalt, utána pedig elzümmögte a „Remekül nézel ki ma éjjel” megindító, dallamos verzióját. Szép hangja volt, és miután befejezte, a bár néhány vendége kurjongatva tapsolt neki.

Amikor visszasétált a pultnál ülő Árnyékhoz, sokkal jobban festett. A szeme fehérje kitisztult, a bőréről eltűnt a fakó szürkeség.

— Te jössz — mondta.

— Azt már nem — válaszolta Árnyék.

De Nancy úr újabb söröket rendelt, és a kezébe nyomott egy maszatos, nyomtatott lapot a választható számokkal.

— Csak bökj rá egy dalra, aminek ismered a szövegét.

— Ez egyáltalán nem vicces — mondta Árnyék. Egy kicsit kezdett elmosódni előtte a világ, de nem volt ereje vitatkozni, és Nancy már szólt, hogy tegyék fel a „Ne hagyd, hogy félreértsenek” című dalt, és felkényszerítette — szó szerint *felkényszerítette* — Árnyékot a rögtönzött színpadra a bár végében.

Árnyék úgy fogta a mikrofont, mintha az élne, aztán elindult a háttérzene, és rekedt hangon kinyögte az első szót, vagyis azt, hogy „Kicsim…” A vendégek nem dobálták meg. Ez nem volt rossz érzés. „Meg tudsz érteni engem?” Karcos, dallamos hangja volt, és a rekedtség amúgy is illett a dalhoz. „Néha kissé őrült vagyok. Hát nem tudod, hogy nem lehetünk mindig angyalok…”

És még akkor is énekelt, amikor hazafelé tartottak a nyüzsgő floridai éjszakában, az öregember meg a fiatal, botladozva és

boldogan.

— „Egyszerű lélek vagyok, szándékaim tiszták és fényesek” — énekelte Árnyék a rákoknak, a pókoknak, a bogaraknak, a gyíkoknak meg az éjszakának. — „Ó, uram, ne hagyd, hogy félreértsenek”.

Nancy úr a heverőhöz támogatta. Árnyék nagyobb volt, mint a bútor, ezért úgy döntött, a földön alszik, de mire ezt kitalálta, már álomba is merült, félig ülve, félig elheverve az apró heverőn.

Kezdetben nem álmodott semmit. Nem volt más, csak a puha sötétség. Aztán a sötétben meglátta a tüzet, és elindult arrafelé.

— Jól csináltad — suttogta a bölényember, és meg sem moccant a szája.

— Nem is tudom, mit tettem — mondta Árnyék.

— Békét teremtettél — mondta a bölényember. — Meghallgattad a szavainkat és magadévá tetted őket. Soha nem értették meg, hogy *ők* — és azok, akik őket tisztelték — csak azért vannak itt, mert nekünk ez így jó. De bármikor megváltoztathatjuk a döntésünket. És talán meg is tesszük.

— Isten vagy? — kérdezte Árnyék.

A bölényember megrázta a fejét. Árnyéknak egy pillanatra úgy tűnt, mintha meglepte volna a teremtményt.

— Én vagyok a föld — mondta.

És ha álmodott is ezután valamit, Árnyék nem emlékezett rá.

Sistergő hangot hallott. Hasogatott a feje és fájdalmasan lüktetett a tarkója.

Nancy úr reggelit készített: hatalmas kupacba tornyozott palacsintát, sisteregve piruló szalonnát, tökéletes tojást és kávét. Majd kicsattant az egészségtől.

— Fáj a fejem — mondta Árnyék.

— Lenyomsz egy jóféle kis reggelit, és úgy érzed majd magad, mintha újjászülettél volna.

— Én szívesebben lennék ugyanaz az ember, csak egy másik fejjel — mondta Árnyék.

— Egyél — mondta Nancy úr.

Árnyék evett.

— És most hogy érzed magad?

— Még mindig fáj a fejem, de az előbb ettem egy keveset, és most már van valami, amit kihányhatok.

— Gyere ide. — Az afrikai szőttessel letakart heverő mellett, amin Árnyék az éjszakát töltötte, sötét fából készített utazóláda állt, ami egy alulméretezett kincsesládára emlékeztetett. Nancy úr kinyitotta a lakatot és felcsapta a tetőt. A ládában kis dobozok voltak. Nancy úr turkálni kezdett közöttük.

— Ősi afrikai orvosság — közölte. — Őrölt fűzfakéreg meg hasonlók.

— Mint az aszpirin?

— Ja — felelte Nancy úr. — Olyasmi. — A láda aljáról óriási üveg aszpirint halászott elő. Lecsavarta a tetejét és néhány fehér tablettát rázott a tenyerébe. — Tessék.

— Szép utazóláda — mondta Árnyék. Bekapta a keserű tablettákat és egy pohár vízzel leöblítette.

— A fiamtól kaptam — mondta Nancy. — Jó fiú. Kevesebbet látom, mint szeretném.

— Hiányzik Szerda — mondta Árnyék. — Annak ellenére, amit tett. Állandóan azt hiszem, hogy őt látom. Aztán felnézek, és nincs ott. — Végig a kincsesládát bámulta és megpróbált rájönni, mire emlékezteti.

Sok mindent elfogsz veszíteni. De ezt ne veszítsd el. Kitől hallotta ezt?

— Hiányzik? Azok után, amiken miatta keresztülmentél? Keresztülmentünk?

— Igen — felelte Árnyék. — Azt hiszem, igen. Szerinted visszatér még?

— Azt hiszem — mondta Nancy úr —, ha valahol összeáll két ember, hogy egy harmadiknak tízezer dollárért eladjanak egy húszdolláros hegedűt, lélekben ő is ott lesz.

— Igen, de…

— Irány a konyha — mondta Nancy úr kőkemény arccal. — Azok a serpenyők nem mossák el magukat.

Nancy úr elmosta az edényeket és a serpenyőket. Árnyék eltörölgetett és elpakolt. Kezdett enyhülni a fejfájása. Visszamentek a nappaliba.

Árnyék ismét a régi ládát bámulta, és megpróbálta kitalálni, mire emlékezteti.

— Mi történik — kérdezte —, ha nem megyek el Csernoboghoz?

— El fogsz menni hozzá — felelte Nancy úr egyszerűen. — Lehet, hogy megkeres. Vagy magához hív. De így vagy úgy találkozni fogsz vele.

Árnyék bólintott. Kezdett összeállni a kép. Egy álom, ott a fán.

— Hé — szólalt meg hirtelen. — Létezik elefántfejű isten?

— Ganésa? Hindu isten. Eltávolítja az akadályokat, megkönnyíti az utazást. És remek szakács.

Árnyék felpillantott.

— „Az utazó ládában van” — mondta. — Tudtam, hogy fontos, de nem tudtam, miért. Azt hittem, egy utazóládáról van szó, csak rosszul értettem. De ő egyáltalán nem erről beszélt, igaz?

Nancy úr elfintorodott.

— Ezt nem értem.

— Az utazó ládában van — mondta Árnyék. Tudta, hogy igaza van. Nem tudta, miért, legalábbis nem teljesen. De egészen biztos volt

a dolgában.

Felállt.

— Mennem kell — mondta. — Sajnálom.

Nancy úr felhúzta a szemöldökét.

— Mire fel ez a nagy rohanás?

— Olvad a jég — felelte Árnyék kurtán.

HUSZADIK FEJEZET

tavasz
van
és
a
kecskelábú
lufisEmber szépen
és
hangosan
fütyül

e. e. cummings

Árnyék bérelt kocsija reggel fél kilenckor bukkant ki az erdőből, negyvenöt mérföldes sebességgel legurult a dombról és behajtott Lakeside városába, három héttel azután, hogy azt hitte, soha nem látja többé.

Amikor átautózott a városon, meglepve tapasztalta, milyen keveset változott az utóbbi néhány hétben, ami neki egy egész emberélettel ért fel. A tó felé vezető sétány felénél megállt. Aztán kiszállt.

A befagyott tavon már nem álltak lékhalászkunyhók, sportautók és emberek sem ücsörögtek a lékek mellett horgászbottal és sörösdobozokkal felszerelkezve. A tó sötét volt: már nem takarta vakító hótakaró, csak csillogó tócsák, a víz fekete volt, maga a jég pedig annyira átlátszó, hogy jól látszott az alatta terpeszkedő sötétség. Az ég szürke volt, a befagyott tó üres és elhagyatott.

Majdnem teljesen üres.

Egyetlen jármű maradt a jégen, a híd közelében, szinte alatta, vagyis mindenki látta, aki csak áthajtott a város egyik feléből a másikba. Piszkoszöld színe volt — a külvárosi parkolókban szoktak otthagyni ilyen autókat. Nem volt benne motor. Ez a kocsi volt a városi fogadás tétje, és csak arra várt, hogy a jég eléggé pudvás, olvadt és veszélyes legyen, aztán örökre magába fogadja a tó.

A tóhoz vezető rövid ösvényt lánccal zárták le, és egy tábla figyelmeztetett mindenkit, hogy *Vékony jég,* rálépni, ráhajtani tilos. A felirat alatt kézzel festett, áthúzott piktogramok sorakoztak: sem autóknak, sem motoros szánoknak, sem gyalogosoknak nem szabad a jégre menniük. *Életveszélyes.*

Árnyék a figyelmeztetéssel mit sem törődve lemászott a partra.

Csúszott a talaj — a hó már elolvadt, sárrá puhította a földet, és a barna fűcsomók sem kínáltak sokkal több kapaszkodót. Botladozva, csúszkálva leért a tóhoz, óvatosan végigsétált egy rövid stégen, és rálépett a jégre.

Az olvadt jégből és olvadt hóból összeállt víztócsák mélyebbeknek bizonyultak, mint fentről látszott, a jég pedig csúszósabb volt, mint egy korcsolyapályán, ezért Árnyéknak komoly erőfeszítésébe került talpon maradni. Vizet fröcskölve tocsogott a jégen, fűzőig elmerült bakancsa kezdett beázni. Jeges víz. Dermedtre zsibbadt tőle a lába. Furcsán kívülállónak érezte magát, mintha egy filmen nézné a jelenetet, ahol ő a hős: egy detektív talán.

A roncsautó felé igyekezett, de közben fájdalmasan nyilvánvaló volt számára, hogy ehhez már túlságosan is pudvás a jég, és alatta olyan hideg a víz, amennyire csak anélkül lehet, hogy befagyna. Csúszkálva, botladozva ment tovább. Néhányszor elesett.

Üres sörösdobozok és üvegek csúfították el a jeget, és időnként ki kellett kerülni a lékeket, amelyek már nem fagytak be, és most fekete víz csillogott bennük.

A roncs messzebb volt, mint az útról látszott. A tó déli részéről hangos reccsenés hallatszott, mintha egy ág roppant volna ketté, és a hangot monoton zümmögés követte, mintha egy basszus húr vibrált volna, akkora, mint a tó. A jég roppant teste recsegett és nyöszörgött, mint egy nehezen nyíló, vénséges ajtó. Árnyék ment tovább, olyan biztos léptekkel, ahogyan csak tudott.

Ez öngyilkosság — suttogta egy józan hang a fejében. — *Miért nem hagyod az egészet?*

— Nem lehet — szólalt meg hangosan. — *Tudnom* kell. — És ezzel ment tovább.

Aztán odaért a roncshoz, és már messziről tudta, hogy igaza volt. Miazmás levegő lebegett a kocsi körül, dögletes, orrfacsaró szag, ami rossz ízt hagyott Árnyék szájában. Körbesétálta az autót és benézett az ablakon. Az ülések mocskosak, szakadozottak voltak. Szemmel láthatóan nem volt odabent senki. Megpróbálkozott az ajtókkal. Be voltak zárva. Hátrament a csomagtartóhoz. Az is le volt zárva.

Bárcsak hozott volna egy feszítővasat.

Ökölbe szorította kesztyűs kezét. Háromig számolt, aztán keményen rácsapott a vezetőülés melletti ablakra.

A keze megfájdult, de az ablak sértetlen maradt.

Mi lenne, ha nekifutásból nekiugrana az ablaknak? Ha nem esik el a nedves jégen, biztosan be tudná törni az üveget. Viszont véletlenül sem szerette volna megrepeszteni a kocsi alatti jeget.

Szemügyre vette a roncsot. Aztán megmarkolta az antennát — elméletileg be lehetett volna tolni, de már tíz éve ugyanebben a helyzetben maradt —, majd némi erőfeszítéssel letörte a tövénél.

Fogta a vékonyabbik végét — valaha fémgomb volt rajta, de régen lemarta az idő —, és nagy nehezen kampót hajtogatott belőle.

Ezután az ablak gumiszegélye és az üveg közé préselte az antennát, bele az ajtónyitó szerkezet közepébe. Addig csavargatta, mozgatta, nyomkodta a fémpálcát, míg érezte, hogy megakad valamiben: akkor megrántotta felfelé.

Érezte, hogy a rögtönzött kampó ártalmatlanul kicsúszik a zárból.

Sóhajtott. Lassabban, óvatosabban még egyszer próbálkozott. Szinte hallotta a jég nyöszörgését, amikor egyik lábáról a másikra helyezte a testsúlyát. Lassan… és…

Megvan. Felhúzta az antennát, és az első ajtó nyitógombja kipattant a helyéről. Kesztyűs kézzel megragadta az ajtót, benyomta a fület és megrántotta. Az ajtó nem nyílt ki.

Beragadt — gondolta — *befagyott. Csak ennyi.*

Megrántotta a roncs ajtaját — közben majdnem elesett a jégen —, és az jégszilánkokat szórva hirtelen felpattant.

A kocsi belsejében még elviselhetetlenebb volt a bűz: rothadó, beteges szag volt. Árnyéknak felkavarodott a gyomra.

Benyúlt a műszerfal alá, kitapogatta a csomagtartó kallantyúját és keményen megrántotta.

A háta mögött tompa zajjal felnyílt a csomagtartó.

Árnyék visszament a jégre, és csúszkálva, vizet fröcskölve, a kocsi oldalába kapaszkodva megkerülte a roncsot.

Az utazó ládában van — gondolta.

A csomagtartó teteje egy centire kinyílt. Megmarkolta és felnyitotta.

A szag borzalmas volt, de lehetett volna rosszabb is: a csomagtartó alját több centis félig megolvadt jég borította. Egy kislány hevert odabent. Piros, koszos anorákot viselt, hosszú, egérszürke haja volt és összeszorította a száját, ezért nem látszott kék fogszabályzója, de Árnyék tudta, hogy ott van. A hidegnek köszönhetően teljesen ép maradt, mintha hűtőkamrában tartották volna.

Tágra nyílt szemmel meredt maga elé: sírhatott, amikor meghalt — az arcára fagyott könnyek még nem olvadtak el.

— Egész végig itt voltál — mondta Árnyék Alison McGovern holttestének. — Mindenki látott, aki csak áthajtott a hídon. Mindenki látott, aki csak végigment a városon. A lékhalászok itt sétáltak el melletted minden nap. És senki sem tudott rólad.

És azonnal rájött, mekkora ostobaságot mondott most.

Valaki tudott róla. Valaki berakta a roncsba.

Benyúlt a csomagtartóba — ki akarta emelni a testet. Amikor behajolt, ránehezedett a kocsira. Talán éppen ez adta meg az utolsó lökést.

Abban a pillanatban beszakadt a jég az első kerék alatt, talán

Árnyék miatt, talán nem. A roncs elülső részét elnyelte a fekete tó. A nyitott ajtón zubogva tódult befelé a víz. A tó most Árnyék bokáját nyaldosta, bár a jég még szilárdnak tűnt. Kapkodva körülpillantott, hogyan menekülhetne el innen — és már el is késett, mert a jég meredeken megbillent alatta, és Árnyék a kocsi oldalának vágódott, a halott kislány mellé. A roncs hátulja megindult lefelé és Árnyékot is vitte magával, le a tó jéghideg vizébe. Március huszonharmadika volt, tíz perccel kilenc után.

Mielőtt elnyelte volna a tó, nagy levegőt vett és behunyta a szemét, de a jeges víz úgy ütötte arcon, mint egy téglafal, és kiszorította belőle a szuszt.

A kocsi nem eresztette, és Árnyék lassan forogva süllyedt lefelé a jéghideg derengésben.

A víz alatt volt, a sötétben és a hidegben, és ázott ruhája, csizmája, kesztyűje még mélyebbre vonszolta, és testére csavarodó kabátja, ami sokkal súlyosabb és vastagabb volt, mint hitte, szorosan fogva tartotta.

Néma csendben süllyedt lefelé. Megpróbálta ellökni magát a kocsitól, de a roncs nem eresztette, aztán, csattanás hallatszott, ami nem is a fülével, hanem inkább az egész testével hallott, aztán a bal bokája kicsavarodva a tó fenekén megpihenő autó alá szorult: és akkor úrrá lett rajta a pánik.

Kinyitotta a szemét.

Tudta, hogy idelent sötét van: és tisztában volt vele, hogy ilyen sötétben semmit sem lehet látni, de ő mégis látott. Látta Alison McGovern fehér arcát a nyitott csomagtartóban. És látta a többi autót — az előző években elmerült roncsokat, a félig iszapba temetett, rothadó fémtömb őket.

Teljes bizonyossággal tudta, hogy mindegyik csomagtartójában egy halott kisgyerek hever. Száznál is több lehetett belőlük… egykor mindegyikük ott ült kint a jégen, az egész világ szeme előtt, egész télen. És amikor a télnek befellegzett, mindegyiküket elnyelte a tó hideg vize.

Itt aludtak örök álmukat: Lemmi Hautala és Jessie Lovat, Sandy Olsen, Jo Ming és Sarah Lindquist és az összes többi. Itt lent, a jéghideg csendben…

Árnyék megpróbálta kiszabadítani a lábát. A kocsi nem engedte és a tüdejét feszítő nyomás kezdett elviselhetetlenné válni. Éles, iszonyatos fájdalom sajgott a fülében. Lassan fújta ki a levegőt, buborékok kavarogtak az arca előtt.

Hamarosan — gondolta —, *hamarosan levegőt kell vennem. Különben megfulladok.*

Lenyúlt a lábához, mindkét kezével rámarkolt a sárhányóra és minden erejét összeszedve nekifeszült. Semmi sem történt.

Ez csak az autó váza — győzködte magát. — *Kivették belőle a motort. Az a kocsi legnehezebb része. Képes vagy rá. Csak nyomjad tovább.*

Nyomta.

A kocsi bámulatosan lassan, a centiméter töredékével előrébb csúszott az iszapban és Árnyék kirántotta a lábát, aztán megpróbált ellökni magát innen, fel a hideg vízbe. Nem mozdult. *A kabát* — gondolta. — *A kabátom. Beakadt valamibe.* Kihúzta a karját a kabátból és elgémberedett ujjakkal küzdött a cipzárral. Két kézzel rántott rajta egyet, és érezte, hogy a kabát enged és elszakad. Kapkodva kitépte magát a szorításából és ellökte magát a kocsitól.

Érezte, hogy lebeg, de sem a lefelé, sem a felfelé nem létezett, és fulladozott, elviselhetetlenné vált a fejében meg a mellkasában sajgó fájdalom — tudta, hogy mindjárt hideg vizet fog nyelni, és akkor meghal. Aztán a feje valami keménynek csapódott.

Jég. A tó felszínét borító páncélnak ütközött. Ökölbe szorított kézzel rácsapott a jégre, de nem maradt már ereje, nem maradt semmi fogódzója, semmi, amitől ellökhette volna magát. A világ fagyos feketeséggé olvadt itt, a víz alatt. Nem maradt más, csak a hideg.

Ez képtelenség — gondolta. És eszébe jutott egy régi Tony Curtis-film, amit még gyermekkorában látott. — *Meg kellene fordulnom, a jéghez szorítani az arcomat, és akkor ismét lélegezhetnék, van itt valahol levegő —,* de csak lebegett és egyre inkább megdermedt, már egyetlen izmát sem bírta volna megfeszíteni, még akkor sem, ha az élete múlik rajta, pedig most pontosan erről volt szó.

A hideg kezdett elviselhetővé válni. Egyre melegebb lett. *Haldoklom,* gondolta akkor Árnyék. Harag, mélyről fakadó indulat öntötte el, belekapaszkodott ebbe a dühbe és fájdalomba és hadonászni kezdett, mozgásra bírva az izmokat, amelyek soha többé nem akartak már mozogni. Felemelte a kezét, és érezte, hogy végigsimít valaminek a peremén, aztán hirtelen a levegőt markolja. Megpróbált belekapaszkodni valamibe, és érezte, hogy valaki megragadja a kezét és megrántja.

A feje a jégnek csapódott, arcát felhorzsolta a páncél alja, aztán kibukott a levegőre és látta, hogy egy lyukban kapálózik. Egy pillanatra nem is tudott mást tenni, csak nyelte a levegőt, orrán-száján dőlt a fekete víz, és pislogott, de nem látott mást, csak vakító napfényt és homályos foltokat. Valaki kivonszolta a vízből, mondott valamit, hogy halálra fog fagyni, „szóval gyerünk, öregem, *húzza fel magát",* és Árnyék vonagló mozdulatokkal kivergődött a lyukból, mint egy partra vetett rozmár: reszketett, köhögött és vacogott.

Elterült a recsegő jégen, nagy kortyokban nyelte a levegőt és tudta, hogy a jégpáncél nem bírja már sokáig, de ez most mit sem számított. Gondolatai lassan, lekvárszerűen csordogáltak a fejében.

Azt akarta mondani, hogy *Hagyjanak békén, minden rendben.*

Szavai érthetetlen motyogássá olvadtak össze és kezdett lelassulni körülötte a világ.

Csak egy pillanatra hadd pihenjen, nem kell több, csak egy pillanat, aztán feltápászkodik és elmegy innen. Természetesen nem heverhet itt örökké.

Hirtelen összerándult: víz loccsant az arcába. Valaki felemelte a fejét. Érezte, hogy átvonszolják a jégen, háta könnyedén csúszott a tó síkos páncélján, és tiltakozni akart, szeretett volna szólni, hogy ő pihenne egy kicsit — szunyókálna egy keveset, hát olyan nagy kérés ez? —, és akkor minden rendben lesz. Ha egy kicsit békén hagyják.

Nem hitte, hogy elaludt volna, de mégis, egy hatalmas lapályon állt és volt ott egy bölényfejű férfi és egy nő, egy hatalmas kondorkeselyű fejével, és ott állt közöttük Whiskey Jack is, aki szomorúan, fejét csóválva nézett rá.

Whiskey Jack megfordult, elsétált és magára hagyta Árnyékot. A bölényember követte. A mennydörgésmadár-asszony is elballagott, aztán lekucorodott a földre, elrugaszkodott a talajról és felröppent az égbe.

Árnyék hirtelen úgy érezte, elveszített valamit. Szeretett volna utánuk kiáltani, könyörögve kérni őket, hogy jöjjenek vissza, ne hagyják magára, de minden alaktalanná és megfoghatatlanná vált: a három alak eltűnt, a síkság semmivé fakult és nem maradt a helyén más, csak a végtelen űr.

A fájdalom elviselhetetlen volt: mintha minden egyes sejtje, idegvégződése szétolvadt volna és parázsló kínnal emlékeztetné, hogy létezik és új életre kelt.

Egy kéz markolta meg a tarkóján a haját, egy másik pedig az álla alá nyúlt. Árnyék kinyitotta a szemét, arra számított, hogy egy kórházban találja majd magát.

Mezítláb volt. Farmert viselt. Deréktól felfelé nem volt rajta semmi. Gőz gomolygott a levegőben. A szemközti falon borotválkozótükör lógott, alatta mosdókagyló, egy fogkrémfoltos pohárban egy fogkefe.

Az agya lassan birkózott meg az információkkal: egyszerre csak egy adatot tudott feldolgozni.

Parázslottak az ujjai. A lábujjai is.

Árnyék nyöszörögni kezdett a fájdalomtól.

— Nyugi, Mike. Csak nyugodtan — mondta egy ismerős hang.

— Mi? — kérdezte Árnyék, vagy legalábbis megpróbálta megkérdezni. — Mi történt? — Meggyötört, furcsa hangon beszélt, legalábbis neki úgy tűnt.

Egy fürdőkádban hevert. Forró volt a víz. Úgy érezte, hogy forró, de nem volt benne biztos. A víz a nyakáig ért.

— Ha valaki majd' halálra fagy, a legnagyobb ostobaság, amit

tehetünk vele, hogy lefektetjük a tűznél. A második legnagyobb ostobaság takarókba csavarni — különösen akkor, ha amúgy is vizes, hideg ruha van rajta. A takaró szigetel — bent tartja a hideget. A harmadik legnagyobb ostobaság — és ezt most az én magánvéleményem — lecsapolni, felmelegíteni és visszatölteni az illető vérét. Az orvosok manapság ezt csinálják. Bonyolult és drága. Butaság. — A hang Árnyék háta mögül és felülről hallatszott.

— A leggyorsabb, legokosabb módszer az, amit a tengerészek több száz éve csinálnak a vízbe zuhant emberekkel. Forró vízbe kell tenni a szerencsétlent. Nem *túl* forróba. Elég, ha csak forró. Nem árt, ha tudja, hogy amikor megtaláltam magát a jégen, tulajdonképpen már nem élt. Hogy érzi magát, Houdini?

— Fáj — mondta Árnyék. — Mindenem fáj. Megmentette az életemet.

— Hát, ha már itt tartunk, azt hiszem, igaza van. Képes a víz felett tartani a fejét?

— Talán.

— Akkor elengedem. Ha süllyedni kezd, elkapom.

A kéz elengedte a fejét.

Árnyék érezte, hogy csúszni kezd a teste. Felemelte a kezét, megtámasztotta magát a kád falán és hátradőlt. Apró fürdőszoba volt. A kád fémből készült, a zománc piszkos volt és karcos.

Látómezeje peremén felbukkant egy öregember arca. Aggodalmasnak tűnt.

— Jobban érzi magát? — kérdezte Hinzelmann. — Csak dőljön hátra és pihenjen. Már befűtöttem a dolgozószobában. Szóljon, ha készen áll, előkészítettem egy fürdőköpenyt, a farmer meg mehet a szárítóba a többi gönc mellé. Mit szól hozzá, Mike?

— Nem ez a nevem.

— Ha maga mondja. — Az öregember kelletlenül elfintorodott.

Árnyék teljesen elveszítette az időérzékét: addig hevert a kádban, amíg el nem múlt a perzselő kín, és különösebb fájdalmak nélkül tudta mozgatni az ujjait. Hinzelmann segített neki kikászálódni a meleg vízből. Árnyék leült a kád szélére és közös erővel lehúzták nadrágját.

Nehézségek nélkül sikerült belebújnia egy több számmal kisebb frottírköntösbe, aztán az öregemberre támaszkodva bebotorkált a dolgozószobába és lerogyott egy vénséges vén heverőre. Fáradt volt és gyenge: mélységesen kimerült, de élt. Fahasábok lángoltak a kandallóban. Meglepett tekintetű szarvasfejek bámultak le rá a falról, ahol több nagy, kitömött hallal osztoztak a helyen.

Hinzelmann elvitte Árnyék farmerját. A szomszéd szobában egy pillanatra elhallgatott a szárító zakatolása, aztán folytatódott tovább. Az öregember egy gőzölgő bögrével tért vissza.

— Kávé — mondta —, mert az serkentő hatású. És öntöttem bele

egy kis snapszot is. Csak egy picit. A régi szép időkben is ezt csináltuk. Az orvosok nem ajánlanák.

Árnyék két kézzel markolta meg a bögrét. Az egyik oldalára egy szúnyogot festettek, a következő szöveggel: ADJ VERT — GYERE WISCONSINBA!

— Kösz — mondta.

— Ezért vannak a barátok — válaszolta Hinzelmann. — Lehet, hogy egy napon maga menti meg az életemet. De egyelőre felejtsük is el az egészet.

Árnyék belekortyolt a kávéba.

— Azt hittem, meghaltam.

— Szerencséje volt. Épp a hídon jártam — az a sanda gyanúm támadt, hogy ma lesz a jeles nap, az én koromban az ilyesmit megérzi az ember —, szóval ott álltam, az öreg zsebórámat szorongattam, amikor megláttam magát a jégen. Ordítottam, de ide a rozsdás bökőt, hogy meg sem hallotta. Láttam, amikor elsüllyedt a kocsi, és láttam, hogy maga is megy vele, és akkor azt hittem, magának annyi, ezért gyorsan lementem a jégre. Majd becsináltam. Legalább két percig víz alatt volt. Aztán észrevettem a kezét a lyukban, ahol eltűnt a kocsi — mintha kísértetet láttam volna… — Elhallgatott. — Átkozottul mázlink volt, hogy a jég kitartott, amíg kivonszoltam a partra.

Árnyék bólintott.

— Jól csinálta — mondta Hinzelmann-nak, és az öreg manóarc szinte sugárzott az elégedettségtől.

Valahol a házban ajtó csukódott. Árnyék kortyolt a kávéból.

Most, hogy végre képes volt tisztán gondolkodni, kezdtek felmerülni benne a kérdések.

Például kíváncsi lett volna arra, hogy Hinzelmann hogyan bírta végigvonszolni az ő öntudatlan testét a jégen, fel a parton a kocsijához, pedig csak fele akkora, mint ő, és talán harmadannyit sem nyomhat. Vajon hogyan hozta be a házba és fektette a kádba?

Hinzelmann a kandallóhoz sétált, felkapta a szénfogót, és óvatosan egy vékony fahasábot rakott a lobogó tűzbe.

— Nem akarja tudni, mit csináltam a jégen?

Hinzelmann vállat vont.

— Semmi közöm hozzá.

— Tudja, egy dolgot nem értek — mondta Árnyék. Tétovázva megpróbálta összeszedni a gondolatait. — Azt nem értem, miért mentette meg az életemet.

— Hát — válaszolta Hinzelmann —, tudja, engem még arra neveltek, ha valaki bajban van…

— Nem — mondta Árnyék. — Én nem erre gondoltam. Mert maga ölte meg azokat a gyerekeket. Minden télen egyet. Én vagyok az egyetlen, aki rájött. Látnia kellett, hogy kinyitottam a csomagtartót.

Miért nem hagyta, hogy meghaljak?

Hinzelmann oldalra biccentette a fejét. Megvakarta az orrát és tűnődve hintázott a sarkán, mintha mélyen elgondolkodott volna.

— Nos — mondta végül —, ez egy jó kérdés. Azt hiszem, azért, mert tartoztam valakinek. És én mindig törlesztek.

— Szerdának?

— Ő volt az a valaki.

— Ezért rejtett el Lakeside-ban, igaz? Nem volt véletlen, hogy itt senki sem találhatott rám.

Hinzelmann nem szólt semmit. Leemelt egy súlyos piszkavasat a fali tartóból és füstfelhőt meg narancssárga szikraesőt kavarva megpiszkálta a tüzet.

— Ez az otthonom — mondta ingerülten. — Ez egy *rendes* város.

Árnyék megitta a kávét. Letette a padlóra a bögrét. A mozdulat teljesen kimerítette.

— Mióta van itt?

— Elég régóta.

— És maga csinálta a tavat, igaz?

Hinzelmann meglepetten pillantott rá.

— Igen — mondta. — Én csináltam. Már akkor tónak hívták, amikor én idejöttem, de nem volt több, mint egy forrás, egy patak meg egy malomtó. — Egy pillanatra elhallgatott. — Rájöttem, hogy ez az ország pokol a magamfajtának. Felfal minket. Nem akartam, hogy felfaljon. Ezért alkut kötöttem. Kaptak tőlem egy tavat és egy gyarapodó várost…

— És ők minden télen egy gyermeket adtak ezért.

— Rendes gyerekek voltak — mondta Hinzelmann lassan és megcsóválta ősz fejét. — Mindannyian rendes gyerekek voltak. Csak olyanokat választottam, akiket kedveltem. Leszámítva Charlie Nelligant. Az rosszféle volt. Mikor is, 1924-ben? 1925-ben? Igen. Ez volt az alku.

— A város lakói… — mondta Árnyék. — Mabel. Marguerite. Chad Mulligan. *Tudnak róla?*

Hinzelmann nem válaszolt. Kihúzta a piszkavasat a tűzből: a rúd hegye húsz centi hosszan narancsszínben izzott. Árnyék tudta, hogy már a markolat is rettenetesen forró lehet, de Hinzelmannt nem zavarta, miközben újra beletúrt a tűzbe. Visszatette a piszkavasat a lángok közé és ott is hagyta. Aztán megszólalt.

— Azt tudják, hogy jó helyen élnek. Miközben az állam többi részén, a fenébe is, minden más elpusztul és semmivé lesz. Ezt tudják.

— És ez a maga műve?

— Ez a város — mondta Hinzelmann. — Törődöm vele. Itt nem történik semmi, amit én nem akarok. Érti? Senki nem jöhet ide, akit én nem akarok beengedni. Ezért küldte ide az apja. Nem akarta, hogy

felfigyeljenek magára. Ennyi az egész.

— És maga elárulta.

— Semmi ilyesmit nem tettem. Csaló volt. De én mindig törlesztem az adósságaimat.

— Nem hiszek magának — mondta Árnyék.

Úgy tűnt, ezzel megbántotta Hinzelmannt. Az öregember a halántékához nyúlt, és beletúrt gubancos, ősz hajába.

— Én megtartom a szavamat.

— Nem. Ez nem igaz. Laura idejött. Azt mondta, valaki hívta. És milyen furcsa véletlen sodorta ide Sam Fekete Varjút és Audrey Burtont ugyanazon az estén? Már nem hiszek a véletlenekben.

— Sam és Audrey. Két ember, akik tudták, ki vagyok valójában, és azt is, hogy mások vadásznak rám. Gondolom, azért jöttek ketten, hogy ha az egyiküknek nem sikerül, még legyen egy második esély. És mi lett volna, ha mindketten kudarcot vallanak, Hinzelmann? Ki igyekezett még Lakeside felé? A börtönigazgatóm, aki felruccant volna egy kis hétvégi horgászásra? Laura anyja? — Árnyék most jött rá, hogy mennyire dühös. — Azt akarta, hogy eltűnjek a városából. De Szerdának már nem szívesen mondta volna meg, igaz?

A tűz fényében Hinzelmann most inkább tűnt kőből faragott vízköpőnek, mint pajkos manónak.

— Ez egy rendes város — mondta. Így, mosolytalanul, viaszfehér és hullaszerű volt az arca. — Túl sokan érdeklődhettek volna maga után. Az pedig nem tesz jót a városnak.

— Jobb lett volna, ha magamra hagy a jégen — mondta Árnyék. — Nem kellett volna kihúznia a vízből. Kinyitottam a roncs csomagtartóját. Alison egyelőre még bele van fagyva a kocsiba. De a jég el fog olvadni, és a teste feljön a felszínre. És akkor majd leküldenek valakit, és megnézik, mi minden lehet még odalent. És akkor megtalálják a maga összes gyerekét. Némelyik egészen jó állapotban maradhatott.

Hinzelmann kihúzta a lángokból a piszkavasat. Már nem tett úgy, mintha a tüzet turkálná, hanem úgy szorongatta, mint egy kardot vagy egy husángot, a rúd fehéres-vörös hegye izzó ívet írt le a levegőben. Füstszag terjengett. Árnyék hirtelen nagyon is a tudatában volt annak, hogy majdnem teljesen meztelen, még mindig fáradt, alig bír mozdulni és nem igazán képes megvédeni magát.

— Meg akar ölni? — kérdezte. — Hajrá. Csinálja. Én amúgy is halott ember vagyok. Tudom, hogy ez a város a magáé — egy külön kis világ. De ha azt hiszi, hogy senki sem fog keresni, akkor álomvilágban él. Vége, Hinzelmann. Így vagy úgy, de vége.

Hinzelmann feltápászkodott a kandalló mellől, a piszkavasat használta sétapálcaként. A vörösen izzó rúd hegye megpörkölődött foltot égetett a szőnyegbe. Az öregember Árnyékra nézett, és könnyek

csillogtak halványkék szemében.

— Imádom ezt a várost — mondta. — Tényleg szeretem eljátszani a hóbortos öregembert, imádok történeteket mesélni, Tessie-vel barangolni és horgászni. Emlékszik még, mit mondtam egyszer? Nem az a lényeg, hogy zsákmánnyal térjünk haza a nap végén, hanem békével a lelkünkben.

Árnyék felé nyújtotta a piszkavas végét: Árnyék még harminc centi távolságból is érezte a forróságot.

— Megölhetném — mondta Hinzelmann —, rendbe hozhatnám a dolgokat. Megtettem már korábban is. Nem maga az első, aki rájön. Chad Mulligan apja is rájött. Őt is elintéztem, magát is el tudnám.

— Talán — mondta Árnyék. — De mennyit nyerne vele, Hinzelmann? Még egy évet? Egy évtizedet? Manapság számítógépekkel dolgoznak. Nem hülyék. Felfigyelnek az összefüggésekre. Minden évben eltűnik egy gyerek. Előbb vagy utóbb itt is elkezdenének szimatolni. Mint ahogy engem is keresni fognak. Árulja el nekem — *mennyi idős?* — Ujjai ráfonódtak az egyik díszpárnára, készen arra, hogy az arca elé rántsa: az első csapást felfoghatja vele.

Hinzelmann kifejezéstelen arccal bámult rá.

— Már azelőtt nekem adták a gyermekeiket, hogy a rómaiak betették volna a lábukat a Fekete-erdőbe — válaszolta. — Isten voltam, mielőtt kobold lett volna belőlem.

— Akkor talán ideje továbbállni — mondta Árnyék. Vajon mi lehet az a kobold? Hinzelmann némán meredt rá. Aztán fogta a piszkavasat és visszadugta a parázsba.

— Ez nem olyan egyszerű. Mondja, Árnyék, miből gondolja, hogy képes vagyok elmenni innen? A város része vagyok. Elküld, Árnyék? Kész megölni? Hogy elmehessek?

Árnyék lenézett a padlóra. A folt, ahol a piszkavas az előbb kiégette a szőnyeget, még mindig parázslott. Hinzelmann követte a pillantását, aztán lassú mozdulattal eltaposta a parazsat. És Árnyék gondolatai között felbukkantak a gyerekek, száznál is többen, csontszín szemekkel meredtek rá, hajuk hínárként lebegett az arcuk előtt. Szemrehányóan bámulták.

Tudta, hogy cserben fogja hagyni őket. Csak azt nem tudta, mi mást tehetne.

— Nem ölhetem meg — mondta Hinzelmannnak. — Megmentette az életemet.

Megcsóválta a fejét. Nagy rakás mocsoknak érezte magát, a szó minden lehetséges értelmében. Már nem tartotta magát hősnek vagy detektívnek — csak egy szaros kis csődtömeg volt, aki fenyegetően megrázza az ujját a sötétségnek, mielőtt hátat fordítana neki.

— Akar tudni egy titkot? — kérdezte Hinzelmann.

— Persze — felelte Árnyék nehéz szívvel. Kezdett elege lenni a titkokból.

— Ezt figyelje.

Ahol az előbb Hinzelmann állt, most egy kisfiú nézett fel rá — nem lehetett több ötévesnél. Hosszú, sötétbarna haja volt. A nyakára kötött bőrszíjat leszámítva teljesen meztelen volt. Két kard szúrta át a testét: az egyik a mellkasát döfte át, a másik a vállát, úgy, hogy a hegye a bordák alatt bukkant elő. A sebekből megállás nélkül patakzott a vér, végigcsorgott a fiú testén, és tócsába gyűlt a lábánál. A kardok elképzelhetetlenül réginek tűntek.

A kisfiú szemében nem volt más, csak szenvedés.

Hát persze, gondolta akkor Árnyék. Miért ne születhetne így egy törzsi isten? Nem is kellett volna elmondani neki. Hiszen tudta.

Fogsz egy csecsemőt, akit teljes sötétségben nevelsz fel és nem hagyod, hogy a rákövetkező években egyetlen lélek is meglássa vagy megérintse, miközben mindvégig rendesen eteted, jobban tartod, mint a többi gyereket a faluban, aztán öt téllel később kivonszolod a kunyhóból a rémült csöppséget, amikor leghosszabb az éjszaka, belököd a tüzekből rakott kör közepébe és vasból meg bronzból készült pengékkel döföd át a testét. Ezután szénfüstben tartósítod az apró testet, amíg rendesen ki nem szárad, szőrmékbe csavarod és táborról táborra cipeled a Fekete-erdő mélységes mélyében, és állatokat meg gyerekeket áldozol neki, hogy szerencsét hozzon a törzsnek. Amikor a test végül annyira elöregszik, hogy darabokra hullik, a törékeny csontokat egy dobozba helyezed, és onnantól kezdve a dobozt fogod imádni — míg egy napon a csontok szétszóródnak és mindenki megfeledkezik róluk és a feledés nyeli el a törzseket is, akik valaha a dobozban élő gyermekistent tisztelték. És alig emlékszik már valaki a gyermekistenre, aki szerencsét hozott a falunak, hacsak más néven nem: brownie lesz belőle vagy kobold.

Árnyék arra gondolt, vajon ki lehetett az — egy favágó, talán, vagy egy térképész —, aki 150 évvel ezelőtt átkelt az Atlanti-óceánon, és Észak-Wisconsinba érkezve magával hozta Hinzelmannt a fejében.

Aztán eltűnt a véres gyermek a vértócsával együtt és csak egy öregember állt a helyén, vattaszerű, ősz hajjal és manómosollyal, akinek még mindig vizes volt az ingujja attól, hogy bevonszolta Árnyék testét a kádba, amivel megmentette az életét.

— Hinzelmann? — kérdezte egy hang a dolgozószoba ajtajából. Hinzelmann megfordult. Árnyék is.

— Azért jöttem — mondta Chad Mulligan erőltetett hangon —, hogy szóljak, mert a roncs elsüllyedt a tóban. A parton jártam, amikor láttam, hogy már nincs a jégen, és gondoltam, beugrom szólni, hátha nem vetted észre.

A kezében szorongatta a pisztolyát. A fegyver csöve a padló felé

mutatott.

— Helló, Chad — mondta Árnyék.

— Helló, öregem — mondta Chad Mulligan. — Kaptam egy levelet, hogy meghalt a börtönben. Szívroham.

— Mit mondhatnék erre? — kérdezte Árnyék. — Úgy tűnik, mindenhol az én hullámba botlik az ember.

— Idejött, Chad — mondta Hinzelmann. — Megfenyegetett.

— Nem — mondta Chad Mulligan. — Semmi ilyesmit nem tett. Tíz perce itt vagyok, Hinzelmann. Minden szót hallottam. Az öregemről. A tóról. — Belépett az ajtón. Nem emelte fel a fegyverét. — Jézusom, Hinzelmann. Ezen a városon nem lehet úgy áthajtani, hogy ne lássam azt az átkozott tavat. Ez itt mindennek a közepe. Most mi a fészkes fenét csináljak?

— Tartóztassa le, Chad. Meg akart ölni — mondta Hinzelmann, egy riadt öregember az elhanyagolt dolgozószobájában. — Chad, úgy örülök, hogy itt van.

— Nem — mondta Chad Mulligan. — Nem örül.

Hinzelmann felsóhajtott. Lemondóan lehajolt és kihúzta a piszkavasat a tűzből. A vége narancsvörösen izzott.

— Tegye le, Hinzelmann. Lassan, és úgy tartsa a kezét, hogy lássam, aztán forduljon a fal felé.

Az öregember arcára lassan kiült a leplezetlen rettegés. Árnyék már majdnem megsajnálta, de eszébe jutott Alison McGovern és a kislány arcára fagyott könnyek. Hinzelmann nem mozdult. Nem tette le a piszkavasat. Nem fordult a fal felé. Árnyék már majdnem odalépett hozzá, hogy megpróbálja kicsavarni a vasrudat a kezéből, amikor Hinzelmann Mulliganhez vágta az izzó piszkavasat.

Ügyetlen dobás volt — a vasrúd úgy repült át a szobán, mintha az öregember csak a látszat kedvéért hajította volna el —, és Hinzelmann azonnal az ajtó felé iramodott.

A piszkavas lepattant Mulligan bal karjáról.

Az öregember szobájában fülsüketítő zajjal dördült el a lövés.

Egyetlen lövés a fejbe, és már vége is volt.

— Öltözzön fel — mondta Mulligan, a hangja tompa volt és halott.

Árnyék bólintott. Átment a szomszéd szobába, kinyitotta a szárítót és kivette a ruháit. A farmernadrág ugyan még vizes volt, de felvette. Mire teljesen felöltözve visszament a szobába — csak a kabátja hiányzott, mert az valahol a tó dermesztően hideg iszapjában pihent, illetve a csizmája, mert azt meg nem találta sehol —, Mulligan már kilökdöste az égő fahasábokat a szőnyegre.

— Szép kis nap, amikor egy hekus szándékos gyújtogatást követ el, hogy eltussoljon egy gyilkosságot — szólalt meg végül. Aztán Árnyékra pillantott. — Csizmára is szüksége lesz — mondta.

— Nem tudom, hová tette — felelte Árnyék.

— A pokolba — mondta Mulligan. — Sajnálom, Hinzelmann. — Az övénél meg a gallérjánál fogva felemelte az öregembert, aztán fejjel előre belökte a kandallóba. Az ősz haj recsegve lángra kapott, és a szobát kezdte betölteni a megpörkölődött hús szaga.

— Ez nem gyilkosság volt. Hanem önvédelem — mondta Árnyék.

— Nagyon jól tudom, mi volt — felelte Mulligan színtelen hangon. Visszafordult a padlón heverő, füstölgő fadarabokhoz. Az egyiket a heverő mellé rúgta, felkapta a *Lakeside News* egyik régi példányát, darabokra tépte, a lapokat sorban gombóccá gyűrte és a tűzifákra hajigálta őket. A lapok megbámultak és lángra lobbantak.

— Kifelé — mondta Chad Mulligan.

Kifelé menet kinyitotta az ablakokat, és mielőtt becsukta volna az ajtót, kiugrasztotta a zárnyelvet, hogy az bezáródjon utánuk.

Árnyék mezítlábasan követte a rendőrautóhoz. Mulligan kinyitotta neki az anyósülés ajtaját. Árnyék beszállt és megtörölte a talpát a lábtörlőn. Aztán felvette a zokniját, ami egészen megszáradt addigra.

— A Henningsnél vehetünk egy bakancsot — mondta Chad Mulligan.

— Mennyit hallott? — kérdezte Árnyék.

— Eleget — válaszolta Mulligan. Aztán azt mondta: — Túl sokat.

Néma csendben tették meg Hennings Mezőgazdasági Boltig vezető utat. Amikor megérkeztek, a rendőrfőnök csak annyit kérdezett: — Hányas lába van?

Árnyék megmondta neki.

Mulligan bement a boltba. Egy pár vastag gyapjúzoknival és bőrcsizmával tért vissza.

— Egyedül ez volt a maga méretében — mondta. — Hacsak nem rajong a gumicsizmáért. Úgy gondoltam, nem örülne neki.

Árnyék felhúzta a zoknit meg a csizmát. Tökéletesen illett a lábára.

— Kösz — mondta.

— Van kocsija? — kérdezte Mulligan.

— A tóhoz vezető úton tettem le. A híd közelében.

Mulligan indított, aztán kikanyarodtak a Hennings parkolójából.

— Mi történt Audrey-val? — kérdezte Árnyék.

— Egy nappal azután, hogy magát elvitték, közölte, hogy nagyon kedvel, mint barátot, de soha nem lehet köztünk semmi, mert rokonok vagyunk meg minden, ezzel visszament Eagle Pointba. Összetörte a nyavalyás, puhány szívemet.

— Érthető — mondta Árnyék. — Ne vegye magára. Hinzelmannak már nem volt rá szüksége.

Elhajtottak Hinzelmann háza mellett. A kéményből vastag, fehér

füstoszlop kígyózott.

— Csak azért jött a városba, mert Hinzelmann-nak szüksége volt rá. Audrey segítségével eltüntethetett innen. Szükségtelenül sokan érdeklődhettek volna utánam.

— Azt hittem, kedvel.

Megálltak Árnyék bérelt kocsija mellett.

— És most mihez kezd? — kérdezte Árnyék.

— Nem tudom — válaszolta Mulligan. Mióta lelőtte Hinzelmannt, alapvetően nyúzott arcába most először tért vissza az élet. És sokkal gondterheltebbnek tűnt. — Ha jól sejtem, van pár lehetőségem. Először is… — két ujjából pisztolyt formázott, a szájába dugta, majd ismét kihúzta — golyót röpíthetek a fejembe. Vagy várok még néhány napot, amíg elolvad a jég, aztán egy betontömbbel a lábamon leugrom a hídról. Vagy ott a gyógyszer. Fú. Talán okosabb lenne autóba ülni és elmenni az erdőbe. Ott is bevehetem. Nem szeretném, ha az én embereimnek kellene takarítaniuk utánam. Hagyjuk a megyeiekre, nem? — Sóhajtva megcsóválta a fejét.

— Nem maga ölte meg Hinzelmannt. Nagyon régen meghalt már, nagyon messze innen.

— Köszönöm, Mike. De én öltem meg. Hidegvérrel lelőttem egy embert, aztán eltussoltam az egészet. És ha azt kérdezi, miért tettem, hogy valójában miért tettem, hát itt görbüljek meg, ha meg tudom mondani.

Árnyék megérintette Mulligan karját.

— Ebben a városban Hinzelmann volt az úr — mondta. — Nem hiszem, hogy magának sok beleszólása lett volna abba, ami történt. Szerintem ő hívta oda magát. Azt akarta, hogy hallja, ami hallott. Átverés volt. Csak így szabadulhatott el innen.

Mulligan nyomorúságos arckifejezése semmit sem változott. Árnyék látta rajta, hogy alig hallott valamit abból, amit mondott. Megölte Hinzelmannt, máglyát rakott a holttestének, és most az utolsó parancsnak engedelmeskedve véget fog vetni az életének.

Árnyék lehunyta a szemét és felidézte azt a helyet az elméjében, ahonnan elhozta Szerdának a havat: átlökte a másik férfi gondolatai közé, mosolyt varázsolt az arcára, ami egyáltalán nem volt őszinte, aztán azt mondta:

— Chad. Hagyja ezt. — A férfi elméjében sötét, haragos felhő terpeszkedett, Árnyék szinte látta maga előtt. Megpróbált arra koncentrálni, hogy ez a felhő lassan szétoszlik, akár a reggeli köd.

— Chad — mondta elszántan, hátha sikerül áthatolnia a felhőn —, ez a város hamarosan megváltozik. Nem Lakeside lesz többé az egyetlen rendes város a nyomorúságos régióban. Nagyjából olyan lesz, mint az összes többi város a világnak ebben a sarkában. Több gond. Munkanélküliek. Megkattant emberek. Balhék. Egy csomó szarság.

Szükségük lesz egy tapasztalt seriffre. A városnak szüksége lesz magára. — Aztán még hozzátette: — És Marguerite-nek is.

Valami megmoccant a férfi elméjét elborító viharfelhőben. Árnyék érezte a változást. Aztán lökött rajta egyet, maga elé képzelte Marguerite Olsen dolgos, barna kezét, sötét szemét és hosszú, hosszú fekete haját. Felidézte, hogyan biccenti oldalra a fej ét, amikor meglepődik, féloldalas mosolyát. — Marguerite várja — mondta, és amikor kimondta, tudta, hogy igaz.

— Margie? — kérdezte Chad Mulligan.

És abban a pillanatban — bár nem tudta volna elmondani, hogyan csinálta, és valószínűleg nem is lett volna rá képes még egyszer — Árnyék belenyúlt Chad Mulligan fejébe, mintha ez lenne a világ legegyszerűbb dolga, és precízen és szenvtelenül kiemelte belőle a délutáni események emlékét, mint ahogy a holló vájja ki egy elütött állat szemét.

Chad homlokán elsimultak a ráncok és álmosan pislogott.

— Látogassa még Margie-t — mondta Árnyék. — Örülök, hogy találkoztunk, Chad. Vigyázzon magára.

— Persze — mondta Chad Mulligan ásítva.

Megreccsent a rendőrségi rádió és Chad előrehajolt a mikrofonért. Árnyék kiszállt.

Átsétált a bérelt autóhoz. Innen jól látszott a város közepén terpeszkedő víz szürkesége. A tó fenekén várakozó halott gyerekekre gondolt.

Alison hamarosan feljön a felszínre…

Amikor elhajtott Hinzelmann háza előtt, látta, hogy a füstoszlop lángtengerré változott. Szirénavijjogást hallott.

Déli irányba, az ötvenegyes út felé tartott. Még várt rá a legvégső találkozó. De előtte még megáll Madisonban, egy utolsó búcsúra.

Samantha Fekete Varjú azt szerette a legjobban, amikor ő zárhatta be éjszakára a kávézót. Végtelenül megnyugtató cselekvéssorozat volt: azt az érzést keltette, hogy ezzel visszahozza a rendet a világba. Ilyenkor betette az Indigo Girls egyik cédéjét, és saját tempójában, saját módján végezte el az esti takarítást. Először kipucolta a kávéfőzőt. Ezután tett még néhány kört, megnézte, vajon minden szanaszét heverő bögre és tányér visszakerült-e a helyére a konyhába, illetve a nap végére mindig széthagyott újságok kupaca most is takarosan feltornyozva, összekötözve várja-e az újrahasznosítást a bejárat mellett.

Imádta ezt a kávézót. Egy antikváriumokkal szegélyezett utcában bújt meg, és több egymásba nyíló tekervényes, hosszú szobából állt, ahol fotelek, székek és alacsony asztalkák sorakoztak egymás mellett.

Letakarta a megmaradt túrós lepényt és betette éjszakára a nagy hűtőbe, aztán fogott egy rongyot és eltüntette a megmaradt

morzsákat. Szeretett egyedül lenni.

Az ablak felől hallatszó kopogtatás rántotta vissza a valóságba. Az ajtóhoz sétált, kinyitotta és beengedett egy nagyjából vele egykorú lányt, akinek copfba fogott bíborvörös haja volt. Natalie-nak hívták.

— Hello — mondta Natalie. Lábujjhegyre állt, és kedves csókot lehelt Sam szája sarkába. Egy ilyen csókkal nagyon sok mindent el lehet mondani. — Végeztél?

— Majdnem.

— Nem akarsz moziba jönni?

— Dehogynem. Jó lenne. Viszont még van vagy öt percem itt. Ülj le egy kicsit, nézz bele a *The Onion*ba.

— Ezt a számot már láttam. — A lány leült az egyik ajtó melletti székre és addig turkált a kihajított újságok kupacában, amíg valami érdekesre nem bukkant, aztán olvasott, amíg Sam kiszedte a maradék pénzt a kasszából és betette a széfbe.

Egy hete feküdtek le egymással először. Sam gyakran gondolkodott azon, vajon ez lehet-e az a kapcsolat, amire egész életében várt. Ilyenkor mindig emlékeztette magát, hogy csak a hormonok és az agyában lejátszódó vegyi folyamatok miatt olyan boldog, akárhányszor Natalie-t meglátja, és talán ez így is volt — de ettől függetlenül mindig elmosolyodott, amikor találkoztak, és boldognak, elégedettnek érezte magát, ha együtt voltak.

— Ebben az újságban — szólalt meg Natalie — már megint van egy olyan cikk. „Amerika megváltozik?”

— És? Megváltozik?

— Azt nem írják. Azt mondják, talán, de nem tudják, hogyan és miért, és talán az egész nem is igaz.

Sam szélesen elmosolyodott.

— Hát — mondta —, ezzel kimerítettek minden lehetőséget, nem?

— Azt hiszem. — Natalie a homlokát ráncolva visszabújt az újságba. Sam kimosta és összehajtogatta a törlőrongyot.

— Szerintem csak arról van szó, hogy a kormány meg minden más ide vagy oda, hirtelen mindenki teljesen jól érzi magát. Lehet, hogy idén korábban megjött a tavasz. Hosszú tél volt és én nem bánom, hogy vége.

— Én sem. — Szünet. — A cikk szerint az emberek furcsa álmokról számolnak be mostanában. Nekem viszont nem voltak *igazán* fura álmaim az utóbbi időben. Mármint az átlagosnál furábbak.

Sam körülnézett, vajon nem feledkezett-e meg valamiről. Nem. Jó munkát végzett. Leoldozta a kötényét és felakasztotta a fogasra. Amikor visszajött, elkezdte lekapcsolgatni a lámpákat.

— Mostanában volt néhány különös álmom — Jegyezte meg. — Sőt, kezdtek annyira különösek lenni, hogy már naplót írok róluk.

Amikor felébredek, lejegyzetelem az egészet. De aztán elolvasom őket és nincsen semmi értelmük.

Belebújt a kabarjába és felvette egyujjas kesztyűjét.

— Foglalkoztam egy kicsit az álmokkal — mondta Natalie. Natalie mindennel foglalkozott egy kicsit, a misztikus önvédelemtől kezdve az indián tisztítókúrákon keresztül a feng shui és a dzsesszbalett művészetéig. — Mesélj róluk. Majd én elmagyarázom, mit jelentenek.

— Oké. — Sam kinyitotta az ajtót és lekapcsolta az utolsó lámpákat is. Kiengedte Natalie-t, aztán ő is kiment és bezárta a kávéház ajtaját. — Néha embereket látok, akik lezuhantak az égből. Néha a föld alatt vagyok és egy bölényfejű nővel beszélgetek. Néha meg egy pasiról álmodom, akit egy hónappal ezelőtt megcsókoltam egy bárban.

Natalie furcsa hangot hallatott.

— Nem felejtettél el elmesélni nekem valamit?

— Talán. De nem az van, amire gondolsz. Ez egy „kopj le”-csók volt.

— Le akartad koptatni a pasit?

— Nem őt, hanem mindenki mást. Szerintem látnod kellett volna.

Natalie cipője hangosan kopogott a járdán. Sam közvetlenül mellette sétált.

— Az övé a kocsim.

— Az a lila izé, amit a nővéredtől hoztál?

— Ja.

— Mi történt a pasival? Miért nem kellett neki a kocsija?

— Nem tudom. Talán börtönben van. Lehet, hogy meghalt.

— Meghalt?

— Azt hiszem — mondta Sam tétovázva. — Pár héttel ezelőtt biztos voltam benne, hogy meghalt. Érzékeken túli érzékelés, tudod. Aztán egyszer csak eszembe jutott, hogy talán mégsem halt meg. Nem tudom. Talán nem vagyok olyan jó az ilyesmiben.

— Meddig marad nálad a kocsi?

— Amíg valaki el nem jön érte. Szerintem ő is ezt akarta volna.

Natalie Samre pillantott, aztán még egyszer szemügyre vette.

— Hát *ezt* meg honnan szerezted?

— Mit?

— A virágot. Ami a *kezedben* van, Sam. Honnan van? Már a kávézóban megvolt? Akkor miért nem vettem észre?

Sam lepillantott a kezére. Aztán elvigyorodott.

— De aranyos vagy! Illett volna megköszönnöm, amikor odaadtad — mondta. — Gyönyörűek. Köszönöm szépen. Bár a vörös esetleg jobban illett volna az alkalomhoz, nem gondolod?

Papírba csavart rózsák voltak. Hat darab, mindegyik fehér.

— Nem tőlem kaptad — mondta Natalie összeszorított szájjal. És egyikük sem szólt egy szót sem a moziba vezető úton.

Amikor aznap éjjel hazaértek, Sam egy rögtönzött vázába tette a virágokat. Később bronzszobrot készített róluk, és nem beszélt a dologról senkinek, habár Caroline-nak, aki Natalie után jött, egy részeg éjszakán elmesélte a kísértetrózsák történetét, és Caroline is egyetértett vele, hogy ez egy igazán különös és ijesztő történet, és a lelke mélyén egyetlen szót sem hitt el belőle, szóval rendben is volt a dolog.

Árnyék megállt egy fizetős telefonnál. Felhívta a tudakozót és kapott tőlük egy számot.

Nem, közölték vele. Nincs itt. Még biztosan a kávézóban van.

Árnyék útközben megállt és virágot vett.

Miután megtalálta a kávézót, átment a túloldalra, megállt egy antikvárium ajtajában és várt és nézelődött.

A kávézó nyolckor zárt, és nyolc óra tíz perckor megpillantotta Sam Fekete Varjút, amint kilép az ajtón egy alacsony lány társaságában, akinek copfba fogott haja a piros egyik különleges árnyalatában pompázott. Szorosan fogták egymás kezét, mintha így próbálnák kívül tartani az egész világot, és beszélgettek — vagyis inkább Sam beszélt, a barátnője csak hallgatta. Árnyék kíváncsi volt, miről lehet szó. Sam mosolygott.

A két lány átvágott az úton, és elsétált Árnyék mellett. A copfos lány centikre haladt el mellette, akár meg is érinthette volna, és egyáltalán nem vették észre.

Nézte, amint végigsétálnak az utcán, és mintha lehangolt akkord zendült volna meg a lelkében.

Sam jól csókolt, tűnődött Árnyék, de egyszer sem nézett rá úgy, ahogyan a copfos lányra, és soha nem is fog.

— A fenébe az egésszel. Peru megvár — motyogta magában, miközben a távolodó Samet figyelte. — Meg El Paso is. Az mindig ott lesz.

Ezzel a két lány után rohant és Sam kezébe nyomta a virágot. Gyorsan elsietett, nehogy a lány visszaadja a rózsákat.

Aztán felsétált a dombra, beszállt a kocsijába, és a jelzőtáblák útmutatásait követve elindult Chicagóba. Végig betartotta a sebességkorlátozást.

Már csak egyetlen dolog maradt hátra.

Nem sietett.

***

Az éjszakát egy Hatos Motelban töltötte. Ébredés után rá kellett jönnie, hogy a ruháiból még mindig árad a tó iszapjának a szaga. Ettől függetlenül ezeket vette fel. Már úgysem sokáig lesz rájuk szüksége.

Kifizette a számlát. Megkereste a barna homokkő épületet.

Könnyen megtalálta. A ház kisebb volt, mint amire emlékezett.

Nyugodt léptekkel felballagott a lépcsőn — nem túl gyorsan, mert az olyan lett volna, mintha sürgetné a halálát, de nem is túl lassan, mert akkor meg úgy tűnik, mintha félne. Valaki kitakarította a lépcsőházat: eltűntek a fekete szemeteszsákok. A rothadó zöldségek bűzét hipószag váltotta fel.

A vörös ajtó most tárva-nyitva állt: állott ételszag terjengett a levegőben. Árnyék egy pillanatra elbizonytalanodott, aztán megnyomta a csengőt.

— Jövök! — kiáltotta egy női hang, majd a rendkívül kicsi és lélegzetelállítóan szőke Zorja Utrenyaja rontott ki a konyhából — a kötényébe törölgette a kezét, úgy igyekezett az ajtó felé. Megváltozott, gondolta Árnyék. Boldognak látszott. Arca kipirosodott, öregecske szemében szikrák pattogtak. Amikor a nő megpillantotta a vendéget, elkerekedett a szája, és felkiáltott:

— Árnyék? Hát visszajöttél hozzánk? — és kitárt karral rohant felé. Árnyék lehajolt és megölelte Zorja Utrenyaját, aki csókot mázolt az arcára. — De jó látni téged! — mondta. — De most el kell menned.

Árnyék belépett a lakásba. Az összes ajtó tárva-nyitva állt (nem meglepő módon Zorja Polunocsnaja szobájának kivételével), akárcsak az ablakok. Időnként lágy szellő söpört végig az előszobán.

— Tavaszi nagytakarítás? — kérdezte Zorja Utrenyajától.

— Vendégünk érkezik — közölte a nő. — Most menj el. Előtte kérsz kávét?

— Csernoboghoz jöttem — mondta Árnyék. — Itt az idő.

Zorja Utrenyaja indulatosan megrázta a fejét.

— Nem, nem — mondta. — Nem akarod látni. Nem jó ötlet.

— Tudom — mondta Árnyék. — De tudja, az egyetlen dolog, amit igazából megtanultam az istenekről, az. hogy ha valaki alkut köt velük, azt be kell tartania. Ők minden szabályt megszeghetnek. Mi nem. Ha megpróbálnék elmenni, visszahozna a lábam.

A nő tűnődve elbiggyesztette a száját.

— Igaz. De ma menj el. Gyere holnap. Addigra elmegy.

— Ki az? — kiáltott egy női hang a folyosó távolabbi végéből. — Zorja Utrenyaja, kivel beszélgetsz? Ezt a matracot nem bírom egyedül megfordítani, tudod!

Árnyék végigsétált a folyosón.

— Jó reggelt, Zorja Vecsernaja. Segíthetek? — mondta, mire a szobában tüsténkedő nő meglepetten felsikkantott és a kezéből kicsúszott a matrac sarka.

A hálószobában vastagon állt a por: minden vízszintes felületet elborított, fát és üveget egyaránt, és most csomókban szállingózott az ablakon beáradó napfényben, amit csak az időnként feltámadó szellő és a meglibbenő, megsárgult csipkefüggöny zavart meg néha.

Árnyéknak eszébe jutott, kinek a szobája ez. Itt aludt Szerda. Ez volt Bielobog szobája.

Zorja Vecsernaja bizalmatlanul méregette.

— A matrac — mondta. — Meg kell fordítani.

— Nem probléma — mondta Árnyék. Előrehajolt, megmarkolta a matracot, könnyedén megfordította és visszatette az ágyra. Ódon faágy volt, a matrac pedig majdnem annyit nyomott, mint egy felnőtt férfi.

Porfelhő kavargott.

— Miért vagy itt? — kérdezte Zorja Vecsernaja. Nem volt valami barátságos kérdés.

— Azért — válaszolta Árnyék —, mert még decemberben egy fiatalember leült dámázni egy vén istennel, és veszített.

Az öregasszony szoros kontyban viselte a haját. Összeszorította a száját.

— Gyere vissza holnap — mondta.

— Nem tehetem — mondta Árnyék egyszerűen.

— A te temetésed. No, menj, ülj le. Zorja Utrenyaja hoz kávét. Csernobog mindjárt itt lesz.

Árnyék átsétált a nappaliba. Pontosan olyan volt, mint amire emlékezett, bár most tárva-nyitva álltak az ablakok. A szürke macska a dívány karfáján szunyókált. Amikor Árnyék belépett, fél szemmel felpillantott, aztán közönyösen aludt tovább.

Itt dámáztak Csernoboggal: itt tette fel saját életét azért, hogy az öregember végül csatlakozzon Szerda utolsó, végzetes szélhámosságához. A nyitott ablakon beáradt a friss levegő és kisöpörte a dohos szagot.

Az ajtón Zorja Utrenyaja lépett be, egy piros fatálcával a kezében. A tálcán, egy zománcozott csészében feketekávé gőzölgött, mellette egy tálkában csokoládés keksz állt. A nő letette a tálcát Árnyék elé.

— Találkoztam Zorja Polunocsnajával — mondta neki Árnyék. — Meglátogatott a világ alatt és odaadta a holdat, hogy lámpásként világítson nekem. És elvett tőlem valamit. De nem emlékszem, mit.

— Kedvel téged — mondta Zorja Utrenyaja. — Olyan sokat álmodik. Ő vigyáz mindannyiunkra. Nagyon bátor.

— Hol van Csernobog?

— Azt mondja, idegesíti a tavaszi nagytakarítás. Elmegy, újságot vesz, leül a parkban. Cigarettát vásárol. Lehet, hogy ma vissza sem jön. Nem kell megvárnod. Miért nem mész el? Gyere vissza holnap.

— Megvárom — mondta Árnyék. Nem valami varázslat miatt gondolta így, ezzel tisztában volt. Ő *maga* akarta így. Ennek az egyetlen dolognak kell csak megtörténnie, és ha már ezt az utolsó kötelezettséget is le kell tudnia, nos, akkor essen túl rajta szabad akaratából. Ezután nem lesz több kényszer, sem titok, sem kísértet.

Belekortyolt a forró kávéba, ami pontosan olyan édes és fekete volt, mint amire emlékezett.

A folyosóról mély férfihangot hallott és még jobban kihúzta magát. Örömmel látta, hogy nem remeg a keze. Kinyílt az ajtó.

— Árnyék?

— Üdv — mondta Árnyék. Nem állt fel.

Csernobog belépett a szobába. Egy összecsavart *Chicago Sun-Times*t tartott a kezében, és letette a dohányzóasztalra. Árnyékra meredt, majd tétovázva kezet nyújtott. Kezet fogtak.

— Eljöttem — mondta Árnyék. — Az alku miatt. Teljesítette a maga részét. Most én jövök.

Csernobog bólintott. A homlokát ráncolta. Ősz haján és bajuszán napfény csillant, emiatt majdnem úgy tűnt, mintha aranyszínű lenne.

— Nem most… — Elfintorodott. — Nem most… — Hirtelen elhallgatott. — Talán menned kellene. Az idő most nem megfelelő.

— Addig várok, ameddig kell — mondta Árnyék. — Készen állok.

Csernobog felsóhajtott.

— Nagyon ostoba vagy. Tudod?

— Azt hiszem.

— És a hegytetőn nagyon jó dolgot tettél.

— Azt tettem, amit tennem kellett.

— Talán.

Csernobog egy fából készült vénséges kredenchez lépett, lehajolt és egy diplomatatáskát húzott elő alóla. Felpattintotta a kapcsokat. Megnyugtató csattanással pattantak fel. Kinyitotta a táskát. Egy kalapácsot vett elő és próbaképpen megsuhogtatta a levegőben. A kalapács egy lekicsinyített pörölyre emlékeztetett, fából készült nyelén foltok éktelenkedtek. Csernobog felállt.

— Sokkal tartozom neked — mondta. — Sokkal többel, mint hinnéd. Miattad változnak most meg a dolgok. Tavasz van. Igazi tavasz.

— Tudom, mit tettem — válaszolta Árnyék. — Nem volt sok választásom.

Csernobog bólintott. Árnyék nem emlékezett rá, hogy valaha is látta volna ezt a pillantást a szemében.

— Meséltem már a testvéremről? — kérdezte Csernobog.

— Bielobogról? — Árnyék a hamufoltos szőnyeg közepére sétált. Letérdelt. — Azt mondta, hogy nagyon régen nem látta már.

— Igen. — Az öregember felemelte a kalapácsot. — Hosszú tél volt, fiam. Nagyon hosszú tél. De most vége. — És lassan megcsóválta a fejét, mint akinek eszébe jutott valami. Aztán azt mondta: — Csukd be a szemed.

Árnyék lehunyta a szemét, felemelte a fejét és várt.

A pöröly hideg volt, jéghideg, és olyan gyengéden érintette meg a

homlokát, mint egy csók.

— *Paff!* Tessék — mondta Csernobog. — Ennyi. — Mosolygott, és Árnyék még egyszer sem látott ilyen mosolyt az arcán — könnyed, kellemes mosoly volt, mint a napfény egy nyári napon. Az öregember a táskához lépett, visszatette a kalapácsot, becsukta a táskát és visszalökte a kredenc alá.

— Csernobog? — kérdezte Árnyék. — Maga *tényleg* Csernobog?

— Igen. Ma igen — mondta az öregember. — Holnaptól pedig Bielobog. De ma még Csernobog.

— Akkor miért? Miért nem ölt meg?

Az öregember egy csomag szűrőtlen cigarettát vett elő a zsebéből. Leemelt egy nagy gyufásdobozt a kandallópárkányról és rágyújtott. Mélyen elmerült a gondolataiban.

— Azért — válaszolta végül —, mert létezik vér. De létezik hála is. És hosszú, hosszú telünk volt.

Árnyék felállt. Leporolta a térdén éktelenkedő poros foltokat.

— Kösz — mondta.

— Szívesen — mondta az öregember. — Ha legközelebb kedved támad dámázni, tudod, hol találsz. És *akkor* én leszek a fehérrel.

— Kösz. Még előfordulhat — mondta Árnyék. — De nem mostanában. — Belenézett az öregember csillogó szemébe — vajon mindig ilyen búzavirágkék szeme volt? Kezet fogtak és nem búcsúztak el egymástól.

Kifelé menet Árnyék csókot lehelt Zorja Utrenyaja arcára, kezet csókolt Zorja Vecsernajának, és kettesével vette a lépcsőket lefelé.

UTÓSZÓ

Az izlandi Rejkjavík különös város, még azoknak is, akik sok különös városban megfordultak már. Vulkanikus város — a meleg mélyen a föld alól érkezik. Járnak itt turisták, de nem olyan sokan, mint az ember hinné, még július elején sem. Sütött a nap, mint már hetek óta mindig: naponta mindössze néhány órára bújt csak el. Éjjel kettő és három között volt valami borongós hajnal, aztán ismét elkezdődött a nap.

A nagydarab turista aznap reggel már bejárta Rejkjavík nagy részét, és hallgatta a helybéliek beszédét, akiknek ezer év alatt szinte semmit sem változott a nyelve. Az itteniek ugyanolyan könnyedén olvasták az ősi sagákat, mint az újságot. Ezen a szigeten mindenhol érződött a folytonosság, amit a termetes turista egyrészt félelmetesnek, másrészt mélységesen megnyugtatónak talált. Nagyon fáradt volt: az állandó fényben majdnem lehetetlen volt aludni, és ezen a hosszú, sötétség nélküli éjszakán a szállodában ült és felváltva olvasta az útikönyvet meg Dickens egyik regényét, amit pár héttel ezelőtt vett egy repülőtéren, de arra már nem emlékezett, melyiken. Néha kibámult az ablakon.

Aztán az óra és a napkorong szerint egyaránt reggel lett.

A rengeteg édességbolt egyikében vett egy szelet csokit, aztán sétálni kezdett, és olykor saját maga is meggyőződhetett Izland vulkanikus természetéről: befordult egy utcasarkon és egy pillanatra kénszag csapta meg az orrát. De nem Hádész jutott eszébe róla, hanem a megzápult tojás.

A nők gyönyörűek voltak: karcsúak és halovány bőrűek. Szerda kedvencei. Árnyék nem értette, mit talált Szerda vonzónak az édesanyjában, aki nagyon szép volt ugyan, de egyáltalán nem hasonlított az itteni nőkre.

Rámosolygott az összes csinos nőre, mert mellettük igazán férfinak érezte magát, de rámosolygott a többiekre is, mert remekül szórakozott.

Igazából nem tudta megmondani, mikor érezte meg, hogy figyelik. Rejkjavíki sétája közben egyszer csak biztos volt benne, hogy valaki szemmel tartja. Néha megfordult, megpróbálta kiszúrni, ki lehet az, megállt a kirakatok előtt, és az üvegben tükröződő utcát nézte, de semmi szokatlant nem látott, úgy tűnt, senki sem követi.

Egy apró étteremben füstölt lundamadarat evett törpemálnával, sarkvidéki pisztrángot meg főtt krumplit, és Coca-Colát ivott hozzá, ami édesebb és cukrosabb volt, mint odaát, az Államokban.

— Elnézést — szólította meg a pincér, amikor kihozta a számlát. — Ön amerikai?

— Igen.

— Akkor boldog július negyedikét — mondta a pincér. Úgy tűnt, elégedett magával.

Árnyéknak eddig eszébe sem jutott, hogy negyedike van. A függetlenség napja. A maga részéről kedvelte a függetlenség koncepcióját. Az asztalon hagyta a pénzt meg a borravalót és kisétált az étteremből. Az Atlanti-óceán felől hidegen fújt a szél és Árnyék nyakig begombolta a kabátját.

Leült egy fűvel borított földhányásra, a várost nézte és arra gondolt, hogy egy napon haza kell mennie. És egy napon teremtenie kell magának egy otthont, ahová hazamehet. Azon tűnődött, vajon az otthon olyasmi-e, ami egyszer csak kialakul egy helyből, ahol sokáig él valaki, vagy olyasmi, amit a végén megtalál az ember, ha elég sokáig és elég erősen akarja.

Egy öregember közeledett a domboldalon: sötétszürke, tépett szegélyű köpenyt viselt, mintha sokat vándorolt volna, fején széles karimájú, kék kalap ült, a szalagjába sirálytollat tűzött. Mint egy öregedő hippi, gondolta Árnyék. Vagy egy visszavonult revolverhős. Az öregember furcsán magas volt.

Lekuporodott Árnyék mellé a fűbe. Kurtán biccentett. Egyik szemét kalózos kötés takarta, állán kackiás ősz kecskeszakállat növesztett. Árnyék arra gondolt, vajon megpróbálja-e lehúzni egy cigarettával.

— *Hvernig gengur? Manst bú eftir mér?* — kérdezte az öreg.

— Sajnálom — válaszolt Árnyék. — Nem beszélek izlandiul. — Aztán félénken hozzátette még azt a kifejezést, amit a világos éjszakai órákban tanult az útikönyvből: — *Ég tála bara ensku. — Csak angolul beszélek.* És még azt is mondta: — Amerikai.

Az öregember lassan bólintott.

— A népem sok-sok idővel ezelőtt elment innen Amerikába — mondta. — Elmentek, aztán visszajöttek Izlandra. Azt mesélték, az jó hely az embereknek, de rossz az isteneknek. És az isteneik nélkül… egyedül voltak. — Folyékonyan beszélt, de furcsán hangsúlyozott és másképpen tartott szüneteket. Árnyék szemügyre vette: közelebbről öregebbnek tűnt, mint képzelte volna. Bőrét apró ráncok és repedések tarkították, mint egy öreg gránittömböt.

Aztán az öregember azt mondta:

— Ismerlek téged, fiam.

— Valóban?

— Te és én ugyanazt az utat jártuk végig. Én is kilenc napon át lógtam a fán, feláldoztam magamat saját magamnak. Én vagyok Asgard ura. Én vagyok az akasztófa istene.

— Te vagy Odin — mondta Árnyék.

Az öreg elgondolkodva bólintott, mintha a név súlyát méregetné

magában.

— Sok néven szólítanak, de igen, én vagyok Odin, Bur fia — mondta.

— Láttalak meghalni — mondta neki Árnyék. — Virrasztottam érted. Sok mindent el akartál pusztítani a hatalomért. Sok mindent hajlandó lettél volna feláldozni saját magadért. Ezt mind te tetted.

— Én nem tettem ilyet.

— De Szerda igen. Ő volt te.

— Igen, ő volt én. De én nem vagyok ő. — Az öregember megvakarta az orra tövét. Kalapján meglibbent a sirálytoll. — Visszamész? — kérdezte az Akasztófák Ura. — Amerikába?

— Nincs miért visszamennem — felelte Árnyék, és ahogy kimondta, tudta, hogy ez nem igaz.

— Több dolog vár rád odaát — mondta az öreg. — De megvárnak, míg visszaérsz.

Fehér pillangó repült el mellettük imbolyogva. Árnyék nem szólt semmit. Több emberöltőnyi időre elege volt az istenekből és a dolgaikból. Úgy döntött, felszáll a buszra, elmegy a repülőtérre és kicseréli a jegyét. Elrepül valamerre, ahol még sohasem járt. Vándorolni fog.

— Hé — szólalt meg. — Van valamim a számodra. — A zsebébe nyúlt, és amikor megtalálta, amit keresett, a tenyerébe rejtette. — Nyújtsd ki a kezed — mondta.

Odin furcsálkodó, komoly arccal meredt rá. Aztán vallat vont és tenyérrel lefelé kinyújtotta a jobb kezét. Árnyék odanyúlt és felfordította a tenyerét.

Egymás után kinyitotta mindkét tenyerét és megmutatta, hogy teljesen üresek. Aztán az öregember cserzett tenyerébe nyomta az üvegszemet.

— Ezt meg hogyan csináltad?

— Varázslat — mondta Árnyék mosolytalan arccal.

Az öregember elvigyorodott, felkacagott és összecsapta a kezét. Szemügyre vette az üvegszemet, aztán bólintott, mint aki tisztában van vele, mi az, majd a derekán lógó bőrszütyőbe csúsztatta. — *Takk kaerlaga.* Vigyázni fogok rá.

— Szívesen — mondta Árnyék. Felállt és lesöpörte a nadrágjáról a fűszálakat.

— Még egyet — mondta Asgard Ura fejedelmi kézmozdulattal, mély, parancsoló hangon. — Újabbat. Csináld meg még egyszer.

— Hát — mondta Árnyék —, nektek aztán sohasem elég. Oké. Ezt egy fickótól tanultam, aki már nem él.

Kinyújtotta a kezét, egyenesen a semmibe és egy aranypénzt húzott elő a levegőből. Átlagos aranypénz volt. Nem keltette életre a halottakat és nem gyógyította meg a betegeket, de az biztos, hogy

aranyból volt.

— És ez minden — mondta, amikor két ujja közé szorítva felmutatta. — Itt a történet vége.

A levegőbe pöckölte a pénzdarabot.

Az érme a magasba repült, aranyszínben szikrázott a napfényben, és úgy csillogott, villogott és pörgött a nyári égen, mintha sohasem akarna lehullani. Talán nem is fog leesni soha. Árnyék nem várta meg. Elsétált onnan, és egyszer sem állt meg.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hosszú könyv volt — hosszú út is egyben, és rengeteg embernek tartozom köszönettel.

Mrs. Hawley kölcsönadta nekem floridai házát, hogy megírhassam a könyvet, és cserébe arra kért, riasszam el a keselyűket. A könyvet írországi házában fejezhettem be, és figyelmeztetett, ne riasszam el a kísérteteket. Hatalmas hálával tartozom neki és Mr. Hawley-nek kedvességükért és nagylelkűségükért. Jonathantől és Jane-től kaptam egy egész házat meg egy függőágyat, hogy írjak, és ezért nem kellett mást tennem, mint időnként kihalászni egy-egy jellegzetes floridai szörnyeteget a gyíkok tavacskájából. Nagyon hálás vagyok mindkettőjüknek.

Dr. Dan Johnson ellátott minden szükséges orvosi információval, figyelmeztetett az esetleges és cseppet sem szándékos anglicizmusokra (mint tették azt még sokan mások is), válaszolt a legkülönösebb kérdésekre, sőt egy júliusi napon körberepülhettem vele Észak-Wisconsint egy kisrepülővel. Asszisztensem, a bámulatos Lorraine Garland egyrészt a könyv megírása közben is sínen tartotta az életemet, illetve lelkesen kutatott különböző apró amerikai városok népességi adatai után — igazából még most sem vagyok benne teljesen biztos, hogyan csinálta. (A The Flash Girls nevű zenekarban játszik: vegyék meg a *Play Each Morning, Wild Queen* című új lemezüket, örülni fog neki). Terry Pratchett segített kibogozni egy bonyolult cselekményszálat a Gothenburg felé tartó vonaton. Eric Edelman megválaszolta csavaros kérdéseimet. Anna Sunshine Ison rengeteg anyagot gyűjtött a nyugati part japán internálótáboraival kapcsolatban, ami biztosan csak egy másik regényben kap helyet, mert ebbe egyszerűen nem fért bele. Az epilógus legjobb sorát az egyik párbeszédben Gene Wolftól kölcsönöztem — hálás köszönet érte. Kathy Ertz őrmester a legfurcsább kérdéseimre is válaszolt a rendőrségi eljárásokkal kapcsolatban. Multhauf megbízott körzeti seriff elvitt magával kocsikázni. Pete Clarke kedvesen és jó kedéllyel tűrte rendkívül személyes jellegű faggatózásomat. Dale Robertson volt a könyv hidrológiai szaktanácsadója. Nagyon nagy segítséget jelentettek dr. Jim Miller emberekkel, nyelvekkel és halakkal kapcsolatos észrevételei, akárcsak Margaret Rodas nyelvészeti tanácsai.

Nagyon sok remek ember olvasta a kéziratot és értékes észrevételekkel, javításokkal, bátorítással és információval segítettek a munkámban, többek között Colin Greenland és Susanna Clarke, John Clute és Samuel R. Delany. Akiket szintén köszönet illet: Owl Goingback (szerintem neki van a legklasszabb neve az egész világon).

Iselin Røsjø Evensen, Peter Straub, Jonathan Carroll, Kelli Bickman, Dianna Graf, Lenny Henry, Pete Atkins, Amy Horsting, Chris Ewen, Teller, Kelly Link, Barb Gilly, Will Shetterly, Connie Zastoupil, Rantz Hoseley, Diana Schutz, Steve Brust, Kelly Sue DeConnick, Roz Kaveney, Ian McDowell, Karen Berger, Wendy Japhet, Terje Nordberg, Gwenda Bond, Therese Littleton, Lou Aronica, Hy Bender, Mark Aswith, Alan Moore (akitől kölcsönkaptam Litvinov könyvét) és az igazi Joe Sanders. Köszönettel tartozom még Rebecca Wilsonnak. Diana Wynne Jones elolvasta a kéziratot, felhívta a figyelmemet arra, milyen könyv ez, illetve milyen veszélyeket tartogathat, és eddig még minden őt igazolta.

Bárcsak Frank McConnell professzor is velünk lehetne. Szerintem élvezte volna ezt a könyvet.

Az első vázlat megírása után rájöttem, hogy számos más szerző nyúlt már ezekhez a témákhoz: elsősorban kedvenc íróm, James Branch Cabell, a néhai Roger Zelazny, és természetesen a páratlan Harlan Ellison a *Deathbird Stories* című könyvében, ami egyszerűen beleégett az agyamba, abban a korban, amikor egy könyv még meg tudta változtatni az egész életemet.

Soha nem értettem igazán, mi értelme megemlíteni, milyen zenéket hallgatott a szerző a könyv megírása közben, ráadásul ennek a regénynek a munkálatai közben borzalmasan sok zenét hallgattam. De Greg Brown *Dream Café*ja és a Magnetic Fields *69 Love Songs*a nélkül teljesen más regény született volna, szóval nagy hálával tartozom Gregnek és Stephinnek. És kötelességemnek érzem megemlíteni, hogy a Sziklára Épült Ház zenéje — a mikádó-zenegép és a világ legnagyobb körhintájának a muzsikájával — CD-n és kazettán is hozzáférhető. Egyedülálló zenei tapasztalat, habár biztosan nem a legjobb, amit valaha hallottak. A cím, ahol megrendelhetik: The House on the Rock, Spring Green, WI 53588 USA, telefonszám: (608) 935-3639.

Ügynökeim — Merrilee Helfetz a Writers House-nál, Jon Levin és Erin Culley La Chapelle a CAA-nál — mérhetetlenül fontos szerepet játszottak mindvégig, hiszen őket nyugodtan ostromolhattam az ötleteimmel, ráadásul a bölcsesség kiapadhatatlan kútfőiként is szolgáltak.

Az a rengeteg ember, akik arra vártak, hogy befejezzem a könyvet és végre teljesítsem különféle ígéreteimet, mindvégig szörnyen türelmesek voltak hozzám. Szeretnék köszönetet mondani jólelkű segítőimnek a Warner Brothers Pictures-nél (különösen Kevin McCormicknak és Lorenzo di Bonaventurának), a Village Roadshow-nál, a Sunbow-nál és a Miramaxnál; és köszönet Shelly Bondnak, aki rengeteg mindent hajlandó volt eltűrni.

Két ember, akik nélkül ez az egész nem jöhetett volna létre:

Jennifer Hershey a Harper Collinsnál az Egyesült Államokban, illetve Doug Young a Hodder Headline-nál az Egyesült Királyságban. Nagy szerencsémre jó szerkesztőim vannak, náluk jobbakkal még sohasem találkoztam. Arról nem is beszélve, hogy türelmesen vártak és egy szót sem szóltak, sőt sztoikus nyugalommal viselték, amikor a határidők úgy suhantak el mellettünk, mint száraz levelek a szélben.

Bill Massey a végén, a Headline-nál bukkant fel a színen, és szerkesztői sasszemével alaposan áttanulmányozta a könyvet.

Végül pedig szeretnék köszönetet mondani a családomnak, Marynek, Mike-nak, Hollynak és Maddynek, akik mindenki másnál türelmesebbek voltak, akik szerettek és akik elviselték, hogy a regény megírása közben hosszú időre eltűntem, hogy írjak és megtaláljam Amerikát — ami, mint az később kiderült, egész végig ott volt Amerikában.

Neil Gaiman
Kinsale közelében
(Cork megye, Írország)
2001. január 15.

notes

Jegyzetek

1

Az Éjféli Gyors egy legendás vonat, amely éjfélkor hajtott el egy bizonyos amerikai börtön előtt: ha a fénye beragyogott egy rab ablakán, az hamarosan kiszabadult *(a ford.)*.

2

Híres amerikai testépítő, akit a “Világ Legkidolgozottabb Testű Embere” néven is ismertek *(a ford.)*.

3

A “my ainsel” kifejezésből, amelyek jelentése “my own self”, azaz “én magam”. Egy régi tündérmese egyik szereplője nevezi így magát *(a ford.)*.

4

Easter jelentése: *húsvét (a ford.)*.

east: kelet *(a ford.)*.

6

Paul Bunyan az amerikai határvidék legendás mesealakja — óriás termetű favágó, az erő és az elevenség jelképe, nagyotmondó történetek hőse *(a ford.)*.

7

John Chapman (“Johnny Appleseed”) az amerikai vadon legendás alakja. 1796 körül születhetett, és egész életét azzal töltötte, hogy mezítlábas vándorlásai közben almafákat, sőt egész almáskerteket ültetett több amerikai államban (és némelyik mind a mai napig hoz gyümölcsöt) *(a ford.)*.

8

Ferencz Győző fordítása